ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

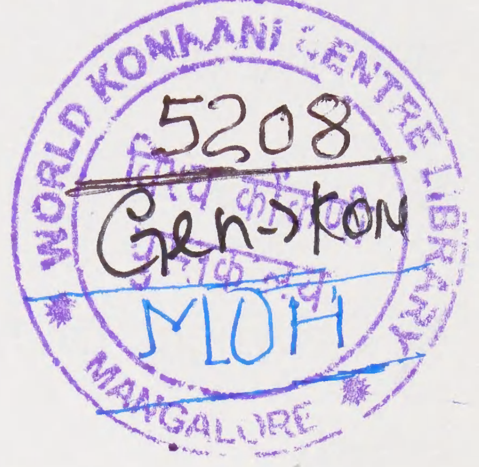
ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಜಿ. ಶೆಣೈ

...omy by Dr. Mohan G. Shenoy

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಏಕು ವಿಚಾರು

ಬರೈತಲೊ: ಡಾ. ಮೋಹನ ಶೆಣೈ

'ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ'

ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೋಹನ ಶೆಣ್ಯೈಯಿನ ಹೇಂ ಪ್ರಬಂಧ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಎದ್ರಾಕ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಬರ್ಯೆಲಾ ಆನಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಂಕ, ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ, ಶೇತಕರೀಂಕ, ಉದ್ಯೋಗಪತೀಂಕ, ಕಾಮಗಾರಾಂಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಾಂಕ ಖಂಚೆ ರೀತೀರಿ ಭೂಮಿ ಆನಿ ಧನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ಆಸ್ಸ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಸುರ್ವೇಚೆಂ ಮುದ್ರಣ ವೈಶಾಖ 2016

ಪ್ರಕಾಶಕು ಅಡ್ಯಾರ ಗೋಪಾಳ ಪರಿವಾರ ಪ್ರಕಾಶನ
ಬೆಂಗ್ಳೂರ

ಸಂಪರ್ಕು ಡಾ. ಮೋಹನ ಜಿ. ಶೆಣೈ
13/ಡಿ 6ಚೊ ಆಡ ಮಾರ್ಗು
ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಲೇಔಟ್
ಪದ್ಮನಾಭನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು
ಪಿನ್ ಕೋಡು 560070

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕ (ಮೊಬೈಲ್) 9845855787

ಮೆಗ್ಗೆಲೊ ಭಾವಜೀ ಜಿ.ಗಿರಿಧರ ಪ್ರಭುಕ ಪ್ರಿತೀನ ಸಮರ್ಪಿತ

Country of Publication - India
Print - Createspace

ಪೀಠಿಕಾ

ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಏಕ ದೇಶಾಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ತೇ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾಚೆವ್ಯೆರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರಾಕ ಅಧಿಕಾರು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರಾಚೊ ಅಧಿಕಾರು ಪ್ರಮುಖ ಜಾವ್ನು ನ್ಯಾಯ ದಿವ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರು ಆನಿ ದಂಡ ದಿವ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರು. ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ನಾಕೊರ್ಚೊ ಆನಿ ನಾತ್ತೀಲೆ ಆಸ್ಸಕೊರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರು ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ದೇಶಾಚೊ ಧರ್ಮು, ವ್ಯವಹಾರು, ಚರಿತ್ರೆ ಆನಿ ಕಾನೂನು ಮನಾಂತು ದೊವ್ರೋನ್ನುಘೇವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಅಧಿಕಾರು ಆನಿ ದಂಡ ಉಪಯೋಗು ಕೊರ್ಚೆ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರಜೇವ್ಯೆರಿ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಭೇಧಭಾವು ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಏಕಲೇಕ ನ್ಯಾಯದೀವ್ಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪುತ್ತಾಕಽಚಿ ಜಾವ್ವೊ ತಾಣೆ (ಸರಕಾರೀ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾನ) ನ್ಯಾಯ ಕರ್ತಽನಾ ದೋಳೆಮುಚ್ಚೂನು ಕೋರ್ಕಾ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ತೀನಿ ಸ್ಥರಾರಿ ಆಡಳಿತ ಚಲ್ತಾ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಅನಿ ಸರಕಾರೀ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಏಕ ಭಾಗ. ಚುನಾವಣೇಂತು ವೆಂಚೂನುಆಯ್ಯಿಲೆ ಸಾಂಸದ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಆನಿಏಕ ಭಾಗ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಿನ್ನೀಂಚೆ ವಿಂಗಡ ಭಾಗ. ಹೇಂ ತೀನಿ ಭಾಗ್ಗಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ರೀತೀರಿ ಸಂವಿಧಾನಾರಿ ನಿರ್ಭರ ಜಾವ್ನು ಕಾಮ ಕರ್ತಾತಿ. ಸಂವಿಧಾನಾಂಕ ಹೊಂದೂನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾನ ಕಾನೂನು ಕೋರ್ಕಾ. ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ಬದಲಾವಣೆ ಕೊರ್ಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮುಕ್ಕಾಲವಾಸ ಸಾಂಸದಾನಿ ಒಪ್ಪೂವ್ಕಾ.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಾನ ಸಾಂಗೀಲೆತಶ್ಶಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾನ ಜಾವ್ವೊ ನ್ಯಾಯಲಯಾನ ಜಾವ್ವೋ ಆಯ್ಯೂಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ತಾಂತೂಂಯಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾನ ಸಂವಿಧಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ಧರ್ಮು ಮ್ಹೋಣು ಗಣನೇಂಕ ಧೋರ್ನು ಸರಕಾರಾಲೆ ನಿರ್ಣಯಾಂಕ ಅವ್ಯೆದ (ಸಽಮ ನ್ಹಂಯಿ) ಮ್ಹೋಣು ಘೋಷಿಸುಯೇತ. ಅವ್ಯೆದ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಲೆ ನಿರ್ಣಯ ಸಂವಿಧಾನಾಂಚೆತಕೀತ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಅರ್ಥು. ಹೇ ತೀನಿ ಆಡಳಿತಾಚೆ ಸ್ಥರಾಂಕ ದೇಶಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನ ಏಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಾನ ದೇಶಾಚೊ ಧರ್ಮು, ವ್ಯವಹಾರು, ಚರಿತ್ರೆ ಆನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯ ಕರ್ತಽನಾ ಮನಾಂತು ದೊವ್ರೋನ್ನುಘೇವ್ಕಾ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಾನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ನ್ಯಾಯ ಹೇ ಚಾರಿ ಖಾಂಭ್ಯಾವ್ಯೆರಿ ರಾಬ್ಬೂನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ನ್ಯಾಯಾಂತು ಧರ್ಮು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಿಂದೂ ಸನಾತನ ಧರ್ಮು, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮು, ಸಿಖ್ ಧರ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಯ್ನಾ. ಆತ್ತಂಚೆ ಭಾರತಾಂತು ಧರ್ಮು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಸಂವಿಧಾನ. ಬಾಕೀಚೆಂ ವ್ಯವಹಾರು, ಚರಿತ್ರೆ ಆನಿ ಕಾನೂನು ಹೇಂ ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾನ ಆನಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾನ ವಿಚಾರು ಕೋರ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ವಿಧೇಯಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ.

ಸಂವಿಧಾನಾಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಜನಾಂಕ ನ್ಯಾಯು ದಿವ್ಚೆಂ. ಭೇಧಭಾವು ಕಽರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ನ್ಯಾಯು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಂತು ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಜಽಣ ಸುಖಾರಿ ಜೀವನಕರ್ತಾತಿ. ಪ್ರಜೇನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾಂತು ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನು ಖಂಚೇಯಿ ವಿಧೇಯಕ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸಕೀನಾ ಮ್ಹೋಣು ನಿಮ್ಹೊಗ್ಗಯೇತ. ಅಸ್ಸಲೆ ವ್ಯಾಜಾಂತು ಏಕು ತೀರ್ಪು ದಿತ್ತಽನಾ ಸನಾತನ ಹಿಂದೂಧರ್ಮಾಂಚೆ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಂಚೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಧರ್ಮಾಂಚೆ ಅಥವಾ ಖಂಚೇಯಿ ವಿಂಗಡ ಧರ್ಮಾಂಚೆ ವಕ್ತವ್ಯ, ನೀತಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿ, ಅಥವಾ ಘುಳ್ಳೀ ಕಾನೂನು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂಕ ಪೊಳೋನು ತೀರ್ಪು ದಿತ್ತಾ. ಸಂವಿಧಾನಾಂಕಯಿ ಹೋಡ ಖಂಚೇಯಿ ಗ್ರಂಥ ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ನ್ಯಾಯಲಯಾಂತು ನಾ. ಸಂವಿಧಾನಽಂಚಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಅನುಸರಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಯೋಗ್ಯ ವಕ್ತವ್ಯ.

ಆತ್ತಂ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಶಾಳೇಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾವೀಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಜಾಲುಆಶ್ಶೀಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಚೆ ವಿವರಣ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾವೀಲೆ ದೇಶಾಂತು ಸಾಮಾನಾಂಚೊ ಅಭಾವು ನಾ. ಜನಾಲೆ ದುಡ್ವಾಚೆ ಪೊಟ್ಲೀಂತು ಭರಪೂರ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸಽ. ಬಜ್ಹಾರಾಂತು ಎಕ್ಕೂಕಚೆ ವಸ್ತು ಶೆಂಬರಿಇತ್ಲೊ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಮೆಳ್ತಾ. ಎಕ್ಕೂಕಚೆ ವಸ್ತು ಶೆಂಬರಿಇತ್ಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ತಾತಿ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಮಸ್ತ ಸಾಮಾನಾಂಚೊ ಅಭಾವು ಆಸ್ಸಽ. ಶೇಕಡಾ 95 ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸೂಚಿ ದುಡ್ವಾಚಿ ಪೊಟ್ಲಿ (ಬಜೆಟ್) ಸಾನಿ. ಶೇಕಡಾ 5 ಜನಾಂಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸಽ ಮ್ಹೋಣ್ಯೇತ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತಾನಿ ತಯ್ಯಾರಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಪಠ್ಯ. ಭಾರತಾಕ ಸಂಬಂಧಪಾವೀಲೊ ವಿಷಯು ತಾಂಗೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಯೇನಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರಾನ ಇಂಡಿಯಾಚೆ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕೋಚೆ ನೆವನಾರಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ತಥಾಕಥಿತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರತಿಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಭಾರತಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಉಪಯೋಗ ಜಾಯ್ನಾ ತಸ್ಸಲೆಂ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕಯಿಲೆಂ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಯೆವ್ಚೆಘೂಡೆ ಭಾರತಾಂತು ಖಂಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಠಶಾಳೇಂತು ಜಾವ್ನೊ ಗುರುಕುಲಾಂತು ಜಾವ್ನೊ ಶಿಕಯಿತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿಕೀ ತೇಂಚಿ ಶಿಕೋಚಾಕ ಮಽನ ಕಽರ್ನಿ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು 'ದಿ ವೆಲ್ತ ಆಫ್ ನೇಷನ್ಸ್' ಮ್ಹೊಣು ಕ್ರಿ. ಶ. 1776 ಇಸ್ವೇಂತು ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಬರಯಿಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ ಭಾರತಾಚೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಜಾವ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಜಾರಿಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ಅರ್ಥೂಚಿ ಬದಲ್ಸಲೊ.

ಭಾರತಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೆಳ್ಳೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಮಸ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಜಾಯ್ನಿ. ಭಾರತಾಕ

ಸಂಬಂಧಪಾವೀಲೆಂ ಆನಿ ಭಾರತಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಖುಲಾಸೆ ಕೊರ್ಚೆಂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಿಷಯು ಶಿಕಯಿನಾಂತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಭಾರತಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಮೇಳ್ನುಯೇನಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಪರಿಚಿತ ಜಾವ್ನುಆಶ್ಶೀಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನುಯೆವ್ಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕೋಕಾ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಬಿ. ಕಾಮ್ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಶಿಕೋಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ಪಾಠಾಂತು ಭಾರತಾಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ಕಾಯೀಂ ಮೋಲ ದೀನಿ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ನಾಂವ ಸಮೇತ ಕಾಣಿ. ಹಿಬ್ರೂ (ಇಸ್ರಯೇಲ್) ಜನಾಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆಂ ವಿವರಣ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ಲೇಟೋ ಆನಿ ಅರಸ್ಟಾಟಲ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿವರಿಸೀಲಾಂ. ಪ್ರಾಚೀನ ಇಟಲೀ (ರೋಮ್) ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಆತ್ತಂ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕ್ಲಾಸಾಚೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕೋಚೊ ಸುರ್ವೇಚೊ ಪಾಠು ಹೆಚ್. ಹೆಚ್. ಗೋಸೆನ್, ವಿಲಿಯಂ ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಲೀ ಜೇವನ್ಸ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಚಾರಾಚೆತಕೀತ ಬರಯಿಲೆಂ 'ಸೀಮಾಂತಕ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು' ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೊ ವಿವರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹೇಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜನಾಲೆ ಮ್ಹಾಲು ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ಚೆಂ ವರ್ತನೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ತಾ. ಹೇಂ ಭಾರತಾಕ ಲಾಗು ಜಾಯ್ನಾಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಪರೀಕ್ಷೇಂತು ಹೇ ವಿಷಯಾಂತು ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮ್ಗೀತಾತಿ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾನಿ ವಿವರಣ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೇಯಿ ದೋನಿ ಮಾತ್ರೇಚೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ವಗ್ಗಿ ಅರ್ಥು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು ಪ್ರತಿಏಕ ವಿಷಯು ಸಮೀಕರಣಾನಿ, ಕೋಷ್ಟಕಾನಿ ಆನಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರಣಾನಿ ವಿವರಿಸೀತಾತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೇಚೆ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶಾಂತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮಾಜವಾದೀ ಧೋರಣೇಂಕ ವಿಪರೀತ ಜಾವ್ನು ಅಸ್ಸೂಕಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಲೆ ಮನಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅನಿಶ್ಚಿತ ಆನಿ ಅವಿಶ್ವಸನೀಯ ವಿಷಯು ಸಮೇತ ಸಮ್ಮ ಬೈಸೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಮೀಕರಣ, ಕೋಷ್ಟಕ, ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪೇಗಕೋರ್ನು ಏಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದೃಷ್ಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಶಿಕಯಿಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವಿಷಯು ಬದ್ದ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ಘಟ್ಟಿ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ಸನಾ. ದಾರ್ಶನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಮೃತಿ ಆನಿ ಶ್ರುತಿಕಯಿ ವಗ್ಗಿ ಮನಸ್ಪಟಲಾಂತು ಸ್ಥಿರ ಜಾತ್ತಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಕ ಅನಗತ್ಯ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕೆಲವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕ್ಕೂಂಕ ಲಾಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೊ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಮಯು ಆನಿ ಶ್ರಮು ವ್ಯರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥಾ ಬೇಸಾಯು, ಉದ್ಯೋಗು, ಬ್ಯಾಂಕsಂ ಇತ್ಯಾದೀನ ಕೊರ್ಚೆ ಸಾಮಾನು ಆನಿ ಸೇವೇರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಗೌಸಾಬ್ರಾ) ಲೋಕು ಮೂಲತಃ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲೋಕು. ವ್ಯಾರು ತಾಂಗೆಲೆ ರಕ್ತಗತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಮೋಸು ಕೊರೂಂಕ ಗೊತ್ತುನಾ ಏಕಯಿ ಮsನ ನಾ. ವ್ಯಾರಾಂತು ಮೋಸು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮುಕಾರಿ ಬsರೆಂ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರತೀಏಕ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಧೃಢಜಾವ್ನು ನಂಬ್ಗsತಾ. ಚಡಾವತ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಮ್ಕಾ ಸರಕಾರೀ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ರಿಸರ್ವೇಶನ್ ನಾ. ಹೋಡ ಹೋಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ ವಹಿಸೂನು ಘೇವ್ನು ಸರಕಾರಾಚೆ ಕಾಮ ಕೊರೂಂಕ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಮುಕಾರಿ ಯೇನಾಂತಿ. ಖಂಚೇಯಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಕುಟುಂಬಾನ ಜಾವ್ವೋ ವ್ಯಕ್ತೀನ ಜಾವ್ವೋ ಖಂಚೇಯಿ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ರಾಯ ಜಾಯ್ನಿಂತಿ. ಕೋಣsಯಿ ರಾಜವಂಶಾಂತು ಜನ್ಮಾಂತು ಆಯ್ಯಿಲೆ ನಾಂತಿ. ಹೋ ಲೋಕು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮುಳಾಂತು ನೌಕರ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೇತಿ. ಕೆದ್ನಾಂಯಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಾಯ್ನಿಂತಿ. ರಾಯ್ಯಾಲಿ ನೌಕರಿ ಚುಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಸಾನ ಗಾದ್ದೆಂ ಘೇವ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಕರ್ತsಲೊ ಏಕಯಿ ಏಕಿ ಸಾನಿ ಜೇನಸಾಚಿ ಆಂಗಡೀ ದವ್ವರ್ತsಲೊ ಏಕಯಿ ಏಕ ಸಾನ ಖಾಣಾವಳಿ, ಜೇವಣಾಂಚೆ ಹೋಟೇಲ ದವ್ವರ್ತsಲೊ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಸೈನಿಕ ವೃತ್ತೀಂತು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಮೇಳ್ನಿಂತಿ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಭಟ್ಟಪಣ, ಶೆಣಯಿಪಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬರಪಾಚೆಂ ಕಾಮ, ಲೆಕ್ಕ, ಪತ್ರ, ರಾಜಶಾಸನ ಬೊರೋಚೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ನು ಜೀವನ ಕರ್ತsಲೆ ಜsಣ. ಕೆಲವು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಕುಟುಂಬ ಜವಳೇಚಿ ಆಂಗಡಿ, ಕಟ್ಲೇರಿ ಆಂಗಡಿ, ಆಯ್ದನ ಆನಿ ಭಾಂಡೀಚಿ ಆಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆಂ ಆಸ್ಸ.

ವ್ಯಾಪಾರು ಕರ್ತsಲ್ಯಾಂಕ ಸಾಮಾನು ಘೆವ್ಚೆಂ ಆನಿ ವಿಕ್ಚೆ ವೃತ್ತಿ. ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ತsನಾ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಾಲಾಂತು ಪರಿವರ್ತನ ಜಾತ್ತಾ. ಹಾತ್ತಾಂತು ದುಡ್ಡು ನಾ ಜಾತ್ತಾ. ದುಡ್ವಾಚೆ ಬದ್ಲಾಕ ಮ್ಹಾಲು ಹಾತ್ತಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೊ ದುಡ್ಡು ಪರ್ತೂನು ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಘೆತ್ತಿಲೆ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ಆನಿ ವಿಕ್ಕಿಲೆ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಕಮಯ ಜಾತ್ತಾ. ಕೆಲವುಪಟಿ ಮೋsಲ ದಿಸಾನುದೀಸ ಚsಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಆಜಿ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಮೋsಲ ಫಾಲ್ಲೆ ಆಸ್ಸsನಾ.

ಕೆಲವು ಆಂಗಡೀಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಲೋಕು ಮ್ಹಾಲು ಉಷೀರ್ಣೇರಿ ಘೆತ್ತಾತಿ. ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ರಿಸ್ಕ ಚsಡ. ಮೊಲ್ಲಾಂತು ತೇಜಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಲಾಭ. ಮಂದಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಷ್ಟ. ಘೆತ್ತೀಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯೊ ಮೋಲ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಕಿಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಶೆಂಬರಿ ಆನಿ ವೀಸ ರುಪ್ಪಯೊ ಮ್ಹೋಣು ಧೋರ್ಯಾಂ. ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಧಾ ದೀಸು ಲಾಗ್ಗ್ಯಾರಿ

ವ್ಯಾಪಾರೀಲಿ ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯೊ ಧಾ ದೀಸ ಮ್ಹಾಲಾವ್ಯೆರಿ ಪೋಣು ಆಸ್ತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೋದುಡ್ಡು ಉಪಯೋಗಾಕ ಯೇನಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಬದ್ಲಾಕ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯೋ ಆನಿಏಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ವಾಡಿ ಮೆಳ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದವ್ವಲ್ಯಾರಿ ವಾಡಿ ಮೆಳ್ತಾ. ವೀಸ ಪರ್ಸೆಂಟ ವಾಡ್ಡೀರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ನು ಮ್ಹಾಲು ಖರೀದಿ ಕೋರ್ನು ತೇಜಿ ಜಾವ್ನೊತಾಯಿ ಮ್ಹಾಲು ದೊವ್ವೋರ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ತsನಾ ಲಾಭ ಚsಡ ಮೇಳೂಂಕ ಪೂರೊ.

ವಾಡ್ಡೀರಿ ದುಡ್ಡು ದಿತ್ತsಲೆ ಸಂಸ್ಥೇಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ. ಧಾ ಜನಾಂಕ ದುಡ್ಡು ವಾಡ್ಡೀರಿ ದೀವ್ನು ಲಾಯ್ಕು ಕಮಯ ಕರ್ತsಲೆ ಬ್ಯಾಂಕರ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಸ್ಸತಿ. ದುಡ್ಡು ವಾಡ್ಡೀಕ ದಿತ್ತsನಾ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಮ್ಹೋಣು ಭಾಂಗರ, ಘರಾಚೆ ಕಾಗದಪತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಘೇವ್ನು ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ತಾಜ್ಜೆ ವೊಟ್ಟೂಚಿ ಏಕ ಪ್ರಾಮಿಸ್ಸರೀ ನೋಟ ಬೊರೋನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಏಕ ಹಜ್ಜಾರ, ಏಕ ಲಕ್ಷ, ಏಕ ಕೋಟಿ ರುಪ್ಪಯೇಚೊ ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ತsನಾ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋsಲ ನಗದು ದಿವ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ಏಕ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ದಿತ್ತಾತಿ. ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ಚೊ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ದಿವ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಲೆ ವಶಾಂತು ಆಯ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಚೊ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಹೇ ಸೇವೇಕತೀರ ಕಮಿಶನ್ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ವಿಕ್ತಲೊ ಏಕಯಿ ಘೆತ್ತಲೊ ಕಮಿಶನ್ ದಿತ್ತಾ. ಕಮಿಶನ್ ವಾಂಟೂನು ಘೆವ್ಚೆಂಯೀ ಆಸ್ಸ.

ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಮೆಳ್ಳೆಲೆಂ ಕಮಿಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಕಮಯ ಜಾತ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ತೇಂ ಕಮಿಶನ್ ಏಕ ಖರ್ಚು. ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ತsನಾ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ವಿಕ್ಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ತಾಣೆ ದಿವ್ಚೆ ಕಮಿಶನ್ ಕೂಡಿಸೂನು ವಿಕ್ಕೂಕಾ ತೆದ್ದನಾ ಮೋಲ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ ಏಕಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

ಅಶ್ಶಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಉಷೀಣೇರಿ ದುಡ್ಡು ಸುಲsಭೆರಿ ಮೆಳ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಲಾಭದಾಯಕ ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಜಾತ್ತಾ. ಲಾಭದಾಯಕ ವ್ಯಾರುಕರ್ತಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಉಷೀಣೆ ಸುಲsಭೇರಿ ಮೆಳ್ತಾ.

ಜೀವನಾಂತು ಅರ್ಥ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾವ್ಚೆಂ ಐಶ್ವರ್ಯ. ತಾಣೆ ಚಂದಾಯೇರಿ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಸೂಖ ಪಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಥೋಡೇಂಪುಣಿ ಜ್ಞಾನ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಮನುಷ್ಯಾನ ವಾಯ್ಟುವಾಟ್ಟೇರಿ ವೊಚ್ಚೂನು ಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯ ಕಮಯ ಕೋರ್ಯೆತ. ತೇಂ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಮೇತ ತಾಕ್ಕಾ ಸೂಖ ದಿವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ತಶ್ಶಿ ವಾಯ್ಟುರೀತೀರಿ ಕಮಯ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಆನಿಏಕ್ಕ್ಯಾಲೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಂಕಪೂರೊ. ಏಕಯಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬದಲಾಕ ಆನಿಏಕ್ಕೆ

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸೂಂಕಪೂರೊ. ತಾಣಿ ಖೂಶಿ ಪಾವ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿಎಕ್ಕೊ ದುಃಖೀ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ತಶ್ಶಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರಜೇನ ಉಜ್ವಲ, ಗುಣವಾನ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನ ಕೊರ್ಕಾ. ಕಾಮಕೋರ್ನ್ಯ ಕಾಮಾಂಕ ಸಂಭಾವನೆ ಪಾವ್ಕಾ. ಕಾಮಕಽರ್ನಾನಾತ್ತಿಲೆಂ ಸಂಭಾವನೇಂಚಿ ಆನಿ ಸಾಂಬ್ಳಾಚಿ ಆಶಾ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಕಮಯೇಕಯಿ ಊಣೆ ಖರ್ಚೂನು ದುಡ್ಡು ವೊರೊಕಾ. ದುಡ್ಡು ವರಯಿಲ್ಯಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ನಮ್ಗೂಕಾ. ಆಮ್ಮಿ ನಮ್ಗಲೇಲೆಂ ಚಾಂಗ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಮಿ ಚಾಂಗ ಕಾಮ ಕರ್ತಾತಿ. ಎಂಗಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಕ, ಗಮ್ಮತಕರ್ತಲೆ ಲೋಕ, ಕಾರ ಬಂಗ್ಲೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಲೋಕ ಅಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ ತಶ್ಶಿ ಸೂಖ ಪಾವ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಆಮ್ಮಿ ತೇಂಚಿ ಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜಾಳ ಮಾಂತ್ರ ಪಾವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಆನಿಎಕ್ಕ್ಯಾಲೊ ಸಾಮಾನು ಚೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಸರಕಾರಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಸಮಯಾರಿ ಆನಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೀವ್ನು ಸರಕಾರ ಘಟ್ಟಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಸರಕಾರ ಆಮ್ಗೇಲೇಂಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಬರವಸೆ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಸರಕಾರಾಕ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾತ್ತಾ. ಘಟ್ಟಿ ಮಾರೂಂಕ, ಹಿಂಸೆ ಆನಿ ಕೊಽಲೆ ಕೊರೂಂಕ, ದೇಶಾಕ ಅವಹೇಳನಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಕೋಣಯಿ ದೇಶದ್ರೋಹಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣುಕಳ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಗುಟ್ಟಾರಿ ಚೌಕಾಶಿಕೋರ್ನ್ಯ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಪೋಲೀಸಾಂಚಾಂಕ ಏಕಯಿ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಸಾಂಗೂಕಾ. ದೇಶದ್ರೋಹೀಲೆ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಪೊಳೋನೂಯಿ ನುತ್ತಬೊಸ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶ ಬಚಾವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಮಿ ಬಚಾವ್ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಅನ್ಯಾಯು ಸಹನೆಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶ ರಾಕ್ಕೂಂಕ ವೊಚ್ಚೂನು ಆಮ್ಮಿ ಅಪಾಯ ಭೊಗ್ಗೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಚೆರ್ಡುವಾಲೆಎದ್ರಾಕ ಆಮ್ಗೇಲೆನಡತೆ ಚಾಂಗಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಚಾಂಗನಡತೆ ಶಿಕ್ತಾತಿ.

ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ನಾಂವ 'ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ' ಮ್ಹೊಣು ದಿಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಗೌಸಾಬ್ರಾ) ಲೋಕಾಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಗೇ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾಽಚಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕಯಿ ಲಾಗುಜಾತ್ತಾ. ಗೌಸಾಬ್ರಾಂಕಽಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಎಂಗಡ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಡಾ. ಮೋಹನ ಶೆಣ್ಯೈ
ಎಪ್ರಿಲ್ 20 2016

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯು - ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ? ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಬ್ದು ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸಾಕ ಆಮ್ಚಿಗೆಲೆ ಭಾಷೇಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ. ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಚೆಂ ವಿವರಣ.

ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸರಕಾರ ಆನಿ ಜಣ ಮೇಳ್ನು ದೇಶಾಂತು ಚೊಲೋಚಿ ಲೋಕಾಯತ ವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಭಾರತಾಂತು ಅನಾದಿಕಾಲಥೋರ್ನು ಚೋಲ್ನು ಆಯ್ಯಿಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕಯಿನಾಂತಿ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು, ಕಾಲೇಜಾಂತು ಆನಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತು, ಬಿ. ಕಾಮ್ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಶಿಕೋಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ಷಕ ಲೋಕು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧರ್ನಾಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಭಾರತಾಚೆಂ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ನಾಕ್ಕಾ. ತಾಜ್ಜೋ ಉಲ್ಲೇಖು ಸಮೇತ ತಾನ್ನಿ ಕರ್ನಾಂತಿ. ಹಿಬ್ರೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಗ್ರೀಕ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಣೀ ಉಲ್ಲೇಖು ಕರ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆಂಚಿ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ತಾಂಕಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಚಿ ನ್ಹಂಯಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸ, ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ಲೂಕಾ ಆನಿ ಕಶ್ಶಿ ಸುಧಾರಿಸೂಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಚೆ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಧನವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಾತ್ತಾ. ಧನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬರೀ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯಿಂ. ಧನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಂಪತ್ತು, ಸಂಪತ್ತು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭೂಂಯಿಂ, ಭೂಂಯ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ, ಘರದಾರ, ಘರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಮಾನು, ಘರಾಂತುಲೆ ಜನಾಂಲೆಂ ಕಾರ್ಯಕುಶಲತಾ, ತಾಂಗೆಲೆ ಜಾನುವಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ, ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಮಾಂಚಾಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಮೇಳ್ನು ಆಮ್ಗೆಲೆ ಧನ ಜಾತ್ತಾ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸೂರ್ಯಾಕ ಆನಿ ಭೂಂಯ್ಯೇಕ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ. ಸೂರ್ಯಾಲೊ ಉಝ್ವಾಡು ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತು ಮಸ್ತ ದೂರತಾಂಯಿ ವತ್ತಾ. ಭೂಂಯಿ ತೇ ಉಝ್ವಾಡಾಕ ಆಡ ರಾಬ್ಬೂನು ಆಸ್ಸ. ಭೂಂಯಿಚೆ ಅರ್ಧಭಾಗಾಂತು ಉಝ್ವಾಡು ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ವರ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗಾಂತು ಕಾಳೋಕು ಆಸ್ತಾ. ಉಝ್ವಾಡು ಪಳ್ಳೇಲೆಕಡೇನ ದೀಸು, ಆನಿ

ಕಾಳೋಕು ಆಶ್ಶೀಲೆಕಡೇನ ರಾತಿ ಜಾತ್ತಾ. ಭೂಂಯಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಕಕ್ಷಾಂತು ಹಗೂರ ಘೂಂವೀಲನಿಮ್ತಿ ದೀಸು ಆನಿ ರಾತಿ ಎಕ್ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಏಕ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಉಝ್ವಾಡಾಚೆ ಪರಿಣಾಮಾನಿ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಉದ್ದಾಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸಜಾತ್ತಾತಿ. ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಉಝ್ವಾಡಾಂತು ಎಕ್ಸರೇ, ಇನ್ಫ್ರಾರೆಡ್, ಅಲ್ಟ್ರಾವಯೋಲೆಟ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಿರಣಂ ಆಸ್ಸತಿ. ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನಜಾತ್ತಾ. ಭೂಮೀಂತು ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಉಝ್ವಾಡಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಅಣು ರೇಣು ತೃಣ ಕಾಷ್ಠ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಭಾವಿ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಭೂಂಯ್ಚೆವ್ಯೆರಿ ಜೀವಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಜೀವೀಂತು ಚಲನವಲನ ಯೇವ್ನು ಜಃಡ ಆನಿ ಜೀವಿತ ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿ ಮೂಲ ವಸ್ತು ಉದ್ಭವ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಆನಿ ಭೂಂಯ್ಚೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೇನಿಮ್ತಿ ರಾತ್ತೀಚೆ ಆನಿ ದೀಸಾಚೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾರಿ ಜೀವಿತ ವಸ್ತೂಂಕ ಜನ್ಮ ಆನಿ ಮರಣ ಮ್ಹೊಣು ಜಾವ್ನು ಏಕ ಅಮ್ಕೇ ಕಾಲಮಿತೀಚೆ ಆಯುಷ್ಯ ನಿಗದಿ ಜಾತ್ತಾ. ಜೀವಿತ ವಸ್ತೂಂಲೆ ಆವಿಷ್ಕಾರು ಜಾವ್ನು ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಉದ್ಭವ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು ಆನಿ ಪಾವ್ಸಾಉದ್ದಾಕಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ಸಸ್ಯ ಉದ್ಭವ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರಾಣೀಂತು ಆವಿಷ್ಕಾರ ಜಾವ್ನು ಮನೀಷು ಜಾತ್ತಾ. ಮನೀಷು ನುತ್ತಃಬೈಸನಾ. ಮನೀಷೂಯಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ಆನಿ ಮಃನ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಕೃತೀವ್ಯೆರಿ ಪ್ರಭಾವುಘಾಲ್ನು ಸಾಧ್ಯಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಿತ್ಲೆಂ ಸೌಕರ್ಯಕೋರ್ನುಘೆತ್ತಾ. ಹೇಂ ಸೌಕರ್ಯಃಚಿ ಅರ್ಥ.

ಸಕ್ಕಡ ಜೀವಾಂಕ ಜೀವಿತ ವೋರೂಂಕ ಪ್ರಕೃತೀಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕೆಲವು ವಸ್ತು ಆಹಾರ ಜಾತ್ತಾ. ಕೆಲವು ಜೀವಾಂಕ ರಾತಿ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದನೇಕ ಆನಿ ಸೇವನೇಕ ಆನಿ ದೀಸು ವಿಶ್ರಾಂತೀಕ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಕೆಲವು ಜೀವೀಂಕ ದೀಸಾಚೆ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದನೆ ಆನಿ ಸೇವನೆ ಆನಿ ರಾತ್ರಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಘೇವ್ಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ರೂಢಿ ಜಾತ್ತಾ. ರಾತಿ ಆನಿ ದೀಸು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಸಕ್ಕಡಾಲೆ ಜೀವನಾಂಕ ದಿಗ್ದರ್ಶಕ ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸ. ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ರಾತ್ತೀಕ ಆನಿ ದೀಸಾಕ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ.

ಭೂಂಯಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಕಕ್ಷಾಂತು ಘೂಂವ್ಚೆನಂತಾ ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಸುತ್ತೂಯಿ ಹಳುಹಳೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಕಾಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆನಿಮ್ತಿ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ರಾತಿ ಆನಿ ದೀಸು ನಂತಾ ಶೇಕೊ ಆನಿ ಶೀಂ, ವಃತ ಅನಿ ಪಾವ್ಸು ವಾರೆಂ ಆನಿ ಹಿಮಪಾತ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಚಂದ್ರು ಭೂಂಯ್ಕಃ ಸುತ್ತುಘಾಲ್ನು ಭೂಂಯ್ಚೆವ್ಯೆರಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೋಏಕು ವಿಂಗಡ ಪ್ರಭಾವುಘಾಲ್ತಾ. ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಭೂಮೀಚೆ ಆನಿ ಇತರ ನಕ್ಷತ್ರ ಆನಿ ಗ್ರಹಾಂಚೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾತು ಸ್ಥಾನ ಬದಲ್ಸನಾ. ತಾಂಗೇಲೊ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ಆನಿ ಅಂತರ ಶಾಶ್ವತ. ತೇ ಸಂಬಂಧಾನಿಮ್ತಿ ಮನೀಷು ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಂಗತೀಂಕ ನಕ್ಷತ್ರ ಆನಿ ಗ್ರಹ ಕಾರಣಭೂತಕೀ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ತಾ. ಅಮ್ಕೇ ನಕ್ಷತ್ರ ಆಕಾಶಾರಿ ಅಮ್ಕೇಕಡೇನ

ಆಯ್ಯಿಲೆವೇಳಾರಿ ಪಾವ್ತು ಯೆತ್ತಾ. ಅಮ್ಕೇ ನಕ್ಷತ್ರ ಅಮ್ಕೆಕಡೆನ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶೇಕೊ ಸೂರುಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಮನುಷ್ಯಾನ ಶಿಕ್ಕೊನು ಕಾಳ್ಳಾಂ. ನಕ್ಷತ್ರ ಆನಿ ಗ್ರಹ ಚಲ್ನಾಂತಿ. ಭೂಂಯಿ ಘೂಂವ್ತನಾ ತಾಜ್ಜೇರಿಆಶ್ಶೀಲೊ ಮನೀಷು ಘೂಂವ್ತಾ.

ಸೂರ್ಯೋದಯ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಿದ್ದಲೊಲೊ ಮನೀಷು ಉಟಾಯಿತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಭೂಕ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಆಹಾರ ಸೊದ್ದೂಂಕ ವತ್ತಾ. ಪೋಟಭರಿ ಜೆವ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೆಲೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಮೈಥುನ ಕರ್ತಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಾಣೀಕ ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ದೇಹಪ್ರಕೃತಿ ಅಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸಕೀ ತೀಂ ಸಕ್ಕಡ ವಂಶವೃದ್ಧಿ ಕೊರ್ಚೆ ಅವಕಾಶು ಸೋಣಾಂತಿ. ದಾರ್ಲೆಮನುಷ್ಯಾನ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಷೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೆಳ್ಚೆಂ ಗಮ್ಮತೇಕ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಮೈಥುನಾನಿಮ್ತಿ ಬಾಯ್ಲಮನೀಷಿ ಗುರ್ಭಿಣಿ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ತೋ ಲೆಕ್ಕನಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮ ತೋ ಕರ್ತಾ. ಪ್ರಕೃತಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮ ತೀ ಕರ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲಮನಿಷಿ ಏಕಪಟಿ ಗುರ್ಭಿಣಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಿಕ್ಕಾ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾವೈರಿ ಅತೀವ ಧ್ಯಾಸು ಪ್ರಕೃತೀಚೋಚಿ ಪ್ರಭಾವು. ಸೂರ್ಯಾಲೆ, ಚಂದ್ರಾಲೆ ಆನಿ ಭೂಂಯ್ಚೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೇನಿಮ್ತಿ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಉದ್ದಾಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲ ಜಾವ್ನು ಸಸ್ಯ ಆನಿ ಪಶುಪಕ್ಷೀಲೆಂ ವಂಶ ವಾಢ್ತಾ. ಮನೀಷು ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಉಪಯೋಗುಕೋರ್ನು ಜೀವನಾಂತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಡ್ತೈತಾ. ಜೀವನ ಸುಖದಾಯಕ ಜಾವ್ಚಾಕ ತೋ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ರೂಪದಿತ್ತಾ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸ್ಥಾಪಿತಕೊರೂಂಕ ಮನುಷ್ಯಾನ ಜೀವನಾಂತು ನೀತಿನಿಯಮು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬ ವಾಡ್ಡೀಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಭೂಂಯ್ಚೆಕತೀರ, ಬಾಯ್ಲೇಕತೀರ ಆನಿ ದ್ರವ್ಯಾಕತೀರ ತಾಂಗೇಲೆ ಮಧ್ಯೆ ಝುಗಡೊ ಉಟಾಯಿತಾ. ಝುಗಡೊಜಾವ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಮರ್ತಾತಿ. ಎಕ್ಕೊ ವಾಂಚೂನು ವರ್ತಾ. ತೋ ಆನಿಏಕ ಕುಟುಂಬಾವೈರಿ ಯುದ್ಧ ಕೋರ್ನು ತಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಏಕ ಸ್ತ್ರೀಕ ಚೋರ್ನುಘೇವ್ನು ಯೆತ್ತಾ. ಕಡೇರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವಂಶಜಾಂಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಶಾಂತಿ ಆನಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಮನ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಗ್ಯಾಕತೀರ, ಬಾಯ್ಲೇಕತೀರ, ದುಡ್ವಾಕತೀರ ಇತ್ಯಾದಿ ಝುಗಡೊ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ತೋ ನವೆಂನವೆಂ ನೀತಿನಿಯಮು ಕೋರ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸಮಾಜಾಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸ್ಥಾಪನಕರ್ತಾ.

ಅಶ್ಶಿ ತಯ್ಯಾರಕೆಲ್ಲೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಬೊರೋನು ದವ್ವರ್ಲೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥ ಆಸ್ಸತಿ. ತಸ್ಸಲೆ ಏಕ ಗ್ರಂಥ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ದೋನಿ ಹಜ್ಜಾರಾಕಾಯಿ ಚಡ ವರ್ಸಘೂಢೆ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ ರಾಯ್ಯಾಲೊ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಜಾವ್ನು ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತ ಮ್ಹಳ್ಳೊಲೊ ವಿದ್ವಾಂಸು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತಾಲೆಂ ಆನಿ ದೋನಿ ನಾಂವ್ವ ಆಸ್ಸತಿ. ಚಾಣಕ್ಯ ಅನಿ ಕೌಟಿಲ್ಯ.

ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ವಿಂಗಡ ರೂಪ ಆಯ್ಲಾಂ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಹೇ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ನಾಂವ ಮಾಂತ್ರ ಆತ್ತಂ ಆಮ್ಕಾ

ಉಪಯೋಗಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ವರ್ಲೇಲೆ ವಿವರ ಸಕ್ಕಡsಯಿ ಬದಲ್ಸಲಾ. ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತೇ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಬರಯಿಲೆಂ ವಿವರ ತಾಣೆ ಸಾಂಗಿಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಆಮ್ಕಾ ಆತ್ತsಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಉಪಯೋಗುಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಆಸ್ಸೂಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ (ಧನವ್ಯವಸ್ಥಾ) ವಿಂಗಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ.

ಆತ್ತsಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಭಾರೀ ಬದಲಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಬರಯಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಜಗತ್ಯಾಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಜಮೀನದಾರೀ ರಾಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರೀ ಪಟ್ಟಾರಿ ಬೈಸೂನು ಆಳ್ವಿತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಆತ್ತsಂಚೆ ಚಡಾವತ ರಾಜ್ಯ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಆತ್ತsಂಚೆ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಜೇನ ವೆಂಚೇಲೆ ಪ್ರತಿನಿಧೀನಿ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1800 ಇಸ್ವೇವರೇಕ ಭಾರತಾಂತು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತೇ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಂಗಡಾಶ್ಶೀಲಿ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳ ಆಸ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತೋ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಲೆ ಆನಿ ಇತರ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪಂಡಿತಾಲೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಕೋರ್ನು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಕರ್ತಆಶ್ಶೀಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾಯು ಸಾಮಾನ್ಯಜಾವ್ನು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಆತ್ತಂ ತಶ್ಶಿನಾ.

ಆತ್ತಂ ಪ್ರಜೇನಿ ವೆಂಚೇಲೆ ಪ್ರತಿನಿಧೀನಿ ಆನಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಾನ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಲೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರ ಚಲಾಯಿಸೂಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಆಳ್ವೂಚೆಂ ಭೂಪ್ರದೇಶಾಕ ರಾಜ್ಯ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. 'ಕಿಂಗ್ಡಮ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಆನಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾಚೆ ಭೂಪ್ರದೇಶಾಕ ದೇಶ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಏಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾವ್ನಾಶ್ಶೀಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧನಸಂಪತ್ತು ಆನಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧನಸಂಪತ್ತು ದೊನ್ನೀಯಿ ಮೇಳ್ನು ಆಸ್ಸೂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧನಸಂಪತ್ತು ಸಕ್ಕಡ ನಾಗರೀಕಾಲೊ ಧನಸಂಪತ್ತು. ಪ್ರತಿಏಕ ನಾಗರೀಕಾಕ ದೇಶಾಚೆ ಧನಸಂಪತ್ತಾಂತು ಏಕು ಸಾನು ಪಾಲು ಆಸ್ಸs. ಸರಕಾರಾನ ದೇಶಾಚೆ ಧನಸಂಪತ್ತಾಕ ಸಕ್ಕಡಾಲೆ ಉಪಯೋಗಾಕ ವಿನಿಯೋಗ ಕೋರ್ಕಾ. ನಾಗರೀಕಾನ ಸರಕಾರಾಕ ದೇಶಾಚಿ ದೇಖರೇಖ ಕೊರೂಂಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀವ್ಕಾ. ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೇರಿ ನಾಗರೀಕಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಹೋ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಚೊ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ದೇಶಾಕ ರಾಕ್ಕೂಂಕ ಸೈನ್ಯಬಲ ಸದಾಸಿದ್ಧ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾ. ದೇಶಾಂತು ಶಾಂತಿ ಆನಿ ನ್ಯಾಯು ಪಾಲನೆ ಕರ್ತಾ. ಜಗತ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಧ ದೇಶಾಲೆ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರು ಕೋರೂಂಕ ನೀತಿ ನಿಶ್ಚಯ ಕರ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಆತ್ತsಕಾಲಾಂತು ಪ್ರತಿ ನಾಗರೀಕಾನ ತಾಗ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಕ ತಾಣೆ ದಿವ್ಚೆ ದೇಣಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶ್ರಮs. ನಾಗರೀಕಾಲೆ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಧನಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಸಾಮಾಜಿಕ

ನ್ಯಾಯಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾರಿ ಏಃಕಲೇಃಕ ಸವಲತ್ತು ಮೆಳ್ತಾ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕಯಿ ಸಮಾನತೇರಿ ದೇಶಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಾನೂನಾಂಚೆವ್ವೈರಿ ಹೋಂದೂನು ಭೇಧಭಾವುನಾತ್ತಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯು, ಜೀವನಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಖಾಣಜೇವಣ, ವಸತಿಗೃಹ, ವಿದ್ಯೆ ಆನಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ, ನ್ಹಾವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ, ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಸರಕಾರಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ (ಜೀಡೀಪಿ)

ಚಾಣಕ್ಯಾಕಯಿ ಮಾಕ್ಷಿ ಪಾಂಯ್ಶಿ ಸಶ್ಶಿ ವರ್ಸ ಘೂಢೆ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧಾನ ಜಗತ್ತ್ಯಾಕ ಏಕು ಪಾಠು ಶಿಕಯಿಲೊ. ಬುದ್ಧಾನ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಇಹಾಂತು ಆನಿ ಪರಾಂತು ಸುಃಖ ಮೇಳ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನಪಾಲನ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡಾಂಕಯಿ ಶಿಕಯಿಲೆಂ. ಬುದ್ಧಾಲೆ ಕಾಲಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಂಗಿಲೆ ತತ್ವ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ರಾಯ್ಯಾನಿ ಬುದ್ಧಾಲೆಂ ತತ್ವ ತಾಂಗೆಲೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಜೀವನಾಂತು ಪಾಲನಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕೀತ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾನಿ ದೀಸಾಕ ಏಕ ಜೇವಣ ಮಾಂತ್ರ ಜೆವ್ಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕಾವೀ ವಸ್ತ್ರ ನೆಸ್ಸೂನು ಘರಾಂಘರ ಮಾಗ್ಗೂಂಕ ಗೆಲ್ಲೀಂತಿ. ವ್ಯಾಡ್ರಿಕ ಕೊರ್ಚೆ ಆನಿ ಮಾಗ್ಗೇರಿ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸೋಣು ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾವ್ನೊ ಅಭ್ಯಾಸು ಬೆಳ್ವಲೊ. ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಯಾಂಕ ದೂರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ತಾಂಕತಾಂಗೆಲೆ ಚೆಲ್ಡಬಾಳಾಂಕ ಪೊಸ್ಸೂಂಕ ಸೆಣಸಾಟ ಕೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಲೆಂ. ದೇಶಾಂತು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಾಂಚೊ ಅಭಾವು ಆಯ್ಲೊ. ಸಮಾಜಾಂತು ಗೃಹಸ್ಥಾಂಕ ಅವಮರ್ಯಾದೆ ಜಾಲ್ಲಿ ಆನಿ ಸಾಧುಸಂತಾಂಕ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಸ್ವಾರ್ಥು ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೊ. ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣಿ ಆನಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹೊ ವೇಳು ಪೊಳೋನು ಮಧ್ಯೇಶ್ಯಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಂನಿ ಭಾರತಾಚೆವ್ವೈರಿ ದಾಳಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಬುದ್ಧಾಲೆ ಭೋಧನೇಕ ಕಾಂಯಿ ಮೋಃಲ ದೀನಿ. ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಉನ್ನತೀಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ದಿಲ್ಲಿ. 'ಲೋಕಾಯತ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಲೆ ಪರಿಶ್ರಮಾಚೆಂ ಫಃಲ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆಂ ಬೇಸಾಯು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಆನಿ ಸಂಗೋಪನೆ, ವ್ಯಾರು ಇತ್ಯಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೇನ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾವ್ಚೆ ಧನಸಂಪತ್ತು. ಏಕ ದೇಶಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ರಾಶಿ ತೇ ದೇಶಾಚಿ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ (ಜೀಡೀಪಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಗ್ರೋಸ್ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್) ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ. ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಃಡ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ ಮುಖ್ಯ. ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಾನ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ಸ್ವಾರ್ಥಾನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಸುರ್ವೇಕ ಸ್ವಂತಾಕ ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ಕಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ದೇಶಾಕ ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ಕಾ. ಮನುಷ್ಯಾಕ ಸ್ವಾರ್ಥು ಆಸ್ಸೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ತೇಂ ಚೂಕಿ. ಜಃಣ ಸ್ವಾರ್ಥಾಚೊ ಅರ್ಥು ಕೊರ್ಚಾಂತು

ಚುಕ್ತಾತಿ. ಸ್ವಾರ್ಥು ಅಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮ ಜಾತ್ತಾ. ಕಾಮ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನಾನ ಜೀವನ ಚಲ್ತಾ.

ಮನುಷ್ಯಾನ ತ್ಯಾಗು ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹೋ ತ್ಯಾಗು ನಿಷ್ಕರ್ಮಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಂಗsನಾ. ಹೋ ತ್ಯಾಗು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕರ್ತವ್ಯತ್ಯಾಗು ನ್ಹಂಯಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಮನುಷ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪೋಟ ಭೊರೂಂಕ ತಾಣೇಂಚಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಕೋರ್ಕಾ. ಭೂಂಯಿ ಉಳ್ವೂಕಾ, ಬೀ ಬಿತ್ವೂಕಾ, ಬೇಳೆಂ ಬೆಳ್ವೂಕಾ ಆನಿ ಭಾತ ತಾಂದೂಲು ಕೋರ್ಕಾ. ತಾಂದೂಲ ಶೀತ ಕೋರ್ಕಾ. ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಕಸ್ಲೆಂ ಜೆವ್ತsಲೊ? 'ಮಾಕ್ಕಾ ಕಸ್ಲೇಂಯಿ ನಾಕ್ಕಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೊಲೊ ಮನೀಷು ಮಾಗ್ಗೂನು ಖಾತ್ತಾ. ಮಾಗ್ತsಲೊ ಮನೀಷು ನಿಕೃಷ್ಟ ಮನೀಷು. ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾವ್ನು ಮಾಗ್ಗೂನು ಖಾ ಮ್ಹೋಣು ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಭೋಧನೆ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಸನ್ಯಾಸಿ ಮ್ಹೋಣು ಭೋಂವ್ತsಲೆ ಆನಿ ಮಾಗ್ಗೂನು ಖಾತ್ತsಲೆ ನಿಜsಜಾವ್ನು ಭಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾತಿ. ಘೂಳ್ಳೇ ಕಾಲಾಂತು ಸನ್ಯಾಸೀ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ವಿದ್ವಾನು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾತ್ಶೀಲೊ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಉಪದೇಶ ದೀವ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದಿತ್ತಾತ್ಶೀಲೊ. ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಮನೀಷು ದೇಶಾಕ ವ್ಯರ್ಥ ಭಾರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

ದೇಶಾಚಿ ಪ್ರಗತಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ತೇ ದೇಶಾಚೆ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಸ್ವಾರ್ಥು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಆಶಾ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ದುಡ್ವಾವ್ಯೆರಿ ಮೋಗು ಆಸ್ಸೂಕಾ. 'ಹಾಂವೆ ಕಾಮಕೋರ್ನು ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಕೋರ್ನು ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕೋರ್ನು ಘೆವ್ನು, ಬಾಯ್ಲೇಕ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಪೊಸ್ಸೂನು, ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೀವ್ನು ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಕೋರ್ಕಾ,' ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರತಿಏಕ ನಾಗರೀಕಾಕ ಮsನ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಇಚ್ಛಾ ಆಸ್ಸೂಕಾ. 'ಸಾರ್ಥಕ' ಕೊರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರ್ಚೆಂ. ಧನಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರ್ಚೆಂ. 'ಆಮ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿ ಜಾವ್ಕಾ. ಮಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಘsರ ಜಾಯಿ. ಏಕ ಕಾರ ಜಾಯಿ. ಏಕಿ ಶಿಕ್ಕೇಲಿ ಚಂದಿ ಬಾಯ್ಲ ಜಾಯಿ. ಏಕ ಚೆರ್ಡು ಜಾಯಿ. ಖಾಯಂ ಕಮಯ ಜಾಯಿ. ಕಾಮ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ಜಾಯಿ. ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಯಿ,' ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರತಿ ಏಕ ಯುವಕಾಕ ಆಶಾ ಆಸ್ಸೂಕಾ. 'ಮಾಕ್ಕಾ ಚಾಂಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾಯಿ. ಏಕು ಬುದ್ಧಿವಂತು ಬಾಮ್ಲೂಣು ಜಾಯಿ. ಭರಪೂರ ಆಂವ್ಗಲೆಂ ಜಾಯಿ. ಮಾಕ್ಕಾ ಮೆಗ್ಗೇಲೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಆನಿ ಶುಚಿತ್ವ ಪಾಲನಕೊರೂಂಕ ಸಕ್ಕಡ ಸವಲತ್ತು ಆನಿ ಸಲಕರಣೆ ಉಪಲಭ್ಧ ಜಾವ್ಕಾ. ಹಾಂವೆ ಗುರ್ಭಿಣಿ ಜಾವ್ಕಾ ಅನಿ ಸುಖಾರಿ ಬಾಳಾಂತಿ ಜಾವ್ಕಾ. ಹಾಂವೆ ಮೆಗ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಪೊಸ್ಸೂಂಕ ಮೆಗ್ಗೆಲೆ ಬಾಮ್ಣಾಲೊ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರು ಮೇಳ್ಕಾ. ಮೆಗ್ಗೇಲೆಂ ಚೆರ್ಡು ಚೆರ್ಕೊ ಜಾವ್ವೊ ಚೆಲ್ಲಿ ಜಾವ್ವೊ, ಹಾಂವೆ ತಾಕ್ಕಾ ಚಾಂಗ ಸ್ವಭಾವು ಆನಿ ವರ್ತನೆ ಶಿಕ್ಕೋಕಾ. ತಾಣೆ ಹೋಡ ಜಾವ್ನು ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಪಾವ್ಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ

ಜಾವ್ನು ಮಾಕ್ಕಾ ನಾತ್ತು/ನಾತಿ ಜಾವ್ನು ಹಾಂವೆ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗೀ ಖೇಳ್ಕಾ,' ಅಶ್ಶಿ ಚೆಲಿಯಾಂಕ ಆಶಿ ಯೇವ್ಕಾ. ದೇಶಾಚೆ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಧನಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರೂಂಕ ಸವಲತ್ತು ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್ಸಕೀ ತಿತ್ಲೆಂ ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧ ಜಾತ್ತಾ. ದೇಶಾಂತು ಕ್ಷೋಭಾ, ಚಳುವಳಿ, ಪ್ರಜೇಂಕ ಅಸಮಾಧಾನ, ಕೋಪು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಆನಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ದಂಗೆ ಜಾವ್ಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಠಾಚಾಕ ಸೊಡೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಉಣೇ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಾಂಚವರ್ಸ ಪ್ರತೀವರ್ಸ ಕಾಲಾಽರಿ ಪಾವ್ನು ಯೇವ್ಕಾ. ತೆದ್ದನಾ ದೇಶಾಚಿ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ (ಜೇಡೀಪಿ) ವಾಡ್ತಾ. ದೇಶ ಸುಭಿಕ್ಷ ಜಾತ್ತಾ.

ಏಕ ದೇಶಾಚಿ ಜೇಡೀಪಿ ಲ್ಯಾಕ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರತಿ ಏಕ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾ ಆನಿ ಸಕ್ಕಡ ಕುಟುಂಬಾಂಚೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತಿವರ್ಸ ಅಶ್ಶಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವರ್ಸಾನುವರ್ಸ ಜೇಡೀಪಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿಕೀ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಯಾಕ ಘಾಲ್ಯೇತ. ಹೇಂ ಕಾಮ ಪ್ರತಿಏಕ ಗಾಂವಾಂತು ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರೀನ ಕೋರ್ಕಾ. ಅನೇಕ ಲೋಕು ಸರಕಾರಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀವ್ಕಾಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನ ಬದ್ದಽಚಿ ಆಶ್ಶಿಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಸಾಂಗಽನಾಂತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟಾಂತು ನ್ಯೂನತೆ ಆಸ್ತಾ. ನ್ಯೂನತೆ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಅಧಿಕಾರೀನ ನುತ್ತಽಚಿ ಬೊಶ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೊ ಖರೋಆಶ್ಶೀಲೊ ರಿಪೋರ್ಟು ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ತಾಲೂಕ ಪಂಚಾಯತಾಕ ಧಾಣು ದೀವ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ತಾಲೂಕಾಚೆ ಒಟ್ಟು ರೆಪೋರ್ಟು ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯಾಕ ಪಾವೋಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಾನ ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಾಕ (ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಕ) ರಿಪೋರ್ಟು ಧಾಣು ದೀವ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ದೇಶಾಚಿ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ.

ದೇಶಾಚೊ ಸ್ವತ್ತು

ದೇಶಾಚಿ ಸೀಮಾ ಸರಕಾರಾನ ಗುರ್ತುಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಸೀಮೇರಿ ಸೈನ್ಯ ತಯನಾತ ಕೋರ್ನು ಪರಕೀಯ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಜನಾನಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಸರಹದ್ದು ರಾಕ್ಕೂಕಾ. ಸೀಮೇಚೆ (ಸರಹದ್ದೂಚೆ) ಭಿತ್ತಽರಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಭೂಂಯಿ ದೇಶಾಚೊ ಮೂಲಸ್ವತ್ತು. ಸೀಮೇರಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೋರ್ನು ದೇಶಾವ್ಯೆರಿ ಮೋಗು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಸಾನಸಾನ ಸೈಟ (ಭೂಭಾಗ) ಚಾಲುಸ್ವತ್ತು ಮ್ಹೊಣು ಬಟವಾಡೆ ಕೋರ್ನು ಥಂಯಿಂ ಪೆಲ್ಕಡೆ ತಾಕ್ಕೂನು ಪರದೇಶಿ ಲೋಕು ಯೇವ್ನು ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ಚೋರ್ನು ವ್ಹರ್ನಾತಶ್ಶಿ ರಾಕ್ಕೂಕಾ. ಭಾರತ ದೇಶಾಚೊ ಸರಹದ್ದು ಅತೀ ಹೋಡು ಆಸ್ಸ. ಖಂಚೇಯಿ ಭೂಭಾಗಾಂತು (ಪ್ರದೇಶಾಂತು) ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ನು ಚಽಡ ವರ್ಲೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ದೇಶಾಚೆ ಇತರ ಜನಾಂಕ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ಕಾಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾನ ರಸ್ತೊ,

ರೈಲ್ವೇ, ಜಲಮಾರ್ಗು, ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಂದೂಕಾ. ಸರಕುಸಾಗುವಿಕೇಕ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸವಲತ್ತು ಆಸ್ಸಽಕೋರ್ಕಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ಚಽಡ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿಪಾವ್ಕಾ. ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಸದುಪಯೋಗು ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಮಾಗಣೀ (ಡಿಮಾಂಡ) ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತೋ ವಸ್ತು ವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಜಾಯಿಜಾವ್ಕಾ. ತೆದ್ದನಾ ತೇ ವಸ್ತೂಕ ಚಾಂಗ ಮೋಽಲ ಯೇವ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಮುನಾಫೋ ಜಾತ್ತಾ.

ಸಂಪತ್ಸಾಧನಾಚೊ ಬಟವಾಡೊ

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರತಿಏಕ ಚದರ ಮೀಟರ್ ಭೂಂಯಿ ದೇಶಾಚೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ಸಾಧನ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರಾಲೆಂ ಕಾಮ ದೇಶಾಚೆಂ ಬಾರ್ಡರ್ ರಾಕ್ಕೂಚೆ ಮಾಂತ್ರನ್ಹಂಯಿ. ಭೂಂಯಿ ಸಕ್ಕಡಯೀ ಸರಕಾರಾಚೊ ಮೂಲಸ್ವತ್ತು. ಅನಾದಿ ಕಾಲುಧೋರ್ನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರಾಯ್ಯಾನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಭೂಂಯಿ ಚಾಲುಸ್ವತ್ತು ಮ್ಹೋಣು ವಾಂಟೇಲಿ. ಏಕ ವ್ಯಕ್ತೀಲಿ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಬಾಂದೀಲೆಂ ಘಽರ ಏಕಯಿ ಇತರ ಕಟ್ಟಽಣ, ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಗಾದ್ದೇ, ತೋಽಟ, ತಾಂತೂಲೆಂ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಚೊ ಸೊತ್ತು. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವ್ಯಕ್ತೀಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಭೂಂಯ್ಚೆ, ಘರಾಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವತ್ತಾಚೆ ವೈರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಧಿಕಾರು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಕಾನೂನು, ಲೈಸೆನ್ಸ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟು, ಐಡೀಕಾರ್ಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾಲನೆ ಕೋರ್ನು ತಾಣೆ ಆಪ್ಪಽಣ ಅಧಿಕೃತ ನಾಗರೀಕು ಮ್ಹೋಣು ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಸಿದ್ಧಕೋರ್ಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆಂ ಪರಿಮಾಣಾರಿ ಕಾನೂನಾಂತು ಸಾಂಗೀಲೆವರಿ ತಾಣೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸರಕಾರಾಕ ದೀವ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಮಾಗಣೀ ಆಸ್ಸಽಕೋರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಚಾಂಗ ಮೋಽಲ ಆನಿ ಮುನಾಫೋ ಮೇಳೋಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸರಕಾರಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತೀಏಕ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು, ಹಿತ್ಲಾಂತು, ತೋಟಾಂತು, ಗುಡ್ಡ್ಯಾರಿ, ನ್ಹಂಯ್ಯು, ತಳ್ಯಾಂತು, ಘರಾಭಿತ್ತಽರಿ ಆನಿ ಭಾಯ್ರ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ದೇಶಾಚೆ ಭಿತ್ತಽರಿ ಆನಿ ಭಾಯ್ರ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾಪ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಉದ್ದೀಪನಕರ್ತಾ. ಜನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಕಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸಽಕೀ ತಿತ್ಲೆ ಪ್ರಮಾಣೇಂಚೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಸರಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಸರಕಾರಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಮೆಳ್ಳೇಲೆಂ ಕಿತ್ಲೆ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಕೀ ತಿತ್ಲೇಂಚೆ ಸರಕಾರಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಾಡ್ಡೋಯೇತ. ಹೈವೇರಸ್ತೊ, ರೈಲ್ವೇ, ಜಲಮಾರ್ಗು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯಾಂಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಜನಾಂಕ ಏಕ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕೂನು ಆನಿಏಕ ಜಾಗ್ಯಾಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಆನಿ ಯೆವ್ಚಾಕ ಆನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಹಾಡೂಂಕ ಆನಿ ವ್ಹೋರೂಂಕ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ಸುಲಭ ಆನಿ ವೇಗಾರಿ ಸಾಗ್ಗೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಕೊರ್ಚೇಂಚಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಾಚೊ ಉಪಯೋಗು.

ಸಂಪತ್ಸಾಧನ ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಜ್ಜೊ ಬಟವಾಡೊ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಅರ್ಥುನಾ. ಗಾದ್ದೊ ಕೊಸ್ಸೂನು, ಬೀಬಿತ್ತೂನು, ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಭಾತ ತಾಂದೂಲು ಕೋರ್ನ್ರು ಸ್ವಂತಾಕ ಆನಿ ಇತರ ಜನಾಂಕ ಬಟವಾಡೆ ಕರ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಅರ್ಥುನಾ. ಗಾಯಿ ಆನಿ ಮ್ಹೊಷಿ ಪೊಸ್ಸೂನು ಪ್ರತಿದಿವಸು ದೂಧಕಾಣು ಸ್ವಂತಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಉಪಯೋಗು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ನಾ. ಕಾಪ್ಪೂಸು ಹಾಣು, ಸೂತ ಕೋರ್ನ್ರು, ಮಗ್ಗಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಆವುಂಗsಲೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸ್ವಂತಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಉಪಯೋಗು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ನಾ. ಏಕ್ಡೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಆವುಂಗsಲೆ ಆನಿಏಕ್ಡೆ ವ್ಹೋರೂಂಕ ಮಾರ್ಗು ಜಾಯಿ. ಆವುಂಗsಲೆ ವಿಕ್ಕೂನು ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ದುಡ್ವಾನ ತೊ ಮನೀಷು ತಾಂದೂಲು ಘೆತ್ತಾ. ತಾಂದೂಲು ವಿಕ್ಕೂನು ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ದುಡ್ವಾನ ಆನಿಏಕು ಮನೀಷು ತಾಕ್ಕಾ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಆಂವುಂಗsಲೆ ಘೆತ್ತಾ. ತಾಂದೂಲು ಘೋಣಿಚಿಲ್ಲಾಂತು ಘಾಲ್ನು ವಿಂಗಡ ಗಾಂವಾಂತು ಸಾಗ್ಗೂನುಚಾಕ ಗಾಡಿ ಜಾಯಿ. ಆತ್ತsಕಾಲಾಂತು ಮೋಟಾರವಾಹನ (ಲಾರಿ, ಟ್ರಕ್ಕ, ರೈಲ, ಬೋಟ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಜಾಯಿ. ತೇ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಿತಲೊ ಜಾಯಿ. ರಸ್ತೊ ಬಾಂದೂಚೊ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಜಾಯಿ. ರಸ್ತೊ ಪ್ಲಾನ್ ಕೋರ್ನ್ರು ಡಿಸೈನ ಕರ್ತsಲೊ ಇಂಜಿನಿಯರು ಜಾಯಿ. ವಾಹನ ಕರ್ತsಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಜಾಯಿ. ವಾಹನ ವಿಕ್ತಲೊ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾಯಿ. ವಾಹನಾಂಕ ಪೆಟ್ರೋಲು ಜಾಯಿ. ಹೇಂ ಸಕ್ಕಡ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊರ್ಚೆಂ ಕಾಮ ಸರಕಾರಾಚೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಪ್ರತಿಏಕು ಮನೀಷು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವಸ್ತೂಕ ಏಕಯಿ ಸೇವೇಕ ದುಡ್ಡು ಘೆತ್ತಾ. ದುಡ್ಡು ನಾತ್ತೀಲೆಂ ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು ಜಾವ್ವೋ ಸೇವೆ ಜಾವ್ವೋ ಮೇಳ್ನಾ. ವಸ್ತು ಆನಿ ಸೇವೆ ಬಟವಾಡೊ ಜಾವ್ಚಾಕ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಆವಶ್ಯಕ. ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ. ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಮಾಗಣೀ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಲಾಯ್ಕ ಮೋsಲ ಮೇಳ್ಕಾ. ಉತ್ಪನ್ನಕೊರೂಂಕ ಲಾಗ್ಗೀಲೊ ಖರ್ಚುನಂತಾ ತಾಜ್ಜೆವೈರಿ ಮುನಾಫೋ ಯೇವ್ಕಾ. ತೆದ್ದsನಾ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸ್ಥಿsರ ಜಾತ್ತಾ.

ರೈತಾಪಿ ಲೋಕಾಲೆಂ ನಸೀಬ

ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ಭಾರತದೇಶಾಂತು ರೈತಾಪಿ ಲೋಕಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾದ್ಯಾಂತು ಆನಿ ತೋಟಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೊ ಆನಿ ತೇಂ ವಿಕ್ಕೂನು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕಮಯಾರಿ ಸರಕಾರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಘಾಲ್ನಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಭಾರತದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಯ್ತಥೋರ್ನ್ರು ರೈತಾಪಿ ಲೋಕಾನಿ ತಾನ್ನಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಆಹಾರಧವಸಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತೂಚೆವೈರಿ ಏಕಯಿ ತೇಂ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಮುನಾಫೇರಿ ಸರಕಾರಾಕ ಇನ್ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾಮ್ಹೊಣು ನಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಕಮಯೇರಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ.

ಘುಳ್ಳೆ ಕಾಲಾಂತು ಕ್ರಿ. ಶ. 1800 ಇಸ್ವೇವರೇಕ ಶೇತಕರಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೊ 25% ಭಾಗು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಅಮಲ್ದಾರಾಕ, ಶಿರಸ್ತೇದಾರಾಕ, ಏಕಯಿ ಗುತ್ತೇದಾರಾಕ ವರ್ಸಾಕ ತೀನಿ ಚಾರಿ ವಾಂಟೊ ಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ದೀನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಭೊಗ್ಗೂಕಾ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾನ ಶೇತಕರೀ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಭಾರೀ ಸಮ್ಮಾನು ದೀವ್ನು ತಾಂಗೇಲೊ ಆದಾಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಟ್ಯಾಕ್ಸರಹಿತ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಭಾರತೀಯ ರೈತಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಸ್ವಂತ ಭೂಮೀಂತು ಬೇಸಾಯುಕೋರ್ನು ತಾಂತೂಲೆ ಉತ್ಪಾದನೇವೈರಿ ಕೊಣsಯೀ ಸರಕಾರಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಹಾಳ್ಳೊ.

ಪ್ರತಿಏಕ ರೈತಾನ ತಾಗ್ಗೆಲೆ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಆನಿ ತೋಟಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ತಾಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಆದಾಯಾರಿ ಸಮೇತ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ರೈತಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಾಚೆಕತೀರ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆತಿತ್ಲೆಂ ದೊವ್ವೋರ್ನುಘೇವ್ನು ವರ್ಲೇಲೆಂ ಇತರ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ವಿಕ್ಕೂಕಾ. ದಾಸ್ತಾನು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋsಲ ವಿಪರೀತ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ದಾಸ್ತಾನು ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಕೃತಕ ಆಭಾವ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೋರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಅಭಾವ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೋರ್ನು ಮೋsಲ ಚಳ್ಳೇಲೆತವಳಿ ವಿಕ್ಚೊ ಅಭ್ಯಾಸು ಘುಳ್ಳೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಘುಳ್ಳೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ತಶ್ಶಿ ಮುನಾಫೋ ಕೊರೂಂಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಂ ಅಡ್ಡಿಕರ್ನಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಆತ್ತಂಚೆ ಸರಕಾರ ತಶ್ಶಿ ಕೊರೂಂಕ ಸೋಣಾ. ಸರಕಾರ ರೈತಾಂಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ನು ಆಪ್ಪsಣsಂಚಿ ದಾಸ್ತಾನು ಕರ್ತಾ. ಆನಿ ಅನಾವೃಷ್ಟೀನಿ ಜಾವ್ವೋ ಏಕಯಿ ಇತರ ಕಾರಣಾನಿ ಜಾವ್ವೋ ತೇ ಮ್ಹಾಲಾಚೊ ಅಭಾವು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆಂ ಮೋsಲ ಚsಣಾತಶ್ಶಿ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಭಾಯ್ರಕಾಡ್ತಾ ಆನಿ ಸಾಂತೇಂತು ಘಾಲ್ತಾ.

ಮಾರ್ಕೇಟ (ಸಾಂತ)

ಆತ್ತಂ ರೈತಾಂಲೆ ಅನುಕೂಲಾಚೆಕತೀರ ಸರಕಾರಾನ ಏಪೀಎಂಸೀ ಸೊಸೈಟಿಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ. ರೈತಾನ ತಾಣಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ಏಪೀಎಂಸೀ ಸೊಸೈಟಿಚೆ ಸಾಂತೇಕ (ಮಾರ್ಕೇಟಾಕ) ಹಾಣು ತೇದಿವಸು ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಧಾರಣೇಂಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ವಿಕ್ಕೂಯೇತ. ಏಪೀಎಂಸಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೊಒಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ. ಫಲಪುಷ್ಪ ಆನಿ ತರಕಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾವ್ಚೆಕತೀರ ಸರಕಾರಾನ ಹೊಪ್ಕಾಂಮ್ಸ (ಹೊರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಕೊಒಪರೇಟಿವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ) ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಸಾಮೂಹಿಕ ವ್ಯವಹಾರಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಏಪೀಎಂಸಿ ಯಾರ್ಡಾಂತು ರಖಂ ಆನಿ ಚಿಲ್ಲsರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಲೋಕು ತಾಂಗೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ವ್ಹೋರ್ನು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ವಿವಿಧತರೇಚೊ ಮ್ಹಾಲು

ಖರೀದಿಕೊರೂಂಕ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಏಪೀಎಂಸಿ ಯಾರ್ಡಾಂತು ದಳ್ಳಾಳಿ ಮ್ಹೊಣು ಮಧ್ಯಸ್ಥವ್ಯಾಪಾರೀ ಆಸ್ತಾತಿ. ದಳ್ಳಾಳಿಲೋಕಾನಿ ರೈತಾನ ಹಾಳ್ಳೇಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಖರೀದಿಕೋರ್ನು ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ವಿಕ್ಚೊ ಕ್ರಮು ಆಸ. ಮಾಗಣೀ ಆಶ್ಶೀಲೆವರಿ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಲ ನಿರ್ಧಾರಜಾತ್ತಾ.

ಅಶ್ಶೀ ರೈತಾಪಿ ಲೋಕಾನಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ದಳ್ಳಾಳಿ ಆನಿ ರಖಂ/ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಮುಖಾಂತರ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ಘರಾಂತು ಉಪಯೋಗು ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ಸಾಧ್ಯಜಾತ್ತಾ. ಏಪೀಎಂಸಿ ಯಾರ್ಡಾಂತು ಮ್ಹಾಲಾಂಚೆ ಧಾರಣೆ ಕಶ್ಶಿ ನಿರ್ಧಾರಜಾತ್ತಾ? ಧಾರಣಿ ನಿರ್ಧಾರು ಕೋರೂಂಕ ಏಕೇಕಪಟಿ ಸರಕಾರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶು ಕರ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮೋಲ ನಿಗದಿತ ಮೊಲ್ಲಾಕಯಿ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚ್ಯಾಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾ. ರೈತಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರೂಂಕ ವ್ಯಯ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಅಸಲು ದುಡ್ಡುನಂತಾ ತಾಕ್ಕಾ ಥೋಡೇಂಚಿ ಲಾಭ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಸರಕಾರ ಮ್ಹಾಲಾಂಕ ಮೋಲ ನಿಗದಿ ಕರ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ಘೆತ್ತಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ನಿಗದಿತ ಮೊಲ್ಲಾಕಯೀ ಚಡ ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಮ್ಹಾಲು ಖರೀದಿ ಕರ್ತಾತಿ. ಹೇಂ ಏಕ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಕಾಂಪಟೀಶನ್ (ಸ್ಪರ್ಧಾ). ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತೋ ವ್ಯಾಪಾರೀ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಲೋರಿರಿಕೀ ರೈಲಾರಿಕೀ ಘಾಲ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ವ್ಹೋರ್ನು ಥಂಯಿ ಚಡ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ತಾ. ಧಾರುಪ್ಪಯೇಚೊ ಮ್ಹಾಲು ವೀಸ ರುಪ್ಪಯೇಕ ವಿಕ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಧಾರುಪ್ಪಯೊ ಲಾಭ ಜಾತ್ತಾ. ತೇ ಧಾರುಪ್ಪಯೇಂತು ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಖರ್ಚು ಆನಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಳವೀಲ್ಯಾರಿ ವರ್ಲೆಲೆಂ ತೇ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಂ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ. ರೈತಾನ ವಿಕ್ಕೀಲೊ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಘೆತ್ತೀಲೊ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮ್ಹಾಲು ವಿಂಗವಿಂಗಡಕಡೇನ ಸರಬರಾಜು ಜಾತ್ತಾ. ತೇ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಖಂಯಿಖಂಯಿ ಡಿಮಾಂಡ ಆಸ್ಸಕಿ ತೇ ಗಾಂವಾಂಚೆ ಜನಾಂಕ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆವ್ಚ್ಯಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಾತಿ. ತೋ ವ್ಯಾಪಾರೀ ರಖಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾರಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಕಾ. ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಲಾಭ ಕೂಡಿಸೂನು ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ (ಗೃಹಸ್ಥಾಂಕ) ವಿಕ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ರೈತಾಲೆ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಂಕ ಉಪಯೋಗುಕೊರೂಂಕ ವಿತರಣೆಜಾತ್ತಾ. ರಸ್ತೊ ವಾಹನ, ವಾಹನಚಾಲಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಂಪತ್ಸಾಧನಾಚೊ ಬಟವಾಡೊ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರತಿಏಕ್ಕೊ ಮನೀಷು ಖುಶಿಪಾವ್ತಾ.

ಆಹಾರ ಪರಿಷ್ಕರಣ

ಆಹಾರವಸ್ತು ಗೃಹಿಣೀನ ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವಸ್ತು ಸಿಜ್ಜೋನು ಖಾವ್ಚೆಂ ಪದಾರ್ಥ ಕೊರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಹೇ ಕಾಮಾಂಕ ಆಹಾರ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಭಾತ.

ತೇಂ ಭಾತ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಕೋರ್ನು ತಾಂದೂಲು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಿಲ್ಲಾಕ ದೀವ್ಕಾ. ಮಿಲ್ಲಾಚೊ ಮಾಲೀಕ ವಿಂಗಡು ಆಸ್ತಾ. ಮಿಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವ್ಯಕ್ತೀನ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ಕಾ. ಮಿಲ್ಲಾಕ ಏಕ ಎಕ್ರೆಕೀ ಜಾಗೊ ಜಾವ್ಕಾ. ಮಿಲ್ಲ ಯಂತ್ರ ದೊವ್ರೋವ್ಚಾಕ ತಕ್ಕ ಕೂಡ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಮಿಲ್ಲ ಚೊಲೋಚಾಕ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಜಾವ್ಕಾ. ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸರಕಾರಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ಸರಕಾರಾನ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೇಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸರಂಜಾಮು ಕೋರ್ಕಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ರಾಯ್ಚೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕಾಂತು ಕೊಳ್ಶ್ಯಾನಿ ಉದ್ದಾಕ ಹೂನ ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆನಿಮ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾವ್ಚೆ ಆವೀನ ಮೋಟರ ಚಲಾಯಿಸೂನು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ಹೋ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ತಕ್ಷಣ ಉಪಯೋಗಕೋರ್ಕಾ. ತೋ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಖಂಚೇಯಿ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಶೇಖರಣೆ ಕೋರ್ನು ವಿಂಗಡ ವೇಳಾರಿ ಜಾವ್ಚೊ ವಿಂಗಡ ದೀಸು ಜಾವ್ಚೊ ವಾಪರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಬ್ಯಾಟರಿ ಮ್ಹೋಣು ಆಸ್ಸತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾಟರಿ ಥೋಡೇ ಕಾಮಾಂಕ ಜಾತ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಏಕಲೇಕ ಮಿಲ್ಲಾಕ ಯೇವ್ನು ಪಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಟ್ರಾನ್ಸಫಾರ್ಮರ್ ಆನಿ ಕೇಬಲ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ ಜಾಯಿ. ಸ್ವಿಚ್ ಆನ್ ಆನಿ ಆಫ್ ಕೊರೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಯಿ. ಉತ್ಪನ್ನು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಮಿಲ್ಲಾಕನಂತಾ ವಿಂಗಡ ಘರಾಕ, ಆಂಗ್ಡೀಂಕ, ಮಾರ್ಗಾಚೆ ಲೈಟ ಜೊಳೋಚಾಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪಯೋಗಾಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಪರೈಲ್ಯಾರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಲಾಭದಾಯಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾಕ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಚೆ ಧಾರಣೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕರ್ತನಾ ರಾಜಕೀಯ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಸರಕಾರ ದುರ್ಬಳೆಲೋಕಾಂಕ ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಕರ್ತಾ. ರೈತಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಇರ್ರಿಗೇಶನ್ ಪಂಪಾಂಕ ಖರ್ಚೂಚೆ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಫ್ರೀ (ವಿನಾಶುಲ್ಕ) ದಿತ್ತಾ. ಭಾತ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ತಾಂದೂಲು ಕೊರ್ಚೆ ಮಿಲ್ಲಾಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಲೆಂ ಅಗತ್ಯಾಚೆ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪನ್ನ ಏಕಯಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಕೊರ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಚೆ ರೇಟಾರಿ ವಿನಾಯತಿ ಕೋರ್ನು ಸರಕಾರ ಆಪ್ಲ್ಯಾಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಭಾಯಿಸಿತಾ. ಅಶ್ಶೀ ಮಿಲ್ಲಾಂನಿ, ಘರದಾರಾನಿ, ಪಾವತಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೇನ ಆಯ್ಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನೀಕ ಜಮಾ ಜಾತ್ತಾ. ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿವಿಧ ಖರ್ಚು ಕೊರೂಂಕ ಹೋ ದುಡ್ಡು ಉಪಯೋಗು ಕರ್ತಾತಿ. ಕಂಪನೀಚೆ ಕಾಮಾಂಚಾಕ ಸಾಂಬೋಳು ಹೇ ದುಡ್ವಾಂತುತಾಕ್ಕೂನೂಂಚಿ ಯೆತ್ತಾ. ಕಂಪನಿ ಸೂರು ಕರ್ತನಾ ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಕತೀರ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷೀಣೆಂಚಿ ವಾಡಿ ಭೊರ್ಚಾಕಯಿ ಹೋಚಿ ದುಡ್ಡು ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ವಿದ್ಯತ್ ಕಂಪನಿ ನಷ್ಟಾರಿ ಚಲ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೊಚೆಂ ಕಾಮ ಸರಕಾರಾಚೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಕ

ಸರಕಾರಾನ ಆನಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನೀನ ಮೇಳ್ಳ್ನು ವಿವಿಧ ತರಾಚೆ ಉಪಭೋಗ್ತಾಕ ಧಾರಣೆ ನಿರ್ಧಾರಕೋರ್ಕಾ. ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನೀಂಚೆ ಆದಾಯ ಖರ್ಚಾಕಯಿ ಚsಡ ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಾನಿ ಸರಕಾರಾನ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನೀಚೊ ಆದಾಯು ನಷ್ಟಕಾರಕ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇಂ ನಷ್ಟ ಭೊರೂಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಪಾವ್ನಾಜಾತ್ತಾ.

ಭಾತ್ತಾಚೆ ಮಿಲ್ಲಾಕ ಆನಿ ಇತರ ಅನೇಕ ಆಹಾರಪರಿಷ್ಕಾರ ಕರ್ತsಲೆ ಉದ್ಯೋಗಘಟಕಾಂಕ ಉದ್ದಾಕ ಸಪ್ಲೈ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾತ್ತಾ. ಉದ್ದಾಕ ಸಪ್ಲೈ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮ ಸರಕಾರಾಚೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಶೇತಕರೀಲೋಕು ಪಾವ್ಸಾಚೆ ಉದ್ಕಾರಿ ನಂಮ್ಮೂಗ್ನು ಆಸ್ತಾತಿ. ಶೆತ್ತಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೆಲೆತಿತ್ಲೊ ಪಾವ್ಸು ಆಯ್ಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶೇತಕರೀಲೋಕು ಅತ್ಯಂತ ಖೂಶಿಪಾವ್ತಾತಿ. ಪಾವ್ಸು ಏಕಕಪಟಿ ಸಮಾs ಯೇನಾ. ತೆದ್ದನಾ ಶೇತಕರೀಲೋಕಾಂಕ ಭಾರಿ ದುಃಖ ಜಾತ್ತಾ. ಆತ್ತಂ ಮಸ್ತ ವರ್ಸಾಥೋನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೇನ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಹೊಳ್ಳೆ ನ್ಹಂಯ್ಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಬಾಂದೂನು ಕಾಲುವೆ ಖೊಂಡೂನು ಪ್ರತಿಏಕ ಗಾದ್ದ್ಯಾಕ ಉದ್ದಾಕ ಪಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಹೇಂ ಕಾಮ ಸರಕಾರಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಪ್ರಯತ್ನಾನ ಸಕ್ಕಡ ಶೆತ್ತಾಕ ಉದ್ದಾಕ ಪಾವಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತೆದ್ನಾ ಶೇತಕರೀಂಲೆ ಶ್ರಮಾಂಚೆತಕೀತ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದೀಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಮಾsಜಾವ್ನು ಸಗ್ಗೇ ದೇಶಾಕ ಖಾಣಜೇವಣ ಮೆಳ್ತಾ. ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧ ಜಾತ್ತಾ. ಜsಣ ಸಕ್ಕಡ ಸುಖಾರಿ ಆಸ್ತಾತಿ. ದೇಶಾಂತು ಸುಖಶಾಂತಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಲಾಯ್ಕ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಸಮಝೂನುಘೇವ್ಕಾ.

ಉದ್ದಾಕಚಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತಾ

ಉದ್ದಕಾಚಿ ಸಪ್ಲೈ ಘರಾಂಕ, ಹೋಟೇಲಾಂಕ, ಹಾಸ್ಪೆಲ್ಲಾಂಕ, ಸ್ಕೂಲಾಂಕ, ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಕ, ಸರಕಾರೀ ದಫ್ತರಾಂಕ, ಆಸ್ಪತ್ರೇಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಡೆನ ಅಗತ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಅತೀ ದೂರ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಹಳ್ಳೇಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಲೋಕು ತಾಂಗೆಲೆ ಉದ್ದಾಕಚೆ ಕತಿರ ತಾಂಗೆಲೆ ಆಂಗ್ಣಾಂತು ಬಾಂಯಿ ಖೊಂಡೂನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಬಾಂಯ್ಯೇಂತು ಉದ್ದಾಕ ಪೂರ್ತಿ ಸಗ್ಗೇವರ್ಸ ಉದ್ದಾಕ ಆಸ್ಸsನಾ. ಹಳ್ಳೇಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಬಾಂಯ್ಯು ಉದ್ದಾಕ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಥಂಯಿತಾಕ್ಕೂನು ಉದ್ದಾಕ ಘೇವ್ನುಯೆತ್ತಾತಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳ್ಳೇಚೆಲೋಕಾಂಕ 10–20 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಚಮ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂನು ಏಕು ಕಳ್ಸೊ ಉದ್ದಾಕ ಘೇವ್ನು ಯೆವ್ಚೆಭಿತ್ತರಿ ಪುರೋಜಾತ್ತಾ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳ್ಳೇಂತು ಬೈಲಾಗಾಡಿಯೇರಿ 1–2 ಪೀಂಪಭರೀ ಉದ್ದಾಕ ಘೆವ್ನು ಯೆತ್ತಾತಿ ಆನಿ ಥೋಡೋ ದುಡ್ಡುಘೇವ್ನು ಗೃಹಸ್ಥಾಂಲೆ ಘರಾಂಕ ಉದ್ದಾಕ ವಾಂಟ್ತಾತಿ.

ಘುಳ್ಳೆ ಕಾಲಾಂತು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೆಲೆಂ ಪಿವ್ಚೆ ಜಾವ್ವೊ, ನ್ಹಾವ್ಚೆ ಜಾವ್ವೊ, ಉದ್ದಾಕಘೂರಾ ರಾಜಧಾನೀಂತು ಜಾವ್ವೊ, ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಜಾವ್ವೊ, ಹಳ್ಳೇಂತು

ಜಾವ್ನೊ, ಬಾಂಯ್ತುಂ, ತಳ್ಯಾಂತು, ಏಕಯಿ ನ್ಹಂಯ್ತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕಳ್ಶಾಂತು ಭೋರ್ನು ಹಾಣು ವಾಸರೇಂತು ಆಯ್ದನಾಂತು ಭೋರ್ನು ದೊವ್ರೊರ್ಕಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಜಗತ್ಯಾಂತು ವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೆ ಆನಿ ಟೆಕ್ನೋಲೊಜೀಚೆಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ವಾಶ್ಯಾಚೆ ನಳೀ (ಪೈಪ) ಆನಿ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ಪೈಪ, ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಲೊಖಂಡಾಚೆ ಪೈಪಾಂತು ಉದ್ದಾಕ ಎಕ್ಡೇತಾಕ್ಕೂನು ಆನ್ನೇಕ್ಡೆ ವ್ಹೋಳಯಿಲೆಂ. ಬಾಂಯ್ಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಎತ್ತರ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಏಕ ಟಾಂಕಿ ಬಾಂದುನು ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಕ್ಕಾ ನಳಿಯೋ ಸಿರ್ಕಾಯ್ಲಿ. ಹೇ ಟಾಂಕೀಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಉದ್ದಾಕ ಖಂಯಿ ಜಾಯಿಕೀ ಥಂಯಿಂ ನಳಿಯೇಚೆಮುಖಾಂತರ ವ್ಹೋಳಯ್ಲೆಂ. ಘರಾಂತು ಏಕಯಿ ರಾವ್ಯಾರಾಚೆ ವಾಸರೇಂತು ಬಾಂದೀಲೆಲೆ ಏಕ ಟಾಂಕೀಂತು ಉದ್ದಾಕ ನಳಿಯೇಚೆಮುಖಾಂತರ ವ್ಹೋಳಯ್ಲೆಂ. ಟಾಂಕೀಂತು ಉದ್ದಾಕ ಸಂಗ್ರಹ ಕೋರ್ನು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೆಲೆತಶ್ಶಿ ಸಾನ ಏಕ ಆಯ್ದನಾನಿ ಉದ್ದಾಕ ಕಾಣು ಉಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಉದ್ಕಾಚೆ ಗುಡ್ಡಿ (ಟ್ಯಾಪ್) ಆವಿಶ್ಕಾರ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಗುಡ್ಡಿ ಘೂಂವ್ಡಾಯ್ಲ್ಯಾರಿ ಉದ್ದಾಕ ಸಕಲ ವ್ಹೋಳ್ತಾ. ತೇಂ ಉದ್ದಾಕ ಆಯ್ದನ ಬುಡ್ಡೋನು ಕಾಡ್ಚಾಕಯಿ ಚಡ ಸುಲಭ ಆನಿ ಶುದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಜನಾಂಕ ಕಳ್ಳೆಂ.

ನಳ್ಳಿ ಆನಿ ಗುಡ್ಡಿ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರೂಂಕ ಅನೇಕ ಕುಶಲಕಾರೀಗರ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸುರ್ವೇಕ ವಾಶ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಚಡ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ವಾಶ್ಯಾಚೆ ನಳಿಯೊ ತಯ್ಯಾರಿ ಕರ್ತಲೆ ಕಸಬೀಲೋಕು ದಿಸ್ಸೂಂಕ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ನಂತರ ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ಕಾಮಾಂಚೆ ಅಧಿಕ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ನಳಿಯೊ ಕರ್ತಲೆ ಪ್ರತಿ ಏಕ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ದಿಸ್ಸೂಂಕ ಮೆಳ್ಳೀಂತಿ. ನಂತರ ಲೋಖಂಡಾಚೆ ಕಾರೀಗರ ನಳಿಯೊ ಕೊರೂಂಕ ಲಾಗ್ಲೀಂತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಎಕ್ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಏಕ ಹಳುಹಳೂ ನಳ ಬಸೈತಲೆ ಕಾರೀಗರ (ಪ್ಲಂಬರ್) ಉಠಾಯ್ಲೀಂತಿ. ಅಶ್ಶೀ ಜನಾಂಕ ವಿವಿಧ ಉದ್ದಾಕ ವಿತರಣ ಕೊರ್ಜೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಉದ್ಯೋಗು ಮೆಳ್ಳೊ ಆನಿ ಅನೇಕ ಜನಾಂಕ ನೌಕರಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಉದ್ಕಾಚೊ ಖರ್ಚು ಚಡ ಜಾಲ್ಲೊ. ಅನೇಕಕಡೇನ ಉದ್ಕಾಚೆಂ ಕ್ಷಾಮ ಆಯ್ಲೆಂ. ಜನಾಂಕ ಉದ್ದಾಕ ರೇಶನ್ ಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ರೇಶನ್ ಕೊರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಥೊಡೇಥೊಡೇ ವಾಂಟ್ಚೆಂ. ಜನಾಂನಿ ದೋನಿ ಬಾಲ್ಡೀ ನ್ಹಾವ್ಚೆಬದಲಾಕ ಏಕ ಬಾಲ್ದೀ ಉದ್ದಾಕ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ನ್ಹಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೆಂ.

ನಾಗರೀಕೇಚೆಂ ಅಡಿಪಾಯ

ದೇಶಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ತು ಆನಿ ಉದ್ದಾಕ ನಾಗರೀಕೇಚೆಂ ದೋನಿ ಪಾಯ. ವಿದ್ಯುತ್ತು ಆನಿ ಉದ್ದಾಕ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮೆಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ವಿಧಾನಾರಿ ಜನಾಂಕ ಸುಖಶಾಂತಿ ಮೆಳ್ತಾ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಳ್ಳೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಚೆ ಆನಿ ಉದ್ಕಾಚೆ ವಿತರಣಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚೋಡ್ಡಾ. ವರ್ಸವರ್ಸ

ೇವೆಂನವೆಂ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೆ ಘಟಕ ಸರಕಾರಾನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ಕಾ.
ಶ್ಶೀಂಚಿ ಉದ್ಕಾಚೆ ವಿತರಣ ಪ್ರಮಾಣsಯಿಂ ಚೊಡೋಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ದೇಶಾಂತು ಆಸ್ಸೂಚೆಂ ಮಾರ್ಗಜಾಲ (ರಸ್ತ್ಯಾಂಚಿ ಸುವಿಧಾ) ಾಗರೀಕೇಚೊ ತಿನ್ನೀಂಚೊ ಪಾಯು. ಶೇತಕರಾನಿ ಬೆಳೆಸಿಲೇಲೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ರಿಷ್ಕಾರ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ತಸ್ಸಲೆಂ ಪರಿಸ್ಕೃತ ಆಹಾರ ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ಾವೋಚಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ರಸ್ತೊ, ರೈಲಗಾಡೀ, ನ್ಹಂಯ್ಯು ಚೊಲ್ಚೆ ಬೋಟಿ, ುಚ್ವೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಕಷ್ಟನಾತ್ತೀಲೆಂ ಜನಾಂಕ ಪ್ರಾಪ್ತಜಾವ್ಕಾ.

ಘುಳ್ಳೆ ಕಾಲಾಂತು ಜನಾನಿ ಎಕ್ಡೆತಾಕ್ಕೂನು ಆನೆಕ್ಡೆ ವೊಚ್ಚಾಕ ಡಾವತಜಾವ್ನು ಚಮ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಯಾತ್ರೇಕ ವತ್ತsಲ್ಯಾಂಕ ್ಥೈನೊಕಟ್ಟೆ ಚಮ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ದಿಸಾಚೆ ವsತ ಆನಿ ಧಗ್ಧಗೊ ಸ್ತಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ದೂರ್sಚೆ ಗಾಂವಾಂಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾತ್ತಿ ್ರಯಾಣ ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಚಾನ್ನಣೇಚೆ ಉಝ್ವಾಡಾಕ ವಾಟ ೊತ್ತಾಶ್ಶೀಲೆ ಏಕ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಸಾಂಗಾತಿ ಘೇವ್ನು ಜನಾನಿ ಮ್ಕೂನು ಚಮ್ಕೂನು ಸಪಾಟ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಾಟ್ಟೇರಿ ವತ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಾಳಕಾ ರಾತ್ತಿ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಏಕಿ ಉಜ್ವಾಚಿ ಧೊಂಬಿ ಘೇವ್ನು ಾಟ ಪೊಳೋನು ವತ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಮಧ್ಯೇಂತು ಭೂಕಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ೊಟ್ಟಾಂತು ಘಾಲೂಂಕ ಕಾಯಿಂಪುಣೀ ಆಹಾರು ಭುತ್ತಿ ಬಾಂದೂನು ಘೇವ್ನು ತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಚಡಾವತ ದುರ್ಬಳೆ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಪಾಯ್ಯಾಕ ವ್ಹಾಣ ಸ್ಸನಾಆಶ್ಶೀಲಿ. ಖಾಲಿ ಪಾಯ್ಯಾನ ಚಮ್ಕತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಮ್ಕೂಚಾಕ ವಿಶೇಷ ತಯ್ಯಾರಿ ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಎಕ್ಡೆತಾಕ್ಕೂನು ಆನೆಕ್ಡೆ ೊಚ್ಚಾಕ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಬೈಲಾಗಾಡೀಚಿ ಏಕಯಿ ಪಾಲ್ಲಂಕೀಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ರಸ್ತ್ಯಾಕ ದಾರಿ ಆನಿ ಕಾಲುದಾರಿ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಶ್ಶೀಲೆಂ.

ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಬೈಲಾಗಾಡಿ ವೊಚ್ಚಾಕ ಜಾವ್ಚೆ ತಸ್ಸಲೊ ದೋನಿ ತೀನಿ ೀಟರ್ ರೂಂದು ರಸ್ತೊ ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಆತ್ತಂ ಬಸ್ಸ ಲೋsರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ೊಚ್ಚಾಕ ಸ(6) ಮೀಟರ್ ರೂಂದು ರಸ್ತೊ ಜಾವ್ಕಾತೀಚಿ. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಚsಡ ಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಯೆವ್ಚಾಕ ವಿಂಗಡ ಆನಿ ವೊಚ್ಚಾಕ ವಿಂಗಡ ವಾಟ ಕೆಲ್ಲೀಂತಿ. ೋನಿ ವಾಟ್ಟೇಚೆ ಮಧ್ಯೇಂತು ಏಕ ಡಿವೈಡರ್ ಬಾಂದೂಂಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಲವು ಕಡೇನ ಏಕ ವೊಚ್ಚೆ ಬದೀನ ವಿಂಗಡ ಆನಿ ಯೆವ್ಚೆ ಬದೀನ ವಿಂಗಡ ್ಹೋಣು ದೋನಿ ಏಕಯಿ ತೀನಿ ವಾಟ ಆಶ್ಶೀಲಿ ರಸ್ತೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಫೋರ್ ೇನ್ ಆನಿ ಸಿಕ್ಸಲೇನ್ ರಸ್ತೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವರೀಚಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಭಾರತಾಂತು ್ಹಂಯಿ ದಾಂಟ್ಟೂಂಕ ಸೇತು ಬಾಂದೂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಯ್ಲಿ. ಹೊಳ್ಳೆ ಹೊಳ್ಳೆ ೋಖಂಡಾಚೆ ಸೇತು ಬಾಂದೂನು ಮನುಷ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಸಾಗಣೆ

ಸುಗಮ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 20–30 ವರ್ಸ ನಂತರ ಭಾರತಾಂತೂಯಿ ಯೆತ್ತಾತ್ಶೀಲಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾನಿ ಏಕ ಪೇಟೆಂಟ ಕಾನೂನು ಹಾಳ್ಳೊ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಜನಾಂಕ ಪೇಟೆಂಟಾಚೆ ಲಾಭ ಮೇಳೂಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಏಂಗಡ ಕೋಣಾನಯಿ ಕಾಪಿಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಕೆಲ್ಲೊ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ 20–25 ವರ್ಸ ನಂತರ ಭಾರತಾಂತು ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ದೀಸ ವತ್ತಾಂ ವತ್ತಾಂ ಮಾರ್ಗಾರಿ ವಾಹನಂ ಭರ್ಲೀಂತಿ ಆನಿ ವಿಪರೀತ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ ಜಾವ್ಚಾಕ ಲಾಗ್ಲೀಂತಿ. ಮಾರ್ಗಾಕ ಡಾಮಾರ ಘಾಲ್ನು ಅಧಿಕ ವೇಗಾನ ಕಾರ, ಬಸ್ಸ, ಇತ್ಯಾದಿ ವೊಚ್ಚ್ಯಾಕ ಸುಲಭ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ದೋನಿ ಮಾರ್ಗ ಭೇದ ಜಾವ್ಚೆಕಡೇನ ಹಾಂವ ಸುರ್ವೇಕ ಹಾಂವ ಸುರ್ವೇಕ ಮ್ಹೊಣು ವಾಹನಂ ಘೂರಾ ಆಡ್ಡ ಆಡ್ಡ ರಾಬ್ಲೀಂತಿ. ತೆದ್ನಾ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಮಾರ್ಗ ಭೇದ ಜಾವ್ಚೆಕಡೇನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಬಸೈಲೀಂತಿ. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಎಕ್ಕ್ಯಾಎಕ್ಕ್ಯಾ ವಾಟ ಸೋಣುದಿವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೋಲೀಸ್ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಲೆಂ.

ವಿವಿಧ ರೀತೀಚಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ದೇಶಾಂತು ಯಾತಾಯಾತ ಸುಲಭ ಆನಿ ಥೋಡೇ ಸಮಯಾರಿ ದೂರದೂರ ವೊಚ್ಚಾಕಯೆವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸರಕಾರಾಕ ಮಾರ್ಗು ಖೊಂಡೂಂಕ, ಮಾರ್ಗಾಕ ಡಾಮಾರ ಘಾಲೂಂಕ, ಸಿಗ್ನಲ್ ಬೊಸೋಚಾಕ, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸ್ ದಽಳ ದೊವ್ರೋರ್ನು ಘೆವ್ಚಾಕ, ಇತ್ಯಾದೀಕ ಖರ್ಚಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದುಡ್ಡು ರಸ್ತೆಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಹೊಣು ವಸೂಲಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ವಾಹನಾಂಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಫೀಸ ಮ್ಹೊಣು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ವಾಹನಾಂಕ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಮ್ಹೊಣು ನಮುನಮುನ್ಯಾಚೆ ನಷ್ಟ ಭೊರೂಂಕ ವಿಧಿವಿಧಾನ ಜಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಏಯರ್‌ಪೋರ್ಟ ಬಾಂದೂನು ವಿಮಾನ ದೆಂವ್ಚಾಕ ಆನಿ ಆಕಾಶಾರಿ ಚೊಡೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾಲ್ಲೀ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಭಾರತಾಂತು ಶ್ರೀಮಂತಜಽಣ ವಿಮಾನಾರಿ ಏಕ ಸಿಟೀಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆನ್ನೇಕ ಸಿಟೀಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಯೆವ್ಚಾಕ ಘಾವಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ವಿಮಾನಾಂಚೆ ಸೇವಾ ಸೂರು ಕೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಭಂಡವಾಳ ಜಾಯಿ. ಏಕ 15 ಪ್ರಯಾಣಿಕಾನಿ ಬೈಸೂನು ವೊಚ್ಚೆ ವಿಮಾನಾಂಕ ಕೋಟಿಕಟ್ಲ್ಯಾನಿ ಮೋಽಲ ದೀವ್ಕಾ. ವಿಮಾನ ಚಾಲಕಾಂಕ ಲಕ್ಷಕಟ್ಲ್ಯಾನಿ ಸಾಂಬೋಳು ದೀವ್ಕಾ. ಏಯರ್ಪೋರ್ಟ ಬಾಂದೂಂಕ ಕೋಟಿಕಟ್ಲ್ಯಾನ ಭಂಡವಾಳ ಜಾಯಿ. ದೊನ್ನಿ ತಿನ್ನಿ ಏಕರೆ ಜಮೀನು ಜಾಯಿ. ಹಜ್ಜಾರಕಟ್ಲೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜಾಯಿ. ವಿಮಾನಾರಿ ಪ್ರಯಾಣಕೊರೂಂಕ ಟಿಕೇಟಾಚೆ ಮೋಽಲ

ವಿಪರೀತ ಆಸ್ತಾ. ಬಸ್ಸಾರಿ ಕೊಡಿಯಾಳಾಕ ತಾಕ್ಕೂನು ಬೆಂಗಳೂರಾಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಪಾಂಯ್ಶಿ ರುಪ್ಪಯೊ ಟಿಕೇಟ್ ಆಸ್ಸ. ತೇಂಚಿ ವಿಮಾನಾರಿ ವೊಚ್ಚಾಕ 10 ಹಜ಼ಾರ ರುಪ್ಪಯೊ ಕಾಣು ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ವಿಮಾನಯಾನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ವೆ ಘೂಢೆ ವೀಸಾಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಾಂತು ದೂರ್ಚೆ ಪರದೇಶಾಕ ವತ್ತsಲೊ ಲೋಕು ಹೊಳ್ಳೆ ಸ್ಟೀಮರಾರಿ ಪ್ರಯಾಣ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಸ್ಟೀಮರಾಂತು ಉಗಿಯಂತ್ರಾಚೆ ಮೂಲಕ ಇಂಜಿನ್ ಚಲಾಸೂನು ವೇಗಾನ ಸಮುದ್ರಾಂತು ಯಾನ ಕೊರೂಂಕ ಸವಲತ್ತು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ರೈಲಗಾಡೀಂತು ಉಗಿಯಂತ್ರ ಲಾವ್ನು ಚಕ್ರ ಘೂಂವ್ಚೆವರೀಚಿ ಸ್ಟೀಮರಾಂತು ಉಗಿಯಂತ್ರಾನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಫಿನ್ಸ ಘೂಂವ್ಡಾಯ್ಲೆ. ಅಶ್ಶಿ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಮನುಷ್ಯಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸೂನು ಘೆತ್ಲಿ.

ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಪಾವೀಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರ

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ದೇಶಾಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾವೀಲೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದೇಶಾಂತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಆಹಾರ ಸಮೃದ್ಧಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮೃದ್ಧಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂತೃಪ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ದೇಶಾಚೆ ಭೂಂಯಿಂಚೇರಿ ಉದ್ಕಾಚೊ ಅಭಾವು ಆಸ್ಸೂಂಕ ನಜ್ಜ. ದೇಶಾಂತು ಅನೇಕ ನ್ಹಂಯ್ಯೋಂ ದೂರದೂರತಾಂಯಿಂ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಭೂಮಿ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ಸು ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಕಾಲಕಾಲಾರಿ ಪೋಡ್ಕಾ. ಪಾವ್ಸು ನಾತ್ತೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಶೆತ್ತಾಂಕ ಉದ್ದಾಕ ಸಪ್ಲೈ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೆಲೆ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ನಾಗರಿಕಾಂಕ ಭರಪೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾವ್ನು, ಶಿಕ್ಷಣಾಚೆ ಪರಿಮಾಣಾಚೆ ತಕೀತ ಜನಾಂಕ ಧಂಧೊ ಸೂರುಕೊರೂಂಕ ಸುವಿಧಾ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಉಣೇವಾಡ್ಡೀರಿ ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಾಪ್ತಜಾವ್ಕಾ. ಖನಿಜವಸ್ತು, ಫಾತ್ತರ ಆನಿ ಕೊಳ್ಶಾಚೆ ಭಂಡಾರ ಅಧಿಕ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಪೆಟ್ರೋಲು ಆನಿ ಗ್ಯಾಸ್ ಖಣಿಯೊ ಆಸ್ಸೂಕಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಕಾರ್ಖಾನೇಕ ಆನಿ ವಿವಿಧ ಕಾಮಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಯುವಜನಾಂಕ ಉಪಲಭ್ಧ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಯುವಕಾಂಕ ಆನಿ ಯುವತೀಂಕ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಪ್ತಕೊರೂಂಕ ಅವಕಾಶು ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ದೇಶಾಚೆ ನಾಗರಿಕಾನಿ ನಿರಾಮಯ (ಸಂತೃಪ್ತ) ಜೀವನ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರರಹಿತ ಸರಕಾರ ಜಾಯಿ. ಭ್ರಷ್ಟ ಸರಕಾರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಇತರ ಮಂತ್ರಿ, ಉಚ್ಚಅಧಿಕಾರೀಲೋಕು ಜನಾಲೆ ಕಾಮಕೊರೂಂಕ ಲಂಚ ಘೆತ್ತsಲೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ಸರಕಾರಾಂತು ಪೋಲೀಸಾಂಚೆ ಲಂಚ ಘೇನಾsಶಿ ಸೇವೆ ದೀನಾಂಚಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರೀ ಲಂಚ ದೀನಾsಶಿ ಜನಾಲೆಂ ಕಾಮಕರ್ನಾಂತಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಆನಿ ಉನ್ನತಿ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬಾಕೀಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಸsಮ ಆಸ್ಸೂನೂಂಯಿ ಸರಕಾರ ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಆಸ್ಸತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಸಾಧ್ಯನಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ದೇಶಾಂತು ಭ್ರಷ್ಟ ಮಂತ್ರೀಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ದಂಡ ದಿವ್ಚೊ ಏಕು ನಿಖರ ಪ್ರಾವಧಾನ ಆಸ್ಸೂಕಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಗುಣಸ್ವಭಾವಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಚಾಂಗಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಆಮ್ಮೀ ಕಷ್ಟಿಗ ಲೋಕು. ಆಳಸೊ ಲೋಕು ನ್ಹಂಯಿ. ಸಾತ್ವಿಕ ಉತ್ರಂ ಉಲ್ಲೈತಲೊ ಲೋಕು. ಆಮ್ಮೀ ಅನಗತ್ಯ ಜಾವ್ನು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಕರ್ನಾಂತಿ. ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆಂ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಚಾಕ ಪಳೈತಾತಿ. ಆಮ್ಮೀ ಶೋಕಿ ಲೋಕು ನ್ಹಂಯಿ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ವಾಜ್ಜೂಂಕ ಆನಿ ಬೊರೋಚಾಕ ಶಿಕಯ್ತಾತಿ. ಲೆಕ್ಕ ಶಿಕಯ್ತಾತಿ. ಸ್ಕೂಲಾಕ ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಕ ಪೆಟೋನು ತಾಂಕಾ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿತ್ತಾತಿ. ಸತ್ಯ ಆನಿ ಧರ್ಮು ಶಿಕೈತಾತಿ. ಘಟ್ಟಿ ಮಾರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಚೋರಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಎಂಗಡಾಂಕ ಕಷ್ಟ ದಿವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಾಕ, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷೀಂಕ ಹಿಂಸೆ ದಿವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಇತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗೂಣ ಶಿಕೈತಾತಿ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಕುಂಠಿತ ಜಾಯ್ನಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆಸ್ಸ. ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಎಂಗಡ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಸಾಧ್ಯನಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ವಸ್ಥಾ ಸಗ್ಳೇ ವಿಶ್ವಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ವಸ್ಥೇಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ಳ್ಯಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅನೇಕ ವಸ್ತು ಆಮ್ಮಿ ಪರದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಮದು ಕರ್ತಾತಿ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನ ಆಮ್ಮಿ ಅನೇಕ ಮ್ಹಾಲು ಪರದೇಶಾಕ ರಫ್ತು ಕರ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ ಜಗತ್ತ್ಯಾಂತು ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗಣೇವ್ವೈರಿ ನಿರ್ಭರಕರ್ತಾ. ಚಾಂಗು ಕಸೀಆಂಬೊ ದುಬ್ಬೈಕ ಕಿತ್ಲೊ ಚಽಡ ರಫ್ತು ಜಾತ್ತಕೀ ತಿತ್ಲೆಂ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಲ ಚಡ್ತಾ. ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋಲ ಕ್ರೂಡಾಯಿಲಾಚೆ ಮೊಲ್ಲಾವ್ವೈರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ. ಕ್ರೂಡಾಯಿಲ ಭಾರತದೇಶ ಆಮದು ಕರ್ತಾ. ಕ್ರೂಡಾಯಿಲಾಚೆ ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪೆಟ್ರೋಲಬಂಕಾಂತು ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥವ್ವವಸ್ಥಾ ದೇಶಾಚೆ ಆನಿ ವಿಶ್ವಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚಾನ ಎಂಗಡ ಕೋರ್ನು ಪೊಳೋಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತು ಹಾತು ಘಾಲ್ನಾಂತಿ. ಆಮ್ಮಿ ರಖಂ ಆನಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾರಾಚಿ ಆಂಗಡಿ ದೊವ್ರೋನ್ನು ಬಸ್ತಾತಿ. ಅನೇಕ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಖಾಣಜೇವಣಾಚೆ ಹೋಟೇಲ ದವ್ರೋನ್ನು ಜೀವನಕರ್ತಾತಿ. ಲಾಡ್ಜಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ದವ್ವರ್ನಲೆ ಆಸ್ಸಽತಿ. ಜವಳೀಆಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ನಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಆಸ್ಸಽತಿ. ಭಾಂಗ್ರಾ ಆಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ನಲೆ ಆಸ್ಸಽತಿ. ಹಾರ್ಡವೇರ, ಸ್ಟೀಲಆಯ್ದನಾಂಚಿ ಆಂಗಡಿ, ಗೋದ್ರೇಜ್ ಕಪಾಟಾಚಿ ಆಂಗಡಿ, ಟೀವೀ, ವಾಶಿಂಗ್ ಮಶೀನ, ಫ್ರಿಜ್, ಗ್ರೈಂಡಿಂಗ್ ಮಶೀನ, ಮಿಕ್ಸೀ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಕ್ಚಿ ಆಂಗಡಿ, ವಕ್ಕದಾ ಆಂಗಡಿ, ಮೊಬೈಲಫೋನಾಂಚಿ ಆಂಗಡಿ, ಬುಕ್ಕಾ ಆಂಗಡಿ, ತೆಲ್ಲಾಚಿ, ಪೆಂಡೇಚಿ, ಡ್ರೈಫ್ರುಟ್ಸ ಇತ್ಯಾದಿಂಚಿ ಆಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ನಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕಾಫಿ ಬೀ ಆನಿ

ಟ್ಟಿ ವಿಕ್ತಲೆ, ನಾರ್ಲು ಆನಿ ನಾರ್ಲೆಲೆ ತೇಲ ವಿಕ್ತಲೆ, ಬೆಟ್ಟೊ (ಅಡಿಕೆ) ಆನಿ ಸುಪಾರಿ ವಿಕ್ತಲೆ, ಪುಡ್ಡಿ (ನಶ್ಯ) ವಿಕ್ತಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಆಸ್ಸsತಿ. ವಿಂಗಡ ಅನೇಕ ಸಮೂನ್ಯಾಚೆ ಸಾಮಾನು ವಿಕ್ತಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಆಸ್ಸsತಿ.

ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ ಕರ್ತಲೆ, ಕಾರ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಸಿಕೈತಲೆ, ಝೇರಾಕ್ಸ ಮಶೀನ್ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಆಸ್ಸsತಿ. ಕಾಪ್ಪುಣಿ ಕಾಡ್ತಲೆ ಭಾರಿ ಊಣೆ. ಟಿನ್ನಾ ತಬ್ಬೊ ಕರ್ತಲೊ ಏಕು ಆಮ್ಗಿಗೇಲೊ ಮಾಮು ಮೂಡಬಿದ್ರೇಂತು ಆನಿ ಏಕು ಕೊಡಿಯಾಲಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಘಾಟ್ಟಾರಿ ವೊಚ್ಚೂನು ಘಾಟಿಉತ್ಪನ್ನ ಲಾರೀರಿ ಹಾಗ್ಗೂನು ಕೊಡಿಯಾಲಾಕ ಹಾಣು ವಿಕ್ತಲೆ ಅನೇಕ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಆಶ್ಶೀಲೆ. ಆತ್ತಂಯಿ ಆಸ್ಸsತಿ. ಪುರೋಹಿತ ಭಟ್ಟ ವೃತ್ತೀಚೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಪ್ರತಿಏಕ ನಗರಾಂತು, ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಆನಿ ಹಳ್ಳೇಂತು ಆಸ್ಸsತಿ. ತಾಂತು ಅನೇಕ ಭಟ್ಟ ಮಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಭಟ್ಟವೃತ್ತಿ ಕೋರ್ನು ಸಾಂಬ್ಯಾಕ ಜೀವನ ಕರ್ತಾತಿ.

ಕಾರಕೂನ ವೃತ್ತೀಂತು ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಅತಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನೌಕರ ಮ್ಹೋಣು ಭಾರೀ ನಾಂವ ಪಾವ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಏಕ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ನೌಕರಿಕರ್ತsಲೆ ದಾರ್ಲೆ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲೆ ಜsಣ ಆಸ್ಸsತಿ. ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಆನಿ ಆಡಿಟರ್ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅನೇಕ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಆಸ್ಸsತಿ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜಾವ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ ಕಂಪನೀಂತು ಕಾಮಾಕ ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಅಧಿಕ ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರೀಂತು ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಊಣೆ. ಸಾಫ್ಟವೇರ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಜsಣ ಸಗ್ಗೇ ಜಗತ್ತ್ಯಾಂತು ಪೊಳೋಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಸಮಾಜಾಕ ರೆಸರ್ವೇಶನ್ ಮೆಳ್ನಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಮ್ಮಿ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರೀಂತು ವೊಚ್ಚೆ ಊಣೆ.

ರೆಸರ್ವೇಶನ್ನಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 15 ಹಾಂತು, "ರಾಜ್ಯಾನ ಧರ್ಮಾಚೆ, ವಂಶಾಚೆ, ಜಾತೀಚೆ, ಲಿಂಗಾಚೆ ಅಥವಾ ಜನನ ಸ್ಥಳಾಚೆ ಕಾರಣಾನ ಖಂಚೇಯಿ ನಾಗರಿಕಾಕ ತಾರತಮ್ಯ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ," ಮ್ಹೋಣು ಸಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಮುಕಾರಿ ತೇಂ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಅಶ್ಶಿ ಸಾಂಗ್ತಾ, "ರಾಜ್ಯಾನ ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥರಾಂತು ಮಾಕ್ಷಿ ಪಳ್ಳೇಲೆ ನಾಗರಿಕಾಂಕ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ನು ತಾನ್ನಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥರಾಂತು ಉನ್ನತಿ ಪಾವ್ಚಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಕರ್ಮ ಕೋರ್ಕಾ."

ಜಗತ್ತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಂತು ಜನಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥರಾಂತು ಭೇಧು ಆಸ್ಸ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತೂಂಯಿ ತೇಂ ಆಸ್ಸs. ಭಾರತವರ್ಷ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಏಕ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ಕಿತ್ಲೆಕೀ ಸಹ್ಸಾರ ವರ್ಸಧೋರ್ನು ಭಾರತವರ್ಷಾಂತು ಮನೀಷು ಜೀವನಕೋರ್ನು ಆಸ್ಸs. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಏಕಲ್ಯಾಕ ಸಂಪತ್ತು, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥಾ,

ವೈಕದ್ಯಕೀಯ ಸವಲತ್ತು, ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಅಧಿಕಾರು, ಸ್ವಂತ ಘsರ, ಶಾಶ್ವತ ಆದಾಯು, ಇತ್ಯಾದಿ ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ನಾ. ಹಾಕ್ಕಾ ಕಾರಣ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸತಿ. ಏಕ ಕಾರಣ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಜೀವನವೃತ್ತಿ. ಜನಾಂಗಾನ ತಾಂಗೇಲೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸ್ಥಳಪರಿಸ್ಥಿತೀಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾವ್ನು ತಾಂಗೇಲಿ ಜೀವನವೃತ್ತೀಕ ವೆಂಚ್ಲೆಂ. ಖಂಚಿ ವೃತ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಜೇವಣಖಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೇಳ್ನು ಸುಖಾರಿ ಜೀವನ ಕೋರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಕಾ ದಿಸ್ಲೆಂಕೀ ತೀ ವೃತ್ತಿ ತೇ ಜನಾಂಗಾನ ವೆಂಚೂನು ಘೆತ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ವೃತ್ತೀಂತು ಜನಾಂಕ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕ್ಕೇಕ ವೃತ್ತೀಂತು ಏಕರಾಶಿ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಜಾತ್ತಾ. ಸಲ್ಪ ವೃತ್ತೀಂತು ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಕಮಯ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚsಡ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಜಾವ್ಚೆ ವೃತ್ತೀಕ ಚsಡ ದೇಹಾಚೆ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧೀಚೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವ್ಯಯ ಜಾತ್ತಾ. ಊಣೆ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಜಾವ್ಚೆ ವೃತ್ತೀಕ ಮನುಷ್ಯಾನ ಮಸ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಆನಿ ಜ್ಞಾನ ಉಪೇಗು ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ಪsಣಾ.

ಥೋಡೇ ಜನಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಬುದ್ಧಿ ಸಂಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಸಂಧರ್ಭು ಮೇಳ್ನಿ. ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಖಂಚೆ ಜsಣ ಖಂಚೆ ವೃತ್ತೀಂತು ಜೀವನ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿಕೀ ತೀ ವೃತ್ತೀ ತಾಂಗೇಲಿ ಜಾತಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಸರಕಾರಾನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಆನಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಜಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲೀಂತಿ. ತೇ ಪಟ್ಟಿಯೇಂತು ಜಾತೀಚೆ ಆನಿ ಜನಜಾತೀಚೆ ನಾಂವ ಸೇರ್ಸಿಲೆಂ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯೇಂತು ನಾತ್ತೀಲೆ ಕೆಲವು ಜಾತೀಂಕ 'ಅನ್ಯ ಮಾಕ್ಷಿ ಪಳ್ಳೇಲೆ ವರ್ಗ' (ಅದರ್ ಬ್ಯಾಕ್ವರ್ಡ ಕ್ಲಾಸ್ಸಸ್) ಮ್ಹೊಣು ಸೇರ್ಸಿಲೆಂ.

ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಸರಕಾರಾನ ಮಾಕ್ಷಿ ಪಳ್ಳೇಲೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತೀಚೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಜಾತೀಚೆ, ಅನ್ಯ ಮಾಕ್ಷಿ ಪಳ್ಳೇಲೆ ವರ್ಗಾಂಕ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಧರ್ಮಾಂಚಾಂಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೇಂತು, ಸಂಸದಾಂತು (ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತು), ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೇಂತು, ಪಂಚಾಯತ ಸಭೇಂತು, ನಗರಸಭೇಂತು, ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರೀಂತು ತಾಂಕಾಂಚಿ (ಆನಿ ವಿಂಗಡ ಕೊಣಾಂಕಯಿ ನಾ) ಮ್ಹೊಣು ಸಲ್ಪ ಜಾಗೊ ರಾಕ್ಕೂನು ದವ್ವರ್ಲೊ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾಗೊ ರಾಕ್ಕೂನು ದೊವ್ವೊರ್ಚ್ಯಾಕ 'ರಿಸರ್ವೇಶನ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಮಾಕ್ಷಿ ಪಳ್ಳೇಲಿ ಜಾತಿ ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಮ್ಕಾ ರಿಸರ್ವೇಶನ್ನ ನಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಚಾಣಕ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಚಾಣಕ್ಯಾಲ ಅನಿಏಕ ನಾಂವ ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತ. ತಾಕ್ಕಾ ಕೌಟಿಲ್ಯ ಮ್ಹೋಣೂಯಿ ಾಂವ ಆಯ್ಯೀಲೆಂ. ಆಮ್ಕಾ ರಾಜಾ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯಾಲೆ ಕಾಳಾಚಿ ಾರತದೇಶಾಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೊಳೂಂಕ ತಾಣೆ ರಯಿಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲ ಗ್ರಂಥ ಸಹಾಯ ಜಾಲ್ಲಾಂ.

ಸುಮಾರ 2300 ವರ್ಸಫೊಡೆ ಮಧ್ಯೇಶ್ಯಾಚೆ ಏಕ ರಾಜ್ಯ ಮೆಸೊಡೋನಿಯಾ ಭಾರೀ ಉನ್ನತಿ ಪಾವೀಲೆಂ ದೇಶ ಜಾವ್ನುಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಾರತಾಂತು ಮಧ್ಯೇಶ್ಯಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಮ್ಲೇಛ್ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮೆಸೊಡೋನಿಯಾಚೆ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊಲೊ ವೀರಯೋಧು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ೋಳ್ಳೆಂ ಸೈನ್ಯಘೇವ್ನು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಾಕ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಕೊರೂಂಕ ಾಯ್ರುಸರ್ಲೊ. ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಭ್ಹಾರಿ ದೇಶಾಚೆವ್ಯೆರಿ ಆಕ್ರಮಣ ೊರ್ಚೆಂ. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವಿಶಾಲ ಸೈನ್ಯಾಂಕ ವಾಪರೂನು ುಧ್ಯೇಶ್ಯಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಸಲ್ವಾನು ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತಿ ಕಮಯಕೆಲ್ಲಿ. ಾಕ್ಕಾ ಆನಕsಯಿ ಚsಡ ರಾಜ್ಯ ಆನಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಜಾಯಿ ಮ್ಹೋಣು ಆಶಾಜಾಲ್ಲಿ. ಾಗ್ಗೇಲಿ ದೋಳೆ ಭಾರತಾಚೆವ್ಯೆರಿ ಪಳ್ಳೇತಿ. ಮಧ್ಯೆಂತು ಸಿಂಧೂನದೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ೈನ್ಯಾಕ ಮುಕಾರಸೂಚಾಕ ತಡಶೀಲೆಂ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಭಾರತಾಕ ಆಕ್ರಮಣ ೊರ್ಚೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಬದಲಸೀನಿ. ಕಷ್ಟಾರಿ ಸಿಂಧೂನ್ಹಂಯಿ ದಾಂಟ್ಟೂನು ೋ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯ ಭಾರತಾಚೆ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಸೀಮೇಕ ಯೇವ್ನು ಾವ್ಲೀಂತಿ. ಥಂಯಿ ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೇನಾಧಿಪತೀಕ ಭಾರತಾಚೆವ್ಯೆರಿ ಆಕ್ರಮಣ ೊರೂಂಕ ಆಜ್ಞಾದಿಲ್ಲಿ. ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧ ಜಾಲ್ಲೆ. ತೋ ಕಾಳು (ಕಾಲು) ಾರತಾಂತು ಯುಗಾಂತರಾಚೊ ಕಾಳು. ಅಂಧಕಾರಾಚೊ ಕಾಳು.

ತೇ ವೇಳಾರಿ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ರಾಜ್ಯಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಂಗಪಿಂಗಡ ಅನೇಕ ರಾಯ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಲೆ ಸೈನ್ಯಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಯುದ್ಧಾಂತು ಸಲ್ವಲೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಶರಣಾಗತಿ ದಿಲ್ಲಿ. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಲೆ ಸೈನ್ಯ ಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯಿ ದಾಂಟ್ಟೂನು ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಪಂಜಾಬು, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಆನಿ ುಜರಾತ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಪಾವ್ಲೆಂ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೇ ವಿಜಯಾಚೆ ನಂತರ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಕ ನಿರಾಶಾಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಕ್ಕಾ ಕಸ್ಸsಲೆಂಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ೋಣಾಂಕಯಿ ಗೊತ್ತುನಾ. ಭಾರತಾಚೆ ಋಷೀನ ಆನಿ ಮುನೀಂನ ತಾಕ್ಕಾ

ಭೋಧನೆ ದಿಲ್ಲಿಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. "ರಾಯ್ಯಾ, ತುಕ್ಕಾ ಸುಃಖ ಮೇಳ್ಳಾಕಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೂಂವೆ ತ್ಯಾಗು ಕೋರ್ಕಾ" ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಶೇಂ ದಿಸ್ತಾ.

ಬುದ್ಧಧರ್ಮಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು

ತೇ ಕಾಳಾಂತು ಭಾರತಾಂತು ಭೌಧಮಃತು ಸಕ್ಕಡಕಡೇನ ಪ್ರಚಲಿತ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಮಧ್ಯೇಶ್ಯಾಂತುಲೆ ಜನಾಲೊ ಆನಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಲೊ ಧರ್ಮು ಬಹುದೈವಪೂಜನೇಚೊ ಧರ್ಮು ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಭಾರತಾಂತು ವೈದಿಕಧರ್ಮು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾವ್ಚೆ ಘೂಢೆ ಆಶ್ಶೀಲೊ ಧರ್ಮು ಬಹುದೈವಪೂಜನೇಚೊ ಧರ್ಮು. ಸೂರ್ಯಾಕ, ನಕ್ಷತ್ರಾಕ, ಭೂಂಯಿಕ, ಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾಂಕ, ಪಕ್ಷಿಪ್ರಾಣೇಂಕ, ಚರ್ತಲೆ ಆನಿ ಪೊಂವ್ತಲೆ ಜೀವಾಂಕ, ಘಾತ್ರಾಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂಕ ದೈವರೂಪಿ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂನು ತಾಂಚಿ ಮೂರ್ತಿ ಬೊಸೊನು ಪೂಜಾ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತೇ ಕಾಳಾಂತು ಭಾರತಾಚೆ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ದೊನ್ನೀ ಧಢಾರಿ ಅನೇಕ ಭೌಧಮತಾಚೆ ಮಃಠ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಹೇ ಮಠಾಂತು ಭಾರೀ ಪ್ರಭಾವು ಕರ್ತಃಲೆ ಅನೇಕ ಭೌಧ ಭಿಕ್ಷು ವಿದ್ವಾಂಸ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. 'ನಿರ್ವಾಣ (ಕಷ್ಟಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ನಿವೃತ್ತಿ) ಪಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ಸಂಪತ್ತು ಆಡ ಯೆತ್ತಾ', ಮ್ಹೋಣು ಭೌಧಮತಾಚೊ ಉಪದೇಶು.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಕ ಭೌಧ ಭಿಕ್ಷೂಲೆ ಒಟ್ಟು ಸಂವಾದು ಜಾಲ್ಲೊಸೋ ದಿಸ್ತಾ. ಇತರ ಅನೇಕ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಕಶ್ಶಿ ಭೌಧ ಭಿಕ್ಷೂನಿ ಭೋಧನೆದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮು ಸೋಣು ಭೌಧಧರ್ಮಾಕ ಧರ್ಮಪರಿವರ್ತನ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರಚೋದಿತ ಕೆಲ್ಲೆಂಕೀ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಭಾರತಾಚೆ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾಸಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಾವಿವಸ್ತ್ರ ನೆಸ್ಸೀಲೆ ಭೌಧಭಿಕ್ಷೂನಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಕ ವೈರಾಗ್ಯಾಚೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿಲ್ಲೆಂಶೇಂ ದಿಸ್ತಾ.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರು 'ಆನ್ನಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಯುದ್ಧ ಪೂರೋ' ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂನು ಭಾರತ ಸೋಣು ವಾಪಸ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸ್ವದೇಶಾಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಭಾಯ್ರಸರ್ಲೊ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಏಕ ಸೇನಾಧಿಪತೀಕ ಭಾರತಾಂತು ಸೋಣು ತೋ ಮೆಸೊಡೋನಿಯಾಚೆ ದಿಕ್ಕಾಕ ನಿರ್ಗಮನ ಕೊರೂಂಕ ಭಾಯ್ರಸರ್ಲೊ.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಲೆಂ ಥೋಡೇಂ ಸೈನ್ಯ ಭಾರತಾಂತು ವರ್ಲೆ. ತಾಂಗೇಲಿ ಪೀಳಿಗೆ ಭಾರತಾಚೆ ಜನಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಹಾಂಗಾಃಚಿ ಮೇಳ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ. ಬಾಕೀಚೆ ಸೈನ್ಯ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಚಮ್ಕೂಲೆಂ. ತೋ ಮೆಸೊಡೋನಿಯಾಕ ಪಾವ್ಚೆ ಘೂಢೇಚಿ ವಾಟ್ಟೇರಿ ಖಂಯ್ಸಿಕೀಎಕ್ಡೆ ದೈವಾಧೀನ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಚರಿತ್ರೆಂತು ಆಸ್ಸ.

ಅಶ್ಶಿ ಮ್ಲೇಛ್ ವೈರೀನ ಆಕ್ರಮಣ ಕೋರ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಸಲ್ವಾನು ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರದೇಶಾಚೆವೈರಿ ತಾಂಗೆಲೊ ಹುಕುಂ

ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತು (ಚಾಣಕ್ಯು) ಏಕು ಸಾನು ಚೆಲ್ಲೊ. ಮಾಗ್ಗಿರಿ ರಾಜಾ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಾನ ಭಾರತಾಂತು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಭಾರಿ ಹೊಳ್ಳೆ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆವೇಳಾರಿ ರಾಜಾ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಾನ ತಾಗ್ಗೆಲೊ ಸಂಬಂಧೀಕು ಯುವಕ ವಿದ್ವಾಂಸು ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತಾಕ (ಚಾಣಕ್ಯಾಕ) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲೊ. ರಾಯ್ಯಾಕ ಚಾಣಕ್ಯು ಏಕು ಆಪ್ತಸಲಹೆಗಾರು ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತಾನ ಬರಯಿಲೆಂ ಗ್ರಂಥಾಚಿ ಪ್ರತಿ ಭಾರತಾಂತು ಆಠ್ರಾಚೆ (18) ಶತಮಾನಾಂತು ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪ್ಪಣ ಚಾಲು ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗಿರಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ವಾಜ್ಜೂಂಕ ಮೆಳ್ಳಿ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ನಂಬಿಕಾ

ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತಾನ ಬರಯಿಲೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಾಂಚೆಪೈಕಿ "ಚಾಣಕ್ಯ ನೀತಿ" ಆನಿ "ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ" ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ದೋನಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಆಮ್ಕಾ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಳಗತೀಂತು ಭಾರತಾಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಶ್ಶಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಮ್ಹೊಣು ವಿಸ್ತಾರಾರಿ ತಿಳಿಸೀತಾ. ರಾಜಾ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಾಲೆ ಕಾಳಗತೀಂತು ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ನಂಬಿಕಾ ಸಮಸಮ ಚಲ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ವಶೀಕರಣ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಭಾರಿ ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆ. ಮಾಟಮಂತ್ರಾಕ ಜಽಣ ಭಿತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಉದಾಹರಣೇಕ ಹೇಂ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಪಳಯಾ: "ಏಕ ಮನುಷ್ಯಾನ ಅದೃಶ್ಯ ಜಾವ್ಚಾಕ ಉಪಾಯ ಅಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸ. ಜಿವ್ವಿಮಾರ್ನು ಮೆಲ್ಲೆಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಲೆಂ ಅಥವಾ ಫಾಶಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಭೊಗ್ಗೂನು ಮೆಲ್ಲೆಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಲೆಂ ಖಡ್ಡೀ (ಮಾತ್ತ್ಯಾಚೆ ಹಾಡ, ಸ್ಕಲ್, ಬೋಡ) ಹೇ ಪೂಜೇಕ ಜಾವ್ಕಾ. ಏಕ ಮಾನವ ಬೋಡ ಸಂಪಾದನೆಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆಂ ಚರ್ಮು, ಮಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಖರಡೂನು ಕಾಣು ಸುಕ್ಕೋನು ನಿವ್ವಳ ಕೋರ್ನು ಪೂಜೇಕ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ನು ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ. ಅರ್ಧಸೇರು ಬಾರ್ಲೀಧಾನ್ಯ, ಏಕ ಪಾವು ಬೊಕ್ಕೊಡೀಚೆ ದೂಧ ಆನಿ ಏಕ ಪಾವು ತಾಂಬ್ಡಿ ಮಾತ್ತಿ ಜಾಯಿ. ಘುಳ್ಳೀಸು ಏಕು ಪಾವು ಬಾರ್ಲೀಧಾನ್ಯ ಉದ್ಕಾಂತು ತಿಂಬತ ಘಾಲ್ನು ಧಾನ್ಯಾಕ ಮೊಗ್ಗೊ ಯೆವ್ವೊಕಾ. ಬಾರ್ಲಿಧಾನ್ಯಾಚೆ ಮೊಗ್ಗೊ ಗಾಂತೂನು ಏಕಿ ತೀನಿಹಾತ್ತಿದೀಗ ಮಾಳಾ ತಯ್ಯಾರಕೋರ್ಕಾ. ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಾಚೆ ದಿವಸು ಹೀ ಪೂಜಾ ಕೋರ್ಕಾ. ಪೂಜೇಚೆ ಘುಳ್ಳೆ ತೀನಿ ರಾತ್ರಿ ಉಪಾಸು ಕೋರ್ಕಾ. ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಾಚೆ ದಿವಸು ತೇ ಮಾನವ ಖಡ್ಡೀಂತು (ಸ್ಕಲ್ಲಾಂತು) ಮಾತ್ತಿ ಆನಿ ಬಾರ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಆನಿ ಬೊಕ್ಡೀಚೆ ದೂಧ ಘಾಲ್ನು ಕಾಲ್ಲೋನು ಮಿಶ್ರಣ ಕೋರ್ಕಾ. ಮಿಶ್ರಣ ಭರ್ಲೇಲಿ ಖಡ್ಡೀ ಹಾತ್ತಾಂತು ಧೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಗಳ್ಯಾಕ ಬಾರ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗೊ ಗಾಂತೂನು ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ಮಾಳಾ ಘಾಲ್ನು ರಾಬ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಮನೀಷು ಕೋಣಾಂಕಯಿ ದಿಸ್ಸಽನಾ. ತೋ ಮನಿಷು ಅದೃಶ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ಇತರ ಲೋಕಾಲೆ ದೋಳ್ಯಾಂತು ದಿಸ್ಸಽನಾ." (19:5). ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಬರಯಿಲೆಂ ಹೇಂ ಸೂತ್ರ ಆತ್ತಂಚೆ ಕಾಲಾಂತು ನಮ್ಗೂಗಚಾಕ ಜಾತ್ತವೇ?

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥ 'ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ' ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೇಂತು ಬರಯಿಲಾಂ. ರುದ್ರಪಟ್ಟಂ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀನ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಂತು ಅನುವಾದ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಂವೆ ವಾಜ್ಲಾಂ. ಹೇ ಮೆಗ್ಗೆಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಂವೆ ಬರಯಿಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ರುದ್ರಪಟ್ಟಂ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದಾಂತು ವಾಜ್ಜೀಲೊ ವಿಷಯು ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸ. ತೇ ಗ್ರಂಥಾಂತು 15 ಪುಸ್ತಕಂ ಆನಿ ಒಟ್ಟು 133 ಅಧ್ಯಾಯ ಆಸ್ಸತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ವಿಷಯು ವಿಸ್ತಾರಾನ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತೀರಿ ಬರಯಿಲಾಂ. ಸಕ್ಕಡ ವಿವರ ದೀವ್ನು ಬರಯಿಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥ ಹಾಂಗಾ ಹಾಂವೆ ದಿವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿವರ ಹಾಂವ ಹಾಂಗಾ ಬೊರೋನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆಬಗ್ಗೆ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಮತು ಕಸ್ಸಲೊಆಶ್ಶೀಲೊ ಮ್ಹಣ್ಣು ವಾಜ್ಜೀತಲ್ಯಾಂಕ ಅಂದಾಜೊ ಕೋರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಾಂ.

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಬರಯಿಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಂತು 'ಅನ್ವೀಕ್ಷಕಿ', 'ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರೀಲೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ', 'ನ್ಯಾಯ', 'ಕಾಂಟ್ಯಾಂಕ ಕಾಡ್ಚೆ ವಿಧಾನ', 'ರಾಜ್ಯಸಂಗಠಣ', 'ಷಷ್ಠಿ ನಿಯಾಮಾಚೆ ಅಂತ್ಯ', 'ಅತ್ಯಾಚಾರ ಆನಿ ಸಂಕಷ್ಟ', 'ವಿಜಯೀ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ', 'ಸಂಸ್ಥೇಲೆಂ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ', 'ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ವೈರಿ', 'ಭದ್ರಕೋಟೆ ಭೆತ್ತೂಚೆ ಉಪಾಯ', 'ಗುಪ್ತ ಸಾಧನ', ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಸ್ತಕ ಆಸ್ಸತಿ. ಎಕ್ಕೇಕ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾಯ ಆಸ್ಸತಿ. ರುದ್ರಪಟ್ಟಂ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀಲೆಂ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅನುವಾದಾಂತು 8359 ಪುಟ ಆಸ್ಸತಿ. ತಾಂತು ಹಾಂವೆ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಚೌದಾಚೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು 'ಒಪ್ಪಂದಾಚೆ ರೂಪ' ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಎಕುಣೀಸಾಚೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು 'ವೈರೀಕ ಕಶ್ಶಿ ಘಾಯುಘಾಲ್ಚೊ', 'ವೈರೀಕ ಕಶ್ಶಿ ವಿಚಿತ್ರ ಭ್ರಮೆ ಹಾಡೋಚೆಂ', 'ವೈರೀಕ ವಕ್ಕದ ಆನಿ ಮಂತ್ರ ಉಪಯೋಗು ಕಶ್ಶಿ ಕೊರ್ಚೆಂ', ಇತ್ಯಾದಿ ಹಜ್ಜಾರಕಟ್ಲೆ ಮಂತ್ರವಾದೀ ವಿಧಿವಿಧಾನ ಬರಯಿಲಾಂ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಧರ್ಮು

ಚಾಣಕ್ಯಾಕ ಪೂಜ್ಯ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದೇವಗಣ ಕೋಣ? ಮನುಸ್ಮೃತಿಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಭಾರೀ ನಂಬಿಗಾಆಶ್ಶೀಲಿ. ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಅಶ್ಶಿ ಬರಯಿಲಾಂ. ಖಂಚೇಯಿ ಕಾಮ ಸೂರು ಕೊರ್ಚೆ ಫುಡೆ ತೋ ಮನುಕ ಸುರ್ವೇಕ ನಮಸ್ಕಾರು ಕರ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಣೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ಮನೂಲೆ ನಂತರಚೆ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ. ತೋ ಮನುಸ್ಮೃತಿಂತು ಬರಯಿಲೆ ಚಾರಿ ವರ್ಣ ಆನಿ ಚಾರಿ ಆಶ್ರಮ ಪಾಲನೇಂಚೊ ಕ್ರಮು ಜಗತ್ಯಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಆವಶ್ಯಕ ಮ್ಹಣ್ಣು ನಂಮ್ಗುತಾಲೊ. ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ ಆನಿ ಲೋಕಾಯತ ಹೇ ತೀನಿ ದರ್ಶನ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಕಾಳಾಂತು ಪ್ರಮುಖ ಸಿದ್ಧಾಂತ (ಅನ್ವೀಕ್ಷಕಿ) ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಋಗ್ವೇದ,

ಯಜುರ್ವೇದ ಆನಿ ಸಾಮವೇದ, ಹೇ ತೀನಿ ವೇದಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಬುದ್ಧಿವಾದು ಮನುಷ್ಯಾಕ ಧರ್ಮು ಆನಿ ಅಧರ್ಮು ಹೇ ದೊನ್ನೀಂತುಲೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಶಿಕಯಿತಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಆಶ್ಶೀಲೊ.

ಆತ್ತಽಂಚೆ ಕಾಳಾಂತು 'ವಾರ್ತಾ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಿ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಕಾಳಾರಿ ವಾರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬೇಸಾಯು (ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್), ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಆನಿ ವ್ಯಾರು (ವ್ಯಾಪಾರು), ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಾಂಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ನಾಂವ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ.

'ದಂಡನೀತಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರಾಜನೀತಿ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಲೆಕ್ಕೀಲೆಂ. ಲೋಕಾಯತವಿಧ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಂಸಾರನೀತಿ ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರನೀತಿ. ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕೋರ್ನು ಪರಿಸ್ಥಿತೀಕ ತಕ್ಕಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಕೊರ್ಚೆ ಅನ್ವೀಕ್ಷಕಿ ವಿಧಾನ ಆನಿ ಹೇ ವಿಧಾನ ರಾಜ್ಯಾಕ ಆನಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ಆವಶ್ಯಕ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯು ಮ್ಹಣ್ತಾಲೊ. ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಽಜೇನ ಗಾಂವ್ಚೆ ಇತರ ಜನಾಂಕ ನಿರುಪದ್ರವೀ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೊಕಾ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಅಧಿಕಾರೀನ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮ್ಗೀಲ್ಯಾರಿ ಸತ್ಯ ಸಾಂಗೂಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಚಾಂಗು ಗೂಣು. ಪ್ರಜೇನಿ ಮತ್ಸರ, ಕುಸ್ಕೇಪಣ, ದುಶ್ವಾಸು ಸೋಡ್ಕಾ. ಕ್ರೂರತಾ ದಾಕ್ಕೋಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಕ್ಷಮಾದಾನ ಕೊರ್ಚೊ ಗುಽಣು ದೊವ್ರೋನ್ನು ಫೇವ್ಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಕಾಳಾಂತು ಚಾರಿ ವರ್ಣ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಆನಿ ಶೂದ್ರ. ಚಾರಿ ಆಶ್ರಮ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ತ ಆನಿ ಸನ್ಯಾಸ. ಪ್ರಜೇನಿ ಹೋ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮು ಪಾಲನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಗ್ರಹಸ್ಥಾನ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಕಮಯ ವರ್ಣಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರ್ಕಾ. ಉದಾಹರಣೇಕ ಗಾಣಿಗಾನ ಗಾಣ್ಯಾಂತು ಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಘಾಲ್ನು ತ್ಯಾಲ ಕಾಡ್ಕಾ ಶಿವಾಯಿ ತಾಣೆ ಧೋಭೀಲೆಂ ಕಾಮ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ತಾಗ್ಗೇಲೇಚಿ ಜಾತೀಚೆ ಭಿನ್ನ ಗೋತ್ರಾಚೆ ಚೆಲ್ಲ್ಯೇಕ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ಜೆವ್ಚೆ ಘೂಢೆ ದೇವಾಕ, ಮ್ಹಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಕ, ಅತಿಥೀಂಕ, ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ, ಗೊರ್ವಾಂಕ ಆನಿ ಪಕ್ಷೀಂಕ ಸುರ್ವೇಕ ವಾಣು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ಜೇವ್ಕಾ.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ಹೋಮಹವನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ನು ಭಿಕ್ಷಾಟಣೆ ಕೋರ್ನು ಆಹಾರಸೇವನ ಕೋರ್ಕಾ. ಗುರುಲಿ ಸೇವಾ ಕೋರ್ಕಾ. ಗುರುಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಆನಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಸಹಪಾಠೀಂಕ ಗುರುಕ ದಿವ್ಚೆ ತಿತ್ಲೇಂಚಿ ಮರ್ಯಾದಿ ದೀವ್ಕಾ.

ವಾನಪ್ರಸ್ತಾನ ರಾನ್ನಾಂತು ವೊಚ್ಚೂನು ಥಂಯಿ ಏಕ ಗುಡಿಸಲು ಬಾಂದೂನು ವಾಸಕೋರ್ಕಾ. ನೆಲಾರಿ ನಿದ್ದೋಕಾ. ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ಕೇಸು, ಖಾಡ ಆನಿ ಮೀಶಾ ವಾಡ್ಡೊಂಕ ಸೋಡ್ಕಾ. ಮೃಗಚರ್ಮಾಚೊ ಚೋಗೊ ಘಾಲ್ನುಘೇವ್ಕಾ. ಹೋಮಹವನ ಕೋರ್ನು ದೇವಾಲಿ ಭಜನ, ಮ್ಹಾಲ್ಘಡ್ಯಾಲಿ ಆನಿ ಅತಿಥೀಂಲಿ ಸೇವಾ ಕೋರ್ನು ರಾನ್ನಾಂತು ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಫಲ ಆನಿ ಕಾಂದೊ

ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇವನಕೋರ್ನು ಜೀವನ ಕೋರ್ಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೇನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಒಟ್ಟು ವಾಸ ಕೋರ್ಯೇತ.

ಸನ್ಯಾಸೀನ ಪರಿವ್ರಾಜಕ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಸೊಳ್ಳೊಲೊ ಜಾವ್ಕಾ. ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸೋಣುದೀವ್ಕಾ. ಗಾಂವು ಗಾಂವು ಭ್ರಮಣ ಕೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗೂನು ಖಾವ್ಕಾ. ಗಾಂವಾಚೆ ತುದ್ಯೇರಿ ದೂರ ಅಂಚಾಂತು ರಾನ್ನಾಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಮಠಾಂತು, ಘರಾಚೆ ಜಗ್ಲೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆ ನಿದ್ದೋಕಾ. ದೇಹ ಆನಿ ಮನ್ನ ಶುದ್ಧ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ವೃತ್ತಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ದುಡ್ಡು ದೊವ್ವೋರ್ನು ಘೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಸಮಾಜಾಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ಚಟುವಟಿಕೇಂತು ಭಾಗಘೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ.

ಅಶ್ಶಿ ಪ್ರತಿ ಏಕ ವರ್ಣಾಚೆ ಲೋಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ವೃತ್ತಿ ಪಾಲನ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲೆ ಆಶ್ರಮಾತಕೀತ ಜೀವನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಂತು ಶಾಂತಿ ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು. ಹೇಂಚಿ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಅರ್ಥ ಆನಿ ತಾಜ್ಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಆನಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯು ಸಕಲ ಬರಯಿತಾಂ.

ರಾಜವಾರ್ತಾ ಆನಿ ದಂಡನೀತಿ

ಬೇಸಾಯು, ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಆನಿ ವ್ಯಾರು ಹೇ ತೀನಿ ರಾಜವಾರ್ತೇಚೆ ಉಪವಾರ್ತೆ. ಪ್ರಜೇನ ಕಮಯಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಸಂಪಾದನೇಂತು ಏಕು ಭಾಗು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಖಜಾನೇಂತು ದುಡ್ಡು ಒಟ್ಟುಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ದುಡ್ವಾನಿ ರಾಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾಕ ಪೊಸ್ತಾ, ಆನಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ರಾಕ್ತಾ. ರಾಯ್ಯಾಕ ದಿವ್ಚೆ ಭಾಗಾಕ ಆತ್ತ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹೇಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ರಾಜ್ಯ ಚೊಲೋಚಾಕ ಅಗತ್ಯ ಆಸ್ಸ.

ದಂಡನೀತಿ ನಾತ್ತಿಲೆ ರಾಜ್ಯ ಆಳ್ವೂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ದಂಡ (ಶಿಕ್ಷಾ) ದಿಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ರಾಜವಾರ್ತಾ ನಿರ್ವಿಘ್ನಜಾವ್ನು ಚಲ್ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಮತ. ನ್ಯಾಯಯುತ ದಂಡ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮ್ತಿ ಸಮಾಜ ಗುಣವಾನ ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಜಣ ಘೂರಾ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ಶಾಂತೀನ ಜೀವನಕೊರೂಂಕ ಘಾವಜಾತ್ತಾತಿ. ದಂಡನೀತಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಕೆಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ ನೇಮಕ ಜಾಯ್ನಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಮಾಜಾಂತು ಹೋಡ ಝುಳ್ಳೆ ಸಾನ ಝುಳ್ಳ್ಯಾಕ ಕಶ್ಶಿ ಗೀಳ್ಳುಘೆತ್ತಕೀ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಬಲವಂತ ಆನಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಕು ಬಲಹೀನ ಆನಿ ದುರ್ಬಳೆ ಲೋಕಾಂಕ ಗಿಳ್ತಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು. ಸರಕಾರಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ಅಧಿಕಾರು ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ ದಂಡ ಆನಿ ಸಮಸ ನಡತೇರಿ ಚಲ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಸಂಭಾವನ ಆನಿ ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಗೇ ಸಮಾಜ ತಾಂಗ್ತಾಂಗೇಲೆ ವೃತ್ತೀಂತು ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಮನ್ನ ದೀವ್ನು ಕಾಮಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಬರ್ಯೆಲಾಂ.

ಚ್ಚಅಧಿಕಾರಿ

ಸ್ಥಾನೀಯ, ಉಚ್ಚ ಕುಲಾಂತು ಜನ್ಮಲೆಲೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತ, ದೂರದರ್ಶಿ, ುದ್ಧಿವಂತು, ಉತ್ತಮ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ, ಮಸ್ತ ಅನುಭವೀ, ಧೈರ್ಯವಾನ, ತುರ, ಉಮೇದವಾನ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ವಿನೀತ, ಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ ಆಶ್ಶೀಲೆ, ಸ್ನೇಹಿ, ಲವಾನು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕು, ಆಳಸಾಯಿ ನಾತ್ತೀಲೊ ಮನಿಷು ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಣು ಾಂಕಾ ಅನೇಕ ರೀತೀರಿ ದೋನಿ ತೀನಿ ಪಟಿ ವಿದ್ವಾಂಸಾಕರಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಕ ಾವ್ನು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಮಾಂತು ಲಾವ್ನು, ಮುಖಾಮುಖಿ ಉಲ್ಲೋನು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಧ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೋರ್ನು ಪೊಳೋನು ತಾಂಕಾ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ತರ ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಉಚ್ಚ ಯೋಗ್ಯತಾ ಆಸ್ಸನಾ. ಹಜ್ಜಾರ ಲೋಕಾಂತು ಖಂಯ್ಯೀಎಕ್ಕೊ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯ ುನೀಷು ಅಸ್ಸೂಂಕಪೂರೊ. ಕೋಣಾಕ ಮಾಕ್ಷಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಚಾಂಗ ುಣ ನಾಂತಿಕೀ ತಾಂಕಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಯೋಗ್ಯತೇಚೆ ಅನುಸಾರ ನಿಮ್ನ (ಸಕಲ್ಚೆ) ಧಿಕಾರಿ ಮ್ಹೊಣು ನೇಮಕ ಕೋರ್ಯೇತ.

ರಾಯ್ಯಾನ ಮಂತ್ರೀಚೆಕರಾನ ಕಾಮ ಕೊರೋಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಾಗ್ಗಿಕೋರ್ನು ಆಪ್ಣ್ಯಾಲಿ ಆಲೋಚನಾ ವಿವರಿಸೂಕಾ. ದೋಳ್ಯಾಂಕ ದಿಸ್ಚೊ ಷಯು, ದುಸ್ರ್ಯಾನ ಸಾಂಗೀಲೊ ವಿಷಯು ಆನಿ ಘೂಡೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಾಮಾಂಚೊ ನುಭವು ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ಕಾ. ಖಂಚೋಯಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಕಾನೂನು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಕಳಿತಾಕ ಹಾಡೂಂಕ ಲ್ಲಿಗಲ್ಲೀಂತು ಡಂಗುರ ಮಾರ್ನು ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಪ್ರಸಾರಕೋರ್ಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಪ್ರಸಾರಕೊರ್ಚೆ ರಾಜಾಜ್ಞೇಂತು ತಪ್ಪು ಯೇನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋನುಘೇವ್ಕಾ. ಕಪಟಿ ಪ್ರಸಾರ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಸೂಚನೆ ಬದಲ್ಲೂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಪ್ರಸಾರಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಾಜಾಜ್ಞೇಂತು ತಪ್ಪು ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆಂ ನಾಂವ ಪಾಡಜಾತ್ತಾ.

ಾಜ್ಯಾಚಿ ಕಾಮಗಾರಿ

ರಾಯ್ಯಾನ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕರ್ತsನಾ ಆನಿ ರೈತನಾ ತೀ ಕಾಮಗಾರಿ ಅಸಫಲ ಆನಿ ನಷ್ಟಭರಿತ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಆನಿ ುಕ್ಕನಾತಶ್ಶಿ ತಾಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ವಾಜ್ಜೀಲೆ ಆನಿ ಅರ್ಥು ಕೋರ್ನುಘೆತ್ತೀಲೆ ಜ್ಞಾನ ುಪಯೋಗ ಕೋರ್ನುಘೇವ್ಕಾ. ಖಂಚೋಯಿ ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ್ವೊ ಅಧಿಕಾರಿ ಾವ್ವೊ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಲನ ಕರ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ನಿಷ್ಕಾಸಿತ ಡಿಸ್ಮಿಸ್) ಕೋರ್ಕಾ. ನಿಷ್ಕಾಸಿತ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನೌಕರಾನಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಹಾನಿ ಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ ೂಢಚಾರಾಂಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಷ್ಫಲ ಕೋರೋಕಾ. ಕ ಹೋಡ ಗೂಢಚಾರ ಮಂಡಳ ನೇಮಕ ಕೋರ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂತು ಕ್ಷೋಭಾ ನಿ ದಂಗೆ ಉಠಾಚೆ ಘೂಡೇಚಿ ಸಮಾಚಾರ ರಾಯ್ಯಾಕ ಕೊಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಜ್ಯಾಂತು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಾನಿ ಜಾವ್ವೊ ಪ್ರಜೇನಿ ಜಾವ್ವೊ ದಂಗೆ ಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ

ಪೊಳೋನು ಘೇವ್ಕಾ. ಸೆಜ್ಜಾರಿ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಹಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಪ್ರಜೇಂಕ ದಂಗೆ ಕೊರ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಪುಸಲಾಯಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ತಶ್ಶಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಉಪಾಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಸದಾ ಜಾಗರೂಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂನು ಗಡಿಯೇರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಘರವಂದಾಂಕ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಚೊಲ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಉತ್ತೇಜನ ದೀವ್ಕಾ. ಆಪ್ಣ್ಯಾಲಿ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಲನ ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲ್ಯಾಂಕ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ದೀವ್ಕಾ. ಮರಣ ದಂಡನೆ ದೀವ್ನು ಕೋಣಾನಯಿ ತಸ್ಸಲೆಂ ಪಾಪ ಮುಕಾರಿ ಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋನುಘೇವ್ಕಾ.

ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಪುರೋಹಿತ

ಕೌಟಿಲ್ಯಾಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಂತ್ರಿ ಜಾತ್ತšಲೊ ಉನ್ನತ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಜನ್ಮಾಆಯ್ಯಿಲೊ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ವಿವೇಕ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಉದ್ದೇಶು ಚಾಂಗು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಧೈರ್ಯವಾನ್ ಜಾವ್ನು ನಿಷ್ಠಾವಾನ ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಮಂತ್ರೀಂಕ ನೇಮಕ ಕರ್ತšನಾ ತೇ ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ಯೋಗ್ಯತೇರಿ ಮಾಂತ್ರ ಧ್ಯಾನ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ಭಾಯ್ಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಮಂತ್ರಿಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಹೇ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಜನ್ಮಘೆತ್ತೀಲೊ ಮನಿಷು ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಯೋಗ್ಯು. ಪ್ರಭಾವೀ ಕಲಾವಿದು, ದೂರದೃಷ್ಟೀಕು, ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಸಕ್ಕಡ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಪಾರಂಗತು, ಉತ್ಸಾಹೀ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತು, ಸದ್ಗುಣೀ, ಸ್ನೇಹೀ, ಆರೋಗ್ಯವಂತು ಬಲಾಢ್ಯು, ಆನಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಶೀಲ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಮಂತ್ರಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಇತ್ಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಸ್ಸಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಸಕಲ್ಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಲಾವ್ಯೇತ. ತಾಕ್ಕಾ ಕಾಮಾಂಕ ಲಾವ್ಚೆ ಫೂಢೆ ಆಮ್ಮಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಗುšಣಅವಗುšಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕšಳ್ನಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಏಕಪಟಿ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತೋ ಅಯೋಗ್ಯು ಮ್ಹೋಣು ಸಿದ್ಧ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ನಿಷ್ಕಾಸಿತ ಕೋರ್ನು ವಿಂಗಡ ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕ ನೇಮಕ ಕೊರೂಂಕ ಭಿವ್ಚಾಕನಜ್ಜ.

ಮಂತ್ರಿಪರಿಷದ್ದು ಆನಿ ರಾಜಪುರೋಹಿತು

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಪರಿಷದ್ದಾಂತು ಬಾರಾ ಏಕಯಿ ಸೋಳಾ ಮಂತ್ರೀಂಕ ನೇಮಕ ಕೋರ್ಯೇತ. ರಾಯ್ಯಾನ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಕಾಮ ಸಕ್ಕಡ ಮಂತ್ರೀನಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ಸೂರುಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ವಗ್ಗಿ ಸೂರುಕೋರ್ಕಾ. ಸೂರುಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವಗ್ಗಿ ಮುಕಾಸೂರ್ಕಾ. ಪೂರ್ಣ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ವಗ್ಗಿ ಮುಗಿಸೂಕಾ. ಮಂತ್ರಿ ಲೋಕು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ದೋಳೆ, ಕಾನ, ಹಾತ ಪಾಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸšತಿ. ಖಂಚೇಯಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಷ್ಟ ಆಯ್ಯಿಲೆವೇಳಾರಿ ರಾಯ್ಯಾನ ಮಂತ್ರಿಪರಿಷದ್ದಾಚೆ ಬೈಠಕ ಕೋರ್ನು ತೇ ಕಷ್ಟಾಕ ಸಮಾಧಾನ ಸೊದ್ದೂಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಕಾಳಾಂತು ರಾಜ್ಯಾಂತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ಆನಿ ಭಟ್ಟಾಂಕ ಾರೀ ಮರ್ಯಾದಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸುಖದುಃಖ ಪೊಳೋಚೆಕತೀರ ಏಕ ುರೋಹಿತು ನೇಮಕ ಜಾತ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ರಾಜಪುರೋಹಿತು ಮ್ಹೊಣು ುರುದು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ರಾಜಪುರೋಹಿತು ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕೌಟಿಲ್ಯಾನ ುವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ರಾಯ್ಯಾಲೊ ಪುರೋಹಿತು ಏಕು ಉಂಚೆ ವಂಶಾಚೊ ಆನಿ ಕ್ಕಡಾಲೆ ಪ್ರಶಂಸೇಕ ಪಾತ್ರ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣು ಜಾವ್ನಾಸ್ಸೂಕಾ. ತೋ ೇದಪಾರಂಗತು ಆನಿ ಜ್ಯೋತಿಷ ಸಮೇತ ಸಕ್ಕಡ ವೇದಾಂಗ ಬಾಯಪಾರು ಲ್ಲೊಲೊ ಶಿಕ್ಕೂನುಕಾಳ್ಳೊಲೊ ವಿದ್ವಾಂಸು ಜಾವ್ನಾಸ್ಸೂಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಚಾಂಗ ಆನಿ ವಾಯ್ಟ ಸಕ್ಕಡ ಕೋಳ್ಳು ಆಸ್ಸೂಕಾ ಆನಿ ಮುಕಾರಿ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಜ್ಞಾನ ಆಸ್ಸೂನು ತಾಣೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಭವಿಷ್ಯಾಂತು ೆಸ್ಸಲೆಪೂರಾ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಮುನ್ಸೂಚನೆ ದೀವ್ಕಾ. ತೇ ಪುರೋಹಿತಾಕ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತಾಂತು ಅನುಭವು ಆಸ್ಸೂನು ರಾಯ್ಯಾಕ ಸದಾಕಾಲ ಪೂರ್ವಭಾವೀ ಸಂಕೇತ ದೀವ್ನು ಖಂಚೇಯಿ ಸಂಕಟ ಯೆತ್ತಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರ್ವಾನುಮಾನ ೋರ್ನು ರಾಯ್ಯಾಕ ಸಂಧರ್ಭಾನುಸಾರ ಚೇತಾವಣಿ ದೀವ್ಕಾ. ತಸ್ಸಲೆಂ ಸಂಕಟ ಪ್ರಕೃತೀಚೆ ಕಾರಣಾನಿ ಜಾವ್ವೊ ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ಕಾರಣಾನಿ ಜಾವ್ವೊ ರಾಯ್ಯಾಕ ಾಗ್ಗ್ಽನಾ ತಶ್ಶಿ ಪುರೋಹಿತಾನ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಉಪಾಯ ಸೊದ್ದೂನು ಾಜ್ಜೊ ಪರಿಹಾರ ಕೋರ್ಕಾ. ಅಥರ್ವವೇದಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಸಂಕಷ್ಟಾಂಕ ದಾಕ್ಕೋನುದಿಲ್ಲಾಂ. ಸಂಕಷ್ಟ ಕಶ್ಶಿಯೆತ್ತಾತಿ ಆನಿ ತೇಂ ಯೇನಾತಶ್ಶಿ ೆಸ್ಸಲೆಂಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸೂಚಿತಕೆಲ್ಲಾಂ. ಅಥರ್ವವೇದಾಂತು ಖಂಚೆ ಸಂಕಷ್ಟಾಕ ಖಂಚೆ ಯಜ್ಞ ಹೋಮು ಹವನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ುವರಿಸಿಲಾಂ. ಹೇ ಪಾರಿಹಾರಿಕ ಯಜ್ಞಕೀ ಹೋಮುಕೀ ಕೊರೂಂಕ ರಾಜಪುರೋಹಿತಾಕ ಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ಕಶ್ಶಿ ಏಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗುರೂಕ, ೂತು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಆನ್ನಾಂಕ, ಆನಿ ಸೇವಕು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಧನಿಯಾಂಕ ಅನುಸರಣೆ ರ್ತಽಕೀ ತಶ್ಶಿ ಮ್ಹಾಳ್ಘಡ್ಯಾನಿ ಸಾಂಗೀಲೆ ಆಯ್ಕಲೇಲೆವರಿ ರಾಯ್ಯಾನ ುರೋಹಿತಾನ ಸಾಂಗೀಲೆ ಆಯ್ಕೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯು ಸಾಂಗ್ತಾ.

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳೀತಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ನಿರ್ಣಯಘೇವ್ಚೆ ೂಢೆ ಮಂತ್ರೀಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಆನಿ ಪುರೋಹಿತಾಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ನಿರ್ಣಯ ಘೇವ್ಕಾ. ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತಾಕ ಸಲಹೆ ದಿತ್ತಽಲೊ ಾನು ಚೆರ್ದು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಚಾಂಗ ವಿಚಾರು ಕೋಣಾಲೆಕಡೆನತಾಕ್ಕೂನು ೆಯ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ ರಾಯ್ಯಾನ ತೇಂ ಸ್ವೀಕಾರಕೋರ್ಕಾ.

ಾಜಗೌಪ್ಯ ಆನಿ ಭದ್ರತಾ

ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಪ್ರತಿಏಕ ನಿರ್ಣಯ ಅತ್ಯಂತ ಗುಟ್ಟಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ. ರ್ಣಯಾಚೆ ಸಾಧಕ ಭಾಧಕ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಚಿಂತನೆಕೋರ್ನು ನಂತರ

ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಟಕೋರ್ಕಾ. ಮಂತ್ರಿ, ಪುರೋಹಿತ, ಪಂಡಿತ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಣಿ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯಾಂತು ಭಾಗು ಘೆತ್ತಾತಿಕೀ ತಾನ್ನಿ ಗುಟ್ಟು ಭಾಯ್ರ ಫಾಲ್ಲ್ಯಾಕ ನಜ್ಜ. ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತಾಂತು ಗುಟ್ಟು ದೊವ್ರೋನ್ನು ಘೆವ್ಚಾಂತು ಮಹತ್ವ ಆಸ್ಸ. ಏಕ ಗುಪ್ತಚರ ವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಗುಪ್ತಚರಾಂಕ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ದೀವ್ನು ಅಭ್ಯಾಸು ಕೊರೋಕಾ. ಗುಪ್ತಚರಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿವ್ಚಾಕ ಏಕ ಗುಪ್ತಚರಪಾಠಶಾಲಾ ಸ್ಥಾಪನೆಕೋರ್ಕಾ.

ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ ರಾಕ್ಕೊಂಕ ಏಕ ಕಾವಲುಪಡೆ ರಚನೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಗುಪ್ತಚರಾಂಕ ಆನಿ ಕಾವಲುಗಾರಾಂಕ ಸಮನ್ವಯ ಜಾವ್ಚೆತಶಿ ತಾಂಕಾ ಒಟ್ಟುಮೆಳೋನು ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸು (ತಾಲೀಮು) ದೀವ್ಕಾ. ಏಕ ಆಸಾಧಾರಣ ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಗುಪ್ತಚರ ಆನಿ ಕಾವಲು ವಿಭಾಗಾಕ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ದಿಗ್ದರ್ಶಕು ಮ್ಹೊಣು ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಭದ್ರತೇಕ ವಿಶೇಷ ಕಾವಲು ಪಡೆ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಕಾವಲುಪಡೇಕ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ದಿವ್ಚಾಕ ಏಕ ವಿಶೇಷ ಕಾವಲುಪಾಠಶಾಲಾ ಸ್ಥಾಪನೆಕೋರ್ಕಾ. ಕಾವಲುಪಡೇಚೊ ಮುಖ್ಯಅಧಿಕಾರಿ, ಸಹಾಯಕ ಮುಖ್ಯಅಧಿಕಾರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ನೇಮಕ ಕೋರ್ನು ರಾಜ್ಯಾಚೆ ರಾಕ್ವಣೇಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಾಂಕಾ ದೀವ್ಕಾ. ಕಾವಲುಅಧಿಕಾರೀನಿ ಖಂಖಂsಯಿ ಕಾವಲು ಜಾಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋನು ಲೆಕ್ಲಾಂಕಿ ಥಂಥsಯಿ ಕಾವಲುಗಾರಾಂಕ ನೇಮಕ ಕೋರೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಾಂತು ಗುಪ್ತಚರಾಂಕ ನೇಮಕ ಕೋರ್ನು ರಾಯ್ಯಾಕ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಕ ಖಂಚೇಯಿ ಗಂಡಾಂತರ ಯೆವ್ಚೆ ಚುಕ್ಕೋಕಾ.

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಭದ್ರತೆ ದಿವ್ಚೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಏಕ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ. ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ಸಂತೋಷು ಆಸ್ಕೋರ್ಕಾ. ಪೋಡಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದಾರ್ಲೆಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಚಾಂಗ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ದೀವ್ನು ತಾನ್ನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಬಾಪ್ಪೂಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ತೊಂದ್ರೆ ಆನಿ ಕಷ್ಟ ದೀನಾತಶಿ ಪೊಳೋನು ಘೇವ್ಕಾ.

ಪ್ರಜಾಪಾಲನ

ರಾಯ್ಯಾಲೆಂ ಕರ್ತವ್ಯಾಂತು ಪ್ರಜಾಪಾಲನಾಂಕ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಆಸ್ಸ. ರಾಯು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇಯಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಜಾತ್ತಾತಿ. ರಾಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮಾಂಚೆ ಪರಿಣಾಮಾಂಕ ಲಕ್ಷದೀನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇಯಿ ಬೇಫಿಕರ್ ಜಾತ್ತಾತಿ ಮಾಂತ್ರನ್ಹಂಯೀ ತಾನ್ನಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಸ್ವಂತಾಕ ಲಾಭ ಜಾವ್ಚೆಉಪಾಯು ಕರ್ತಾತಿ. ಪ್ರಜೇ ಸ್ವಾರ್ಥು ಪಳೈತಾತಿ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಕ ನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೋಡನ್ಹಂಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ತಾತಿ. ರಾಯು ಸದಾ ಜಾಗರೂಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಪ್ರತೀದೀಸು ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮಾಂಕ ಸಮಯು ವಾಂಟೂನು ೀವ್ಕಾ. ಸಕಾಣಿ ತಾಣೆ ಆಯ್ಯೇಲೊ ಆನಿ ಖರ್ಚೀಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಲೇಕ ೀರ್ಕಾ. ಪೂರ್ವಾಹ್ನಾಂತು ತಾಣೆ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಆನಿ ಹಳ್ಳೇಂತು ತಾಕ್ಯೂನು ಯ್ಯೇಲೆ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಸಂಕಷ್ಟ ಆಯ್ಯೂನು ಪರಿಹಾರು ಕೋರ್ನುದೀವ್ಕಾ. ಪರಸ್ಪರ ವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರ್ನು ನ್ಯಾಯು ಆನಿ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ದನ್ಪಾರಾ ಜೇವಣ ಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಣೆ ಆರಾಮು ಕೋರ್ನು ನಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಕೋರ್ಕಾ. ಲೇಲೆ ಸಮಯಾಂತು ತಾಣೆ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಸಂದರ್ಶನ ದೀವ್ಕಾ. ಮಂತ್ರಿ ರಿಷದ್ಯಾಚೆ ಬೈಠಕ ಕೋರ್ಕಾ. ಗುಪ್ತಚರಾಂಲೆ ಆನಿ ಕಾವಲುಗಾರಾಂಲೆ ಖಬ್ಬರ ಯ್ಯೂಕಾ. ಮಧ್ಯೇಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ವಿನೋದ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ತ್ಯಾದಿ ಪೊಳೋನು ಮನೋಲ್ಲಾಸ ಕೋರ್ನುಫೇವ್ಕಾ. ವೇಳು ಮೆಳ್ಯಾರಿ ಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯ ಆನಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರೀಂಕ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಅಶ್ವಾಲಯು ವೀಕ್ಷಣೆ, ಹಸ್ತಿsಂಕ ಾಂದೀಲಕಡೇನ ವೊಚ್ಚೂನು ತಾಂಗೇಲ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಪೊಳೋಚೆಂ, ಾಗ್ಗೇಲೆ ಪಾಲ್ಲಂಕೀ, ರsಥ, ಗಾಡಿಯೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರೀಕ್ಷಕೊರ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಕಡ ಪ್ರತಿದಿವಸು ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾರಾಕ ಏಕಪಟಿ ಪುಣಿ ಕೋರ್ಕಾ. ೀನಾಧಿಪತೀಕ ಆನಿ ಮೃಗಾಲಯಾಚೆ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಭೆಟ್ಟೂನು ತಾಂಗೇಲೆ ೀಮಸಮಾಚಾರ ವಿಚಾರ್ಸೂಕಾ.

ಾಯ್ಯಾಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ರಾಯ್ಯಾನ ನ್ಯಾಯು ದಿವ್ಚಾಕ ಬೊಕ್ಷೆ ಕೂಡಾಂತು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬರೆ ುದ್ಧಿವಂತ ಲೋಕಾಂಕ ಸಹಾಯಾಕ ಬೊಸ್ಸೋನುಘೇವ್ಕಾ. ಹೇ ಬುದ್ಧಿವಂತ ೋಕು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿದ್ಯೇಂತು ಪಾರಂಗತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದ್ವಾಂಸ ಜಾವ್ನು ಅಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪುರೋಹಿತಾಕ ಆನಿ ುರೂಕ ಲಾಗ್ಗಿ ಬೊಸೋಕಾ. ಹೋಮುಹವನು ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ದೇವಾಲೆ ಣೆಕೋರ್ನು ತಾಣೆ ಅರ್ಜಿದಾರಾಂಕ ಆಪ್ಪೋಕಾ. ನ್ಯಾಯಾಕ ಶ್ರೀಲವೇಳಾರಿ ರಾಯ್ಯಾನ ಅರ್ಜಿದಾರಾಂಕ ಭಾಯ್ರು ಮಸ್ತವೇಳು ರಾಬ್ಬೋಚಾಕ ನಿ ರಾಕ್ಯೋಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಪ್ರಜೇಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೂಡ್ಲೆಕೂಡ್ಲೆ ಪೊಳೋನು ತಾಂಕಾ ಗ್ಗಿ ಪರಿಹಾರು ಮೆಳ್ಚೆತಶಿಕೋರ್ಕಾ. ತಾಣೆ ಕೊರ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕಾಮ ಂಗಡಾಂಕ ದೀವ್ನು ಪ್ರಜೇಲೆ ಮನಾಂತು ಸಂಶಯು ಯೆವ್ಚಾಕ ಸೊಡೂಂಕನಜ್ಜ. ಯು ಪ್ರಜೇಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಸದಾ ಸಹಾಯಾಕ ಜಾವ್ನು ಮೆಳ್ತಾ ್ವೋಣು ಪ್ರಜೇಂಕ ದಾಕ್ಯೋಕಾ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಆನಿ ಮಠಾಚೆ ಖಟ್ಲೆಜಾವ್ನೊ, ದ್ವಾಂಸಾಂಲೆಂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯು ಜಾವ್ನೊ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆಂ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆಜಾವ್ನೊ, ಾರ್ವಾಂಲೆಂ, ರೈತಾಪಿಜನಾಲೆಂ ಆನಿ ಮ್ಹಾಂತಾರ್ಯಾಲೆಂ ದೂರುಜಾವ್ನೊ, ರ್ಬಳ್ಯಾಲೆ ಮಾಗಣೀಜಾವ್ನೊ, ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಶಾಂಲೆಂ ಸಂಕಷ್ಟಜಾವ್ನೊ, ಂಚೇಯಿ ನಮೂನ್ಯಾಚಿ ಅರ್ಜಿ ತಾಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಆನಿ

ಜಾಲ್ಲೆತಿಲ್ಲೆ ವಗ್ಗಿ ತೀರ್ಪುದೀವ್ನು ತಾಜ್ಞೊ ಖುಲಾಸೊ ಕೋರ್ಕಾ. ಪ್ರಜೇಲೆಖತಿರ ತಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರತಿಏಕ ಕರ್ತವ್ಯ ತಾಣೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕರ್ತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಬೈಸೂಂಕ ನಜ್ಜ. ತೊಡೋವು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ಕಾಮ ನಂತರ ಪರಿಹಾರ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿಕಯಿ ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಸುಖದುಃಖ ಖಂಚೆಕೀ ತೇಂಚಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸುಖದುಃಖ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ಪ್ರಜೇಲೆ ಏಳಿಗೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಏಳಿಗೆ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸ್ವಂತಾ ಖುಶೀಕಯಿ ಚsಡ ಪ್ರಜೇಲಿ ಖೂಶಿ ಮುಖ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ. ಕಾರ್ಯಾನ್ವಿತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ಆಳ್ಸಾಯಿ ತಾಜ್ಜೆ ಉಪ್ರಟೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಹಾಡೋನುಘೆತ್ತಾ. ನಿಶ್ಕ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ರಾಯು ದುರ್ಬಳೊ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರು ಹಳುಹಳೂ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಉಪಯೋಗಾಕ ಪsಣಾ.

ಸನ್ನಿಧಾತಾ

ರಾಯ್ಯಾನ ಮಂತ್ರಿಗsಣ ಆನಿ ರಾಜಪುರೋಹಿತಾಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲೇಲೆವರೀಚಿ ಏಕ ನಂಬಿಗಸ್ಥ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ಆಪ್ತಸೇವಕು ಮ್ಹೊಣು ನೇಮಕಕೋರ್ಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಬಿರುದು 'ಸನ್ನಿಧಾತಾ' ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂನು ತಾಕ್ಕಾ ಲಾಗ್ಗಿ ದೊವ್ರೋನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮುಖಾಂತರ ಹಾಡ್ಚೆವ್ಹೊರ್ಚೆ, ಸಂದೇಶ ಪಾವೋಚೆಂ, ಮಂತ್ರೀಂಕ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಆಪ್ಹೋಚೆಂ, ಸೂಚನೆದಿವ್ಚೆಂ, ರಾಣಿನಿವಾಸಾಕ ದೂತಾಂಕ ಧಾಡ್ಚೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮ ಕೊರೋನು ಘೇವ್ಕಾ. ಖಜಾನೇಂಚೆ ಕಟ್ಟಡ, ಸಾಂತೇಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಧವಸಧಾನ್ಯಾಚಿ ಕೋಠಿ, ರಾನ್ನಾಂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಗೋದಾಮ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಗಾರ, ಬಂದೀಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದೀಚೆಂ ತಾಬಡತೋಬ ಕೊರ್ಚೆ ಕಸ್ಸಲೇಂಯಿ ಕಾಮ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಸಕ್ಕಡ ಹೇ ಸನ್ನಿಧಾತಾಕ ಸಾಂಗೂನು ಕೊರೋಕಾ.

ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥಾಪನ

ನವೇಂಚಿ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಪ್ರಜೇಂಕ ಕಾಮ ಮೆಳ್ತಾ. ಏಕ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಶೆಂಭರಿ ಘsರ ಮ್ಹೊಣು ನಿಶ್ಚಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಆಟ್ಶೆ ಗ್ರಾಮಾಂಕ ಏಕ ಕೋಟೆ ಬಾಂದೂಕಾ. ಚಾರ್ಶಿ ಗ್ರಾಮಾಂಕ ಏಕ ದ್ರೋನಮುಖ ಆನಿ ದೊನ್ನಿಗ್ರಾಮಾಂಕ ಏಕ ಖಾರ್ವಾಟಿಕಾ ಬಾಂದೂಕಾ. ಪ್ರತಿ ಧಾ ಗ್ರಾಮಾಂಕ ಏಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾಗರ ಬಾಂದೂಕಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೇಚೆ ಗ್ರಾಮಸಮೂಹಾಕ ವಿಶೇಷ ನಾಂವ ದೀನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಸಂಖ್ಯೇರೀಚಿ ಗುರ್ತುಕೋರ್ಯೆತ. ಸರಹದ್ದಾಚೆ ಗುರ್ತಾಕ ಸುಲಭ ಜಾವ್ಚೆಕತೀರ ನ್ಹಂಯಿ, ಗುಡ್ಡೊ, ರಾನ, ಗುಂಯೆ, ಖಾಂಬೊ, ದsರೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿನ್ಹೆ ಸೀಮಾ ಆನಿ ಮೇರು ಮ್ಹೊಣು ಉಪಯೋಗಕೋರ್ಯೆತ. ಗ್ರಿಷ್ಟಿವೃಕ್ಷ, ಸಾಲ್ಮಲೀ ವೃಕ್ಷ, ಸಮೀ ವೃಕ್ಷ ವೋಂವ್ನು

ತಾಂಕಾ ಗ್ರಾಮಾಚೆ, ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಏಕಯಿ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಚಿನ್ಹ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಯೇತ. ನವೇ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಪರದೇಶಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಆಪ್ಪೋನು ರಾಬ್ಬೋಯೇತ ಏಕಯಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೇ ದೇಶಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಡ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಗಾಂವಾಂತೂಲೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತಾಕ್ಕೂನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಕೋರ್ನುಘೆಯ್ಯಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂಯೇತ.

ನವೇ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಬರೀ ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ಭೂಂಯಿ ಚಾಲುಗೇಣೀಕ ದೀವ್ನು ಶೇತಕರೀ ಕೊರೂಂಕ ವಿಶಾಲ ಸಮತಟ್ಟು ಜಾಗೋ ದೀವ್ನು, ದುಡ್ಡು ಇತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಸವಲತ್ತು ದೀವ್ಕಾ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಾಂತ (ಮಾರ್ಕೆಟ), ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧರ್ಮಶಾಲಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಂದೂಕಾ. ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಪಾಠಶಾಲಾ ಬಾಂದೂಕಾ. ವೈದ್ಯ ಆನಿ ಪುರೋಹಿತಾಂಕ ವಿಶೇಷ ವಸತಿಸೌಕರ್ಯ ದೀವ್ನು ರಾಬ್ಬೋಕಾ.

ರುಕ್ಕಾ ಕಾಮಾಂಚೆ, ಕಂಬಾರು, ಕಮ್ಮಾರು, ಗಾಣಿಗಾ, ಚಿಪ್ಪಿಗಾ ಇತ್ಯಾದೀ ವೃತ್ತೀಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ಪ್ರತಿ ಧಾ ಗ್ರಾಮಾಂಕ ಎಕ್ಕೊ ಮ್ಹೋಣು ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ.

ಕೋಟೇಂತು ಏಕ ಸರಹದ್ದುಸೇನೆ ದವ್ವೋರ್ಕಾ. ಗ್ರಾಮಾಂತು ಕಾವಲುಗಾರ ಮ್ಹೋಣು ವಾಗುರೀಕಾಂಕ, ಸಾಬರಾಂಕ, ಪುಲಿಂದಾಂಕ ಚಂಡಾಲಾಕ ಆನಿ ಇತರ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಾಂಚೆ ಜನಾಂಕ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ದುಡ್ಡು ಪ್ರದಾನ ಕೋರ್ನು ಕಾಮಾಂಕ ದೊವ್ವೊರ್ನುಘೇವ್ಕಾ. ಸೇನಾಧಿಪತಿಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ಅಶ್ವಸೇನೆ, ಹಸ್ತಿಸೇನೆ, ರಥಸೇನೆ, ಕಾಲ್ದಳ, ರಾಂದ್ಪೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಮಾಂಚೆ ಆನಿ ವೇಶ್ಯೆಲೋಕಾಂಕ ಪ್ರತಿಗಾಂವಾಂತು ಯೇವ್ನು ನೆಲೆಸೂಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ಗಾಂವಾಂತು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಲೆ ಯೋಗೀಂಕ, ಧರ್ಮದರ್ಶಕಾಂಕ, ಪುಜಾರೀಂಕ ಆನಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಂಕ ವಿಶೇಷ ಭೂಂಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಾಯ ಭೂಂಯಿ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರದಾನಕೋರ್ಕಾ. ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಗೇಣಿ ಜಾವ್ವೊ ಕಂದಾಯು ಜಾವ್ವೋ ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಹೀ ಭೂಂಯಿ ತಾಂಕಾ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಏಕಯಿ ಪರಾಧೀನ ಕೊರೂಂಕ ಅಧಿಕಾರು ದಿವ್ಚಾಕನಜ್ಜ.

ಇತರ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಆನಿ ಲೆಕ್ಕಬರೈತಲ್ಯಾಂಕ, ಗೌಪಾಲಕಾಂಕ, ಸ್ಥಾನಿಕಾಂಕ, ಪ್ರಾಣಿವೈದ್ಯಾಂಕ, ವೈದ್ಯಾಂಕ, ಅಶ್ವಪ್ರಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ, ಹಸ್ತಿಪಾಲಕಾಂಕ ಆನಿ ಸಂದೇಶವಾಹಕಾಂಕ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಭೂಂಯಿ ತಾಂಕಾ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಏಕಯಿ ಪರಾಧೀನ ಕೊರೂಂಕ ಅಧಿಕಾರು ದಿವ್ಚಾಕನಜ್ಜ.

ಉಪಜಾವು (ಫಲದಾಯಕ) ಗಾದ್ದೆಂ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಶೇತಕರೀಂಕ ಚಾಲು ಗೇಣೀರಿ ಭೂಂಯಿ ದೀವ್ನು ತಾಂಗೇಲಿ ಭೂಂಯಿ ತಾಂಗೇಲೆ ವಂಶಾಕ ಮ್ಹೋಣು ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಏಕ್ಕs ಪೀಳಿಗೇಕ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರದಾನಕೋರ್ಕಾ.

ತಾಂಗೇಲೆ ವಂಶಾಕ ತೀ ಭೂಂಯಿ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ತೀ ಭೂಂಯಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಲ ದೀವ್ನು ಘೇವ್ಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ಕೋರ್ಕಾ. ಏಕತಿಹಾಯಿ (ತಿನ್ನಿಂತು ಏಕ ವಾಂಟೊ) ತೇ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಫಽಲ ಕಂದಾಯಾಚೆ ರೂಪಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ವಸೂಲಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಗೌಮಾಲಾ ಭೂಂಯಿ ಗೊರ್ವಾಂಕ ಚೊರೋಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡಾಲೆ ಉಪಯೋಗಾಕ ಸೋಡ್ಕಾ. ವಿಂಗಡ ತಯ್ಯಾರಿಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲಿ ಭೂಂಯಿ ಗಾದ್ದೆ ಕೋರ್ನುಂ ಏಕಯಿ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನ ಲಾವ್ಚಾಕ ತಯ್ಯಾರಕೊರೂಂಕ ಮುಕಾರಿಯೆತ್ತಲೆ ಶೇತಕರೀಂಕ ದೀವ್ನು ತಾಂಗೆಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಕಂದಾಯು ಥೋಡೇ ವರ್ಸ ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯು ಬರ್ರೈತಾ. ಭಾತ, ಗೋಂವು, ನಾಂಚಣೊ, ಜೋಳು, ಧವಸಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಯಿಸುಚೆ ಶೇತಕರೀ ಲೋಕು ಕಂದಾಯು ಸಮುಽಜಾವ್ನು ಸಮಯಸಮಯಾರಿ ದಿತ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಉಷಿಣೇರಿ ದುಡ್ಡು, ತೇಲ, ತೂಪ, ಗಾಯಿ, ಮ್ಹಽಶಿ, ಘಽರ ಬಾಂದೂಕ ಸಾಮಾನು ಇತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ಯೇತ. ಖಂಚೇಯಿ ಕೃಷಿಕಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಽನಾ ರಾಜಸ್ವಾಕ ನಷ್ಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಭಾಂಗರಠೇವಣೀ ಘೇವ್ನು ದೀವ್ಕಾ. ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಖಜಾನೆ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಖಾಲಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಗಣಿಗಾರಿಕಾ

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಖನಿಜ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಖನಿಜ ಗಣಿಗಾರಿಕಾಂಕ ವಹಿಸೂನು ದೀವ್ಕಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಖನಿಜಾನಿ ಉಪಯೋಗ ಜಾವ್ಚೊ ಸಾಮಾನು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರೂಂಕ ಉಮೇದಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಂಕ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಾಂದೂಂಕ ಸಹಾಯು ಕೋರ್ಕಾ. ರಾಜ್ಯಾಚೆ ರಾನ್ನಾಂತು ವಿವಿಧ ಬಾಂದಕಾಮಾಂಕ ಜಾವ್ಚೊ ರೂಕ (ವೃಕ್ಷ) ವೋವ್ನು ಬಾಂದಕಾಮಾಂಚೆ ಆನಿ ರಾನ್ನಣಿಂತು ಜೊಳೊಚಾಕ ಜಾವ್ಚೆಂ ರಾಕ್ಕೂಡ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೋರ್ಕಾ. ಹಸ್ತ್ಯಾಲಯಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಹಸ್ತೇಂಕ ಚಂದಾಯೇರಿ ಪೊಸ್ಸೂನು ಪಳಗಿಸೂನು ತಾಂಚೆಕರಾನ ಕಾಮ ಕೊರೋಕಾ. ಕಾತ್ತರ್ಲೆಲೆ ರೂಕ ಎಕ್ಡೆ ತಾಕ್ಕೂನು ಆನ್ನೆಕ್ಡೆ ಸಾಗಿಸೂಚಾಕ ಹಸ್ತೇಂಕ ಶಿಕೋಕಾ. ವರ್ಲೆಲೆ ಲೋಕಾಂಕ ಪಶುಪಾಲನೆ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರು ಕೊರ್ಚಾಕ ಸವಲತ್ತು ದೀವ್ಕಾ. ರಸ್ತೊ ಕಾತ್ತೋರ್ನು ವಾಟ ಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ. ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ನ್ಹಂಯಿಂತು ಬೋಟಾಂಕ ಸೋಣು ತಾಂಚೇರಿ ಮ್ಹಾಲು ಸಾಗಿಸೂಚಾಕ ಸುಲಭಕೋರ್ಕಾ.

ರಾಜ್ಯಾಂತು ಜಲಸಂಸಾಧನ

ಸರೋವರ ಆನಿ ತಽಳೆಂ ಬಾಂದೂಚಾಕ ತಯ್ಯಾರಾಶ್ಶೀಲೆ ಸ್ಥಾನಿಕಾಂಕ ಭೂಂಯಿ, ದುಡ್ಡು, ಖೋಂಡೂಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಪಿಕ್ಕಾಸ ಖೋರೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ನು ಸವಲತ್ತು ಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ. ಗಾಂವಾಂತು ಫುಲ್ಲಾಚೆ ತೋಟ,

ೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಬದೀನ ನ್ಹಾವ್ಸೊ ಘಾಟು ಆನಿ ಧರ್ಮಶಾಳಾ ಬಾಂದೂಚಾಕ ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜೇಂಕ ಉತ್ತೇಜನ ದೀವ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಅಸ್ಸಲೆಂ ಸೌಕರ್ಯ ಾಯ್ಯಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನತೇಂತು ಆಸ್ತಾ. ಪ್ರಜೇನಿ ತಾಂಗೇಲೊ ದುಡ್ಡು ಆನಿ ಬದಿಕ ರ್ಚುರ್ಕೋರ್ನು ಗಾಂವಾಂಚೆ ಜನಾಂಕ ಸಮರ್ಪಣೆ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಖಂಚೋಯಿ ಸ್ತೊ, ಸಾಂಕೋವು, ಪಾರ್ಕ, ತಂಳೆ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಂಠು, ಮಾಂಟೋವು ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಉಪಯೋಗಾಕ ಕಾಡ್ಯೇತ ಶಿವಾಯಿ ತಾಂಚೆವ್ಯೆರಿ ತಾಂಕಾ ಬ್ಜೊ (ಮಾಲಕೀ) ಆಸ್ಸಂನಾ. ತಾಂಚೊ ಸಕ್ಡಾಂಚೊ ಮಾಲೀಕು ರಾಯೂಚಿ. ್ರಜೇನಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಸಹಕಾರು ದೀವ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಸೊತ್ತು ತಾಂಗೇಲೆ ುಖಸಂತೋಷಾಕ ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ನುಫೇವ್ಕಾ. ಮಾಲಕಿ ನಿಮ್ಗೂಚಾಕ ಜ್ಜ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾವ್ಳಾರಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಧವಸಧಾನ್ಯ, ತರಕಾರಿ, ಝುಳ್ಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನು ಪ್ರಜೇನ ಖುಶೀರಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಉಣೇಮೊಲ್ಲಾಕ ಪೆಟೋನು ೀವ್ಕಾ.

ಅಬಲಾಶ್ರಮ

ರಾಜ್ಯಾಂತು ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಕಾಲೆ ಘರಾಂತು ದಾಸ ಜಾವ್ನು ಾತಿದಿವಸು ಘೋಳ್ನು ಕಷ್ಟಾರಿ ಜೀವನ ಕರ್ತಲೇ ಜಂಣ ದುರ್ಬಳೆ ಆಸ್ತಾತಿ. ಾಂಕಾ ಯಜಮಾನಾನ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚಾನಿ ಅತೀವ ಉಪದ್ರವ ಿತ್ತಾತಿಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗೂಢಚಾರಾಂಕ ನಿಯುಕ್ತಕೋರ್ನು ತೋ ವಿಷಯು ೋದ್ಧೂನುಕಾಡ್ಕಾ. ಯಜಮಾನಾಲೆಂ ವರ್ತಂನೆ ಸುಧಾರಿಸೂನು ಘೆವ್ಚಾಕ ುರ್ವೇಕ ತಾಂಕಾ ಗಂಭೀರ ರೀತೀರಿ ತಾಕೀತ ಕೋರ್ಕಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಂಗೇಲೆ ುಷ್ಕಾರ್ಯಾಚೆ ಅನುಸಾರ ದಂಡ ಘಾಲ್ಕಾ.

ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಕಾಮಾಂಕ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಸೇವಕಾಂಕ ಆನಿ ಸಂಬಂಧಿಕಾಂಕ ಾಂಗೆಲೆ ಯಜಮಾನಾನಿ ಅಮಾನುಷ ರೀತೀರಿ ಕಷ್ಟದೀನಾತಶ್ಶಿ ರಾಯ್ಯಾನ ೋಳೋನುಘೇವ್ಕಾ ಮ್ಹೂಣು ಚಾಣಕ್ಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಬರೈತಾ. ಾಯ್ಯಾನ ಅಬಲಾಂಕ, ಅನಾಥಾಂಕ, ವೃದ್ಧಾಂಕ, ರೋಗೀಂಕ, ುಷ್ಟರೋಗೀಂಕ, ಅಸಹಾಯಕ ಗುರ್ಬಿಣಿ ಬಾಯ್ಲುಮನಿಷಾಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಅಸಹಾಯಕಾಂಕ ಪ್ರತಿದಿವಸು ಜೇವಣ ಖಾಣ ಆನಿ ನಿದ್ದೋಚಾಕ ಜಾಗೊ ೆಶ್ಚಾಕ ಆವುಂಗಲೇ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಮೆಳ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಕೋರ್ಕಾ. ಂಥಂಯೀ ಅಬಲಾಶ್ರಮ ಬಾಂದೂನು ತಾಂತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೇಮಕಕೋರ್ಕಾ. ಅಸಹಾಯಕ ಗುರ್ಬಿಣೀನ ಬಾಳಾಂತಿ ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಿಕ್ಕಾ ಆನಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಜಾಯಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಿತ್ಲೆ ಕಾಳ ಪಾಲನ ಆನಿ ಪೋಷಣ ೋರ್ಕಾ. ದುರ್ಬಳ್ಯಾಂಕ ಸಹಾಯು ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ತಾಂಕಾ ರಾಜ್ಯ ಬರೀ ಕು ನರಕು ಮ್ಹೂಣು ಜಾವ್ಚಾಕ ಸೊಡೂಂಕನಜ್ಜ.

ಖಂಚೇಯಿ ಘರ್ಕಡೆ ಹೊಡ್ಡಾಲೆಂ ಮರಣ ಜಾವ್ನು ಚೆರ್ಡುವಂ ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕಾಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲೊ ಘರಾಚೊ ವ್ಯಾರುವಹಿವಾಟು, ಬೇಸಾಯು ಆನಿ ವಿಂಗಡ ಖಂಚೆ ಧನ ಆನಿ ಬದಿಕ ಘರಾಂತು ಆಸ್ಸಕೀ ತೇಂ ಸಕ್ಕಡ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಅಧಿಕಾರೀನಿ ಏಕಯಿ ತಾನ್ನಿ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹೋಡ್ಡಾನಿ ಪೊಳೋನುಘೇವ್ಕಾ. ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕಾಲೆಂ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಪ್ರತಿ ವಾರಾಕ ಅಥವಾ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕ ಏಕಪಟಿ ತಾಂಕಾ ಭೆಟ್ಟೂನು ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಉಲ್ಲೋನುಘೇವ್ನು ವಿಚಾರಿಸೂಕಾ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ

ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ವಿಭಾಗಾಕ ಏಕ ಮಂತ್ರೀಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ಅನ್ಯಾಯು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯಾನ ದೂರುಘೇವ್ನು ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರು ಕೋರ್ನು ದಿವ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೇ ಮಂತ್ರೀಲೆವ್ಹೈರಿ ಅಥವಾ ತಾಣೆ ನಿಯುಕ್ತಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಅಧಿಕಾರೀವ್ಹೈರಿ ಪಡ್ತಾ. ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಯಜಮಾನು ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಮನೀಷು ಏಕಯಿ ಯಜಮಾನಿ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಬಾಯ್ಲುಮನೀಷಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಏಕಯಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ, ಬಾಯ್ಲೇಕ, ವೃದ್ಧ ಆವ್ವುಪಾಬ್ಬೂಂಕ, ಧಾಕ್ಲೆ ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕ ಭಾವಾಂಕ ಏಕಯಿ ಭೈಣೀಂಕ, ವಿಧವೇಂಕ ಸಮಂಚಿ ಪಾಲನಪೋಷಣ ಕೊರ್ಚೆ ತಾಂಗೇಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಮ್ಹೋಣು ಕರ್ನಾಕೀ ತಾಂಕಾ ಚೌಕಾಶಿ ಕೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಸಾನಪ್ರಾಯೇಚೆ ಬಾಮ್ಣಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಮುಕಾವ್ಹೆಲೆ ಜೀವನಾಂಕ ಏಕಿ ಸುಭದ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ತಿಕ್ಕಾ ಸೋಣು ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಬಾಮ್ಣಾಂಕ ತೀವ್ರ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ತಾಣೆ ವೊಚ್ಚೂನು ತ್ಯಾಗಿ ಆನಿ ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಮೇತ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾಫಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಸಾನ ಚೆರ್ಡಾಕ ಏಕಯಿ ಸಾನ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಪೊಳೋನುಘೆತ್ತಲೆ ಆನಿ ಪೊಶ್ಶೀತಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಬಾಮ್ಣಾನ ಸೋಣು ವೊಚ್ಚೆ ಏಕ ಮಹಾಪಾಪ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಮತು.

ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸೋಣುವತ್ತಲೊ ಬಾಮ್ಮೋಣು ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾಲ್ಲಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ವಾಂಟೂನು ದೀವ್ನು ಘರಸೋಣು ವೊಚ್ಚೂಯೇತ. ತಸ್ಸಲೆ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ನಿಃಶಕ್ತ ಬಾಮ್ಣಾನ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಜೇವಣಾಖಾಣಾಂಕ ಆನಿ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಸೋಣು ಗೇಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ಕಾಂಯೀ ಸೊತ್ತು ಜಾವ್ವೊ ಆಸ್ತಿ ಜಾವ್ವೊ ಬಾಮ್ಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಬಾಮ್ಣಾಂಕ ದಂಡ ದಿವ್ಚಾಕ ಜಾಯಿನಾ. ಬದಲಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲುಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಅಬಲಾಶ್ರಮಾಂತು ಪ್ರವಿಷ್ಟಕೋರೋಕಾ.

ಸಾಯಾಚೆ ಮಹತ್ವ

ರಾಯ್ಯಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಬೇಸಾಯಾಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ದಿವ್ಚೆಂ ೈಗತ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಂಚೇಯಿಕಡೇನ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಸಾಯಾಕ ಹಾನಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸೊಡೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಬೇಸಾಯ ಕರ್ತsಲ್ಯಾಂಕ ಡ ಫಾಲ್ತsನಾ ಚಿಕೇಚಿ ರಿಯಾಯತಿ ದೀವ್ಕಾ. ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಕ ಆನಿ ಮಾಂಕ ತಾಂಚೆ ಮೋsಲ ದೀವ್ನೂಂಚಿ ಘೇವ್ಕಾ. ಫುಕ್ಕಟೆ ಘೆವ್ಚಾಕನಜ್ಜ. ತಕರೀಲೆ ಗೊರ್ವಾಂಕ ಚೋರಾನಿ ವ್ಹರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಆನಿ ವಾಗಾನ ಖಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಷಕಾರೀ ಸರ್ಪಾನಿ ಚಾಬ್ಬsನಾತಶ್ಶಿ, ಪಶುರೋಗಾನಿಮಿತ್ತ ಮರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಳೋನುಘೇವ್ಕಾ. ಬೇಸಾಯು ಜಾವ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ, ಶೇತಕರೀ ಲೋಕು ತಾಂಗೆಲೆ ದ್ದ್ಯಾಂತು ಕಾಮಾಂತು ಮಗ್ನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ತಾಂಕಾ ವಲ್ಲಭಲೋಕು ಂವುಭೋಂವ್ಚೆ ನಾಟಕಕಾರ), ಕಾಮಸೊಡ್ದೂನು ಯೆವ್ಚೊಲೋಕು, ಚೋರ ದರೋಡೆಕೋರ, ಗೂಢಚಾರ ಆನಿ ಕಾವಲುಗಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕಾನಿ ಂದ್ರೆ ಉಪದ್ರವ ದೀನಾತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಬೇsಳೆಂ ಡಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಗೊರ್ವಾಂಚೊ ಹಿಂಡು ಗಾದ್ದ್ಯಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಯೇನಾತಶ್ಶಿ ಗ್ರತೆಕೋರ್ಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ನsವೇ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಸೃಷ್ಟಿಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಪ್ರಜೇನ ಬಾಂದೀಲೆಲೆ ಘsರ, ಕಟ್ಟಡ, ಕಾಲುವೆ, ರಸ್ತೊ, ಂಕೋವು ಇತ್ಯಾದಿ ವೇಳವೇಳೇರಿ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ನು ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ. ಅಗತ್ಯ ಳ್ಯಾರಿ ಪೊರ್ನೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಾಣು ನsವೆಂ ರಚನೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ಂಯ್ಚೆ ವಿಭಜನ

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚಿ ಭೂಂಯಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪಯೋಗಾಕ ಮ್ಹೊಣು ವಿಭಜನ ಕೋರ್ನು ಪ್ರತಿಏಕ ಭಾಗ ಏಕನ್ಹಂಯಿ ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ರೀತೀರಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಕೃಷಿಕಾಮು ತ್ತೀಲೆಕಡೇನ ಗೊರ್ವಾಂಕ ಚೊರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾವ್ಚಾಕ ಗೋಮಾಲ ಂಯಿ ಮ್ಹೊಣು ನಿಶ್ಚಿತಕೋರ್ಕಾ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ಮ್ಹೊಣು ವಿಂಗಡ ಂಯಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮಾಂಕ ಆನಿ ಶಿಕ್ವಣೇಂಕ ಮ್ಹೊಣು ಂಕಾ ದಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ತಾಂಕಾ ದುಡ್ಡು ಬದಿಕ ದೀವ್ನ ತಾಂಗೇಲಿ ಭೂಂಯಿ ನ್ನೀಂಚಿ ಶ್ರಮ ಕೋರ್ನು ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕೊರೂಂಕ ಸಹಾಯು ಕೋರ್ಕಾ. ಷ ಆನಿ ವನ್ಯಪ್ರಾಣೀಂಕ ರಕ್ಷಣೆ ದಿವ್ಚಾಕ ಅನೇಕಕಡೇನ ಹೋಡಹೋಡ ರಾನ ಸೂಣುಘೇವ್ಕಾ. ರಾನ್ನಾಂಕ ಆನಿ ಗಾಂವಾಂಕ ವಿಂಗಡಿಸೂನು ರಾನ್ನಾಚೊ ಹದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಶ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಗುರ್ತುಘಾಲ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಕೋರ್ಕಾ. ವನರಕ್ಷಕ ಸೈನ್ಯ ುರ್ಯಾರಿಕೋರ್ಕಾ. ಹಸ್ತೀಂಕ ಏಕ ವಿಂಗಡ ರಾನ ನಿಗದಿಕೋರ್ನು ತಾಂತು ುಪಾಲನಪೋಷಣ ಕೊರೂಂಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆನಿ ಸಲಕರಣೆಚೆ ಪ್ರಾವಧಾನ

ಕೋರ್ನುದೀವ್ಕಾ. ರಾಜ್ಯ ಹೋಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚೆ ನವೆಂನವೆಂ ಪಟ್ಟಣ ಬಾಂದೂನುಫೇವ್ನು ಪ್ರಜೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ವಾಡ್ಡೋನುಫೇವ್ಕಾ.

ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಸುತ್ತಲೂ ಥಂಥಂಯಿ ಗಡಿಯೇರಿ ಭದ್ರತೇಕತಿರ ತರತರಾಚೆ ಗಾತ್ರಾಚೆ ಕೋಟೆ ಬಾಂದೂನುಫೇವ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಕೋಟೇಂತು ವರ್ಸಕಟ್ಲ್ಯಾನ ಉಪಯೋಗಕೊರೂಂಕ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಶೇಖರಣೆ ಕೋರ್ನು ದವ್ವೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಕೋಟೇಂತು ಭಿತ್ತರಿ ರಾಬ್ತಲೆ ಸೈನ್ಯಾಕ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ವಸತಿಗೃಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಂದೂನು ಫೇವ್ಕಾ. ಭರಪೂರ ಉದ್ದಾಕ ವರ್ಸಭಃರಿ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕೋಟೇಚೆ ಭಿತ್ತರೆ ತಃಳೆ ಬಾಂದೂನುಫೇವ್ಕಾ. ಹೆತಾಂತೆತಾಂ ವೊಚ್ಚಾಕ ರಸ್ತೊ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೋರ್ಕಾ. ಕೋಟೇಚೆ ಸುತ್ತಲೂ ಭದ್ರತೇಚೆ ಕತೀರ ಖಂದಕ ಖೊಂಡೂನು ತಾಂತು ವಿಷಜಂತೂಂಕ ಆನಿ ಮಗರಾಂಕ (ಕ್ರೊಕೊಡೈಲ್) ಸೋಡ್ಕಾ. ಖಂದಕಾಕ ಪಾರಕೊರೂಂಕ ಮುಖ್ಯದ್ವಾರಾಕಡೇನ ಏಕ ವೈರಿಸಕಲವೊಚ್ಚೊ ರುಕ್ಕಾಚೊ ಸಾಂಕೋವು ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ಹೋ ಸಾಂಕೋವು ರಾಕ್ಚಾಕ ಸೈನಿಕ ಸರದೀಪ್ರಕಾರ ರಾತಿದೀಸು ಜಾಗರಣಕೋರ್ನು ಕೋಟೆ ರಾಕ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಾಂಕೋವು ಸಕಲ ದೆವೋಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದ್ವಾರಾಚೆ ಆಯಿಲೆ ಆನಿ ಪೆಲ್ಲೆ ದಿಕ್ಕಾನ ಬಾಂದೀಲೆಲೆ ಗೋಪುರಾರಿ ಚೋಣು ಸುತ್ತೂ ಪೊಳೋನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಕಾಂಯೀ ಅಪಾಯ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ದೆವೋಂಕಾ.

ರಾಜಸ್ವ ಆದಾಯ ಅನಿ ಖರ್ಚು

ಸನ್ನಿಧಾತಾ (ಆಪ್ತಸೇವಕ) ಆನಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಹರ್ತಾ (ಜಮಾದಾರು) ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ರಾಜಸ್ವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಆದಾಯ ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ಅಧಿಕಾರು ದೀವ್ಕಾ. ಹೋ ಆದಾಯು (ಆಯಶರೀರಂ) ಖಂಖಯಿತಾಕ್ಕೂನು (ಆಯಮುಖ) ಯೆತ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೋಟೇಂಚೊ ಆದಾಯು (ದುರ್ಗ), ಪಟ್ಟಣಾಂಚೊ ಆದಾಯು (ನಗರ), ಹಳ್ಳೇಂತುಲೊ ಆದಾಯು (ರಾಷ್ಟ್ರ), ಗಣಿಗಾರಿಕೇಚೊ ಆದಾಯು (ಖಣಿಜ), ಸಾಂಕೋವಾಚೆ ತೀರ್ವೆ ಜಾವ್ವೊ (ಸೇತು) ಪಶುಪಾಲಕಾಲೆ ಭಾಗ ಜಾವ್ವೊ (ವ್ರಜ), ರಸ್ತೊ ಆನಿ ರಾಹತ ಶುಲ್ಕ ಜಾವ್ವೊ (ವನೀಪಥಾ), ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಸ್ಥಾನೀಯ ಕಾರಕೂನಾನಿ (ನಗರಕ), ನಾಣ್ಯಾಚೆ ಪರವೀಕ್ಷಕು, ರಾಜಮುದ್ರಾಧಿಕಾರಿ, ಯಾತ್ರಾಧಿಕಾರಿ (ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟು), ಸೋಮರಸ ಆನಿ ಇತರ ಮಾದಕವಸ್ತೂಚೆ ನಿಯಂತ್ರಕ, ಪಶುವಧಾ-ನಿಯಂತ್ರಕ, ಸುತ್ತಾಚೆ ಆನಿ ಕಾಪ್ಡಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೊ ಪರೀಕ್ಷಕು, ತೇಲ, ತೂಪ, ಸಾಕ್ಕರ, ಮೀಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೊ ನಿಯಂತ್ರಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಾಗಾಂತು ಆಯ್ಯೀಲೊ ಆದಾಯು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಖಜಾನೇಕ ಪಾವೋಕಾ. ನಗರಾಚೆ ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಆನಿ ಗ್ರಾಮಾಂಚೆ ಕರ್ಣೀಕಾನಿ (ಲೆಕ್ಕಬರಯಿತಲೆ ಅಧಿಕಾರಿ) ಆಯವ್ಯಯಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಬೊರೋಕಾ.

ರಾಜಸ್ವಾಂತು ಮೂಲಧನ, ಭಾಗಧನ, ವಾಡಿ (ವ್ಯಾಜ), ಪರಿಘಾ, ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ ಶುಲ್ಕ, ನಗದ ನಾಣ್ಯ, ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ ಅರ್ಥದಂಡ (ಫೈನ) ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಆಯಶರೀರಾಚೆ ನಮೂನೆ. 'ವ್ಯಯಶರೀರಂ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಖರ್ಚಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೊ ಖರ್ಚು, ರಾಣೀಗ್ರಹಾಚೊ ಖರ್ಚು, ಸಂದೇಶವಾಹಕಾಲೊ ಖರ್ಚು, ಶಸ್ತ್ರಾಗಾರಾಚೊ, ಗೋದಾಮಾಚೊ, ಕರ್ಮಾಂತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಾರಖಾನೇಂಚೊ, ಕಾರ್ಮಿಕಾಲೊ (ವಿಷ್ಟಿ), ಸೈನ್ಯಾಚೊ, ಪಶೂಲೊ, ರಾಕ್ಕೊಡ ಅನಿ ಪಶುಆಹಾರಾಚೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ರೀತೀಚೊ ಹಾಂಗಾ ಸಾಂಗನಾತ್ತಿಲೊ ಖರ್ಚು ರಾಯ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ರಾಜಸ್ವಾಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಮಹರ್ತಾವೈರಿ ಪಡ್ತಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಸಮಯನಿರ್ಣಯ

ರಾಯ್ಯಾನ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಕರ್ತSನಾ ರಾಜವರ್ಷ 354 ದಿಸಾಚೆ. ರಾಜಮಾಸ 27, ಮ್ಹೈನೊ 28 ದಿಸಾಚೊ, ರಾಜಪಕ್ಷ ಪಂದ್ರದೀಸಾಚೊ, ರಾಜದಿನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆನಿ ವ್ಯಷ್ಟ (ಸೂರ್ಯೋದಯಾಕ ಘೂಡೆ), ಪಾವ್ಸಾಡೀಂತು ಶಿಂಯಾಂತು ಆನಿ ಶೆಕೆಕಾಲಾಂತೂಲೆ ತಿನ್ನೀಂಚೊ ಆನಿ ಸಾತ್ತಾಚೊ ಪಕ್ಷು ಕಳವೂನು ವರ್ಲೆಲೆ ದೀಸ, ಅಧಿಕ ಮಾಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಕಾ. ಸಮಹರ್ತಾನ ಸಂಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಪ್ರಚಾರಾಹ (ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ) ಕಾಮಗಾರೀನಂತಾ ಕರಣೀಯ, ಸಿದ್ಧಂ ಆನಿ ಶೇಶ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಾಮಗಾರೀ ಸಮೇತ ಪೊಳೋನು ಘೇವ್ಕಾ. ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ ಸಾಂಬೋಳು ವರ್ಸಾಕ ಏಕಪಟಿ ಆಷಾಢಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಆಖೇರಿಕ ಪಾವತಿಕೋರ್ಕಾ. ಅಧಿಕ ಮಾಸು ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಲೊ ಸಾಂಬೋಳು ವೇಗ್ಳೋಚಿ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ನಗರಾಚೆ, ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಆನಿ ಗ್ರಾಮಾಂಚೆ ಕರ್ಣೀಕಾನಿ ಆನಿ ಕಾರ್ಮಿಕಾನಿ ಲೆಕ್ಕಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಸಕ್ಕಡ ಆಷಾಢಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಆಖೇರಿ ಭಿತ್ತರಿ ಸಮಹರ್ತಾಕ ಸಮರ್ಪಣಕೋರ್ಕಾ. ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ರಾಜಧಾನೀಚೆ ರಾವ್ಹಾರಾಂತು ಯೇವ್ನು ಖಜಾನೇಕ ಜಮಾ ಕೋರ್ಕಾ.

ಖಜಾನೇಂತು ಆಯ್ಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು, ರಾಯ್ಯಾನ ಘೆತ್ತೀಲೊ ದುಡ್ಡು, ರಾಜಧಾನೀಚೊ ಖರ್ಚು, ರಾಯ್ಯಾನ ಸಾಂಗೂನು ಬರೈಶಿಕರಯಿಲೊ ಆಯವ್ಯಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಹರ್ತಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಾಂತು ಬೊರೋಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ರಾಜಸ್ವ ವಸೂಲಿ ಕೊರ್ಚಾಂತು, ಲೆಕ್ಕಬೊರೋಚಾಂತು ಆನಿ ಖಜಾನೇಂಚೆ ಚೋರಿ ಕೋರ್ನು ಘಟಿಂಗಪಣ ಕೊರ್ಚಾಂತು ಚಾಳೀಸ (40) ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ವಿಧಾನ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಉದಾಹರಣೇಕ ವಸೂಲಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ಗುಪ್ತ ರೀತೀರಿ ಕಾರ್ಮಿಕಾನ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಅನುಮತಿ ನಾತ್ತಿಲೆ ಕೊಣಾಕಯಿ ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ನು ಮೆಳ್ಳೇಲಿ ವಾಡಿ ಖಜಾನೇಂತು ಭSರ್ನಾ ನಾತ್ತಿಲೆ ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಾಕ ಕಾಡ್ಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಕಾರ್ಮಿಕಾನ ದೋನಿ

ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೆಜಾತ್ತಾ. ಏಕ ತಪ್ಪು ರಾಯ್ಯಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಅನುಮತಿ ಘೇನಾ ನಾತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಆನಿ ದೊನ್ನೀಂಚೊ ತಪ್ಪು ಮೆಳ್ಳೇಲಿ ವಾಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕಾನ ಸ್ವಂತ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಘಾಲ್ನುಘೆತ್ತೀಲೆಂ. ವಜನಾಂತು ಆನಿ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಘಟ್ಟಿ ಲೆಕ್ಕ ದಿವ್ಚೆ ಆನಿಏಕ ನಮೂನೊ. ಖಜಾನೇಂಕ ಮ್ಹೊಣು ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬರಯಿನಾತ್ತೀಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಘರ್ಕಡೆ ವ್ಹೊಚೊಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಘಟೀಂಗಪಣ ಕೊರ್ಚೊ ನಮೂನೊ. ಖಜಾಂಚಿ (ನಿಧಾಯಕ), ಮೋೞಲ, ಭಾಡೆಂ, ವಾಡಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಣಯ ಕರ್ತಲೊ (ನಿಬಂಧಕ), ರಾಯ್ಯಾಲೆ ನಾಂವಾರಿ ದುಡ್ಡು ಸಾಮಾನು ಇತ್ಯಾದಿ ಘೆತ್ತೞಲೊ (ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಕ), ದುಡ್ಡು ಸಾಮಾನು ಇತ್ಯಾದಿ ದಿತ್ತೞಲೊ (ದಾಯಕ), ದಿವೈತಲೊ (ದಾಪಕ) ಆನಿ ಹೋಡ ಅಧಿಕಾರೀಲೋಕು (ಮಂತ್ರಿ ವೈಯಾವೃತ್ಯಕರ) ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ಖಂಚೋಯಿ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಮೋಸು ಕರ್ನಾಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಕಜಾಯ್ಯಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಆನಿ ಇತರ ಉಚ್ಚಅಧಿಕಾರೀನ ಸದಾ ಜಾಗರೂಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ.

ಸರಕಾರೀ ಸಿಬ್ಬಂದೀಲಿ ಕಾರ್ಯನಿಷ್ಠಾ

ಖಂಚೋಯಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಕಾಮಾರಿ ಮಗ್ನಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ವಾಯಿಟ ಬುದ್ಧಿ ಯೇನಾ. ಕಾಮ ನಾತ್ತೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಇತರ ನೌಕರಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ತೋ ವಾಯಿಟ ವಾಟ್ಟೇರಿ ವೊಚ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಕಾಮಾರಿ ನಿಷ್ಠಾ ದವ್ವರ್ತಲೊ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮ ವಗ್ಗಿ ವಗ್ಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಜಾವ್ನು ಕರ್ತಕೀ ತಾಕ್ಕಾ ಇನಾಮ ದೀವ್ಕಾ. ಕಾಮಚೋರಾಂಕ ಅಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಕಾಮಾಂಕ ಲಾವ್ಕಾ. ತಾಂಗೇಲೊ ಸಾಂಬೋಳು ಚೊಡೋಚಾಕ ನಜ್ಜ.

ರಾಜಶಾಸನ, ಆಜ್ಞಾಲೇಖ, ಉಪಗ್ರಹಲೇಖ, ಅನುಗ್ರಹಲೇಖ, ಪರಿಹಾರಲೇಖ, ನಿಸೃಷ್ಟಿ (ಲೈಸೆನ್ಸ ಆನಿ ಅನುಮತಿಪತ್ರ) ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಯಸ (ರಾಜಾಜ್ಞೆ) ಬರೈತಲೊ ಲೇಖಕು ಭಾಷೇಂತು ವಿದ್ವಾನು ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ, ಸನ್ನಿಧಾತಾನ ಆನಿ ಸಮಹರ್ತಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ತೊಂಡಾನಿ ಉಲ್ಲಯಿಲೆಂ ಬರಪಾಂತು ರೂಪಾಂತರ ಕೊರ್ಚೊ ಲೇಖಕು ಬುದ್ಧಿವಂತು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಹುಕುಮು, ಪರವಾನಗೀ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬರೈತನಾ ಕೋಣಾಂಕ ಉದ್ದೇಶಿಸೂನು ಬೊರೋಚೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಸಮುೞಂಚಿ ಸಮ್ಜೂನು ಬೊರೋಕಾ. ಸಾನ್ನಾಂಕ ಬರಯಿಲೆಂ ಹೊಡ್ಡಾಂಕ ಸೞಮ ಪೞಣಾ. ಹೊಡ್ಡಾಂಕ ಮ್ಹೊಣು ಬರಯಿಲೆಂ ವಿನಂತಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಾನ್ನಾಂಕ ಬರಯಿಲೆಂ ತಾಕೀತ ಜಾತ್ತಾ. ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಪೂರ್ವಪದ, ಅಪರಪದ, ನಿಪಾತ ಇತ್ಯಾದಿ ತಕ್ಕ ರೀತೀರಿ ಬೊರೋಕಾ. ಆಜ್ಞೇಂಚೆ ಅರ್ಥಕ್ರಮ ಆನಿ ಸತ್ವ ಚುಕ್ಕೂಂಕ ನಜ್ಜ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮರ್ಯಾದಿ ವೊಚ್ಚೆ ತಪ್ಪು ಬೊರೋಚಾಕ ನಜ್ಜ. ವಾಕ್ಯ ಆನಿ ವರ್ಗ (ಫ್ರೇಸ್) ಬರಯಿಲೆಂ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂಕ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಆಜ್ಞೇಚೆ

ಆಖ್ಯೈರಿಕ 'ಇತಿ' ಮ್ಹೊಣು ಬೊರೋನು ಸಕಲ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮೊಹರು ಘಾಲ್ಯಾ. ಂದಾ, ಪ್ರಶಂಸಾ, ಆಖ್ಯಾನ, ಉಪಲಂಭಃ (ಖಂಡನ), ಪ್ರತಿಷೇಧ (ಪ್ರತಿಬಂಧ), ಕೋದನ, ಸಾಂತ್ವನ, ಅಭಯವಾಪತ್ತಿಃ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಫುಟಽ ಕೋರ್ನು ಮೊರೋಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರೀನ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಕೋರ್ನು ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ವಜ್ರವೈಡೂರ್ಯ ಕಶ್ಶಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೋರ್ನು ಖಜಾನೇಂತು ಭೋರ್ನುಘೇವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಗಽ ಪ್ರಬಂಧ ಬರ್ಯೆಲಾ. ಕಶ್ಶಿ ಖಣಿಯೇಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಖನಿಜವಸ್ತು ಕಾಣು ರಾಜ್ಯಾಕ ಲಾಭ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಉಪಯೋಗಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡ ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಖಣೀಯೇಂಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಲಾಗ್ಗೀಲೆ ಅಧಿಕಾರೀನಿ ಆನಿ ಸುವರ್ಣಕಾರಾನಿ ಕಶ್ಶಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತೀರಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಖನಿಜಾಂಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೀತೀರಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ಕೋರ್ಕಾ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಆಭರಣ ಆನಿ ಇತರ ಸಾಮಾನು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತೀರಿ ಬರಯಿಲಾಂ. ಸುವರ್ಣ, ರುಪ್ಪೆ ಆನಿ ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ನಾಣ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಚ್ಯಾಂತು ಖಂಖಂಯೀ ರಾಯ್ಯಾಕ ಮೋಸು ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡ ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಸುವರ್ಣಕಾರಾನಿ ಪ್ರಜೇಲೆ ಭಾಂಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ಘೇವ್ನು ತಾಂಕಾ ನಽಗ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಽನಾ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಕಸ್ಸಲಿ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ ಕಿತ್ಲೆಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಆಮ್ಕಾ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಬೊರೋನು ದಾಕ್ಕೈಲಾಂ.

ಭಂಡಾರಕಾರು

ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗೋದಾಮ (ಭಂಡಾರ). ಭಂಡಾರಾಚೊ ಅಧಿಕಾರೀ ಭಂಡಾರಿ ಏಕಯಿ ಭಂಡಾರಕಾರು. ಭಂಡಾರೀಲೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ ಕಸ್ಸಽಲೆ ಆನಿ ತಾಣಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಕಶ್ಶಿ ಸೇವೆಕೋರ್ಕಾ? ತಾಣೆ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೆನಮೂನ್ಯಾರಿ ತೋ ಮೋಸು ಕರ್ತಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಚಾಣಕ್ಯಾನ ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಗೋದಾಮಾಂತು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮ್ಹಾಲು ಕಶ್ಶಿ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ? ಮ್ಹಾಲು ವಾಯಿಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕಸ್ಸಲೆಕೋರ್ಕಾ? ಕೆದ್ನಾ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದೀವ್ಕಾ? ಕೆದ್ನಾ ಪ್ರಜೇಂಕ ವಾಂಟೂಕಾ? ಕ್ಷುನ್ನ, ಘ್ರಿಷ್ಟ, ಪಿಷ್ಟ ಅನಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಆಹಾರ ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ತಾ? ತಾಂಗೇಲೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಕಶ್ಶಿ ನಿಗದಿಕೋರ್ಕಾ? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ವಜನ ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ತ್ರಾಸ (ಧಾರಕ), ವಜನಾಂಚೆ ಫಾತ್ತರ, ಮೊಜ್ಜೂಚೊ ಶೇರು, ಪಾವು, ಪೀಟ ಕೊರ್ಚೆ ದಾಂತೆ, ತೆಲ್ಲಾಚೆ ದಾಂತೆ, ರುಲಾಂವು ಕೊರ್ಚೆ ಯಂತ್ರ, ಪಿಟ್ಟಾಳೆಂ, ಕೊಯ್ತಿ, ಪೆಸ್ಕಾತಿ, ಕಾಂತಣೆ, ಸಾರ್ನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನಾಚೆ ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಭಂಡಾರಾಂತು ಕಾಮಕರ್ತಲೆ

ಸಿಬ್ಬಂದೀಲೆಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಸ್ಸಲಿ ಆನಿ ತಾನ್ನಿ ಮೋಸು ಕಽರ್ನಾತಶ್ರೀ ಭಂಡಾರೀನ ಕಶ್ಶಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕು

ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಾಣಿಜ್ಯಪರಿವೀಕ್ಷಕಾಲೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ ಕಸ್ಸಲೆ? ಸಾಮಾನಾಂಕ ಮಾಗಣೀ ಕೆದ್ನಾ ಚಡ್ತಾ ಆನಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ? ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚಽಡ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ ಭಂಡಾರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಮೋಲ ಚಳ್ಳೇಲೆ ವಸ್ತೂಕ ವಿಕ್ರೀಕ ಘಾಲ್ಕಾ ಆನಿ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಸ್ತೂಕ ಖರೀದಿ ಕೋರ್ನು ಮೋಲ ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಕ್ಕಡ ಕೂಲಂಕುಷ ಜಾವ್ನು ಬರೈಲಾಂ. ರಾಯ್ಯಾನ ಲಾಭಾಕತಿರ ಪ್ರಜೇಂಕ ಪ್ರತಿದಿವಸು ಉಪಯೋಗ ಜಾವ್ಚೆ ಧವಸಧಾನ್ಯಾಕ ಆನಿ ಇತರ ಗ್ರಹೋಪಯೋಗಿ ಸಾಮಾನಾಂಕ ಮೋಲ ಚಽಡ ಕೋರ್ನು (ತೇಜಿ) ಕೃತಕ ಮ್ಹಾರಗಾಯಿ ಹಾಡೂಂಕ ನಜ್ಜ಼ಽ.

ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವನಪರಿವೀಕ್ಷಕಾಂಕ ಸಮಯಸಮಯಾರಿ ರೂಕು ಕಾತ್ತೋರ್ಚೊ, ಆಡ್ಡೆಂ, ರೀಪ, ಫಽಳೆಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಿಗೂಳ್ಚಾಕ ದಿವ್ಚೆಂ, ಸರ್ಪಾಂಕ ಆನಿ ಇತರ ವಿಷಜಂತೂಂಕ ಪೊಸ್ಸೂನು ವಿಽಷ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಮೆಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಾಣೀಲೆ ಚರ್ಮಕಾಣು ವಿಕ್ಚೆಂ, ಚರ್ಮಾಚೆ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗೀ ಸಾಮಾನು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಪ್ರಾಣೀಲೆ ಹಾಡ, ಪಿತ್ತ, ಸ್ನಾಯು, ಕೊಂಬು, ಪಾವಲಂ, ಬಾಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೋರ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾರಕೋರ್ನು ವಿಕ್ಚೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಶಸ್ತ್ರಾಗಾರಾಚೆ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ರಽಥು, ಪಾಲ್ಲಂಕಿ, ವಿವಿಧ ಆಯುಧ ನಿರ್ಮಾಣ (ಪಂಚಾಲಿಕ, ದೇವದಂಡ, ಸೂಕರಿಕಾ, ಮೂಸಲಾ, ಯಷ್ಟಿ, ಹಸ್ತಿವಾರಕ, ತಾಲವೃಂತ, ಮುದ್ಗರ, ಗಽಧಾ, ಸ್ಪ್ರಿಕ್ತಲ, ಕುಡ್ಡಲ, ಆಸ್ಫತಿಮ, ಔದ್ಘತಿಮ, ಸತಗ್ನಿ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಚಕ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯುಧ), ಸ್ತಬ್ಧವಾಹನ (ಸರ್ವತೋಭದ್ರ, ಜಮದಗ್ನ್ಯ, ಬಹುಮುಖ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಿ, ಸಂಘಾತಿ, ಯಾನಕ, ಪರ್ಜನ್ಯಕ, ಅರ್ಧಬಾಹು, ಊರ್ಧ್ವಬಾಹು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಹನ) ತಯ್ಯಾರ ಕೊರ್ಚೆಂ, ವಾಹನಾಂಚೆ ಚಕ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆ, ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆಂ ಖಡ್ಗ, ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆಂ ಚೂಪ ಶಸ್ತ್ರ, ಪೆಸ್ಕಾತಿ, ಆನಕಯಿ ಅನೇಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಚೆಂ ಆನಿ ಆಯುಧಾಚೆಂ ವಿವರಣ ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಶೀಮಾಶುಲ್ಕ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಮ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಗಡೀರಿ ಆಸ್ತಾ. ತಾನ್ನಿ ರಾಜ್ಯಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಭಾಯ್ಲದೇಶಾಕ ವೊಚ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ ಅಭಿಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾ ಚಾಬ್ಬೋಕಾ. ದೇಶಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆವ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ ಮುದ್ರಾ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಚೋರಣಿಕೇಚೊ ಮ್ಹಾಲು ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕಾಕಘೇವ್ಕಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಜಾವ್ನೊ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾವ್ನೋ ಘಟ್ಟಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ

ಸ್ಸಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಆನಿ ತೇ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಹ್ವಾರ್ಡಿಕೇಕ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ವಕ್ಕಲೇನ ಬಾಮ್ಣಾಲೆ ಘರ್ಕಡೆ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ದಾನ ದಿವ್ಚಾಕ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ಯಜ್ಞಾಂಕ ಆನಿ ಯಾಗಾಕ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ಉಪನಯನಾಂಕ ಮ್ಹೋಣು ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ದೀಕ್ಷಾ ದೀವ್ಚಾಕ ವೊಚ್ಚೆ ಶಿಶ್ಯಾನಿ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ, ಆನಿ ಇತರ ವಿಶೇಷ ಸಂಧರ್ಭಾ ತಿರ ವ್ಹೋರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ ಸೀಮಾ ಶುಲ್ಕ ಘೇವ್ಚಾಕ ನಾ. ಚೋರಣಿಕೇ ಮ್ಹಾಲು ಆಡ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಭಾಯ್ರ ವ್ಹರ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಚಽಡ ದಂಡ ಘಾಲ್ಕಾ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಹ್ಳಾರಿ ಸೀಮಾಶುಲ್ಕ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ಶೇಕಡಾ 20 ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನಾಂಕ ಚಽಡ ಆನಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನಾಂಕ ಊಣೆ ಘೇತ್ತಾತಿ ಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ನೇಕಾರ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ವಸ್ತ್ರ ಕೊರ್ಚೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ಸೂತ, ವಸ್ತ್ರ, ಪೋಷಾಕು, ಕಾಪ್ಪಡ, ದೋರಿ, ರಾಜ್ಜು ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಅನುಭವು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಕಾಪ್ಪುಸಾಚೊ ಬೇಸಾಯು, ಕಾಪ್ಪುಸಾಚೆ ಬೇಳೆಂ, ತಾಜ್ಜೆ ಸರಬರಾಜು ಇತ್ಯಾದಿ ಗೊತ್ತು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ವಸ್ತ್ರಾಚೆ ಕಾರ್ಯಗಾರಾಂತು ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಕಾಮಾಂತು ಪ್ರಾಥಮಿಕತಾ ದೀವ್ಕಾ. ವಿಧವೆ ಆನಿ ದುರ್ಬಳೆ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಕಾಮಾಂಕ ದೊವ್ರೋರ್ನು ತಾಂಕಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಾಂತೂಂಚಿ ವಾಸು ಕೊರೂಂಕ ವಸತಿಗ್ರಹ ಕೋರ್ನುದೀವ್ಕಾ. ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಲೆವೈರಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಆನಿ ಅನ್ಯಾಯು ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಕ ಕಠಿಣ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ತಾಣೆ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಲೆಂ ತೋಂಡುಕ್ಕೋಳ್ನು ಸಮೇತ ಪೊಳೋಂಚಾಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೋಣು ತಾಕ್ಕಾ ತಾಕೀತ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯ ಬರಯಿತಾ. ಚೂಕಿ ಕರ್ತಲೆ ನೇಕಾರಾಂಕ ಸಾಂಬೋಳು ಊಣೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಾಂಬೋಳು ಘೇವ್ನು ಕಾಮಕರ್ನಾನಾತ್ತಿಲೆ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶೆಲೆ ಅಂಗುಷ್ಟಬೋಟ ಕಾತ್ತೋರ್ನುಘಾಲ್ಕಾ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ಶೇತಕರೀಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಅನುಭವು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತರಕಾರಿ ಝಾಡ, ರೂಕು, ಫಲಪುಷ್ಪ, ಧವಸಧಾನ್ಯ, ಕೊಬ್ಬು, ಭಾತ ಕಂದೂಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಳೇಚೆ ಜ್ಞಾನ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಕಾಂಯೀ ಶಿಕ್ಕನಾತ್ತೀಲೆ ಲೋಕಾಂಕ ಶೇತಕರೀ ಕಾಮಾಂಕ ಘೇವ್ಕಾ. ತಾಂಕಾ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಬೇಸಾಯಾಚೆ ಯಂತ್ರ (ಖೋರೆಂ, ಪಿಕ್ಕಾಸು, ಬುಟ್ಟಿ, ನೇಗಿಲು, ಇತ್ಯಾದಿ) ದೀವ್ಕಾ. ಬೈಲಾಂಕ ಆನಿ ಮ್ಹಶೀಂಕ ನೇಗಿಲಾಕ ಬಾಂದೂಕಾ. ಪಾವ್ಸು ಕೆದ್ನಾ ಪೊತ್ತಽಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಅಧೀಕ್ಷಕಾಕ ಅಂದಾಜೊ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಗ್ರಹಾಚೆ ಚಲನವಲನ ಆನಿ ಗುರ್ಬಿಣಪಣ ಪೊಳೋನು, ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹಾಚೆ ಉದಯಾಸ್ತ ಆನಿ ಚಲನವಲನ ಪೊಳೋನು ಆನಿ ಸೂರ್ಯಾಲೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆನಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಗೂಣ ಪೊಳೋನು ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತವೇ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಯೇತ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೊಳಕೆ ಯೆವ್ಚೆ ಸೂರ್ಯಾಲೆ ವತ್ತಾರಿ ಲೆಕ್ಕೂಯೇತ. ಭಾತ್ತಾಂತು

ತಾಂದುಲು ಬ್ರಹಸ್ಪತೀಕ ಪೊಳೋನು ಸಾಂಗೂಯೇತ. ಶುಕ್ರಾಲೆ ಉದಯಾಸ್ತ ಸಮಯ ಪೊಳೋನು ಪಾವ್ನು ಯೆತ್ತಲೊ ಮ್ಹೊಣು ನಿರೀಕ್ಷಾಕೋರ್ಯೇತ. ಪಾವ್ನು ಚಃಡಕೀ ಊಣೆ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಬೇಳೇಂ ಬಿತ್ತೂವ್ಕಾ.

ಮದ್ಯಪಾನ ಅಧೀಕ್ಷಕು ಆರಿಷ್ಟ, ಮದ್ಯ, ಆನಿ ಸೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಚಾಂತು ಆನಿ ಸುರಾಪಾನಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಾವೀಲೊ ಜಾವ್ಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಗೊಡ್ಡಾನಿ, ದ್ರಾಕ್ಷ ಆನಿ ಇತರ ಫಲಾನಿ, ಸೀತ ಆನಿ ಧವಸಧಾನ್ಯಾನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತೂನಿ ಸೂರುಕೊರ್ಚೆಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ಗೋಡ, ದ್ರಾಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಸ್ಸನಾತ್ತೀಲೆ ಆಮ್ಮೆ ಕಶ್ಶಿ ಕೊರ್ಚೆ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ಆಮ್ಮೇಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೊ ಸಾಮಾನು (ಫರ್ಮೆಂಟರ) ಕಿತ್ಲೊ ಘಾಲ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಶಿಕ್ಕೂಕಾ. ಸೂರಾಕ ಮಾಗಣೀ ಆಶ್ಶೀಲೆತಶ್ಶೀ ಸೂರಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಕೋರ್ಕಾ. ಸೂರು ಗಡಂಗಾಂತು ಮಾಂತ್ರ ವಿಕ್ಕೂಕಾ. ಸಾನ ಪ್ರಾಯೇಚಾಂಕ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಸೂರು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಎಕ್ಕ್ಯಾಕ ಕಾಲು ಕುಡುಂಭ ಸೂರು ವಿಕ್ಕೂಕಾ. ಅರ್ಧ ಕುಡುಂಭ ವಿಕ್ಕೂಯೇತ. ಚಾಂಗ ಗುಣಾಂಚಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಪಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಕುಡುಂಭ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಪ್ರಸ್ತ ಆನಿ ಏಕ ಪ್ರಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಸೂರು ವಿಕ್ಕೂಯೇತ. ಗಡಂಗಾಚೆ ಭಾಯ್ರ ಸೂರು ಪಿವ್ಚಾಕ ವ್ಹೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಗಡಂಗಾಂತು ಗಿರಾಕೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೆಸಂಗಾತಿಒಟ್ಟು ಬೊಸ್ಚಾಕ ವಿಂಗಡ ಕೂಡಂ ಆಸ್ಸೂಕಾತಿ. ಕೂಡಾಂತು ಮೇಜಿ, ಖುರ್ಚೆ, ಕಾನ್ನಡಿ, ವೊಳೋಚಾಕ ದಾಂತೂಣಿ, ಮಾಂಚೊ, ಹಾಂತೂಳ, ಉಶ್ಶೆ, ವಃಲಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ, ಸಾಬೂನು, ಪುಸೂಚೆ ಆವುಂಗಲೆಂ ಆಸ್ಸೂನು ಏಕ ನ್ಹಾಣಿ ಆನಿ ಪಾಯ್ಖಣೋ ಕೂಡಾಕ ಲಾಗ್ಗೂನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಆಯ್ಯಿಲೆ ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ಗಿರಾಕೀಂಕ ಗಡಂಗಾಚೆ ಮಾಲೀಕಾನ ಪಳೈತಃ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತಾನ್ನಿ ಕಸ್ಸಲೀಯಿ ಮಸ್ತಿಕರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋನುಘೇವ್ಕಾ. ವಿದೇಶೀ ಗಿರಾಕಿ ಲೋಕು ರಾಜ್ಯಾಕ ದ್ರೋಹ ಕೊರೂಂಕ ಆಯ್ಯಾಂತಿವೇ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ಕಸಾಯಿಖಾನೇಂಚು ಪರಿವೀಕ್ಷಕು ವನ್ಯ ಆನಿ ಪಾಲೀವ ಪಶುಪಕ್ಷಿಂಚೆ ವಿಚಾರಾಂತು ಶಿಕ್ಕೀಲೊ ಆನಿ ಅನುಭವೀ ಮನೀಷು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಕೆಲವು ರಾನ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಘೋಷಿತ ಕೋರ್ಕಾ. ಅಭಯಾರಣ್ಯಾಂತು ಹಿರಣ, ರಾನವಟ ಗಾಯಿ ಆನಿ ರಡ್ಡೊ, ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ, ಉತ್ಕ್ರೋಷಕ (ಗಿಡುಗ, ಹದ್ದು) ದತ್ಯುಹ (ಕೋಯಲ), ಹಂಸ, ಚಕ್ರವಾಕ (ಬಾತುಕೋಳಿ), ಜೀವಾಂಜೀವಕ (ತಿತರಪಕ್ಷಿ), ಭ್ರಂಗರಾಜ, ಚಕೋರ, ನವಿಲು, ಕೀರು, ಮೈನಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಕ್ಷೀಂಕ ಆನಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣೀಂಕ ರಕ್ಷಣೆ ದೀವ್ಕಾ. ಕಸಾಯಿಖಾನೇಂಚೆ ಪರಿವೀಕ್ಷಕಾಕ ಖಂಚೇಯಿ ಝುಳ್ಕೆಂ ಪಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೀಂಕ ಪಳೈಲಸತ್ತಾನ ಗುರ್ತುಕೊರೂಂಕ ಗೊತ್ತು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಜ್ಯಾಂತು ಕೆಲವು ತಃಳೆಂ

ತತsಳೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಘೋಷಿತಕೋರ್ಕಾ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಆನಿ ಮಠಾಚೆ
ಳೆಂ ಅಸ್ಸಲೆಂ ರಕ್ಷಿತತsಳೆಂ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾತಿ. ರಕ್ಷಿತತsಳ್ಯಾಂತು ಝುಳ್ಕೆ
ೀರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಗಾಯಿ, ವಾಸ್ರು ಪಾಡ್ಡೊ ಹೇ ತೀನಿ ಪ್ರಾಣೀಂಕ ರಾಯ್ಯಾನ
ಣೆ ದೀವ್ಕಾ. ತಾಂಕಾ ಕಾತ್ತೋರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೋಣು ಕಾನೂನುಕೋರ್ಕಾ.
ಂ ಕಾನೂನು ಮೋಡ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಅತ್ಯಧಿಕ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ಮೋರ್ನು ಪಳ್ಳೇಲೆ
ಶುಪಕ್ಷೀಂಕ ಕುಸ್ಸೂಂಕ ಸೋಡೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ವಗ್ಗಿ ತಸ್ಸಲೆ ಮೆಲ್ಲೇಲೆ
ಶುಪಕ್ಷೀಂಕ ಗಾಂವಾಂಚೆ ಮುಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಾಗಿಸೂನು ಜೋಳ್ನುಘಾಲ್ಕಾ. ಕಸಾಯಿ
ೀಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಕಸಾಯಿಖಾನೇಂತು ವಿಕ್ಕೀಲೆ ಝುಳ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿ ಆನಿ ಪಶೂಲೆ
ೊಲ್ಲಾಚೆ ಧಾsಂತು ಏಕ ವಾಂಟೊ ರಾಜಸ್ವಾಕ ದೀವ್ಕಾ.

ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಮ್ಹಾಲ್ಘಡೆ ವೇಶ್ಯೇಕ
ಯಕೀಣ ಮ್ಹೋಣು ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ. ತಿಕ್ಕಾ ಚೇಡಿ, ಶೀದಳಬಾಯ್ಲು,
ೀಶ್ಯಾ, ವಾರಾಂಗನಾ, ಗಾನಿಕಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಯಾಲೆಂ
ತ್ತ್ರೀಚೆ ಪರಿಚಯು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಆಸ್ಥಾನಾಂತು ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ
ತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ನು ದಾಕ್ಕೋಚಾಕ ಆನಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾಣೀವಾಸಾಂತು ನೌಕರಿ
ರೂಂಕ ಮುಕಾರಿ ಯೆವ್ಚೆ ಸುಂದರ, ಕಲಾಕಾರ ಯುವತೀಕ ಗಾನಿಕಾ,
ತ್ಯಾಂಗಿನೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಮ್ಹೋಣು ವರ್ಸಾಕ 1000 ಪವನ ವರೇಕ ಸಾಂಬೋಳು
ೀವ್ನು ದೊವ್ರೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ವರ್ಲೇಲೆ ವಾರಾಂಗನೇಂಕ ರಾಯ್ಯಾಲೆ
ಸ್ಥಾನಾಂತು ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೇಂತು ರಾಜಛತ್ರಿ ಧೋರೂಂಕ,
ಂಗ್ರಾಚೆ ಕುಂಭ ವ್ಹಾಂವ್ಚಾಕ, ವಾರೆಂಘಾಲ್ಚಾಕ, ಹಾಯ್ಣೊ ಧೋರೂಂಕ, ಆನಿ
ತರ ರಾಜಸೇವೇಕಿ ಮ್ಹೋಣು ನೇಮಕ ಕೋರ್ನು ತಾಂಕಾ ತಾಂಗೇಲೆ
ಕ್ಷಣಾತಕೀತ ಸಾಂಬೋಳು ದೀವ್ಕಾ. ಅಶ್ಶಿ ಕಾಮಾಕ ಲಾಯ್ಯೀಲೆ ಚೇಡಿಯೇನ
ಯ್ಯಾಲೆಂ ನೌಕರಿ ಸೋಣು ವಿಂಗಡ ಘರಾಂತು ಶೀದಳಬಾಯ್ಲು ಮ್ಹೋಣು
ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀಣೆ ರಾಜಸ್ವಾಕ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕ ದೇಡ ಪವನ ಶುಲ್ಕ ದೀವ್ಕಾ.
ೀಡಿಯೇನ ಏಕ ಪಟಿ ಜಾಯ್ತುಮ್ಹೋಣು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಖಂಚೇಯಿ ಕಾರಣನಾತ್ತೀಲೆ
ಾಕೀಕ ತಿರಸ್ಕಾರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀಣೆ ಗಿರಾಕೀಕ ತೀಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ
ೀನಿವಾಂಟ್ಯಾನಿ ಮಾನಧನ ದೀವ್ಕಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಆಜ್ಞೆ ಕೋರ್ನು ಸಾಂಗೀಲೆ
ನುಷ್ಯಾಲೆ ಒಟ್ಟು ನಿದ್ದೋಚಾಕ ಖಂಚೇಯಿ ಗಾನಿಕಾನ ಒಪ್ಪsನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ
ಕ್ಕಾ 1000 ಚಾಟೀಚೊಪೆಟ್ಟು ಘಾಲ್ಕಾ, ಏಕಯಿ ತೀಣೆ 1000 ಪವನ ದಂಡ
ೀವ್ಕಾ. ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಚೇಡಿ ಲೋಕಾಲೆಂ
ಷಯಾಂತು ಆನಿಕಯಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಬರಯಿಲಾಂ.

ವಜನಮಾಪ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ತರಾಚೆ ಜೊಕ್ಷೆ ತ್ರಾಸ, ಆನಿ
ರ ಮೊಜ್ಜೂಂಕ ಗುಂಜಿ, ಸಾಸಮಾಂಚೆ ಬೀ, ತಾಂದೂಲು, ತರತರಾಚೆ
ಖಂಡಾಚೆ ವಜನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ವಿತರಣ ಕೋರ್ಕಾ. ಮಾಶಾ,
ರ್ಣ, ಸುವರ್ಣ, ಪಾಲಾ, ಧಾರಣ, ತೊಲೊ, ರಾತ್ತ್ಲ, ಖಂಡಿ, ಇತ್ಯಾದಿ

ವಜನಾಂಚೆ ಪ್ರತಿಮಾನ ದೀವ್ಕಾ. ದಿಗ್ಗಾಯಿ ಮೊಜ್ಞೂಂಕ ಅಂಗುಲ, ಹಾಥಿ, ಕೋಸ ಇತ್ಯಾದಿ, ಉದ್ದಾಕ, ತೇಲ ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ರವ ಮೊಜ್ಞೂಂಕ ಥೆಂಬೊ, ಚಮ್ಚೆಂ, ದೌಲೊ, ಕುಡ್ತೆಂ, ಕುಂಭು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆನಿ ಧಾನ್ಯ ಮೊಜ್ಞೂಂಕ ಮುಷ್ಟಿ, ಪಾವು, ಸೇರು, ಕಳ್ಶಿ, ಮೂಡೊ, ಗೋಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಮಾಪ ಪ್ರಜೇಂಕ ವಾಂಟೂಕಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ವಜನಮಾಪ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕೊರೂಂಕ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಚಡಡಊಣೆ ಏಕ ರುಪ್ಪಯಿ ಶುಲ್ಕ ಘೇವ್ಯೇತ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತೂಂಕ ಮೆಜ್ಞೂಚೆಂ

ಚಾಣಕ್ಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತೂಂಕ ಮೆಜ್ಞೂಚೆಂ ಕಶ್ಶಿ ಪ್ಡೋಣು ಮಾಹಿತಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ದಿತ್ತಾ. ತಾಣೆ ಅಣು, ಕಣ, ಲಿಕ್ಷಾ, ಯುಕಾ, ಯವ, ಅಂಗುಲ, ಧನುರ್ಗ್ರಹ, ಧನುರ್ಮುಷ್ಟಿ, ವಿತಸ್ತಿ, ಸಮಃ, ಪಾದ, ಅರಟ್ನಿ, ಹಸ್ತ, ಖಿಷ್ಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣನ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಃಣು ರಥಾನ ಧಾಂವ್ತಃನಾ ಉಡ್ಚೆ ದೂಳೀಚೆ ಕಃಣಾಂಚೆ ಆಟ್ಠಾಂತು ಏಕ ಭಾಗ. ಧೂಳೀಚೆ ಕಃಣ ಆಠ (8) ಅಣೂಂಚೆ ತಿತ್ಲೆಂ ಭಾರ ಆಸ್ಸ. ಆಠ ಕಃಣ=ಏಕ ಲಿಕ್ಷಾ ತಿತ್ಲೆಂ ಭಾರ ಆನಿ ದೀಗ ಆಸ್ಸ. ಆಠ ಲಿಕ್ಷಾ=ಏಕ ಯುಕಾ (ಏಕ ಬಿಕ್ಕುಂಡಾಚೆ ಮಧ್ಯಭಾಗಾಚೆ ಭಾರ). ಆಠ ಯುಕಾ=ಏಕ ಯವ (ಸವಾದ=ಬಾರ್ಲಿ), ಆಠ ಯವ=ಏಕ ಅಂಗುಲ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ಮಧ್ಯ ಬೋಟ್ಟಾಚೆ ಮಧ್ಯಗಾಂಟೀಚೆ ಮಾಪ), ಚಾರಿ (4) ಅಂಗುಲ=ಏಕ ಧನುರ್ಗ್ರಹ, ಆಠ ಅಂಗುಲ=ಏಕ ಧನುರ್ಮುಷ್ಟಿ, 12 ಅಂಗುಲ=ಏಕ ವಿತಸ್ತಿ (ಛಾಯಾಪೌರುಷ), 14 ಅಂಗುಲ=ಏಕ ಸಮಃ (ಪಾದ), 2 ವಿತಸ್ತಿ=ಏಕ ಅರಟ್ನಿ, 2 ವಿತಸ್ತಿ+1 ಧನುರ್ಗ್ರಹ=ಏಕ ಹಸ್ತ (ಖಿಷ್ಕು), ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಆನಿಕಯಿ ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ವಜನಮಾಪ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಮುಹೂರ್ತ ಆನಿ ತಿಥಿ

ಚೈತ್ರ ಆನಿ ಆಶ್ವೀಜ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು 15 ಮುಹೂರ್ತು=ಏಕ ದೀಸು, 15 ಮುಹೂರ್ತು=ಏಕ ರಾತಿ. ವರ್ಲೇಲೆ ಉತ್ತರಾಯಣ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು 3–3 ಮುಹೂರ್ತ ಚಃಡ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ವೀಜ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಚೆ ನಂತರಚೆ ದಕ್ಷಿಣಾಯಣ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು 3–3 ಮುಹೂರ್ತ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಃವತ್ತಾತಿ. ಏಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯಾಲಿ ಸಾಫ್ಳಿ ವಾಡ್ಡೂನು 96 ಅಂಗುಲ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ದಿಸಾಚೊ ಆಠ್ರಾಂತು ಏಕ ವಾಂಟೊ (1/18) ಆಠ ಪೌರುಷ ಜಾತ್ತಾ. 72 ಅಂಗುಲ = 6 ಪೌರುಷ = ದಿಸಾಚೊ 1/14 ಭಾಗು, 4 ಪೌರುಷ=ದಿಸಾಚೊ 1/8 ಭಾಗು, 2 ಪೌರುಷ=ದಿಸಾಚೊ 1/6 ಭಾಗು, 1 ಪೌರುಷ=ದಿಸಾಚೊ 1/25 ಭಾಗು. 0 ಪೌರುಷ=ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಆಷಾಢಾಂತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಂತು ಸಾಫ್ಳಿ ದಿಸ್ಸಃನಾ. ಸೌರ ಮ್ಹೈನೊ 30 ದೀಸ ಆನಿ ಅರ್ಧ ದೀಸು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ ತೀಸ ದೀಸ ಮಾಂತ್ರ ಏಕು ಮ್ಹೈನೊ. ಚಂದ್ರಮಾಸ ತೀಸ ದೀಸಾಂಕ ಅರ್ಧ ದೀಸು

ಉಣೆ. ನಕ್ಷತ್ರಮಾಸ 27 ದೀಸಾಂಚೊ. 32 ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಏಕ ಪಟಿ ಏಕು
ಕುಲಮಾಸು ಯೆತ್ತಾ. ಹೋ ಮ್ಹೈನೊ ಕೂಡಿಸೂನು ಸೌರವರ್ಷ ಆನಿ
ಚಂದ್ರವರ್ಷ ಏಕಲೇಕ ಜಾತ್ತಾ. ಅಶ್ವವಾಹಾಂಕ 35 ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಏಕಪಟಿ
ಕುಲಮಾಸು ಯೆತ್ತಾ ಆನಿ ಹಸ್ತಿವಾಹಾಂಕ 40 ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಏಕಪಟಿ
ಕುಲಮಾಸು ಯೆತ್ತಾ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಯುಗಾಂತು ಪಾಂಚ ವರ್ಸ.

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿಕಯಿ ಅನೇಕ ತರಾಂಚೆ ಅಧಿವಿಕ್ಷಕ, ಪರಿವೀಕ್ಷಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯಾನ ಬರ್ರೈಲಾಂ. ನ್ಹಂಯಿೀಂತು ವೊಚ್ಚೆ ನಾವ, ಸಮುದ್ರಾಂತು ವೊಚ್ಚೆ ನಾವ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಲವಾಹನಾಂಚೊ ಏಕು ಅಧೀಕ್ಷಕು ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ನು ತೇ ವಿಭಾಗಾಂತು ರಾಜಸ್ವ ಕಮಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಗೋಸಂವರ್ಧನ ಅಧಿಕಾರೀಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ನು ಗೋಪಾಲಕಾಂಕ, ಮ್ಹಶೀಂಕ ಪಾಲನಪೋಷಣ ಕರ್ತsಲ್ಯಾಂಕ, ರಾನ್ನಾಂತುಲೆ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತೀಚಾಂಕ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ತಾಬೇಂತು ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ಗಾಯಿ, ಪಾಡ್ದೊ, ಬೈಲು ಆನಿ ವಾಸ್ರು ರಾಜ್ಯಾಕ ಮಸ್ತ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ತಾಂಕಾ ರಾಕ್ಚೆ ಗೋಸಂವರ್ಧನ ಅಧಿಕಾರೀಕ ಏಕ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ವಾಸ್ರಾಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತೀರಿ ಪೊಳೋನು ಫೇವ್ಕಾ. ರಾಜ್ಯಾಂತು ಕೋಣಾನsಯಿ ದೂಧ ಚsಡ ಕಾಡ್ಚೆಕತಿರ ವಾಸ್ರಾಕ ಉಪಾಸಿಫಾಲ್ನಾತಶ್ಶಿ ತಾಣೆ ಪೊಳೋಕಾ. ಬೊಕ್ಕೋಡೀಂಚೆ ಆನಿ ಮೇಂಢೊಂಚೆ (ಕುರಿ) ಹೋಡಹೋಡು ಹಿಂಡು ಕೊವ್ವೋರ್ನುಫೇವ್ಕಾ. ತಾಂಕಾ ಚೊರೋಚಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಣಾಂಚೆ ಮೈದಾನ ತಯ್ಯಾರಿಕೋರ್ನುಫೇವ್ಕಾ.

ಘೋಡೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಆಶ್ಶೀಲೆ ಪ್ರಾಣಿ. ಘೋಡ್ಯಾಂಲೆ ಸಂಗೋಪನ ಆನಿ ಸಂವರ್ಧನ ಕೊರ್ಚಾಕ ಏಕ ಅಧಿಕಾರೀಕ ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ. ತೇ ಅಧಿಕಾರೀನ ಘೋಡ್ಯಾಲೆಂ ಜಾತಕುಳೀ, ಪ್ರಾಯ, ಬಣ್ಣು, ಚುಕ್ಕೀಚಿನ್ಹೇ, ಸಮೂಹ, ಪರಂಪರಾ, ದೇಶ, ಬೊರೋನುಫೇವ್ಕಾ. ಅಶ್ವಾಲಯಾಂತು ಘೋಡ್ಯಾಂಕ ಪೊಳೋನುಫೆವ್ಚಾಕ ಸಕ್ಕಡಸವಲತ್ತು ಆಸ್ಸೊಕಾ. ಅಗತ್ಯ ಪಳ್ಳೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಪಶುವೈದ್ಯಾಂಕ ಆಪ್ಪೋನು ಗಾಯ್ಕು, ಘೋಡ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷೀಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸುಶ್ರೂಸೆ ಆನಿ ವಕ್ಕದ ದೀವ್ಕಾ. ಪ್ರಾಣೀಂಕ ಖಾಣ, ತೊಳ್ಕಳ, ಉದ್ದಾಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಭರಪೂರ ದೀವ್ಕಾ.

ಹಸ್ತಿsಂಚೊ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಕ ಹಸ್ತೀಂಚೆ ಪಾಲನಪೋಷಣಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಅನುಭವು ಆಸ್ಸೊಕಾ. ಮುಖ್ಯಜಾವ್ನು ಹಸ್ತೀಂಕ ಭೋಂವ್ಚಾಕ, ಖಾವ್ಚಾಕ, ವಾಸ ಕೊರೂಂಕ ಭಾರೀಹೋಡ ರಾನ ಜಾಯಿಜಾತ್ತಾ. ಹಸ್ತೀಂಚೆ ಕುಟುಂಬಾಂತು 5–6 ಹಸ್ತಿ ಆಸ್ತಾತಿ. ತಾಂಕಾ ತಾಂಗೇಲೆ ರಾನ್ನಾಂತು ಭರಪೂರ ಖಾಣ ಮೆಳ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ತೇಂ ರಾನ ಸೋಣು ಭಾಯ್ರುಯೇನಾಂತಿ. ರಾನ್ನಾಂಚೆ ಲಾಗ್ಗೀಚಿ ಏಕಿ ಹಸ್ತಿಶಾಳಾ (ಗೊಟ್ಠೊ) ಬಾಂದೂನು ತಾಂತು ಹಸ್ತೀಂಕ

ಪಳಗಿಸೂಕಾ. 20 ವರ್ಷಪ್ರಾಯೇಚೆ ಹಸ್ತೀಂಕ ಧೋರ್ನು ಹಾಣು ಹಸ್ತಿಶಾಳೇಂತು ಪಳಗಿಸುಕಾ. ಹಸ್ತಿನೀಂಕ ಏಂಗಡ ಗೋಟ್ಯೊ ಬಾಂದೂಕಾ. ಹಸ್ತೇಚೆ ಬಿಕ್ಕಾಕ (ಪಿಲ್ಲಾಕ) ಧೇನುಕಾತಾಕ್ಕೂನು (ಆವ್ಶು) ದೂರಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಅಂಗಾರಿ ಪಿವ್ನೆ ವಾಸ್ರಾಕ ಆನಿ ಆವ್ಶೂಕ ಪಳಗಿಸೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಮುಗ್ಧ (ಮದಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ) ಹಸ್ತೇಕ ಪಳಗಿಸೂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಹಸ್ತಿಶಾಳೇಂತು ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಹಸ್ತೀಲೆ ಖಾಣಾಂತು ಶೀತ, ತೇಲ, ತೂಪ, ಮೀಟ, ಮಾಂಸ, ನಿಶ್ಶೆಂ, ಧಂಯಿ, ಸಾಕ್ಕರ, ಮದ್ಯ, ದೂಧ, ವಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಸುಕ್ಕೇ ತಽಣ, ಝಾಡ್ವಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸೂಕಾ. ಹಸ್ತೇಂತು ದಮ್ಯ ಹಸ್ತಿ, ಸನ್ನಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಿ, ಔಪವಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ವ್ಯಾಲ ಹಸ್ತಿ ಮ್ಹೊಣು ಚಾರಿ ಗುಣಾಂಚೆ ಆಸ್ತಾತಿ. ಆನಿಕಯಿ ಅನೇಕ ಗುಣಸ್ವಭಾವಾಚೆ ಹಸ್ತೇಂಕ ಚಾಣಕ್ಯಾನ ದೀರ್ಘವಿವರಣ ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿ, ಉಪಸೇನಾಪತಿ, ಆನಿ ಅನೇಕ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರೀಂಕ ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ರಾಕ್ಕೂಂಕ ಮೊವ್ವೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಸೈನ್ಯಾಂಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ರಽಥು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಉತ್ಪಾದನ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಸೈನ್ಯಾಕ ಯುದ್ಧಕೊರೂಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಅಭ್ಯಾಸು ದಿವೋಕಾಜಾತ್ತಾ.

ನಗರಪಾಲಿಕಾ

ಚಾಣಕ್ಯಾಲಿ ನಗರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕಶಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ? ತೀ ಹಾಂವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕೋರ್ನು ಹಾಂಗಾ ದಿತ್ತಾಂ.

ರಾಜಧಾನಿ ಏಕ ನಗರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹೇ ನಗರಾಕ ಏಕು ನಾಗರೀಕು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ತೋ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮುಳಾಂತು ಕಾಮ ಕರ್ತಾ. ನಗರಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಘಽರಂ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋನು ಪ್ರತಿ ಧಾ ಹೋಡ ಘರಾಂಕ ಏಕು ಗೋಪೂಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ವೀಸ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಘರಾಂಕ ಏಕು ಗೋಪು ಆನಿ ಚಾಳೀಸ ಸಾನ ಘಽರಾಂಕ ಏಕು ಗೋಪು ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ಲೆಕ್ಕಬರಯಿತಲೆ ಆಠ ಸ್ಥಾನಿಕಾಂಕ ಆಠ ದಿಕ್ಕಾಂತು ನಿಯುಕ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಘರ್ಕ್ಕಡೆ ಕೋಣ ವಾಸಕೋರ್ನು ಆಸ್ಸತಿ, ಕೋಣ ಸಕ್ಕಡ ಘರಾಂತು ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಆಯ್ಲೀಂತಿ, ಕಿತ್ಲೆ ದೀಸು ರಾಬ್ತಾತಿ, ಕೆದ್ನಾ ವತ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ನಗರಾಂತುಲೆ ಜನಾಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಗೋಪಾಂಕ ಆನಿ ಸ್ಥಾನಿಕಾಂಕ ಗೊತ್ತು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಘರಾಂತುಲೆ ಜನಾಲೆ ಆದಾಯು ಆನಿ ಖರ್ಚು ಗೋಪಾಂಕ ಆನಿ ಸ್ಥಾನಿಕಾಂಕ ಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ನಗರಾಂತು ಧರ್ಮಶಾಳೇಂತು ಏಕಯಿ ಕೊಣಾಲೇಯಿ ಘರಾಂತು ಭಾಯ್ಲೆಗಾಂವಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಲೆ ಸನ್ಯಾಸೀ, ಪಾಶಂಡು, ಯಾತ್ರೀ, ವೇದಾಂತೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕಾಲೆ ವಿವರ ಸೊಡ್ಡೂನುಕಾಡ್ಕಾ ಆನಿ ತಾನ್ನಿ ಹಾನಿಕಾರಕ ಲೋಕು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಚೌಕಾಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ನಗರಾಂತು 20 ಬಂಧನಾಗಾರ (ಬಂದೀಖಾನೆ) ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಭಾಯ್ಲೆಗಾಂವಾಂತುಕಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಚೋರಾಂಕ,

ಧಚಾರಾಂಕ ಆನಿ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಜನಾಂಕ ಬಂಧನಾಗಾರಾಂತು ಘಾಲ್ಯಾ. ಸ್ಥಡೆ ರಾಬ್ತಲೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕಾಲೆ ಪರಿಚಯು ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತಾ ಘರಾಚೆ ಜಮಾನಾನ ಗೋಪಾಕ ಸಾಂಗೂಕಾ. ಖಂಚೇಯಿ ಅಪಾಯಕಾರೀ ಯಾತ್ರೀ ಯ್ಲಾವೆಲ್ಗೀಜು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಘರಾಚೆ ಯಜಮಾನಾನ ಕೂಡಲೇ ಗೋಪಾಕ ಸೂಕಾ.

ನಗರಾಚೆ ನಾಗರೀಕಾಂತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಲೋಕು, ವ್ಯಾಪಾರಿಲೋಕು, ದ್ಯಜಽಣ, ಖಾನಾವಳೀಚೆ ಮಾಲಿಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸಾತಿ. ಸಕ್ಕಡಾನಿ ನಗರಾಂತು ಗ್ನಿದುರಂತ ಜಾಂಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಶೆಕೆಕಾಲಾಂತು ರಿ ಜಾಗ್ರತೇರಿ ಉಜ್ಜೊಜೊಳೋಕಾ. ಜಳಯೀಲೆ ಉಜ್ಜಾನಿ ಅಗ್ನಿದುರಂತ ಲ್ಯಾರಿ ತೇಘರಾಕ ಏಕ ಪವನ ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಉಜ್ಜಾನಿಮಿತ್ತ ಗಡಾಂಕ ಜಾಲ್ಲೀಲೆ ನಷ್ಟ ತೇ ಘರಾಚೆ ಯಜಮಾನಾನ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಜಾನೇಂತು ಭೋರ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಘರಾಂತು ಉಜ್ಜೊ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾಡ್ಡಾಚಾಕ ಬಾಲ್ದಿ ಉದ್ಕಾಕ (ಪಂಚ ಘಟಿ) ಕೆದ್ನಾಯಿ ತಯ್ಯಾರಿ ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ. ಏಕು ಂಬೀಯೊ, ಏಕ ಕಳ್ಶೊ, ಏಕಿ ನಿಸಽಣಿ, ಏಕಿ ಕೊಡಲಿ, ಏಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಏಕ ಕ್ಕೆ, ಹೋಡಿ ಆನಿ ಸಾನಿ ಕಾತ್ತಽರಿ, ಏಕದೋನಿ ಗೋಣಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನು ರಾಂತು ಸದಾ ಆಸ್ಲೂಕಾ. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಘರಾಚೆ ಯಜಮಾನಾಂಕ ತಿದಿವಸಾಕ ಏಕ ಕಾಸು ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ. ಉಜ್ಜೊಲಾಗೀಲೆವೇಳಾರಿ ಪ್ರತಿ ಏಕ ಗರಿಕಾನ ಉಜ್ಜೊ ಪಾಡ್ಡಾಚಾಕ ಸಹಾಯು ಮಽನದೀವ್ನು ಕೋರ್ಕಾ.

ಕೋಣಾಯಿ ಅಚಾತುರ್ಯಾನಿಮಿತ್ತ ಅಗ್ನಿದುರಂತಾಕ ಕಾರಣಕೀ ತಾಣೆ ಪವನ ದಂಡ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಖಜಾನೇಕ ಭೋರ್ಕಾ. ಕೋಣಾನಯಿ ಉದ್ದೇಶ ರ್ವಕ ಏಕ ಘರಾಕ ಉಜ್ಜೊ ಲಾಯಿಲೊಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಉಜ್ಜಾಂತು ಡ್ಲೋನು ಜೋಳೋನು ಜಿಪ್ಪಿಮಾರ್ಕಾ.

ನಗರಾಚೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಸಕ್ಕಡ ನಾಗರೀಕಾನ ಪೊಳೋನು ಘೇವ್ಕಾ. ರಸ್ತೇರಿ ಮೆಳ್ಳೆಲೆಕಡೇನ ಕೋಯ್ರು ಉಡ್ಡೈತಲ್ಯಾಕ 3 ಕಾಸು ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಜ್ಜೆಕರಾನ ತೋ ಕೋಯ್ರು ಕಾಡೋಕಾ. ಕೋಣ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳಾಂತು, ಸ್ಥಾಂತು, ಸ್ನಂಯುಬದೀ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ನಗರಪಾಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯು, ರಾವ್ಹಾರ ತ್ಯಾದಿ ಕಟ್ಟಡಾಚೆ ಪರಿಸರಾಂತು ಉತ್ತಡೆ ಕರ್ತಕೀ ಏಕಯಿ ಮುತ್ತೀತಕೀ ಕ್ಕಾ ಏಕ ಪವನ ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ. ಮೆಲ್ಲೀಲೆಂ ಮಾರ್ಜಾರ, ಸೂಣೆ, ಮುಂಗೂಸು, ಗ್ಲೋಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾರ್ಗಾರಿ ಉಡ್ಡೈತಕೀ ತಾಂಕಾ 3 ಪವನ ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ. ಲ್ಲೀಲೆ ಗಾಡ್ಡವ, ಒಂಟೆ, ಘೋಡೊ ಅಥವಾ ಇತರ ಪಶು ಮಾರ್ಗಾರಿ ಣ ಉಡ್ಡೈತಕೀ ತಾಂಕಾ 6 ಪವನ ದಂಡ ಘಾಲ್ಯಾ.

ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿ (ಮಽಡೆ ಲಾಸ್ಲೂಚೆಂ) ಕೊರ್ಚಾಕ ಸ್ಮಶಾನ ನಗರಾಚೆ ಅರ ಸ್ಥಾಂತೂಂಯಿ ಬಂದೂಕಾ. ಮಽಡೆ ಸ್ಮಶಾನಾಂಕ ವ್ಹರ್ತಽನಾ ನಿಗದಿತ ರೀಚಿ ವ್ಹೋರ್ಕಾ. ನಿಗದಿತ ಸ್ಮಶಾನಾಂತೂಂಚಿ ಲಾಸ್ಲೂಕಾ. ರಾತ್ರಿ

(ಸೂರ್ಯೋದಯಾಚೆ ಸವಾಯಿದೋನಿ ಘಂಟೆ ಫೂಢೆ ಆನಿ ಸಾಯಂಕಾಲಾಚೆ ಸವಾಯಿದೋನಿ ಘಂಟೆ ನಂತರ) ಕರ್ಫ್ಯೂ ಘಾಲ್ತಾತಿ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹೇ ಅವಧೀಂತು ಜನಾನಿ ರಸ್ತೇರಿ ಆಸ್ಸೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಜನಾಂಕ ಕರ್ಫ್ಯೂಚೆ ಅವಧಿ ಕೊಳ್ಚೆಕತಿರ ಸಾಂಜೆ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಕೆದ್ನಾ ಸೂರು ಜಾತ್ತಕೀ ತೆದ್ದನಾ ಏಕ ಹೋಡಿ ತುತ್ತೂರಿ ಜೋರಾನ ವಾಜ್ಜೂಕಾ. ಆನಿ ಸಕಾಣಿ ಕೆದ್ನಾ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಕೈದ ಜಾತ್ತಕೀ ತೆದ್ದನಾ ವಾಪಸ ತುತ್ತೂರಿ ವಾಜ್ಜೂಕಾ. ಕರ್ಫ್ಯೂಚೆವೇಳಾರಿ ಕೋಣ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾವ್ಹಾರಾಲಾಗ್ಗಿ ಭೋಂವ್ತಕೀ ತಾಂಕಾ ಧೋರ್ನು ಚೌಕಾಶಿ ಕೋರ್ನು ತಕ್ಕ ದಂಡ ಘಾಲ್ಕಾ – ಸವಾಯಿ ಪವನ ದೋರ್ನು ಅಡ್ಡೇಸ ಪವನತಾಂಯಿ. ಕರ್ಫ್ಯೂವೇಳೇರಿ ವೈದ್ಯಾಂಕ, ದಾಯೀಂಕ, ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟೀಕ ವತ್ತಲ್ಯಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದೀಂಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಸೋಡ್ಕಾ.

ಕಾವಲುಗಾರಾನಿ ಆನಿ ಇತರ ಅಧಿಕಾರೀನಿ ರಾತ್ರೀಚೆ ಕಾಮಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ ಮರ್ಯಾದೇನ ಪೊಳೋಕಾ. ತಾನ್ನಿ ಖಂಚೇಯಿ ದಾಸೀಕ ಭ್ರಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 120 ಪವನ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಕ ಭ್ರಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 240 ಪವನ ದಂಡ ಆನಿ ತಾನ್ನಿ ಬಂಧಿಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಕ ಭ್ರಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 580–1000 ಪವನ ದಂಡ ದೀವ್ಕಾ. ಕುಲಸ್ತ್ರೀಕ ಭ್ರಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಕಾವಲುಗಾರಾಕ ಏಕಯಿ ಅಧಿಕಾರೀಕ ಮರಣ ದಂಡನೆ ದೀವ್ಕಾ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲಿ ನ್ಯಾಯನೀತಿ

ತೆಗ್ಗಜಣ ಧರ್ಮಸ್ಥ ಆನಿ ತೆಗ್ಗಜಣ ಆಮಾತ್ಯ ಹಾನ್ನಿ ಮೇಳ್ನು ಪ್ರತಿ ಏಕ ಜನಸಂದಣಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ರಾಯ್ಯಾನ ಬಾಂದೋನು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾಂತು ಅರ್ಜಿ ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಫಿರಿಯಾದಿ ಜನಾಂಕ ನ್ಯಾಯ ಕೋರ್ನು ದೀವ್ಕಾ.

ನ್ಯಾಯಾಕ ಧರ್ಮು, ವ್ಯವಹಾರ, ಚರಿತ ಆನಿ ರಾಜಶಾಸನ ಹೇ ಚಾರಿ ಪಾಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸಂತಿ. ಧರ್ಮು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಾಸ್ವತ ಸತ್ಯ. ಧರ್ಮಾನ ಜಗತ್ತ್ಯಾಕ ಮುಷ್ಟೀಂತು ಧೋರ್ನು ಘೆತ್ಲಾಂ. ವ್ಯವಹಾರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪುರಾವೊ ಆನಿ ಸಂಗತಿ. ಚರಿತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಜನಾಲಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಥೇಚಿ ರೀತಿನೀತಿ, ಚಲಾವಣ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿಂತನೆ. ರಾಜಶಾಸನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರಾಯ್ಯಾನ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಕಾನೂನು.

ಮನುಷ್ಯಾಕ ನ್ಯಾಯ ಮೇಳ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಏಕ ವಕೀಲಾಕ ಧೋರ್ಕಾ. ಸ್ವಯಂವಾದಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ (ಅನುಯೋಗ) ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ (ಆರ್ಜವ), ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಖಟ್ಲ್ಯಾಚೊ ಪುರಾವು (ಹೇತು) ಆನಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ಘಾಲ್ಲೇಲೆ ಶಪಥಾಚೆತಕೀತ ತಾಣೆ ವಕ್ತವ್ಯ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ನ್ಯಾಯ ಮೆಳ್ತಾ.

ಖಂಚೋಯಿ ವ್ಯವಹಾರು (ಬಾಂಧ) ಸಾಕ್ಷಿ ನಾತ್ತೀಲೆ ಕೆಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ೋ ವ್ಯವಹಾರು ಅವೈದ (ರದ್ದು) ಜಾತ್ತಾ. ಘರಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ, ಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ, ರಾನ್ನಾಂತು ಬೈಸೂನು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ, ಗುಟ್ಟಾನ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ, ೋಸುಕೋರ್ನು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ವ್ಯವಹಾರು ಸುತ್ತಾಂ ಅವೈದ ಜಾತ್ತಾ. ಕೆಲವು ವೈದ ಮ್ಹೋಣು ದಿಶ್ಶೀಲೊ ವ್ಯವಹಾರು ಸಂಧರ್ಭಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಮಾನ್ಯ ಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಅವೈದ ವ್ಯವಹಾರು ಕರಯಿಲೆ ದಲ್ಲಾಳೀಕ ಆನಿ ದಲ್ಲಾಳೀಲೆ ಮಾಂಚಾಕ ತಾಕ್ಕಾ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ಸಾಕ್ಷೀಂಕ 48–96 ಪವನ ದಂಡ ಘಾಲ್ಕಾ.

ವ್ಹಾಡೀರ್ಕೇಚೆ ನ್ಯಾಯ

ಖಂಚೇಯಿ ರೀತೀರಿ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ವ್ಹಕ್ಕಲೇಕ, ವ್ಹರೇತಾಕ, ವ್ಪುಬಾಬ್ಲೂಂಕ ಆನಿ ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ಸಂಬಂಧಿಕಾಂಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಸ್ಸಮ್ಹೋಣು ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ಕೋಣಾಲ್ಯೋಯಿ ದೂರು ಸ್ವೀಕಾರಕೋರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಕ್ಕಲೇಕ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಜಾಯ್ನಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀಣೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ವೈದ ಕೊರೂಂಕ ಫಿರ್ಯಾದಿ ದೀವ್ಯೇತ.

ವೈದಿಕ ರೀತೀರಿ ವ್ಹಕ್ಕಲೇಕ ಭೂಂಯಿ, ದುಡ್ಡು ಆನಿ ಭಾಂಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಕಡ ದೀವ್ನು ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ಕೋರ್ನು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಬ್ರಹ್ಮವಿವಾಹ ಜಾತ್ತಾ.

ಭೂಂಯಿ, ದುಡ್ಡು, ಭಾಂಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆ ವ್ಹಕ್ಕಲೇಲೆ ಆನಿ ರೇತಾಲೆ ತರ್ಪೀಚಾನ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಖರ್ಚು ವಾಂಟೂನು ಘೇವ್ನು ೋಮು ಹವನ ಆನಿ ಇತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ಮಕೋರ್ನು ಕೆಲ್ಲೇಲಿ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ಜಾಪತ್ಯವಿವಾಹ ಜಾತ್ತಾ.

ಗಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಕನ್ಯೇನ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಪ್ರಿಯತಮಾಕ ಯಂ ಅರ್ಪಣೆಕೋರ್ನು ಮಿಲನ ಜಾವ್ಚೆಂ.

ಖಾಲಿ ಏಕಿ ಗಾಯಿ ಆನಿ ಏಕ ವಾಸ್ರು ವ್ಹಕ್ಕಲೇಲೆ ಒಟ್ಟು ವ್ಹರೇತಾಕ ೀವ್ನು ಕೊರ್ಚೆ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ಆರ್ಶವಿವಾಹ.

ಯಾಗಾಂತು ಕನ್ಯೇಕ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೈವವಿವಾಹ ಜಾತ್ತಾ.

ಆವ್ನುಬಾಪ್ಲೂನಿ ಏಕಯಿ ಪಾಲಕಾನಿ ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯ, ದುಡ್ಡು, ಭಾಂಗರ ತ್ಯಾದಿ ವ್ಹರೇತಾಲೆಕಡೇನತಾಕ್ಕೂನು ಘೇವ್ನು ಕನ್ಯೇಕ ಮಾಂತ್ರ ತಿಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸ್ಸಕೀ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಪಳೈನಾನಾತ್ತೀಲೆ ವ್ಹಾಡಿರ್ಕ ಕೋರ್ನು ದಿವ್ಚೆ ಸುರವಿವಾಹ ಜಾತ್ತಾ.

ಕನ್ಯೇಕ ಚೋರಿಕೋರ್ನು ವ್ಹಾವ್ನುವ್ಹೋರ್ನು ತಿಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನಾತ್ತೀಲೆ ಲಾತ್ಕಾರಾರಿ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ಕೋರ್ನುಘೆವ್ಚೆ ರಾಕ್ಷಸವಿವಾಹ.

ಕನ್ಯೇನ ನಿದ್ದಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ಏಕಯಿ ಕನ್ಯೇಕ ವಕ್ಕದ, ಮದ್ಯ ತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ನು ಬೇಹೋಶಕೋರ್ನು ತಿಕ್ಕಾ ಜ್ಞಾನನಾತ್ತೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ವ್ಹಾಡೀರ್ಕ ೋರ್ನು ಘೆವ್ಚೆಂ ಪೈಶಾಚಿಕವಿವಾಹ ಜಾತ್ತಾ. ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು

ಬಾಯ್ಲುಮನ್ನ್ಯಾನ ದೊನ್ನಿಪಟಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಖಂಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ಕೋರ್ನ್ಯ್ ಫೇವ್ಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ದಿಲ್ಲಾಂ. ತಶ್ಶೀಂಚಿ ದಾರ್ಲೆಮನ್ನ್ಯಾನಿ ಕೆದ್ನಾ ದೊನ್ನೀಂಚಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಕೋರ್ಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಆನಿಕಯ ಅನೇಕ ವಿಚಾರು ಬಾಯ್ಲುಬಾಮ್ನ್ಲಾಲೆ ಸಂಬಂಧಾಂತು ವಿವರಿಸಿಲಾ. ಚೆಲ್ಲಿಯೊ ಬಾರ ವರ್ಸಾಂರಿ ಹೋಡಿ ಜಾತ್ತಾತಿ ಆನಿ ಚೆಲ್ಲೆ ಸೋಳಾವರ್ಸಾಂರಿ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾನ್ನಿ ಕಾನೂನು ಪಾಲನ ಕರ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ದಂಡ ದೀವ್ಯೇತ.

ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಗ್ರಂಥಾಚಿ ಸಮಾಪ್ತಿ

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ದಿಲ್ಲೊಲೊ ಕ್ರಮು ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥ ಆನಿ ಮನುಷ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಜೀವನಾಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಸಂಪಾದನಕೊರೂಂಕ ಜಾವ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥಾಕ ಉಪಯೋಗಾಕ ಹಾಡ್ಚೊ ಕ್ರಮು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಜೀವನ ಸುಚಾಲೂ ಕೊರೂಂಕ ಉಪಯೋಗ ಕೊರ್ಚೆ ರಾಜನೀತಿ, ಸಮಾಜನೀತಿ, ವ್ಯವಹಾರನೀತಿ, ಯುದ್ಧನೀತಿ, ನ್ಯಾಯನೀತಿ, ದಂಡನೀತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಉಪಾಯನೀತೀಚಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪೂರ್ವಜ ಗುರೂನಿ ಬರಯಿಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂಕ ವಾಜ್ಜೂನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥ ಬರಯಿಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಘುಳ್ಳೇ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚೆ ಏಕ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಸಾರ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಣಕ್ಯೂಚಿ ಸಾಂಗ್ತಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಖಂಚೆಖಂಚೆ ಬೊರೋಕಾ ಮ್ಹೋಣು ತಾಣೇಚಿ ನಿಶ್ಚಯಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ. ಚಾಣಕ್ಯಾಲೊ ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರು ಆನಿ ಮತ್ತು ತಾಣೆ ಸವಿಸ್ತಾರ ಹೇ ಗ್ರಂಥಾಂತು ದಿಲ್ಲಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆನಿಮ್ತಿ ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸ್ವಂತ ಗ್ರಂಥ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಯೆದ್ದೋಳು ಹಾಂವೆ ಹೇ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ವಿವರ ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಸುರ್ವೇಚೆ ಕಾಲುಭಾಗಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಆನಿಕಯಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಹಾಂವೆ ಹಾಂಗಾ ಸಾಂಗೀಲೆ ನಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ 8359 ಪುಟಾಚೆ (ರುದ್ರಪಟ್ಣಂ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀನ ಅನುವಾದ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್) ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಕಿತ್ಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಹಾಂವೆ ಹಾಂಗಾ ಬರಯಿಲಾಂ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಸೋಣು ಗೆಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೋಣು ಅಂದಾಜೊಕೋರ್ಯೇತ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ತಿನ್ನೀಂಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಮೋಡರ್ನ ಇಕೊನಾಮಿಕ್ಸ

ತ್ತಂ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಖಂಚೆ ಮ್ಹೋಣು ೊಳೋಕಾ. ಸ್ಕೂಲಾಂತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ (1–5 ಕ್ಲಾಸ), ಸಕಲ್ಚೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ (6–8 ಲಸ), ಆನಿ ವೈಲೆಂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ (9–10 ಕ್ಲಾಸ) ಆನಿ ಪ್ರಥಮ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಲಾಸಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆಂ ವಿಷಯ ಶಿಕೈನಾಂತಿ. ಆರ್ಟ್ಸ ವಿಭಾಗಾಚೆ ್ವಿತೀಯ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ (ಕಾಮರ್ಸ ಪ್ರಿಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಲಾಸ, ೀ.ಯೂ.ಸೀ.) ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಏಕು ವಿಷಯು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಡಿಗ್ರೀ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಬ್ಯಾಚಿಲರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ (ಬೀ.ಕಾಮ್) ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಪದವಿ (ಗ್ರಾಜುವೇಟ್) ಕೋರ್ಸು ಆಸ್ಸ. ಬೀ.ಕಾಮ್ ಕೋರ್ಸು ೀನಿ (3) ವರ್ಸಾಚೊ ಕೋರ್ಸು (ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೇನ ಸ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಸ ಸೆಮೆಸ್ಟರ್) ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಅಶ್ಶಿ ಏಕಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಪಾಂಚ (5) ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೇರಿ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಸೂರುಕೆಲ್ಲೇಲಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೀ ಪ್ರತೀಏಕ ಆನಿ ಸಕ್ಕಡ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲಿಮ್ಹೋಣುಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀಣೆ ಒಟ್ಟು ಪಂದ್ರವರ್ಸ (15) ಶಿಕ್ವಣ ಕೆಲ್ಲಿ ಮ್ಹೋಣುಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ವೀಸ (20) ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೇರಿ ತೀಣೆ ಬೀ.ಕಾಮ್ ಡಿಗ್ರಿ ಪೂರ್ಣ ಕೋರ್ಯೇತ. ಬೀ.ಕಾಮ್ ಡಿಗ್ರಿ (ಗ್ರಾಜುವೇಟ) ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಯುವಕ–ಯುವತೀಂಕ ಮುಕಾರಿ ಶಿಕ್ಚೆಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೋನಿ (2) ವರ್ಸಾಚೊ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ (ಎಮ್.ಕಾಮ್) ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಪದವ್ಯೋತ್ತರ ಕೋರ್ಸು (ಪೋಸ್ಟಗ್ರಾಜುವೇಟ್) ಕೋರ್ಯೇತ.

ಎಮ್. ಕಾಮ್ ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀಣೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ (ಆಡಿಟರ್) ಜಾವ್ಚೆಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸು ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ (ಪದವಿ ಮೆಳ್ಳೆಮಾಗ್ಗೀರಿ) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನೀನ ತೀನಿ (3) ವರ್ಸಪರ್ಯಂತ ಏಕ ಆಡಿಟರಾಲೆ ಆಫೀಸಾಂತು ಅಭ್ಯಾಸು ಕೋರ್ನು ಕಡೇರಿ ಏಕಿ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಚಾರ್ಟರ್ಡ ಅಕೌಂಟೆಂಟ ಸಂಸ್ಥೇಚಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ದೀವ್ನು ತಾಂತು ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಾರ್ಟರ್ಡ ಅಕೌಂಟೆಂಟ (ಸೀ. ಏ.) ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಕೋರ್ಯೇತ. ಸೀ. ಏ. ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಯುವಕ–ಯುವತೀಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಅನುಮೋದ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ (ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಡಿಟರ್) ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರೈವೇಟ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಕೊರೂಂಕ ಲೈಸೆನ್ಸ ಮೆಳ್ತಾ. ಚಾರ್ಟರ್ಡ ಅಕೌಂಟೆಂಟಾನ (ಸೀ. ಏ.) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನ ಕೋರ್ನು ಪ್ರಮಾಣ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ತೆರಿಗೇದಾರಾಲೆಂ, ಕಂಪನೀಚೆ ಏಕಯಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಾರಿ ತಾನ್ನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ಸಽಹಿ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಪತ್ರ ಸತ್ಯ ಆನಿ ತಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಸಕ್ಕಡ ಸಽಮ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ತೇಂ ಪತ್ರ ಸಕ್ಕಡಕಡೇನ ಸ್ವೀಕೃತ ಜಾತ್ತಾ.

ಲೈಸೆನ್ಸ ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಸೀ.ಏ.ನ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಸೇವೇಕ (ಕಾಮಾಂಕ) ಚಽಡ ಸಂಭಾವನೆ (ಫೀಸ) ಘೇವ್ಯೇತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆನಿಮ್ಸಿ ತಿಕ್ಕಾ ಲಾಯ್ಕ ಕಮಯಿ (ಇನ್ಕಮ್) ಆಸ್ತಾ. ಸೀ. ಏ. ಜಾಲ್ಲೇಲ್ಲ್ಯಾಂಕ ಸತ್ಯವಾನ ಮ್ಹೋಣು ಜಽಣ ಮರ್ಯಾದಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ವೈದ್ಯಾಂಕ, ವಕೀಲಾಂಕ ಆನಿ ಇಂಜಿನಿಯರಾಂಕ ಕಸ್ಸಽಲಿ ವಿಶೇಷ ವಳಖ ಮೆಳ್ತಕೀ ತಸ್ಸಽಲೀಚಿ ವಳಖ ಸೀ. ಏ. ಜಾಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ವೃತ್ತಿಕಾರ (ಪ್ರೊಫೆಶ್ನಲ್) ಮ್ಹೋಣು ವಿಶೇಷ ವಳಖ ಮೆಳ್ತಾ.

ಎಂ. ಕಾಮ್ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಯುವಕ-ಯುವತೀಂಕ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ (ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಲಾಸಫಿ, ಪೀ. ಹೆಚ್ಡಿ) ಕೊರೂಂಕ ಅವಕಾಶು ಆಸ್ಸ. ಚಡಾವತ ಇತ್ಲೆ ಮಸ್ತ ವಿದ್ಯೆ ಶಿಕ್ಕೀಲೆ ಯುವಕ-ಯುವತಿ ಹಾನ್ನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಲೆಕ್ಚರರ್ ಜಾವ್ನು ಕಾಮಾಂಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಕಾಲೇಜಾಂತು ತಾನ್ನಿ ಮುಕಾರಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಕೋರ್ಯೇತ. ತಾಂಕಾ ಮುಕಾರಿ ವರ್ಸಂ ವತ್ತಾಂವತ್ತಾಂ ಪ್ರಮೋಶನ್ ಜಾವ್ನು ತಾನ್ನಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆನಿ ಹೆಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ ಜಾವ್ಯೇತ. ವರ್ಸಂ ವತ್ತಾಂವತ್ತಾಂ ತಾಂಕಾ ಸಾಂಬೋಳೂಯಿ ಚಡ್ತಾ. ಹಾನ್ನಿ ಖಂಚೇಯಿ ಆಫೀಸಾಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ಮೇಳ್ಯೇತ. ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಪದವ್ಯೋತ್ತರ (ಪೋಸ್ಟಗ್ರಾಜುವೇಟ್) ಡಿಗ್ರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆನಿಮ್ಸಿ ತಾಂಕಾ ಖಂಚೇಯಿ ಕಂಪನೀಂತು ಕಾಮಾಕ ಮೆಳ್ಯಾರಿ ಸುರ್ವೇಕಽಚಿ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಸ್ಥರಾಂಚೆ ಚಽಡ ಸಾಂಬ್ಳಾಚೆ ಕಾಮಮೇಳೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸ.

ಬಿ. ಕಾಮ್. ಡಿಗ್ರಿ ಪಾಸ್ ಜಾವ್ನು ಯುವಕ-ಯುವತಿ ಹಾನ್ನಿ ಖಂಚೇಯಿ ಆಫೀಸಾಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ಮೇಳ್ಯೇತ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ಸರಕಾರೀ ಕಾಮ ಮೆಳ್ಚೆ ಊಣೆ. ಪ್ರೈವ್ಹೇಟ್ ಕಂಪನೀಂತು ತಾಂಕಾ ಕಾಮ ದಿತ್ತಾತಿ. ಚಡಾವತ ಜಾವ್ನು ತಾಂಕಾ ಲೆಕ್ಕ ಬೊರೋಚೆ (ಅಕೌಂಟೆಂಟ್) ಕಾಮ ಮೆಳ್ತಾ.

ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಆನಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ವಿಷಯು ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾಚೆಲರ್ ಆಫ್ ಇಕಾನೋಮಿಕ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಡಿಗ್ರಿ ನಾ. ತೇಂಚಿ ಬ್ಯಾಚಿಲರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಡಿಗ್ರಿ ಆಸ್ಸ. ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹೇಂ ಕೋರ್ಸಾಂತು ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆ (ಕಾಮರ್ಸ) ವಿಷಯಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಚಽಡಮೆಳ್ತಾ. ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ ಆನಿ ಕಾಮರ್ಸ ದೊನ್ನೀಂಯಿ ಸಾಧಾರಣ ಏಕ್ಕೂ ವಿಷಯು ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಕಾಮರ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರು (ಬಜ಼ಾರ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ).

ೋಡರ್ನ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸಾಚೊ ಪ್ರಾರಂಭು

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಇಕುಣೀಸಾಚೆ ಶತಮಾನಾಂತು (ಕ್ರಿ. ಶ. 1830) ಂಗ್ಲೀಷ್ ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನೀನ ಮರಾಠಾ ಸೈನ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ದಿಲ್ಲೀಚೆ ುಘಲ ರಾಯ್ಯಾಕ ಸಲವಾನು ವಿಶಾಲ ಸಂಯುಕ್ತ ಭಾರತದೇಶಾಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಬ್ಜಾಂತು ಘೆತ್ಲೆಂ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾನ ತಾಂಗೇಲೆ ಂತ್ರಿಮಂಡಳಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನೀನ ಕಬ್ಜೆಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಾರತಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಆಡಳಿತ ಕೋರೂಂಕ ಏಕ ವೈಸರಾಯ್ಯಾಕ ೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ನಂತರ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ತಾಜ್ಜೆ ಘೂಥೆ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಚಾಣಕ್ಯಾಲೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಏಕ ಶೇಷ ವಿಷಯುಸೋ ಕೆಲವು ಪಾಠಶಾಳೇಂತು ಶಿಕೈತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಏಕ ುರೂಕ ಏಕ್ಕೂಚಿ (ಅಥವಾ ದೋನಿ) ಶಿಶ್ಯು ಆಸ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ಗುರೂಲೆ ಘರ್ಕಽಡೆ ಶ್ಯು ವಾಸಕೋರ್ನು ತೀನಿ (3) ಮ್ಹೈನೆ ಅಥವಾ ಚಽಡ ಸಮಯು ಅಭ್ಯಾಸು ೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಗ್ರಂಥಽಂ ತಲಾಷಿ ಕೋರ್ನು ಾಜ್ಜೂನು ಸ್ವಯಂ ಅಭ್ಯಾಸು ಕರ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ.

ತಶ್ಶಿ ಶಿಕ್ಕೀಲೊ ವಿದ್ವಾಂಸು ಆಪ್ಣಾಲಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ಂಡಿತು ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಾವ್ಲ್ಯಾಕ ಏಕ ಘಟಿಕಸ್ಥಾನ (ಘಟಿಕಾಲಯ) ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ರೀಕ್ಷಾಕೇಂದ್ರಾಂತು ಪರೀಕ್ಷೇಕ ಬಸ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಘಟಿಕಾಲಯಾಂತು ರೀಕ್ಷೆ ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಅಂಕ ದಿತ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಪರೀಕ್ಷೇಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಕಿತ್ಲೆಂ ಂಕ ಮೆಳ್ಳೆಂಕೀ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಹೊಂದೂನು ತೋ ಪಂಡಿತುಕೀ ವಿದ್ವಾಂಸುಕೀ ಾತ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮ್ಹೋಣು ಬಿರುದು ಮೆಳ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರ ಯೆವ್ಚೆ ಘೂಥೆ ಭಾರತಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಪೊಶ್ಶೀಲೆ ಾಠಶಾಳೇಂತು ಲೇಖಾ (ಲೆಕ್ಕ ಬೊರೋಚಾಕ) ಶಿಕಯಿತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾವ್ಳಾರಾಂತು ಮುಖ್ಯಲೇಖಾಕಾರು (ಶಾನುಭೋಗು, ಕರ್ಣೀಕು) ಮ್ಹೋಣು ಏಕು ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಯುಕ್ತ ಜಾತ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ರಾಜ್ಯಾಚಿ ಭಾಸ ೊರೋಚಾಕ ಆನಿ ಲೇಖ (ಲೆಕ್ಕ) ಕೊರೂಂಕ ಗೊತ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ. ಲಾಭ, ನಷ್ಟ, ರ್ಚು, ತೊಡೊವು ಜಾವ್ನು ಯೆವ್ಚೆ ಆದಾಯ, ವ್ಯಾಜ (ವಾಡಿ), ಇತ್ಯಾದಿ ೊರೊಚಾಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪುಸ್ತಕ ದೊವ್ಹೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಾಯ್ಯಾಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿಭಾಗಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಕಾಮಾಂಚೆ ಆಸ್ಲಽತಿ ಆನಿ ತಾಂಕಾ ಾಂಬೋಳು ಕಿತ್ಲೊ ಆನಿ ಕೆದ್ನಾದಿಲ್ಲೊ, ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಜೇನಸ್ಸು ಕಿತ್ಲೆ ೊಲ್ಲಾಚೊ, ಖಂಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ಕಿತ್ಲೊ ಅಸಲು ಖರ್ಚು ಜಾಲ್ಲೊ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ುಡ್ಡು ತೇ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಆದಾಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಖರ್ಚೇಲೊ, ಕಿತ್ಲೆ ಜನಾಂಕ ೇರ್ವೆ ಕಮ್ಮಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ವಿವರ ಬೋರೋಕಾಜಾತ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ. ಏಕ ುಸ್ತಕಾರಿ ಆದಾಯು ಆನಿ ಖರ್ಚು ಬೊರೋಚಾಕ ನಗದ ಲೇಖಪುಸ್ತಕ ್ಯಾಶ್ ಬೂಕ) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ದಿಸ್ಪಟಿ (ದೈನಂದೀನ, ಜಽನೊರ್ಲ, ನೋಂದ)

ಮ್ಹೊಣು ಆನಿಏಕ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಪ್ರತೀ ಆದಾಯಾಕ ಆನಿ ಖರ್ಚಾಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪುಟ ಬೊರೋಚೊ ಕ್ರಮು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಹೇಂ ಲೇಖ ಬೊರೋಚೆ (ಶೆಣೈಪಣ, ಅಕೌಂಟೆನ್ಸೀ) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹಾಕ್ಕಾ ವಿಂಗಡ ಕ್ಲಾಸ ಜಾವ್ನೋ ಕೋರ್ಸು ಜಾವ್ನೋ ನಾಆಶ್ಶಿಲೊ. ಏಕ ಲೇಖಾಕಾರಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆನಿಏಕ ಭಾಸ ಬೊರೋಚಾಕ ಆನಿ ಲೇಖಕೊರೂಂಕ ಗೊತ್ತಾಶ್ಶಿಲೆ ಕಾರಕೂನಾನ ಬೈಸೂನು ಅಭ್ಯಾಸುಕೋರ್ನು ಕಾಮ ಶಿಕ್ಚೆಂಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ರಾಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲೇಖಾಕಾರಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸರ್ವ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಾಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ವಿಶಾಲ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಒಟ್ಟು ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಹೋಡ ಘರ, ಘರಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಸಾಮಾನು, ಏಕ ದೋನಿ ಗಾಯಿ, ಗಾಯೀಕ ಕೊಡ್ಕೆಂ, ನೆಶ್ಚಾಕ ಸಿಲ್ಕಾಚೊ ಪೋಷಾಕು, ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದಿ, ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ವೈದ್ಯಾಲೆ ಅವಧಾನ, ಘರಾಂತು ಕಾಮಾಂಕ ನೌಕರ, ಘರ್ಕಡೆ ತಾಕ್ಕೂನು ರಾವ್ಳಾರಾಕ ಯೆವ್ಚಾಕ ವೊಚ್ಚಾಕ ಪಾಲ್ಲಂಕಿ, ಸವಾರಿ ಕೊರೂಂಕ ಘೋಡೆ, ರಕ್ಷಣೇಂಕ ಸೈನಿಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಸೌಕರ್ಯ ಕೋರ್ನುದಿತ್ತಾಶ್ಶಿಲೊ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರೀಂಕ ಹೀ ತಾಂಗೇಲಿ ಸ್ವಂತ ಜೀವನವೃತ್ತಿ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1830 ಇಸ್ವೇಚೆ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಲೋಕು ಭಾರತಾಕ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಹಾಂತು ಅನೇಕ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚೆ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ ಮಾದ್ರಿ ಆಶ್ಶಿಲೀಂತಿ. ಭಾರತಾಂತು ಯೇವ್ನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸ್ಥಾನಾರಿ ನೌಕರಿ ಕೋರೂಂಕ ಯುರೋಪಾಂತಾಕ್ಕೂನು ಜರ್ಮನ್, ಇಟಾಲಿಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ, ಡೇನಿಶ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಲೀಂತಿ. ತಾನ್ನಿ ಸುರ್ವೇಕ ಭಾರತಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಳಯ್ಲಿ. ಭಾರತಾಚೆ ಭಾಸ ಶಿಕ್ಕೂನುಕಾಳ್ಳಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಲೀಂತಿ. ಭಾರತಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ ಗ್ರಂಥ ಸಕ್ಕಡ ವಾಜ್ಲೀಂತಿ. ಲೆಕ್ಕ ಬೊರೋಚೆಂ ಶಿಕ್ಲೀಂತಿ. ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಂಥಾಂಕ ಅನುವಾದ ಕೆಲ್ಲೊ. ಭಾರತಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಿದ್ಯೆ ಪೂರಾ ತಾನ್ನಿ ಶಿಕ್ಕೂನು ಕಾಳ್ಳಿ. ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ಶಿಕ್ಕೇಲೆ ನ್ಹಂಯಿ; ಕೆಲವು ಲೋಕ ಮಾಂತ್ರ ಪಂಡಿತ ಆನಿ ವಿದ್ವಾಂಸ; ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಭಾರತಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮೇಳ್ನಾ; ಹಜಾರಾಂತು ಎಕ್ಲೊ ಶಿಕ್ಕೇಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಪೂರಾ ತಾನ್ನಿ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಳ್ಳೆಂ. ಭಾರತಾಕ ಯುರೋಪಾವರಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಏಕಲೇಕ ಮೇಳ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಪಣ ತೊಟ್ಲೊ. ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚೆ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ಘಳ್ಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಸೋರ್ನು ಯುರೋಪಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕ ಅನುಸರಣೆ ಕೊರೋಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಪಣ ತೊಟ್ಲೊ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂಗೇಲಿ ಕೊಲೊನಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾರತಾಂತು ಯರೋಪಿಯನ್ ಮಿಶನರೀಂಕ ಕಸ್ಸಲೆಂಜಾಯಿ

ೀಂ ಕೊರೂಂಕ ಅನುಮತಿ ದಿಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ ಸಕ್ಕಡಾನಿ ಪ್ರತಿಏಕ ಜಿಲ್ಲೇಂತು
ಹಳುಹಳೂ ಎಕ್ಕೇಕ ಇಸ್ಕೂಲಂ ಸ್ಥಾಪನಕೆಲ್ಲೀಂತಿ ಆನಿ ಭಾರತಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ
ುದಲ್ಲೂಚಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಸೂರುಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಹೇ ವೇಳಾರಿ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ
ಂಪನೀನ ಕಬ್ಜಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರದೇಶ ನಂತಾ ಅನೇಕ ಸಾನಸಾನ ರಾಜ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.
ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ವೈಸರಾಯ್ಯಾನ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾನ ಹೇ ಸಾನಸಾನ
ಾಯ್ಯಾಂಕ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ ಕೊರೂಂಕ ಆಜ್ಞೆ ಕೆಲ್ಲಿ. "ತುಮ್ಮಿ ಆಮ್ಕಾ ಶರಣಾಗತ
ಜಾಯ್ಯಾತಿ. ತುಮ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾಂಕ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವsಶಾಂತು ಮೇಳಯಾತಿ. ಆಮ್ಕಾ
ತುಮ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಮ್ಗೇಲೊ ಕಾನೂನು ಚಾಲು ಕೊರೂಂಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ
ದಿಯ್ಯಾತಿ. ತುಮ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಭಾಂಗರ ಇತ್ಯಾದಿ
ಆಮ್ಗೇಲೆ ತಿಜೋರೀಂತು ಜಮಾಕರಯಾತಿ. ತುಮ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಮ್ಕಾ
ುಂಯಿಜಾಯಿಥಂಯಿ ಭೋಂವ್ಚಾಕ ಅಡ್ಡಿ ಕೋರ್ನಾಕ್ಕಾತಿ. ಆತ್ತಂ ಏಕ ಕೋಟಿ
ರವನಂ ಆಮ್ಕಾ ದಿಯ್ಯಾತಿ. ಏಕ ಕೋಟಿ ತುಮ್ಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆತ್ತಂ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ
ರ್ಧ್ಯನೆಮ್ಧ್ಯನ್ಯಾಂಚೆ ಕಂತು ದೀವ್ನು ತೀರಿಸೀಯಾತಿ. ತೇನಂತಾ ವರ್ಸವರ್ಸ
ಆಮ್ಮಿ ಸಾಂಗೀಲೆತಿತ್ಲೊ ತೀರ್ವೆ ದಿಯ್ಯಾತಿ. ತುಮ್ಗೇಲೆಂ ರಾಜ್ಯ ತುಮ್ಮೀಂಚಿ
ಆಳ್ವೀಯಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತುಮ್ಮೀಂಚಿ ರಾಯಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಯೇತ,"
ಮ್ಹೋಣು ವೈಸರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾಯಭಾರೀನ ತೇ ಸಾನಸಾನ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆ
ಾಯ್ಯಾಂಕ (ಏಕಯಿ ರಾಯು ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾಣಿಯೇಂಕ) ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.
"ತುಮ್ಕಾಂ ಹೇಂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಮಿ ತುಮ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯ
ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಶಾಂತು ಕರ್ತಾತಿ," ಮ್ಹೋಣುಮ್ಹಳ್ಳೇಂ. ಏಕದೋನಿ
ಾಯ್ಯಾನಿ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣ ಕsರ್ನಿ. ತಾಂಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಸಲ್ವಾನು
ತಾಂಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕಬ್ಜೇಂತುಘೆತ್ಲೆಂ. ಬಹುತೇಕ ರಾಯ್ಯಾಂನಿ
(ಸುಮಾರ 600 ಪ್ರಿನ್ಸ್ಲೀಸ್ಟೇಟ್ಸ) ವೈಸರಾಯ್ಯಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಧಿಕೋರ್ನು
ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ರಾಣಿಯೇಂಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ರಾಣಿ ಮ್ಹೋಣು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೋರ್ನು
ಘೋಷಣೆ ಕೋರ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಾಮಂತರಾಯ ಜಾಲ್ಲೇಂತಿ.

ಅಸ್ಸಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತೂಯಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ
ಅಧ್ಯಾಪಕಾನಿ ಆನಿ ಅಧ್ಯಾಪಕಿನೀನ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಶಿಕೋಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ.
ವೈಸರಾಯ್ಯಾನ ಸಾಮಂತರಾಜ್ಯಾಂಕ ಸೋಣು ವರ್ಲೇಲೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಇಂಡಿಯಾ
ಪ್ರದೇಶಾಂಕ ಆಡಳಿತೇಕ ಸುಲಭ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭೌಗೋಲಿಕ ಆಧಾರಾರಿ
ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರಾಂತ ಮ್ಹೋಣು ವಿಭಜನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತ, ಬೊಂಬೈ
ಪ್ರಾಂತ, ಬಂಗಾಲ ಪ್ರಾಂತ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರೊವಿನ್ಸಸ್, ಪಂಜಾಬ, ಸಿಂಧ, ಅಸ್ಸಾಮ,
ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಂತ ಸೃಷ್ಟಿಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲಿ ಆಡಳಿತ ಚೊಲೋಚಾಕ ಏಕ
ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಹೋಣು ಅಧಿಕಾರೀಕ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಪ್ರಾಂತಾಂಚೆ

ಆಡಳಿತ ಆನಿಕಯಿ ಸುಲಭ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಂತ 10-20 ಜಿಲ್ಲೇಂತು ವಿಭಜನೆ ಕೆಲ್ಲೀಂತಿ.

ಸರಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುಚಾಕ ದುಡ್ಡು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆನಿಮ್ತಿ ವೈಸರಾಯ್ಯಾನ ಏಕ ಮುಖ್ಯ ಜಮಾದಾರಾಕ (ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ರೆವೆನ್ಯೂ) ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರತಿಏಕ ಜಿಲ್ಲೇಂತು ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲೀಂತಿ. ಭಾರತಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸುಲಭಜಾವ್ಚೆಕತಿರ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೊ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಕಶ್ಶಿ ಲೆಕ್ಕ ಬರಯಿತಾತಿಕೀ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಹಾಂಗಾ ಭಾರತಾಂತು ಲೆಕ್ಕಬೊರೋಚಾಕ ನೌಕರಾಂಕ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರೂಂಕ ಕೆಲವು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೇಚೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿವ್ಚೆ ಸ್ಕೂಲಾಂತು ಕಡೇಚೆ (ನಂವ ದೋನ್ಸುರ್ಿ ಇಕ್ರಾಚೆ) ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಅಕೌಂಟೆನ್ಸೀ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ವಿಷಯು ಶಿಕೋಚಾಕ ಕೋರ್ಸು ಸೂರುಕೆಲ್ಲೊ. ಕಾಲೇಜಾಂತು ಬಿ.ಕಾಮ್ ಡಿಗ್ರೀಚೊ ಕೋರ್ಸು ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಇಂಗ್ಲೇಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಅಧಿಕಾರು ಹಾತ್ತಾಂತು ಘೆತ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಸುರ್ವೇಕ ಮದ್ರಾಸಾಂತು (ಚೆನ್ನೈ) ಆನಿ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರಾಂತು ಇಂಟರ್ಮೀಡಿಯಟ್ ಆನಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಇಂಡಿಯಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೆಳ್ಳೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು ಹಳುಹಳೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಆತ್ತಂ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಭಾರತಾಚೆ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥರಾರಿ ಶಿಕಯಿತಾತಿ.

ಕಾಲೇಜಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರ. ರ್ಯಾಗ್ನರ್ ಪ್ರಿಶ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಏಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1920 ಇಸ್ವೇಂತು ಏಕ ಹೋಡ ಗ್ರಂಥ ಬೊರೋನು ಮೊಡರ್ನ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸಾಕ ರೂಪ ದಿಲ್ಲಾಂ. ನಂತರ ಅನೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಹೇ ವಿಷಯಾಂತು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕೋರ್ನು ಮೊಡರ್ನ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಭಾರತಾಂತು ಮಾಂತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ, ಅಮೇರಿಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಜಪಾನ, ಚೈನಾ, ರಶ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಘೂರಾ ದೇಶಾಂತು ಏಕ್ಕss ವಿಧಾನಾರಿ ಶಿಕಯಿತಾತಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ನಾಂವ 'ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ' ಮ್ಹೊಣು ದಿಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಗೌಸಾಬ್ರಾ) ಲೋಕಾಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಳೇ ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲಿ

ರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾಽಚಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕಯಿ ಲಾಗುಜಾತ್ತಾ. ಗೌಸಾಬ್ರಾಂಕಽಚಿ ಮ್ಹೋಣು ವಿಂಗಡ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಭಾರತ ಸರಕಾರಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕನೀತಿ ಅಧಿಕಾರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟೀಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರ ಂಗೇಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆತಕೀತ ಯೋಜನೆ ತಯ್ಯಾರಿಕೋರ್ನು ವರ್ಸಾಕ ್ರತೀವರ್ಸ ಏಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ (ಮುಂಗಡಪತ್ರ, ಬಜೆಟ್) ದ್ಧಕರ್ತಾ. ಹೇ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಸರಕಾರಾಕ ಆದಾಯು ಕಶ್ಶಿ ಮೆಳೋಕಾ ಆನಿ ಯೆವ್ಹೊ ಆದಾಯು ಕಶ್ಶಿ ದೇಶಾಂತು ಖರ್ಚು ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಿರ್ದೇಶ ತ್ತಾ. ಯೋಜನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆವರೀಚಿ ಆದಾಯು ಆನಿ ಖರ್ಚು ಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯ ಾಯ್ನಾ. ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಲೆಕ್ಕೀಲೆತಶ್ಶಿ ಆದಾಯು ಜಽಮಜಾಯ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕೀಲೆತಶ್ಶಿ ಖರ್ಚು ಕೋರೂಂಕಸಮೇತ ಜಾಯ್ನಾ. ಯೋಜನೇಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ನಾಂಕ ಸೌಲಭ್ಯ ದಿವೋಚೆಕತೀರ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆತಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಯೇನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಚಿ ಯೋಜನಾ ಅಪೂರ್ಣ ಜಾತ್ತಾ.

ರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚಿ ನಮೂನೆ

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ದೋನಿ ನಮೂನೆ ಆಸ್ಸಽತಿ. ಏಕ ನಮೂನೊ ಯೋಚಿತ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆನಿ ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಯೋಜನಾರಹಿತ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಸರಕಾರಾನ ಯೋಜನೆ ಘಾಲ್ನು ತೇ ಯೋಜನೇಂಚೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ೂರ್ಚ್ಯಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕ ನಮೂನೇಚಿ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಸರಕಾರಾನ ಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ಆಪ್ಣಿತ್ಲ್ಯಾಕ ಚೊಲ್ಚಿ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥಾ ಯೋಜನಾರಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥಾ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಬಝಾರೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ (ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್) ಕಿ ಯೋಜನಾರಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಬಝಾರೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಸರಕಾರಾನ ಯಂತ್ರಣ ಕೊರ್ಚೆ ಕಸ್ಸಲೇಯಿಂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಸ್ಸಽನಾ. ಬಝಾರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಮಾಗಣೀ (ಡಿಮಾಂಡ) ಅನಿ ಪೂರಣ (ಸಪ್ಲೈ) ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ' ಮ್ಹೋಣು ಾಂವ ಆಸ್ಸ. ಹೇ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಲಾಭ ಪ್ರಾಪ್ತಕೊರ್ಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶು ಾವ್ನುಆಸ್ಸ. ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ಮಾಗಣೀ ಚಽಡ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಆನಿ ೂರಣ ಊಣೆ ಆಶ್ಶೀಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಾತಿ. ಕಾರಖಾನೆ ಸಕ್ಕಡ ಡಾವತಜಾವ್ನು ಖಾಸಗೀ ಮಾಲಿಕತ್ವಾಂತು ಆಸ್ತಾತಿ. ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಆನಿ ೇವೇಚೆ ಮೊಲ್ಲಂಸಕ್ಕಡ ಬಝಾರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮಾಗಣೀಂಚೆವ್ಯೆರಿ ೂಂದೂನು ಆಸ್ತಾ. ಮಾಗಣೀ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೋಕು ಮೋಲ ಽಡ ಕರ್ತಾತಿ. ಮ್ಹಾಲಾಚಿ ಆನಿ ಸೇವೇಚಿ ಆಪೂರ್ತಿ (ಪುರವಣ) ಚಽಡ ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಚಾಂಗ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ ಪಯೋಗಕೋರ್ನು ಉತ್ತಮ ಗುಣಾಂಚೊ ಆನಿ ಆಕರ್ಶಕ ಮ್ಹಾಲು

ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಾತಿ. ಖರ್ಚೂಚಾಕ ಭರಪೂರ ದುಡ್ಡು ಕೊಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸಕೀ ತಾನ್ನಿ (ಶ್ರೀಮಂತಲೋಕು) ಮೋsಲ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಉತ್ತಮ ಗುಣಾಂಚೊ ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ಚಾಕ ಮುಕಾರಿಯೆತ್ತಾತಿ.

ಸರಕಾರಾನ ಯೋಜನೆ ಘಾಲ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಡೇನ ಮಾಂತ್ರ ಹಾತುಘಾಲ್ನು ವರ್ಲೇಲೆ ಖಾಸಗೀ ವಲಯಾಕ ಚೊಲೋಚಾಕ ಸೊಡ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥೀಕವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಸರಕಾರಾಚೊ ಹಾತು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ದೂರ ಆನಿ ಸಕ್ಕಡ ದಿಕ್ಕಾಂತು ಪಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಸರಕಾರ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಯೋಜಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಶೇಕಡಾ 65 (65%) ಉತ್ಪಾದನೆ ಆನಿ ಸೇವೆ ಖಾಸಗೀ ವಲಯಾಂತು ಚೊಲ್ಚಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿಲ್ಲಾಂ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಆಮ್ಗೇಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಏಕಿ ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಭಾರತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲಿ ಮಿಶ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಸರಕಾರೀ ವಲಯಾಂತು ಮಸ್ತ ಊಣೆ ವಹಿವಾಟು ಚಲ್ತಾ. ಭಾರತಾಚೊ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾಚೆವ್ಯೆರಿ ನಿರ್ಭರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಭಾರತಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ಸಮಾಜವಾದಾಕ (ಸೋಶಲಿಸಮ್) ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ದೋನಿ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂಕ ಮೇಳೋನು ವಿಂಗsಡ ಏಕಿ ದೇಶಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಕರ್ತಾತಿ. ಸಮಾಜವಾದೀ (ಸೋಶಲಿಸ್ಟಿಕ್) ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಖಂಚೆಪೂರಾ ಚಾಂಗ ಕಾರ್ಯಾವಧಾನ ಆಸ್ಸಕೀ ತೇ ಮಾಂತ್ರ ಲಾಗುಕೋರ್ನು ಆನಿ ಬಝಾರೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮು ವೆಂಚೂನು ದೊನ್ನೀಯಿ ಒಟ್ಟು ಮೇಳೋನು (ದೊನ್ನೀಯಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂಕ ಮಿಶ್ರಕೋರ್ನು) ಕಾರ್ಯಗತ ಕೊರ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಸುವರ್ಣಮಧ್ಯ (ಗೋಲ್ಡನ್ ಮಿಡಲ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾನ ಯೋಜನೆಕರ್ತsನಾ ಮಿಶ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಚಿ ಯೋಜನೆ ಕೋರ್ಯೇತ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಆನಿಏಕ ರೀತೀರಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೋರ್ಯೇತ. ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆನಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಸರಕಾರಾನ ಯೋಜನೆಘಾಲ್ಲೇಲೆ ರೂಢಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಚೆ ಬದಲಾಕ ಯುದ್ಧ, ಕ್ಷಾಮ, ಪ್ರಳಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಾನಿ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾರಿಕೋರ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರಜೇಂಕ ಭಾರೀ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಘಾಲ್ನು ಯುದ್ಧಕೊರೂಂಕ, ಕ್ಷಾಮ ಆನಿ ಪ್ರಳಯ ಆಶ್ಶೀಲೆಕಡೇನ ಪರಿಹಾರು ಪೆಟೋಚೆಕತಿರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉದ್ದೇಶಾನ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟೀನ ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆಂ ಏಕ ಉದಾಹರಣೆ – ಸಿಗರೇಟ ಆನಿ ಂಬಾಕೂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆವ್ಯೆರಿ ಘಾಲ್ಚೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಅಧಿಕ ಕೋರ್ನು ಜನಾನಿ ಗರೇಟ ತಾಂಡೀನಾತಶ್ಶೀ ಆನಿ ತಂಬಾಕೂ ಖಾಯ್ನಾತಶ್ಶೀ ಪೊಳೋಚೆಂ. ಗರೇಟಾಚೆ ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜಽಣ ಸಿಗರೇಟ ತಾಂಡೀನಾಂತಿ ಡ್ಡು ವರ್ಯೆತಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಹಾಜ್ಜೊ ಉದ್ದೇಶು. ಜನಾನಿ ಸಿಗರೇಟ ತಾಂಡೀನಾ ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಚಾಂಗಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಹಾಜ್ಜೆಂ ಬೀಜಮಂತ್ರ.

ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆಂ ಆನಿಏಕ ಉದಾಹರಣೆ –ದುದ್ಧಾರಿ ್ಯಾಕ್ಸ ಘಾಲ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ದುದ್ಧಾಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ದೊವ್ವೋರ್ಚೆಂ ತೆದ್ನಾ ನಾಂಕ ದೂಧ ಮ್ಹಾರಗ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ಸಽನಾ. ಜನಾನಿ ದೂಧ ಪೀವ್ನು ಘಟ್ಟಿ ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಾಂಗ ಮ್ಹೋಣು ಹಾಜ್ಜೆಂ ಬೀಜಮಂತ್ರ. ದುದ್ಧಾಕ ಸರಕಾರಾನ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರುಪ್ಪಯೊ ಕಮಯಕೋರ್ಯೇತ.

ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆಂ ಆನಿಏಕ ಉದಾಹರಣೆ – ಸ್ಕೂಲಾಂತು ಚೆರ್ಡುವಾನಿ ಸಾಂಬೋಳು (ಫೀಸ್) ದಿವ್ಚಾಕ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಪುಸ್ತಕ, ದನ್ಪಾರಾ ಜೇವಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಧರ್ಮಾಂಕ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಽಡ ಚೆರ್ಡೂಂವಂ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾನ ಚಲಾಯಿಸೂಚೆ ಸ್ಕೂಲಾಂತು ಅಸ್ಸಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ಸಽ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರೀ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ಾಂವ ಚಾಂಗ ನಾ. ಸರಕಾರೀ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ಅತಿ ದುರ್ಬಳೆ ಚೆರ್ಡುವಂ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಿ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ಯೆವ್ಚೆ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಭಾರಿ ಊಣೆ. ಸರಕಾರೀ ಸ್ಕೂಲ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅತಿ ದುರ್ಬಳೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೇಳ್ನಾ. ರಕಾರೀ ಇಸ್ಕೂಲಾಕ ಖರ್ಚೂಚೊ ದುಡ್ಡು ಏಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಮ್ಹೋಣು ಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಆನಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಲೆಕ್ತಾತಿ.

ಖಾಸಗೀ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಲೊ ಸಾಂಬೋಳು (ಫೀಸ್) ಪರೀತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ ಚಽಡ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಖಾಸಗೀ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಕ್ಕೀಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಮುಕಾರಿ ಚಾಂಗ ನೌಕರಿ ಮೆಳ್ತಾ. ತಾಂಗೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ತ್ತಮ ಆಶ್ಶೀಲೆನಿಮ್ಮಿ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರಾಂತೂಯಿ ತಾನ್ನಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ರ್ತಾತಿ.

ದೇಶಾಂತು ಸಮ್ಮೃದ್ಧಿ ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಾವ್ನು ಯೋಜಿತ ನಿ ಅಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಽಮು ಚಲಾಯಿಸುಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ವಾಸ್ತವಿಕ ವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ದೇಖೀವಂತ (ಆದರ್ಶ, ಮಾದರಿ) ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಖಂಚಿ ಮ್ಹೋಣು ಂಗೂಂಕಜಾಯ್ನಾ. ಆರ್ಥಿಕತೇಚೆಂ ಖಂಚೇಯಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ದೇಶಾಕ ತ್ತಮ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಅನೇಕ ರೀತೀರಿ ರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೋರ್ನು ಅಮ್ಕಿಽಚಿ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥಾ ದೇಶಾಕ ಚಾಂಗಿ ಆನಿ ಮ್ಕಿಽಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ವಾಯ್ಟು ಮ್ಹೋಣು ವಿವಿಧರೀತೀರಿ ಉಪದೇಶು ಕರ್ತಾತಿ.

ತಾನ್ನಿ ಸಾಂಗ್ಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆದರ್ಶ, ಕಲ್ಯಾಣಮಯ, ಚಽಡ ಚಾಂಗ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಗೇಲೊ ನಮೂನೊ ಅನುಮೋದ ಕರ್ತಾತಿ. ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ತಾ ಕಲ್ಪನೇಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ಚಾಂಗ ಜಾತ್ತಾ ಏಕಯಿ ವಾಯ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಉದಾಹರಣೇಕ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂಗೇಲಿ ಆರ್ಥಿಕನೀತೀಚೆ ಕಾರಣ್ಣಾನ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಉದ್ಯೋಗು ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಲ್ಪನೆ ಕೋರ್ಯೆತ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೇಯಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣಉದ್ಯೋಗು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ತನಾ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿ ಕಲ್ಪನೇರಿ ಆಧಾರಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ಉದಾಹರಣೇಕ ಖಾಸಗೀ ವಲಯಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ವ್ಯಾಪಾರು ಪ್ರತಿಏಕ ವೇಳೇರಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಮ್ಹೊಣು ಕಲ್ಪನೆ ಕರ್ತಾತಿ. ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಾಪಾರು ಮಸ್ತಪಟಿ ನಷ್ಟ ಅನುಭವು ಕರ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಾರಾಂತು ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ನು ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನುವಚ್ಚನಾತ್ತೀಲೆಂ ನಷ್ಟ ಪಾವೀಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀ ಸಕ್ಕಡ ನಷ್ಟ ಪಾವ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಕಲ್ಪನೆ ಕೊರ್ಚೆಂ ಅನಿಏಕ ಉದಾಹರಣೆ. ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀ ನಷ್ಟ ಭೊಗ್ಗಽನಾ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆನಿಏಕ ರೀತೀರಿ ವರ್ಗಿಕರಣ ಕೋರ್ಯೆತ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ (ಮೈಕ್ರೋ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ) ಆನಿ ಸಮಗ್ರ (ಮ್ಯಾಕ್ರೋ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ). ಏಕ್ಕಽಚೆ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಆಯವ್ಯಯ, ಏಕ್ಕಽಚೆ ಕಾರಖಾನೇಂಚೆ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಆನಿ ಸಂಪಾದನ, ಏಕ್ಕಽಚೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಕಶ್ಶಿ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ, ಆನಿ ತೊ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಇತ್ತ್ಯಾಕ ಮಾಗಣೀ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲಿ, ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲೀ, ಏಕಯಿ ನಾಜಾಲ್ಲೀ ಮ್ಹೊಣು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತೀರಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೊರ್ಚೆಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಮ್ಕಾಂ ಆರ್ಥಿಕಪರಿಸ್ಥಿತೀಚೊ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯುದಿತ್ತಾ. ಸ್ಥೂಲ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ, ದೇಶಾಚೊ ಸರ್ವ ಆದಾಯು ಆನಿ ಖರ್ಚು, ದೇಶಾಂತು ಉಳಿತಾಯ, ಸರಕಾರಾನ ಉಷೀಣೆ ಘೇತ್ಲಾಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಘೆತ್ಲಾಂ, ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೆನಿಮಿತ್ತ ದೇಶಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥೇರಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಪರಿಣಾಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೊರ್ಚೆಂ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಆಧ್ಯಯನ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತ್ತಾ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆನಿ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೊಣು ವರ್ಗೀಕರಣಕೊರ್ಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನಾಂಚೆ ಏಕ ಸೂತ್ರ ಆನಿ ಕಲ್ಪನೇರಿ ಆಧಾರಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸಽ ಶಿವಾಯಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಾವ್ನು ದೊನ್ನೀಯಿ ಎಕ್ಕಽಚೆ.

ಸರಕಾರಾನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆನಿ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪೊಳೋನು ನಂತರ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ತಯ್ಯಾರಿಕೋರ್ಕಾ. ಖಂಚೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಘಾಲ್ಕಾ ಆನಿ ಖಂಚೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಕಾಣುಉಡ್ಡೋಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಿರ್ಧಾರ ಕೋರ್ಕಾ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೋರ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇಂಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಾಚೊ ವಾಂಟೊ ಮೆಳ್ಳೊವೇ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋಕಾ. ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಽಲ ಆನಿ ಸೇವೇಚೆಂ ವೇತನ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಶ್ಶಿ ಕಸ್ಸಲ್ಯಾಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು

ಧ್ಯಯನ ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆನಿಮ್ತಿ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥಾ ದುರ್ಬಳ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ರಿ ಾಳೋಕಾ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆನಿಏಕ ರೀತೀರಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೋರ್ಯೇತ. ಂಡವಾಳಶಾಹಿ (ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟಿಕ್) ಆನಿ ಸಮಾಜವಾದಿ (ಸೋಶಲಿಸ್ಟಿಕ್). ಮೇರಿಕಾಂತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ಸ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನಾಂತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಶ್ಶೀಲಿ. ರಶ್ಯಾಂತು ಆತ್ತಂ ಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ಸ. ರಶ್ಯಾಂತು ಸರಕಾರೀ ವಲಯಾಂತು ಚಃಡ ಆನಿ ಾಸಗೀ ವಲಯಾಂತು ಊಣೆ ಕಾರ್ಯಾವಧಾನ ಜಾತ್ತಾ.

ರಕಾರಾಚೆಂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಆತ್ತಂಚೆ ಸರಕಾರಾಚೆಂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಂತು ದೋನಿ ಪ್ರಮುಖ ಾರ್ಯಕ್ರಮು ಆಸ್ಸತಿ. ಏಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರಾಚೆ ವಾಮ್ಯಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಸಾಮಾನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಆನಿ ಸೇವೆ ದೊವ್ರೋನು ಘೆವ್ಚೆಂ. ನಿಏಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂತು ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೊ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆನಿ ೀವೆ ಖಾಸಗೀ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಆಸ್ಸೂಚೆಂ. ದೇಶಾಂತು ಆಸ್ಸೂಚೊ ಸಕ್ಕಡ ಸ್ವತ್ತು ಾಷ್ಟ್ರಾಚೋಚಿ. ತೇ ಸ್ವತ್ತಾಚಿ ಗೇಣಿಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ತಾ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಆಠ್ರಾಚೆ ಶತಮಾನಾಂತು ಅಧಿಕಾರಾಕ ಯ್ಯೇಲೆವೇಳಾರಿ ಕೊಣಕೊಣ್ಯಾಲೆ ಮಾಲಿಕತ್ವಾಂತು ಖಂಚೋಯಿ ಸ್ವತ್ತು ಶ್ಯೀಲೊಕೀ ತೇ ಸ್ವತ್ತಾಚೆಂ ಮಾಲಿಕತ್ವ ತೇಚಿ ಮಾಲಿಕಾಂಕ ಸೋಣು ದಿಲ್ಲೆಂ. ಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ಜಮೀನ ಮೆಜಣೀ, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಆನಿ ಭೂಮಾಪನ (ಸರ್ವೇ) ೋರ್ನು ಪಟ್ಟೊ ಮ್ಹೊಣು ದಿವ್ಚಾಕ ಪ್ರಾರಂಭು ಕೆಲ್ಲೊ. ಗ್ರಾಮಾಂಚೆ, ಟ್ಟಣಾಂಚೆ ಆನಿ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಕಚೇರೀಂತು ದಾಖಲೆ ದೊವ್ರೋನು ಘೆವ್ಚಾಕ ೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಪ್ರತಿಏಕ ಭೂಮಾಲಿಕಾಕ ಖಾತಾ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಾಲಿಕಾಲೆ ಾರಸದಾರ ನಾಂತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಕಡೇನ ತೊ ಸ್ವತ್ತು ಸರಕಾರಾಚೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಂಚೇಯಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಯುದ್ಧಾಂತು ಸಲ್ವಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ವಃಶ ಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ತೇ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಆಶ್ಶೀಲೊ ಸ್ವತ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ಳೊ. ಪ್ರಿನ್ಸ್ಲೀಸ್ಟೇಟಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಆಶ್ಶೀಲಿ ೂಮಿ ತೇ ರಾಯ್ಯಾನ ಸಾಮಂತ ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇಚಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ರ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಕೋರ್ನು ಖಾತಾ ವಾಂಟೂಂಕ ಾರುಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಭಾರತಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೆಳ್ಳೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಮಸ್ತವರ್ಸನಂತರ ಭಾರತ ರಕಾರಾನ ಪ್ರಿನ್ಸ್ಲೀಸ್ಟೇಟಾಂಕ ರದ್ದಕೆಲ್ಲೆಂ. ಪ್ರಿನ್ಸ್ಲೀಸ್ಟೇಟಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ವಾಧೀನಾಂತು ಥೋಡೀ ಭೂಂಯಿ ವರ್ಲಿ. ಬಾಕಿ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ಸ್ವತ್ತು ಾರತಸರಕಾರಾಚೆ ಆನಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರಾಚೆ ವಶಾಂತು ಆಯ್ಲಿ.

ಭಾರತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಕ್ಕಡ ರಾನ, ನ್ಹಂಯ್ಯೊ, ಸಮುದ್ರತೀರ, ಪರ್ವತಶಿಖರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧೀನ ಆಸ್ಸ. ಪ್ರಜೇಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆತ್ತಂ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಸಕ್ಕಡ ಭೂಂಯ್ಯೇರಿ ಪ್ರಜೇನ ಸರಕಾರಾಕ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆನಿ ಇತರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾ.

ಸರಕಾರೀ ಭೂಂಯಿ ಆನಿ ತಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಕ್ಕಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಂಪತ್ತಾಚೆ ಮೂಲವಸ್ತು. ಖಂಚೆ ವಸ್ತೂನ ದೇಶಾಕ ದುಡ್ಡು ಮೆಳ್ತಕೀ ತೋ ವಸ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಸರಕಾರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಆನಿ ಕೊರ್ಚಿ ಸೇವೆ ಸಕ್ಕಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಾಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ತಾಂತು ಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾಪಡ್ಣಾ. ಹೇ ಭೂಂಯ್ಯೇಂತು ಕಾರಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಂದೂಂಕ ಸರಕಾರ ಏಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಂಪನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕರ್ತಾ. ಖಂಚೇಯಿ ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀ ಸರಕಾರಾಚೆ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಚೆ ನಿರ್ದೇಶಾರಿ ಚಲ್ತಾ. ತೇ ಕಂಪನೀನ ಕಾರಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಂದೂನು ಸಾಮಾನು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ. ತಾಂತು ತಯ್ಯಾರಿಕೊರ್ಚೆ ಸಾಮಾನು ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಮ್ಹೋಣು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀನ ಲಾಭ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ಸರಕಾರಾಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾಪಡ್ತಾ. ಕಂಪನೀನ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಕಂಪನೀಂಚೆ ನಷ್ಟ ಭೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ತೇಂ ನಷ್ಟ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಷ್ಟ. ನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ಉಣೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಸಾಮಾನು ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿಕೊರ್ಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಮಾಜವಾದೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಹಾಂತು ಸರಕಾರಾಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಿವಾಯಿ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಲಾಭ ಪಾವ್ಚೆಂ ನ್ಹಂಯಿ.

ಕಾರಖಾನೇಂತು ಚಡ ಯಂತ್ರಘಾಲ್ನು ಕಾಮ ಸಕ್ಕಡ ಯಂತ್ರಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮಾಂಕ ದವ್ವರ್ಲೇಲೆ ನೌಕರಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರಜೇಂಕ ಕಾಮ ಮೇಳ್ನಾಮ್ಹೋಣುಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಂತು ಹಾಹಾಕಾರು ಉಟಾಯ್ತಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಸಮಾಜವಾದೀ ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆ ಅನುಸಾರ ಕಾರಖಾನೇಂತು ಯಂತ್ರಾನಿ ಜಾವ್ಚೆ ಕಾಮ ಊಣೆ ಕೊರೋನು ಚಡ ನೌಕರಾಂಕ ಕಾಮಾಂಕ ಲಾವ್ಯೇತ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1992 ಇಸ್ವೇಂತು ದೇಶಾಂತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಾವ್ಚೆ ಘೂಢೆ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಭಾರಿ ಊಣೆ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸ್ಟ್-ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಸರಕಾರಾನ ಹೇಂಚಿ ತಂತ್ರ ಚಾಲು ದವ್ವರ್ಲೇಲೆಂ. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶ್ರಮಿಕಾಲೆಂ ತರ್ಪಿ ಆಸ್ಸ.

ಪ್ರಜೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಲಿಕತ್ವಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಅಥವಾ ಭಾಡೇಕ ಘೆತ್ತೀಲಿ ಭೂಂಯಿಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಆನಿ ಕೊರ್ಚಿ ಸೇವೆ ಸಕ್ಕಡ ಖಾಸಗೀ ವಲಯಾಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ತಾಂತು ಪ್ರಜೇನ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ದೀವ್ಕಾಪಡ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಬಝಾರ ಪೊಳೋನು ಉತ್ಪಾದನ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ಬಝಾರಾಂತು ಚಾಂಗ ಮೊಲ್ಲಾಕ

ಕ್ಕೂನುವತ್ತಾಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಂಕ ಲಾಭ ಜಾತ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸ್ವಾಂತ್ರ ತೋ ಮಾಲೀಕು ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಕರ್ತಾ. ಮೋಲ ಚಡ ಜಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾನಿ ದೂರುದಿವ್ಚಾಕನಾ.

ಉತ್ಪಾದನೇಂಚಿ ತೀನಿ ಅವತಾರ

ಸಾಮಾನು, ಆಹಾರವಸ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ನು ದೇಶ ಜೀವನ ಕರ್ತಾ. ಖಂಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕಶ್ಶಿ ಆನಿ ಕೋಣಾಂಕತೀರ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತೀನಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಟಾಯಿತಾತಿ.

1. ಖಂಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೇಕ ಉತ್ತರ – ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಮೂಲ ಸಂಪತ್ತು ಜಾಯಿ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೇಂಕ ಭೂಂಯಿ, ಉದ್ದಾಕ, ಉತ್ತಮ ಮಾತ್ತಿ, ಗೊಬ್ಬೋರು, ಕಾಮ ಕೊರೂಂಕ ಮನ್ಯ್ಯಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ, ಕಾಮ ಗೊತ್ತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ನೌಕರ, ಉಳುವೂಚಾಕ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆನಿ ನೇಗಿಲುಯಂತ್ರ ಅಥವಾ ನೇಗಿಲು ಆನಿ ಬೈಲುಜೋಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧನ ಜಾಯಿ. ಹೇ ಸಾಧನ ವಿಂಗಡ ಉತ್ಪಾದನೇಂಕ ಉಪಯೋಗು ಕೋರ್ಯೇತ ತರಂತು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಆನಿಕಯಿ ಸಾಧನ ವಲ್ಯಾರಿ ಆಹಾರಾಚೆ ಬದಲಾಕ ಬೆಟ್ಟೊ, ರಬ್ಬರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಂಚಿ ಸಾಧನ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಯೇತ. ತರಕಾರಿ, ಆಂಬೊ, ಪೋಣ್ಣೋಸು, ಅವನಾಸ ಅಥವಾ ಭಾತ, ಧವಸಧಾನ್ಯ, ಕಾಫೀ, ಕೊಕ್ಕೊ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಯೇತ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತರಕಾರಿ, ಭಾತ, ಧವಸಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಾಕ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜಾಯಿ.

ಮೂಲ ಸಂಪತ್ತು ಕಸ್ಸಲೊ ಅನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್ಸಕೀ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಹೊಂದೂನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ – ಪಾವ್ಸು ಆನಿ ಉದ್ದಾಕ ಭರಪೂರ ಆಶ್ಶೀಲೆಕಡೇನ ಸಮತಟ್ಟು ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಭಾತ, ತರಕಾರಿ ಆನಿ ಧವಸಧಾನ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಸೂಕಾ. ಕಾಫಿ, ಕಾಜ್ಜೂಬೀ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಳೆಂ ಗುಡ್ಡ್ಯಾರಿ ಕಾಡ್ಕಾ.

ಮೂಲ ಸಂಪತ್ತು ಭರಪೂರ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಭಾರತಾಂತು ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಕೋರ್ಯೇತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರೀ ಅಧಿಕ ಆಶ್ಶೀಲೆನಿಮಿತ್ತ ಕಿತ್ಲೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಉಣೇ ಪೋಲ್ಲಾಕ ವಾಂಟೂಂಕ ಪೂರೊಜಾಯ್ನಾ.

2. ದೊನ್ನೀಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ – ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಶ್ಶಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಾಂಗ? ಹೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಕಲ್ಪನೇರಿ ಆಧಾರಿತ ಜಾವ್ನು ಯೆತ್ತಾ. ಕಾಪ್ಪಡ, ವಸ್ತ್ರ, ಶಿಮೇಡ ಶರ್ಟಪ್ಯಾಂಟ, ರಾನ್ಪಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಆಯ್ದನ, ಬಂದೂಕ, ಕಾರ, ಬಸ್ಸ, ಬ್ಯಾಟರಿ, ಬ್ರೆಡ್ಡ, ಬಿಸ್ಕಿಟ, ವಿಮಾನ, ರೈಲಗಾಡಿ, ನಾಂವ (ಬೋಟ) ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಖಂಚೆ ತಂತ್ರ ಉಪಯೋಗು

ಕೋರ್ನುರ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಕಲ್ಪನೇರಿ ಆಧಾರಿತ ಜಾವ್ನು ಯೆತ್ತಾ. ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಕಲ್ಪನೆ ಕೋರ್ನುರ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕರ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಬದಲಾಕ ಆಮ್ಮಿ ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಯಾಕ ವಿರುದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಉದ್ಯೋಗು ಮೇಳೋಕಾ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನಾಂಕ, ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೋಲೊ, ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು, ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ, ಉಣೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನಾಂಕ ಉದ್ಯೋಗು ಮೆಳ್ಚೆ ವಿಧಾನಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಹೀ ಏಕಿ ಅಪೇಕ್ಷಾ ಆನಿ ಕಲ್ಪನೆ. ವಾಸ್ತವಾಂತು ಹೇಂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಜನಾಂಕ ಕಾಮ ಕೋಣಂಯಿ ನುಸ್ತೇಂಚಿ ದಿವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶಿಲೆತಿತ್ಲೇಂಚಿ ಜನಾಂಕ ಕಾಮಾಂಕ ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಸ್ಸನಾ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಕಾಮಾಂಚೆ ಕುಶಲತೆ ಆಸ್ಸನಾ. ಉತ್ಪಾದನೇಚೆ ವಿಧಾನ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಅಭ್ಯಾಸು ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸನಾ.

ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಜಾಯಿ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಏಕಿ ಕಲ್ಪನೆ. ಕೆಲವು ಜನಾಂಕ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಕೆಲವು ಜನಾಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ದೂಧ ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ಪೀನಾಂತಿ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೆಲ್ಲೋಲೊ ಸಕ್ಕಡ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚನಾ. ಮೋಲ ಪ್ರತೀಪಟಿ ಊಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಕೆಲವು ವಸ್ತೂಂಕ ಮೋಲ ವಿಪರೀತ ಆಸ್ತಾ. ಭಂಡವಾಳ ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಬಜ್ಹಾರ ಪೊಳೋನು ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಕಾಮ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನುಸ್ತೇಂಚಿ ಚಡಡ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

3. ತಿನ್ನಿಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ – ಕೊಣಾಲೆ ಕತಿರ ಉತ್ಪಾದನೆ? ದೇಶಾಂತು ಆಸ್ತಿ ಆನಿ ಆದಾಯಾರಿ ಲ್ಯಾಕಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತ, ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣಿ, ದುರ್ಬಳೆ ಆನಿ ಅತಿ ದುರ್ಬಳೆ ಮ್ಹೊಣು ಚಾರಿ ವಿಧಾಚೆ ಜಂಣ ಆಸ್ಸತಿ. ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣೀಂಚೆ ಜನಾಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕ ಆಸ್ಸ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ಏಕಯಿ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು, ಗುಡ್ಡ್ಯಾರಿ ಏಕಯಿ ರಾನ್ನಾಂತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರ್ಚೊ ವಸ್ತು ಕೊಣಾಲೆ ಕತಿರ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನಾಂಕ ಉತ್ತರ ಆಕಾಂಕ್ಷೇರಿ ಆನಿ ಕಲ್ಪನೇರಿ ಆಧಾರಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನಾಂಕ ಉಪಯೋಗು ಜಾವ್ಚೊ ವಸ್ತು ಖಂಡಿತ ಉತ್ಪಾದಿಸೂಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಸಂಮ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೆಲ್ಲೋಲೊ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಜೀವನಾಂತು ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಂಲ ಊಣೆ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೊ ಖರ್ಚು ಚಂಡು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಂಲ ಊಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸರಕಾರಾನ ಧನಸಹಾಯ (ಸಬ್ಸಿಡಿ) ದೀವ್ನು ಮ್ಹಾರಗ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಆವಶ್ಯಕ ವಸ್ತು ದುರ್ಬಳೆ ಜನಾಂಕ ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ಯೆತ. ಶ್ರೀಮಂತ ಆನಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಾಚೆ ಲೋಕು ಬಜ್ಹಾರ ದರಾರಿ ಆಂಗ್ಡಿತಾಕ್ಕೂನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಪಭೋಕ್ತಾಲೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆನಿ ಪಸಂದ

ಉಪಭೋಕ್ತಾ (ಉಪಭೋಗೀ, ಅನುಭೋಗೀ) ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗಿರಾಕಿ ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂಯೇತ. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ಖರೀದಿ ಕೊರ್ಚೆ ತ್ತೇಕ ಉಪಭೋಗಿ (ಅನುಭೋಗಿ) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಉಪಭೋಗೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸ. ಉಪಭೋಗಿ ವಸ್ತು ಖರೀದಿ ರೂಂಕ ಭಾಯ್ರಸರ್ಲಾ ಮ್ಹೋಣುಲೆಕ್ಕೂಯಾಂ. ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಸ್ತು ತಾಕ್ಕಾ ಬಝಾರಾಂತು ಮೆಳ್ಳೊಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ತೇ ವಸ್ತೂಕ ಲ್ಲಾಕಘೆತ್ತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಸಾಭಾರ್ರ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಭೋಗೀ ವಸ್ತು ಘೇನಾ. ವಿಂಗಡ ಅನೇಕ ಕಾರಣಾನಿ ಉಪಭೋಗೀ ವಸ್ತು ತ್ತಾ ಅಥವಾ ಘೇನಾ.

ಉಪಭೋಗೀಕ ವಸ್ತು ಘೆವ್ಚಾಂತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೊ ಸ್ತು ಉಪಭೋಗೀ ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಮೋಽಲ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಘೆತ್ತಾ. ಪಭೋಗೀಕ ವಸ್ತು ಪಸಂದ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ವಸ್ತು ಘೇನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ಚ್ಚೂಯೇತ. ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ವಾರ್ಜಿಕ ಕೋರ್ನು ಮೋಽಲ ಊಣೆ ರೂಂಕ ಸಾಂಗೂಯೇತ. ತಾಣೆ ಪಳಯಿಲೆ ವಸ್ತೂಂತು ವಿಂಗಡ ಗಾತ್ರ ವ್ವೊ, ಬಣ್ಣು ಜಾವ್ವೋ, ನಮೂನು ಜಾವ್ವೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸವೇ ಮ್ಹೋಣು ಚಾಸೂರ್ಯೇತ. ದುಸ್ರೀ ಆಂಗಡಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಥಂಯಿ ವೊಚ್ಚೂನು ಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೋಲೊ ವಸ್ತು ಖರೀದಿ ಕೋರ್ಯೇತ. ಕಸ್ಸಲೇಂಯಿ ರೂಂಕ ಉಪಭೋಗೀಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಸ್ಸ. ತಾಕ್ಕಾ ಪಸಂದ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಸ್ತು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ತಕ್ಷಣ ಯೆತ್ತಾಕೀ ನಾ? ತೋ ವಸ್ತು ಸಾಂಗೀಲೆ ಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮನಾಂತು ಸಮಾಧಾನ ಆಸ್ತವೇ? ತೋ ವಸ್ತು ತ್ತಾಂತು ಯೆವ್ಚಾಕ ಲಾಗ್ಚೊ ಸಮಯು ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಲ ಸಽಮ ಆಸ್ಸವೇ? ತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿ ಉಪಭೋಗೀಲೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಾಕ್ಕೋನು ದಿತ್ತಾ.

ರ್ಲ ಮೆಂಜರ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1918 ಇಸ್ವೇಂತು ಪ್ರಥಮ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧ ಮುಗದೂಚೆ ತೀರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಹೇ ವೇಳಾರಿ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು ಕಾರ್ಲ ಂಜರಾನ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಮೋಽಲ ಇತ್ಯಾಕ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ದ್ಧಾಂತಾಚಿ ಕಲ್ಪನಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಮೆಂಜರ್ ಸಾಂಗ್ತಾ, 'ಮನುಷ್ಯಾಲಿ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಮೆಳ್ಚೆ ಸ್ತೂಂಕಯಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಆಸ್ಸಽ. ಬಝಾರಾಂತು ವಸ್ತು ಊಣೆ ಆಸ್ಸಽ. ನುಷ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ವಸ್ತು ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಿತ್ಲೆ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ೕಳ್ನಾ. ಬಝಾರಾಂತು ವಸ್ತೂಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಊಣೆ ಆಸ್ತಾ.'

ದೋನಿ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೊ ವಸ್ತು ಬಝಾರಾಂತು ಆಸ್ಸಽ. ಏಕು ಸೌರಗ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ. ಆನ್ನೇಕು ಮ್ಹಾರಗ ಆನಿ ಅಗತ್ಯ ನಾತ್ತೀಲೊ.

ಮೆಂಜರ್ ಸಾಂಗ್ತಾ, 'ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಗಿರಾಕೀಲೆ ಮನಾಂಚಿ ಸೃಷ್ಟಿ. ಗಿರಾಕೀಕ ಮಽನ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು ಘೇನಾ." ಹೇಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತಪ್ಪು. ಮನುಷ್ಯಾನ ವಸ್ತು ಘೆವ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉಪೇಗಾಚೆ ಕತಿರ ಆನಿ ತೋ ವಸ್ತು ತಾಕ್ಕಾ ಘೆವ್ಚಾಕ ಮಽನ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೋ ವಸ್ತು ತಾಣೆ ಘೆವ್ನೂಕಾ. ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಭೂರ್ಖೇನ ಮರ್ತಾ.

ಮೆಂಜರಾಲೆ ಕಾಳಾಂತು ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಬಝಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಕರ್ತಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ತೇ ಸಽಮ. ಆತ್ತಂ ಜನಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಪೂರಣ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಖುಶೀರಿ ಚಽಲ್ನಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಬಝಾರಾಂತು ತೋ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಽಲ ಕೃತಿಕ ರೀತೀರಿ ಚೊಡೊಚೊ ಕಾಲು ಗೆಲ್ಲೊ. ಆತ್ತಂ ಸರಕಾರ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಬಝಾರಂತು ಮೊಲ್ಲಂ ಆನಿ ಪೂರಣ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ತಽಆಸ್ತಾ. ಮೊಲ್ಲಂ ಚಽಡ ಜಾವ್ಚೆ ಸಂಕೇತ ಮೆಳ್ಳೆ ಕೂಡ್ಲೇ ಸರಕಾರಾಚಿ ಸಿಬ್ಬಂದೀ ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಪೂರಣ ಚಽಡ ಕರ್ತಾ. ಪೂರಣ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲೆ ಕೂಡ್ಲೇ ಮೊಲ್ಲಂ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾತಿ.

ಪ್ರಜೇಂಕ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ವಸ್ತು, ತಾಂದೂಲು, ಪಿಯ್ಯಾವು, ಬಟಟೊ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಮೋಽಲ ಆತ್ತಂ ಗಿರಾಕೀಲೆ ಮನಾಂಚಿ ಸೃಷ್ಟಿ ನ್ಹಂಯಿ. ತಾಂದ್ಲಾಚೆ ಗುಣಾಂತು ಉಂಚಿ ಆನಿ ನೀಚ ಮ್ಹೋಣು ಆಸ್ತಾ. ಗುಣಾಂಕ ಹೊಂದೂನು ತಾಂದ್ಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಗಿರಾಕೀಕ ಮಽನ ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಚಽಡ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ಉಂಚಿ ತಾಂದೂಲ ಘೇವ್ಯೇತ. ತಾಣೆ ಘೇನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೇ ಉಂಚಿ ತಾಂದ್ಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಅಗತ್ಯ ನಾತ್ತೀಲೊ ಮ್ಹಾರಗ ವಸ್ತು ಘೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗಿರಾಕೀಕ ಮಽನ ಆಸ್ನೂಕಾ. ತೇ ಗಿರಾಕೀಕ ತೋ ವಸ್ತು ಮ್ಹಾರಗ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಖಂಚೆಕೀ ಕಾರಣಾನ ಅಗತ್ಯಸೋ ದಿಸ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

ಮೆಂಜರಾಲೆಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮೊರ್ನೆ. ಭಾರತಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಂನಿ ಹೇಂ ಮೊರ್ನೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕೋಚೆ ಅಗತ್ಯ ಆಸ್ಸವೇ ಮ್ಹೋಣು ಯೆಚ್ಚನೆಕೋರ್ಕಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಚಾರೀಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಅನುಭೋಗೀಲೆ ವರ್ತನೆ

ರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಖಂಚೆವಿಷಯಾಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ದೀವ್ಕಾ? ಅನುಭೋಗೀಲೆ ರ್ತನೆ ಮುಖ್ಯಕೀ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಉತ್ಪಾದನೇಂಕ ಲಾಗ್ಚೊ ಖರ್ಚು ಮುಖ್ಯ? ತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಕಾಮಾಂಚಾನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪರಿಶ್ರಮ ತಾಜ್ಜಾಕಯಿ ುಖ್ಯವೇ? ಜನಾಂಕ ಸಾಮಾನಾಂಚೊ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಆಸ್ಸವೇ? ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಾಮಾನು ಜೀವನಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾತ್ತsವೇ? ಸಾಮಾನು ಐಶಾರಾಮಾಂಕ ುಪಯೋಗು ಕೊರ್ಚೊಕೀ ಏಕಯಿ ದುರ್ಬಳ್ಯಾಂಕಯಿ ವಾಂಚೂಂಕ ಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ? ಅಸ್ಸಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಉಟಾಯಿತಾತಿ.

ಏಕ ದೇಶಾಚೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಆನಿ ನೀತಿ ತೇ ೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆಸ್ತಾ. ದೇಶ ಏಕ ಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇಲೆ ಸೌಕರ್ಯ ತಾಂಕಾ ಖಂಚೆ ರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಬರೇಂ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಮುಖ್ಯಜಾತ್ತಾ. ಾರತಾಚೆ ಬಹುತೇಕ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಮಸ್ತು ದುಡ್ಡು ನಾ. ತಾಂಕಾ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ, ಸ್ತ್ರ, ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಘsರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಉಣೇಮೊಲ್ಲಾಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಮುಖ್ಯ. ತಾನ್ನಿ ಕಪಟಿ ಏಕ್ಕೂಚಿ ಸಾಮಾನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಜೆ ಅನುಭೋಗೀ ಮ್ಹೊಣು ಕ್ಕೂಯೇತ. ಅನುಭೋಗೀಕ ಮಸ್ತ ವಸ್ತೂಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ತಾಕ್ಕಾ ಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ವೆಂಚೂನು ಕಾಡೂಂಕ ಮಸ್ತ ಪರ್ಯಾಯ ನಾ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಜನಾಂಕ ತಾನ್ನಿ ಖರ್ಚೂಚಾಕ ಭರಪೂರ ುಡ್ಡು ಆಸ್ಸs. ವಸ್ತೂಂಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ. ಸಕ್ಕಡ ಆಂಗಡೀಂತು ಅನೇಕ ಮೂನ್ಯಾಚೊ ಸಾಮಾನು ಆಸ್ತಾತಿ. ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ಂಚೂನು ಕಾಡೂಂಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಾವೀಲೆ ದೇಶಾಂತು ಮಸ್ತ ವಕಾಶು ಆಸ್ಸs. ಏಕು ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿಏಕು ವಸ್ತು ತೋ ವೆಂಚೀತಾ.

ಮ್ಮಿ ಶಿಕ್ಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಶಾಲೆಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಮ್ಮಿ ಶಿಕ್ಚೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ನುಭೋಗೀಲೆ ವರ್ತನೇಂಕ ವಿವರಿಸೂಚೊ ಏಕು ಆಧ್ಯಾಯು ಆಸ್ಸs. ದಾಹರಣೇಂಕ ಮಾಗಣಿ (ಡಿಮಾಂಡ್) ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ (ಸಪ್ಲೈ) ಹೇ ದೋನಿ ರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಿಷಯಾಂಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು

ವಿಂಗಡ ಅರ್ಥಾರಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ತಾತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಭಾರತಾಂತು ಅನ್ವಯ ಜಾಯ್ನಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಶಾಲೇಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ ಶಿಕಯಿತಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾಂಗೇಲೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಮ್ಮಿ ಸುರ್ವೇಕ ಶಿಕ್ತಾತಿ.

ಭಾರತಾಚೆ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಆನಿ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ಷಕ ಲೋಕು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧರ್ರ್ನಾಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಭಾರತಾಚೆಂ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ನಾಕ್ಕಾ. ತಾಜ್ಜೋ ಉಲ್ಲೇಖು ಸಮೇತ ತಾನ್ನಿ ಕರ್ರ್ನಾಂತಿ. ಹಿಬ್ರೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಗ್ರೀಕ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಣೀ ಉಲ್ಲೇಖು ಕರ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆಂಚಿ ಪುರಾತನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ತಾಂಕಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಚಿ ನ್ಹಂಯಿ. ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪ್ಲೇಟೋ ಆನಿ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ಲಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಚಾಣಕ್ಯಾಕ ಉಲ್ಲೇಖು ಕರ್ನಾಂತಿ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್, ಸರ್ ಥೋಮಸ್ ಮನ್, ಡೇವಿಡ್ ರಿಕಾರ್ಡೋ, ಆಂಟೋನಿಯೋ ಸೆರ್ರಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ತಥಾಕಥಿತ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯಿಲೆ ಅನೇಕ ಲೋಕಾನಿ ವರ್ಣನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಆಮ್ಮಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಶಿಕೋಚೆ. ಜೀನ್ ಬಾಪ್ಟಿಸ್ಟ್ ಕೋಲ್ಬರ್ಟ, ಜೋನ್ ಸ್ಟ್ಯುವರ್ಟ ಮಿಲ್, ಫ್ರಾಂಕೋಯಿಸ್ ಕ್ವೇನ್, ಜಾಕ್ವಿಸ್ ಟಾರ್ಗಟ್, ಸೈಂಟ್ ಸೈಮನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬರಹಗಾರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ತಾಂಗತಾಂಗೇಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬೊರೋನು ದವ್ವಲ್ಯಾ.

ಭಾರತಾಚೆ ಆನಿ ಅನೇಕ ದೇಶಾಚೆ ಶಿಕ್ಷಾಸೂತ್ರಾಂತು (ಸಿಲ್ಲೇಬಸ್) ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕೈತಾತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಭಾರತಾನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಕೋರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ವೈದ್ಯಕೀಯ (ಮೆಡಿಸಿನ್), ತಾಂತ್ರಿಕ (ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್), ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಲೋಹವಿಜ್ಞಾನ (ಮೆಟಲ್ಲರ್ಜಿ), ಇತ್ಯಾದಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ವಿದ್ಯಾವ್ಯವಸ್ಥೆಂತು ಶಿಕೋಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಆಮ್ಮಿ ಬಹುಭಾಗ ಪಾಶ್ವಾತ್ಯ ತಾಂತೂಯಿ ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕಾಣು ಶಿಕ್ತಾತಿ. ಭಾರತಾಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆನಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಾಕ ಜಗತ್ತಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಜ್ಞಾನ ಆನಿ ವಿದ್ಯಾ ಜಾವ್ಕಾ. ಭಾರತಾಚೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಳಿಗೇಕ, ಸರ್ವತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ, ವಸತಿ, ವ್ಯಾಪಾರು, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸರಬರಾಜ, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆನಿ ಸರಬರಾಜ, ರಸ್ತೊ, ಸೇತು, ಜಲವಾಹನ, ಇತ್ಯಾದೀಂಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಜ್ಞಾನ ಆನಿ ವಿದ್ಯೇ ಆಮ್ಮಿ ಖಂಚೇಯಿ ದೇಶಾಂತುಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ ಘೇವ್ನು ಉಪೇಗುಕೋರ್ಕಾ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಭಾರತಾಂತು ಆಯುರ್ವೇದ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವಾರಿ ಮೆಳ್ತಾ. ಆಯುರ್ವೇದಾಕ ಆಮ್ಮಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಹೊಮೊಪಥೀಕ

ಪ್ರಶಸ್ತ್ಯ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಜಾಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತೀಕ ಅತ್ಯಧಿಕ ೋಕು ಇಷ್ಟ ಪಾವ್ತಾತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಆಮ್ಮಿ ಪರ್ತಾತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತೀಕ ಭಾರತಾಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಚೆತಕೀತ ಪೊಸ್ಕೆ ತ್ಲಾಂ ಮ್ಹೊಣ್ಯೆತ. ಭಾರತಾಂತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಜಾವ್ನೊ ತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಜಾವ್ನೊ ಆಮ್ಕಾ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶಿ ಪರವರ್ತನ ಕೋರ್ನು ಪ್ಯಾಲೇಂಶೆ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕೋಚಾಂತು, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಆನಿ ಇತರ ಅನೇಕ ಷಯು ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚಾಂತು ಆಮ್ಮಿ ಏಕಲೇಕ ಭಾರತೀಯತಾ ೊಕ್ಕೋಕಾ. ಪಾಶ್ವಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಾನಿ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಆಮ್ಕಾ ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಯ್ಯಾ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕsಯಿ ಆಮ್ಕಾ ಜಾವ್ಕಾ. ಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಸ್ಸsತಿ. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಲ್ಪನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಊಣೆ ಆಸ್ಸsತಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ರೇಖಾಗಣಿತಾಕ ಏಕ ಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮಹಾಶಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಲ್ಪನಾಶಾಸ್ತ್ರ ವರ್ಣನ ರೂಂಕ ವಾಪರ್ಲೆಂ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸಾಂಗ್ಲೊ ಏಕು ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರು ಖಂಚೋಯಿ ೋನಿ ಅಂಶ ತುಲನ ಕರ್ತನಾ ವಿಂಗಡ ಸಕ್ಕಡ ಅಂಶ ಗಣನೇಕ ಹಾಣಾಂತಿ ್ಹೊಣು. ವಿಂಗಡ ಸಕ್ಕಡ ಅಂಶ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸ್ಸs ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ.

ೀಖಾಗಣಿತ ವಿಧಾನ

ಮೋಲ ಆನಿ ಮಾಗಣಿ ಜಾವ್ನೊ, ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಪೂರಣ ಜಾವ್ನೊ, ಕ್ರಿ ಆನಿ ಮಾಗಣಿ ಜಾವ್ನೊ ತುಲನ ಕರ್ತನಾ ರೇಖಾಗಣಿತಾಕ ಪೇಗುಕೋರ್ನು ವಿವರಣ ದಿತ್ತಾತಿ. ರೇಖಾಗಣಿತಾಂತು ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಟ್ಟೂವ್ಕಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ನೀಟ ಆನಿ ಆಡ ಅಕ್ಷ ಆಸ್ಸsತಿ. ನೀಟ ಅಕ್ಷಾಕ ಕ ಅಂಶ ಆನಿ ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕ ಆನ್ನೇಕ ಅಂಶ ದಿತ್ತಾತಿ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ೊಲ್ಲಾಚೆ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಮೊಲ್ಲಾಕ ನೀಟ ಅಕ್ಷ ಆನಿ ಾಗಣೀಂಕ ಆಡ ಅಕ್ಷ ದಿತ್ತಾತಿ. ಅಕ್ಷಾಂಚೆ ರೇಖೇಂತು ಏಕಿ ಮಾಪಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ 1, 2, 3, ಅಶ್ಶಿ ಸಮಾನಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಗುರ್ತು ಕರ್ತಾತಿ. ಹೀಂ ದೋನಿ ಕ್ಷ ಎಕ್ಕಾಎಕ್ಕಾಕ ಕುಡ್ಕೆ ಕೊರ್ಚೆ ಕಡೇನ ದೊನ್ನೀಯಿ ಅಂಶ ಪೂಜ್ಜ (ಶೂನ್ಯ) ತ್ತಾ. ಆಡ ಅಕ್ಷಾರಿ ಪೂಜ್ಜಾತಾಕ್ಕೂನ ದಾವೆ ಬದೀಂತು ನ್ಹಯಾತ್ಮಕ ಗೆಟೀವ್ಹ್) ಕ್ರಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾ ಆನಿ ಉಜ್ವೆ ಬದೀನ ವ್ಹಯಾತ್ಮಕ ೊಸಿಟೀವ್ಹ್) ಕ್ರಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾ ಗುರ್ತು ಕರ್ತಾತಿ. ನೀಟ ಅಕ್ಷ ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕ ಡ್ಕೆ ಕೊರ್ಚೆ ಕಡೇನ ಸಮೇತ ತೇಂಚಿ ಪೂಜ್ಜ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೋರ್ಕಾ. ನೀಟ ಕ್ಷಾಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಆಡ ಅಕ್ಷ ಕುಡ್ಕೆ ಕೊರ್ಚೆ ಕಡೇನ ತಾಕ್ಕೂನು 0, 1, 2, 3, ಶ್ಶಿ ವ್ಹಯಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾ (ಪೊಸಿಟೀವ್ಹ್) ವೈಲೆ ದಿಕ್ಕಾನ ಆನಿ

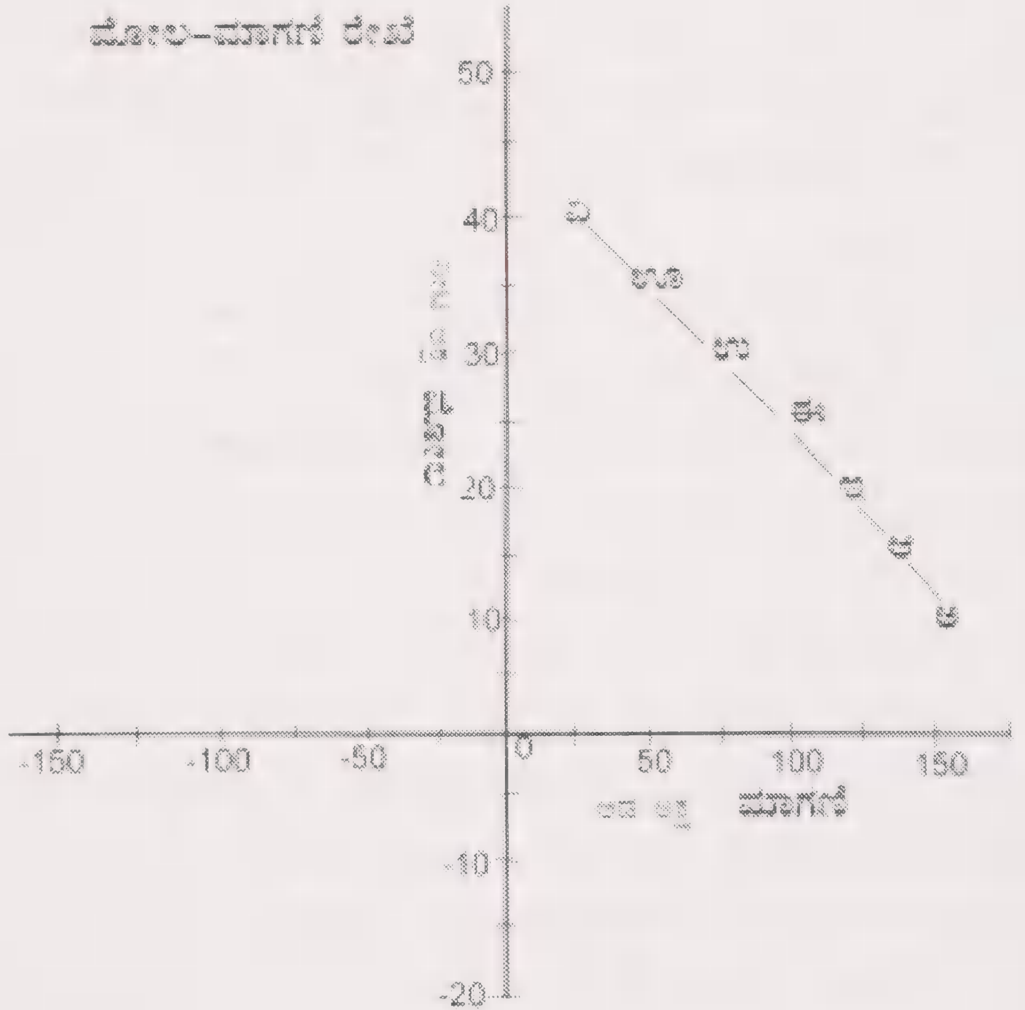
ನ್ಹಯಾತ್ಮಕ (ನೆಗೆಟೀವ್ಪ್) ಕ್ರಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಕಲ್ಲೆ ದಿಕ್ಕಾನ ಮಾಪಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ 0, –1, –2, –3 ಅಶ್ಶಿ ಸಮಾನಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಗುರ್ತು ಕರ್ತಾತಿ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರಾರಿ ಮಾಪನ

ಮೋಲ ನೀಟ ಅಕ್ಷಾರಿ ಆನಿ ಮಾಗಣೀ ಆಡ ಅಕ್ಷಾರಿ ದಾಕ್ಕೋಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಲ ಅಮ್ಕೆಚಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮಾಗಣಿ ಕಿತ್ಲಿ ಆಶ್ಶೀಲಿಕೀ ತಾಂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ ದೋನಿ ಅಕ್ಷಾಂಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಖಾಲಿ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಗುರ್ತು ಕೋರ್ಕಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಮೋಲ 10 ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮಾಗಣಿ 150 ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ 'ಅ' ಬಿಂದು ಗುರ್ತು ಕರ್ತಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಸಾತ ಬಿಂದು ಗುರ್ತು ಕರ್ತಾತಿ.

ಮೋಲ	10	15	20	30	40	50	60
ಮಾಗಣಿ	150	145	125	100	75	60	25
ಚಿನ್ಹೆ	ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಎ

ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಾವ್ನು ಖಂಚೋಯಿ ವ್ಯಾಪಾರು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಸೂರು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣಿ, ಮೋಲ, ಪೂರಣ, ವಿಕ್ರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಖಂಚೇಯಿ ಶೂನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಸೂರು ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಶೂನ್ಯ ಪೂರಣಾನ

್ಯರು ಸೂರು ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ಅರ್ಥು ನಾ. ಮೋಲ ಕೆದ್ನಾಯಿ ವ್ಯಾರು ಳ್ಳೆಸತಾಕ ಶೂನ್ಯ ಜಾಯ್ನಾ. ಶೂನ್ಯ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕೋಣಽಯಿ ಖಂಚೋಯಿ ಸ್ತು ವಿಕ್ಕಽನಾಂತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ರೇಖಾಗಣಿತಾಚೆ ದೋನಿ ಅಕ್ಷ ಕುಡ್ಕೆಜಾವ್ಚೆ ಕೇನ ಆಸ್ಲೊಚೆ ಶೂನ್ಯ (ಪೂಜ್ಯ) ಅಸಂಗತ ಜಾತ್ತಾ. ಅಬಧ್ಧ ಜಾತ್ತಾ.

ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ೋಲ-ಮಾಗಣಿ ರೇಖೆ ದಿವ್ಚಿ ಮಾಹಿತಿ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸಽ. ವ್ಯಾಪಾರು ೇರ್ನು ಅನುಭವು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಕೋಣಽಯಿ ಅಶ್ಶಿ ಏಕೇಕಪಟಿ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ವಾಕಾಳ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ತಲೊ. ಮೋಲ ಚಽಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಾಗಣಿ ಸುತಾಂ ಚಽಡ ಜಾವ್ಚೆ ಆಸ್ಸಽ. ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚೇಂಯಿ ಆಸ್ಸಽ.

ಅಶ್ಶಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಕಲ್ಪನೇಂಚೆ ವಿವರಣ ದೀವ್ಕಾ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಉಪೇಗುಕರ್ತಾತಿ. ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕೈತನಾ ಾಂತ್ರ ಸಕ್ಕಡ ಅಂಶಾಂಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣ ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆ ರೇಖೇಚೆ ರಾಂಶ ದಿತ್ತಾತಿ. ಪರೀಕ್ಷೇಂತು ರೇಖೇಚೊ ಅರ್ಥು ನಿಮ್ಗಿತಾತಿ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಗತ್ತಾಂತು ವ್ಯಾಪಾರಾಂತುಲಿ ಸಂಗತಿ ಅಂಕಗಣಿತಾನ ವರ್ಣನೆ ಕೊರ್ಚೆ ರ್ಥಪೂರ್ಣ ಜಾತ್ತಾ. ರೇಖಾಗಣಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೇಚಿ ಕಲ್ಪನೇಕ ಸಾಕಾರ ರೂಂಕ ಉಪೇಗು ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನಾ ಕೆದ್ನಾಯಿ ದ್ದ ಆಸ್ಸನಾ. ಫಟ್ಟಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸಽ. ಫಟ್ಟಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಬಾಯಿಪಾಠು ಕೆಲ್ಲೆ ಶಿವಾಯ ಪ್ರಶ್ನೇಕ ಉತ್ತರ ದಿವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಫಟ್ಟಿ (ತಪ್ಪು) ಕಲ್ಪನಾ ರೇಖಾಗಣಿತಾ ಮೂಲಕ ಬದ್ದ (ಸತ್ಯ) ಕೊರ್ಚೆ ಡೆಧೊರ್ನು ಚಲ್ತಽ ಆಯ್ಲಾಂ. ಎಕ್ಕ್ಯಾನ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡ ತೋಚು ಪ್ಪು ಕರ್ತಽ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಆತ್ತಂ ಭಾರತಾಚೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಲೇಜಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ರೇಖಾಗಣಿತ ಕಾಣುಡ್ಡೊನು ಹೂಪಯೋಗೀ ಅಂಕಗಣಿತಾನಿ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರು ಶಿಕೋಚೆಂ ಂಗ. ಅಂಕಗಣಿತಾನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ಖಂಚೋಯಿ ವಿಚಾರು ಪ್ರಸ್ತುತ ರ್ಚ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಅಸಂಬದ್ಧ ಕಲ್ಪನೇಂತು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು (ಯುಟಿಲಿಟಿ), ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಲಾಸ್ಟಿಸಿಟಿ), ಸಮತೋಲನ (ಇಕ್ವಿಲಿಬ್ರಿಯಮ್) ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ವಹಾರಾಂತು ದಿಸ್ಸಽನಾತ್ತಿಲೆ ಕಲ್ಪನೆ ಆಸ್ಸಽತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಕಲ್ಪನೇಂಕ ್ರಮುಖ್ಯತೆ ದೀವ್ನು ಸುಲಭ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ಕೂಂಕ ಕಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಲ್ಲಾ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಪಂಚ ಕಲ್ಪನೇಚೆ ಪ್ರಪಂಚ ನ್ಹಂಯಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಪಂಚ ಏಕ ಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಪಂಚ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಅಸ್ಸಲೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಸ್ಸಲೆ ್ಹೊಣು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಕೋಳ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡ ಕಲ್ಪನೇಕ ಉಲ್ಲೇಖಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಗೋಸೆನ್ನಾಲೆಂ ಅನುಭೋಗೀಲೆ ವರ್ತನೇಂಚೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ

'ಗೋಸೆನ್' ನಾಂವಾಚೊ ಜರ್ಮನೀಚೆ ಏಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಕ್ಕ
ನಮೂನೇಂಚೆ ಸಾಮಾನು ಆನಿ ಸೇವೇಂಕ ಏಕ 'ಯುಟಿಲಿಟಿ' (ತುಷ್ಟಿಗುಣ
ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ. ಸಾಮಾನು ಆನಿ ಸೇವೇ ಜನಾಂಕ ಜಾಯಿ. ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಸೇ
ಮೋಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಉಪಭೋಗೀಕ ಸಂತುಷ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾ, ಏಕಯಿ ಜಾಯ್ಯಾ
ಸಂತುಷ್ಟಿ ಆನಿ ಅಸುಂತುಷ್ಟಿ ಗಿರಾಕೀಲೆ ಮನಾಂತು ಜಾತ್ತಾ. ಗೋಸೆನ್ನಾಲ
ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಏಕು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಚಾರು. ಗಿರಾಕೀನ ಘೆತ್ತೀಲೆ ವಸ್ತೂಂತು ಆಸ್ಸೂ
ಏಕಿ ಶಕ್ತಿ. ಸಾಮಾನು ಆನಿ ಸೇವೇಚಿ ಹೀ ಶಕ್ತಿ ಮೊಜ್ಜೂನು ಮೋಽಲ ದೀವ್ಯೇತ

ಪ್ರತಿಏಕಪಟಿ ಉಪಭೋಕ್ತಾನ ಸಾಮಾನು ಘೆತ್ತಽನಾ ಏಕಲೇಕ ಸಂತುಷ
ಜಾಯ್ಯಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಸಾಮಾನಾಂಕ ಏಕಲೇಕ ತುಷ್ಟಿಗೂಣ ಆಸ್ಸಽನಾ. ತೋ
ಸಾಮಾನು ವಿಂಗಡ ಕಡೇನ ಅಥವಾ ವಿಂಗಡ ವೇಳೇರಿ ಘೆತ್ತಽನಾ ತಾಜ್ಜ
ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಬದಲ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಮನಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಸಂತುಷ್ಟಿ ಆ
ಖರೀದೀನ ಜಾವ್ಚೆ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ದೊನ್ನೀಂಯಿಂ ಬದಲಪೀ (ಚಂಚಳ) ಆ
ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರ ಕೊರೂಂಕ ಸಹಾಯಕರ್ತಾ.

ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ತೇಜಿ (ತಾರಕ) ಆನಿ ಮಂದಿ (ಮಂದ್ರ) ಮ
ಭೋಂವ್ತಾ. ಖಂಚೇಯಿ ಸಾಮಾನಾಂನ ಆನಿ ಸೇವೇನ ಜನಾಂಕ ದಿವ್ಚಿ ತೃ
ಚಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ತ್ರಪ್ತಿ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ತೃ
ಜನಾಲೆ ಮನಾಂತು ಜಾತ್ತಾ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಸಾಮಾನಾಂಕ ಆನಿ ಸೇವೇಂ
ವಿಕ್ತಲ್ಯಾನ ಚಾಬ್ಬಯೀಲೊ ಗೂಣು. ಮನಾಂತೂಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಸಕ್ಡಾಂಕ ಏಕಲೇ
ಜಾಯ್ಯಾ. ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೂಣು ಏಕ ಕಲ್ಪನೆ. ಮಾಕ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತೃಪ್ತಿಗೂ
ಆನಿಏಕ್ಲ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಕಲ್ಪನೆ ಶಿವಾಯ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ತ
ಕೆದ್ನಾಂಯಿ ಏಕಲೇಕ ಜಾಯ್ಯಾ.

ಸಾಮಾನು ಆನಿ ಸೇವೆ ಜನಾಂಕ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾವ್ಚೆಂ ಏಕ ಭಾ
(ಸುಸಂಧಿ) ಮ್ಹೊಣು ಜಽಣ ಲೆಕ್ತಾತಿ.

'ದೇವಾಲೆ ದಯ್ಯೇನ ಮಾಕ್ಕಾ ಆಜಿ ಚಾಂಗಿ ತರ್ನೀಂಚಿ ಕ
ಮೆಳ್ಳಿಗೋ' ಮ್ಹೊಣು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಗೃಹಿಣಿ ಗಾಡಿಯೇರಿ ತರಕಾರಿ ವಿಕ್ತಲ್ಯಾಲಾ
ಪೊಣ್ಸಾ ಕಡ್ಗಿ ಮೋಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಸೆಝಾರೀಕ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಹೀ ಸುಸಂಧಿ ದೇವಾನ ದಿಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಗೃಹಿಣಿ ಲೆಕ್ತಾ. ಗೃಹಿಣೀಕ ಹ
ಖರೀದಿಚೆನಿಮ್ಮಿತ್ತ ಏಕರಾಶಿ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಹೇ ಖರೀದೀಂತು ಘೆತ್ತೀಲೆ ಕಡ್ಗೀ
ತಿತ್ಲೀಚಿ ಚಽಡ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ.

ಗಾಡಿಯೇರಿ ತರಕಾರಿ ವಿಕ್ತಽಲೊ ಹೆರ್ದೀಸು ಕಡ್ಗಿ ಘೇವ್ನು ಆಯ
ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಂಯಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲಿ ಗೃಹಿಣೀಂಕ ತೇದೀಸು ಕ

ಾಕ್ಕಾ. ತೇದೀಸು ಕಡ್ಗೇಕ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಬರೀ ಊಣೆ. ದೊನ್ನೀದಿವಸು
ುಷ್ಟಿಗೂಣು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಗಾಡಿಯೇಚೊ ಪ್ರತೀದೀಸು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ತರಕಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ
ಾಡ್ತಾ. ಕಡ್ಗೇಕ ಘುಳ್ದೀಸು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಚsಡಾಶ್ಶೀಲೊ. ಹೆರ್ದೀsಸು ತರಕಾರಿ
ುಕ್ತsಲೊ ಕಡ್ಗೀ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಹಾಣಾ. ಬದಲಾಕ ಘೊಸಾಳೆಂ ಘೇವ್ನಯೆತ್ತಾ.
ೃಹಿಣಿ ಘೋಸಾಳೆಂ ಘೆತ್ತಾ. ಆಜಿ ಕಡ್ಗೇಕ ಮೋಲ ನಾ. ಘೊಸಾಳ್ಯಾಕ ಮೋಲ
ಸ್ಸs. ಘೊಸಾಳ್ಯಾಚೊ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಆಜಿ ಚsಡಾಸ್ಸs. ಗಾಡಿಯೇಚಾನ
್ರತೀದೀಸು ಕಡ್ಗಿ ಮಾಂತ್ರ ವಿಕ್ಚಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಕಡ್ಗಿ ಘೆತ್ತsಲೆ ಗಿರಾಕೀಂಕ
ೊದ್ದೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಟ್ಟು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು

ಪ್ರತಿಏಕ ಸಾಮಾನಾಂಕ ಆನಿ ಸೇವೇಕ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್ಸs
ೋಣು ಮೊಜ್ಜೂಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು ಮಾರ್ಶೆಲ್
ುಣಾಲೊ. ಮಾರ್ಶೆಲ್ಲಾನ ಹೋ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಚಾರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೋರ್ನು ಲೆಕ್ಕ
ೂರೂಂಕ ಏಕ ಉಪಾಯು ಕೆಲ್ಲೊ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಬದಲ್ಸತಾ. ಖಂಚೋಯಿ
ರಾಕಿ ಏಕು ಸಾಮಾನು ಖರೀದಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆವೇಳಾರಿ ಪ್ರತಿಏಕ ಖರೀದೀಕ ಏಕ
ುಷ್ಟಿಗೂಣು ಪಾವ್ತಾ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಸಂಖ್ಯೇನ ಮೊಜ್ಜೂಯೇತ ಅಥವಾ
್ಥಾನದರ್ಶಕ ರೀತೀರಿ ಸಾಂಗೂಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ಮಾರ್ಶೆಲ್ಲು ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ಅಶ್ಶಿ ಖಂಚೋಯಿ ಸಾಮಾನು ವಾಪಸವಾಪಸ ಘೆತ್ತsನಾ ಚsಡ
ಶ್ಶೀಲಿ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಉಣೆಉಣೇ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಏಕ ಗ್ರಾಫ್ ಕೋರ್ನು
ಾಕ್ಕೈಲ್ಯಾರಿ ಹೋ ವಿಷಯು ಸ್ಪಷ್ಟಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಾರಿ ಅತ್ಯಧಿಕ 5 ತಾಕ್ಕೂನು ಸೂರು ಕೋರ್ನು 4,
, 2, 1, 0 ವರೇಕ ಮೊಜ್ಜೂಯೇತ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ –1, –2, –3,
ೋಣು ಮೊಜ್ಜೂಂಕ ಜಾತ್ತಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ (ಗ್ರಾಫ್) ಗಿಚ್ಚೂನು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು
ಜ್ಜೀತಾತಿ.

ೇಖಾಗಣಿತ ಆವಶ್ಯಕ ನಾ

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಸುಲಭ ಆಶ್ಶೀಲೆ
ರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಷ್ಟಕೋರ್ನು ಘಾಲ್ಲಾಂ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೋರ್ನು
ೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಭರ್ಲೇಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಕ್ಕಡ ನಾತ್ತೀಲಿ ಆಸ್ಸsಕೋರ್ನು, ಆಶ್ಶೀಲಿ
ಾಕೋರ್ನು ಖಂಚೆಕೀ ಏಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲ್ಪನೇಂಕ
ುಷ್ಟಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ. ಅಶ್ಶಿ ಕೋರ್ನು ಜನಾಲಿ ವಾಟ ಚುಕ್ಕೈತಾತಿ. ದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ
ುರ್ಬಳಪಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಶಾಂತಿ, ಅಸಮಾನತಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಚರ್ಚೆ ಕೊರ್ಚೆ
ದಲಾಕ ಜsಣ ತುಷ್ಟಿಗೂಣ ಘೇವ್ನು ಬೈಸೋತಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಉಪಾಯು.

ಸ್ಥಾನದರ್ಶಕ ರೀತಿರಿ ಮೊಜ್ಞೂಂಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಾಮಾನಾಂಕ ಪರಸ್ಪರ ತುಲನೆ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಜೆ. ಆರ್. ಹಿಕ್ಸ್ ಆನಿ ಆರ್. ಜೆ. ಡಿ. ಅಲೆನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ವಿವರಿಸಿಲೆಂ.

ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು

ಖಂಚೋಯಿ ಸಾಮಾನು ಮಸ್ತಪಟಿ (ಪಾಂಚಪಟಿ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಯಾಂ) ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊ. ತಾಜ್ಜೊ ಪಾಂಚ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಕೂಡಿಸೂನು ಯೆವ್ಚೆ ಮೊತ್ತ 'ಒಟ್ಟು ತುಷ್ಟಿಗೂಣ' (ಒ. ತು). ಪಾಂಚಪಟಿ ತೋಚಿ ಸಾಮಾನು ಖರೀದಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾಂಚ ತುಷ್ಟಿಗೂಣ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಪಾಂಚ ತುಷ್ಟಿಗುಣಾಂಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ (ಒ. ತು.) ಒ. ತು. ಕ ಪಾಂಚಾನ ಭಾಗ್ಗೀಲ್ಯಾರಿ ಯೆವ್ಚೆ ಲಾಭ ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು (ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಯುಟಿಲಿಟಿ).

ಮಂದಮುಖ ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು

ಸಾಮಾನು 'X' ಭೋ ಸಂಖ್ಯೇಂತು (ಮಾಸ್ಸ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್) ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರ್ಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಾಮಾನಾಚೊ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು, ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸುರ್ವೇಕ ಮೊಜ್ಞೂನು X ಸಾಮಾನಾಚೆ ಮೋಲ ನಿರ್ಧಾರ ಕೋರ್ಯೇತ. ಗಿರಾಕಿ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸತಿ. X ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೆಂ ಲಕ್ಷಣ ಕಿತ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಮೆಜ್ಞೂಚೆಂ ಹೇಂ ಪ್ರಯತ್ನ. ಸಾಮಾನು X ಪಂಚವೀಸಪಟಿ ವಿಕ್ಕೂನು ತಾಜ್ಜೊ ಪಾಂಚ ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಏಕ ಗ್ರಾಫ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗ್ರಾಫಾಚಿ ರೇಖೆ ಮಂದಮುಖಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಗೋಸೆನ್ನಾನ ಆನಿ ಮಾರ್ಶೆಲ್ಲಾನ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಖಂಚೋಯಿ ಸಾಮಾನು ಮಸ್ತಪಟಿ ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಖ್ಯೆರಿಪಟಿ ತೇ ಸಾಮಾನಾಚೆ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಅತಿನಿಮ್ನ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ತುಷ್ಟಿಗುಣಾಂಕ ಚಿನ್ನೆ μ (ಏಕ ಗ್ರೀಕಭಾಷೇಚೆಂ ಚಿನ್ನೆ) ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಒ. ತು. = μx (x = ಸಾಮಾನು) ಮ್ಹೋಣು ಬೊರೋಯೇತ.

ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ Σ ಮ್ಹೋಣು ಚಿನ್ನೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಚಾರು – ಸಾಮಾನಾಚೊ ಒಟ್ಟು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು – $\Sigma\mu x$ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾಲ್ಲೊ. ಪ್ರತಿಏಕ ಸಾಮಾನಾಕ ಅಶ್ಶೀ ಏಕ $\Sigma\mu x$ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂಯೇತ.

ಸಾಮಾನ್ಯಜಾವ್ನು ಖಂಚೇಯಿ ಸಾಮಾನು ಅಥವಾ ಸೇವೇಚೊ ತುಷ್ಟೀಗೂಣು ಕೆದ್ನಾಯಿ 0 ಜಾಯ್ನಾ. ಅತೀ ಅಧಿಕ ಜಾಯ್ನಾ. ತಾರಕಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಊಣೆ (ಮಂದಿ, ಮಂದ್ರ) ಜಾತ್ತಚಿ ಕಡೇರಿ ಏಕ ಮಾರ್ಜಿನ್ನಾರಿ (ಸೀಮೇರಿ) ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಾ. ಹೇಂ ಸೀಮೇರಿ ರಾಬ್ಬಿಲೆ

ಷ್ಟಿಗೂಣು ತೇ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಅಥವಾ ಸೇವೇಚೆ 'ಮಂದ್ರಮುಖೀ ಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗುಣ' (ಮಂ. ಸೀ. ತು.) ಮ್ಹೊಣು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಮಾಂತ ಮೋಲ

ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣಾಂಕ ತಕ್ಕ ಜಾವ್ನು ಖರೀದಿಕೊರ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ೋಲ ಸೀಮಾಂತ ಮೋಲ. ಸೀಮಾಂತ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗುಣಾಂಕ ಾಂತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ. ಖರೀದೀಚೊ ಪ್ರತಿ ಏಕ ವಿಷಯು ಸೀಮಾಂತ ಜಾವ್ನಾಕ ಧ್ಯ ಆಸ್ಸ.

ಮಾಂತ ಬದಲಜಾವ್ಚಿ ಗತಿ

ಗೃಹಿಣೀಂಕ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ದುಡ್ವಾಚೆ ಪೊಟ್ಲೀಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ದುಡ್ವಾನಿ ಂದಯಿಕಾಯಿ ಘೇವ್ಕಾ. ತಿಕ್ಕಾ ಟೊಮೇಟೊ ಆನಿ ಬಟಟೊ ಜಾಯಿ. ೊಮೇಟೋಕ ಆನಿ ಬಟಟ್ಯಾಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೋಲ. ಟೊಮೇಟೋಕ ದಿವ್ಚೆ ಡ್ವಾನಿ ಚಡು ಅಥವಾ ಊಣೆ ಬಟಟೊ ಘೇವ್ಯೇತ. ಗೃಹಿಣಿ ಥೋಡೋ ೊಮೇಟೊ ಆನಿ ಥೋಡೋ ಬಟಟೊ ಘೆತ್ತಾ. ಟೊಮೇಟೊ ಘೆವ್ನಾಕ ತೀಣೆ ಟಟ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಕಿತ್ಲೆ ಬದಲ್ನೂಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ? ಕಿತ್ಲೊ ಬಟಟೊ ಚಡ ಥವಾ ಊಣೆ ಘೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ? ಕಿತ್ಲೊ ಟೊಮೇಟೋಚೆ ಬದಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಟಟೊ ಘೆತ್ಲೊ? ಖಂಚೆ ಗತೀರಿ ತೀಣೆ ತಿಗ್ಗೇಲಿ ಖರೀದಿ ಟೊಮೇಟೋ ಾಂತ್ರ ಘೇವ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ಟೊಮೇಟೊ ಆನಿ ಬಟಟೊ ದೊನ್ನೀಯಿ ಘೆತ್ಲೆಂ? ೊಮೇಟೊ ಆನಿ ಬಟಟೊ ಅದಲಬದಲ ಕೆಲ್ಲೇಲಿ ಗತಿ ಸೀಮಾಂತ ದಲ್ನೂಚಿ ಗತಿ (ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಸಬ್ಸಟಿಟ್ಯೂಶನ್). ಸಾಮಾನ್ಯ ಾವ್ನು ಹೀ ಗತಿ ಕೊಣಾಂಕತಯಿ ಮೊಜ್ಞೂಕಾ ಪತಣಾ.

ಡ್ವಾ ಪೊಟ್ಲೀಚಿ ರೇಖೆ (ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ)

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಜಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಸಾಮಾನು ಘೆತ್ತತಲೆ ಗಿರಾಕೀಲೊ ಬಜೆಟ್ ೇಖೆ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಕಲ್ಪನೆ ಕೋರ್ನು ಗ್ರಾಫ್ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಗಿರಾಕೀನ ಾಮಾನು ಘೆತ್ತತನಾ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು (ಬಜೆಟ್) ಕಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ್ಸತಕೀ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಹೊಂದೂನು ತೋ ವಿಂಗವಿಂಗಡು ಸಾಮಾನು ಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಘೆತ್ತಾ. ದುಡ್ಡು ಆನಿ ಸಾಮಾನು ಕೋರ್ನು ಂಗವಿಂಗಡ ಸಾಮಾನಾಂಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂವ್ಯೇತ. ಾಯು ಚಡ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶಿ ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು ಆಸ್ನೂಚೊ ದುಡ್ಡು ಡ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಕ ಹೊಂದೂನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಲ್ಲಾಕ ದೋನಿ ಮಾನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಘೇವ್ನು ತೇ ಖರೀದೀಚೆ ಏಕ ಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ವೇಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚಿ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ. ಹೇ ಸರೂತ ಆನಿ ಸಕಲ ದೆಂಪ್ಚಿ

ರೇಖೇಕ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ. ಗಿರಾಕೀಲೆ ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು ದುಡ್ಡು ಚಡ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಆಲ್ತಡಿ ಆನಿ ಪೆಲ್ತಡಿ ಜಾತ್ತಾ. ಗಿರಾಕೀಲೊ ಆದಾಯು ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ದಾವೆಕಡೇನ ಸರತಾ. ಆದಾಯು ಚಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಉಜ್ವೆಕಡೇನ ಸರತಾ. ಮ್ವಾಲಾಚೆಂ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಉಜ್ವೆಕಡೇನ ಸರತಾ. ಮೋಲ ಚಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ದಾವೆಕಡೇನ ಸರತಾ.

ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ನಿರ್ಬಂಧು

ಗಿರಾಕೀಕ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾರೀಯಿ ಅನುಮಾನು ಆಸ್ತಾ. ಸಾಮಾನಾಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖರೀದೀಂತು ಬದಲಾವಣೆ ಯೆತ್ತಾ. ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಉಜ್ವೆದಿಕಡೆ ಆನಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ದಾವೆದಿಕಡೆ ಸರತಾ. ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು ಆಸ್ಸೊಚೊ ದುಡ್ಡು ಆನಿ ಆದಾಯು ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೊಕಾ.

ಸಂಯೋಜನ ಆನಿ ಬಜೆಟ್ ಗಣ

ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ದುಡ್ವಾನಿ ದೋನಿ ಸಾಮಾನು ಘೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಏಕು ಸಾಮಾನು ಖಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಘೆತ್ತನಾ ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಸಾಮಾನು ಖಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಘೇವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚೆ ದೋನಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಏಕ ಸಂಯೋಜನ. ಪ್ರತೀಪಟಿ ದೋನಿ ಸಾಮಾನು ಘೆತ್ತನಾ ಏಕ ಸಂಯೋಜನ ಆಸ್ತಾ.

ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಕ ಹೊಂದೂನು ಚಾರಿಪಾಂಚ ಪಟಿ ದೊಂದೋನಿ ಸಾಮಾನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಆನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಖರೀದಿ ಕೋರ್ನು ಚಾರಿಪಾಂಚ ಅಸ್ಸಲೆ ಸಂಯೋಜನೇಂಕ ಚಾರಿಪಾಂಚ ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೂನು ಏಕ್ಕಚಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ವೇಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದೋನಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಬಜೆಟ್ ಗಣ ಮೆಳ್ತಾ. ಗಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಟೋಳಿ.

ಅನುಭೋಗೀಲೆ ಸಮತೋಲನ (ಇಕ್ವಿಲಿಬ್ರಿಯಮ್)

ದುಡ್ವಾಪೊಟ್ಲೀಂತು ಆಸ್ಸೊಚೊ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೂನು ಅತ್ಯಧಿಕ ಒಟ್ಟು ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಮೆಳ್ಚೆಕತಿರ ಅನುಭೋಗಿ ಮ್ವಾಲು ಘೆತ್ತನಾ ಸಮತೋಲನ ಕರ್ತಾ. ಏಕ ಸಾಮಾನು ವಾಪಸವಾಪಸ ಘೆತ್ತನಾ ಸೀಮಾಂತ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ತಾ. ಪ್ರತಿಪಟಿ ಘೆತ್ತನಾ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಂಗಡ ಆಸ್ಲ್ಯೊರೀಯಿ ಖರೀದಿಚೊ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಒಟ್ಟಾರೆ ಏಕಲೇಕ ಆಸ್ತಾ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಸಮತೋಲನ ಕೋರ್ನು ಅನುಭೋಗಿ ಖರೀದೀಂತು ತೃಪ್ತಿ ಪಾವ್ತಾ. ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಗಿರಾಕೀಲೆ ಸಮತೋಲನ ದಾಕ್ಕೋಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಾಕೀಲೆಂ ಔದಾಸೀನ್ಯ

ಬಜೆಟ್ ರೇಖೇಚೆ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಪ್ರತಿ ದೊನ್ನೋನಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಸಕ್ಕಡ ರೀದೀಚೆ ಔದಾಸೀನ್ಯ (ಇಂಡಿಫರೆನ್ಸ) ರೇಖೆ ತಾಂಡ್ಲ್ಯಾರಿ ಗಿರಾಕೀಲೆ ಮತೋಲನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಬಜೆಟ್ ರೇಖೆ ಆನಿ ಖಂಚೆ ಮ್ಹಾಲಾಂಚೆ ದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಮೆಳ್ತಾತಿಕೀ ತೀ ಖರೀದೀ ಅನುಭೋಗೀಲಿ ಸಮತೋಲನ ರೀದಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉದಾಸೀನತಾ (ಇಂಡಿಫರೆನ್ಸ). ಗಿರಾಕೀಕ ಂಚೇಯಿ ವಿಷಯಾಂತು ಉದಾಸೀನತಾ ಆಸ್ಸಜಾತ್ತಾ. ಒಟ್ಟಾರೆ ತಾಕ್ಕಾ ಷ್ಟಿಗೂಣು ಮುಖ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಇಷ್ಟಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶಿ ತೋ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಡ್ಡು ಖರ್ಚೇತಾ ಆನಿ ಖರೀದಿ ಕರ್ತಾ. ಗಿರಾಕೀ ಖರೀದಿ ಕರ್ತನಾ ಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೆವಿಷಯಾಂತು ದಾಸೀನತಾ ದಾಕ್ಕಯಿತಾ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕೋರ್ಯೇತ ಆನಿ ಾಕೀಲೆಂ ವರ್ತನೆ ಮೊಜ್ಜೂಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಂಗ್ತಾತಿ.

ಗ್ರಾಹಕು ಖಂಚೊ ವಸ್ತು ವೆಂಚೇತಾ ಮ್ಹೋಣು ಏಕು ಅನುಮಾನು ದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೂನು ಕೋರ್ಯೇತ. ಏಕ ಗ್ರಾಹಕು ದೋನಿ ವಸ್ತು ವ್ಚಾಕ ಆಯ್ಲಾ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ. ತಾಣೆ ಏಕು ವಸ್ತೂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಅಥವಾ ಖ್ಯೆ) ಚಡೂಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೊನ್ನೀಂಚೆ ವಸ್ತು ಕಿತ್ಲೊ ಘೇವ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಹೇ ಖೇನ ದಾಕ್ಕೋಯೇತ. ಗ್ರಾಹಕು ಚಡ ಘೆತ್ತಾ ಶಿವಾಯ ಊಣೆ ಘೇನಾ. ಗ್ಗೇಲೊ ದುಡ್ಡು ಸಂಪೂರ್ಣ ಖರ್ಚೇತಾ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ.

ಗ್ರಾಹಕಾಕ ದೊನ್ನೀಂತು ಖಂಚೋಯಿ ಏಕು ವಸ್ತು ಚಡು ಅಥವಾ ಣೆ ಘೇವ್ಯೇತ. ಏಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆ) ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನ್ನೀಂಚೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆ) ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಹೀ ಕಲ್ಪನಾ ಜಗತ್ತಾಕ ದಾಕ್ಕೋನು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೂನು ದಾಕ್ಕೈಲ್ಯಾ. ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಅಕ್ಷಮೂಲಾಚೆ ತೇನ ಡೊಂಕು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ದಾಕ್ಕೈಲೆಂ.

ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ವಸ್ತು ಘೆತ್ತಾಂಘೆತ್ತಾಂ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಮಿತ್ತ ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಅಕ್ಷಮೂಲಾಚೆ ಕಡೇನ ಡೊಂಕು ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿವರಣಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ. ಏಕು ವಸ್ತು ಚಡು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಷ್ಟಿಗೂಣು ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಅಕ್ಷಮೂಲಾಚೆ ಕಡೇನ ಡೊಂಕು ತ್ತೇಲೆ ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೇವ್ಯೆರಿ ಪೊಡ್ಚೆ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಂತ್ರ ಗ್ರಾಹಕು ದಾಸೀನತೆ ದಾಕ್ಕೈತಾ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ವಕ್ರ ಜಾವ್ನು ಸಕಲ ದೇಂವ್ತಾ. ಹೇ ರೇಖೆ ಂಡಿಫರೆನ್ಸ' ವಕ್ರರೇಖೆ ಮ್ಹೋಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ಇಂಡಿಫರೆನ್ಸಾಕ ಔದಾಸೀನ್ಯ ತಕ್ಕ ಶಬ್ದು ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ದಿಸ್ಸನಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ ಪುಸ್ತಕಾಂತು 'ಇಂಡಿಫರೆನ್ಸ' ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆಕಡೇನ ಔದಾಸೀನ್ಯ ಶಬ್ದು ಬರ್‍ಯೆತಾತಿ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರ ರೇಖೆ

ಔದಾಸೀನ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏಕು ಮಾನಸಿಕ ಖೇಳು. ಗಿರಾಕಿ ಸಾಮಾನು ಘೇವ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೊ ದುಡ್ದು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚೆತಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ವಾಪಸವಾಪಸ ದೋನಿಪಟಿ ಘೆತ್ತ್ಯನಾ ತಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಪಳ್ಯೆತಾ. ಗಿರಾಕಿ ಎಕ್ಕೂಚಿ ಸಾಮಾನು ಮಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ಏಕು ಚಡ ಆನಿ ಏಕು ಊಣೆ ಘೇವ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಸಕ್ಕಡ ದುಡ್ದು ಖರ್ಚೆತಾ. ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೇಲ್ಯಾರಿ ಚಿತ್ರಾರಿ ರೇಖೆ ವಕ್ರ ಜಾವ್ನು ಸಕಲ ದೆಂವ್ತಾ. ಏಕ ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ದೊಂದೋನಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಜೋಡೀಂಚೇ ವಕ್ರರೇಖೆ ಬೊರೋಕಾ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೇಕ ಕೆಲವು ನಿಯಮ ಆಸ್ಸತಿ.

1. ದೋನಿ ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೇ ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಪರಸ್ಪರ ಕುಡ್ಕೆ ಕರ್ನಾಂತಿ.

2. ಖಂಚೇಯಿ ಖರೀದೀಚಿ ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೇ ಸಕಲತಾಕ್ಕೂನು ವೈರಿ ಚಡಣಾ.

3. ಖಂಚೇಯಿ ಖರೀದೀಚಿ ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೇಚೆ ಮಧ್ಯಬಿಂದು ದೋನಿ ಅಕ್ಷಾಂಚೆ ಮುಲ್ಲ್ಯಾಕಡೆ ಬಾಗ್ಗೂನು ಆಸ್ತಾ. ಅಕ್ಷಾಂಚೆ ಮುಲ್ಲ್ಯಾಕ ತಾಕ್ಕೂನು ದೂರ ವಚ್ಚನಾ.

4. ಪ್ರತಿ ಖರೀದೀಚೆಂ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಏಕಲೇಕ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ತೆದ್ನಾ ಗಿರಾಕೀಕ ಔದಾಸೀನ್ಯ ಆಸ್ತಾ.

5. ಔದಾಸೀನ್ಯಾಚೆ ಖರೀದೀಂತು ಸೀಮಾಂತ ಬದಲ ಜಾವ್ಚಿ ಗತಿ ಏಕಲೇಕ ಆಸ್ಸನಾ. ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಸರೂತ ಆಸ್ಸನಾ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೆಚೆ ಮಾನಸಿಕ ಖೆಳಾಂತು ದುಡ್ದು ಚಡೂಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಲ್ಲಾಂಚೊ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮ್ಹಾಲು ಗಿರಾಕಿ ಕಿತ್ಲಕಿತ್ಲೊ ಘೆತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಔದಾಸೀನ್ಯ ರೇಖೆ ಮಾಹಿತಿ ದಿತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು ಸಾಂಗ್ತಾ. ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಔದಾಸೀನ್ಯ ವಕ್ರರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೂನು ಖೇಳ್ಯೆತ. ತೇ ರೇಖೇಂಕ ಉಡ್ಗಾಸು ದೊವ್ರೊಚೆ ಮಾಂತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಪಾಂಚಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ

ರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಂ ಆನಿ ಗಿರಾಕೀಲೆಂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ಶ್ಲೇಷಣ ಜಾತ್ತಾ. ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇಂಕ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೊ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಜಽಣ ರೀದಿ ಕರ್ತಾತಿ. ಖಂಚೊ ಸಾಮಾನು ಜಽಣ ಖರೀದಿ ಕರ್ತಾತಿಕೀ ತೋ ಮಾನು ವಿಕ್ರೀಕ ಯೆತ್ತಾ. ಜೀವನಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೊ ವಸ್ತೂಚೆ ರೀದೀಂತು ಇಷ್ಟ ಆನಿ ನಾಇಷ್ಟ ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಠಾಯಿನಾ. ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ೋಲ ಆಸ್ಸೊ. ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೊ ವಸ್ತು ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಮೋಽಲ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ೇವ್ಕಾಜಾತ್ತಾ. ಹಾತ್ತಾಂತು ದುಡ್ಡು ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂತ್ರ ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು ವ್ಕಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಹಾತ್ತಾಂತು ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಾಮಾನು ೋಽಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲೆಂಮ್ಹೊಣು ಘೇನಾ ನಾತ್ತೀಲೆಂ ಬೊಸ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ತೇ ಮಾನಾಚೊ ವ್ಯಾರಾಂತು ಲಾಭ ಮೇಳ್ನಾ ಮ್ಹೊಣು ವ್ಯಾಪಾರೀನ ತೋ ್ಹಾಲು ವಿಕ್ರಿ ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ರಾಬ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾನ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಕೋರ್ನು ಮ್ಹಾಲು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಊಣೆ ಮೋಲ್ಲಾಕ ಸಸ್ತ ಮೋಲ್ಲಾಚೆ ದೂಕಾನ ಘಾಲ್ನು ಕೋರೋಕಾ. ಸರಕಾರಾನ ಕೆಲವು ವಿಷಯಾಂತು ನುತ್ತಽ ರಾಬ್ಬೊಂಕ ಯ್ಯಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೊ ಅಭಾವು ಆಸ್ಸಽ ಮ್ಹೊಣು ಸರಕಾರಾನ ತಟಸ್ಥ ೀರಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಂತುಸೈತ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ್ಡಾಂಕ ಸಾಮಾನು ಸಸ್ತ ಮೋಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ರಿ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೋರ್ಕಾ.

ಮಾಗಣಿ (ಡಿಮಾಂಡ್) ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ (ಸಪ್ಲೈ) ಹೇ ದೋನಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಂಧು ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಿಷಯಾಂಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ವಿಂಗಽಡ ್ಗಾರಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ತಾತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಭಾರತಾಂತು ಅನ್ವಯ ಯ್ಯಾ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಶಾಲೇಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ ಯಿತಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾಂಗೇಲೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ್ಧಾಂತ ಆಮ್ಮಿ ಸುರ್ವೇಕ ಶಿಕ್ತಾತಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಭಾರತಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ತಾತಿ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು ಸ್ಯಾಮುವೇಲ್‌ಸನ್ ಹಾಣೆ ಮೋಲ ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಮಾಗಣಿ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಾಯು ಭರಪೂರ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಗ್ರಾಹಕಾಕ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಜಾಲ್ತಿತ್ಲೊ ಚಽಡ ಮಾನು ಘೆವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಇಚ್ಛಾ ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಮ್ಮಿ ಲೆಕ್ಕೂಕಾ ್ಹೊಣು ಸ್ಯಾಮುವೇಲ್‌ಸನ್ನಾನ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಭಾರತಾಂತು ಆದಾಯು ಭರಪೂರ

ನಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಭಾರತಾಚೊ ಗ್ರಾಹಕು ತಾಕ್ಕಾ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲ್ಲಿತ್ಲೋಚಿ ವಸ್ತು ಖರೀದಿ ಕರ್ತಾ.

ವಿಕ್ರೀಚೊ ನಿಯಮು

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವಸ್ತೂಚೆಂ ಉತ್ಪಾದಕು ತಾಜ್ಜೊ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಕ್ರಿ ಕೊರೂಂಕ ತಯ್ಯಾರಿ ಕರ್ತಾ. ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಊಣೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಕ್ರಿ ಕರ್ತಾ. ವಿಕ್ರೀಚೆ ನಿಯಮಾಂತು ಮೋಽಲ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಎಕ್ಕಽಚಿ ದಿಕ್ಕಾಕ ಸರತಾ. ಏಕ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿಏಕಽಯಿ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿಏಕಽಯಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ವಿಕ್ರಿ ಆನಿ ವಿಕ್ರೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ

ವಿಕ್ರಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೇ ವಸ್ತೂಚೊ ಉತ್ಪಾದಕು ಮೋಽಲ ಕಿತ್ಲೆ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಪಳಯಿನಾತ್ತೀಲೆ ವಿಕ್ಚೆಂ. ಮೋಲ ಕಿತ್ಲೆ ಮ್ಹೋಣು ನಿಮ್ಣೂಗಿಚಾಕ ನಾ. ಮೆಳ್ಳೇಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಚೆ. ಹಾಕ್ಕಾ ವಿಕ್ರಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ವಿಕ್ರೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೇಲೆ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣ (ವಜನ, ಗಾತ್ರ). ಕಿತ್ಲೊ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲಾ? ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ತೆದ್ನಾಂಚಿ ಅಮ್ಕೇಂಚಿ ಮ್ಹೋಣು ಬಾಂದ್ಲಾಂ. ಬಾಂದೀಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ. ಬಾಂದೀಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲಾಕಿ ತೇಂ ವಿಕ್ರೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ.

ವಿಕ್ರೀಚೆ ನಿರ್ಣಾಯಕಾರ

ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಬಾಂದ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇ ವಸ್ತೂಚಿ ವಿಕ್ರಿ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಾಯಕಾರ ಆಸ್ಸಽತಿ.

1. ಬಾಂದೀಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ವಸ್ತು (ಸಂಖ್ಯೆ, ಪ್ರಮಾಣ) ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲಾ?

2. ವಸ್ತು ಕೆದ್ನಾ ಮೆಳ್ತಾ? ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ಕಾ.

3. ಹೋ ಮ್ಹಾಲು ಬಝಾರಾಂತು ಪ್ರತಿಕಡೇನ ಮೆಳ್ತಽವೇ? ಕಿತ್ಲೆ ಆಂಗ್ಡಿ ಹೋ ಮ್ಹಾಲು ಹೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲಾ?

ವಿಕ್ರೀಂತು ಆನಿ ಮಾಗಣೀಂತು ಸಮತೋಲನ

ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಮೋಽಲ ಊಣೆಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣಿ ಚಽಡಜಾತ್ತಾ ವಿಕ್ರಿ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗಣೀಚೆ ಆನಿ ವಿಕ್ರೀಚೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಗಿಬ್ಬೀಲ್ಯಾರಿ

ಗಣೀ ಲೈನ ವಿಕ್ರೀ ಲೈನಾಂಕ ದಾಂಟ್ವೊಚೊ ಬಿಂದು ಸಮತೋಲನ ೀಲ.

ಸಮತೋಲನ ಮೋಽಲ ಬಜಾರಾಂತು ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೆ ೀಲ. ವಸ್ತೂಚೆ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆನಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಽಚೆ. ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಸಮತೋಲನ ಮೋಲ್ಲಾಕಯಿ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂಕಯಿ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ್ಯಾ ಬಜಾರಾಂತು ಊಣೆ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ನ್ನಾತ್ತೀಲೆ ಪೋಣುಆಸ್ತಾ.

ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಸಮತೋಲನ ಮೋಲ್ಲಾಕಯಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂಕಯಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ್ಯಾ ಬಜಾರಾಂತು ಚಽಡ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಆಯ್ಯೀಲೊ ಾಲು ಪೂರ್ತಿ ವಗ್ಗಿ ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೂನು ಖಾಲಿ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೊ ಾವು ದೆಕ್ಕೀಪಡ್ತಾ.

ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಅಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಆಂಗ್ಡೀ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ ್ಲೀಣು ಏಕು ಅಂದಾಜೊಆಸ್ತಾ. ತಿತ್ಲೋಚಿ ಮ್ಹಾಲು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಡ್ಸಾಳೀಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಹಾಣು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಭಂಡ್ಸಾಳೀಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಚಽಡ ಮ್ಹಾಲು ್ಯಾಕ ಜಾಯ್ಯಾ, ಆನಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ಯಾ. ಭಂಡ್ಸಾಳೀಂತು ವಿಕ್ಕೂನು ನ್ನಾತ್ತೀಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಪೋಣು ಆಸ್ತಾ. ವಿಕ್ರಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗಣೀಚೆ ಮಾಣ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೊ ಅಭಾವು ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಕ ತೇಜಿ ಣ್ಣಾತಿ. ಮ್ಹಾಲು ಆಸ್ಸ. ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ತಽಲನಾ. ಘೆತ್ತಽಲೊ ಆಸ್ಸ. ಮ್ಹಾಲುನಾ.

ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೀಲೆ ವೇಳಾರಿ 'ಮುಂದಿ' ಮ್ಹಣ್ಣಾತಿ. ಡ್ಸಾಳೀಂತು ಆಯ್ಯೀಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಚಽಡು. ದಾಸ್ತಾನ ಚಽಡ. ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ಜ್ಜೆ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಭಂಡ್ಸಾಳ್ಕಾರು ಉತ್ಪಾದಕಾಲೊ ಊಣೆ ಮ್ಹಾಲು ್ತಾ. ದಾಸ್ತಾನಾಚೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನುವೊಚ್ಚೊಮ್ಹೊಣು ಮೋಽಲ ಊಣೆ ್ತರ್ತಾತಿ. ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಽಡ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚಾಕ ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಮ್ಹಾಲಾಕ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಭಾಂಶ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ನಷ್ಟ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಊಣೆ ೀರ್ನು ವಿಕ್ರೀಕ ದಿವ್ವೊ ಮ್ಹಾಲು ಊಣೆ ಕೋರ್ನು ಮ್ಹಾಲಾಚೊ ಅಭಾವು ವ್ವತಶ್ರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ನಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ಚುಕ್ತಾ.

ಸಮತೋಲನ, ತೇಜಿ ಆನಿ ಮುಂದಿ ಮ್ಹೊಣು ವಿಕ್ರೀಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಲ್ಲಾಚೊ ತೀನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸು. ತೇಜಿ ಜಾವ್ನೋ ಮುಂದಿ ಜಾವ್ನೊ ಮಸ್ತ ಕಾಳ

ರಾಬ್ಬsನಾ. ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಸಮತೋಲನ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ರೇಕ ಯೆವ್ಕೊ ಮ್ಹಾಲು ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂಕ ತಕೀತ ಆಸ್ಸೂನ್ಕಾ.

ಕೆಲವು ವೇಳಾರಿ ಭಂಡ್ಸಾಳ್ಕಾರ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಶ್ರಮಾಂಕ, ತಾಂಕಾ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಖರ್ಚು ಅನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಆಶೇಕತಕೀತ ಮೋsಲ ದೀವ್ನು ಮ್ಹಾಲು ಘೇವ್ನು ದಾಸ್ತಾನ ಕರ್ತಾತಿ. ಮುಕಾರಿ ಮೋಲ ಚಳ್ಳೇಲೆವೇಳಾರಿ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಚsಡ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಕೂನು ಲಾಭ ಕರ್ತಾತಿ.

ಅಭಾವು ಆನಿ ಕ್ಷಾಮು

ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ಚಂದಾಯೇರಿ ಕಾಮ ಚಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಖ್ಯೇರಿ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾತ್ತಾ. ಶೇತಕರೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಪಾವ್ಸು ಭರಪೂರ ಪೋಣು ಬೇಳೆಂ ಚಾಂಗ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ವಸ್ತು ಖಂಚೇಯಿ ಕಾರಣಾನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಯ್ನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಸಾಮಾನಾಚೊ ಅಭಾವು ಆಸ್ಸsಜಾತ್ತಾ. ಶೇತಕರೀಂಕ ಪಾವ್ಸು ಯೇನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಬೇಳೆಂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಂತು ಕ್ಷಾಮು ಯೆತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಭಾಯ್ಲೆ ದೇಶಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಆಹಾರವಸ್ತು ಆಮದುಕೋರ್ನು ಬಝ್ಝಾರಾಂತು ಭಂಡ್ಸಾಳ್ಕಾರಾಂಕ ವಿಕ್ಕೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ವಿಕ್ರೇಚೆ ಸಮೀಕರಣ

ವಿಕ್ರೇಕ ಮ್ಹಾಲು ಕಿತ್ಲೊ ಚsಡ ಮೆಳ್ತಕೀ ತಿತ್ಲೆಂ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಹೋ ವಿಕ್ರೇಚೊ ನಿಯಮು. ಹೇ ನಿಯಮಾಕ ಕೆಲವು ವೇಳೇರಿ ಅಪವಾದು ಜಾತ್ತಾ.

1. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಹೇ ಕಾರಣಾನ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೊ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

2. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋsಲ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಹೇ ಕಾರಣಾನ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೊ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ.

3. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೊ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋsಲ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ.

4. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೊ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚಳ್ಯಾರಿ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಬಝ್ಝಾರಾಂತು ಸಮತೋಲನ ಮೋಲ, ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆನಿ ವಿಕ್ರೇಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಬದಲ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಸಕಲ ವಿಕ್ರೇಚೆ ನಿಯಮಾಂಕ ಸsಮ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ದಿಲ್ಲಾಂ.

1. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಅನಿ ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ದೊನ್ನೀಂಯಿ
ಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ ಪೂರೊ. ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ
ರೊ. ಬಝಾರಾಂತು ದಾಸ್ತಾನು ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ

2. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ
ಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ದಾಸ್ತಾನು ಚಽಡ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ
ರೊ. ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ ಪೂರೊ.

3. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚಽಡ ಜಾವ್ನು ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ
ಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ದಾಸ್ತಾನು ಚಽಡ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ
ರೊ. ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ ಪೂರೊ.

4. ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆನಿ ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ದೊನ್ನೀಂಯಿ
ಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ ಪೂರೊ. ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ
ರೊ. ದಾಸ್ತಾನು ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ.

್ಗಾರ್ಯಿ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಸರಕಾರಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ಕಷ್ಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ
ಲಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ (ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ) ತಾಬೇಂತು ದೊವ್ರೋಕ್ಕಾಜಾತ್ತಾ.
ಯಂತ್ರಣಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಸಮತೋಲನಾಂಚೆ ಮೋಽಲ ನ್ಹಂಯಿ.
ಗಣೀಂಚೆ ಆನಿ ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ಮೊಲ್ಲಾಂತು
ತೋಲನ ಜಾತ್ತಾ. ಸಮತೋಲನ ಮೋಽಲ ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಚಽಡ ಅಥವಾ
ಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ನಿಯಂತ್ರಣಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಸಮತೋಲನ ಮೊಲ್ಲಾಕಯೀ ಮಸ್ತ
ರ ವಚ್ಚಽನಾ. ನಿಯಂತ್ರಣಾಚೆ ಮೋಽಲ ಸಮತೋಲನ ಮೊಲ್ಲಾಕಯಿ
ಣೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಾಂಗ. ದಾಸ್ತಾನು ಊಣೆ ಆಸ್ತಾ. ವಸ್ತೂಚೊ ಅಭಾವು ಆಸ್ತಾ.
ತ್ತ ರೇಶನ್ ಕೋರ್ನು ಸರಕಾರ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ನಿಯಂತ್ರಣಾರಿ ವಾಂಟೀತಾ.

ತ್ತೂಂಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣ

ತೀನಿ ವರ್ಗಾಚೊ ವಸ್ತು ಗಿರಾಕಿ ಘೆತ್ತಾ. 1. ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು. 2.
ರಕ ವಸ್ತು. 3. ಮೂಲ ವಸ್ತು.

ಉದಾಹರಣೇಕ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಘಽರ. ಇಟ್ಟೀಗಾ ಪೂರಕ ವಸ್ತು.
ಟ್ಟೀಗಾ ಕೊರೂಂಕ ಉದ್ದಾಕ ಆನಿ ಮಾತ್ತಿ ಮೂಲ ವಸ್ತು.

ಗಣೀಚೊ ನಿಯಮು

ವಸ್ತೂಚಿ ಮಾಗಣಿ = ಏಕ ವಸ್ತೂಕ ಖಂಚೇಯಿ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆವ್ಚೆ.

ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಮಾಗಣಿ = ಏಕ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ?

ಏಕ ಅನುಭೋಗೀ ತೀನಿ ಕಾರಣಾನ ಏಕು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ
ತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳೇರಿ ಜಾಯಿಮ್ಹಣ್ತಾ.

1. ವಸ್ತು ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯಿ.
2. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸ.
3. ದುಡ್ಡುದೀವ್ನು ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆವ್ಚೆ ಮನ ಆಸ್ಸ.

ಘೆವ್ಚಿ ಇಚ್ಛಾ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ಘೆವ್ಚಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ದುಡ್ಡುದೀವ್ನು ಘೆವ್ಚೆಂ ಮನ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ತೇ ವಸ್ತೂಕ ಮಾಗಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ (ಡಿಮಾಂಡ ಕರ್ತಾ, ಜಾಯಿ ಮ್ಹಣ್ತಾ).

ಘರಾಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಘರಾಕ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಘರ ಬಾಂದೂಚೆ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಇಟ್ಟಿಗೇಕ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಇಟ್ಟಿಗೇಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಆನಿ ಪೂರಕ ವಸ್ತೂಂಕ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಸಂಬಂಧು: ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಮೊಲ್ಲಾಕ ಆನಿ ಪೂರಕ ವಸ್ತೂಂಕ ಆಸ್ಸೂಚೊ ಸಂಬಂಧು ಮ್ಹೊಣು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಘರ ಘೆವ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ಫ್ಲ್ಯಾಟ ಘೆತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಫ್ಲ್ಯಾಟ ಘರಾಚೆಂ ಬದಲಿ ವಸ್ತು.

ಮಾಗಣೀಚೆ ಸಮೀಕರಣ

$Qd = f(p)$

ಹೇ ಸಮೀಕರಣಾಂತು Q ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ; Qd ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಅಸ್ಥಿರತಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ.

p ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮೋಲ.

f ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಮೀಕರಣಾಂಚೆ ಸ್ಥಿರತಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಫಂಕ್ಷನ್).

(ಹೇಂ ಸಮೀಕರಣ ಅರ್ಥು ಜಾಯ್ನಾ. ನುತ್ತಚಿ ಬಾಯ್ಪಾರು ಕೋರ್ಕಾ.)

ಮಾಗಣೀಚೆಂ ಆನಿ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಗಿಳ್ವೇಲೇಲಿ ಮಾಗಣಿ ರೇಖೆ ವೈಲೆ ದಾವೆ ದಿಕ್ಕಾಂತಾಕ್ಕೂನ ಸಕಲ್ಚೆ ಉಜ್ವೆ ದಿಕ್ಕಾಕ ಸರೂತ ದೆಂವ್ತಾ. ಮೋಲ ಚಡ ಆಶ್ಶೀಲೆ ತೆದ್ದನಾ ಮಾಗಣಿ ರೇಖೆ ವೈರಿ ಸರತಾ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತೆದ್ದನಾ ಸಕಲ ಸರತಾ. ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತೂಚಿ ಮಾಗಣಿ ರೇಖೆ ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಆದಾಯು ಆನಿ ಪೂರಕ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಆನಿ ಬದಲಿ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಅಲ್ತಡಿ ಏಕಯಿ ಪೆಲ್ತಡಿ ಸರತಾ. ಬಜ್ಹಾರಾಂತು ಏಕ ವಸ್ತೂಕ ಒಟ್ಟು ಕಿತ್ಲಿ ಮಾಗಣಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಮೊಜ್ಣೂಂಕ ಸಕ್ಕಡ ಅನುಭೋಗೀಲಿ ಮಾಗಣಿ ಲೆಕ್ಕಾಂತು ಘೇವ್ಕಾ.

ಮಾಗಣೀಚೆ ಪಂಚಾಂಗ

ಖಂಚೇಯಿ ವಸ್ತೂಚೆ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪಂಚಾಂಗ (ಆಧಾರ) ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ, ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಆದಾಯು, ಆನಿ ಪರ್ಯಾಯ ವಸ್ತೂಚೆ ಮಾಗಣಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಖಂಚೇಯಿ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಏಕು ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಜಃನ ಘೆತ್ತಾತಿ ಮ್ಹೋಣು
ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ತೋ ವಸ್ತು ತೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಘೆತ್ತಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಕಳ್ಯಾರಿ
ಗಣೀಚೆ ಪಂಚಾಂಗ ಬೊರೋಯೇತ.

ಮಾಗಣೀಚೆ ಘಟಕ ಅನೇಕ ಆಸ್ಸಃತಿ. ತಾಂತು ಮೋಲ ಮುಖ್ಯ.
ರ ಅನೇಕ ಘಟಕ ಆಸ್ಸಃತಿ. ತಾಂಕಾ ಮಾಗಣೀಚೆ ನಿರ್ಣಯಕಾರ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.
ಖ್ಯಜಾವ್ನು ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ, ಗ್ರಾಹಕಾಲಿ ರುಃಚಿ, ಅಪೇಕ್ಷಾ, ಪೂರಕ
ತೂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ, ಬದಲಿ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ, ಕಿತ್ಲೆ ಗ್ರಾಹಕ ತೋ ಮ್ಹಾಲು
ತ್ತಾತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ನಿರ್ಣಯಕಾರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸಃಂತಿ.

ಮಾಗಣೀಚೆ ರೇಖೆ, ಕೋಷ್ಟಕ ಆನಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೋರ್ನು ಆಮ್ಮಿ
ಗಣೀಕ ಸಾಕಾರ ಕೋರ್ಯೇತ.

ಮಾಗಣೀಚಿ ವಳೇರಿ (ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ) ಹಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಸಾಮಾನು ಖಂಚೆ
ಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಪಟ್ಟಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಹೇ ಪಟ್ಟಿಯೇಚೆ ಏಕ
ಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂಯೇತ. ಬಝಾರಾಂತುಲೆ ಮಾಗಣೀಚೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರ
ವ್ವಾಯೇತ. ಮಾಗಣೀಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ನಿರ್ಣಯಕಾರ ಬದಲ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ
ಗಣೀ ರೇಖೆ ಬದಲ್ಸತಾ – ವ್ಹೈರಿ ಸಕಲ ಆಲ್ತಡಿ ಪೆಲ್ತಡಿ ಸರತಾ. ವಸ್ತೂಚೆ
ೋಲ ಬದಲ ಜಾತ್ತಃನಾ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವು ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೆ ವಸ್ತೂಚೊ
ಖ್ಯೇಂತು ಏಕಯಿ ವಾಂಟ್ಯಾಂತು.

ಗಣೀಚೆ ನಿರ್ಣಯಕಾರ – ಮೋಃಲ

ಏಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಃಲ ಚಃಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ವಿಕ್ಕೂನು
ೇಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ಬದಲಾವಣೆ. ಮೊಲ್ಲಾನ
ಗಣೀಕ (ವಿಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೆ ವಸ್ತೂಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ)
ರ್ಣಯಕೊರ್ಚಾಕ ಅನೇಕ ಕಾರಣ ಆಸ್ಸಃತಿ.

1. ವಸ್ತೂಚೆ ರೂಪ. 2. ತಸ್ಲೋಚಿ ವಿಂಗಡು ವಸ್ತು ಬಝಾರಾಂತು
ಚ್ಚೆ. 3. ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಆದಾಯು. 4. ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಅಭ್ಯಾಸು. 5. ವಸ್ತೂಚೆ
ೋಲ. 6. ವಸ್ತು ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ಯೆತ್ತಾ ಅಥವಾ ಯೇನಾ.
ಗ್ರಾಹಕು ಆತ್ತಃ ನಾಕ್ಕಾ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಪೊಳೋಯಾ ಮ್ಹೋಣು ವಸ್ತು ಘೇನಾ.
ಬಝಾರಾಚೆ ಮಾಹಿತಿ ಗ್ರಾಹಕಾಕ ಆಸ್ಸಃ ಅಥವಾ ನಾ.

ಗಣೀಚೆ ನಿರ್ಣಯಕಾರ – ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಆದಾಯು

ಗ್ರಾಹಕಾಲೊ ಆದಾಯು ಚಃಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ವಿಕ್ಕೂನು
ೇಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ಬದಲಾವಣೆ.

ಮಾಗಣೀಚೆ ನಿರ್ಣಯಕಾರ – ತಸ್ಸಲೋಚಿ ವಿಂಗಡ ವಸ್ತು ಗ್ರಾಹಕಾನ
ಲ್ಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸುರ್ವೇಚೆ ವಸ್ತೂಂಕ ಮಾಗಣೀ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.
ಕ್ತ ಮಾರ್ಕೇಟ' ಮ್ಹೋಣು ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ಚಿಂತನೆ ಆಸ್ಸಃ. ಮುಕ್ತ

ಮಾರ್ಕೇಟಾಂತು ಮಾಗಣೀ ಆನಿ ವಿಕ್ರೀ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತ ರೀತೀರಿ ಚೊಲ್ಟಾಕ ಸರಕಾರ ಖಂಚೇಯಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಜಾವ್ನೊ ನಿಯಂತ್ರಣ ಜಾವ್ನೊ ಘಾಲ್ನಾ.

ವಿವಿಧ ಮಾಗಣಿ

1. ಮೋಲ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ನೂನು ವೊಚ್ಚೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಮಾಗಣಿ ತಟಸ್ಥ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಮಾಗಣಿ. 2. ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಮಾಗಣಿ ಅತಟಸ್ಥ ಮೊಲ್ಲಾಂಚಿ ಮಾಗಣಿ. 3. ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಬದಲಾವಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲ್ಯಾಕಯಿ ಚಡ್ಡ ಘೆತ್ತಿಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಬದಲಾವಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಕಾರಣ ವಸ್ತೂವ್ಯೆರಿ ಗಿರಾಕೀಕ ಆಸ್ಸೂಚಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ತೀ ಮಾಗಣಿ ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಮಾಗಣಿ. 4. ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಭಾರೀ ಬದಲಾವಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಘೆತ್ತಿಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಬದಲಾವಣೆ ಜಾಯ್ನಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಖರೀದಿ ನಿರಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಮಾಗಣಿ ಜಾತ್ತಾ. 5. ಖಂಚೇಯಿ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಕಿಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಮಾಗಣಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತು ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ವಸ್ತೂಂಕ ಮಸ್ತ ದಾಸ್ತಾನು ದೊವ್ರೂರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸರಕಾರ ಕೆಲವು ಆಹಾರ ವಸ್ತೂಂಕ ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಭರಪೂರ ಮೋಲ ದೀವ್ನು ಘೇವ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ದೊವ್ರೋನ್ಸು ಘೇತ್ತಾ. ಬಜ್ಹಾರಾಂತು ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ್ಣಾತಶ್ಶಿ ಸರಕಾರ ದಾಸ್ತಾನಾಂತು ತಾಕ್ನೂನು ಮ್ಹಾಲು ಬಜ್ಹಾರಂತು ಹಾಣು ಅನೇಕ ಹೋಲ್ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ವಿಕ್ರಿ ಕರ್ತಾ. ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಹೋಲ್ಸೇಲ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ರಿ ಕರ್ತಾತಿ. ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ಸವಯೇಚೊ (ಸಸ್ತೊ) ಮ್ಹಾಲು ಮೆಳ್ತಾ.

ಹೊಂದಾಣಿಕಾ (ಹೊಂದೂಚೆ, ಇಲಾಸ್ಟಿಸಿಟಿ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತಾಯಿ)

ಹೊಂದಾಣಿಕೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಭಾರೀ ಮಹತ್ವ ಆಸ್ಸ. ಏಕ ಉತ್ಪಾದಕು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ ನಿಗದಿ ಕರ್ತನಾ ಕಿತ್ಲೆ ಮೋಲ ನಿಗದಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೇಂಕ ಉತ್ತರ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ದಿತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಉತ್ಪನ್ನ ಶುಲ್ಕ ನಿಗದಿ ಕರ್ತನಾ ಶುಲ್ಕಾಂತು ಕಿತ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಉತ್ಪಾದಕು ದಿತ್ತಾ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಗಿರಾಯ್ಕಿ ದಿತ್ತಾ? ಉತ್ಪಾದಕ ಲೋಕು ಕಿತ್ಲೆ ನಿಗದಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಶುಲ್ಕ ಸರಕಾರಾಕ ದಿತ್ತಲೀಂತಿ? ಶುಲ್ಕಾನಿಮ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನಾಚಿ ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ ಕಿತ್ತಿ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಲಿ? ಹೇ

ಮೊಲ್ಲಾನಿಮಿತ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಗುಣಮಟ್ಟು ಕಿತ್ಲೊ ವಾಯ್ಟ ಜಾತ್ತsಲೋ? ಹೇ ಪ್ರಶ್ನ್ಯಾಂಕ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಮೊಜ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ತರ ಮೆಳ್ತಾ.

ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಏಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ಖಂಚೇಯಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ದೋನಿ ಚಂಚಲ (ಬದಲ ಜಾವ್ಚಿ) ವಿಷಯಾಂಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸs. ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಗಾಕಾರ ಕೋರ್ನು ಮೆಳ್ತಾ. ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಲೇಕ ಕರ್ತನಾ ದೋನಿ ವಿಷಯಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಬದಲಾವಣ ಶೇಕಡಾವರ ಲೇಕಕೋರ್ಕಾ. ಏಕ ವಿಷಯಾಚೆ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ ಆನ್ನೇಕ ವಿಷಯಾಚೆ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೇನ ಭಾಗಸೀಲ್ಯಾರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೆಳ್ತಾ.

ವಿವಿಧ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಹೊಂದಾಣಿಕೇಚೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಖಂಚೇಯಿ ದೋನಿ ಬದಲ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಪ್ರಯೋಗ ಕೋರ್ಯೆತ. ವಿಕ್ರೀಚಿ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಪೂರಣಾಂಚಿ ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಪೂರಣಾಂಚಿ ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಕಮಯೇಚಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಆನಿ ಕಷ್ಟಿಗ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ನುಘೇವ್ಯೇತ.

1. ವಿಕ್ರೀಚಿ (ಭಾಜ್ಯ) ಮೊಲ್ಲಾಚೆ (ಭಾಜಕ) ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ: ವಿಕ್ರೀಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಗಿಸು ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತಾಸು.

2. ಮೊಲ್ಲಾಚಿ (ಭಾಜ್ಯ) ಪೂರಣಾಂಚೆ (ಭಾಜಕ) ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ: ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಗಿಸು ಪೂರಣಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತಾಸು.

3. ಪೂರಣಾಂಚಿ (ಭಾಜ್ಯ) ಮೊಲ್ಲಾಚೆ (ಭಾಜಕ) ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ: ಪೂರಣಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಗಿಸು ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತಾಸು.

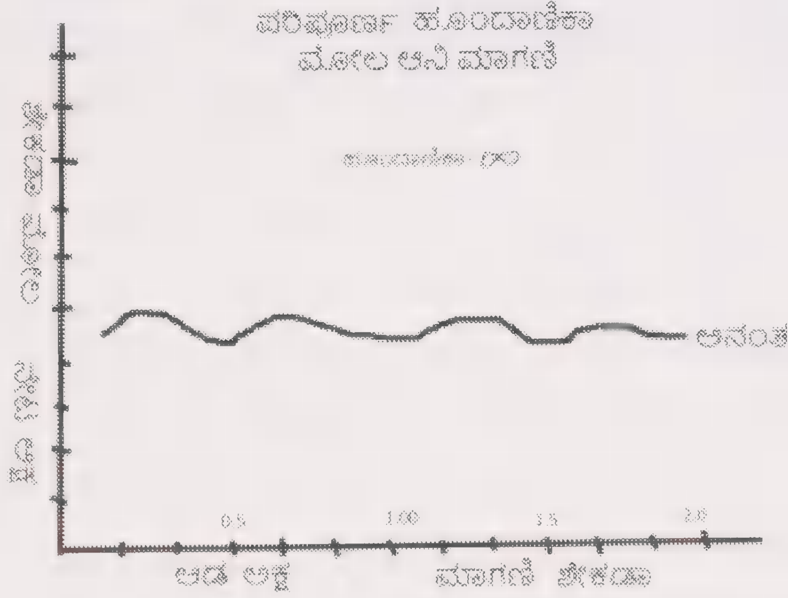
4. ಕಮಯೇಚಿ (ಭಾಜ್ಯ) ಮಾಗಣೀಚೆ (ಭಾಜಕ) ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ: ಕಮಯೇಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಗಿಸು ಮಾಗಣೀಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತಾಸು.

5. ಕಷ್ಟಿಗ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ (ಕ್ರಾಸ್ ಪ್ರೈಸ್) (ಭಾಜ್ಯ) ಮಾಗಣೀಚೆ (ಭಾಜಕ) ತರ್ಫೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ: ಕಷ್ಟಿಗ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಗಿಸು ಮಾಗಣೀಂತು ಶೇಕಡಾವರ ವ್ಯತಾಸು.

ಮೋsಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ

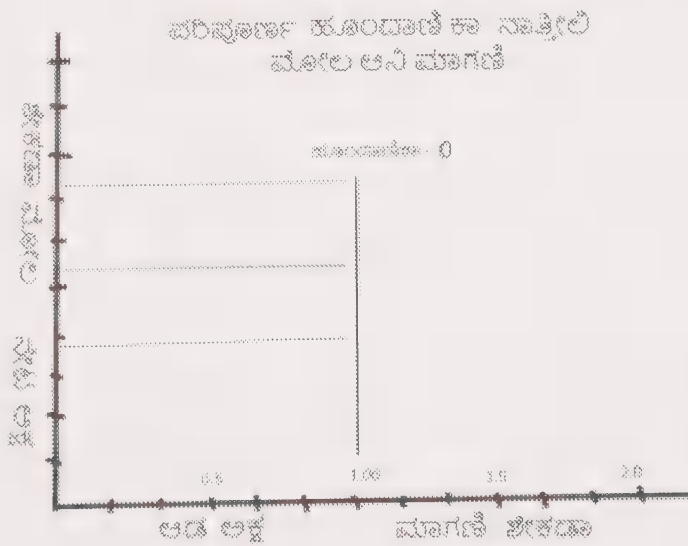
ಮೋsಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಪಾಂಚ (5) ವರ್ಗಾಚೆಂ ಆಸ್ಸತಿ.

1. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೊಂದೀಲಿ ಮಾಗಣಿ: ಮೋಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ರೇಖೆ ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕ ಲಾಗ್ಗನಾತ್ತೀಲೆ ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕ ಸಮಾನಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಮುಕಾರಿ ವತ್ತಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಮಾಗಣೀಂಕ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಾಣಿಕೇಚಿ ಮಾಗಣಿ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ.

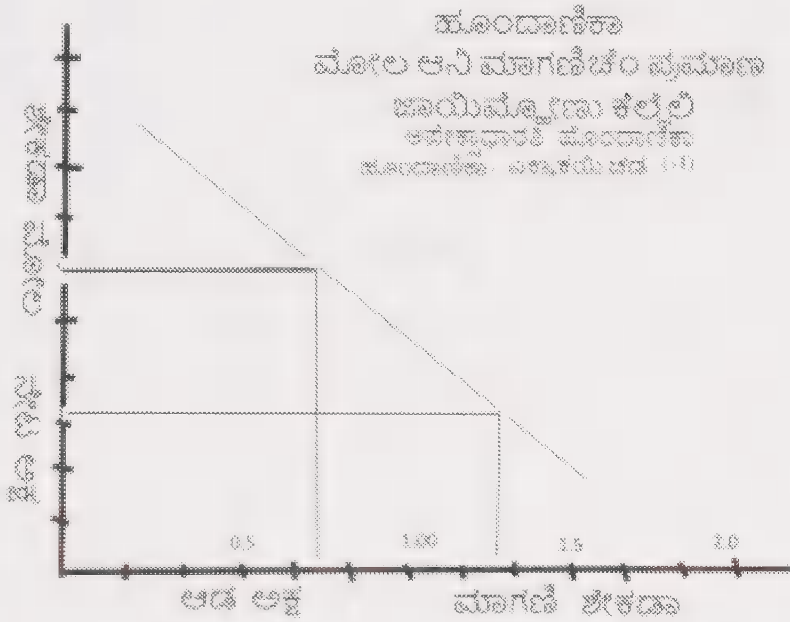
ಹೀ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಅನಂತ (∞) ಹೊಂದಾಣಿಕಾ. ಹಾಂತು ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪೂಜ್ಜ (0) ಜಾಯ್ನಾ. ಮೋಲ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಮೋಲ ಥೋಡೇಂ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಮೇತ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಚಡ್ಡ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

2. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ನಾತ್ತೀಲಿ ಮಾಗಣಿ: ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ರೇಖೆ ನೀಟ ಅಕ್ಷಾಕ ಸಮಾನಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

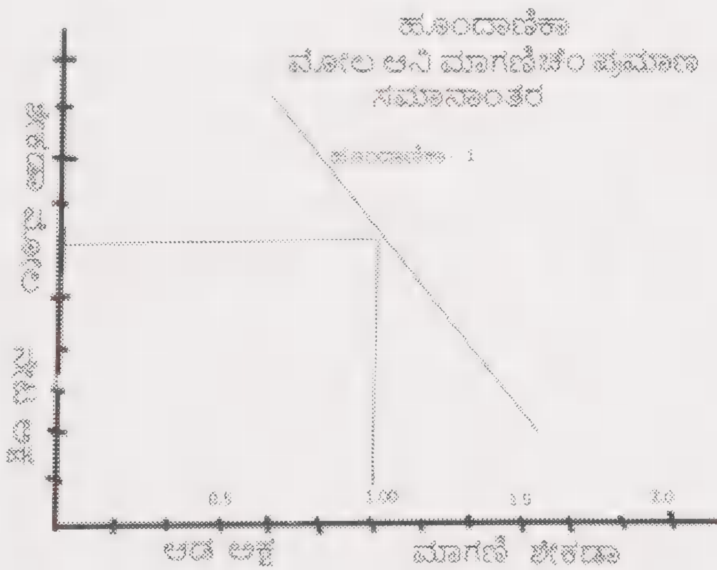

ಮೋಲ ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಬದಲ್ಸನಾ. ಹಾಂತು ಮೋಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಪೂಜ್ಜ (0) ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

3. ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಮಾಗಣಿ: ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ
ೇಕಡಾವಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕಯಿ ಮಾಗಣೇಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಶೇಕಡಾವಾರ
ೄತ್ಯಾಸು ಚಡ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಮಾಗಣೀ ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ
ೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಮಾಗಣಿ ಮ್ಹೊಣು ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ಪಷ್ಟ
ೋಯೇ೯ತ.

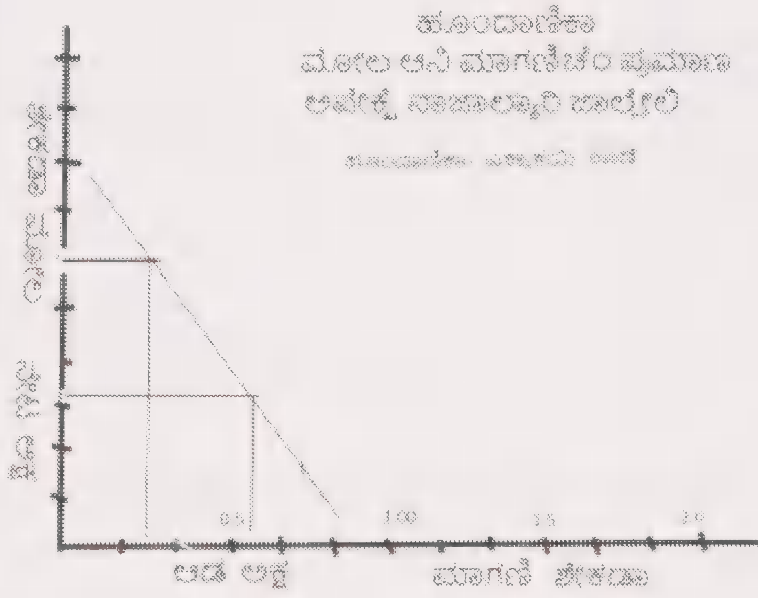
ಹಾಂತು ಮೋಽಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೇಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ
ಂಖ್ಯೆ ಎಕ್ಕಾಕಯಿ ಚಽಡಿ (>1).

4. ಸಮಾನಾಂತರ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಮಾಗಣಿ: ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ
ೇಕಡಾವಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆನಿ ಮಾಗಣೇಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಶೇಕಡಾವಾರ
ೄತ್ಯಾಸು ಏಕಲೇಕ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಮಾಗಣೀ ಸಮಾನಾಂತರ
ೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಮಾಗಣಿ ಮ್ಹೊಣು ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ಪಷ್ಟ
ೋಯೇ೯ತ.

ಹಾಂತು ಮೋಽಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಕ (1) ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

5. ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ನಾತ್ತೀಲಿ ಮಾಗಣಿ: ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಶೇಕಡಾವಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕಯಿ ಮಾಗಣೀಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಶೇಕಡಾವಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ನಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಬ್ವೇಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ಮೋಲ ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ಹಾಂತು ಮೋಲ ಆನಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಕ್ಕಾಕಯಿ ಊಣೆ (<1) ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಬಝಾರಾಂತು ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಕೆಲ್ಲೇಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಮೊಲ್ಲಾಕ, ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂಕ, ಪೂರಣಾಂಕ, ವಿಕ್ರೀಕ, ಕಮಯೇಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂಕ ಅರ್ಥು ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಚಾಕ ಸುಲಭ ಜಾವ್ಚೆ ಕತಿರ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರಯತ್ನ ಕೋರ್ನು ಹೋ ಸಕ್ಕಡ ವಿಷಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕ್ಕೂಂಕ ಆನಿಕಯಿ ಚಽಡ ಕಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಖಂಚೇಯಿ ಖಾಲಿ ಬರಪ ಆನಿ ಕುಡ್ಸಿ, ಕಳ್ವಿ, ಗುಣಾಕಾರ, ಭಾಗಾಕಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಶಿಕ್ಕೀಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಖಂಚೆ ಕಾರಣಾನ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಗೊತ್ತಾಸ್ಸ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಹೇ ವಿಷಯಾಂತು ಗೊಂದೊಳು ಕೋರ್ನು ಘಾಲ್ಲಾ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಸಾಂಗೀಲೆವರಿ ಮಾಂತ್ರ ಹೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾವ್ಚೊ ನ್ಹಂಯಿ. ಆನಿಕಯಿ ಶೆಂಬರಿ ಕಾರಣಾನ ಅಸ್ಸಲೊ ಪರಸ್ಪರು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಬಝಾರಾಂತು ಜಾತ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಸಂಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು - ಉತ್ಪಾದನ ಆನಿ ಖರ್ಚು

ರ್ಥ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಂಪತ್ತು. ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಭಾತ್ತಾಚೆ ಬೇಳೆಂ ಕೋರ್ನು ಂದೂಲು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ತಾಂದೂಲು ಸಂಪತ್ತು ತ್ತಾ. ಲೊಕಂಡ ಉಜ್ಜಾಂತು ತಾಂಬ್ಡೆ ಕೋರ್ನು ಧಾಡಾನು ಏಕಿ ಕೋಯ್ತಿ ಲ್ಯಾರಿ ಲೊಕಂಡ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು ಆನಿ ಕೊಯ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಸ್ತು ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಯ್ತಿ ಂಪತ್ತು ಜಾತ್ತಾ. ಭಾತ್ತಾಚೆ ಬೇಳೆಂ ಕಾಡೂಂಕ ಶ್ರಮ ಕೋರ್ಕಾ. ಭಾತ್ತಾಚಿ ೇ ಘಾಲ್ಕಾ. ಲೊಕಂಡಾಚಿ ಕೊಯ್ತಿ ಕೊರೂಂಕ ಶ್ರಮ ಕೋರ್ಕಾ. ೊಕಂಡಾಕ ಮೋಲ ದೀವ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಕೊಯ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ೊಕಂಡಾಚೆ ಮೋಲ ತೇ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಖರ್ಚು. ಶ್ರಮ ಕೆಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ಂಬೋಳು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಶ್ರಮಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ. ತ್ಪಾದನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಬಝಾರಾಂತು ಮಾಗಣೀ ್ತೀಲೊ ಸಿದ್ಧವಸ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನು ಆನಿ ಶ್ರಮಖರ್ಚು ಕೋರ್ನು ಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆಂ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಉತ್ಪಾದನ ವಿಷಯಾಚೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ರ್ಕನಾ ಚಡ ಲಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಶ್ರಮಾವ್ಯೆರಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಉತ್ಪಾದನಾಕ ಪೇಗುಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಶ್ರಮ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ನು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ, ಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ, ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಚೆಂ ವಿವರಣ ತ್ತಾತಿ. ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ೋಲ ಬಾಂದೂಕಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಲ ತಾಜ್ಜೆ ಉತ್ಪಾದನೇಂಕ ಜಾವ್ಚೊ ರ್ಚಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ. ಖರ್ಚಾಂತು ಅನೇಕ ಸಾನಸಾನ ಖರ್ಚು ಳ್ತಾತಿ. ಬಂಡವಾಳಾಚಿ ವಾಡಿ ಪ್ರಮುಖ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಜಾಗ್ಯಾಚೆ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ಡಿ ಅಥವಾ ಭಾಡೆಂ ಆನಿಏಕು ಖರ್ಚು. ಮಾಲಿಕಾಲೊ ಲಾಭಾಂತು ಂಟೊ ಆನಿ ನೌಕರ್ ಆನಿ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ ಸಾಂಬೋಳು ಇತ್ಯಾದೀಕ ಳ್ಳೊ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ. ಉತ್ಪಾದನಾಕ ಸರಕಾರಾಚಿ ಪರವಾನಗೀಕ ದಿವ್ಚೆ ಲ್ಕ, ವಿವಿಧ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಆನಿ ಉದ್ದಾಕ ಆನಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಕ ಲಾಗ್ಚೊ ಖರ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ ್ಕಡ ಖರ್ಚು ಮೇಳೋನು ತಾಜ್ಜೆವ್ಯೆರಿ ಲಾಭ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ್ರೇಚೆ ಮೋಲ ನಿಗದಿಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ವಿಭಿನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನ

'ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧೀಂತು ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೌಕರಾಲೆಂ ಶ್ರಮ ಉಪೇಗುಕೋರ್ನು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪನ್ನ. ಬಂಡವಾಳ ಚಡ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಊಣೆ ಶ್ರಮ ಪೂರೊ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ದಾಕ್ಕೋಯೇತ. ಬಂಡವಾಳ ಊಣೆ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧೀಂತು ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಾಂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಡ ಶ್ರಮಿಕಾಂಕ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಕೋರ್ಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ದಾಕ್ಕೋಯೇತ.

'ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬಂಡವಾಳಾಕ ಆನಿ ಶ್ರಮಿಕಾಂಕ ಸೀಮಾಂತ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ.

'ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಬಂಡವಾಳಾಕ ಅಥವಾ ಶ್ರಮಾಂಕ ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ. 'ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ' ಹಾಕ್ಕಾ ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಅಥವಾ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೇನ ಭಾಗಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮೆಳ್ತಾ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಂಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾನಿ ವಿವರಣ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೇಯಿ ದೋನಿ ಮಾತ್ರೇಚೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ವಗ್ಗಿ ಅರ್ಥು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ನಂಬೀಗಾಸ್ಸ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾನ್ನಿ ಪ್ರತಿಏಕ ವಿಷಯು ಸಮೀಕರಣಾನಿ, ಕೋಷ್ಟಕಾನಿ ಆನಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರಣಾನಿ ವಿವರಿಸೀತಾತಿ. ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚಾಕ ವೆಂಚೀಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತೀಚಿ ಹೊಗಳಿಕೆ ಜಾವ್ಕಾ. ದೇಶಾಂತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮಾಜವಾದೀ ಧೋರಣೇಂಕ ವಿಪರೀತ ಜಾವ್ನು ಅಸ್ಸೂಕಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಲೆ ಮನಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮಾ ಬೈಸೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅನಿಶ್ಚಿತ ಆನಿ ಅವಿಶ್ವಸನೀಯ ವಿಷಯು ಸಮೇತ ಸಮೀಕರಣ, ಕೋಷ್ಟಕ, ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪೇಗಕೋರ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಶಿಕಯಿಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವಿಷಯು ಬದ್ದ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ಘಟ್ಟಿ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ಸನಾ. ದಾರ್ಶನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಮೃತಿ ಆನಿ ಶ್ರುತಿಕಯಿ ವಗ್ಗಿ ಮನಸ್ಪಟಲಾಂತು ಸ್ಥಿರ ಜಾತ್ತಾ.

ಸಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ

ಸಮುತ್ಪನ್ನರೇಖೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದೋನಿ ಮೂಲವಸ್ತೂನಿ ಏಕ ಸಿದ್ಧವಸ್ತು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೊನ್ನೀಂತು ಖಂಚೆ ಮೂಲವಸ್ತು ಕಿತ್ಲೊ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಿತ್ಲೇಂಚಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಳ್ತಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಶ್ರಮ ಆನಿ ಬಂಡವಾಳ ಮೂಲವಸ್ತು ತೀನಿ ಕಪಾಟ ತಯ್ಯಾರಿಕೊರ್ಚೆ ಕಾರಖಾನೇಂತು ಘಾಲ್ಲಾಂ. ನೌಕರಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಟ ಅಕ್ಷಾಂತು ಆನಿ ಬಂಡವಾಳ ಆಡ ಅಕ್ಷಾಂತು ದಾಕ್ಕೋಚಿ ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂವ್ಕಾ.

ಎಕ್ಕಾಚೆ ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು 3000, ದೊನ್ನೀಚಾಂತು 2000, ಆನಿ ನ್ನೀಚಾಂತು 1000 ಕಪಾಟ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರೂಂಕ ಕಿತ್ಲೆ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೆ ೌಕರ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ ಮ್ಹೋಣು ತೀನಿ ಸಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ವೊಯೇತ. ಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ವಕ್ರ ಜಾವ್ನು ಸಕಲ ದೆಂವ್ತಾ. ಬಂಡವಾಳ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ೌಕರಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಹೇ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ದಿಸ್ತಾ.

ಸೀಮಾಂತ ಸಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ವೇತನಾ ಸೀಮಾಂತ ಬಂಡವಾಲ ನಿ ಸೀಮಾಂತ ಶ್ರsಮ ಉಪೇಗಕೋರ್ಕಾ.

ುತ್ಪಾದನಾಕಾರಕಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು

ಉತ್ಪಾದನೇಕ ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಿಷಯಾಂಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರಕ ್ಹೋಣು ನಾಂವ. ತೀನಿ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರಕ ಆಸ್ಸತಿ: ಬಂಡವಾಳ, ್ರsಮು ಆನಿ ಜಾಗೊ. ಹಾಂತು ಮುಖ್ಯಜಾವ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ರಿಮಾಣ (ಸಂಖ್ಯೆ, ಘಂಟೆ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಚsಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಲಾಭ ತೀನಿ ೀತೀರಿ ಅದಲಬದಲ ಜಾತ್ತಾ.

1. ಚೊಡ್ಡೆ ಲಾಭ: ಕಾರಕ ಚsಡ ಉಪೇಗ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ನಿ ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ನು ಲಾಭ ಅಧಿಕಾಕಯಿ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ಚಾಕ ೂರೊ.

2. ದೆಂವ್ಚೆ ಲಾಭ: ಕಾರಕ ಊಣೆ ಉಪೇಗ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸೀಮಾಂತ ುತ್ಪನ್ನ ಲೆಕ್ಕಾಕಯಿ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಲಾಭ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

3. ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಲಾಭ: ಕಾರಕ ಚsಡ ಉಪೇಗ ಕೆಲ್ಲೇಲೆತಶ್ಶಿ ಸೀಮಾಂತ ುತ್ಪನ್ನ ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ (ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕಯಿ ಸಕಲ) ವೊಚ್ಚೊನು ನಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಲಾಭ ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಅಥವಾ ನಷ್ಟ ಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

ಾಭಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು

ಉತ್ಪಾದನಾಕಾರಕ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಹಾಂಗೇಲೊ ಸಂಬಂಧು ಾಭಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ತೀನಿ ಸ್ಥರಾರಿ ಪ್ರಭಾವು ಕರ್ತಾ.

1. ಚೊಡ್ಡೆ ಲಾಭಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ: ಸಕ್ಕಡ ಕಾರಕಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಚಳ್ಳ್ಯಾರಿ ೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಧಿಕಾಕಯಿ ಅಧಿಕ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜಾತ್ತಾ.

2. ದೆಂವ್ಚೆ ಲಾಭಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ: ಸಕ್ಕಡ ಕಾರಕಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಳ್ಳ್ಯಾರಿ ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ಚsಡ ಜಾಯ್ನಾ.

3. ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಲಾಭಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ: ಸಕ್ಕಡ ಕಾರಕಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಡಯ್ಯಾರಿ ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಉತ್ಪಾದನಾ ಖರ್ಚು

ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಥೋಡೇ ದೀಸಭಿತ್ತರಿ ವಾಪಾಸ ಖರ್ಚೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಖರ್ಚು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು. ಸಾತ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು ದಾಕ್ಕೋನು ದೀವ್ಯೇತ.

1. ಸ್ಥಿರ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಪ್ರತಿಪಟಿ ಜಾವ್ಚೊ ಖರ್ಚಾಚೆಂ ಮೊತ್ತ ಏಕ್ಕsಚಿ.

2. ಬದಲ ಜಾವ್ಚೊ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಪ್ರತಿಪಟಿ ಖರ್ಚು ಚsಡೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಒಟ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಅಲ್ಪಾವಧೀಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಖರ್ಚಾಚ ಮೊತ್ತ.

4. ಸರಾಸರಿ ಸ್ಥಿರ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಟಿ ಜಾವ್ ಖರ್ಚಾಚೆ ಮೊತ್ತಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಪಟಿ ಖರ್ಚೀಲೆಕೀ ತೇ ಸಂಖ್ಯೇನ ಭಾಗಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚೆ ಉತ್ತರ.

5. ಸರಾಸರಿ ಬದಲ ಜಾವ್ಚೊ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಏಂಗವಿಂಗಡ ಉದ್ದೇಶಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಪಟಿ ಖರ್ಚೀಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಲೇಕಕೋರ್ನು ಪ್ರತಿಪಟಿ ಸಕ್ಕಡ ಉದ್ದೇಶಾಚೆ ಸಂಖ್ಯೇನ ಭಾಗಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚೆ ಉತ್ತರ.

6. ಸರಾಸರಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಹೋ ವೈಲೆ ಸಂಖ್ಯ 4 ಹಾಂತು ಸಾಂಗೀಲೊ ಸರಾಸರಿ ಸ್ಥಿರ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು ನ್ಹಂಯಿ. ಸ್ಥಿರ (ವೈಲೆ ಸಂಖ 1) ಆನಿ ಬದಲ ಜಾವ್ಚೊ (ವೈಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ 2) ದೊನ್ನೀಂಯಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು ಕೂಡ್ಡೂನು ಮೆಳ್ಚೆ ಸಂಖ್ಯೇಕ ಸಕ್ಕಡ ಉದ್ದೇಶಾಚೆ ಸಂಖ್ಯೇನ ಭಾಗಿಸಿಲ್ಯಾರಿ ಮೆ ಉತ್ತರ ಸರಾಸರಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು.

7. ಸೀಮಾಂತ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಉಪೇಗಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕ ಕಾರಕಾಂಕ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು.

ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಖರ್ಚು: ಏಕಪಟಿ ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇ ಉದ್ದೇಶಾಕ ವಾಪಸ ಮಸ್ತ ಕಾಳ ತಾಂಯಿ ಖರ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತೋ ಖರ್ಚು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಖರ್ಚು. ಒಟ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿ, ಸರಾಸ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಆನಿ ಸೀಮಾಂತ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಖರ್ಚು ಮ್ಹೊಣು ವರ್ಗೀಕರಣ ಕರ್ತಾತಿ.

ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಖರ್ಚು: ಗಿರಾಕೀಂಕ ಇಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಖಂಚೋಯಿ ಏಕು ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ಅವಕಾಶು ಕೋರ್ನುದಿವ್ಚೆ ಕತಿರ ತಾಜೆ ಬದಲೀಚೊ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಯ್ನಾ. ಹಾಜ್ಜೆ ನಿಮಿತ್ತ ಜಾವ್ಚೊ ಚಡಾವ ಖರ್ಚು ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖರ್ಚು: ಏಕ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆಕತಿರ
ೀಣಾಯಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಧೈರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕಾ,
ಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪೇಗಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಲ ಲೇಕಕೋರ್ನು
ತ್ತ ಕಿತ್ಲೆಜಾತ್ತsಕಿ ತೋ ಖರ್ಚು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖರ್ಚು.

ಸಗೀ ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ಖರ್ಚು

ಬಂಡವಾಳ ಕೊಣಾಲೆಂಕೀ ತಾಂಗೇಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಉತ್ಪಾದಕ
ಸ್ಥೇಚೆ ಮಾಲಕತ್ವ ಆಸ್ತಾ. ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ರೀತೀರಿ ಬಂಡವಾಳ
ಟ್ಟಿಕೋರ್ನು ಸಂಸ್ಥೆ ಆರಂಭ ಕರ್ತಾತಿ. ಖಾಸಗೀ (ಪ್ರೈವೇಟ್), ಸರಕಾರೀ
ಬ್ಲಿಕ್) ಆನಿ ಸರಕಾರೀಖಾಸಗೀಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತ (ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾರ್ಟನರ್ಶಿಪ್)
ಣ್ಹೋಣು ತೀನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಚೊಲೋಯೇತ.

ಸರಕಾರಾನ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಸಂಸ್ಥೇಂತು
ವ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಖಾಸಗೀ ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ತೇ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಜಾವ್ಚೊ ಖರ್ಚು
ಸಗೀ ಖರ್ಚು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಸರಕಾರಾನ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು
ವ್ಚೊ ಖರ್ಚು ಸಾಮಾಜಿಕ ಖರ್ಚು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಖರ್ಚು
ಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಜಾತ್ತಾ. ಉದ್ಯೋಗೀಕರಣಾನಿ ಆನಿ ಶಹರೀಕರಣಾನಿ
ವ್ಚೆ ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯ ಕಮ್ಮಿ ಕೊರೂಂಕ ವಿವಿಧ ಉಪಾಯ ಕರ್ತನಾ ತಾಕ್ಕಾ
ವ್ಚೊ ಖರ್ಚು ಸಾಮಾಜಿಕ ಖರ್ಚು.

ಮಾಂತ ಬದಲಜಾವ್ಚಿ ಗsತಿ

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಸ್ಸs.
ರ್ಜಿನಲ್ ಶಬ್ಧಾಕ ಸೀಮಾಂತ ಮ್ಹೋಣು ಕೊಂಕಣೀಂತು ಭಾಷಾಂತರ
ಲ್ಲಾಂ. ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸೀಮಾಂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೊರೂಂಕ ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ
ಜ್ವಾಕಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ನಾತ್ತೀಲೆಂ ಸೀಮಾಂತ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಡೂಂಕ
ಯ್ಯಾ. ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು, ಸೀಮಾಂತ ಮಾಗಣೀ, ಸೀಮಾಂತ ವಿಕ್ರಿ,
ಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ, ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರತಿಏಕ ಸೀಮಾಂತ ಅಂಗ
ಕಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂನು ಸೃಷ್ಟಿಕೋರ್ಯೇತ.

ವೈರಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಸಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ಗಿಚ್ಚೇತನಾ ವಿಂಗವಿಂಗಡ
ರಾಣಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ಜೋಡೀಂಕ ದಾಖಲಕರ್ತಾತಿ.
ಮಾಂತ ಸ್ಥರಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಶ್ರಮ ಉಪೇಗಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸೀಮಾಂತ
ಮುತ್ಪನ್ನ ರೇಖೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾ. ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ಸೀಮಾಂತ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ
ಮಾಂಚಿ ಜೋಡೀ ಬದಲ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರೇಖೆ ಆಲ್ತಡಿ ಅಥವಾ ಪೆಲ್ತಡಿ ಸರತಾ.
ಖೇನ ಸರ್ಚೆ ಗsತಿ (ರೇಟ್) ಸೀಮಾಂತ ಸಮುತ್ಪನ್ನ ಬದಲ ಜಾವ್ಚಿ ಗsತಿ
ತ್ತಾ.

ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚು

ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಖಂಚೇಯಿ ವಿಭಾಗಾಂತು ಕಾಮಕರ್ತಲ್ಯಾನ ಸಹಕಾರು ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚು ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ ಭಾಯ್ರ ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಸಾಮಾನು ಸಾಗಿಸೂಚೆ ವಿಷಯಾಂತು, ನಗದು ದುಡ್ಡು ಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮೇಳ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೀಲ್ಯಾಕ ವಸೂಲಿ ವೇಳೇರಿ ಯೇನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ.

ಉದಾಹರಣೆ

1. ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಬಂಡವಾಳಾಚೆ 9 ವಾಂಟ್ಯಾಂತು ಚಾರಿ ವಾಂಟ್ಯಾನಿ 35 ಫ್ಲಾಟ ಬಾಂದ್ಲೀಂತಿ. 5 ವಾಂಟ್ಯಾನಿ 40 ಫ್ಲ್ಯಾಟ ಬಾಂದ್ಲೀಂತಿ. ಸೀಮಾಂತ ಆನಿ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಿತ್ಲೆ?

ಉತ್ತರ: 4 ವಾಂಟ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ..... 35

5 ವಾಂಟ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ..... 40

ಅ) ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪನ್ನ = ಕ – (ಕ–1) = 75–74 = 1

ಕ = ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ.

ಬ) ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ = ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಭಾಗಿಸು ಬದಲ ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನಾಕಾರಕಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ

= 75/9 = 7 1/3 ಅಥವಾ 7.33

2. ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಖರ್ಚು

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಏಕು ಕಮ್ಮಾರು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವೃತ್ತೀನ ಪಿಕ್ಕಾಸ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 4000 ರುಪ್ಪಯೊ ಕಮಯ ಕರ್ತಾ. ಪಿಕ್ಕಾಸಾಚೆ ಬದಲಾಕ ಖೋರೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 3800 ರುಪ್ಪಯೊ ಕಮಯ ಕರ್ತಾ. ತಾಣೆ ಪಿಕ್ಕಾಸ ಕೊರ್ಚೆ ಸೋಣು ಖೋರೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಖರ್ಚು ಕಿತ್ಲೊ?

= 4000–3800 = 200 ರುಪ್ಪಯೊ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಸಾತ್ತಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ

ಅಂಗ್ಡಿಂತು ವ್ಯಾಪಾರು ಜಾತ್ತಾ. ದೋನಿ ಆಂಗsಡಿ ಲಾಗ್ಗಿಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಗಿರಾಕೀಕ ತಾಂಡ್ಚಾಂತು ತಾಂಗೆಲೆ ಮಧ್ಯೇಂತು ಸ್ಪರ್ಧಾ ಜಾತ್ತಾ. ನಿರ್ದೋಷೀ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಸ್ಪರ್ಧಾ. ಮೋಸು, ದಗಲ್ಬಾಜೀ, ಅನ್ಯಾಯು, ಕುಯುಕ್ತೀ, ನಾತ್ತೀಲೊ ವ್ಯಾರು. ಸ್ವಚ್ಛ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ತಾಣೆ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದೊವ್ವೊರ್ಚೊ ಸಾಮಾನು ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋsಲ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮುಶಿಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ವ್ಯಾರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧಂಧೊ ಆನಿ ಸ್ವಂತವೃತ್ತಿ. ವ್ಯಾರಾಕ ಏಕಿ ಆಂಗsಡಿ ಜಾಯಿ. ಗಿರಾಕೀನ ಮ್ಹಾಲು ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಂಗ್ಡೀಕ ಸಂಪರ್ಕುಕೋರ್ಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ/ತಿಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ತೇ ಆಂಗ್ಡಿಂತು ಆಸ್ಸವೇ ಮ್ಹೋಣು ಪೊಳೋಕಾ.

ಆಂಗsಡಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗಿರಾಕೀನ ತಾಕ್ಕಾ/ತಿಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ಚೆ ಘೂಢೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಲ ವಿಚಾರ್ಸೂಚಾಕ, ಮ್ಹಾಲಾಕ ಪೊಳೋಚಾಕ ಆನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಕೋರ್ಚಾಕ ಏಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಆಂಗ್ಡಿಂತು ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ತsಲೊ ಏಕು ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಸ್ಸs. ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ತsಲೊ ಗಿರಾಕಿ ಆಂಗ್ಡೀಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಯೆತ್ತಾ ಏಕಯಿ ಘೋನಾರಿ ಏಕಯಿ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ಟಾರಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕರ್ತಾ. ವಿಕ್ತsಲ್ಯಾನ ಮ್ಹಾಲ್ಲಾಚೆ ಮೋsಲ ನಿಗದಿ ಕೋರ್ನುಆಸ್ಸೂಕಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಏಕು ನಾಲ್ಲಾತೋಟಾಚೊ ಮಾಲೀಕು ಸುಧಾಮು ಪ್ರತಿದೀಸು ಸಕಾಣೀ ಉಟಾನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮಾಡ್ಡ್ಯಾತೋಟಾಕ ವತ್ತಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಮಾಂಚಾಕರಾನ ಬೊಂಡೆ ಕಾಡಯಿತಾ. ಶೆಂಬರಿ ದೊನ್ನಿ ಬೊಂಡೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಜೀಪಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ಮಾರ್ಕೆಟಾಕ ವ್ಹರ್ತಾ. ಮಾರ್ಕೆಟಾಂತು ಬೊಂಡ್ಯಾಚಿ ಆಂಗ್ಡ್ಯೊ ಆಸ್ಸಂತಿ. ತೇದೀಸು ಬೊಂಡ್ಯಾಕ ರೇಟ ಕಿತ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ವಿಚಾರ್ಸೂನು ಸುಧಾಮು ಬೊಂಡೊ ವಿಕ್ತಾ. ಏಕ ಆಂಗ್ಡೀಚೊ ಸುಧಾಮಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಬೊಂಡೊ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ತಾ. ಸುಧಾಮಾಂಕ ಬೊಂಡ್ಯಾಚೆ ಬದಲಾಕ ದುಡ್ಡು ಮೆಳ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ಆನಿ ದುಡ್ಡು ಏಕ ಹಾತ್ತಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಅನ್ನೇಕ ಹಾತ್ತಾಂತು ಯೆವ್ವೇಂಚಿ ವ್ಯಾರು.

ವ್ಯಾರಾಚೆಂ ಸ್ಥಳ: ವ್ಯಾರು ಜಾವ್ಚೊ ಜಾಗೊ ಎಕ್ಕsಕಡೆ ಸ್ಥಿರs ಆಸ್ಸೂಯೇತ ಅಥವಾ ಭೋಂವ್ಚೊ ಆಸ್ಸೂಯೇತ. ಸ್ಥಳೀಯ ಆಸ್ಸೂಯೇತ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪೀ ಆಸ್ಸೂಯೇತ. ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪೀ ಅಥವಾ ಜಗತ್ವ್ಯಾಪೀ ಆಸ್ಸೂಯೇತ. ಖಾಣಜೇವಣ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ಕಡೇನ ಮಾಂತ್ರ ಮೆಳ್ತಾ.

ಹೋ ಮ್ಹಾಲು ಖಂಯಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಕೀ ಥಂಯಿ ಮಾಂತ್ರ ವಿಕ್ಹೂಂಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಫಾಸ್ಟಫೂಡ್ ವ್ಯಾರು ಹಾಜ್ಜೆ ಉದಾಹರಣ. ಧವಸಧಾನ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಗ್ಳೆ ದೇಶಾಂತು ವಿಕ್ಹೂಯೇತ. ಜಗತ್ಯಾಂತು ಅನೇಕ ಕಡೇನ ಪೆಟೋನು ದೀವ್ಯೇತ.

ಭೊಂವ್ಚೊ ವ್ಯಾರು: ಏಕು ವ್ಯಾಪಾರೀ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ವ್ಯಾನಾಂತು ಸಾಮಾನು ಭೋರ್ನು ಗಾಂವಗಾಂವ ವಿಕ್ಹೂಂಕ ವ್ಹತಾ. ಏಕ ಚಿರಣಿಕೇಚೊ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಚಿರಣೀಕಾ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆಕಡೇನ ಚಿರಣೀಕಾ ಘೆತ್ತಾ. ತೀ ಚಿರಣೀಕಾ ತೋ ಕಸ್ಟಮ್ಸಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಡಿಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೋರ್ನು ವಿಮಾನಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರಾತಾಕ್ಹೂನು ಲಂಡನ್ನಾಂಕ ವ್ಹತಾ. ಲಂಡನ್ನಾಂತು ಏಕ ಗಿರಾಕೀಕ ಸಂಪರ್ಕು ಕರ್ತಾ ಆನಿ ತೀ ಚಿರಣೀಕಾ ತಾಕ್ಕಾ ವಿಕ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಎಕ್ಡೆ ತಾಕ್ಹೂನು ಆನ್ನೆಕ್ಡೆ ಮ್ಹಾಲು ವ್ಹೋರ್ನು ವಿಕ್ಚೊ ವ್ಯಾರು ಭೊಂವ್ಚೊ ವ್ಯಾರು.

ವ್ಯಾರಾಚೊ ವಸ್ತು (ಮ್ಹಾಲು, ಸಾಮಾನು, ಸೇವೆ): ಏಕ ಆಂಗ್ಡೀಂತು ಏಕ್ಕಃಚಿ ಸಾಮಾನು ವಿಕ್ಹೂಂಕ ದವ್ವಲ್ಲೊಲೊ ಆಸ್ನೂಯೇತ. ಅನೇಕ ವಸ್ತು ಆಸ್ನೂಯೇತ. ದುಡ್ಡು ಘೇವ್ನು ಮ್ಹಾಲು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವ್ಯಾರು ಜಾತ್ತಾ. ಧರ್ಮಾಂಕ ಖಂಚೋಯಿ ಸಾಮಾನು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವ್ಯಾರು ಜಾಯ್ನಾ. ಉದ್ಗೀರೆಂ ವ್ಯಾರಾಚೊ ಮ್ಹಾಲು ನ್ಹಂಯಿ.

ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ

ಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಸಾಮಾನು ವಿಕ್ಹೂಂಕ ಆಶ್ಶೀಲೆಕಡೇನ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಆಸ್ಸಜಾತ್ತಾ. ಸ್ಪರ್ಧಾ ನಿರ್ದೋಷಿ ಆನಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಆಸ್ನೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಎಕ್ಹೂ ಮ್ಹಾಲು ತೇಚಿ ಎಕ್ಕಃ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಹೂಕಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ವ್ಯಾರಾಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಆಸ್ನೂಕಾ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೇಯಿ ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಸ್ಪರ್ಧೆಂತು ಭಾಗುಘೇವ್ಯೇತ. ಮ್ಹಾಲಾಚಿ ಮಾಗಣೀ ಚಃಡೂಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಹೋ ಎಕ್ಡೇ ಬೈಸೂನು ಕೊರ್ಚೊ ವ್ಯಾರು. ಮ್ಹಾಲು ವ್ಹಾಂವ್ಚೊ ಖರ್ಚು ನಾ. ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಕಾರಕಾಂಕ ಖಂಚೇಯಿ ನಿರ್ಬಂಧ ನಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧಾ ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಪೂರಣ

ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಾಲು (ಸಂಖ್ಯೆ, ವಜನ) ವಿಕ್ಹೂಂಕ ಮಾರ್ಕೇಟಾಂತು ಆಯ್ಲಾಕೀ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಸಕ್ಕಡ ಮೇಳ್ನು ತೇ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪೂರಣ ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಘುಳ್ಳೆಏಕ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು ವಿಕ್ರೀಚೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಂಗ್ಲಾ. ವಿಕ್ರಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಹೂನು ಗೆಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು. ಪೂರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಹೂಂಕ ದವ್ವಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು. ಪೂರಣಾಂತುಲೋಚಿ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಹೂನು ವತ್ತಾ.

ರ್ಲೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಚೆ ಮಾರ್ಕೆಟಾಂತು ಪೂರಣ ರೇಖೆ

ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಪೂರಣ ಭರಪೂರ ಆಸ್ತ್ಸನಾ ಪೂರಣ ಖೆ ಗಿಚ್ಚೆಲ್ಯಾರಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಧಾರಕ ಅಂಶ ಉಠಾನು ದಿಸ್ತಾತಿ.

1. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ: ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ವಾಡ್ಡೀಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚೆ ತ್ಪಾದನೇಂತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾಂಚೊ ಉಪೇಗು ಚಡ ಜಾಲ್ಲಾ. ತಾಜ್ಜೆನಿಮ್ತಿ ವಿಧ ರೀತೀರಿ ಮೂಲವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹ, ಮೂಲವಸ್ತೂಕ ಹಾಡ್ಜೆವ್ಹೊರ್ಚೆ, ಆನಿ ಪರ್ಚೆ ರೀತೀಂತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ತ್ಸನಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಉಣೇ ದುಡ್ವಾನ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸವಲತ್ತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕರ್ತಾತಿ. ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಯಂತ್ರ, ಕ್ಕಾಡಿ ಆನಿ ಲಾಂಕ್ಡೀ ಸಾಮಾನು, ವಾಹನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಜೋಡ್ಡಿತಾತಿ. ನುಭವೀ ಆನಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಅಧೀಕ್ಷಕಾಂಕ ಆನಿ ನೌಕರಚಾಕರಾಂಕ ನೇಮಕ ರ್ನು ಕಾನೂನಪ್ರಕಾರ ತಾಂಕಾ ಸಂಭಾವನೆ ದಿತ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಯಮಾಂಚೆ ಅನುಸಾರ ಸಕ್ಕಡ ಪರವಾನಗಿ ಘೇವ್ನು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಯ್ಯಾನ್ತಶ್ಶಿ ಪೋಳೋನು ಉದ್ಯೋಗು ಚಲಾಯಿಸ್ತಾತಿ. ತೆದ್ದ್ಸನಾ ಸೀಮಾಂತ ರ್ಚು ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಪೂರಣ ವೃದ್ಧಿ ಜಾತ್ತಾ.

2. ಮೂಲವಸ್ತೂಚೊ ಭಾವ: ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಊಣೆ ತ್ತಾ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಕಾರ್ಮಿಕಾಂಕ ದಿವ್ಚೊ ಸಾಂಬೋಳು (ಶ್ರಮಾಚೊ ಖರ್ಚು): ಚಡ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಹೇತು: ಉದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರ್ಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಪೂರಣಾರಿ ಭಾವ ಘಾಲ್ತಾ. ಲಾಭ ಕಮಯ ಕೊರೂಂಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲಾ ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ಚಡ ಕೋರ್ಕಾ.

5. ತೀರ್ವೆ, ಕರ, ಟ್ಯಾಕ್ಸ, ಡ್ಯೂಟಿ, ಲೈಸೆನ್ಸ ಫೀ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿ ತ್ಯಾದಿ: ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಣ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ.

6. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ: ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ರಿಸರಸ್ನೇಹಿಕೀ ಪರಿಸರ ಮಲಿನ ಕರ್ತಾ? ಚಡ ಖರ್ಚು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಮ್ಮಿ ಕರ್ತಾತಿ.

ಪೂರಣ ರೇಖೇಕ ಪ್ರಭಾವಿತ ಕೊರ್ಚೆ ಆನಕಯಿ ಮಸ್ತ ನಿರ್ಧಾರಕ ಸ್ಸತಿ.

ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು ರೇಖೆ - ಖರ್ಚು ಆನಿ ಮೋಲ ಸಮತೋಲನ

ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು ರೇಖೆ ಗಿಚ್ವೇಲ್ಯಾರಿ ತೇ ರೇಖೇಂತು ಪೂರಣ ರೇಖೆ ಆಸ್ತಾ. ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಖರ್ಚು ಆನಿ ಮೋಲ ಸಮತೋಲನ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ:

1. ಮೋಲ ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚಾತಿತ್ಲೇಂಚಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸೂಕಾ.

2. ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು ರೇಖೆ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ರೇಖೇಕ ಸಕಲ್ಲ್ಯಾನ ಕುಡ್ಕೆಕೋರ್ನು ಉಂಚಿ ದಿಕ್ಕಾಂತು ವೊಚ್ಚೂಕಾ

3. ಮೋಲ ಸರಾಸರಿ ಬದಲೀ ಖರ್ಚಾಕ ಸಮ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸೂಕಾ.

ಕಮಯ

ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನ ಹಾತ್ತಾಂತು ಯೆವ್ಚೊ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ. ಕಮಯಾಂತು ತೀನಿ ವರ್ಗ ಆಸ್ಸತಿ. 1. ಒಟ್ಟು ಕಮಯ 2. ಸರಾಸರಿ ಕಮಯ ಆನಿ 3. ಸೀಮಾಂತ ಕಮಯ.

1. ಒಟ್ಟು ಕಮಯ: 2000 ಕೇಜಿ ತಾಂದೂಲು ಕೇಜೀಕ 50 ರುಪ್ಪಯೆ ಲೆಕ್ಕಾನ ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಕಮಯ = 2000 ಗುಣಿಸು 50 = 10000.

2. ಸರಾಸರಿ ಕಮಯ: ಒಟ್ಟು ಕಮಯ ಭಾಗಿಸು ಸಾಮಾನಾಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ =10000 ಭಾಗಿಸು 2000 = 50

3. ಸೀಮಾಂತ ಕಮಯ: ಹೇಂ ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕೋರ್ನು ಸಿದ್ಧ ಕೋರ್ಕಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೇಚೊ ಸಾಮಾನು ವಿಕ್ತ್ತನಾ ಖಂಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಕಮಯ ಜಾತ್ತಕೀ ತೀ ಕಮಯ ಸೀಮಾಂತ ಕಮಯ. = 50.

ತಟಸ್ಥತೆ, ಸಮಸ್ಥಿತಿ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭ

ತಟಸ್ಥ ವ್ಯಾರು: ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚಾಚೆ ರೇಖೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚಾಚೆ ರೇಖೇಕ ಆಪ್ಡೊಡ್ಚೊ ಬಿಂದು ತಟಸ್ಥತೇಚೊ ಬಿಂದು.

ಸಮಸ್ಥಿತೀಚೊ ವ್ಯಾರು: ಖರ್ಚು ಆನಿ ಕಮಯ ಎಕ್ಕಲೇಕ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೋ ವ್ಯಾರು ಸಮಸ್ಥಿತಿಚೊ ವ್ಯಾರು ಜಾತ್ತಾ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಾಚೊ ವ್ಯಾರು: ವ್ಯಾರಾಂತು ಕಮಯ ಆನಿ ಖರ್ಚು ಏಕಲೇಕ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನಷ್ಟ ನಾ. ವ್ಯಾರು ಚಲ್ತಾ. ಆಂಗಡಿ ಬಂದಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ಖರ್ಚಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಖರ್ಚು ಸೇರ್ಸಿಲಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಂ ಸಂಭಾವನೆ ನೌಕರಾಂಲೊ ಸಾಂಬೋಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಖರ್ಚು ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಾಂತು ಆಯ್ಲಾಂ. ಅಸ್ಸಲೆ ವ್ಯಾರಾಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಾಚೊ ವ್ಯಾರು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ತಟಸ್ಥತೆ ಆನಿ ಸಮಸ್ಥಿತೀಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಭಯೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಾಚೆ ವ್ಯಾರಾಂತು ಕಮಯ ಖರ್ಚಾಕಯಿ ಅಧಿಕ
ಸ್ತಾ. ಖರ್ಚು ಕಮಯೇಕಯಿ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನಷ್ಟಾಚೊ ವ್ಯಾರು ಜಾತ್ತಾ.

ಂದಾಣಿಕಾ (ಇಲಾಸ್ಟಿಸಿಟಿ, ಹೊಂದೂಚೆ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕಾಯಿ)

ಮೋಽಲ ಆನಿ ಪೂರಣ ಎಕ್ಕಾಎಕ್ಕಾಕ ಹೊಂದೀತ್ಽನಾ ರಬ್ಬರಾಚೊ
ಟ್ಟೊ ತಾಂಡೂನು ಸೊಳ್ಳ್ಯಾರಿ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಏಕ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ
ನ್ನೇಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ದಾಕ್ಕೈತಾ ಆನಿ ಘುಳ್ಳೆ ಸ್ಥಿತೀಕ ವತ್ತಾ. ಮೋಽಲ
ದಲ್ಸಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಮೋಽಲ–ಪೂರಣ
ಂದಾಣಿಕಾ ಮೊಜ್ಜ್ಯಾರಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

ವಾಜ್ಜೀತಲೆ ಮಹಾನುಭಾವಾಂಕ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕಶ್ಶಿ ಲೇಕ ಕರ್ತಾತಿ
ವ್ವೋಣು 'ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ' ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು ಏಕಪಟಿ ದಿಲ್ಲಾಂ.
ಲ್ಯಾರಿಯೀ ವಾಪಸ ಏಕಪಟಿ ಹಾಂಗಾ ದಿತ್ತಾಂ. ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕೆದ್ನಾಯಿ
ಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಖಂಚೇಯಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ದೋನಿ ಚಂಚಲ
ದಲ ಜಾವ್ಚಿ) ವಿಷಯಾಂಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ
ಖ್ಯೆ ಭಾಗಾಕಾರ ಕೋರ್ನು ಮೆಳ್ತಾ. ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಲೇಕ ಕರ್ತನಾ ದೋನಿ
ಷಯಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಬದಲಾವಣ ಶೇಕಡಾವರ ಲೇಕಕೋರ್ಕಾ. ಏಕ
ಷಯಾಚೆ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ ಆನ್ನೇಕ ವಿಷಯಾಚೆ ಶೇಕಡಾ
ದಲಾವಣೇನ ಭಾಗಸೀಲ್ಯಾರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೆಳ್ತಾ.

ರಣ–ಮೋಲ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ

ಪೂರಣ ಆನಿ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಆಪ್ಲಿನ್ತ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ.
ಲ್ಲಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಳೊ
ಮಾನು) ಕಶ್ಶಿ ಬದಲ್ಸತಾ ಮ್ಹೋಣು ಪೂರಣಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮ್ಕಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರ್ತಾ. ಪೂರಣ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಹೊಂದೂನು ಘೆತ್ತಾ.

ಪೂರಣ–ಮೋಲ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ = ಪೂರಣಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು
ವ್ಚೆ ಶೇಕಡಾವಾರ ಬದಲಾವಣ ಭಾಗಿಸು ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಶೇಕಡಾವರ
ದಲಾವಣ.

ಉದಾಹರಣಾಂಕ ಪ್ರಶ್ನೆ:

1. ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚೆ ಪೂರಣ: ಏಕ ಕಾರಾಚೆ ಮೋಲ
0000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ) ಆಶ್ಶೀಲೆಂ 330000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ ತೀಸ ಹಜ಼ಾರ)
ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಕಾರಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ) 10000 (ಧಾ
ಜ಼ಾರ) ತಾಕ್ಕೂನು 12000 (ಬಾರಾ ಹಜ಼ಾರ) ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ
ಂದಾಣಿಕಾ (ಮೊಹೊ) ಕಿತ್ಲಿ?

ಮೋಲ್ಲಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = ತೀನಿ ಲಕ್ಷಾಂತು 30000 = 10%

ಪೂರಣಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = ಧಾ ಹಜ಼ಾರ ಕಾರಾಂತು 2000 = 20%

ಮೊಹೊ = 20/10 = 2 = >1

ಮೊಹೊ ಎಕ್ಕಾಕಯಿ ಚಡ್ಡ ಆಸ್ಸ. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸ. ಕಾರಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಡ್ಡ ಕೊರ್ಚೆ ನಾಕ್ಕಾ.

2. ಅಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ನಾತ್ತೀಲೆಂ ಪೂರಣ: ವೈಲೆ ಉದಾಹರಣಾಂತು ಕಾರಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ) 9000 (ನೌವ ಹಜ಼ಾರ) ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ (ಮೊಹೊ) ಕಿತ್ಲಿ?

ಪೂರಣಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 1000 = –10%

ಮೊಹೊ = –10/10 = –1 = <1

ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ (ನೆಗೆಟೀವ್) ಜಾಯ್ಯಾ.

ಮೊಹೊ ಎಕ್ಕಾಕಯಿ ಊಣೆ ಆಸ್ಸ. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ ಪಾವ್ನಾಂತಿ. ಕಾರಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಡ್ಡ ಕೊರ್ಯೇತ.

3. ನಿರಪೇಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ನಾತ್ತೀಲೆ ಪೂರಣ: ವೈಲೆ ಉದಾಹರಣಾಂತು ಕಾರಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ) 10000 (ಧಾ ಹಜ಼ಾರ) ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ (ಮೊಹೊ) ಕಿತ್ಲಿ?

ಪೂರಣಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 0

ಮೊಹೊ = 0/10 = 0

ಮೊಹೊ ಪೂಜ್ಯ. ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ ಆನಿ ವಿಕ್ರಿ ಜಾವ್ಚೆ ಕಾರಂ ಎಕ್ಕಾಏಕ ಸಮಾನ ಆಸ್ತಾ. ಕಾರಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಕರ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚೆ ಪೂರಣ: ವೈಲೆ ಉದಾಹರಣಾಂತು ಏಕ ಕಾರಾಚೆ ಮೋಲ 300000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ) ಆಶ್ಶೀಲೆಂ 300000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ) ಆಸ್ತಾ. ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾಯ್ಯಾ. ಕಾರಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಕಾರಂ) ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. 11000 ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ (ಮೊಹೊ) ಕಿತ್ಲಿ?

ಮೋಲ್ಲಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 0 = 0%

ಪೂರಣಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 10%

ಮೊಹೊ = 10/0 = ∞

ಮೊಹೊ ಅನಿರ್ಧಾರಿತ. ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಕಾರಂ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ವಿಕ್ರಿ ಜಾವ್ಯಾಕಪೂರೊ. ಕಾರಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣೆಕೊರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ.

5. ಸಮಾನಾಂತರ ಹೊಂದಾಣಿಕಾಚೆ ಪೂರಣ: ವೈಲೆ ಉದಾಹರಣಾಂತು ಏಕ ಕಾರಾಚೆ ಮೋಲ 300000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ) ಆಶ್ಶೀಲೆಂ 330000 (ತೀನಿ ಲಕ್ಷ ತೀಸ ಹಜ಼ಾರ) ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ವಿಕ್ಕೂಂಕ

ಳ್ಚೆ ಕಾರಂ) ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ. 10000 (ಧಾ ಹಜ಼ಾರ) ತಾಕ್ಕೂನು 11000 ಕ್ರಾ ಹಜ಼ಾರ) ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಮೊಲ್ಲಾಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ (ಮೊಹೊ) ಕಿತ್ಲಿ?

ಮೋಲ್ಲಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 30000 = 10%

ಪೂರಣಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 1000 = 10%

ಮೊಹೊ = 10/10 = 1

ಮೊಹೊ ಎಕ್ಕಾಕ ಸಮಸಮs ಆಸ್ಸs. ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಕಾರಂ ಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾತಿ.

ಡಂ ಸ್ಮಿತ್ (1723–1790)

ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಂಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ತಾಮಹ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ತಾನ ವ್ಹಾಡಿರ್ೕಕ ಕೋರ್ನು ಘೇನಿ. ಣೆ ಜೀವಂತ ಆಸ್ತsನಾ ದುಡ್ವಾಚೆ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಆನಿ ಜ್ಯಾಡಳಿತಾಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ರಾಯ್ಯಾನಿ ಆನಿ ರಾಣಿಯೇನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ರ್ಚೆಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಿತ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಣೆ ಮೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ ತಾಣೆ ಬರಯಿಲೇ ಕೆಲವು ಸ್ತಕಾಂತು ಬೊರೋನು ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆತ್ತs ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಹ್ಯಾರಿ ಸುಮಾರ 217 ವರ್ಸ ನಂತರ ಸಮೇತ ತಾಕ್ಕಾ ಉಡ್ಗಾಸು ಕರ್ತಾತಿ.

ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ತಾಲೆಂ ನಾಂವ ಆತ್ತs ತಾಣೆ ಸಾಂಗೀಲೆಂ 'ಅದೃಶ್ಯ ಹಸ್ತ' ಂತ್ರಾಚೆ ಕಾರಣಾನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲ್ಲಾ. ಖಂಚೊಕೀ ಏಕು ದಿಸ್ಸsನಾತ್ತೀಲೊ ತು ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಜೇಕ ಸ್ವಹಿತ ರಕ್ಷಣೇಕ ಪ್ರೇರಿತ ಕರ್ತಾ. ಕೆದ್ನಾ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇನ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೇಂಕ ಮ್ಹೋಣು ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆಂಕೀ ತೆದ್ನಾ ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಕ ಲಾಭಜಾತ್ತಾ ಹೋಣು ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ತಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ 'ವೆಲ್ಥ ಆಫ್ ನೇಶನ್ಸ್' ಪುಸ್ತಕಾಂತು ದಿಲ್ಲಾಂ. ಜೇನ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಜಾವ್ನು ಸ್ವಹಿತಾಚೆ ಕತಿರ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಿತ್ಲೊ ವಿವಿಧ ಮೂನ್ಯಾಚೊ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ಡ್ಡು ಕಮಯ ಕೋರ್ಕಾ. ತೋ ದುಡ್ಡು ಆಪ್ಣಾಂಕ ಆನಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಟುಂಬಾಚೆ ಸದಸ್ಯಾಂಕ ಸುsಖಸಂತೋಸು ಪಾವ್ಚಾಕ ಉಪೇಗುಕೋರ್ಕಾ ಹೋಣು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸಂದೇಶ.

ಮತೋಲನ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸಮತೋಲನ (ಇಕ್ವಿಲಿಬ್ರಿಯಮ್) ಹ್ಳೇಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಭಾರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ಸಮತೋಲನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಳಾರಿ ಖಂಚೋಯಿ ಬದಲಾವು ಹಾಡೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸಮತೋಲನ ತ್ತೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮೋಲ ಜಾವ್ವೊ ಪೂರಣ ಜಾವ್ವೊ ಬದಲ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ ನಿ ಅಸಮತೋಲನ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಚಾಲು ಅಸ್ತಾ. ಅಸಮತೋಲನ ತ್ತೀಲೆ ಕಡೇನ ಮೋsಲ, ಪೂರಣ, ವಿಕ್ರಿ, ಕಮಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮತೋಲನ

ಜಾವ್ಚಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾತಿ. ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ತಾಲೊ ಅದೃಶ್ಯ ಹಸ್ತ ಹಾಕ್ಕಾ ಕಾರಣ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ನೈಜ ಸಮಾಜಾಂತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸಾಂಗೀಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಕ್ಕಡ ನೈಜ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೊಣು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಗೊತ್ತುಆಸ್ಸೂಕಾ. ಅಸಮತೋಲನ ಆನಿ ಸಮತೋಲನಾಂಚಿ ಕಲ್ಪನಾ್ಽಯೀ ಬರೀ ಕಲ್ಪನಾ ಆನಿ ಏಕ ವಿವರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾರ್ಕೆಟಾಂತು ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ವಿಂಗಡ ನಿರ್ಧಾರಕ ಮಧ್ಯೆಂತು ಯೆತ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ಚಾಕ ಆನಿ ಶಿಕೋಚಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಸೀಮಾಂತ, ಸ್ವಚ್ಛ ಸ್ಪರ್ಧಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯು ಉಪೇಗಜಾತ್ತಾ.

ಮೌಲ್ಯಯಂತ್ರ

ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಮಾರ್ಶಲ್ (1842–1924) ಏಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞು. ಮಾರ್ಶಲ್ಲಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ್' ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬರಯಿಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆತ್ತಽಂ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆಂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೀಲೆಂ ಹಾಣೇಂಚಿ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಏಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಮ್ಹೊಣು ಹಾಣೇಂಚಿ ದಾಕ್ಕೋನು ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ. ಅಶ್ಶಿ ಮಾರ್ಶಲ್ಲಾನ ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು, ಮಾಗಣೀಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ, ಮೋಲ ಆನಿ ಪೂರಣಾಂಚೆ ಸಮತೋಲನ, ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಮಾರ್ಶಲ್ಲಾಲೆಂ ಮೌಲ್ಯಯಂತ್ರ ಏಕಿ ಕಾತ್ತರಿ. ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಪೂರಣ ಏಕ ಕಾತ್ತರೀಚೆ ದೋನಿ ಪಾನ್ನಽಂ. ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರ ಕೊರೂಂಕ ಮೌಲ್ಯಯಂತ್ರಾಚೆ ದೋನಿ ಪಾನ್ನಽಂ ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಪೂರಣ ದೊನ್ನೀಯಿ ಕಾತ್ತರ್ತಾತಿ. ಮಾಗಣೀಂಕ ಕಾರಣ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಆನಿ ಪೂರಣಾಂಕ ಕಾರಣ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಖರ್ಚು ದೊನ್ನೀಯಿ ಮೇಳ್ನು ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರಣ ಧಡ್ಯೇರಿ (ಸೀಮಾಂತಾರಿ) ಜಾತ್ತಾ. ಸೀಮಾಂತ ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಆನಿ ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಖರ್ಚು ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರ ಸೀಮಾಂತಾರಿ ಕರ್ತಾತಿ. ರೇಖಾಚಿತ್ರಾನಿ ಹೇಂ ವಿವರಿಸೂಚಾಕ ಸುಲಭ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ನು ಮನಾವತ್ತಾ.

ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಚಿ ಮಾರ್ಕೆಟಾಂತು ಅದೃಶ್ಯ ಹಸ್ತ ಸಮತೋಲನ

ಮೋಲ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಮಾಗಣೀಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಪೂರಣ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀ ಪೂರಣಾಂಕ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕೊರೂಂಕ ಸ್ಪರ್ಧೇಕ ದೆಂವ್ತಾತಿ ಆನಿ ಮೋಽಲ ಥೊಡೇಂ ಊಣೆ ಕರ್ತಾತಿ. ತೆದ್ನಾ ಮಾಗಣೀ ಥೊಡೀ ಚಡ್ತಾ. ಮೋಽಲ ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕ

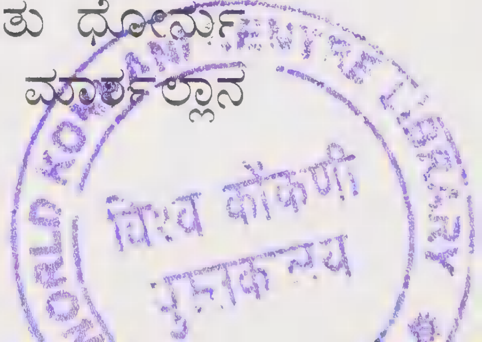
ೋಣಾಂತಿ. ಮೋಽಲ ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ೀಽಽಲ, ಮಾಗಣೀ ಆನಿ ಪೂರಣ ಕೋಽಣ ಚಽಡೂಣೆ ಕರ್ತಾ? ಆಡಂ ್ತಾಲೆಂ ಅದೃಶ್ಯ ಹಸ್ತ ಆನಿ ಮಾರ್ಶಲ್ಲಾಲಿ ಕಾತ್ತರಿ 'ಮೌಲ್ಯಯಂತ್ರ'.

ನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ್' ಪುಸ್ತಕ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1920 ಇಸ್ವೇಂತು ಆಲ್‌ಫ್ರೆಡ್ ಮಾರ್ಶಲ್ (1842–1924) ವಾಂಚೆ ಏಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೋನಾಮಿಕ್ಸ್' (ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ತತ್ವ), ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತು, ಂಗೇಲೆ ಪ್ರತಿಏಕ ವಸಾಹತುರಾಜ್ಯಾಂತು, ಮುಖ್ಯಜಾವ್ನು ಆಮ್ಗೇಲೆ ರತಾಂತು ಇತ್ಯಾದಿ ಜಗತ್ತ್ಯಾಚೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್ವಾಸಿ ದೇಶಾಚೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ಂಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮ್ಹೊಣು ೋಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1918 ಇಸ್ವೇಂತು ಪ್ರಥಮ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧ ಕೈದ ಜಾಲ್ಲಾಂ ಾಂತ್ರ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ (1818–1883) ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ 'ದಾಸ್ ್ಪಿಟಲ್' ಹಾಂತು ಏಕ ನವೇಂ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ ಜಗತ್ತಾಚೆ ುಕಾರಿ ದವ್ವರ್ಲಿ. ಮಾರ್ಕ್ಸಾನ ಧರ್ಮಾಕ ಆನಿ ದೇವಾಕ ತಿರಸ್ಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ್ಕಡ ಕಡೇನ ಶ್ರಮಿಕಾನಿ ಮಾರ್ಕ್ಸಾಲೆಂ ಸಮಾಜವಾದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ರಕಾರೀ ಚುನಾವಣೇಂತು ಸಮಾಜವಾದೀ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಂಕ ವ್ಹೋಟು ದಿಲ್ಲೊ. ್ಯಾಂತು ಸಮಾಜವಾದಾಚೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸಮರ್ಥಕಾಂನಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಪಾರ್ಟಿ ್ಹೋಣು ಏಕಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟಿ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲಿ. ರಶ್ಯಾಂತು ಲೆನಿನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರೀ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಘುಢಾರೀನ ಜನಾಂಕ ಮೇಳ್ಳೋನು ಕ್ರಿ. ಶ. 1917 ್ವೇಚೆ ಅಗಸ್ಟ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ರಶ್ಯಾಚೊ ಸಾಮ್ರಾಟು ಕ್ಝಾರ್ ದೊನ್ನಿಂಚೊ ೋಲ್ಲಸ್ಸಾಕ ಪದಚ್ಯುತಿ ಕೋರ್ನು ತೇ ದೇಶಾಂತು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ ್ಲೆಂ. ಹಾಕ್ಕಾ ಬೊಲ್ಶೆವಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ಆಸ್ಸ. ಪ್ರಥಮ ಜಾಗತಿಕ ುದ್ಧಾಂತು ರಶ್ಯಾಚೆ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಸರಕಾರಾನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ಜರ್ಮನೀಚೆ ್ಟಿ ಸಂಧಾನ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಯುದ್ಧಾಂತು ಜರ್ಮನೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲ್ವಲೀಂತಿ. ಮೇರಿಕಾ ಬಽಲ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ ್ಥಿಕ ತತ್ವ ಆನಿ ರಶ್ಯಾಚೆ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವ ದೊನ್ನೀಯಿ ಸಗ್ಳೇ ಗತ್ತಾಕ ತಾಂಗೇಲೆ ತತ್ವ ಭೋಧನೆ ಕೊರೂಂಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಸಮಾಜವಾದ ಆಪ್ಣಾಂಕ ಸಽಮ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ಪಿಟಲಿಸ್ಟ ಸರಕಾರಾನ ಪ್ರತಿಏಕ ಕಡೇನ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಚಿಂತನೇಕ ಕಂಡೆಮ್ ೋರ್ನು ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ ತತ್ವಾಕ ಬಽಲ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಸಾನಥೋರ್ನು ಚೆಡ್ಡೂವಾಂಕ ಪಿಟಲಿಸ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ ಶಿಕೋಕಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ಥೋರ್ನು ುರು ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ನಿಶ್ಚಯ ಕೆಲ್ಲೊ. ಆಲ್‌ಫ್ರೆಡ್ ಮಾರ್ಶಲ್ಲಾನ

ಬರಯಿಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ್' (ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ತತ್ವ) ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾನ ತಾಂಗೇಲೊ ವಸಾಹತರಾಜ್ಯಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾರತಾಂತು ಮುಖ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಜಾವ್ನು ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಮುಕಾರಿ ಹಾಳ್ಳೆಂ. 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ್' (ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ತತ್ವ) ವಾಜ್ಜೀಲೊಲೊ ಕೋಣsಯಿ ಜಾವ್ನೊ ತೋ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವಾಕ ಪುಷ್ಟಿಕರ್ನಾ.

ಬಂಡವಾಳವಾದು ಆನಿ ಸಮಾಜವಾದು

ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸಾನ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ 'ದಾಸ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್' ಹಾಂತು ತಾಣೆ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ತsಲೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಕು ತಾಂಗೇಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕಾಂಕ ಶೋಷಣೆ ಕೋರ್ನು ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು ಶ್ರಮಿಕ ಬಹುಸಂಖ್ಯೇರಿ ಆನಿ ಉದ್ಯೋಗೀ ಬಂಡವಾಳಕಾರ ಊಣೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಜಗತ್ತಾಂತು ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸಾಲೊ ಸಮಾಜವಾದು ಚಲಾವಣೇಂತು ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ಶ್ರಮಿಕಾಲೆ ಏಕ ಸರಕಾರ ಸತ್ತೇಂತು ಹಾಡೋಯೇತ. ಶ್ರಮಿಕಾನೀಂಚಿ ಸಕ್ಕಡ ಶ್ರಮಿಕಹಿತೈಷೀ ಕಾನೂನು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶ್ರಮಿಕಾಲಿ ಶೋಷಣೆ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಬೊಲ್ಶೇವಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ರಶ್ಯಾಂತು ಕ್ಝಾರ್ ರಾಯ್ಯಾಲೆಂ ಸರಕಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ಖಂಚೇಯಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆಂ ಸರಕಾರ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರಕಾರ ನ್ಹಂಯಿ. ಚುನಾವಣೇಂತು ಪ್ರಜೇನಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಪದಚ್ಯುತ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು ಲೆನಿನ್ ಆನಿ ಟ್ರೋಸ್ಕಿ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ದೊಗ್ಗ ಜsಣ ಸಮಾಜವಾದೀ ಮುಖಂಡಾನಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಕೋರ್ನು ರಶ್ಯಾಂತು ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸಮಾಜವಾದೀ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1917 ಇಸ್ವೇಂತು ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೇಂಡ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರಕಾರ ಸತ್ತೇಕ ಯೇನಾತಶ್ಶಿ ಜಾಗ್ರsತೆ ಕೆಲ್ಲಿ. ಅಮೇರಿಕಾನ ಜೋರಾನ ತಾಂಗೇಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಸಮಾಜವಾದೀ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕಠಿಣ ಕ್ರsಮು ಚಲೈಲೊ. ಬ್ರಿಟನ್ನಾಚೆ ರಾಣ್ಯೇನ ಆನಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾನ ಜನಾಂಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ದೀವ್ನು ಸಮಾಜವಾದಾಕ ಜಯ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಮಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತರಾಜ್ಯ ಭಾರತಾಂತು ಸಮಾಜವಾದೀ (ಸೋಶಲಿಸ್ಟ್) ಆನಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟಿ ಉದ್ದೇಲೀಂತಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀನ ಸಮಾಜವಾದಾಕ ಪುಷ್ಟಿಕರ್ನಿ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಆಟ್ಠಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧಾ

ರ್ಧಾ ಏಕ ಬಝಾರಾಂತು ಜಾವ್ನೊ ವಿಷಯು. ಮಸ್ತ ಆಂಗ್ಡ್ಯೊ ಆನಿ ಮಸ್ತ ್ಯಪಾರೀ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಏಕ ಬಝಾರಾಂತು ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಂಗತಾಂಗೇಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನಾರಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಕ ದೆಂವ್ತಾತಿ. ಸ್ಪರ್ಧಾ ನೇಕ ನಮೂನ್ಯಾಂಚಿ ಆಸ್ಸs. ತಾಂತು ದೋನಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಲ್ಲೇಖ ಕರ್ತಾತಿ. ಸ್ವಚ್ಛ ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ (ಪರ್ಫೆಕ್ಟ ಕೊಂಪಿಟೀಶನ್) ಆನಿ ೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧಾ (ಇಂಪರ್ಫೆಕ್ಟ ಕೊಂಪಿಟೀಶನ್).

ಸ್ವಚ್ಛ ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದೊವ್ವೋರ್ಯೇತ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ತಾಂಗತಾಂಗೇಲೊ ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಸ್ಸs. ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಗುಣಾಂಕತಕೀತ ಹಾಲಾಕ ಮೋsಲ ಮೆಳ್ತಾ. ಬಝಾರಾಂತು ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ್ಯಾಪಾರೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಬಝಾರೀ ಕಾರಣಾನಿ ತಾಣೆ ಕ್ಕೂಂಕ ದೊವ್ವೊಚೊ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋsಲ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಖುಶಿಪ್ರಕಾರ ರ್ಧಾರ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಸ್ಲೆಕೂಡ್ಲೇ ಆಪಾಪೀಚಿ ಬಝಾರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಕ್ಕಡ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಒಟ್ಟು ರ್ಧೇಂತು ಭಾಗಘೆತ್ಲ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾತ್ತಾ. ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಭಾಗುಘೇವ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಹಾಲು ತಾಣೆ ಖುಶೀರಿ ವಿಕ್ಕೂಯೇತ.

ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಚೆ ಬಝಾರಾಂತು ಜಾಹಿರಾತು ದಿವ್ಚೆ ಅಗತ್ಯಪsಣಾ. ಕ್ಕಡ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಎಕ್ಕs ವಿಧಾನಾರಿ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೊ.

ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ವ್ಯಾರು ವಿಂಗಡ ನಮೂನೇಚೊ. ಕ್ಕಡಾಂಕ ಹೇ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಭಾಗಘೆವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ದೋಷಯುತ ರ್ಧೇಂತು ವಿಕ್ಕೊ ಸಾಮಾನಾರಿ ಹೊಂದೂನು ವ್ಯಾರು ಜಾತ್ತಾ. ಹೋ ಾಮಾನು ಕೋಣsಯಿಮ್ಹಣಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೋರ್ನು ಬಝಾರಾಕ ಹಾಣು ಕ್ಕೂಂಕ ಸಾಧ್ಯನಾ. ಹೋ ಸಾಮಾನು ಸಕ್ಕಡ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಮೇಳ್ನಾ. ಣಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಹೋ ಸಾಮಾನು ಆಸ್ಸsಕೀ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವಾಂಟ್ಯಾಕ ವ್ಯಾರು ತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲು ಹಾತ್ತಾಂತು ನಾತ್ತೀಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಾಗುಘೆವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯಜಾಯ್ನಾ. ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಏಕಿ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧಾ. ೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಏಕಿ ಅಪೂರ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧಾ. ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು

ಭಾಗಘೆತ್ತsಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೊ ವ್ಯಾರು ಏಕಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸ್ಸsನಾ.

ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಸಾಮಾನು ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಪೂರಣ (ಸಪ್ಲೈ) ಚsಡ ಆಸ್ಸೂನು ಸಾಮಾನು ಭರಪೂರ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಮೋಲ ಊಣೆ ಆನಿ ಪೂರಣ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ. ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಆನಿ ಪೂರಣಾಂತು ವಗ್ಗಿ ಸಮತೋಲನ ಜಾತ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ವಗ್ಗಿ ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ಚsಡ ಕೊರ್ನು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಅವಕಾಶು ನಾ. ಉತ್ಪಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಗ್ದೂನು ವಚ್ಚsನಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಚsಡ ಆಸ್ಸs ಮ್ಹೊಣು ಉತ್ಪನ್ನ ಚsಡ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಕೊರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಉತ್ಪನ್ನ ಚsಡ ಕರ್ನಾಂತಿ. ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಜಾಹಿರಾತು ದಿತ್ತಾತಿ. ಆಪ್ಣಾಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಂಗಡ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಕsಯಿ ಉತ್ತಮ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಹಿರಾತು ಪೇಪರಾಂತು ಘಾಲ್ತಾತಿ, ಟಿವೀಂತು ವಿಡಿಯೋ ಮುಖಾಂತರ ದಾಕ್ಕೈತಾತಿ ಆನಿ ಮಾರ್ಗಾಬದೀನ ದರ್ಯಾರಿ ಬಣ್ಣಾಚೆ ಅಕ್ಷರಾನಿ ಬರೈಸಿಕರೈತಾತಿ.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿ ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಚೆ ದಿಕಡೆ ಆಸ್ಸs. ನಿರ್ದೋಷಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮಸ್ತಕಡೇನ ದಿಸ್ಸsನಾ.

ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾರು

ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ ಅವಕಾಶ ಆಸ್ಸs. ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾರಾಂತು ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ಲೊಲೊ ಎಕ್ಲೋಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು ಜಾಯ್ನಾ. ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾರಾಂತು ಮ್ಹಾಲು ಏಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಮಾಂತ್ರ ಮೆಳ್ತಾ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಲ ಆನಿ ಪೂರಣ ತೇ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಸಾಂಗೀಲೆತಶ್ಶಿ ಆಸ್ತಾ. ಹೋ ಮ್ಹಾಲು ಘೆತ್ತಲ್ಯಾನ ಹೇ ಏಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಮಾಂತ್ರ ಘೆವ್ಕಾಕಜಾತ್ತಾ. ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪೂರಣ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪಳೈತಾ. ಮಾಗಣಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಸ್ಸೂನು ಪೂರಣ ಊಣೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಕೊರ್ಜೆಪsಣಾ.

ಮಸ್ತ ಕಾರಣಾನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಉದ್ಯಮಿ ಏಕ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಯಶಸ್ವೀ ಆನಿ ಸಾರ್ಥಕ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆನ್ನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ತೇ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾಜಾವ್ಚೆಂ. ಆನ್ನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ತೇ ವ್ಯಾರಾಂತು ಪ್ರವೇಶು ಮೇಳ್ನಾ ಜಾವ್ಚೆಂ. ಹಾಕ್ಕಾ ವ್ಯಾಪಾರಪ್ರತಿಬಂಧ (ಟ್ರೇಡ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ್) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ತೀನಿ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಪ್ರತಿಬಂಧ ಜಾತ್ತಾ.

1. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧು

2. ಸ್ಪರ್ಧಾವಿರೋಧಿ ಪ್ರತಿಬಂಧು
3. ಸರಕಾರಾಚೆ ಪ್ರತಿಬಂಧು

1. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧು: ಹೋಡಹೋಡ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನ ರ್ನಾ ತೇ ಉದ್ಯೋಗಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಗ್ಳೇ ಪಟ್ಟಣಾಂಕ ಪೂರೊಜಾವ್ಚೆ ತಿತ್ಲೆ ಲ್ಯಾರಿ ಆನ್ನೇಕ ತೋಚಿ ವಸ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊರ್ಚೊ ಉದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಲ್ಯಾರಿ ದೊನ್ನೀಂಚೆ ಉದ್ಯೋಗಾಚೊ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚನಾ.

ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಹೋಡು ಉದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕಾ ಹೊಳ್ಳೊ ಆರಂಭಿಕ ಖರ್ಚು ಪಡ್ತಾ. ತಶ್ಶಿ ಹೊಳ್ಳೆ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನು ರ್ವೇಚೆ ಉದ್ಯೋಗಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಸ್ಪರ್ಧೇಕ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಕೊಣಾಂಕಽಯಿ ಮಽನ ಲೇಶಿನಾ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಶ್ಶಿ ಆಶ್ಶೀಲೆನಿಮ್ತಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮ್ಹೊಣು ಕ್ಕಾ ನಾಂವ.

2. ಸ್ಪರ್ಧಾವಿರೋಧಿ ಪ್ರತಿಬಂಧ:

ಅಸ್ಸಲೊ ಪ್ರತಿಬಂಧು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಜಾವ್ನೊ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಗ್ಗೇಲೊ ಸಾಮಾನು ತೆದ್ನಾಂಚಿ ಜನಾಂಕ ಇಷ್ಟ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ನವೋ ಏಕು ದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾ. ಗ್ಗೇಲೊ ಗಿರಾಕೀ ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ನೊ ರಾಬ್ಬೈನಾತಶ್ಶಿ ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಪಾಯ ಕರ್ತಾ. ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಪೂರೊ. ತೇಚಿ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಸ್ತೂಚೆಒಟ್ಟು ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ಸಾನ ಏಕ ಇನಾಮ ದಿವ್ಚಾಕಪೂರೊ. ನವೇ ದ್ಯೋಗೀಕ ಪೂರೊಪಣಾಂತಸ್ಸಲೆಂ, ಸುಧಾರ್ಸೂಚಾಕ ಕಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆತಸ್ಸಲೆ ಪಾಯ ಕೊರೂಂಕ ಪೂರೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ಸ್ಪರ್ಧಾವಿರೋಧಿ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮ್ಹೊಣು ಂವ.

3. ಸರಕಾರೀ ಪ್ರತಿಬಂಧ: ಮಸ್ತಕಡೇನ ಏಕು ಉದ್ಯೋಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ೕರ್ಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾನ ಆಕ್ಷೇಪು ಕಾಡೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಜಾಗೊ ಘೆವ್ನೊ ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಉಪೇಗುಕೊರ್ಚೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಜಾಗ್ಯಾಚೆ ಸುತ್ತು ಘಽರ ೕರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಲೆ ಏಕ 'ಆಕ್ಷೇಪು ನಾ' ಮ್ಹೊಣು ಬರಯಿಲೆ ಪತ್ರ ವ್ವಾಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಉದ್ಯೋಗ ಆರಂಭ ಕೊರೂಂಕ ಲೈಸೆನ್ಸ ದೀವ್ಕಾ. ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಲೈಸೆನ್ಸ ದೀವ್ನು ಆನ್ನೇಕ ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಲೈಸೆನ್ಸ ದೀನಿ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಸರಕಾರಾಚೆಂ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಜಾತ್ತಾ.

ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರು ಮಸ್ತಕಾಳ ವಽರ್ನಾ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಳ್ಳೇಲೆತಶ್ಶಿ ಕ್ಕಽ ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಸಗ್ಳೇ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಪೂರಣ ರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಜಾಯ್ನಾ. ನೌಕರಾನಿ ಸಾಂಬೋಳು ಆನಿ ಭತ್ತೆ ಚೊಡೋಕಾ ಹ್ಣು ದೀರ್ಘಕಾಳಾಚೆ ಸಂಪು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಪೂರಣ ರೂಂಕ ಆನ್ನೇಕು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮಧ್ಯೇಂತು ಪ್ರವೇಶಕೊರ್ಚೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸಽ. ಕಾರಽಚಿ ಸರಕಾರಸ್ವಾಮ್ಯಾಚಿ ಉತ್ಪಾದನಾಘಟಕ ಸರಕಾರಾಚೊಚಿ ಬಂಡವಾಳ

ಘಾಲ್ನು ಆರಂಭಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸs. ಅಶ್ಶಿ ಸರಕಾರ ಜಾವ್ನೊ ಆನ್ನೇಕು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಜಾವ್ನೊ ತೋಚಿ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಏಕ್ಕ್ಯಾಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಮೊಡ್ತಾ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಷ್ಟ ವಿಷಯು ಇತ್ಯಾಕ?

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಸುಲಭ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಷ್ಟಕೋರ್ನು ಘಾಲ್ಲಾಂ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೋರ್ನು ರೇಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಭರ್ಲೇಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಕ್ಕಡ ನಾತ್ತಿಲಿ ಆಸ್ಸsಕೋರ್ನು, ಆಶ್ಶಿಲಿ ನಾಕೋರ್ನು ಖಂಚೆಕೀ ಏಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲ್ಪನೇಂಕ ಪುಷ್ಟಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಸಕಲ್ಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಳಯಾತಿ.

1. ಪ್ರಶ್ನೆ: ಶೂನ್ಯ ಖರ್ಚು ಉತ್ಪಾದನ ಕಸ್ಸಲೆ ಮ್ಹೊಣು ಉದಾಹರಣೆ ದೀವ್ನು ವರ್ಣನ ಕsರಿ.

ಉತ್ತರ: ಖಂಚೇಯಿ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ಶೂನ್ಯ ಖರ್ಚು ಉತ್ಪಾದನ.

ಉದಾಹರಣೆ: ಏಕ ಮನಷಾಲೆ ತೋಟಾಂತು ಅಪರೂಪಾಚೆ ಪಕ್ಷಿ ಆಸ್ಸತಿ. ತೋಟಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಕ ಭಕ್ತ ಆನಿ ಯಾತ್ರಿ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಭಕ್ತಾಂಕ ಆನಿ ಯಾತ್ತೀಂಕ ಪಕ್ಷಿ ದಾಕ್ಕೋನು ತೊ ಮನೀಷು ದುಡ್ಡು ಘೆತ್ತಾ. ಅಸ್ಸಲಿ ಉತ್ಪಾದನ ಶೂನ್ಯ ಖರ್ಚು ಉತ್ಪಾದನ.

ವರ್ಣನ: ಖಂಚೇಯಿ ಉತ್ಪಾದನ ಖರ್ಚು ನಾತ್ತಿಲೆಂ ಜಾಯ್ನಾ. ಭಕ್ತಾಂಕ ಆನಿ ಯಾತ್ರೀಂಕ ಪಕ್ಷಿ ದಾಕ್ಕೋಚಾಕ ಕೊರ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೆನಾತ್ತಿಲೆ ಜಾಯ್ನ.

2. ಪ್ರಶ್ನೆ: ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಉತ್ಪಾದನಾ ಖರ್ಚು ಆಡ ಅಕ್ಷಾಕಯಿ ವೈರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ಸರ್ವಕಮಯ ಆನಿ ಸರ್ವಖರ್ಚು ಗೊತ್ತುಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಸಮತೋಲನ ಕಶ್ಶಿಪಾವ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂನು ವಿವರಿಸಿಯಾತಿ.

ಹೇ ಪ್ರಶ್ನೇಂಕ ತೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಪೊಳೋನು ತಾಂತೂಲೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಪೊಳೋನು ಉತ್ತರ ದೀವ್ಯೇತ ಶಿವಾಯಿ ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀನ ಸಕ್ಕಡ ಬಾಯ್ಪಾವು ಕೋರ್ಕಾ. ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತುತಾಕ್ಕೊನು ಪರೀಕ್ಷೆಂತು ಯೆವ್ಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಖಂಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಕಿತ್ಲೆಂಮ್ಹೊಣು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀನ ಬಾಯ್ಪಾವು ಕೊರೂಂಕ ಜಾತ್ತಾ?

ವರ್ಣನ: ಬಾಯ್ಪಾವು ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಖಂಚೇಯಿ ಜ್ಞಾನ ಶಾಶ್ವತ ಜ್ಞಾನ ಜಾಯ್ನಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಲೆಂ ಜ್ಞಾನ ತಾಣೆ ಶಿಕ್ಕೇಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ಮೊಜ್ಣೂಕಾ ಶಿವಾಯಿ ತಾಣೆ ಅಥವಾ ತೀಣೆ ಕಿತ್ಲೆ ಉತ್ತರ ಬಾಯ್ಪಾವು ಕೆಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಮೊಜ್ಣೂನು ಕಾಯೀಂ ಪ್ರೆಯ್ಜನ ನಾ.

ಷ್ಟಿ ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್೦ಕಾ?

3. ಪ್ರಶ್ನೆ: ಏಕ ಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಅತ್ಯಧಿಕ ಲಾಭು ಖಂಚೆ
ಸ್ಥಿತೀಂತು ಕರ್ತಾ? ಖಂಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ತಾಕ್ಕಾ ಲಾಭ ನಷ್ಟ ದೊನ್ನೀಯಿ
? ಖಂಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ತಾಕ್ಕಾ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ?

ಉತ್ತರ: ಏಕ ಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಊಣೆ
ೂನು ಕಮಯ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ಚಽಡ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಲಾಭ ಕರ್ತಾ.
ಂಚೇಯಿ ವೇಳಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಆನಿ ಒಟ್ಟು ಕಮಯ
ುಸಮ ಆಸ್ತಕೀ ತೆದ್ನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಲಾಭ ನಷ್ಟ ದೊನ್ನೀಯಿ ನಾ. ಕೆದ್ನಾ ತಾಕ್ಕಾ
ಟ್ಟು ಖರ್ಚು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಮಯಾಕಯಿ ಚಽಡ ಜಾತ್ತಕೀ ತೆದ್ನಾ ತಾಕ್ಕಾ ನಷ್ಟ
ತ್ತಾ.

ಚರ್ಚೆ: ವೈರಿ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆನಿ ಉತ್ತರ ದೊನ್ನೀಯಿ ಭಾರಿ
ಧಾಸೀಧಾ ಆಸ್ಸತಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಹಾಂತು ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಹಾಣು
ಲಭ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಷ್ಟ ಕೋರ್ನು ಘಾಲ್ಲಾಂ.

ಮ್ಯಯುತ ವ್ಯಾರು

ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಸ್ವಾಮ್ಯಯುತ ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ
ವಕಾಶು ಆಸ್ಸ. ಸ್ವಾಮ್ಯಯುತ ವ್ಯಾರಾಂತು ಏಕು ಮ್ಹಾಲು ವಿಂಗವಿಂಗಡ
ಗ್ಡೀಂತು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಪೂರಿತ
ತ್ತಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಮಾತ್ತ್ಯಾದೊವ್ವೊರ್ಚೆ ತೇಲ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ದೋನಿತೀನಿ
ತ್ಪಾದಕ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಕರ್ತಾತಿ. ಹಾಮ್ಪೋಳು ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ
ರ್ತಾತಿ.

ಸ್ವಾಮ್ಯಯುತ ವ್ಯಾರಾಂತು ಉತ್ಪಾದಕಾನಽಂಚಿ ಮೋಽಲ ನಿರ್ಧಾರ
ರ್ಚೆ. ಪೂರಣಾಂಕ ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಿಽತಿ ಆಸ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಸಾಂಗೀಲೆ
ಮೊಲ್ಲಾಕ ಗ್ರಾಹಕಾನ ಮ್ಹಾಲು ಘೇವ್ಕಾ. ಗ್ರಾಹಕಾನ ನಿಮ್ಗೀಲೇಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ
ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚಽನಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀನ ಮ್ಹಾಲಾಚೆಂ ಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ
ರ್ಧಾರ ಕೋರ್ಯೇತ. ಗ್ರಾಹಂಕಾಕ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ಆನಿ ಪೂರಣಾಚೊ
ತಂತ್ರ್ಯ ನಾ. ಊಣ್ಯಾಕೇರಿ ವಿಕ್ತಽಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ವ್ಯಾರು ಚಽಡ ಜಾತ್ತಾ.
ಪ್ರತಿಮ ವಸ್ತೂಕ ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ಕೂಯೇತ.

ರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಷ್ಟ ವಿಷಯು ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಆನ್ನೇಕ ಉದಾಹರಣೆ

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಸುಲಭ ಆಶ್ಶೀಲೆ
ರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಷ್ಟ ಕೋರ್ನು ಘಾಲ್ಲಾಂ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೋರ್ನು
ಖಾಚಿತ್ರಾಂತು ಭರ್ಲೇಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಕ್ಕಡ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥೀಕ ದೀನಾಂತಿ.
ಂಚೆಕೀ ಏಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲ್ಪನೇಂಕ ಪುಷ್ಟಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ.
ದಾಹರಣೇಂಕ ಸಕಲ್ಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಳಯಾತಿ.

1. ಪ್ರಶ್ನೆ: ಸ್ವಾಮ್ಯಯುತ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಚೊಳ್ಚೆ ಬಜಾರಾಂತು ಏಕ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಥೊಡೇ ಸಮಯಾಂತು ಕಶ್ಶಿ ಸಮತೋಲನ ಪಾವ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕೋರ್ನು ವರ್ಣನೆ ಕರಾತಿ.

ಉತ್ತರ: ಹಾಕ್ಕಾ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅಗತ್ಯ ನಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ವೇನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾರ್ಕು ಮೇಳ್ನಾ. ಸುಲಭ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ ನಾತ್ತೀಲೆ ಉತ್ತರ ದಿತ್ತಾಂ.

ಸ್ವಾಮ್ಯಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೇಂತು ಸಮತೋಲನ ಜಾವ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ ಸೀಮಾಂತ ಖರ್ಚು ಆನಿ ಸೀಮಾಂತ ಕಮಯ ಸಮಸಮ ಜಾತ್ತಾ. ಸಮತೋಲನಾಚೆ ವೇಳಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮೋಲ ಸರಾಸರಿ ಬದಲ್ಪೀ ಖರ್ಚಾಕಯಿ ಊಣೆ ಆಸ್ಸನಾ.

2. ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಾಚೆ ಗುಣ ಕಸ್ಸಲೊ ಮ್ಹೊಣು ರೇಖಾಚಿತ್ರಾನ ವರ್ಣನ ಕರಿ.

ಉತ್ತರ: ಹಾಕ್ಕಾ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅಗತ್ಯ ನಾ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ವೇನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾರ್ಕು ಮೇಳ್ನಾ. ಸುಲಭ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ ನಾತ್ತೀಲೆ ಉತ್ತರ ದಿತ್ತಾಂ.

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಾಚೆ ವ್ಯಾರಾಂತು ಕಮಯ ಖರ್ಚಾಕಯಿ ಅಧಿಕ ಆಸ್ತಾ. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚಾಕಯಿ ಚಡ ಆಸ್ತಾ.

ದ್ವಿಜನಸ್ವಾಮ್ಯ ಆನಿ ತ್ರಯೋಜನ ಸ್ವಾಮ್ಯ

ದ್ವಿಜನಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಏಕು ಮ್ಹಾಲು ದೋನಿ ಉತ್ಪಾದಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೀತೀರಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ತಾತಿ. ಮೋಲ ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಬಾಂದೂಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ತ್ರಯೋಜನ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಏಕು ಮ್ಹಾಲು ತೀನಿ ಉತ್ಪಾದಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೀತೀರಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ತಾತಿ. ಏಕ ಮ್ಹಾಲು ಮಸ್ತ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ (ಧಾ-ಬಾರಾ) ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮ್ಹಣಾಂತಿ.

ಸ್ವಲ್ಪಜನಸ್ವಾಮ್ಯ

ಖಂಚೋಯಿ ಮ್ಹಾಲು ತೀನಿ ಚಾರಿ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಮಾಂತ್ರ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ನು ಸಗ್ಳೇ ಗಾಂವಾಂಕ ವಿಕ್ಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸ್ವಲ್ಪಜನಸ್ವಾಮ್ಯ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ಸ್ಪರ್ಧಾ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ಮಸ್ತ ವಿಷಯಾಂತು ಉತ್ಪಾದಕ ಆನಿ ಆಂಗ್ಡೀಚೆ ಝಗಡೊ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಮೋಲ್ಲಾಂತು ಕಠಿಣತಾಯ್

ಸ್ವಲ್ಪಜನಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾರಾಂತು ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಮೋಲ ಚಡೂಣೆ ಕರ್ತನಾ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಏಕಲೇಕ ಕೋರ್ಕಾ. ಎಕ್ಕ್ಯಾನ ಮಾಂತ್ರ ಮೋಲ ಚಡ ಕೆಲ್ಯ್ಯಾರಿ ವರ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಚಡ ಕರ್ನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಡ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ

ತ್ಪಾದಕಾಕ ವ್ಯಾರು ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕಪೂರೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಣತಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಾಗಣೇಂಚಿ ಮೊಳ್ಳೆಲಿ ವಾಂಕ್ಡಿ ರೇಖೆ

ಸ್ವಲ್ಪಜನಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಮಾಗಣೀ ರೇಖೆ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಸಕಲ ಂಪ್ಚಿ ರೇಖೆ. ಹಾನ್ನಿ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಣೇಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಡ್ತಾ. ಮೋಲ ಚಽಡ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಣಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ದೆಂವ್ತಾ. ಸಕ್ಕಡ ್ಪಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಊಣೆ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ನ್ಹಂಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ರಿತ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚಽನಾ. ಏಕ ಉತ್ಪಾದಕಾನ ಮೋಲ ಚಽಡ ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ವರ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಚಽಡ ಕರ್ನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೋನಿ ಾಗಣೀ ರೇಖೆ ಉದ್ದೇತಾತಿ. ಏಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೇಚಿ ಆನಿಏಕಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ತ್ತೀಲಿ. ಹೀ ದೋನಿ ರೇಖೆ ಕುಡ್ಡೂಚೆಕಡೇನ ರೇಖೆ ವಾಂಕ್ಡಿ ಜಾತ್ತಾ. ್ಯಜಾವ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮೊಲ ಚಽಡೂಣೆ ಕೊರ್ಚೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ್ಕಡಾನಿ ಕೊರ್ಚೆಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂತ್ರ ಕರ್ತಾತಿ.

ಕ ವಸ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪ

ದೋಷಯುತ ಸ್ಪರ್ಧೆಂತು ಎಕ್ಕಽಚಿ ವಸ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತೀರಿ ಪ್ಯಾಕ್ ೇರ್ನು ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ತಾಂಡೀತಾತಿ. ವಸ್ತೂಚೊ ಬಣ್ಣು, ಆಕಾರು, ಲಕ್ಷಽಣ, ೋಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಕರ್ಶಕ ಕೋರ್ನು ತೋ ವಸ್ತು ಚಽಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಕ್ಕೂನು ವೊಚ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ.

ಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ದೋಷಯುತ ಸಹಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ದ್ವಿಜನಸ್ವಾಮ್ಯ, ತ್ರಯೋಜನಸ್ವಾಮ್ಯ, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ೇಕು ಸಹಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತೀಚೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾತಿ. ಗುಪ್ತ ಸಂಧಾನ ಕೋರ್ನು ನ್ನಿ ಜನಾಂಕ ಮೋಸು ಕೊರ್ಚಾಕ ಘಾವಾಸ್ಸಽತಿ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ವಿಕ್ಕೊ ಏಕ ವಸ್ತು ಜನಾಂಕ ಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲಾ ಆನಿ ತೇ ವಸ್ತು ಉಪೇಗಜಾವ್ಕಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಒಟ್ಟು ಆನಿಏಕು ರಕ ವಸ್ತು ಘೆವ್ಚೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಮಾಂತ್ರ ದಾ ಉಪೇಗಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರಕ ವಸ್ತು ಘೇವ್ನು ವ್ವಲ್ಯೊಲೊ ಬೇಕಾರವತ್ತಾ. ಪೂರಕ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ೇಕಾರ ವತ್ತಾ.

ಅಸ್ಸಲೆ ಏಕ ವಸ್ತೂಚೆ ಜೋಡಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೇನ ಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಜನಾಂಕ ಮೋಸ ಕೊರೂಂಕ ಗುಪ್ತ ಸಂಧಾನ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಂಗೆಲೊ ಏಕು ನವೋ ವಸ್ತು ಬಜ಼ಾರಾಂತು ಹಾಡ್ಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ

ಜನಾನಿ ತಾಂಕಾ ಅಭ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ಸೋಣು ಬಝಾರಾಂತು ಆಯ್ಯೀಲೊ ನವೋ ವಸ್ತು ಘೆವ್ಚೆಜಾಲ್ಯಾರಿ ನುಸ್ತೇಂಚಿ ಏಕರಾಶಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಅಭ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತೂಚೆ ಬದಲಾಕ ನವೋ ವಸ್ತು ಜನಾನಿ ಘೆವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಕಶ್ಶಿ ಜನಾಂಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ಸೋಣು ನವೊ ವಸ್ತು ಘೆವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಯೆತ ಮ್ಹೊಣು ಘುಳ್ಳೊ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಸಂಸ್ಥೆನಿ ಒಟ್ಟು ಬೈಸೂನು ಗುಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನ ಕೆಲ್ಲಿ ಆನಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜಾವ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಆಂಗ್ಡಿಂತು ಘುಳ್ಳೊ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಜನಾಂಕ ಸಕ್ಡಾಂಕ ಘಾಬ್ರಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಅರೆ! ಪೂರಕ ವಸ್ತು ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಘೇವ್ನು ದವ್ವರ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಬಝಾರಾಂತು ಮೇಳ್ನಾ. ಪೂರಕ ವಸ್ತು ವ್ಯರ್ಥ ಜಾಲ್ಲೊ. ಜನಾಂಕ ದೊನ್ನೀಯಿ ವಸ್ತು ಜೀವನಾಂಕ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿ. ಜನಾಂಕ ಕಸ್ಸಲೆ ಕೊರ್ಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳಿ.

ಜಣ ಮೋಸಗಾರ ಧಗಲ್ಬಾಜೀ ಸ್ವಲ್ಪಸಾಮ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆ ದಗೇಂತು ಶಿರ್ಕೊನು ಪಳ್ಳೀಂತಿ. ನವೊ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಆನಿ ನವೋ ಪೂರಕ ವಸ್ತು ಘೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ದೊನ್ನೀಯಿ ಪ್ರತಿದೀಸು ಉಪಯೋಗು ಜಾವ್ಚೆ ವಸ್ತು. ನಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

ದಗಲ್ಬಾಜೀನ ಸಹಕಾರು ಕೊರ್ಚೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತಾಂಗೆಲೊ ನವೋ ಏಕು ವಸ್ತು ಬಝಾರಾಂತು ಹಾಡ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುರ್ವೇಕ ಜನಾಂಕ ಅಭ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ಮೇಳ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ತೇ ವಸ್ತೂಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ಸಹಕಾರು ಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ಅಭ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತೂಚೆ ತಾಂಗೇಲೆ ಬ್ರಾಂಡ್ ಎಕ್ಕಪಟಿ ಆಂಗ್ಡಿಚೆ ಕಪಾಟಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕಾಣು ಸೋಡ್ಕಾ. ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ತೋ ವಸ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾನ್ನಿ ನವೋ ವಸ್ತು ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆಒಟ್ಟು ಪೂರಕ ವಸ್ತು ದೊನ್ನೀಂಯಿ ಮಸ್ತ ಮೋಲ ವಿನಾಕಾರಣ ಖರ್ಚುಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೊ ದೊನ್ನೊನಿ ಚಾಚ್ಚಾರಿ ವಸ್ತು ಭಾರೀ ಲಾಭಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಸಾಧ್ಯಜಾಲ್ಲೆಂ. ಜನಾನಿ ಏಕರಾಶಿ ದುಡ್ಡು ವಿನಾಕಾರಣ ಖರ್ಚುಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಜನಾಂಕ ಮೋಸುಜಾಲ್ಲೊ.

ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ದೋಷಯುತ ಸಹಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ಆನ್ನೇಕಿ ಉದಾಹರಣೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ನಿಯಮಾಂಚಿ. ಗುಪ್ತ ಸಂಧಾನ ಕೋರ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲೊ ಖಂಚೋಯಿ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಕೃತಕ ಅಭಾವು ಆಸ್ಸಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ಮೋಸು ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿ ಜನಾಂಕ ಮೋಸು

ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಜಾತ್ತಾ. ದುಡ್ವಾಚಿ ಆನಿ ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಜಾವ್ವಾಚ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸ. ೋಣಯಿ ಎಕ್ಲೊ ಗ್ರಾಹಕಾನ ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಟ್ ದೀವ್ಕಾ.

ತಶ್ಶಿ ಏಕ ಗ್ರಾಹಕಾನ ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಟ್ ದೀವ್ನು ದೊಗ್ಗಜಂಣ ುತ್ಪಾದಕಾಂಕ ಧರ್ಲೆಂ. ದೋನ್ನುೀ ತಾಂಕಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಾಳ್ಳೆಂ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾನ ತಾಂಕಾ ಜೈಲಾಂತು ಬಸ್ಸೈಲೆಂ. ಜೈಲಾಂತು ೊಲೀಸಾಂಚಾನಿ ತಾಂಕಾ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕೂಡಾಂತು ದವ್ವರ್ಲೆಂ. ತಾಂಕಾ ಕ್ಕ್ಯಾಎಕ್ಕ್ಯಾಕ ಸಂಪರ್ಕು ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ದೊಗ್ಗಾನೀಯಿ ಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಜನಾಂಕ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಮೋಸು ಕೆಲ್ಲಾ ್ಹೋಣು ಒಪ್ಪೂನು ಘೇನಾಂತಿ. ಎಕ್ಲ್ಯಾನ ಒಪ್ಪೂನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನ್ನೆಕ್ಲೊ ಶಿಕ್ಷಾ ನುಭವಿಸ್ತಾ. ದೊಗ್ಗಾನೀಯಿ ಗುಟ್ಟು ಸೋಣಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೊಗ್ಗಂಯಿ ಖಲಾಸೆ ಾವ್ವಾಚ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸ.

ಸ್ಪರ್ಧೆ ಕೊರ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದಕ ದೊಗ್ಗಾನೀಯಿ ಚೂಕಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹೋಣು ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಪರಸ್ಪರ ಉಲ್ಲೋನು ಘೇವ್ನು ಎಕ್ಕ್ಯಾಎಕ್ಕ್ಯಾಕ ಸಹಕಾರು ೋನ್ನುೀ ಕೋರ್ಟಾಂತು ಚುಕ್ಕೋನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಜನಾಂಕ ಮೋಸ ಕೋನ್ನುೀ ವ್ಯಾರು ಚಡ ಕೋನ್ನುೀ ದುಡ್ಡು ಮಯ ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕು ಹೊಳ್ಳೊ ಅಪರಾಧು. ಸಹಕಾರು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ ದೋಷಿ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಅನೈತಿಕಮೈತ್ರಿ (ಕೊಲ್ಲೂಝನ್) ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಿ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಂಕಾ ಜನಾಲೆ ದೃಷ್ಟೀಂತು ುರ್ಯಾದಿ ವತ್ತಾ. ಭಾಯ್ಲೆ ದೇಶಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ಅನೈತಿಕಮೈತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಕಾರಾಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ಥರಾರಿ ಪ್ರತೀಕಾರಕ ಕಾರ್ಯು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೈತ್ರಿ (ಕಾರ್ಟೆಲ್)

ಕಚ್ಚಾ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ತಲೆ ದೇಶಾಂತುಲೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ುದ್ಯೋಗಪತೀನಿ ಏಕಿ ಮೈತ್ರಿ ಕೋನ್ನುೀ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ ನಿಗದಿ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಜ್ಹಾರಕಟ್ಲೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಂಕಾ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಾಮ್ಯ ಶ್ರೇಣೀಂತು ಾಗೊದಿಲ್ಲಾ. ಕಚ್ಚಾ ತೆಲ್ಲಾಚೆ ಮೋಲ ಜಗತ್ತಾಂತು ಏಕ ಲೇಕ ಜಾವ್ವಾ ್ಹೋಣು ತಾಂಗೇಲೆ ಪ್ರಯತ್ನ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಚೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಹೇ ೈತ್ರೀಂತು ಮೇಳ್ನೀಂತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಮೈತ್ರೀಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ನಷ್ಟ ಾವ್ವಾಚ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೋಣುಆಸ್ಸ. ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವಿಂಗಡ ದೇಶಾಚೆ ುತ್ಪಾದಕಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತರ ಉತ್ಪಾದಕಾನ ಖಂಚೋಯಿ ಪ್ರತೀಕಾರು ಸುಲಭೇನ ಕೊರೂಂಕ ಾಯ್ನಾ.

ಅಸಂಖ್ಯಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಏಕ ಹೋಡ ಸ್ವಾಮ್ಯ

ಅಸಂಖ್ಯಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಏಕ ಮ್ಹಾಲು ಅಸಂಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೀತೀರಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ತಾತಿ. ತಾಂತು ಏಕ ಉತ್ಪಾದಕು ವಿಂಗಡ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕಯಿ ಭಾರೀ ಚಡ್ಡ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ವಿಕ್ತಾ. ಕಿತ್ಲೊ ಚಡ್ಡ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಂಗಡ ಉತ್ಪಾದಕ ಬಝಾರಾಂತು ಆಸ್ಸತಿಕೀ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಂಶಯು ಯೆತ್ತಾ. ಹೇಂ ಬಝಾರ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ನ್ಹಂಯಿ. ಅಸಂಖ್ಯಸ್ವಾಮ್ಯಾಂತು ಭಾರೀ ಚಡ್ಡ ಮ್ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ತಲೊ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಾವರೀಚಿ ವ್ಯಾರು ಕರ್ತಾ.

ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನ

ಉತ್ಪಾದನಾಂತು ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನ (ಟೆಕ್ನೋಲೊಜಿ) ಉಪೇಗು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚಿ ಖಾಯ್ಯಿ, ಪ್ರಕಾರ ಆನಿ ದರ್ಜೊ ಉಂಚಿ ಕೋರ್ಯೇತ. ಉತ್ಪಾದನಂತು ಮಾಂತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ ಮ್ಹಾಲು ಪ್ಯಾಕ್ ಕೊರ್ಚಾಂತು, ಶೇಖರಣೇಂತು, ಸಾಗ್ವಣೇಂತು ಆನಿ ವಿಕ್ಚಾಂತು ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನ ಉಪೇಗು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಮ್ಹಾಲು ವಾಯಿಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಶೀತಗೃಹಾಂತು (ಕೋಲ್ಡ ಸ್ಟೋರೇಜ್) ಶೇಖರಣ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಡ್ಡ ಕಾಳ ವರ್ತಾ. ರೇಡಿಯೇಶನ್ ಆನಿ ಯೂವಿ ಲೈಟ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಧಾನ್ಯ ವಾಯ್ಟ ಜಾಯ್ನಾ.

ಉತ್ಪಾದಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಮೂಲವಸ್ತೂಚೆ ಪೂರಣ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಅಥವಾ ಮೂಲವಸ್ತೂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಚಡ್ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೋರ್ಕಾ. ಉದ್ದಾಕ ಆನಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಸದಾ ಮೆಳ್ಚೆಕತಿರ ಸಂಪ ಟಾಂಕಿ ಆನಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಕ ಯಂತ್ರ (ಜನರೇಟರ್) ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ. ಕೋಯ್ರು ಆನಿ ಕಸಾಳೊ ಉಡ್ಡೋಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪರಿಸರಕಾಯ್ದೇಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಜಾವ್ಕಾ. ಗಲೀಜ ಉದ್ದಾಕ ಆನಿ ರಾಸಾಯನಮಿಶ್ರಿತ ಗಟರ ಉದ್ದಾಕ ಪಟ್ಟಣಾಂಚೆ ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ಕಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಮೋರಿ ಆನಿ ವಾಟ ಕೋರ್ಕಾ.

ಕಲಾಜ್ಞಾನ ಉಪೇಗು ಕೋರ್ನು ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಚೆ ಆಂಗ್ಡೀಂಚಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯ್ಯಾರ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೆಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಸದಾ ಸಂಪರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಮೂಲವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ಆನಿ ಪೂರಣ ಕೊರ್ಚೆ ಕೃಷಿಕಾಲೆಲ್ಲಾಗ್ಗಿ ಸಂಪರ್ಕಾರಿ ಆಸೂನು ಮೂಲವಸ್ತು ಸದಾ ಪೂರಣಜಾವ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಕೋರ್ಕಾ.

ಉತ್ಪನ್ನ ದಾಸ್ತಾನ ವರ್ಲೇ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಶಿಲ್ಲಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಮೋಕ್ಲ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಗ್ರಾಹಕಾಲೆ ಶಿಲ್ಲಕ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಉತ್ಪಾದನ ಪ್ರಮಾಣ ಚಡ್ಡ

ವ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚನಾತ್ತೀಲೆ ವರ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ಆಸ್ತಾ ಆನಿ ತಾಕ್ಕಾ ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆ ಶಿಲ್ಲಕ ಣ್ಣಾತ್ತಿ.

ಬಾರ್ದಾನ ನಷ್ಟ (ಡೆಡ್ ವ್ಹೈಟ್ ಲೋಸ್, ಬರ್ಡನ್ ಲೋಸ್) ಹೋಣು ಕೆಲವುಪಟಿ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕಾಂಕ ಂ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಗ್ರಾಹಕಾಲೆ ಶಿಲ್ಲಕ ಊಣೆ ಆಸ್ಲೂನು, ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆ ಶಿಲ್ಲಕ ಡ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತಾ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಶಿಲ್ಲಕ ವರ್ಲೇಲೆಂ ತ್ಪನ್ನ ಸಕ್ಕಡ ಬಾರ್ದಾನ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

ಲ್ಲಾಂತು ತಾರತಮ್ಯ

ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ಕೆಲವು ಪಟಿ ಗಿರಾಕಿ ಪೊಳೋನು ರಿಯಾಯ್ತಿ ಕ್ಕೋಚೆಕತಿರ ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೇಚೆ ಮೋಲ ಊಣೆ ರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಗಿರಾಕೀಕ ತಾನ್ನಿ ಘೆತ್ತೀಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಪರತ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ತ್ತಾಜಾಲ್ಲ್ಯರಿ ರಕಂ ವ್ಯಾರು ಮಾಂತ್ರ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ಕೋರ್ಯೇತ. ಕಂ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ನಷ್ಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಗಿರಾಕೀಲಿ ಪರಸ್ತಿತಿ ಪೊಳೋನು ಯಾಯ್ತಿ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಕೂಕಾ.

ವೃದ್ಧ ನಾಗರೀಕಾಂಕ, ಸರಕಾರಿ ಆನಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಫ್ಸರಾಂಕ ಯಾಯ್ತಿ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಮಾಗಣಿ ಚಡ ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ಮಾನ ಕಂಪನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಟಿಕೇಟ್ಟಾಚೆ ಮೋಲ ಚಡೈತಾತಿ. ಸಿನೇಮಾ ಯೇಟರಾಚೆ ಕೆಲವು ಸಿನೇಮಾಂಕ ಟಿಕೇಟ್ಟಾಚೆ ಮೋಲ ಚಡೈತಾತಿ. ತ್ಪಾದಕಾನಿ ಸಮೇತ ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಬಝಾರಾಂತು ಮಾಗಣೀ ಮಸ್ತ ಡ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಮುಕಾರಿ ತೇ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೊ ಅಭಾವು ವ್ಚೆ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೊಲ್ಲಂ ಚಡೈತಾತಿ.

ಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಏಕ ದೇಶಾಂತು ತೀನಿ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಅಸ್ಲೂಂಕ ಧ್ಯ ಆಸ್ಸ.

1. ಪ್ರಮುಖ ಖಾಸಗೀ ವಲಯ (ಬಝಾರೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಪ್ರೈವ್ಹೇಟ್ ಕ್ಟರ್ ಇಕೋನಾಮಿ, ಮಾರ್ಕೇಟ್ ಇಕೊನಾಮಿ, ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸಂ)

2. ಪ್ರಮುಖ ಹುಕುಮ್ ವಲಯ (ಕಮಾಂಡ್ ಇಕೊನಾಮಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕ್ಟರ್ ಇಕೊನಾಮಿ) ಆನಿ

3. ಮಿಶ್ರ ಖಾಸಗೀ ಆನಿ ಹುಕುಮ್ ವಲಯ (ಮಿಕ್ಸೆಡ್ ಇಕೊನಾಮಿ).

1. ಪ್ರಮುಖ ಖಾಸಗೀ ವಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಖಾಸಗೀ ವಲಯ ಖ್ಯ ವಲಯ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಖಾಸಗೀ ನ್ಹಂಯಿ. ಥೊಡೇ ವಲಯ ಹುಕುಮ್

ವ್ಯವಸ್ಥೇಂಚಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಪ್ರಮುಖ ಖಾಸಗೀ ವಲಯಾಕ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೋಣ್ಯೇತ. ಹೇಂ ಅನಿಯಮಿತ (ಫ್ರೀ) ಬಝಾರ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ಚಾಂಗ ಮ್ಹೋಣು ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ಅನಿಯಮಿತ ಆನಿ ದೋಷಯುಕ್ತ ಆಸ್ತಾ. ಅನೇಕ ಕಡೇನ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ದುರ್ಬಳ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ತಾನ್ನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಕಾರಣಾಚೆ ವಿವರಣ ದಿತ್ತಾತಿ. ಭಾಯ್ಲೊ ಆನಿ ಭಿತ್ತರ್ವೈಲೊ ವಿಷಯ ಬಝಾರಾಕ ಮುಕ್ತ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಸೋಣಾಂತಿ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ತೋ ವಿಷಯು ಖಂಚೊಖಂಚೋ?

ಅ. ವ್ಯಾಪಾರಾಂತು ಖಾಸಗೀ ಲಾಭ.

ಆ. ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೇನ ದಿವ್ಚೆ ಮೋsಲ.

ಇ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಾಭ – ಖಾಸಗೀ ಜನಾಂಕ ಸಮೇತ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಲಾಭ.

ಈ. ಬಝಾರಾಕ ಮುಕ್ತ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಸೋಣಾನಾತ್ತೀಲೊ ವಿಷಯಾನಿಮ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಸಕ್ಕಡ ಸಾನ್ನಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಲ್ಯರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಲಸ (ವಾಸೀನ) ಮುಫತ್ ದಿವೋಚೆಂ. ಹೇಂ ಕಾಮ ಸರಕಾರೀ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗಾನ ಕರ್ತನಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ಚೆರ್ಡುವಂ ಲಸ ಘಾಲೋನುಘೆವ್ಚಾಕ ಯೇನೀಂತಿ. ಸರಕಾರೀ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಕರ್ಮಚಾರೀಂಕ ತಾನ್ನಿ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಸ್ಫೂರ್ತಿನಾಆಶ್ಶೀಲಿ. ಮ್ಹೋಣು ಖಾಸಗೀ ಗೈರಸರಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಹೇಂ ಕಾಮ ಸೌಂಪ್ಲೆಂ. ಹಾಜ್ಜೆ ಕತಿರ ಸರಕಾರಾನ ವಿಂಗಡ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೂಕಾ ಜಾಲ್ಲೊ. ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಮುಫತ್ ಲಸ ದಿವ್ಚೊ ವ್ಯವಹಾರು ಸರಕಾರಾಂತುಲೊ ಭಿತ್ವೈಲೊ ವಿಷಯಾನಿ ದುರ್ಬಳ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಆನ್ನೇಕ ಉದಾಹರಣ ವಾರ್‍ಯಾಂತು ಧೂಳಿ. ಆಮ್ಮಿ ಶ್ವಾಸು ಘೆವ್ಚೆ ವಾಯು ಮಲಿನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಏಕಿ ಕಾರ್ಖಾನೇಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಭಾಯ್ರಯೆವ್ಚೊ ಧುವ್ವೋರು ತಾಜ್ಜೆ ಕಾರಣ. ಧುವ್ವಾ ನಿಮ್ತಿ ಜನಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶಾವ್ಯೆರಿ ವಾಯ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಜನಾಂಕ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸs. ಹೋ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಷ್ಟ. ಹೇಂ ನಷ್ಟ ಭರ್ತಲೊ ಕೋಣ?

ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಂದ ಕೆಲ್ಯ್ಯಾರಿ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಜಾವ್ಚೆ ರಾಬ್ತಾ. ಬಂದ ಕೆಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಭಾರೀ ನಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಂದ ಕೊರ್ಚೆ ಏಕು ಪರಿಹಾರು ಜಾಯ್ನಾ. ಕಾರ್ಖಾನೇಚೆ ಸುತ್ತು ರಾಬ್ತಲೆ ಕುಟುಂಬಾಂಕ ಮುಫತ್ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಆನಿ ವಕ್ಕದ ದಿವ್ಚೆ ಸುವಿಧಾ ದಿಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಥೋಡೋ ಪರಿಹಾರು ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಸರಕಾರಾಕ ಹಾಜ್ಜೊ ಖರ್ಚು ವಿಪರೀತ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಚಡಾವತ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಘಾಲ್ತಾತಿ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ

ತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ. ಜನಾನಿ ಮ್ಹಾರಗ ಮ್ಹಾಲು ಘೆವ್ಚೆ ಉಣೆ ತ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ಎಕ್ಕಾಕಚೆ ಮಾಕ್ಷಿ ಏಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಯೆತ್ತಾತಿ ಆನಿ ಖಂಚೋಯಿ ಏಕು ರಿಹಾರು ಕೋರ್ಕಾಜಾತ್ತಾ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಾಮಾನಾರಿ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಘಾಲ್ಚೆ ಏಕ ಕಷ್ಟಾಚೊ ಪರಿಹಾರು. ನಾನಿ ಕೊಯ್ರಾಂತು ಉಡ್ಡಯಿಲೊ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಾಮಾನು ಏಕ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಟ್ಟು ಜಾವ್ಚೆ ಕೊಯ್ರಾಂತು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಆಸ್ತಾ. ಹಗುರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ ಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲ ಇತ್ಯಾದಿ ವಾರ್‍ಯಾಕ ಉಬ್ಬೂನು ಖಂಖಂಯಿ ವೊಚ್ಚೂನು ಪಡ್ತಾ. ಟ್ಟಣಾಚೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟೀಚೆ ಕೋಯ್ರು ಭೋರ್ನು ವ್ಹರ್ತಲೆ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ ಮ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾಕ ಕೋಯ್ರು ಕಾಣು ವಿಂಗಡಕಡೇನ ವ್ಹೋರ್ನು ಳೋಚಾಕ ಜಾವ್ನೊ ತಾಜ್ಜೆವ್ಯೆರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಕೋರ್ನು ಪರತ ಪಯೋಗ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೊರೂಂಕ ಮಸ್ತು ಖರ್ಚು ಪಡ್ತಾ. ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಡ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ವಸೂಲಿ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಅಶ್ಶಿ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ದೇಶಾಕ ಬರೇಂ ಕೊರ್ಚೆತಶ್ಶಿ ನಾ.

ಪ್ರಮುಖ ಖಾಸಗೀ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಪ್ರಜೇನಿ ಭೂಂಯಿ ಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ನು ತೇ ಭೂಂಯ್ಚೆವ್ಯೆರಿ ಶಾಶ್ವತ ಆಧಿಪತ್ಯ ದೊವ್ರೋನು ವ್ಯೆತ. ಪ್ರಜೇನಿ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನು ಸಕ್ಕಡ ರೀತೀರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾವ್ನು ಪಾರು ಕೋರ್ಯೇತ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಲಾಭ ತಾಂಗೇಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಖರ್ಚಾಕ ಡ್ಯೇತ. ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಪ್ರಜೇಂಕ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ವಿಷಯಾಂತು ಂತ ನಿರ್ಧಾರು ಕೊರೂಂಕ ಹಕ್ಕು ಆಸ್ತಾ. ನೌಕರಾಂಕ ದಿವ್ಚೊ ಸಾಂಬೋಳು ನಿ ಇತರ ಭತ್ತೊ, ಭಕ್ಷೀಶ, ಬೋನಸ್, ಗ್ರಾಚುಯಿಟಿ, ಪೆನ್ಶನ್ನ, ಫಾಯದೊ, ಜೇಚೆ ದೀಸ, ಅಸ್ವಸ್ಥ ಭತ್ತೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಲಿಕಾನ ಆನಿ ನೌಕರಾನ ಬೈಸೂನು ಶ್ಚಯ ಕೋರ್ಯೇತ. ಸರಕಾರ ತಾಂತು ಹಾತುಘಾಲ್ನಾ. ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಸಾಹಸ, ಯರಾಚೆ ನವೀಕರಣ, ಕಷ್ಟ ಸುಲಭ ದೊನ್ನೀಯಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣ, ಯರಾಂತು ಆಭಿವೃದ್ಧಿ, ವ್ಯಾರಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಭಾನ ಆನಿ ನಷ್ಟಾನ ಖಂಚೇಯಿ ರಿಣಾಮ ಖಾಸಗೀ ರೀತೀರಿ ಪ್ರಜೆ ಸ್ವಯಂ ಭೊಕ್ತಾ.

2. ಪ್ರಮುಖ ಹುಕುಮ್ ವಲಯಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹುಕುಮ್ ವಸ್ಥೆ ನ್ಹಂಯಿ. ಹಾಂತು ಥೊಡೇಂಚಿ ಖಾಸಗೀ ವ್ಯವಸ್ಥೇಯಿ ಆಸ್ತಾ. ಬಝಾರ ಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ನಿಯಮಿತ (ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್) ಆಸ್ತಾ.

ಪ್ರಮುಖ ಹುಕುಮ್ ವಲಯಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದೇಶ ರಕಾರಾಚೆ ಹುಕುಮಾರಿ ಚಲ್ತಾ. ವ್ಯಾಪಾರು ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾಚೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಸ್ತಾ. ಭೂಂಯಿ ಸಕ್ಕಡೀ ಸರಕಾರಾಚೆ ಮಾಲಿಕತ್ವಾಂತು ಆಸ್ತಾ. ಪ್ರಜೇನಿ ಂಯಿಯೀಕ, ಘರಾಕ ಆನಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಕ ಭಾಡೆಂ ದೀವ್ಕಾ. ಭಾಡೆಂ ಭಾರೀ ಣೆ ಆಸ್ತಾ. ವ್ಯಾರಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಭ ನಷ್ಟ ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾಚೆ ಜಾತ್ತಾ.

ನೌಕರಾನೀಂಚಿ ವ್ಯಾಪಾರು ಚಲಾಯಿಸೂಚೊ, ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಜಾವ್ಚೆಂ, ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಸರಕಾರೀ ಖಾತೇಂತು ಜಮಾ ಕೊರ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪ್ರಮುಖ ಹುಕುಮ್ ವಲಯಾಚೆ ಪ್ರತಿ ಏಕ ಪ್ರಜೇಕ ನೌಕರಿ ಖಂಡಿತ ಮೆಳ್ತಾ. ನೌಕರಾಂಕ ಕಾಮಾರಿ ತಕ್ಕೂನು ಕಾಡೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ನೌಕರಾನ ಕಿತ್ಲೆ ತಾಕ್ಕಾ ಮನ್ಸ ಆಸ್ಸಕೀ ತಿತ್ಲೆಂ ಕಾಮ ಕೋರ್ಯೇತ. ತಾಣೆ ಮನ್ಸ ದೀವ್ನು ಕಾಮ ಕರ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಾಂಬೋಳು ಆನಿ ಇತರ ಸಕ್ಕಡ ಸಂಭಾವನೆ ಮೆಳ್ತಾ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ಯಂತ್ರ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನೌಕರಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಲಾವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೊ ಉಪೇಗು ಊಣೆ. ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ನೌಕರಾಂಕ ಕಾಮಾರಿ ತಾಕ್ಕೂನು ಕಾಡೂಂಕ ಕಾನೂನಪ್ರಕಾರ ನಜ್ಜ. ಪ್ರಜೇಂಕ ವಸ್ತು ಭಾರೀ ಊಣೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಮೆಳೋಚೆಕತಿರ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಊಣೆ ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಏಕಲೇಕ ಸಾಮಾನು ಮೆಳ್ತಾ. ಪ್ರತಿಏಕ್ಕ್ಯಾಕ ತೋಚಿ ಜಾತೀಚೊ ತಾಂದುಲ ಮೆಳ್ತಾ. ತೋಚಿ ಸಾಬೂನು ಮೆಳ್ತಾ. ತೀಚಿ ರಾಂದ್ಪೆಕಾಯಿ ಮೆಳ್ತಾ. ಏಕ್ಕಸ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಚೋಗೊ ಆನಿ ಚಲ್ಲಣ ಮೆಳ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲಮನ್ಯಾಂಕ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಾಂಚಿ ಪ್ರಿಂಟಾಚಿ ಚೋಳಿ ಜಾವ್ನೊ ಕಾಪ್ಪಡ ಜಾವ್ನೋ ಮೇಳ್ನಾ. ಸಕ್ಕಡ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಯಾನಿ 5–6 ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಕಾಪ್ಪಡಾಂತು ವೆಂಚೂನು ತಾಂಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕಾಪ್ಪಡ ಘೇವ್ಯೇತ.

ಪ್ರಮುಖ ಹುಕುಮ್ ವಲಯಾಂತು ಮೊಲ್ಲಂ ಸರಕಾರಾನ ನಿರ್ಧಾರಿಸೂಚೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮ್ತಿ ಪೂರಣ ಊಣೆ ಆಸ್ತಾ. ಧವಸಧಾನ್ಯಾಂಕ ರೇಶನ್ ಕರ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಆಂಗ್ಡಿಚೆ ಮುಕಾರಿ ಗಿರಾಕೀಲೆಂ ದಿಗ್ಸ ಲೈನ ಆಸ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರೀ ನೌಕರ ಕಾಲಾಬಜ಼ಾರಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ವಸ್ತು ವಿಕ್ಕೂನು ಅನೈತಿಕ ವಾಟ ಧರ್ತಾತಿ. ಕಾಲಾಬಜ಼ಾರಾಚೆ ನಿಮ್ತಿ ಕಾಲಾಧನ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ರಾಜಸ್ವಧನ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಹುಕುಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಮಾಜವಾದಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ.

3. ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಖಾಸಗೀ ಬಜ಼ಾರ ಆನಿ ಹುಕುಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ದೊನ್ನೀಯಿ ಆಸ್ತಾತಿ. ಶೇಕಡಾ ಪನ್ನಾಸ ಖಾಸಗೀ ಆನಿ ವರ್ಲೇಲಿ ಹುಕುಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆ ಸಮಾಜವಾದೀ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹುಕುಮ್ ವಲಯ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ.

ಖಂಚೇಯಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಸರಕಾರಾಚೊ ಹಾತು ಚುಕ್ಕನಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ನಂವ್ವಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಜ್ಞಾವ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ
ಹ್ಣೋಣು ದುಸ್ರೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ನಾ. ಸಾನ ಏಕ ಗಾಂವಾಂತು ಥೊಡೇ ವ್ಯಾಪರೀ
ಸ್ನೂನು, ಏಕು ಡಾಕ್ಟ್ರು, ಏಕ ಇಸ್ಕೂಲ, ಏಕ ಕಾಲೇಜ, ಏಕಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಏಕ
ನೇಮಾ ಥಿಯೇಟರ್, ಏಕ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಏಕಿ ಮಸೀದಿ, ಏಕ ಚರ್ಚ, ಏಕ
ಸದಿ, ಏಕ ತಽಳೆಂ ಆನಿ 25–30 ಕುಟುಂಬಾಲೆಂ ಘಽರಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆ
ರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಕ ಸಂಪರ್ಕು
ೇರ್ನು ಆಸ್ತಾ. ದೊಗ್ಗ ಜಽಣ ಏಕ ವಸ್ತು ದಿತ್ತಾತಿ ಘೆತ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ
್ಯರಾಕ ಸೇಲ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ದೀವ್ಕಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಗಾಂವಾಂತುಲೆ
ಜೇನಿ ಆದಾಯಕಽರ ಸಂದಾಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಾನ ಏಕ ಗಾಂವಾನ ಸ್ವತಂತ್ರ
ವ್ನು ಸರಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಏಕು ಗಾಂವು ಏಕ ದೇಶಾಚೊ
ನು ಏಕು ಕುಡ್ಕೊ. ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಽಚಿ ತೇ ಗಾಂವ್ಚೆ ಸರಕಾರ. ತೇ
ಂವಾಂಕ ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಬಂಧು ಆಸ್ಸ. ಸಾನ ಏಕ ಗಾಂವಾಂಚೆ
ಥವಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ
ರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಸಾಂಗ್ಚಿ
ದ್ಧತಿ ಸುಮಾರ ಕ್ರಿ. ಶ. 1930 ಥೋರ್ನು ಚಾಲು ಆಸ್ಸ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪತ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ
ುಕ್ತ ಬಜ಼ಾರಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ದಿಲ್ಲಾಂ. ಆನಿ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ
ಳ್ಯಾರಿ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ತಪ್ಪು ವಿವರ ದಿಲ್ಲಾಂ.
ರ್ವತ್ರೀಕರಣಾಂತೂಂಯಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಯೆತ್ತಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1930 ಇಸ್ವೇಂತು 'ಭಯಂಕರ ಜಾಗತಿಕ ಮಂದಿ' (ಗ್ರೇಟ್
ಪ್ರೆಶ್ಯನ್) ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಮುಕ್ತ ಬಜ಼ಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ
ಶ್ರೀಲಿ ತೀ ಮೋಣು ಗೆಲ್ಲಿ. ಬರಗಾಲು ಯೇವ್ನು ಜನಾಂಕ ಆಹಾರವಸ್ತು
ೀಳ್ನಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾನೀ ಖಾಸಗೀ ಉದ್ಯೋಗು ದಿವಾಳಿ
ವ್ನು ಬಂದ ಪಽಣಾತಶ್ರಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ದುಡ್ಡು ರೊಕೋನು ತಾಂಕಾ ಚಾಲು
ಂವ್ವೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಚೆ ಜನಾನಿ ವಿಪರೀತ ಮ್ಹಾರಗಾಯಿ
ುಗ್ಗೂಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

'ಭಯಂಕರ ಜಾಗತಿಕ ಮಂದಿ' ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವರ್ಸ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂಚೆ ಸರಕಾರೀ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಬದಲಾಯಿಸುಕಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಂದೀಕಯಿ ಫುಢೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ರಸ್ತೊನಿರ್ಮಾಣ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆನಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಾಗ ಸಕ್ಕಡ ಖಾಸಗೀ ಲೋಕಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮಂದಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಹೇಂ ವಿಭಾಗ ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಕೋರ್ನು ಸರ್ವಲೌಕಿಕ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಆತ್ತಂ ಭಾರತಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆನಿ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ಸಮಂಜಸ ವಿವರಣ ದಿತ್ತಾತಿ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮುಕ್ತ ಬಝಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆನಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹೋಣು ಅರ್ಥು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಗೇ ದೇಶಾಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವೀಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಗಾಂವಾಚೆ ಆನಿ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಎಕ್ಕೀಚಿ ಜಾತ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸಗ್ಗೇ ದೇಶಾಚಿ ಒಟ್ಟು ಕಮಯ ಆನಿ ಖರ್ಚು ಲ್ಯಾಕಕರ್ತಾತಿ. ದೇಶಾಚೆ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ (ಜೀಡೀಪಿ) ದಾಕ್ಕೋನು ತೇಂ ಕಶ್ಶಿ ಚಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ಏಕ ದೇಶಾಚೊ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥರಾರಿ ಕಿತ್ಲೆ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ಸಾಮಾನು ರಫ್ತು ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಆಮದು ಜಾತ್ತಾ? ದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಶ್ಶಿ ಆನಕಯಿ ಸಮೃದ್ಧ ಕೋರ್ಕಾ ಆನಿ ದೇಶಾಚೆ ಜನಾಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾವ್ಕಾ? ಸರಕಾರಾನ ಖಂಚಿ ನೀತಿ ಲಾಗು ಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ಸೂಖ ಆನಿ ಶಾಂತಿ ಕಶ್ಶಿ ಮೇಳೋಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಕ್ಕಡ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಖಂಯಿತಾಕ್ಕೂನ ಸೂರು ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ ವಿಸ್ತಾರ ಖಂಯಿತಾಂಯಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಆಮ್ಮಿ ಪೊಳೋಕಾ. ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥ ಕುಟುಂಬಾತಾಕ್ಕೂನು ಸೂರು ಜಾತ್ತಾ. ಕುಟುಂಬ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಉತ್ಪಾದನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಸರಕಾರೀ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಅವಯವ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಸೇರ್ವಲಾಂ.

1. ಯೇಣಾವಳ (ವರಮಾನ), ಸರಾಸರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೇಣಾವಳ, ಸಗ್ಗೇ ದೇಶಾಚೆ ಆನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಆನಿ ವರ್ಗಾಚೆ ಯೇಣಾವಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಪೊಳೋಚೆಂ. ಆದಾಯಟ್ಯಾಕ್ಸ, ವಿಕ್ರೀಚೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿ, ಆನಿ ಇತರ ಸರಕಾರೀ ಆದಾಯಾಚೆ ಮೂಳ.

2. ದುಡ್ವಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ (ಫೈನಾನ್ಸ), ನಗದು ಚಿಲ್ಲರೆ ಆನಿ ವಿವಿಧ ಮೌಲ್ಯಾಚೆ ನೋಟಾಚೆ ಚಲಾವಣ, ಒಟ್ಟು ನಗದು ದುಡ್ಡು ಮಾಗಣಿ ಆನಿ

ೂರಣ, ಸರಕಾರೀ ತಿಜೋರೀಚಿ ಸ್ಥಿತಿ, ಜನಾಂಕ ಆವಶ್ಯಕ ವಸ್ತೂಚಿ ಪೂರಣ, ತ್ಪಾದನ, ತಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ, ಮ್ಹಾರಗಾಯೀಚೆ ಸ್ಥರ, ಇತ್ಯಾದಿ.

3. ಮೌಲ್ಯನೀತಿ – ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಆನಿ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಾಯಾಕ ಸಮತೋಲನ.

4. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ನೀತಿ – ದೇಶಾಂತು ವಸ್ತೂಂಚೆ ಉತ್ಪಾದನ, ಕರೀನೀತಿ (ಲೇಬರ್ ಲಾ), ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರಿಹಾರ.

5. ಶೇತಕರೀ ಭೂಂಯಿ, ರಾನ, ಗುಡ್ಡೊ, ಹಳ್ಳಿ, ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ, ರ್ಕ, ಸಮುದ್ರಾಚೆಂ ತಟ, ಸಮುದ್ರಾಚೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ (ಝುಳ್ಕೆ, ಮೋತಿ, ತ್ಯಾದಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೊತ್ತು.

ಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಲೇಖ

ಯೇಣಾವಳ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಆದಾಯ ಆನಿ ಲೇಖ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ್ಯಕಕೊರ್ಚೆಂ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ತಾಕ್ಕೂನು ಯೆವ್ಚೆ ದಾಯ ಸೆರ್ವೂಕಾ. ದೇಶಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ದೇಶಾಚೊ ಆದಾಯು. ತ್ಪಾದನಾಂತು ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ಸೇವಾ ದೊನ್ನೀಂಯಿ ಸೇರ್ವತಾ. ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ವಾ ತಾಜ್ಜೆ ಮೊಲ್ಲಾನ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಕಾ. ಸೇವೇಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ತಾಜ್ಜೆ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ಸ್ಸ. ಏಕ ದೇಶಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇನಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕ ಕರ್ತಾತಿ. ತಿಏಕ ವ್ಯಕ್ತೀಲೆಂ, ಕಟುಂಬಾಚೆಂ, ಉದ್ಯೋಗಾಚೆಂ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ನು ಒಟ್ಟು ೇರ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಲೇಖ ಮೆಳ್ತಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಫೋವಾ ಮಿಲ್ಲ ಸ್ಸ. ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಮಿಲ್ಲಾಂತು ಚಾರಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತುಲೆ ಉತ್ಪಾದನ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಟ್ಟಿ ಆನಿ ಕೋಷ್ಟಕ ದಾಕ್ಕೈತಾ.

1. ಚಾರಿ ಮ್ಹೈನೆ: ಆಷಾಢ, ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದ, ಆಶ್ವೀಜ.

2. ಉತ್ಪನ್ನ: ಫೋವು

3. ಸೇವಾ: ಫೋವು ಟೆಂಪೋಂತು ಬಂಡ್ಸಾಳೇಕ ಸಾಗಿಸೂಚೆಂ

4. ಉತ್ಪಾದನ: ಉತ್ಪನ್ನ + ಸೇವಾ

5. ಪ್ರತಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ವಜನ: ಆಷಾಢಾಂತು 100 ಂಟಾಲ್, ಶ್ರಾವಣಾಂತು 110, ಭಾದ್ರಪದಾಂತು 90 ಆನಿ ಆಶ್ವೀಜಾಂತು 120 ಂಟಾಲ್.

6. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ವಜನ: 100+110+90+120 =420 ಕ್ವಿಂಟಾಲ

7. ಫೋವಾಚೆ ಮೋಲ: ಆಷಾಢಾಂತು ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ 600 ುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಶ್ರಾವಣಾಂತು ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ 700 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಭಾದ್ರಪದಾಂತು 0 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಆನಿ ಆಶ್ವೀಜಾಂತು 600 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

8. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ: ಆಷಾಢಾಂತು 600 × 100 = 60000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಶ್ರಾವಣಾಂತು 700 × 110 = 77000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಭಾದ್ರಪದಾಂತು 800 × 90 = 72000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಆನಿ ಆಶ್ವೀಜಾಂತು 600 × 120 = 72000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಒಟ್ಟು 60000 + 77000 + 72000 + 72000 = 281000

9. ಘೋವಾ ಮಿಲ್ಲಾಚೆ ಚಾರಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೋಲ: 281000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ

10. ಒಟ್ಟು ಸೇವೇಚೆ ಮೋಲ: ಘೋವಾ ಮಿಲ್ಲಾಚೊ ಮಾಲೀಕು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಟೆಂಪೋಂತು ಘೋವು ಭಂಡ್ಸಾಳೇಕ ಸಾಗಿಸೂಚಾಕ ಆಷಾಡಾಂತು 2000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ, ಶ್ರಾವಣಾಂತು 2200, ಭಾದ್ರಪದಾಂತು 2100 ಆನಿ ಆಶ್ವೀಜಾಂತು 2300 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲೇಖಾಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬೊರೋನು ಘೆತ್ತಾ.

11. ಒಟ್ಟು ಸಾಗವಣೆ ಸೇವೇಚೆ ಮೋಲ: 2000 + 2200 + 2100 + 2300 = 8600 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

12. ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ಸೇವೆ ಒಟ್ಟು ಮೋಲ: 281000 + 8600 = 289600

13. ಚಾರಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಘೋವಾ ಮಿಲ್ಲಾಂತುಲೆ ಉತ್ಪಾದನ = 289600

ದೋನಿ ಲಾಖ ಇಕುಣನವ್ವತ್ತಿ ಹಜ್ಞಾರ ಸಶ್ಶಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

ಕೋಷ್ಟಕ:

ಮ್ಹೈನೊ	ಘೋವು ವಜನ ಕ್ವಿಂಟಾಲ	ಘೋವು ಮೋಲ ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ	ಘೋವು ಒಟ್ಟು ಮೋಲ	ಸೇವಾ ಮೋಲ ಘೋವು ಬಂಡ್ಸಾಳೇಕ ಸಾಗಿಸೂಚಾಕ	ಒಟ್ಟು
ಆಷಾಢ	100	600	60000	2000	62000
ಶ್ರಾವಣ	110	700	77000	2200	79200
ಭಾದ್ರಪದ	90	800	72000	2100	74100
ಆಶ್ವೀಜ	120	600	72000	2300	74300
ಒಟ್ಟು	420		281000	8600	289600

ಅಮ್ಕೋ ದಿವಸು ಘೋವಾಚೆ ಮೋಲ ಬಜ್ಹಾರಾಂತು ಮಾಗಣೇಂಚೆ
ರಿ ಹೊಂದೂನು ನಿಶ್ಚಿತ ಜಾತ್ತಾ. ತೇಂಚಿ ಮೋಲ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಕಾ.

ತ್ಪಾದನ ವಿವಿಧತಾ

ದೋನಿ ಮೂಲ ವಿಧಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಆಸ್ಸತಿ. 1. ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತೂಚೆಂ ತ್ಪಾದನ ಆನಿ 2. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತೂಚೆ ಉತ್ಪಾದನ. ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಲ್ಲೆ ಂತರ ಖರೀದಿ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ತೋ ವಸ್ತೂಂಕ ಆನ್ನೇಕ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ರೂಂಕ ಲಾಯ್ನಾ. ಸೀಧಾ ತಾಜ್ಜೊ ಉಪೇಗು ಕೋರ್ನು ಸರ್‍ಯೆತಾ. ಕಚ್ಚಾ ಸ್ತು ಸೀಧಾ ಉಪೇಗು ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತೂನ ಆನ್ನೇಕ ವಸ್ತು ಯ್ಯಾರಿಸೂಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ.

ತ್ಪಾದನಾಚೊ ದಾಸ್ತಾನ

ಯೇಣಾವಳ ಲ್ಯಾಕ ಕರ್ತನಾ ಏಕ ವರ್ಸಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ್ಯಕ ಕರ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ವರ್ಸಾಚೆ ಅಂತ್ಯ ಜಾವ್ಚೆ ಘೂಡೆ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಲೊಲೊ ವಿಕ್ಕನಾತ್ತಿಲೊ ಮ್ಹಾಲು ದಾಸ್ತಾನ ವರ್ತಾ. ಹೋ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಂಡವಾಳ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾಂತು ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊ ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ವಾರ್ಶಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಾಂತು ಮೆಳ್ತಾ ಆನಿ ಖರ್ಚಿಲೇಲೆ ತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ.

ಂಡವಾಳ ವಿವಿಧತಾ

ಉತ್ಪಾದನಾಂತು ಉಪೇಗು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ಹೊಳ್ಚೆ ಂಡವಾಳ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಕಾ. ಭಾತ ಆನಿ ತಾಂದೂಲು ಘೋವು, ರುಂಬೂರೊ ಆನಿ ಲ್ಹಾಯಿ ಕೊರೂಂಕ ದಾಸ್ತಾನ ಕೆಲ್ಲಾಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಸ್ತಾನ ಹೊಳ್ಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸಿಮೆಂಟ, ಸ್ಟೀಲಾಚೆ ಕಾಂಬಿ, ಪೇಯಿಂಟ ತ್ಯಾದಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ ಬಾಂದೂಂಕ ದಾಸ್ತಾನ ದವ್ವಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಹೊಳ್ಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಲ್ಲೆಂ. ಭಾಡೆ, ವೇತನ, ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಇತ್ಯಾದೀಕ ಮ್ಹೋಣು ದವ್ವಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ೊಳ್ಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಜಾತ್ತಾ.

ಸ್ಥಿರ ಬಂಡವಾಳ ಭೂಂಯಿ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ, ಯಂತ್ರ ಆನಿ ಸರಂಜಾಮು ತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದವ್ವಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಶಾಶ್ವತ ಠೇವಣಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಡ್ಡು ಸ್ಥಿರ ಬಂಡವಾಳ ಜಾತ್ತಾ.

ತ್ಪಾದನ ಮೂಲ ಅಂಗ

ಉತ್ಪಾದನ ಮೂಲ ಅಂಗ ಭೂಂಯಿ, ಬಂಡವಾಳಾಚೊ ದುಡ್ಡು, ಮಾಂಚೆ ಜ಼ಣ (ಶ್ರಮ), ಆನಿ ಹೇ ತಿನ್ನೀಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಸಂಘಟಣ). ಹೇಂ ಕ್ಕಡ ಸ್ಥಿರ ಬಂಡವಾಳ ಜಾತ್ತಾ.

ಖರ್ಚೂನು ವೊಚ್ಚೆಂ ಅಂಗ ಉಷಿಣೆ (ಪಾವ್ತೀ) ಖಂಚೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭೂಂಯ್ಕ ದಿವ್ಚೊ ತೀರ್ವೊ, ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ ದಿವ್ಚೊ ಸಾಂಬೋಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾವ್ತೀ, ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಬಂಡವಾಳ ದುಡ್ವಾಕ ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವಾಡಿ ಆನಿ ಮಾಲಿಕಾಕ (ಮಾಲಿಕಾಂಕ) ವಾಂಟೂನು ದಿವ್ಚೆ ಲಾಭಾಂಶ.

ಲೇಖಾಚೊ ನಿಯಮು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳ ಲ್ಯಾಕಕರ್ತನಾ ಥೊಡೋ ವಿಷಯು ಮನಾಂತು ದೊವ್ರೋಕ್ರ್ಹಾ.

1. ಹಸ್ತಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಲ್ಯಾಕಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

2. ಸರಕಾರಾನ ಜನಾಂಕ ದಿವ್ಚೆ ಸೇವಾ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

3. ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಸೇವೇಕ ವೇತನ ಯಾ ಪಗಾರು ದಿವ್ಚಾಕ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಸೇವಾ ಏಕ ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಯ್ನಾ.

4. ದೇಶಾಂತು ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಾನೂನಾಂಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಕೋರ್ನು ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಉತ್ಪಾದನ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

5. ದೊನ್ದೋನಿ ಪಟಿ ಏಕ್ಕsಚಿ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕ ಜಾವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ.

6. ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಬಾಂದೀತನಾ ಸರಾಸರಿ ಮೋಲ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಯೇತ.

7. ಉತ್ಪನ್ನಾಂತು ಸ್ವಂತಾಕ ಉಪಯೋಗಾಕ ಕಾಳ್ಳೋಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೋರ್ಕಾ.

8. ವಿದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯೋಗಾಂಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಮದು ಕೆಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ಸೆರ್ವೂಚಾಕ ನಜ್ಜ.

9. ನಮ್ಹೂಗಾಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾತಸ್ಸಲೆಂ ಉತ್ಪಾದನ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

10. ಏಕ್ಕsನಮೂನ್ಯಾಚೊ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ತಲೆ ಉದ್ಯೋಗಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೋಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖಾ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಪದ್ಧತಿ ಸಕ್ಕಡ ಉದ್ಯೋಗಾಲೆಂ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕಕೊರೂಂಕ ಉಪೇಗು ಕೋರ್ಕಾ.

11. ಆಖೇರೀಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಂತ್ರ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಕಾ.

12. ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ (ಜೀಡೀಪೀ) ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ವರ್ಸಾಂತು ದೇಶಾಚೆ ಸೀಮೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನಾಚೆ ಆಖೇರೀಚೆ ಲ್ಯಾಕ.

13. ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸ ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೇ ವರ್ಸ ಪೊರ್ನೊ ವಸ್ತು ಮ್ಹೊಣು ವಿಕ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ಸೆರ್ವೂಂಕ ನಜ್ಜ.

ೀಣಾವಳಾಚೆ ಪ್ರಯೋಜನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಚಿ ವೃದ್ಧಿ ತ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ದೇಶಾಚಿ ವೃದ್ಧಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ದ್ಧಿ. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಪ್ರತ್ಯೇಂಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಮಾನ ರೀತೀರಿ ವಾಂಟೂನು ವೊಚ್ಚೂಕಾ. ಸ್ವಲ್ಪ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಮಾಂತ್ರ ದುಡ್ಡು ಂಗ್ರಹ ಜಾತ್ತಾ. ದುರ್ಬಳೊಲೋಕು ದುರ್ಬಳೋಚಿ ವಲ್ಯಾರಿ ಸಮಾಜ ್ಯಾಣ ಜಾಯ್ನಾ. ತಸ್ಸಲೆ ಯೇಣಾವಳಾಚಿ ವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯೋಜನಾಂಕ ಯೇನಾ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಂತು ವೇತನ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಸೇವಾ ಮಾಂತ್ರ ರ್ವsತಾ. ವೇತನ ಘೇನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕರ್ತಲ್ಯಾಲಿ ಉತ್ಪಾದನ ರ್ವsನಾ. ಘರ್ಕಡೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಾಮ ವೇತನವಿನಾ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮ, ೀವಸ್ಥಾನಾಂತು ಕೊರ್ಚೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಕಾಮ ವೇತನವಿನಾ ಉತ್ಪಾದನ ಂತು ಸೆರ್ವsನಾ.

ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನಾಂತು ಹೋಡ ಭಾಗ ಸೋರ್ಯಾಚೆ ತ್ಪಾದನ. ಸೋರೋ ಹಾನಿಕಾರಕ ಆನಿ ಸಮಾಜಾಚೆ ಕಲ್ಯಾಣಾಂಕ ಮಾರಕ ಾತ್ತಾ. ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ತಂಬಾಕೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮೇತ ಸಮಾಜಾಕ ವಾಯ್ಟ ರ್ಾ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಮೊಬಲಗು ಚಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಸೂಖ ೀನಾ. ಜನಾಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಪಾಡ ಕರ್ತಾ.

ಉತ್ಪಾದನ ವೃದ್ಧಿ ಜಾವ್ಕಾ ವ್ಹಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ೀತೀನೀತೀಂಚಿ ವಾಯ್ಟ ಜಾವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೇಂತುತಾಕ್ಕೂನು ದಾಕಾಳ ಕಾಳೋಚಿ ಆನಿ ದಾಟೂಚಿ ಧುವ್ವೋರು ತಾಂಗೇಲೆ ಚಿಮ್ಣಿಂತು ಕ್ಕೂನು ಭಾಯ್ರ ಪಡ್ತಾ. ತೋ ಧುವ್ವೋರು ಪರಿಸರಾಕ ವಾಯ್ಟ. ತ್ಪಾದನಾಂಕ ವಾಪರ್ಚ್ಯೊ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ರುಕ್ಕಾಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಾನ್ನಾಂಚೆ ನಾಶ ಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಕಾರ್ಖಾನೇಂತುಲೆಂ ಚರಂಡೀಚೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಿಶ್ರಿತ sಲ ನ್ಹಂಯ್ತು ಆನಿ ತಳ್ಯಾಂತು ಸೇರ್ವೂನು ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ಕಾಕ ಹಾನಿ ಹಾಡೂಂಕ ಧ್ಯ ಆಸ್ಸ.

ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಚಾಂಗ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ದೇಶಾಕ ಾನಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸೊಡೂಂಕ ನಜ್ಜ.

ೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ (ಜೀಡೀಪೀ)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಚಾರಿ ವಿಭಾಗ ಆಸ್ಸತಿ. ಘರದಾರ, ಂಗ್ಡ್ಯೊ, ಸರಕಾರ ಆನಿ ವಿದೇಶೀ ವ್ಯವಹಾರು. ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕಕರ್ತನಾ ತ್ಪಾದನಾಂಕ ಲಾಗ್ಗೀಲೊ ಖರ್ಚು ಲ್ಯಾಕಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ತಾ. ಉತ್ಪಾದನಾಂಕ ಾಗ್ಗೀಲೊ ಖರ್ಚು ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಜಾತ್ತಾ. ಖರ್ಚಾಚೆ ್ಯಾಕಕೋರ್ನು ಜೀಡೀಪೀ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಡ್ಚೆಂ ಏಕ ವಿಧಾನ.

1. ಖರ್ಚಾಚೆ ವಿಧಾನ ಏಕ ಸಮೀಕರಣಾನ ದಾಕ್ಕೋಯೇತ.

ಜೀಡೀಪೀ = ಖ+ಬ+ಸ+ವಿ

ಖ=ಘರದಾರಾಲೊ ಖರ್ಚು.

ಬ=ಆಂಗ್ಡೀಂತು ಘಾಲ್ಲೇಲೆ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಆಂಗ್ಡೀಂಚಾಲೊ ಖರ್ಚು

ಸ=ಸರಕಾರಾನ ವಸ್ತು ಘೆವ್ಚಾಕ ಕೊರ್ಚೊ ಖರ್ಚು ಆನಿ ಇತರ ಕೆಲವು ಸರಕಾರಾಚೊ ಖರ್ಚು.

ವಿ=ವಿದೇಶಾಂಕ ಧಾಳ್ಳೊಲೊ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಲ (ರಫ್ತು) ಕಳಿ ವಿದೇಶಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಹಾಡಯಿಲೊ ಮ್ಹಾಲು (ಆಮದು) ಅನಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖರ್ಚು.

2. ಜೀಡೀಪೀಚೆಂ ಲ್ಯಾಕ ಆದಾಯ ವಿಧಾನಾನಿ ಸುದ್ದಾಂ ಕರ್ತಾತಿ.

ಅ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ = ನೌಕರಾಲೊ ಸಾಂಬೋಳು + ವಾಡಿ + ಭಾಢೆಂ + ಲಾಭ.

ಆ) ನಿವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ = ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ + ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಕಽರ.

ಇ) ಸ್ಥೂಲ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನ = ನಿವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ + ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಅವಮೂಲ್ಯನ ಖರ್ಚು (ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಶನ್).

ಈ) ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ = ಸ್ಥೂಲ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನ ಕಳಿ ವಿದೇಶೀ ವ್ಯವಹಾರು. (ಅಂತರ್ದೇಶೀಯ ವಿದೇಶೀ ನಾಗರಿಕಾಲೊ ಆದಾಯು ಆನಿ ವಿದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆ ನಾಗರಿಕಾಲೊ ವಿದೇಶಾಂತು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಆದಾಯು).

ಇತರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಲೇಖಾ

ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಧಾಯಾಕ ಜನಸಂಖ್ಯೇನಿ ಬಾಗಿಸೀಲ್ಯಾರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ಮೆಳ್ತಾ. ಜೀವನಾಂಚೊ ಮಢ್ಢಲೊ ಅಥವಾ ಸ್ಥಽರ (ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್) ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಕಾ.

ಜೀವನಾಂಚೊ ಮಢ್ಢಲೊ ಅಥವಾ ಸ್ಥಽರ (ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್) ದೋನಿ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಚಿಂತನೆಕೋರ್ಯೇತ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಜೀವನಾಂಚೊ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಽರ ಪ್ರಕಟಕರ್ತಾ. ಜೀವನಾಂಚೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಸ್ತ ಹೋಡ ಆಸ್ಸ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಏಕು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತು ಅನಾರೋಗ್ಯಾನ ಆನಿ ಅತೃಪ್ತೀನ ಜೀವನಾಂತು ದುಃಖಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ.

ಶ್ರೀಮಂತಿಕೇನ ಜೀವನ ಸುಖೀ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮನುಷ್ಯಾನ ತೃಪ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೋರ್ಕಾ. ತೃಪ್ತಿ ಕಶ್ಶಿ ಲ್ಯಾಕ ಕೊರ್ಚೆಂ? ಏಕು ಮನೀಷು ಜೀವನಾಂತು ತೃಪ್ತಿ ಪಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಕೊರ್ಚೆಂ ರಾಬ್ಲೋಕಾ

ೋಣು ನಾ. ತಾಣೆ ಸಂಸಾರು ಚೊಲೋಚೆ ರಾಬ್ಬೋಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ತಾಣೆ ್ಯಾಸಿ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ತಾಣೆ ಸಂಸಾರಾಂತು ಆಸ್ಸೂನೂಂಚಿ ತೃಪ್ತಿ ವ್ಯೇತ. ಸನ್ಯಾಸೀಲೊ ಜೀವನಾಂಚೊ ಮಧ್ಯಲೊ ಆನಿ ಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕ ಷ್ಟೀರಿ ಶೂನ್ಯ ಆಸ್ತಾ. ತೃಪ್ತಿ ಪಾವೀಲೆ ಸಂಸಾರೀಲೊ ಜೀವನಾಂಚೊ ಧ್ಯಲೊ ಆನಿ ಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟೀರಿ ಊಂಚ್ ಆಸ್ತಾ. ಸನ್ಯಾಸೀ ಏಕು ತೃಪ್ತಿ ವೀಲೊ ಮನೀಷು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಜೀವನಾಂಚೊ ಮಧ್ಯಲೊ ಆನಿ ರ ಊಂಚ್ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊ. ಸಂಸಾರೀಲೊ ಶೀಮಂತಿಕೆ ಊಂಚ್ ಸ್ಸೂನು ತಾಗ್ಗೇಲಿ ತೃಪ್ತೀಚೊ ಮಧ್ಯಲೊ ಊಂಚ್ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಸಾರೀ ಧನ್ಯ ಜಾತ್ತಾ.

ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇಂಕ ಏಕಲೇಕ ಸಮಾನ ಆದಾಯು ಆಸ್ಸಕೀನಾ ಮ್ಹೋಣು ಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಲ್ಯಾಕಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಳ್ಳಾ. ಜೀವನಾಂಚೊ ಮಧ್ಯಲೊ ಖಾಲಿ ಾಯಾರಿ ಹೊಂದೂನು ನಾ. ಮಸ್ತ ಲೋಕು ಆದಾಯು ಊಣೆ ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಸಂತೋಷಾನ ಜೀವನ ಕರ್ತಾತಿ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪುರಷಾರ್ಥ ಲ್ಯಾಕಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಳ್ತಾ. ಶಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ವ್ಯಕ್ತೀಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದಾಯು ಜಾತ್ತಾ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು = ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ೌಕರಾಲೊ ಸಾಂಬೋಳು + ವಾಡಿ + ಭಾಢೆಂ + ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಂ ಲಾಭ) ಜನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಯೇನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಬಾಕಿ ಆಶ್ಯೀಲೆಂ ಲಾಭ, ಸಬ್ಸಿಡಿ, ಆನಿ ರಕಾರೀ ಸಹಾಯಧನ.

ಏಕ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು (ಪುರುಷಾರ್ಥ) = ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯು ಭಾಗಿಸು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಅಥವಾ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತ್ಪಾದನೇಂತು ಭಾಗಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಯೀಲೆ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಸಂಖ್ಯೆ)

ಮ್ಗೇಲೆಂ ಪುರಷಾರ್ಥ

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಉದಾಹರಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಲೇಖಾಂತು ಳಯಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನ ತಾನ್ನಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ (ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಸ್ಸಲೆ) ಕಾಮಾಂಕ ಲಾಗ್ಗೀಲೆ ಘಂಟ್ಯಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ.

1. ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಚಾರಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ 289600 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

2. ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಬಾರಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ 289600 ಭಾಗಿಸು 4 ತ್ತು ಗುಣಿಸು 12 = 868800

3. ಸರಾಸರಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಕಾಮ = 8 ಘಂಟೆ.

4. ವರ್ಸಾಕ 365 ದೀಸಾಂತು 85 ದೀಸ ರಜೇಂಕ ಘೇವ್ನು ವರ್ಲೇಲೆ 0 ದೀಸ ನಾಣ್ಣಾನ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾಂ = 280 × 8 = 2240 ಘಂಟೆ.

5. ಪ್ರತಿ ಘಂಟ್ಯಾಕ ನಾಣ್ಣಾಲೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳೀಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ಮೋಲ: 289600 ಭಾಗಿಸು 2240 = 129 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

(ಪ್ರತಿ ದೀಸಾಕ = 129 × 8 = 1032 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.)

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಉದಾಹರಣೆ ಘೇವ್ನು ಪ್ರತಿ ಏಕ್ಯಾಲೆಂ ಪುರಷಾರ್ಥ ದೋನಿ ರೀತೀರಿ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಯೇತ.

ಅ) ವಾರ್ಷಿಕ ಪುರುಷಾರ್ಥ (ಪುರುಷ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಶಂ, ದಾರ್ಲೆಮನ್ಶ, ಕಾಮಾಂಕ ಲಾಗ್ಗೀಲೆ ಚೆರ್ಡುವಂ, ಮ್ಹಾಂತಾರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ) ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರತಿ ಪುರುಷಾಲೆಂ ಏಕ ವರ್ಸಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಯಾಂ.

ಆ) ಪೌರುಷಘಂಟೆ: ಪ್ರತಿ ಪುರುಷಾನ ಕಿತ್ಲೆ ಘಂಟೆ ಏಕ ವರ್ಸಾಂತು ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಯಾಕಕೊರ್ಚೆಂ.

ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ, ನಾಮರೂಪಿ ಆನಿ ನೈಜ

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಶ್ರಮಾಂಚೆ ಮೋಲ ಪ್ರತಿ ಘಂಟ್ಯಾಕ 129 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ವರ್ಸಾಕ 289600 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ – 2240 ಘಂಟೆ. ಹೇಂ ನಾಣ್ಣಾಲೆ ನಾಮರೂಪಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ.

ನಾಮರೂಪಿ (ನೊಮಿನಲ್) ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ವರ್ಸ ವತ್ತಾಂವತ್ತಾಂ ವಾಡ್ತಾ. ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯೀನ ಮೊಲ್ಲಂ ಘುಗ್ತಾತಿ (ಇನ್‌ಫ್ಲೇಶನ್). ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಮಂದಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೊಲ್ಲಂ ಆಟ್ತಾತಿ (ಡಿಫ್ಲೇಶನ್). ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ ಮೊಲ್ಲಂ ಘುಗ್ತಾತಿ ಏಕಯಿ ಆಟ್ತಾತಿ. ಚಡಾವತ ಜಾವ್ನು ಘುಗ್ತಾತಿ. ಆಟ್ಚೆಂ ಭಾರೀ ಊಣೆ. ಮೊಲ್ಲಂ ಕಿತ್ಲೆ ಘುಗ್ಲ್ಯಾಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಯೇತ.

ವರ್ಸ	ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ನಾಮರೂಪಿ	ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು	ಮೊಲ್ಲಂ ಘುಗ್ಗಿಲೆ ದ$\leq$ರ	ನೈಜ ಯೇಣಾವಳ	ಶೇಕಡಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸು %
2014	289600	–	8%	266432	–
2015	299800	+10206	9%	272818	+2.40%

ಅ) 2014 ವರ್ಸಾಕ ನೈಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ = ನಾಮರೂಪಿ ಪೌರುಷಘಂಟೆ ಕಳಿ 8%.

289600 ÷ 100 × 8 = 23168

289600 – 23168 = 266432

ಸೂಚನೆ: 2013 ವರ್ಸಾಚೆ ನಾಮರೂಪಿ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ಗೊತ್ತು ನಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ 2014 ವರ್ಸಾಚೆ ನೈಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ ಲ್ಯಾಕಕರ್ನಾಂತಿ.

ಆ) 2015 ವರ್ಸಾಕ ನೈಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ = ನಾಮರೂಪಿ
ರುಷಘಂಟೆ ಕಳಿ 9%.

299800 ÷ 100 × 9 = 26982

299800 – 26982 = 272818

ನೈಜ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ಚಡೂಣೆ = ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ×
0 ÷ ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾಚೆ ನೈಜ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ.

ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು = 272818 – 266432 = 6386

6386 × 100 ÷ 266432 = 2.40%

ನಾಣ್ಣಾಲೆಂ 2015 ವರ್ಸಾಚೆ ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯೀಕ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ನು
ಳ್ಳೇಲೆಂ ನೈಜ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ 2014 ವರ್ಸಾಚಾಕಯಿ 2.40% ವಾಡ್ಲೆಂ.

ಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ 125 ಕೋಟಿ ಜನಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ಕಾಮ ಕರ್ನಾಂತಿ.
ಮ ಕರ್ತಲೊ ಲೋಕು 75 ಕೋಟಿ (75,00,00,000) ಮ್ಹೊಣು
ಂದಾಜೊ ಕೋರ್ಯಾಂ.

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪೌರುಷ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ನು ಒಟ್ಟು ಸ್ಥೂಲ
ಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ = 289600 × 750000000 =
,720,000,00,00,000 (ಎಕ್ವೀಸ ಕೋಟಿ ಬಹತ್ತರ ಹಜ಼ಾರ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ)
ಪ್ಪಯ್ಯೊ.

ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ನಾಣ್ಣಾಲೆವರೀಚಿ ಕಾಮ ಕರ್ನಾಂತಿ. ಥೋಡೊ
ೋಕು ಊಣೆ (ಏಕ ಘಂಟ್ಯಾಕ 110 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ) ಆನಿ ಥೋಡೋ ಲೋಕು
ಡ (ಏಕ ಘಂಟ್ಯಾಕ 220 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ) ಕಾಮ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು
ಂದಾಜೊ ಕೋರ್ಯಾಂ.

ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ನಾಣ್ಣಲೆವರೀಚಿ 8 ಘಂಟೆ ಕಾಮ ಕರ್ನಾಂತಿ.
ೋಡೊ ಲೋಕು ಊಣೆ (6 ಘಂಟೆ) ಆನಿ ಥೋಡೋ ಲೋಕು ಚಡ (10
ಂಟೆ) ಕಾಮ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಅಂದಾಜೊ ಕೋರ್ಯಾಂ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷಘಂಟೆ:

ಉಣೇಚಿ = 110 × 6 × 280 = 184800

ಮಧ್ಯಮ 1 = 110 × 10 × 280 = 308000

ಮಧ್ಯಮ 2 = 220 × 6 × 280 = 369600

ಅತ್ಯಧಿಕ = 220 × 10 × 280 = 616000

ಸರಾಸರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷಘಂಟೆ = 184800 + 308000 + 369600 + 616000 = 1478400 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

75 ಕೋಟಿ (75,00,00,000) ಜನಾಲೊ ಒಟ್ಟು ಪೌರುಷಘಂಟೆ = 1478400 × 75,00,00,000 = 110,880,000,00,00,000 (ಎಕ ಹಜ್ಹಾರ ಎಕ್ಷೆಆಠ ಆಠತೀ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ) ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷಘಂಟೆ (ಮ್ಯಾನ್ ಅವರ್ಸ)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷಘಂಟೆ (ಮ್ಯಾನ್ ಅವರ್ಸ) ದೋನಿ ವಿಧಾರಿ ಲ್ಯಾಕಕೋಯೇತ.

1. ಕಾಮ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ನು: ಸರಾಸರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳ ಭಾಗಿಸು ಕಾಮ ಕರ್ತಲೆ ಲೋಕು = 110,880,000,00,00,000 ÷ 75,00,00,000 = 1478400 ಘಂಟೆ

2. ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ (125 ಕೋಟಿ) ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ನು: 110,880,000,00,00,000 ÷ 125,00,00,000 = 887040 ಘಂಟೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಮರೂಪಿ ಆನಿ ನೈಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ ಚಡಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. 2010 ಥೋನ್ನು 2016 ಇಸ್ವೇತಾಂಯಿ ಲ್ಯಾಕಕೋಯಾಂ.

ವರ್ಸ	ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ನಾಮರೂಪಿ	ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು	ಮೊಲ್ಲಂ ಘುಗ್ಗಿಲೆ ದಡರ	ನೈಜ ಯೇಣಾವಳ	ಶೇಕಡಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸು %
2010	1404300	–	–	–	–
2011	1407900	+3600	5%	1337505	–
2012	1409200	+1300	6%	1324648	– 0.96%
2013	1410100	+900	7%	1312509	– 0.92%
2014	1411300	+1200	8%	1298396	– 1.07%
2015	1418600	+7300	9%	1290926	– 0.58%
2016	1478400	+59800	4%	1419264	+ 9.90%

ವರ್ಸವರ್ಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌರುಷಘಂಟೆ ಲ್ಯಾಕಕೋನ್ನು ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾಂತುಲೆ ಪೌರುಷಘಂಟೇಕ ತುಲನೆ ಕೆಲ್ಲೆಶಿವಾಯ ಹೇ ವರ್ಸ ಉತ್ಪಾದನ ಚಡಡ ಜಾಲ್ಲೆಂಕೀ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಕಡಳ್ನಾ.

ನಾಮರೂಪಿ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ವರ್ಸ ವತ್ತಾಂವತ್ತಾಂ ವಾಡ್ಲೆಂ. ನೈಜ
ೌರುಷ ಘಂಟೆ ಲ್ಯಾಕಕೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರ ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ
ನುಸಾರ ನೈಜ ಪೌರುಷ ಘಂಟೆ ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯೀಕ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ.

ಪೌರುಷಘಂಟೆ ಚsಡೂಣೆ = ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು × 100 ÷
ಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ

ನೈಜ ಪೌರುಷಘಂಟೆ ವರ್ಸ ವತ್ತಾಂವತ್ತಾಂ 2010 ಥೋರ್ನು 2015
ರೇಕ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು 9.90% ವಾಡ್ಲೆಂ.

ೊಲ್ಲಾಂಚೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ

ದಿಸಾನ್ದೀಸ ಸಾಮಾನಾಚೆ ಮೊಲ್ಲಂ ಚsಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಮೊಲ್ಲಾಂಚೆ
ೀಖಾ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಘೇವ್ನು ವರ್ಸವರ್ಸ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವರ್ಗಾಚೆ ವಸ್ತೂಂಕ
ರಾಸರಿ ಮೋಲ ಕಿತ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ದಾಖಲೆ ಕೋರ್ಯೇತ. ಹಾಕ್ಕಾ ಮೊಲ್ಲಾಂಚಿ
ೂಚಿ (ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಹೇ ಮೊಲ್ಲಾಂಚೆ ಸೂಚೀಕ ವರ್ಸಾನುವರ್ಸ ಜಾವ್ಚೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕಳ್ಯಾರಿ
ಮ್ಹಾ ದೇಶಾಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಕಳ್ತಾ. ಮೊಲ್ಲಂ ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯೇಚೆ
ರಣಾನ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲೆಂಕೀ, ಮಾಗಣೀ ಚsಡ ಜಾವ್ನು ಅಥವಾ ಪೂರಣ
ೂಣೆ ಜಾವ್ನು ಜಾಲ್ಲೆಂಕೀ, ಆನಿ ಮೊಲ್ಲಂ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಬಝಾರ
ುಗ್ಗೂನುಕೀ (ಇನ್‌ಫ್ಲೇಶನ್), ಬಝಾರ ಘುಗ್ಗೂನು ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಿತ್ಲೆಂ
ುಗ್ಲಾಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂದಾಚೊ ಕೊರುಂಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವರ್ಸ ತಳವರ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂನು ತೇ ವರ್ಸಾಚೆ
ರಾಸರಿ ಮೋsಲ ತೇ ವರ್ಸಾಚೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾಚೆ
ೋಲ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಯೇನಾ. ತಳವರ್ಸಾಚೆ ಸರಾಸರಿ ಮೋsಲ ತಳ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ
00 ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗ್ಗೀರ್ಚೆ ವರ್ಸಾಚೆ ಸರಾಸರಿ ಮೋಲ ತಳವರ್ಸಾಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕ
ಲಣ ಕೋರ್ನು ಕಿತ್ಲೆಂ ಸೇಕಡಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಲ್ಲಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಳ್ತಾ.

ವರ್ಸ	ಸೂಚ್ಯಾಂಕ	ಚsಡ ಊಣೆ %	
ತಳ ವರ್ಸ	342 = 100.0	–	–
ದುಸ್ರೆ ವರ್ಸ	389 = 113.7	47	+13.7%
ತಿಸ್ರೆ ವರ್ಸ	425 = 109.3	36	+9.3%

ುಪಭೋಕ್ತಾ ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಕೊ

ಉಪಭೋಕ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೇಲೊ
ೇರಾಚೊ ಖರ್ಚು. ಉಪಭೋಕ್ತಾ ಮೌಲ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೇನಿ
ತಿದೀಸು ಘರಾಂತು ಉಪೇಗು ಕೊರ್ಚೆ ವಸ್ತೂಂಚೊ ಭೋರೊ. ತೇ

ಭೊರ್ರ್ಯಾಂತು ಆಂವ್ಗಲೆಂ, ಧವಸಧಾನ್ಯ, ಸಾಬೂನು, ತೇಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕಾರಾನ ನಿಶ್ಚಯ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತು ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಕಾ. ಹಾಕ್ಕಾ ಉಪಭೋಕ್ತಾ ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಹೊ (ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಜೈವಿಕ ಖರ್ಚು (ಕೋsಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್) ಹೇ ಆಂಕ್ಡ್ಯಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸs. ಖಂಚೇಯಿ ವರ್ಸಾಚೊ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಆಂಕ್ಡೊ ದೋಷರಹಿತ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವರ್ಸ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಚsಡ ಅಥವಾ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಘೇವ್ಕಾ. ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಡ್ಯಾನ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ತೇ ಆಂಕ್ಡ್ಯಾಂಕ ನಮ್ಹೂಗಿಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆಂ ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಹೊ

ಹಾಕ್ಕಾ ಕೆಲವುಪಟಿ ರಕಂ ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಹೊ (ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್) ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ದಿತ್ತಾತಿ. ಹಾಂತು ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೆ ವೇಳೇರಿ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಂಚೆ ಲ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಉಪಭೋಕ್ತಾ ಮೌಲ್ಯ ಆಂಗ್ಡಿ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮೋಲ ಲ್ಯಾಕ ಕರ್ತಾತಿ. ಉತ್ಪಾದಕಾಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಹೊ ಉಪಭೋಕ್ತಾಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ವರೀಚಿ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ ಸsಮ ಕೊರೂಂಕ ಉಪೇಗಾಕ ಪಡ್ತಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಕಶ್ಶಿ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನ ಸsಮ ಕೊರೂಂಕ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಪೊಳೋಯಾಂ.

ನೈಜ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯು = ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಸಾಚೊ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಭಾಗಿಸು ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಸಾಚೊ ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ್ಹೊ.

ವರ್ಸ	ವೈಯಕ್ತಿಕ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ (ಕೋಟಿ)	ಮೌಲ್ಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ	ನೈಜ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ (ಕೋಟಿ)
2009–10	288960	36120000	8.6%	33013680
2010–11	290211	36276375	9.3%	32902672
2011–12	319834	39979250	6.7	39979243
2012–13	344467	43058375	4.5	41120748

ವೈಲೆ ಕೋಷ್ಟಕಾಂತು ನಾಣ್ಣಾಲೊ ಉತ್ಪಾದನ ಮಾಂತ್ರ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೋರ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯು ದಿಲ್ಲಾ. ನೌಕರಾಲೊ ಸಾಂಬೋಳು + ವಾಡಿ + ಭಾಡೆಂ + ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆಂ ಲಾಭ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಆಯ್ಲೆಂ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಧಾಂಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಬ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ನಗದು

ದುಡ್ಡು ಏಕು ಪರ್ಯಾಯ ಸೊತ್ತು – ಏಂಗಡ ಸೊತ್ತಾಂಚೆ ಮೋಽಲ ಲಭೇರಿ ಲ್ಯಾಕ ಕೊರ್ಚಾಕ ಜಾವ್ಚಾಕ ವಾಪರ್ಚೆಂ ಏಕ ಸಾಧನ. ಹಾತ್ತಾಂತು ೇವ್ನು 1,2,3, ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಯಾಕ ಕೊರೂಂಕ ಜಾವ್ಚೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೊತ್ತು. ನಗದು ುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ನಾಣ್ಯ ಆನಿ ವಿವಿಧ ಮೌಲ್ಯಾಚೆ ದುಡ್ವಾಚೆ ನೋಽಟ. ಡ್ರಾಫ್ಟ, ೆಕ್ಕ, ಪ್ರಾಮಿಸ್ಸರಿ ನೋಟ್, ಹುಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಚೀಟಿ (ಕಾಗದ) ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ದಲ್ಲೂನು ನಗದು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ಯಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾವ್ಕಾ ಾತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದುಡ್ವಾಚೊ ವ್ಯಾಪಾರೀ. ಚೀಟಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ದುಡ್ಡು ೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಎಕ್ಕಾಂಎಕ್ಕ್ಯಾಂಕ ಪರಿಚಯ (ಗುರ್ತು) ಆಸ್ಸೂಚೆ ಆವಶ್ಯಕ. ್ಯಾಂಕಾನ ದಿತ್ತಲ್ಯಾಲೆ ಅಥವಾ ಘೆತ್ತಲ್ಯಾಲೆ ಗುರ್ತಾರಿ ಡ್ರಾಫ್ಟ, ಚೆಕ್ಕ, ಪ್ರಾಮಿಸ್ಸರಿ ೋಟ್, ಹುಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಗದಾಂಕ ಘೇವ್ನು ತಾಂಚೆ ಬದಲಾಕ ನಗದು ವ್ಚೆಂ. ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಗುರ್ತು ಮುಖ್ಯ ಜಾತ್ತಾ.

ಭಾಂಗರ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ತಲ್ಯಾಲೊ ಆನಿ ಘೆತ್ತಲ್ಯಾಲೊ ಗುರ್ತು ಜಾಯಿ ್ಹೊಣು ನಾ. ಭಾಂಗರಾಚೆ ವಜನ ಪೊಳೋನು ತೇತಕೀತ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಽಲ ಶ್ಚಯ ಜಾತ್ತಾ. ಭಾಂಗರ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಡ್ರಾಫ್ಟ, ಚೆಕ್ಕ, ್ರಾಮಿಸ್ಸರಿ ನೋಟ್, ಹುಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಗದಾಂಕಯಿ ನಗದು ಕೋರ್ನು ೇವ್ಚಾಕ ಚಽಡ ಮನೋಧೈರ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ಭಾಂಗರಾಚೆ ಮೋಲ ದಿಸಾನ್ದೀಸ ಽಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಡ್ರಾಫ್ಟ, ಚೆಕ್ಕ, ಪ್ರಾಮಿಸ್ಸರಿ ನೋಟ್, ಹುಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕ ಾಧನಾಂಚೆ ಮೋಽಲ ಚಽಡೂಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೀಂ ಸಾಧಽನ ಗದಿಸೂಚಾಕ ಗುರ್ತು ಜಾಯಿಜಾತ್ತಾ.

ನಽಗ ಭಾಂಗರಾಚೆ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊ, ರುಪ್ಪ್ಯಾಚೆ ಆಸ್ಸೂಂಕ ೂರೊ. ನಗದ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ನಗದೀ ದುಡ್ಡು. ಖಂಚೇಯಿ ರೀತೀರಿ ಏಕು ವಸ್ತು ಿಕ್ಕೂನು ನಗದ ಕೊರ್ಚಾಕ ನಗದಿಸೂಚೆಂ ಮ್ಹೊಣ್ಯೇತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖರೇಂ ಾವ್ನು ನಗದಿಸೂಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚೆಕ್ಕ, ಡ್ರಾಫ್ಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ದೀವ್ನು ುಡ್ಡು ಘೆವ್ಚೊ. ಘಽರ ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಚಾಕ ನಗದಿಸೂಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಂಯಿ ತಪ್ಪು ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಶ್ಶಿ ಮ್ಹಣಾಂತಿ.

ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೇಂಕ ಅನೇಕ ಉತ್ತರ ಆಸ್ಸತಿ. ಮ್ಗೆಲೆ ಪತ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯಿಲೆ ಲೇಖಕ ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಚೆ ರ್ಥಪಂಡಿತಾಲೆಂ ಉತ್ತರ ದೀನಾಂತಿ. ಬದಲಾಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತಾಲೆಂ ್ಯಾಖ್ಯೆ ದಿತ್ತಾತಿ. ಕಿತ್ಯಾಕ ತಾನ್ನಿ ಸಾಂಗ್ಲೆಸತ್ತಾನ ತೇಂಚಿ ಸತ್ಯ ಜಾತ್ತವೇ? ಅಡ್ಡೇಸ

ಹಜ಼ಾರ ವರ್ಸ ಘೂಥೆ ಚಾಣಕ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು, 'ಸೂಖ ಆನಿ ಸಂತೋಷು ಸಂಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಜೀವನಾಂಚೊ ಉದ್ದೇಶು. ಜೀವನಾಂಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಪೂರ್ತಿ ಕೊರೂಂಕ ದಾನ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮೇಳೋಚೆ ಆನಿ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ತಿ ಕೊರ್ಚೆಂ ನಂತಾ ಸದಾಚಾರು ಜಾವ್ಕಾ. ಸದಾಚಾರು ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಿನ್ನೀಯಿ ವ್ಯರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ಸಕ್ಕಡಾಂತು ಐಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಾ. ಐಶ್ವರ್ಯ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದಾನ ಆನಿ ಇಚ್ಛಾ ಪೂರ್ತಿ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ,' ಮ್ಹೊಣು ಬರಯಿಲಾಂ. ದುಡ್ಡು ಐಶ್ವರ್ಯಾಚೆಂ ಏಕ ರೂಪ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಎಫ್. ಏ. ವಾಕರ್ ಆನಿ ಡಿ. ಹೆಜ್. ರಾಬರ್ಟಾನ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ವ್ಯಾಖ್ಯ ದಿಲ್ಲಾಂ. ವಾಕರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ದುಡ್ವಾನಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಕೋರ್ಯೇತಕೀ ತೇಂಚಿ ದುಡ್ಡು," ಮ್ಹೊಣು. ರಾಬರ್ಟಾನ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ, "ಲೇವಾದೇವೀಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾವ್ನು, ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಲ ಮೊಜ್ಞೂಂಕ ಆನಿ ಆಸ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರೂಂಕ ಅಥವಾ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಜನಾನಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೊರ್ಚೊ ವಸ್ತು ದುಡ್ಡು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ." ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥ ಶಾತ್ರಜ್ಞಾಂಕ ವಾಯ್ಟು ಖಂಚೆ ಆನಿ ಚಾಂಗ ಖಂಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಮಽನ ನಾ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಖಾಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕ, ಇಂದ್ರಿಯಗೋಚರ, ತಟಸ್ಥ ಆನಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಚಿಂತನೆ ದೀವ್ಕಾ. ವಿಚಾರಸೃಷ್ಟೀಚೆಂ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಆತ್ಮಗತ ಆನಿ ಸ್ವತ್ವಪ್ರಧಾನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಚಿಂತನೆ ಸೋಡ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಸಕ್ಕಡಾನಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೆಲ್ಲಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸ್ತಾ. ವಾಯ್ಟು ಆನಿ ಚಾಂಗ ಸಾಂಗಽನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕ್ವಣ ಪೂರ್ಣ ಜಾಯ್ನಾ.

ದುಡ್ವಾಚೊ ಉಪೇಗು

ದುಡ್ಡು ಉಪೇಗಾಪಡ್ತಾ. ಪ್ರಮುಖ ಉಪೇಗು, ಮಾಧ್ಯಮಜಾವ್ನು ಉಪೇಗು, ಪುರಕ ಸಾಧನ ಜಾವ್ನು ಉಪೇಗು, ಇತ್ಯಾದೀಕ ದುಡ್ಡು ಉಪೇಗು ಕರ್ತಾತಿ.

1. ದುಡ್ವಾಚೊ ಮೂಲ ಉಪೇಗು:

ಅ) ವಸ್ತು ಆನಿ ಸೇವಾ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಆನಿ ಘೇವ್ಚಾಕ ದುಡ್ಡು ಜಾಯಿ.

ಆ) ವಸ್ತು ಆನಿ ಸೇವೆ ದಾಖಲ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ದುಡ್ವಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾರಿ ಕರ್ತಾತಿ.

2. ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾವ್ನು ಉಪೇಗು:

ಅ) ಏಕ ಪಟಿ ಘೆತ್ತಿಲೊ ವಸ್ತು ವಾಪಸ ದಿತ್ತಽನಾ ವಸ್ತೂಚೆ ಬದಲಾಕ ದುಡ್ಡು ದಿತ್ತಾತಿ. ನೌಕರಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಕಾಮಾಕ ಸಾಂಬೋಳು ಮ್ಹೊಣು ದುಡ್ಡು ದಿತ್ತಾತಿ. ಉಷಿಣೇಂಕ ವಾಡಿ ದಿತ್ತಾತಿ.

ಆ) ದುಡ್ಡು ಪೆಟ್ಟೇಂತು ದೊವ್ರೋನ್ನು 'ಬಚತ' ಕೋರ್ಯೇತ.

ಇ) ಸಾಮಾನು ಕೆತ್ಲೋಯಿ ಹೋಡ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಜ್ಜೆ
ೀಲ ದಿತ್ತsನಾ ದುಡ್ಡು ಸಾನ ಬಂಡಲ್ ಕೋರ್ನುಿ ದಿವ್ಚೆ ಸುಲಭ.

3. ಪೂರಕ ಸಾಧನ:

ಅ) ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಕಾಮ ದುಡ್ವಾನಿ ಸುಗಮ ಜಾತ್ತಾ.

ಆ) ಸರಕಾರಾನ ಜನಾಂಕ ಸಹಾಯು ಕರ್ತನಾ ದುಡ್ವಾಚೆ ರೂಪಾರಿ
ವ್ಯೇತ.

ಟ್ವ್ಯಾ ವ್ಯಾರು (ಬಾರ್ಟರ್)

ಏಕು ಸಾಮಾನು ದೀವ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಬದಲಾಕ ಆನ್ನೇಕು ವಿಂಗsಡು
ಮಾನು ಘೆವ್ಚೆ ತಸ್ಸಲೆ ವ್ಯಾರಾಕ ಸಾಟ್ವ್ಯಾ ವ್ಯಾರು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

1. ದೊನ್ನೀಂಕಯಿ ಚsಡ ಸಾಮಾನು ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಾಟ್ವ್ಯಾ
ಯಾರು ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

2. ಸಾಟ್ವ್ಯಾ ವ್ಯಾರಾಂತು ಮೊಲ್ಲಾಚೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೇನಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ
ಕ ಗಡಾಯು ಕೇಳ್ಯಾಂಕ ಕಿತ್ಲೆಂ ಸಿಯ್ಯಾಳೆಂ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರಶ್ನೆ
ಟ್ವಾಯ್ತಾ.

3. ಸಾಟ್ವ್ಯಾ ವ್ಯಾರಾಂತು ಸಾಮಾನಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಚsಡೂಣೆ
ರ್ಚೆಂ ಕಷ್ಟ. ಕೇಳ್ಯಾಂಚೊ ಏಕು ಘೊಣ್ಣೊ ಪೂರೊ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ
ಲ್ಲೆಂ ಸಿಯಾಳೆಂ ದೀವ್ಕಾ?

4. ಸಿಯಾಳೆಂ ನಾಕ್ಕಾತೀ ನಾಕ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೇಳ್ಯಾಂ ಗಡಾಯು
ಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಟ್ಟ ಆನಿ ಸಡೀಲ ದುಡ್ಡು

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರೊವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್,
ೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ್ ವರಿಷ್ಟ ನಾಗರಿಕಾಲಿ ಠೇವಣಿ, ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀಂಚಿ
ವಣಿ, ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತುಲೆ ಠೇವಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಘಟ್ಟ ದುಡ್ಡು. ಹೋ ದುಡ್ಡು
ಕ್ಷಣ ಉಪೇಗು ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಹಾಜ್ಜೀ ಪಾತಳಸಾಣಿ (ಲಿಕ್ವಿಡಿಟಿ) ಮಸ್ತ
ಣೆ.

ಸಡೀಲ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಾತ್ತಳಸಾಣಿ (ಲಿಕ್ವಿಡಿಟಿ) ಆಶ್ಶಿಲೊ ದುಡ್ಡು.
ತ್ತಳಸಾಯಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ ಹೋ ದುಡ್ಡು ತಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ತಾ.
ಣ್ಯ, ನೋsಟ, ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ವೊರೋಚಿ ಖಾತಾ, ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್ ಖಾತಾ, ಓವರ್
್ರಫ್ಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆದ್ನಾಜಾಯಿತೆದ್ನಾ ಕಾಡ್ಯೇತ.

ರಣ ಹಕ್ಕಾಚಿ ಠೇವಣಿ (ಹೈಪೋತಿಕೇಶನ್, ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ, ಲೀಯೆನ್)

ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾರಣ ಮ್ಹೊಣು ಉಷಿಣೆ
ಲ್ಲೊಲೊತಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಆನಿ ತಾಜ್ಜಿ ವಾಡಿ ಸಹಿತ ಕಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಜಾತ್ತಾಕೀ

ತಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆಕಾರಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಠೇವಣಿ ಮ್ಹೊಣು ಘೇವ್ನು ಉಷಿಣೆಕಾರಾಲೆ ನಾಂವಾರಿ ಠೇವಣೀಂಚಿ ಖಾತಾ ಬೊರೋನು ಘೆತ್ತಾ. ಹೇ ಠೇವಣೀಂಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಸಹಜ ಜಾವ್ನು ವಾಡಿ ದಿತ್ತಾ. ಹೇ ಠೇವಣೀಚೆ ಪಕ್ವಾಂತು ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ದುಡ್ವಾಕ ಘೋಡೀ ಚಡ ವಾಡಿ ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾ. ಹೀ ಠೇವಣಿ ಉಷಿಣೆಕಾರಾನ ಉಷಿಣೆ ಪಾವೋಚೆವರೇಕ ಕಾಡೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಏಕ ಡಾಕ್ಟರಾಕ ಏಕ ಮಷೀನ್ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ಕಾ. ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಸಹಜ ಠೇವಣಿ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತ ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಆನಿಕಯಿ ಪಿಕ್ಕನಿ. ತೀ ಠೇವಣೀ ಮಷೀನಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಕಯಿ ಹೋಡಿ ಆಸ್ಸ. ಡಾಕ್ಟರಾನ ತೀ ಠೇವಣಿ ಪಿಕ್ಚೆ ಘೂಢೆ ಕಾಳ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೇರಿ ವಾಡಿ ಮೇಳ್ನಾ. ವಾಡಿ ಮೇಳ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಡಾಕ್ಟರಾನ ತೀಚಿ ಠೇವಣಿ ಕಾಣು ಮೆಶೀನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮಸ್ತ ದುಡ್ಡು ವರ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಡಾಕ್ಟರು ತಿತ್ಲೊ ಬುದ್ವೋಂತು ನ್ಹಂಯಿ. ತೋ ಬ್ಯಾಂಕಾಲೆಲಾಗ್ಗೀ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಸಹಜ ಠೇವಣಿ ತಾರಣ ಹಕ್ಕಾಕ (ಲಿಯೇನ್) ಬೊರೋನು ದೀವ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ವೈರಿ ಉಷೀಣೆ ಘೆತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕ ತಾರಣಾವೈರಿ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಉಷೀಣೆರಿ ಚಡ ವಾಡಿ ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾ. ಡಾಕ್ಟರಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸಹಜ ಠೇವಣೀ ಪಿಕ್ಚೆ ಘೂಢೆ ಕಾಳ್ಯಾರಿ ಜಪ್ತ ಜಾವ್ಚಾಕಯಿ ಚಡ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ ಮ್ಹೊಣು ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಹೇಂ ಅಕ್ಕಲ ಅನೇಕ ಡಾಕ್ಡರಾಂಕ ನಾ.

ಸಹಜ ಠೇವಣಿ

ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಪಂದ್ರ ದಿವಸಾಕಯಿ ಚಡ ಕಾಳ ದುಡ್ಡು ಜಾವ್ಕಾಪಣಾ ಮ್ಹೊಣು ಖಂಚೇಯಿ ಗಿರಾಕೀನ ಏಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತಾ ಖುಲ್ಲೊಯೇತ. ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ತವಳಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಗಿರಾಕೀಕ ತಕ್ಷಣ ಕಾಡೂಂಕ ಮೇಳ್ನಾ. ಸ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕಯಿ ಚಡ ಸಮಯಾಕ ದವ್ವರ್ಲೇಲಿ ಠೇವಣಿ ಗಿರಾಕೀನ ಕೆದ್ನಾಜಾಯಿ ತೆದ್ನಾ ಬಂದ ಕೋರ್ನು ತಾಂತೂಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಾಢ್ಯೇತ. ಠೇವಣೀಂಚಿ ಅವಧಿ ಮುಗ್ದೂಚೆ ಘೂಢೇಚಿ ಕಾಳ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಥೋಡೋ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ ಮೆಳ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ವೊರೋಚೆ ಖಾತೇಕ ದಿವ್ಚೆ (ಶೇಕಡಾ 4.0%) ವಾಡ್ಡೀಕಯಿ ಚಡ ವಾಡೀ ಠೇವಣೀಕ ದಿತ್ತಾ. ಅವಧೀಕ ಘೂಢೇಚಿ ಬಂದಕೇಲ್ಲೇಲೆ ಠೇವಣೀವೈರಿ ವೊರೋಚೆ ಖಾತೇಕ ದಿವ್ಚೆ ತಿತ್ಲಿ ವಾಡಿ ದೀವ್ನು ಠೇವಣೀಚೊ ದುಡ್ಡು ಗಿರಾಕೀಕ ದಿವ್ನು ಠೇವಣಿ ಬಂದ ಕರ್ತಾತಿ.

ಸಹಜ ಠೇವಣೀಕ ವಾಡಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಏಕಪಟಿ, ತೀನಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಏಕ ಪಟಿ, ಅಥವಾ ಅವಧಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ದಿಯ್ಯಾ ಮ್ಹೊಣು ಠೇವಣಿಕಾರಾನ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಕೋರ್ಯೇತ. ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದರ ಠೇವಣೀಂಚೆ ಅವಧೀಚೆ ತಕೀತ ಚಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕ ವರ್ಸಾಚೆ ಠೇವಣೀರಿ ಶೇಕಡಾ ಸ ವಾಡಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೋನಿ ವರ್ಸಾಚ್ಯಾಕ ಶೇಕಡಾ 6.5, ತೀನಿ

ರ್ಾಚ್ಯಾಕ ಶೇಕಡಾ 7.0 ಅಶ್ಶಿ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕ ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾರಿ ಪಿಕ್ಕೆ
ವಣೇರಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಾಡಿ ದಿತ್ತಾ.

1. ವೊರೋಚಿ ಖಾತಾ (ಸೇವಿಂಗ್ಸ): ದುಡ್ಡು ಘರ್ಕಡೆ ದವ್ವರ್ಲ್ಯಾರಿ
ೋರ್ನು ವತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಣ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದುಡ್ಡು ದೊವ್ವೋರ್ಚ್ಯಾಕ ಇಷ್ಟ
ವ್ತಾತಿ. ವೊರೋಚಿ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೇಕಯಿ ವಾಡಿ ದೀವ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ ಜನಾಂಕ
ರ್ಷಣ ಕರ್ತಾ. ಚೆಕ್ಕ ಸುವಿಧಾಯೀ ದಿತ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿ ಚೆಕ್ಕಾಕ ಏಕ ಶುಲ್ಕ ದೀವ್ಕಾ
ತ್ತಾ. ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ 5 ಚೆಕ್ಕ ಶುಲ್ಕ ನಾತ್ತೀಲೆಂ ದಿತ್ತಾ.

2. ಚಾಲ್ತೀ ಖಾತಾ: ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲೋಕು ಚಾಲ್ತೀ ಖಾತಾ (ಕರೆಂಟ)
ಷ್ಟ ಪಾವ್ತಾತಿ. ಚಾಲ್ತೀ ಖಾತೇರಿ ವಾಡಿ ಮೇಳ್ನಾ. ಚೆಕ್ಕ ಸುವಿಧಾ ಆಸ್ತಾ.
ಕ್ಕಾಕ ಶುಲ್ಕ ಚಡ ಘೇವ್ಚೆ ಆಸ್ಸ. ಬ್ಯಾಂಕ ಚಾಲ್ತೀ ಖಾತಾ ದವ್ವರ್ಲೇಲೆ
ರಾಕೀಂಕ ವಿಂಗಡ ಧ್ಯಾನ ದಿತ್ತಾತಿ. ಚಾಲ್ತೀ ಖಾತೇಂತು ಶಿಲ್ಲಕ (ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ)
ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚೆಕ್ಕ ವಾಪಸ್ಸ ಕರ್ನಾ ತಶ್ಶಿ ಗಿರಾಕೀಕ ತಾರಣಾರಿ ಠೇವಣಿ ಘೇವ್ನು
ಲ್ಲಂಘನ (ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್) ಸುವಿಧಾ ದಿತ್ತಾತಿ.

3. ಉಲ್ಲಂಘನ ಖಾತಾ (ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್): ಗಿರಾಕಿನ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು
ವಣಿ ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ತಾರಣ (ಪ್ಲೆಜ್) ಕೋರ್ನು ತೇ ಹಕ್ಕಾರಿ
ಾಲ್ತೀ ಖಾತೇಂತು ಆಶ್ಶೀಲ್ಯಾಕಯಿ ಚಡ ದುಡ್ವಾಕ ಚೆಕ್ಕ ದಿವ್ಚಾಕ ಆನಿ ನಗದು
ಡೂಂಕ ದಿವ್ಚೆ ಸುವಿಧೇಕ ಉಲ್ಲಂಘನ ಖಾತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

4. ಆವರ್ತನೀಯ ಠೇವಣಿ: ಗಿರಾಕೀಕ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಚಾಕ ಸುಲಭ
ರೂಂಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಆವರ್ತನೀಯ ಖಾತಾ ಖೊಲ್ಲೋಯೇತ. ಪ್ರತಿ
್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಏಕ ಪಟಿ ಹೇ ಠೇವಣೀಂತು ದುಡ್ಡು ಭೋರ್ಕಾ.

5. ಮುದ್ದತ ಠೇವಣಿ: ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಬಂಡವಾಳ ವೊರೋಚಾಕ ಕೊರ್ಚಿ
ವಣಿ ಮುದ್ದತ ಠೇವಣಿ. ಹೇಂ ಬಂಡವಾಳ ಕಾಡೂಂಕ ನಜ್ಜ. ವ್ಯಾರಾಂತು
ಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯೀ ಮುದ್ದತ ಠೇವಣೀ ಕಾಣಾನಾತ್ತೀಲೆ ವ್ಯಾರು ಚೊಲೊಚೆಂ
ಯತ್ನ ಸುರ್ವೇಕ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಹೀ ಏಕ ಜಾಗ್ರತಾಯಿ.

6. ವಾರಸದಾರ ಠೇವಣಿ (ಅನ್ಯಪ್ರಾಪ್ತ): ಸ್ವಲ್ಪ ಗಿರಾಕೀಂಕ ಬ್ಯಾಂಕ
ರಕಾರಾಚೆ ಭರೋಸೇರಿ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ. ಗಿರಾಕೀನ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ ಕರ್ನಾ
ಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರ ಬಾಕಿ ಆಶ್ಶೀಲೊ ತೋ ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಭರ್ತಾ.
ರಕಾರ ಗಿರಾಕೀಲೆಂ ವಾರಸದಾರ ಜಾತ್ತಾ. ಅಸ್ಸಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ಸರಕಾರಾನ
ನುಮೋದನೆ ಕೆಲ್ಲೆಕೂಡ್ಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಗಿರಾಕೀಲೆ ನಾಂವಾರಿ ಏಕ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತಾ
ಾಲ್ಲೂನು ತಾಂತು ಉಷಿಣೇಂಚೊ ದುಡ್ಡು ಭರ್ತಾ. ವಾರಸದಾರ
ವಣೀಂತು ದುಡ್ಡು ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೆ ನಂತರ ಗಿರಾಕೀನ ತಾಣೆ ಸರಕಾರಾಚೆಒಟ್ಟು
ರ್ಲೇಲೆ ನಿಬಂಧಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ದುಡ್ಡು ಕಾಡ್ಯೇತ.

ಬ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ದುಡ್ಡು

ಭಾರತಾಂತು ಹಜ್ಞಾರಕಟ್ಲೆ ವರ್ಸಾಧೋರ್ನು ಅಡವು ದೊವ್ವೋರ್ನು ದುಡ್ಡು ಘೆವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ. ಆತ್ತಂಯಿ ಆಸ್ಸ. ಚಡಾವತ ಜಾವ್ನು ಭಾಂಗ್ರಾಚೆ ನಗ ಅಡವು ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ಅಡವಾರಿ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಅಡವುದಳ್ಳಾಳಿ (ಪಾನ್ ಬ್ರೋಕರ್) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅಡವಾಕ ಅಚ್ಚ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಘಾಣ (ಗಹನ) ಆನಿ ಅಡವುದಳ್ಳಾಳೀಕ ಘಾಣದಳ್ಳಾಳೀ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹಾಂಕಾ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವಾಸ್ಸ. ಅಡವಾರಿ ದುಡ್ಡು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದುಡ್ವಾಕ ವಾಡಿ ದೀವ್ಕಾ. ಶೇಕಡಾ 10 ವಾಡಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕಕೀ ವರ್ಸಾಕ ಮ್ಹೋಣು ವಿಚಾರ್ಸೂಕಾ. ಅಡವುದಳ್ಳಾಳೀಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ ತಾಣೆ ಘೆವ್ಚಿ ವಾಡಿ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಮುನಾಫೊ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವ್ಯಾರಾಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯಾರು ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಆಯ್ಲೆಂ.

ಭಾರತಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೆಳ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಭಾರತಾಂತು ಏಕಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಲೇಲಿ. ಹೀ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೊರ್ಚೆ ಘುಳ್ದೀಸು ಏಕ ಕಾನೂನು ಹಾಳ್ಳೊ. ಹೇ ಕಾನೂನಾಂಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಮಾಲೀಕ ಕೋಣಕೀ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಹೊಂದೂನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ.

1. ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕ: ಬ್ಯಾಂಕಾಚೊ ಮಾಲೀಕು ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಣ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಕೊರ್ಚೊ ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರು ಮುನಾಫೇಚೆಕತಿರ ಕೊರ್ಚೊ.

2. ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕ: ಬ್ಯಾಂಕಾಚೊ ಮಾಲೀಕು ಏಕ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಬ್ಯಾಂಕ ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಕೊರ್ಚೊ ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರು ಮುನಾಫೇಚೆಕತಿರ ಕೊರ್ಚೊ.

3. ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ: ದೇಶಾಂತು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕಡೇನ ಧಾ–ಬಾರಾ ಜಣ ಮೇಳ್ನು ಏಕ ಗೈರಮುನಾಫೇಚಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥಾ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕರ್ತಾತಿ. ತೇ ಸಂಸ್ಥೇಕ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ದಿತ್ತಾತಿ. ಹೇ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೇನ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಠೇವಣಿರೂಪಾರಿ ದುಡ್ಡು ಶೇಖರಿಸೂನು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಪ್ರದೇಶಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಉದ್ಧಾರಾಚೆಕತಿರ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದುಡ್ಡು ದಿವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಬ್ಯಾಂಕ ಸಹಕಾರೀ ಗೈರಮುನಾಫೇಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ: ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೊ ಮಾಲೀಕು ಸರಕಾರ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಬ್ಯಾಂಕ ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹೇ

್ಯಾಂಕಾನ ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆವರೀಚಿ ದುಡ್ವಾಚೊ ವ್ಯಾಪಾರು ಕೋರ್ಯೆತ. ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾನ ಸಾಂಗೀಲೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ದುಡ್ವಾಚೊ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪೇಗು ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಹಕಾರು ಕೋರ್ಕಾ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ.

ಸರಕಾರಾನ ಆನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರೀ ಕಂಪನೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ವಿವಿಧ ವರ್ಗಾಚೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ಂಗೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗಾಂಕ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣಾಂಕ, ಕೃಷಿಕಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ದ್ದೇಶಾಕ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶೀಲೊ ದುಡ್ಡು ಪಾವ್ನಾ. ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ಭಿವೃದ್ಧೀಚೆ ಕಾಮ ಕೊರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯನಾ. ತಸ್ಸಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ಸರಕಾರಾನ ಡ್ವಾಚೊ ಸಹಾಯು ಕೊರ್ಚೆಕತಿರ ಉಪಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ ಆನಿ ತೇ ಉಪಿಣೇಂಕ ಸೂಲಿಕೊರ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ. ಹೀ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಅನುಕೂಲ ಜಾವ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಲ್ಲೇಲಿಂ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಉದಾಹರಣೆ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲಾಂ.

1. ಸ್ಟೇಟ್ ಫೈನಾನ್ಸ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್.
2. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಫೈನಾನ್ಸ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ.
3. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವೆಲಪ್ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ.
4. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಆಂಡ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟಮೆಂಟ್ ಕೊರ್ಪೊರೇಶನ್ ಫ್ ಇಂಡಿಯಾ.

ಸಕ್ಕಡ ಗೈರ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಂ ಪ್ರಜೇನಿ ಚೊಲಾಯಿಸೂಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ. ಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟಾಚೆ ಅನುಸಾರ ಜನಾಂಕ ದುಡ್ವಾಸಂಬಂಧೀ ವಾ ದೀವ್ಕಾ. ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಸರಕಾರ ದುಡ್ಡು ದಿತ್ತಾ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೆ ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತು ಲಾಭನಷ್ಟ ಲ್ಲೇಲೆಂ ಸರಕಾರಾಕ ಲಾಭನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೇಚಿ. ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆ ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಗಿರಾಕೀಂಕ ರತಮ್ಯ ಕೋರ್ನು ಸವಲತ್ತು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾನೂನಾಚೊ ಉಲ್ಲಂಘನ ಯ್ಯಾ. ಏಕ ಗಿರಾಕೀಕ ವಾಡಿ ಊಣೆ ಕೋರ್ನು ಆನ್ನೇಕ ಗಿರಾಕೀಕ ವಾಡಿ ಣೆ ಕರ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾರತಮ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾನೂನಾಚೊ ಲ್ಲಂಘನ ಜಾಯ್ಯಾ.

ರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ

ದೇಶಾಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಚೆ ತರ್ಫೇನ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾವ್ಚೆ ಅನೇಕ ಡ್ವಾಚೆ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಕಾಮಾಂಕ ಜಾಯಿಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ್ಯಾಂಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಏಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ. ಸರಕಾರ ಲ್ಲೈತಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟಿ ಬದಲ್ಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೊ ಧೀಕ್ಷಕು ಬದಲ ಜಾಯ್ಯಾ. ಸರಕಾರಾಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆವೈರಿ ಮಸ್ತ ಯೀ ಅಧಿಕಾರು ನಾ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸಲಹೇಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಆನಿ

ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಲಹೇಂಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೋರ್ಯೇತ ಏಕಯಿ ಸೋಡ್ಯೇತ. ಸಲಹೆ ದಿವ್ಚೆ ಫೂಢೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧಿಕಾರೀ ಆನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಬೈಸೂನು ಸಲಹೇಚಿ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಕರ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾಚೊ ದುಡ್ಡು ಪೂರಾ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ವುರ್ತಾ. ಸರಕಾರಾಚಿ ತಿಜೋರಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಆಸ್ತಾ. ಸರಕಾರಾಚೆ ದುಡ್ವಾಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ವಾಡಿ ದೀನಾ. ಸರಕಾರಾಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಸಕ್ಕಡ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಜಮಾ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ದಿವ್ಚಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಸಹಾಯಧನ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಾಂಕ ದಿವ್ಚೊ ಸಾಂಬೋಳು ಆನಿ ಇತರ ವೇತನ ಸಕ್ಕಡ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಯೆತ್ತಾ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೇಂ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಸ್ತಾ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಾಚೊ ದುಡ್ವಾಚೊ ವ್ಯವಹಾರು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಕೋರ್ಯೇತ.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಿ ಕರ್ತವ್ಯ

1. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಕ್ಟಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ದುಡ್ವಾಚೆ ನೋಟ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರೂಂಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರು ಆಸ್ಸ. ನಾಣ್ಯಾಂಕ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆ ಜವಾಬ್ದಾರೀಯಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೇಚಿ. ನೋಟ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕೊರ್ಚೆಂ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸ್ವಂತ ಪ್ರೆಸ್ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸ. ನಾಣ್ಯ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ಸ್ವಂತ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ನಿಮ್ಗಿಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂತ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸಾಂಗೀಲೆ ತಿತ್ಲೆ ನಾಣ್ಯ ತಯ್ಯಾರಿ ಕರ್ತಾ.

ವಿದೇಶಾಂತು ಭಾರತೀಯ ದುಡ್ವಾಚೆ ನೋಟ ವಿದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾನಿ ಜಾವ್ವೊ ಥಂಚೆ ಪ್ರಜೇನಿ ಜಾವ್ವೊ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕೋರ್ನು ಭಾರತಾಂತು ಹಾಣು ಹಾಂಗಾ ಚೊಲೋಚಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಜೈಲ ಜಾವ್ಚೊ ಅಪರಾಧು ಜಾತ್ತಾ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ನೋಟಾಂತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರ್ತು ಆಸ್ತಾತಿ. ತಸ್ಸಲೆ ಗುರ್ತು ನಾತ್ತಿಲೆ ನೋಟ ಕೊಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸಕೀ ತಾಂಕಾ ತಕ್ಷಣ ಪೋಲೀಸಾಂಚೆ ಕೈದಕರ್ತಾತಿ ಆನಿ ವಿಚಾರಣೆ ಜಾವ್ನು ತ್ಯಾಸಂಬಂಧೀ ತಾನ್ನಿ ದೋಷಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜೈಲ ಸಜ಼ಾ ಜಾತ್ತಾ.

2. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ದೇಶಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆವ್ಯೆರಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊರೂಂಕ ಅಧಿಕಾರು ದಿಲ್ಲಾ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸಮ್ಮತಿ (ಲೈಸೆನ್ಸ) ದಿಲ್ಲೆ ಶಿವಾಯಿ ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಕ್ತೀನ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೇನ ಬ್ಯಾಂಕ ಚೊಲೋಚ್ಯಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾವ್ವೊ, ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾವ್ವೊ ಆನಿ ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಮಿತೀಕಯಿ ಚಡ ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರು ಕರ್ತಲೊ ಜಾವ್ವೊ ತೇ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಂ ಸಮ್ಮತಿ ಘೇವ್ಕಾ. ನವೇಂಚಿ ಏಕ ಶಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರ್ಚೆಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಜಾಯ್ತು ಮ್ಹೊಣ್ಕಾ.

ಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೊ ದುಡ್ಡು, ಆಸ್ತಿ ಆನಿ ಇತರ ಸ್ವತ್ತು ಚ಼ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಣ್ಣ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ತಿಳ್ಳೂಸ್ಕಾ. ತತ್ತವಳಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಪೇಟೋಕಾ.

3. ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ತಾಂನ್ನಿ ಪ್ರಜೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಠೇವಣೀಂಚೊ ರ್ವ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಅಂಶ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಠೆವಣಿ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ದರಾಕಯಿ ಚ಼ಡ ವಾಡಿ ಷಿಣೇಂಚೆವ್ಯೆರಿ ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

ಬ್ಯಾಂಕ ದ಼ರ: ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ, ಮುಖ್ಯ ವ್ವು ಹೊಳ್ಳೆ ಸರಕಾರೀ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಫೈನಾನ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ ವಶ್ಯಕ ಜಾತ್ತಾ. ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ ದುಡ್ಡು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆ ಖಾಂತರ ಪ್ರಜೇಂಕ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ. ಹೇ ಉಷಿಣೇಂಕ ವಸೂಲಿ ರ್ಚಿ ವಾಡಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದ಼ರ ೋಡೇಂಭೀ ಚ಼ಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತೀರಿ ಭಾರೀ ಭಾವು ಪಡ್ತಾ.

ರಿಪೋ ದ಼ರ: ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯಾಪಾರು ಕರ್ತಲ್ಯಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಕ ಗಿರಾಕೀನ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಠೇವಣೀ ಆನಿಏಕ ಗಿರಾಕೀಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಸ್ಸ಼. ಗಿರಾಕೀಲೆ ಠೇವಣೀಂಕ ಕಾಂಯೀ ಸುರಕ್ಷಾ ನಾ. ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೆ ರಾಕೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಗೇಲಿ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ಜಾವ್ವೊ ಇತರ ಠೇವಣಿ ವ್ವೋ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾರಣ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೇಂ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಾ ದೀನಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೇಲಿ ಠೇವಣಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕೊರೂಂಕ ರಿಸರ್ವ ್ಯಾಂಕ ತೇ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಥೋಡೋ ದುಡ್ಡು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ೂವ್ವೊರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ವತ್ತಾಯು ಕರ್ತಾ. ಹೇ ಠೇವಣೀಚೆ ಅಂಶಾಕ ರಿಪೋ ಼ರ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ. ಹೇಂ ಅಂಶ ಚ಼ಡೂಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ರಿಸ್ಥಿತೀರಿ ಭಾರೀ ಪ್ರಭಾವು ಪಡ್ತಾ. ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳಸಾಣಿ ಚ಼ಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

4. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಏಕ ಅಂತಿಮ ಣಮುಕ್ತಾರು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ಼. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸಕಲ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ್ಯವಹಾರಾಂತು ಚೊಲ್ಚೆ ಖಂಚೇಯಿ ಬ್ಯಾಂಕ ದಿವಾಳಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ರಿಸರ್ವ ್ಯಾಂಕ ಪೊಳೋನುಘೆತ್ತಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಪರಸ್ಪರ ವಿವಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಸಂಧಾನ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಕರ್ತಾ.

5. ವಿದೇಶಿ ದುಡ್ಡು (ಡಾಲರ, ಪೌಂಡ, ದೀನಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ದೊವ್ವೋರ್ನು ಫೆವ್ವಾಕ ನಜ್ಜ. ದೇಶಾಚೆ ಭಾಯ್ರ ತ್ತ಼ನಾ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೇನ ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಿದೇಶಿ ದುಡ್ಡು ಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ದಳ್ಳಾಳೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಬದಲಾಕ ಭಾರತೀಯ ಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಭಾಯ್ಲೆದೇಶಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಭಾರತಾಂತು ಯೆತ್ತ಼ನಾ

ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣಾಂತು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ದಳ್ಳಾಳೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಬದಲಾಕ ವಿದೇಶಿ ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಭಾರತೀಯ ದುಡ್ಡು ಘೇವ್ಕಾ.

ದೇಶಾಚೆ ಭಿತ್ತsರಿ ಹಾಳ್ಳೋಲೊ ವಿದೇಶೀ ದುಡ್ಡು ವ್ಯವಹಾರಾಕ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಹಂಯಿ. ತಶ್ಶಿ ಕಸ್ಸಲೋಯಿ ವಿದೇಶೀ ದುಡ್ಡು ಪ್ರಜೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ವುರ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಏಕಯಿ ತೀಣೆ ತೊ ದುಡ್ಡು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಬದಲಾಕ ಭಾರತೀಯ ದುಡ್ಡು ಘೇವ್ನು ಜಮಾ ಕೋರ್ಕಾ.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಪ್ರಕಾಶಿತ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ನಿಯಮಾಂಚೆ ಅನುಸಾರ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೇನ ಮಸ್ತಕಾಳ ವಿದೇಶೀ ದುಡ್ಡು ಆಪ್ಪ್ಯಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ದೊವ್ರೋನ್ಸು ಘೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಕಾನೂನಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ವಿದೇಶಿ ದುಡ್ಡು ದೊವ್ರೋನ್ಸು ತಾಂತು ವ್ಯವಹಾರು ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕು ಜೈಲ ಜಾವ್ಚೊ ಅಪರಾಧು ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ.

ವಿದೇಶೀ ದುಡ್ಡು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ವಿದೇಶೀ ದುಡ್ಡು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ತಿಜೋರೀಂತು ದೊವ್ರೋನ್ಸು ಘೇವ್ಯೇತ.

6. ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಸಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸಾಂಗೀಲೆತಶ್ಶಿ ಉಷಿಣೇರಿ ದುಡ್ಡು ದಿವ್ಚೆ ಆನಿ ವಾಡಿ ಘೆವ್ಚೆಂ ಕೋರ್ಕಾ.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸುಧಾರಣಾ ಕರ್ತವ್ಯ

ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೇಂಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಮಸ್ತ ವಾಟ ಆಸ್ಸತಿ.

1. ಶೇತಕರೀ ಋಣ: ಕೃಷಿಕಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೊ ಅಭ್ಯಾಸು ಸರಕಾರಾಕ ಸುರ್ವೇಲೆಕ್ಕೂನು ಆಸ್ಸ. ಕೃಷಿಕಾಲೆಂ ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಮಸ್ತ ಕಡೇನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸ್ವಂತ ಚಿಂತನೇನ ಕೃಷಿಕಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ ನ್ಹಂಯಿ. ಸರಕಾರಾನ ಘೋಷಣೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಕೃಷಿನೀತೀಚೆ ಪ್ರಕಾರ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ದುಡ್ಡು ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಅನ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಕೃಷಿಕಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಮ್ಮಿ ವಾಡ್ಡೀರಿ ದಿತ್ತಾ.

2. ಉದ್ಯೋಗಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಿಂಗಡ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ದುಡ್ವಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ ದಿವ್ಚೆ ಕಾಮ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಕರ್ತಾ.

3. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೇಂಕ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂತು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಭಾಗು ಘೆತ್ತಾ. ಆರ್ಥಿಕ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಕಾಮಕೊರೂಂಕ ಯೆವ್ಚೆ ನವೇ ಉಮೇದುವಾರ ನೌಕರಾಂಕ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರಜೇಂಕ ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಮಾಹಿತಿ

ು ತಾಂಗೇಲೆ ತಕರಾರ, ಫಿರ್ಯಾದೀ, ಇತ್ಯಾದೀಕ ಸಮಾಧಾನ ಸೊದ್ದೂನು
ವ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಕರ್ತಾ.

ಾಂದ ಬೊರೋನು ದಿವ್ಚೆ (ಬೋಂಡ)

ಬಾಂದ ಬೊರೋನು ದಿವ್ಚೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರಮಾಣಕೋರ್ನು ಆಶ್ವಾಸನೆ
ವ್ಚೆ. ಕೀ ಉದಾಹರಣೇಂಕ, 'ಹಾಂವ ತುಕ್ಕಾ ಹೋ ದುಡ್ಡು ಏಕ ವರ್ಸ
ಂತರ ದಿತ್ತಾಂ' ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಕಾಗದಾರಿ (ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದ ಕಾಗದ
ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ತಮ) ಬೊರೊನು ದಿವ್ಚೆಂ. ತೇ ಬಾಂದಾಂತು ತಾಜ್ಜೊ ಉದ್ದೇಶು,
ಡ್ಡು ಅಥವಾ ವಸ್ತೂಚೆ ನಾಂವ ಆನಿ ವಿವರ, ದಿತ್ತಲ್ಯಾಲೆ ಆನಿ ಘೆತ್ತಲ್ಯಾಲೆ
ಂವ, ವಿಳಾಸು, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೊರೋನು ಸಃಹಿ ಘಾಲ್ನು ತಾರೀಕ ಬೊರೋನು
ವ್ಚೆಂ. ದೊಗ್ಗಜಃಣ ವಯಸ್ಕಾನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಗೇಲೆ ನಾಂವ, ವಿಳಾಸ,
ತ್ಯಾದಿ ವಿವರ ಬೊರೋನು ಸಃಹಿ ಘಾಲ್ಕಾ. ತಾಜ್ಜೇರಿ ಬರಯಿಲೆ ದರಾರಿ
ಡಿ ಸಮಯಾಂತರ ದಿವ್ಚಿಕೀ ಅಥವಾ ಕಡೇರಿ ದಿವ್ಚಿಕೀ ಮ್ಹೊಣು ಬೊರೋಕಾ
ು ತೇತಕೀತ ವಾಡಿ ಪಾವತೀ ಕೋರ್ಕಾ. ದುಡ್ಡು ಅಥವಾ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಃಲ
ಂಗೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಾಪಸ ಕೋರ್ಕಾ.

ಹೇ ಬಾಂದಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪ್ರತಿಏಕ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಉಪೇಗಾಕಪಡ್ತಾ.
ರಕಾರಾನ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ಕಾಜಾಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಪ್ರಜೇಂಕ
ವ್ನು ಬಾಂದ ಬೊರೋನು ವಾಂಟೂಯೇತ. ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದಃರ ವರ್ಸವರ್ಸ
ತ್ಯಾಸು ಜಾತ್ತಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಸುರ್ವೇಕಃಚಿ ಪೂರಾ ವಾಡಿ ಕಳ್ಳೂನು
ಕಯಿ ಕುಡ್ಡೂನು ಮೊಬಲಗು ಘೆತ್ತಾತಿ ಏಕಯಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಸಲೆಂ ಸರಕಾರೀ
ಂದ ದುಡ್ವಾಚೆಂ ಏಕ ಭದ್ರ ಗಾಂಟಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಬಾಂದಾಕ ಸ್ವೇಚ್ಛೇನ ವಿಕ್ಕೂಯೇತ. ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಃನಾ, ಘಃರ
ತ್ತಃನಾ, ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವ್ಯಾರು ಕೊರ್ಚೆಕತಿರ ದುಡ್ವಾಚೆ ಬದಲಾಕ ಬಾಂದ
ೀವ್ಯೇತ. ಬಾಂದ ವಿಕ್ತಃನಾ ಆನಿ ಘೆತ್ತಃನಾ ತಾಜ್ಜೆ ಮೋಃಲ ಚಃಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ.
ತೇರಿ ಬಾಂದ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತೀಕ ಅಥವಾ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ
ಂದ ವಾಪಸ ದಿತ್ತಃನಾ ಬಾಂದಾಚೆ ಬಝಾರೀ ಮೋಲ ಕಿತ್ಲೆಂ ಅಸ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ
ಂದಾರಿ ಬರಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು ಮಾಂತ್ರ ವಾಪಸ ಮೆಳ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾಚೆ ತರ್ಫೇನ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಬಾಂದ ವಾಂಟೀತಾ. ರೈಲ
ಂದ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರೈಲ ವಿಭಾಗಾನ ಚಾಲು ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಬಾಂದ. ಬಾಂದ
ಲ್ಲಾಕ ಘೆವ್ಚೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ದುಡ್ಡು ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆವರಿ
ರೋಚೊ. ಬ್ಯಾಂಕ ಠೇವಣೀಕ ಆನಿ ಬಾಂದಾಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕಸ್ಸಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ
ಯಂಕ ಠೇವಣಿ ಆನ್ನೇಕ ಕೊಣಾಂಕಯೀ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಬಾಂದ
ಣಾಂಕಯಿ ವಿಕ್ಕೂಯೇತ. ಬಾಂದ ಕೋಣ ಹಾಣು ದಿತ್ತಃಕೀ ತಾಕ್ಕಾ ಬಾಂದ
ರೋನು ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ ಕರ್ತಾ. ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ಲೆಲೆ ವ್ಯಕ್ತೀನ

ಶಿವಾಯಿ ಆನ್ನೇಕ ಕೋಣಯಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ವೊಚ್ಚೂನು ಠೇವಣೀಂಚೊ ದುಡ್ಡು ಘೆವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಪತ ಸೃಷ್ಟಿ

ಪತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸು ಆನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ. ವಿಶ್ವಾಸು ಆನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉಷಿಣೇ ಮೇಳ್ನಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಪ್ರಜೇಕ ವಿಶ್ವಾಸು ಆಸ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ಪ್ರಜೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದುಡ್ಡು ದವ್ವರ್ತವೇ? ಘೂಳ್ಳೇಕಾಳಾಂತು ಬ್ಯಾಂಕಾಚೇರಿ ವಿಶ್ವಾಸು ಮೋಣು (ಮೋಡ್ನು) ಬ್ಯಾಂಕ ದಿವಾಳಿ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಕಾಣಿಯೊ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸತಿ. ವಿಶ್ವಾಸು ವಗ್ಗಿ ಮೊಡ್ತಾ. ಕೋಣsಯಿ ಘಾಬು ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ. 'ತೇ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದುಡ್ಡು ಖಾಲಿ ಜಾಲ್ಲಾ,' ಮ್ಹೊಣು. ಹೆರ್ದೀಸೂಚಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಠೇವಣಿದಾರ ಸಕ್ಕಡ ಮುತಿಗೆ ಘಾಲ್ತಾತಿ ಆನಿ 'ಆಮ್ಗೆಲೊ ದುಡ್ಡು ದೀ' ಮ್ಹೊಣು ಗಲಾಟೊ ಕರ್ತಾತಿ.

ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೇರಿ ವಿಶ್ವಾಸು ಕಶ್ಶಿ ವಾಡ್ತಾ? ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಆಪ್ಣಾಲೊ ಪತ ವಾಡ್ಡೋಕಾ.

ಅ) 1, 2, 3, 4, ಮ್ಹೊಣು ಚಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಯಾಂ. ಗಿರಾಕೀ 1ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು 1000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. 1ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಆನ್ನೇಕ ಗಿರಾಕೀಕ ಠೇವಣೀಂತುಲೆ 900 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ. 1ಚೆಂ ಬ್ಯಾಂಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ 100 ವರ್ತಾ.

ಆ) ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಗಿರಾಕಿ 900 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ 2ಚೆಂ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. 2ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾಂತೂಲಿ 90 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಆಪ್ಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದೊವ್ವೋನ್ಸು 810 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ತಿನ್ನೀಂಚೆ ಗಿರಾಕೀಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ.

ಇ) ತಿನ್ನೀಂಚೊ ಗಿರಾಕಿ 810 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ 3ಚೆಂ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. 3ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾಂತೂಲಿ 81 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಆಪ್ಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದೊವ್ವೋನ್ಸು 729 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಚಾರೀಚೆ ಗಿರಾಕೀಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ.

ಈ) ಚಾರೀಚೊ ಗಿರಾಕಿ 729 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ 4ಚೆಂ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. 4ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾಂತೂಲಿ 72 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಆನಿ 90 ಪೈಸೆ ಆಪ್ಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದೊವ್ವೋನ್ಸು 656 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಆನಿ 10 ಪೈಸೆ ಪಾಂಚಾಚೆ ಗಿರಾಕೀಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ.

ಉ) ಅಶ್ಶಿ 1000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ವಾಪಸವಾಪಸ ಠೇವಣಿ ಜಾವ್ನು ಪ್ರತಿಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಪತ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತಾ. 1ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು 1000, 2ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು 900, 3ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು 810, ಆನಿ 4ಚೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು 656.10 ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತಾ. ಒಟ್ಟು ಪತ 10000 ವರೇಕ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಪ್ರತಿಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ನು ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರ 9000 ವರೇಕ ಉಷಿಣೆ

ಂ ಮೊಬಲಗ ಜಾವ್ವಾಕ ಪೂರೊ. ಹೇಂ ಸಕ್ಕಡ ಬರೇ 1000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೇ
ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಪsತ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೊರ್ಚೊ ಹೋ ಏಕು ನಮೂನೊ.

ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ಗೋಂಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಮಲಬಾರತಾಂಯಿ
ರ್ಗಾಂ. ಭಾರತವರ್ಷ ಏಕ ಭಾರೀ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇಶ. ಜಗತ್ತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ
ಮನುಷ್ಯಾನ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾಯ್ತಧೋನ್ರು ಆಸ್ಸತಿ. ಭೂಂಯಿ
ಾಚೀನಕೀ ತಿತ್ಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತವರ್ಷ, ಚೀನಾ, ಜಪಾನ, ಇತ್ಯಾದಿ
ಾ ಖಂಡಾಂಚೆ ದೇಶ ಪ್ರಾಚೀನಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ಅಮೇರಿಕಾ ಆನಿ
ಯಾ ಪ್ರಾಚೀನ ನ್ಹಂಯಿ. ಖಂಚೆ ದೇಶಾಂತು ಘೂಢೆ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಚರಿತ್ರೆ
ನು ದವ್ವರ್ತಾತಿಕಿ ತೇಂ ದೇಶ ನಂವೆ ದೇಶ. ಭಾರತವರ್ಷಾಂತು
ರ ಚರಿತ್ರೇಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದಿತ್ತಾತಿ.

ಆಮ್ಗೇಲೆ ಚರಿತ್ರೇಂತು ಆಮ್ಕಾ ಲಜ್ಜ ಜಾವ್ಚೊ ವಿಷಯು ಖಂಚೋಯಿ
ುತ್ತರ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಅಮೇರಿಕಾಂತುಲೆ ಜನಾಂಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1500 ಇಸ್ವೇಕಯಿ
ಚರಿತ್ರೆ ನಾಕ್ಕಾ. ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ಲೋಕು ಆರ್ತಾ ಪಾಂಚ
ನಾಧೋನ್ರು ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಚರಿತ್ರೇಕ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ
ು ಸಾಂಗsನಾಂತಿ. ಅಮೇರಿಕಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ರಿ. ಶ. 1776 ಇಸ್ವೇಂತು
ೆ ತಾರೀಕೇಚೆ ನಂತರ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಕಾಣಿಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ತಾಜ್ಜೆಘುಳ್ಳಿ
ಲಜ್ಜಾಕಾರಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಂತೂಂಯಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1730 ಇಸ್ವೇಚೆ ನಂತರ್ಚಿ ಕಾಣಿ
ಂಕ ಪಡ್ತಾ. ತಾಜ್ಜಿ ಘೂಢೆ ಅಮೇರಿಕಾಂತು ಜಾವ್ನೋ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಂತು
ೀ ವಾಸಕೋನ್ರು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಲಿ ಕಾಣಿ ತೇ ದೇಶಾಂತು ಆತ್ತಂ
ೋನ್ರು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಂಕ ಆಯ್ಕೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸ್ಸನಾ. ಘೂಳ್ಳೆ
ಗಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೇ ದೋನಿ ದೇಶಾಂತು ಆತ್ತಂ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಲಿ
ನ್ಹಂಯಿ.

ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಚಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿವರೀಚಿ
. ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಚೆ ಜನಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಪೈಕೀಚೆ ಏಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾಕ
ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತೋ ತಾಂಗೇಲೊ ರಾಯು ಜಾಲ್ಲೊ. ತೇ
ನ ಪ್ರಜೇಲೆಂ ಕಷ್ಟಸೂಖ ಆಯ್ಕೂನು ನ್ಯಾಯ ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ.
ೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಶಾಂತಿ ರಾಕ್ಕೂಂಕ ಏಕ ರಕ್ಷಣಾದಳ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ
. ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ಆನಿ ದೂರ್ಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಕೋನ್ರು
ಅಥವಾ ಸಂಧಾನ ಕೋನ್ರು ಸುರ್ವೇಚೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಪದಚ್ಯುತ ಕರ್ನಾ
ಕ ಸೈನ್ಯ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹಾಕ್ಕಾ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು
ಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ಏಕ ಸಾನು ವಾಂಟೊ ರಾಯ್ಯಾಲೆ

ಖಜಾನೇಂತು ಭೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಽರ ಏಕಯಿ ತೀರ್ವೊ ಮ್ಹೊಣು ಘೆತ್ಲೊ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ರಾಯ್ಯಾನಿ ತೀರ್ವೊ ಘೆವ್ಚೆಂ ಪ್ರಜೇಂಕ ಸಽಮ ದಿಸ್ಲೆಂ.

ಜಗತ್ತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ದೇಶಾಂತು ಸುರ್ವೇಂಕ ಸಾಟ್ಟ್ಯಾವ್ಯಾರು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಏಕ ರಾಯ್ಯಾನ ಭಾಂಗ್ರಾಚೆ ನಾಣ್ಯ ಕೋರ್ನು ವಸ್ತೂಚೆ ಬದಲಾಕ ನಾಣ್ಯ ದಿವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ನಾಣ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹೊಣು ವ್ಯಾಪಾರೀನ ತಾನ್ನಿ ವಿಕ್ಕೀಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋಽಲ ಮ್ಹೊಣು ಘೆವ್ಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಜನಾನಿ ವಸ್ತೂಂಕ ದಾಸ್ತಾನ ಕೊರ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ನಾಣ್ಯ ವೊರೋಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ರಾಯ್ಯಾನ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಉಷಿಣೆ ಘೆವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲಿ. ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೆ ದುಡ್ವಾಚೆ ಬದಲಾಕ ರಾಯ್ಯಾನ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಭೂಂಯಿ ವಿಕ್ಲಿ. ವ್ಯಾಪಾರೀನ ರಾಯ್ಯಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ದುಡ್ವಾವ್ವೈರಿ ವಾಡಿ ಘೇನಿ. ವಾಡಿ ಘೆವ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅತೀ ಆಶಾ ಕೊರ್ಚೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂನು ಅತೀ ಆಶಾ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ವಾಯ್ಟು ಜಾತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೊ.

ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಬಗಲೇಚೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆವ್ವೈರಿ ಯುದ್ಧಾಕ ವೊಚ್ಚೂನು ವಿಜಯೀ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದೇಶಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಭಾಂಗರ ಸಕ್ಕಡ ಲೂಟಿ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ನುಯೇವ್ನು ವಿಜಯೀ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಖಜಾನೇಂತು ಭೊರ್ಚೆ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ರಾಯ್ಯಾನ ಭಾಂಗರಾಚೆ ನಾಣ್ಯಕೋರ್ನು ಖಜಾನೇಂತು ದೊವ್ವೋರ್ಚೆಂ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಸೈನ್ಯಾಂಕ ಸಾಂಬೋಳು ನಾಣ್ಯಾನಿ ದಿವ್ಚಾಕ ಸುಲಭ ಜಾತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಪ್ರಜೇಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚಾಕಯಿ ಸುಲಭ ಜಾತ್ತಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತೇ ವೇಳಾರಿ ಉಷಿಣೇಂಕ ವಾಡಿ ಘೆವ್ಚೊ ಕ್ರಽಮು ನಾಆಶ್ಶೀಲೊ.

ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ರಾಯ್ಯಾನಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲೂಂಕ ರಾಯು ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಉಷಿಣೇವ್ವೈರಿ ವಾಡಿ ಘೇನಾಆಶ್ಶೀಲೊ. ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಪ್ರಜೇಕ ವಾಡಿ ದೀ ಮ್ಹಣಾಆಶ್ಶೀಲೊ. ರಾಯ್ಯಾನ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಜೇನ ರಾಯ್ಯಾಕ ಸದಾಕಾಲ ಬೆಂಬಽಲ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಕನಡಾ ಮೂಲಾಚೆ ನ್ಹಂಯಿನಾತ್ತೀಲೆ ಭಾಯ್ಲೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ (ಉದಾ: ವಿಜಯನಗರ) ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಜಾತೀಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ರಾಯ್ಯಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಸಂಧಾನ ಕೊರೂಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಏಕು ಮುಖ್ಯಸ್ಥು ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೊ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮ್ಹೊಣು ಕೊಣಾಂಕ ವೆಂಚೂಚೆ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲಿ ಏಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೀಷು ಸ್ವಾರ್ಥಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೀಷು ತಾಗ್ಗೇಲೆಂಚಿ ಉದ್ಧಾರ ಕೊರೂಂಕ ಪಳ್ಯೆತಾ. ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ನ್ಹಂಯಿ. ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಳ್ಯೆನಾ. ಸನ್ಯಾಸಿ ಜನಾಲೆ ಉದ್ಧಾರಾಕ

ಮಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಆನಿ ಇತರ ಜಾತೀಚೆ ಜನಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ
ಮಾಚಾಕ ಏಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಸ್ವಾಮೇಂಕ ಅನುಮೋದನ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಹೈದರಾಲೀನ ಶ್ರಂಗೇರಿ ಮಠಾಚೆ ಸ್ವಾಮೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ
ಲ್ಲೋನು ಕನಡಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಹಿಂದೂಂಕ ಸ್ವಾಮೀಕರಾನ ಆಜ್ಞೆ
ವೈಲಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ವ್ಯಾರಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಲಾಭಾಂತು
ಕು ವಾಂಟು ಹೈದರಾಲೀಲೆ ಅಧಿಕಾರೀಕ ಕಽರ ಮ್ಹೊಣು ಪಾವೋಕಾ
ಹ್ಹೊಣು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಿಂಟೋನ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಚೆ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ವಾಮೀಕ ಆಶ್ಶೀಂಚಿ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೊ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧೀಶು ಕೋರ್ನು ಜನಾಲೆ
ಽಸನ ಜಿಂಕ್ಚೆ ಕತಿರ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಸಹಕಾರು ಸಂಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೋಲೊ.

ಅಶ್ಶಿ ಮಠಾಚೆ ಸ್ವಾಮೀ ತೇ ವರ್ಗಾಚೊ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾಲ್ಲೊ. ತೇ
ಗಾಚೆ ಜನಾನಿ ವಾಸಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪ್ರದೇಶ ಸಕ್ಕಡ ತೇ ಮಠಾಚೆಂ
ಂಸ್ಥಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಾನ ಶ್ರಂಗೇರಿ ಮಽಠು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆ
ಾಗ್ಗೀರಿ ಮಸ್ತ ಕಡೇನ ಏಂಗಏಂಗಡ ಜನಾಂಗಾಕ ಥಂಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ
ಂಗೇಲೊ ಮಽಠು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರೂಂಕ ಭೂಂಯಿ ದಿಲ್ಲಿ ಆನಿ ತೇ ಮಠಾಂತು
ಕ ಸ್ವಾಮೀಲಿ ನಿಯುಕ್ತಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿಲ್ಲೆಂ. ಗೌಸಾಬ್ರಾ
ೋಕು ಗೋಯಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕವಳೇ ಮಽಠಾಚೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ.
ಾಗ್ಗೀರಿ ಪರ್ತಗಾಳಿಮಽಠು ಆನಿ ಕಾಶೀಮಽಠು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಮಠಾಚೆ
ವಾಮೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸಂಸ್ಥಾನಾಂತು ಸಲ್ಪ ಜನಾಂಕ ದುಡ್ವಾಚೊ ಸಹಾಯು
ಲ್ಲೊ. ಸಲ್ಪ ಜನಾನಿ ಸ್ವಾಮೀಲೆಲಾಗ್ಗಿ ತಾಂಗೆಲೊ ದುಡ್ಡು ಠೇವ್ವೈಲೊ ಆನಿ ಸಲ್ಪ
ನಾನಿ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದುಡ್ವಾಕ ಸ್ವಾಮಿ ವಾಡಿ
ೇನಾಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಜನಾಂಕ ವರ್ಗಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಬಹಿಷ್ಕಾರ
ಾಲ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ದಿವ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರು ಸ್ವಾಮೀಕ ಆಶ್ಶೀಲೊ.

ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಕ್ರಿ. ಶ. 1780 ಇಸ್ವೇಧೋರ್ನು ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
ಾನೂನು ಜಾರಿ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ. ತೋ ಕಾನೂನು ಭಾರತಾಂತೂಂಯಿ ಜಾರಿ
ಲ್ಲೊ. ಅಮೇರಿಕಾಂತು ಸುಮಾರ ಕ್ರಿ. ಶ. 1830 ಇಸ್ವೇಂತು ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
ಾನೂನು ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆವರೀಚಿ ಜಾರಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ
ಜೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಠೇವಣಿ ಘೆವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಆನಿ ವಾಡ್ಡೀರಿ ದುಡ್ಡು ದಿವ್ಚೆ
ಷಯಾಂತು ಹೋ ಕಾನೂನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಭಾರತಾಚೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ಖಾಸಗೀ
್ಯಾಂಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರೂಂಕ ಏಕ ನ್ಯಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ 1830ಚೆ ನಂತರ
ಾರಿಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಜ್ಜಾಕಯಿ ಘೂಡೆ ಪೂಂಜಿಪತೀನಿ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲೆ
ಾಲ್ಯಾರಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶರಿಯಾ ಕಾನೂನಾಂಚೆವರೀಚಿ ಸಕ್ಕಡ ಭಾರತಾಚೆ
ಾಯ್ಯಾನಿ ವಾಡಿ ಘೆವ್ಚಿ ಪದ್ಧತಿ ವರ್ಜ್ಯ ಕೆಲ್ಲೇಲಿ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾಚೆ ಕಾಳಾರಿ ಚಾರಿ
ಮೂನ್ಯಾಚೆ 'ದೇಶೀ ಬ್ಯಾಂಕ' ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

1. ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
2. ವಿನಿಮಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಎಕ್ಸಚೇಂಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ)
3. ಜಂಟಿ ಬಂಡವಾಳ ಬ್ಯಾಂಕ (ಜಾಂಯ್ಟ ಸ್ಟಾಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ)
4. ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕ (ಕೊಒಪರೇಟೀವ್ಹ್ ಬ್ಯಾಂಕ)

ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ವಾಚೊ ವ್ಯವಹಾರು ಕೊರೂಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಅನುಮತಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆ. ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಠೇವಣಿ ಘೇವ್ಯೇತ, ಹುಂಡಿ ವ್ಯವಹಾರು ಕೋರ್ಯೇತ ಆನಿ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ಯೇತ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಠೇವಣಿ ಘೇನಾನಾತ್ತೀಲೆ ದುಡ್ವಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ಸರಾಫು ಅಥವಾ ಅಡವುದಳ್ಳಾಳಿ (ಪಾಽನ್ ಬ್ರೋಕರ್) ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕ್ರಿ. ಶ. 1906 ಇಸ್ವೇಂತು ಅಮ್ಮೆಂಬಾಳ ಸುಬ್ಬಾರಾವ್ ಪೈ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಮಹಾನುಭಾವಾನ ಕೆನರಾ ಹಿಂದೂ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ (ಕಂಪನಿ) ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತೇ ವೇಳಾರಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಮಾಮ್ಮಾಂಕ 54 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ. ಸುಬ್ರಾಯ ಮಾಮ್ಮಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ 38 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೇರಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಮಂಗಳೂರು ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ಲಬ್ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಸಂಘಟಣ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ. ಸುಬ್ರಾಯ ಮಾಮು ತೇವೇಳಾರಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಏಕು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲು ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ಲಬ್ಬಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಘಮಾಸಾಣ ಚರ್ಚೇನ ಸುಬ್ರಾಯ ಮಾಮ್ಮಾಂಕ ಸಮಾಜಸೇವಾ ಕೊರ್ಚಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮೆಳ್ಳಿ.

ಹೆರವರ್ಸಾಂತೂಚಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಮಾಮ್ಮಾನ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಇಸ್ಕೂಲ ಪ್ರಾರಂಭ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ. ತೀನಿ ವರ್ಸ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಕೆನರಾ ಗರ್ಲ್ಸ ಸ್ಕೂಲ್ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. 1904 ಇಸ್ವೇಂತು ಮಂಗಳೂರಾಂತೂಂಚಿ ಕೆನರಾ ಹೋಽಸ್ಟೆಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕೆನರಾ ಹಿಂದೂ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪನಿ ಮುಕಾರಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. 1906 ಇಸ್ವೇಂತು ಕೋಽರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಜನಾನಿ ಆನಿ ಇತರ ವರ್ಗಾಚೆ ಜನಾನಿ ಬ್ಯಾಂಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ನು ಜನಾಂಕ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಚಾಕ ಆನಿ ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನು ಉದ್ಯಮ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಬ್ಯಾಂಕ ಠೇವಣೀಕ ವಾಡಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ಉಷಿಣೇಂಕ ವಾಡಿ ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲಿ.

ವಾಡ್ಡೀಚೊ ಪ್ರಭಾವು

ದುಡ್ವಾನಿ ಖಂಚೋಯಿ ವಸ್ತು ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ಯೇತ. ದುಡ್ಡೊಯಿ ಘೇವ್ಯೇತ. ದುಡ್ವಾಚೆ ಮೋಽಲ ವಾಡ್ಡೀನ ದಿತ್ತಾತಿ. ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಕ ಏಕ ವರ್ಸಾಕ ಧಾ ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ದಿಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೊ ಅರ್ಥು ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಚೆ

ಸಲಾಕ ವರ್ಸಾಕ ಧಾ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಭಾಢೆಂ. ಭಾಢೆಂ ಮ್ಹಣಾತಿ. ವಾಡಿ
ಯ್ಯಾಜ) ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅಸಲು ವಾಪಸ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ತೇಸು ಭಾಢೆಂ ಕೈದ ಜಾತ್ತಾ.

ವಾಡ್ಡೀಚೆಂ ದsರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾಢ್ಯಾಚೆಂ ದsರ. ದsರ ಕೆದ್ನಾಯಿ
ಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಕ ಆನಿ ಏಕ ವರ್ಸ ವಾಯಿದ್ಯಾಕ ಸಾಂಗೂಕಾ. ವಾಡ್ಡೀಚೆಂ
sರ ಶೇಕಡಾ 5 ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶೆಂಬರಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಕ ವರ್ಸಾಕ ಪಾಂಚ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ
ಾಡಿ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು.

ಸಾದಾ ವಾಡಿ ಆನಿ ಚಕ್ರ ವಾಡಿ ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿ ನಮೂನ್ಯಾಚಿ
ಾಡಿ ಆಸ್ಸs. ಸಾದಾ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಂತು ವಾಡಿ ಅಸಲಾಕ ಕೂಡ್ಸsನಾ. ಚಕ್ರ
ಾಡ್ಡೀಂತು ವಾಡಿ ವರ್ಸವರ್ಸ ಅಸಲಾಕ ಕುಡ್ಸsತಾ. ಕುಡ್ಡೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ
ೊತ್ತ ಅಸಲು ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಹೇ ನವೇ ಅಸಲಾ ವೈರಿ ವಾಡಿ ದೀವ್ಕಾ.

ವಾಡ್ಡೀರಿ ದುಡ್ಡು ಘೇವ್ನು ತೇ ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ನು ವ್ಯಾರು ಕೊರ್ಚೆಂ
ತ್ತಂ ಉದ್ಯಮೀಂಕ ರೂಢಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಉಷಿಣೇರಿ ಕಾರ ಘೇವ್ನು ತೇ ಕಾರಾಕ
ಾಢ್ಯಾಕ ಧಾಂವ್ಡಾಚೆವರೀಚಿ ಜಾಲ್ಲಾಂ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1969 ಇಸ್ವೇಂತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ಸಕ್ಕಡ ಖಾಸಗೀ
ಯ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ಲೆ. ಸರಕಾರಾನ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಸಕ್ಕಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ
ರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಂ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ ಆನಿ ತೇ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಕ್ಕಡ
ರಕಾರೀ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ
ರಕಾರ ಮಾಲಿಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸರಕಾರಾನ ಸಾಂಗೀಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಸಿಬ್ಬಂದೀನ
ಮ ಕೋರ್ಕಾಜಾಲ್ಲೆಂ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಸರಕಾರಾನ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಪ್ರಥಮ ಆಜ್ಞೆ
ಾರ್ವಜನಿಕ ಸರಕಾರೀ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು.
ಂಚೇಯಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇನ ಉಷಿಣೆ ನಿಮ್ಗಿಲ್ಯಾರಿ ತಸ್ಸಲೆ
ಂಸ್ಥೇಕ ಉಣೇ ವಾಡ್ಡೀರಿ ಉಷಿಣೆ ದಿಯ್ಯಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸರಕಾರಾನ
ಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಹಾಜ್ಜೆ ಘೂಢೆ ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕಂ ತಾನ್ನಿ ದಿವ್ಚೆ ಉಷಿಣೇಂಚೆ ವಾಡ್ಡೀಚೆ
sರ ನಿರ್ಣಯ ಕರ್ತsನಾ ಬಜ್ಹರಾಂತು ದುಡ್ವಾಚೆ ಪೂರಣ ಆನಿ
ಾಗಣೇಂಚೆವೈರಿ ಹೊಂದ್ದೂನು ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತsನಾ
ೋ ಗಿರಾಕಿ ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ ಕರ್ತಲೊಕೀ ನಾ ಮ್ಹೊಣು
ಶ್ಲೇಷಣ ಕೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗಿರಿ ದಿತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಸರಕಾರಾಕ ಖುಶಿ
ಶ್ಶೀಲೆ, ಸರಕಾರಾನ ಸಾಂಗೀಲೆ ಗಿರಾಕೀಕ ಸಮೇತ ತಾಂಗೇಲೊ ಪತ್ತೊ
ಕ್ರೆಡಿಟ್) ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕೆಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ಖಾಸಗೀ ಬ್ಯಾಂಕ ಗಿರಾಕೀಕ ಉಷಿಣೆ
ೀನಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಸರಕಾರಾಕ ಹೋ ನಮೂನೊ ಇಷ್ಟ ಜಾಯ್ನಿ. ಸರಕಾರಾನ
ಾಡ್ಡೀಚೆ ಬಜ್ಹಾರಾಂತು ಹಾತು ಘಾಲ್ನು ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದsರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಹಾಜ್ಜೊ ಪ್ರಭಾವು ಕಸ್ಸಲೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಸುಲಭೇರಿ ಖರ್ಚಾಕ ದುಡ್ಡು ಮೆಳ್ಳೊ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಚಡಾವತ ಜಾವ್ನು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸ್ಸೂನು ಪರಿಣಾಮಶೂನ್ಯ ಜಾವ್ನು ನಷ್ಟ ಭೊಗ್ತಾತಿ. ತಾಂಕಾ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ವಾಪಸ ಯೇನಾ ಖಂಡಿತ ಮ್ಹೊಣು ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಗೊತ್ತು ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಾಕ, ಚುನಾವಣೇಂತು ಸರಕಾರಾಚೆ ಪಾರ್ಟೀಕ ವ್ಹೋಟು ಮೇಳೋಚೆಕತಿರ ಉದ್ಧಟತತ್ಸನ ಕರ್ತಾ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇನ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೊ ದುಡ್ಡು ಸದುಪಯೋಗ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ಸರ್ನಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೇಚೆ ನಿದೇಶಕಾನಿ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರೀನಿ ಉಷಿಣೇರಿ ಘೆತ್ತೀಲೊ ದುಡ್ಡು ದುರುಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಲೊ. ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೇಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತ್ಸನಾ ತೇ ಉಷಿಣೇಂಕ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಘೆವ್ಚೆ ತಾರಣ (ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ) ಸರಕಾರಾಚಿ ಆಸ್ತಿ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧೀನ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಂಸ್ಥೇನ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೆ, ಅಸಲು ಆನಿ ವಾಡಿ ಒಟ್ಟು ಕೋರ್ನು ಸಕ್ಕಡ ವಾಪಸ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಭಾಸ ದಿವ್ಕಾ ಸರಕಾರಾನಃಚಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಉಷಿಣೇಂಕ ಏಂಗಡ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ತಾರಣ ಜಾವ್ನು ದೀನಾಂತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೇನ ಉಷಿಣೇಂಚೊ ದುಡ್ಡು ಆನಿ ತಾಜ್ಜಿ ವಾಡಿ ಪಾವ್ತೀ ಕರ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಹೇಂ ನಷ್ಟ ಸರಕಾರಾನ ಭೋರ್ಕಾ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೇನಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೇರಿ ಸಮಯಸಮಯಾರಿ ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವಾಡಿ ದೀನಿ. ವಾಪಸ ಕೊರೂಂಕ ಸಮಯಸಮಯಾರಿ ದೀವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಉಷಿಣೇಂಚೊ ಕಂತು ದೀನಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಉಷಿಣೇಂಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಬುಕ್ಕಾರಿ 'ಯೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಆಸ್ತಿ' ಮ್ಹೊಣು ಬರ್‍ಯೆತಾತಿ. 'ಯೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಆಸ್ತಿ' ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಚಕ್ರ ವಾಡ್ಡೀರಿ ವಾಡ್ತಾ. ಕಡೇರಿ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಿ ಕೊರೂಂಕ ತಾರಣಾಂಕ (ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ) ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಿ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಲೇಖಾಪುಸ್ತಕಾಂತು ಆಸ್ತಿ ಮ್ಹೊಣು ಬರಯಿಲಿ ಅಸ್ಸಲಿ 'ಯೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಆಸ್ತಿ' ಆಳ್ಶಿ ಆಸ್ತಿ (ನಾನ್ ಪರ್ಫೋರ್ಮಿಂಗ ಆಸ್ಸೆಟ್) ಜಾತ್ತಾ. ಆಳ್ಶಿ ಆಸ್ತಿ ವಾಡಿ ಆನಿ ಅಸಲು ದೊನ್ನೀಯಿ ವಾಪಸ ಯೆವ್ಚೊ ಸಂಭವು ನಾತ್ತೀಲಿ ಆಸ್ತಿ. ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಲೇಖಾಪುಸ್ತಕಾಂತು ಆಳ್ಶಿ ಆಸ್ತಿ ಏಕ ಕಳಂಕ. ಸರಕಾರಾನ ಹೇಂ ಕಳಂಕ ಕಾಣುಡ್ಡೋಚಾಕ ಮ್ಹಃನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಳ್ಶಿ ಆಸ್ತೇಕ ಅದೃಶ್ಯ ಕೋರ್ಯೇತ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಅನುಮತೀರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಂನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಆಳ್ಶಿ ಆಸ್ತಿ ಪುಸೂನು ಸೋಡ್ಯೇತ (ರೈಟ್ ಆಫ್). ಅಶ್ಶಿ ಪುಸೂನು ಸೊಳ್ಳೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಕ, ಸರಕಾರಾಕ ಆನಿ ಪ್ರಜೇಂಕ ಏಕ ಹೋಡ ನಷ್ಟ.

ಫ್ರಧsನ (ಕಾಲ್ ಮನಿ)

ಬಝಾರಾಂತು ಘುಳೈಕಾಳಾಂತು ನಿಮ್ಗೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ನಗದು ದುಡ್ಡು ಷಿಣೆ ದಿತ್ತsಲೆ ಮಹಾಜನ ಮ್ಹೋಣು ದುಡ್ವಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತsನಾ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದsರ ಚಡsಡೂಣೆ ತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಹಾಕ್ಕಾ ಶೀಫ್ರಧsನ ದsರ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ. ಶೀಫ್ರಧsನ ತ್ತಂ ಸಾನ ಗಿರಾಕೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಮೇಳ್ತಾ. ಟ್ ಕಾರ್ಡಾರಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೀತನಾ ಗಿರಾಕಿ ಶೀಫ್ರಧನಾಂಚೆ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಾ.

ಗಿರಾಕೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಏಟೀಎಂ (ಅಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಟೆಲ್ಲರ್ ಮಶೀನ್) ರ್ಡ ಉಪೇಗುಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತೀಲೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಮೋsಲ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಗ್ಗೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೇಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಸೀಧಾ ಡೆಬಿಟ್ ಜಾತ್ತಾ. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ರ್ಡಾಚೆ ಉಷಿಣೇರಿ ಏಕು ಮ್ಹೈನೊತಾಂಯಿ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೇ ಸೂರ್ಜಾಕ ವಾಯ್ದೊ ಆಸ್ಸ. ಏಕು ಮ್ಹೈನ್ಯಾಚೆಭಿತ್ತರಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಬಿಲ್ಲ ಕ್ತಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಶೀಫ್ರಧನಾಂಚೊ ಉಪೇಗು ಕೋಣ ಕರ್ತಾತಿ? ್ಯಂಕಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ನಗದು ಖಾತೇಂತು ದುಡ್ಡು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಪಾವ್ನಾ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಶೀಫ್ರಧನ ಜಾಯಿಜಾತ್ತಾ. ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳಸಾಣಿ (ದ್ರವ್ಯತ್ವ, ಕ್ವಿಡಿಟಿ) ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಂಗಡ ಸರಕಾರೀ ಠೇವಣೀಪತ್ರ (ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್) ಅಥವಾ ಬಾಂದ ೋsಂಡ) ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ನಗದು ಖಾತೇಂತು ಘಾಲ್ಯೇತ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಫ್ರಧನಾಂಚೆ ದsರ ಮಸ್ತ ಚsಡ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಆನ್ನೇಕ ್ಯಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗೀ ಶೀಫ್ರಧsನ ಉಷಿಣೆಘೆತ್ತಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1969 ಇಸ್ವೇಂತು ಬ್ಯಾಂಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ರಕಾರಾನ ಆನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಶೀಫ್ರಧನಾಂಕ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದsರ ಮಸ್ತ sಡೂಣೆ ಜಾಯ್ನಾ ತಶ್ಶಿ ಪಳೈಲೆಂ. ಅತ್ಯಧಿಕ ದsರ ಶೇಕಡಾ 24 ಮ್ಹೋಣು ಲ್ಲೆಂ. ಸರಕಾರೀ ನಿಯಂತ್ರಣಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಶೀಫ್ರಧನಾಂಚೆ ಬಝಾರ ಳಾಬಝಾರ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಶೀಫ್ರಧನಾಂಚೆ ಕಾಳಾಬಝಾರಾಂತು ವಾಡ್ಡೀಚೆಂ ದsರ ಳ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೇಚಿ ಚsಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಿಪ್ಪೋನು ವ್ಯಾರು ಜಾಲ್ಲೊ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1991 ಇಸ್ವೇಂತು ಸರಕಾರಾನ ದುಡ್ವಾಚೆವೈರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆಂ ಯಂತ್ರಣ ಸಡಲ್ಸೀಲೆಂ. ಹಾಜ್ಜೆ ನಿಮಿತ್ತ ಶೀಫ್ರಧನಾಂಚೆ ದsರ ಬಝಾರಾಂತು ್ತೀಲೆ ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಪೂರಣಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಚsಡೂಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಝಾರಾಂತು ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳಸಾಣಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಶೀಫ್ರಧನ sರ ಚಡ್ತಾ.

ನಗದಜಮಾ (ಸೀ. ಆರ್. ಆರ್.)

ಕ್ರಿ. ಶ. 1934 ಇಸ್ವೇಚೆ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಕಾನೂನಾಂತು ಏಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿ (ಸ್ಕೆಡ್ಯೂಲ) ಆಸ್ಸ. ತೇ ಪಟ್ಟಿಯೇಂತು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಸಹಕಾರು ಕರ್ತಲೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆ ನಾಂವ್ವ ಆಸ್ಸತಿ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಹೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಪ್ರಜೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಒಟ್ಟು ದುಡ್ವಾಚೆವ್ಯೆರಿ ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಸಮಯಾಧಾರಿತ ಲಾಗಣೂಕಾಚೊ (ಲಯಾಬಿಲಿಟಿ) ಏಕು ಭಾಗು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ನಗದು ಠೇವಣಿ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ. ಹೇ ನಗದು ಠೇವಣೀಂಕ ನಗದಜಮಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ ಆನಿ ನಗದಜಮಾಂಕ ಅನ್ವಯ ಜಾವ್ಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ನಗದಜಮಾ ರಾಶಿ (ಕ್ಯಾಶ್ ರಿಸರ್ವ ರೇಶಿಯೋ ಅಥವಾ ಸೀಆರ್ಆರ್) ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ. ಹಾಜ್ಜೆ ಲ್ಯಾಕ ಲಾಗಣೂಕಾಚೆಂ ಶೇಕಡಾ ದಾರ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೆ ಸ್ಥಿರ ಬಂಡವಾಳ 5 ಲಕ್ಷಾಕಯಿ ಚಡ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಚೊ ಖಂಚೋಯಿ ವ್ಯವಹಾರಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಠೇವಣೀದಾರಾಂಕ ಹಾನಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದರಾರಿ ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ಯೇತ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಾಂತು (ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಹೌಸ) ಗಿರಾಕೀಲೆಂ ಚೆಕ್ಕ ನಗದಕೊರೂಂಕ ಅವಕಾಶು ದಿಲ್ಲಾ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಒಪ್ಪಂದ ಕೋರ್ನು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣೀಚೆ ವಿನಿಮಯ ಬಿಲ್ಲಂ ದೀವ್ನು ನಗದು ದುಡ್ಡು ಘೇವ್ಯೇತ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1934 ಇಸ್ವೇಚೆ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಕಾನೂನಾಚೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯೇಂತು ನಾಂವ ನಾತ್ತೀಲೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ಅಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. (ನಾನ್-ಸ್ಕೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ). ಹೇ ಬ್ಯಾಂಕಾಂನಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ನಗದಜಮಾ ಠೇವಣಿ ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ಅಪರಿಶಿಷ್ಟಿತ ಬ್ಯಾಂಕಾಂಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಉಷಿಣೆ ಮೇಳ್ನಾ.

ಕಾನೂನನ್ ದ್ರವ್ಯ ರಾಶಿ (ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೂಟರಿ ಲಿಕ್ವಿಡಿಟಿ ರೇಶಿಯೋ)

ಪ್ರತಿಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ಏಕ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸೂಚೆ ನಗದು ದುಡ್ವಾಚಿ ರಾಶಿ. ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ತಕ್ಷಣ ನಗದ ಕೊರ್ಚೆ ಸಾಧನ (ತಿಜೋರಿ ಚಿಟಿಯೊ, ಬಾಂದ ಚಿಟಿಯೊ, ರಕ್ಷಿತ ಚಿಟಿಯೊ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ದುಡ್ವಾಚಿ ದ್ರವ್ಯತಾ (ಪಾತಳಸಾಣಿ) ಉತ್ತಮ ಆಸ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆತಿತ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯತಾ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಸಿದ್ಧ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರತಿಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ದ್ರವ್ಯ ರಾಶಿ (ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೂಟರಿ ಲಿಕ್ವಿಡಿಟಿ ರೇಶಿಯೋ, ಎಸ್. ಎಲ್. ಆರ್.) ಜಾಯಿತಿತ್ಲಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ತಿಳ್ಳೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ರಿಸರ್ವ

ೃಂಕಾನ ಏಕ ಕಾನೂನು ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಎಸ್ ಎಲ್ ಆರ್ ಹಾಜ್ಜೆಂ ದsರ ಶೇಕಡಾ ಆಸ್ಸ.

ಡ್ವಾಚಿ ಬಜಾರಾಂತು ಸುಧಾರಣೆ

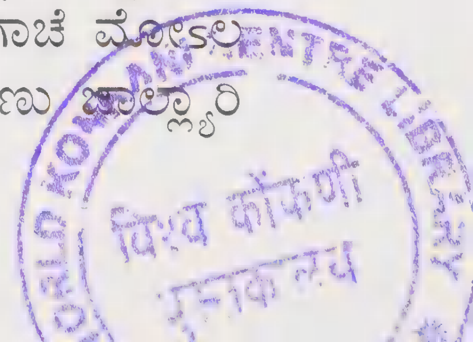
ಅಶ್ಶಿ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸಗ್ಗೇ ಭಾರತಾಂತು ಜಾವ್ಚಿ ಸಕ್ಕಡ ಧಾರಣೆ ಜಾತ್ತಾತಿ. ದುಡ್ವಾಚೆ ಬಜಾರಾಂತು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಏಕನ್ಹಂಯಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಸ್ತಾ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಜಾರಾಂತು ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಶಾಖಾ ದೂರದೂರ ಸ್ತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಹಳ್ಳೇಂತು ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕ ಶಾಖಾ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಡ್ಡು ಠೇವೋಚಾಕ ಆನಿ ದುಡ್ಡು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಕಾಡ್ಚಾಕ ಜನಾಂಕ ರಕಯಿ ಸುಲಭ ಕೋರ್ನುಂ ದೀವ್ಕಾ. ಪ್ರತಿಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಏಟೀಎಂ ಕಾರ್ಡ ಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ನಾ. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡಯಿ ಗಿರಾಕೀಂಕ ಸುಲಭೇರಿ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ೀರ್ಕಾ. ನವೇ ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಬಂಡವಾಳ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ತೇ ಕ್ತೀಕ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೇಕ ಸುಲಭೇರಿ ಬಂಡವಾಳ ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ಕಾ. ವಿದೇಶೀ ುದ್ರೇಚೊ ದುಡ್ಡು ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮೇಳೋಚಾಕ ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ದೇಶೀ ದುಡ್ವಾ ನೋsಟ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದೊವ್ವೋರ್ನುಂ ಘೇವ್ಕಾ.

ಂಡವಾಳಾಚಿ ಪಳವಣ

ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ನಗದು ದುಡ್ಡು ಕಪಟಾಂತು ದವ್ವಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕಾ ವಾಡಿ ಮೇಳ್ನಾ. ಘರ್ಕsಡೆ ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಬಂಡವಾಳ ಜಾಯ್ನಾ. ಡ್ಡು ಬಂಡವಾಳ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದುಡ್ವಾಕ ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ನು ಪೇಗಾಕ ಲಾವ್ಕಾ. ವಾಡ್ಡೀರಿ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಏಕ ರೀತೀರಿ ಂಡವಾಳ ಜಾತ್ತಾ.

ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ದುಡ್ವಾನಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬಾಂದೂನು ಭಾಡ್ಯಾಕ ದ್ದೆಂ ಏಕ ರೀತೀರಿ ಬಂಡವಾಳ ವಾಪರ್ಚೆಂ ಆನಿ ವಾಡ್ಡೋಚೆಂ. ನಗದು ಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚೆಂ ಪ್ರತಿಫಲ ನಗದು ವಾಡಿ. ತೋಚಿ ದುಡ್ಡು ಲ್ಡಿಂಗಾಂತು ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೆಳ್ಚೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಭಾಢೆಂ. ವಾಡ್ಡೀಚೊ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಿ ರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಭಾಢೆ ವಸೂಲಿ ಕೊರ್ಚೆಂ ಬಂಡವಾಳಾಚೆಂ ದೋನಿ ಂಗವಿಂಗಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆಂ ಪಳವಣ. ನಗದು ದಿಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ಚಕ್ರ ಡ್ಡೀನ ಮಾಂತ್ರ ವಾಡ್ತಾ. ವಾಡ್ಡೀಚೆಂ ದsರಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಚಕ್ರ ವಾಡ್ಡೀಕ ಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ವಾಡ್ತಾ.

ನಗದು ಉಷಿಣೆ ದೀವ್ನು ಘಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಬಂಡವಾಳ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೆ ತ್ತೀನ ವಾಪಸ ಕೋರೊತಾಂಯಿ ಹಾತ್ತಾಂತು ವಾಪಸ ಯೇನಾ. ವಾಪಸ ತ್ತಾಂತು ಯೆತ್ತsನಾ ತಾಜ್ಜೆಂ ಪ್ರಮಾಣ ಚsಡ ಜಾಯ್ನಾ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಕ ಲ್ಲೇಲೆ ಬಂಡವಾಳ ವಾಪಸ ಸುಲಭೇರಿ ಮೇಳ್ನಾ. ಏಕ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಚೆ ಮೋsಲ ರ್ಸವರ್ಸ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ. ತೀನಿಚಾರಿ ವರ್ಸನಂತರ ವಿಕ್ಲೆಂಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ

ತಾಕ್ಕಾ ಮೋඦಲ ಚඦಡ ಯೇವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ಬಂಡವಾಳ ವೃದ್ಧಿ (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೇಯ್ನ್ಸ್) ಮ್ಹೊಣ್ಯೇತ.

ದೇಶಾಂತು ಬಂಡವಾಳ ವಾಡ್ಚೆಂ ಉತ್ಪಾದನೇನ. ತಾಂದೂಲು, ಕಾಪ್ಪೂಸು, ಖನಿಜ, ಕಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ಒಟ್ಟು ಜಾಲ್ಲೋಲೋಚಿ ನಗದು ದುಡ್ಡು. ಹೋ ನಗದು ದುಡ್ಡು ವೋರೋನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ ತೊ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ದಿತ್ತಾ. ಸರಕಾರ ರಸ್ತೊ, ಸಾಂಕೋವು, ವಿದ್ಯುತ್ತಾಗಾರ, ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಾಯಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂತು ತೋ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಕರ್ತಾ. ಪ್ರಜೇನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಉತ್ಪಾದನ ರೂಪಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಕಡೇರಿ ದುಡ್ವಾಚೆ ರೂಪಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ವತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ತೊ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಚೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಾಡ್ಡೀರಿ ವಿಂಗಡ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ಬಂಡವಾಳ ಜಾವ್ನು ದೇಶಾಂತು ವಾಂಟೂನು ವತ್ತಾ.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದඦರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೋರ್ನು ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳ್ಸಾಣಿ ಚඦಡೂಣೆ ಕೋರ್ಯೇತ. ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದඦರ ಚඦಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜඦಣ ದುಡ್ಡು ವೊರೋನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವರ್ತಾ. ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರಾಕ ಜನಾಲೊ ದುಡ್ಡು ಸೀದಾ ಯೆತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಲೊ ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರಾಕ ವತ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಸರಕಾರಾನ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜಿ ವಾಡಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ ದೀವ್ಕಾ.

ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದ ಘೆವ್ಚೊ ಅಭ್ಯಾಸು ನಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಆತ್ತಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾನಿ ಸರಕಾರಾಕ ಸೀದಾ ದುಡ್ಡು ಪಾವೋಚೆ ಸಾಧನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪೆನ್ಶನ್ ಕೋಶ (ಪೀಪೀಎಫ್) ಆನಿ ವರಿಷ್ಟ ನಾಗರಿಕ ಬಚತ ಖಾತೆ. ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಬಚತ ಸೂತ್ರ ಜನಾಲೊ ದುಡ್ಡು ಸೀದಾ ಸರಕಾರಾಕ ಉಷಿಣೇಂಚೆ ರೂಪಾರಿ ಮೆಳ್ತಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದ ಘೇವ್ನು ಕಪಟಾಂತು ದೊವ್ರೋರ್ಕಾ ಶಿವಾಯಿ ಜನಾಂಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚಾಕ ಉಪೇಗು ಜಾಯ್ನಾ. ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಜಾಯ್ನಿಂತಿ. 15 ದಿಸಾಚೆಂ ಆನಿ 90 ದಿಸಾಚೆ ಸರಕಾರೀ ತಿಜೋರಿ ಬಿಲ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕಂ ಘೇತ್ತಾತಿ ಅನಿ ವಿಕ್ತಾತಿ.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದඦರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೋರ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರು ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಮುಷ್ಟೀಂತು ದೊವ್ರೋರ್ನು ಘೇವ್ಯೇತ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಕ್ಷೀಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಬಝಾರ ಸರಕಾರಾಚೆ ಮುಷ್ಟೀಂತು ಯೆತ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಇಕ್ರಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ದುಡ್ಡು ವೊರೋಂಚೊ ಆನಿ ಭೊರೋಂಚೊ

ಿಡ್ಡು ವೊರೋಂಕಾ ಅನಿ ಸಮಯ ಪೊಳೋನು ವ್ಯಾರಾಂತು ಭೊರೋಂಕಾ. ಡ್ಡು ಭೋರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವ್ಯಾರಾಂತು ಲಾವ್ಚೊ. ಕಮಯ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಡ್ಡು ಸಕ್ಕಡ ವೊರೋಂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಖಾಣ ಜೇವಣ, ಆಂವ್ಗsಲೆಂ, ಘsರ ತ್ಯಾದಿ ಅನುಭೋಗಾಕ ಆನಿ ಗಮ್ಮತೇಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ರ್ಚೂನು ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು (ವೋರಣ) ವೊರೋಯೇತ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆಪೈಕಿ ಜೇ. ಎಂ. ಕೇನ್ಸ್ ಮ್ಹೋಣು ಎಕ್ಲೊ ರತಾಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ನಾವಾಧೀಕು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ತಾಣೆ ರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಏಕ ನಮೂನ್ಯಾಚಿ ಕಮಯ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಕಡೇರಿ ಣೆ ದುಡ್ಡು ವೋರೋಂಚೆ ಆನಿ ಭೊರೋಂಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಅನೇಕ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ದ್ಧಾಂತ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಕಾಮಗಾರ ಚಳುವಳಿ ಜೋರು ಲ್ಲೇಲಿ. ಕೇನ್ಸಾಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಯಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಇಷ್ಟ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣ ೀನ್ನುರ್ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಪಗಾರಿ ನೌಕರಿ ಮೆಳ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಸರಕಾರಾನ ಕೋರ್ಕಾ ಳ್ಳೇಲೆಂ ಸಾಧ್ಯನಾ. ಬಂಡವಾಳಶಾಯೀ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಪಗಾರಿ ನೌಕರಿ ಂಡಿತ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ತಂತ್ರ ಜಾವ್ವೋ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಜಾವ್ವೋ ಧ್ಯನಾ ಮ್ಹೋಣು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮsತ. ತಾಣೆ ಸುರ್ವೇಕ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಸೃಷ್ಟಿ ೀನ್ನುರ್ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇಂಚಿ ಸsಮ ಮ್ಹೋಣು ದಾಕ್ಕೋಂಚಾಕ ಸಮೀಕರಣ, ಖಾಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲೊ.

ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಹೇಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ದ್ರಾsಕ ದವ್ವರ್ಲ್ಯಾ. ಹೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆವ್ಹೈರಿ ಪರೀಕ್ಷೇಂತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೆತ್ತಾ. ರೀಕ್ಷಾ ಪಾಸ್ ಜಾವ್ಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೇಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಯಿಪಾಠು ಕೋರ್ಕಾ.

. ಎಂ. ಕೇನ್ಸಾಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಕಮಯ = ಅನುಭೋಗು + ವೊರಣ

ವೋರಣ = ಕಮಯ ಕಳಿ ಅನುಭೋಗು

ರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು (ಸೇವಿಂಗ್ಸ್). ಅನುಭೋಗಾಕ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ರ್ಚು ಆನಿ ಗಮ್ಮತೇಚೊ ಖರ್ಚು ಒಟ್ಟು ಅನುಭೋಗು ಜಾತ್ತಾ. ವೋರಣ

ಕಮಯಾಚೆ ಏಕ ಭಾಗ. ವೋರಣ ವ್ಯಾರಾಂತು ಭೊರ್ಚಾಕ (ಭೊರಣ) ಕಾಡ್ತಾತಿ. ಭೊರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ವ್ಯಾರಾಂತು ಲಾವ್ಚೆಂ. ಬಂಡವಾಳ ಘಾಲ್ಚೆಂ.

ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ಕಮಯ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅನುಭೋಗು ಚಡ್ಡ ಜಾತ್ತಾ. (ಜಾವ್ನೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಕ್ಕೂಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಕಲ್ಪನೆ ಸಕ್ಕಡ ಆಮ್ಮಿ ಒಪ್ಪೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.)

ಏಕ ವರ್ಸಾಚೊ ಅನುಭೋಗು ದೈನಂದಿನ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ನು ಕೊಣಾಲೇಂಯಿ ಅನುಭೋಗಾಚಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಳ್ತಾ. ಅನುಭೋಗು ವಿಂಗಡು ಆನಿ ಅನುಭೋಗಾಚಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಂಗಡಿ. ಅನುಭೋಗಾಚಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ನು ಸರಾಸರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆನಿ ಸೀಮಾಂತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಲ್ಯಾಕಕೋರ್ಯೇತ. ಹಾಕ್ಕಾ ಏಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಗಿಚ್ಚೂಕಾ.

ಪರಿಣಾಮ = ಕಮಯ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸರಾಸರಿ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಚಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಚಡ್ಡ ಜಾತ್ತಾ.

ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಮಯ ಚಡ್ಡ ಜಾವ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ನಿಮಿತ್ತ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಅನುಭೋಗಾಚಿ ಅಂತಿಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಏಕ ಪರಿಮಾಣ (ರೇಶಿಯೊ). ಹಾಂತು ಪರಿಮಾಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ದೋನಿ ವಿಷಯಾಂಕ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಕಮಯ 1000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಆನಿ ಅನುಭೋಗು 900 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ವೊರಣ 100 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ. ಕಮಯ 1100 ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಕ ಚಳ್ಯಾರಿ ಅನುಭೋಗು 950 ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಯಾಂ. ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ = ಚಳ್ಳೊಲೊ ಅನುಭೋಗು ಭಾಗಿಸು ಚಳ್ಳೇಲಿ ಕಮಯ.

ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ = 50 ÷ 100 = 0.5

ಕೇನ್ಸಾನ ಹೇಂ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕೋರ್ನು ಸಿದ್ಧಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತೀಚೆಂ ಚಿತ್ರ

ಖಂಚೇಯಿ ದೇಶಾಂತು ಆತ್ತಂ ಜನಾನಿ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಚಾಕ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟ ಭೊಗ್ತಾತಿ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಖರ್ಚು ಚಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಪರೀತ ಚಡ್ಡು. ಕಮಯ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅನುಭೋಗು ಚಡ್ಡ ಜಾತ್ತಾ. ಕಡೇರಿ ಕಮಯ ವಿಪರೀತ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಥೊಡೊ ದುಡ್ಡು ವೊರೋಯೇತ. ಕಮಯ ಡಬಲ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವೊರಣ ಕಾಂಯಿ ಧಾಂತು ಏಕು ವಾಂಟೊ ಚಡ್ಡ ಜಾವ್ಕಾಕ ಪೂರೊ.

ಹೇಂ ಕೋಷ್ಟಕ ಪಳಯಾ:

ಕಮಯ (ಹಜ್ಞಾರ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ)	ಅನುಭೋಗು (ಹಜ್ಞಾರ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ)	ವೊರಣ (ಹಜ್ಞಾರ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ)
35	35	0
75	70	5
86	80	6
97	90	7
110	100	10

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಕುಟುಂಬಾಕ ಆನ್ನೇಕ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಒಟ್ಟು ತುಲನ ೂರೂಂಕ ಜಾಯ್ತಾ. ಏಕ ಕುಟುಂಬ ಆನ್ನೇಕ ಕುಟುಂಬಾವರಿ ಕಮಯ ಾವ್ವೊ, ಅನಭೋಗು ಜಾವ್ವೊ ವೊರಣ ಜಾವ್ವೋ ಕಽರ್ನಾ. ಕೇನ್ಸಾನ ಸಕ್ಕಡ ುಟುಂಬ ಕಮಯ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅನುಭೋಗು ಚಽಡ ಕರ್ತಾತಿ ಆನಿ ೊರಣ ಚಽಡ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ತಾಜ್ಜೆತಕೀತ ಆಮ್ಮಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಆನಿ ಸಮೇಕರಣ ಕೋರ್ನು ಘಟ್ಟಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಬದ್ದ ಕರ್ತಾತಿ.

ಕೇನ್ಸಾನ ಸಾಂಗಿಲತಶ್ಶಿ ಕೆಲವುಪಟಿ ಜಾತ್ತಾ. ಖಂಚೆ ಏಕ ುಟುಂಬಾಂತು ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಚಽಡ ಆಸ್ಸಕೀ (ವೊರೊಚೊ ಅಭ್ಯಾಸು ಾಕೀ) ತೇ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಉಲ್ಟಿ ಕಾಮಕರ್ತಾ. ವೊರಣ ುಣೆಲುಣೆ ಜಾವ್ನು ಕಡೆರಿಕಡೇರಿ ವೊರಣ ಶೂನ್ಯ ಜಾತ್ತಾ.

ೇನ್ಸಾಲೆ ಗುಣಕ ಅಪ್ರಸ್ತುತ

1. ವೊರಣ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಭೊರಣ ಕರ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ುಣಕ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾತ್ತಾ.

2. ವೊರಣ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳಸಾಣಿ ಜಾಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಾಂಗೂನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೇಂತು ದವ್ವರೂನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ೊರಣಾಂಕ ದುಡ್ಡು ಮೇಳ್ನಾ.

3. ಕಮಯ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲಿಮ್ಹೊಣು ಉಪಭೋಗು ಚಽಡ ಕೊರ್ಚೆ ಂದಲಾಕ ವೊರಣ ಚಽಡ ಕೋರ್ನು ಚಾಲ್ತಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಪೊರ್ನೆ ಕಂಪನೀಂಚೆ ್ಟೋಽಕ್ಸ ಆನಿ ಶೇರ್ಸ ಘೇತ್ಲ್ಯಾರಿ ನವೇ ಭೊರಣ ಜಾಯ್ನಾ.

4. ಬಾಕಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ತೀರ್ಸೂಚಾಕ ವೊರಣಾಂಚೊ ದುಡ್ಡು ುಪೇಗು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಭೊರಣಾಂಕ ಊಣೆ ಪಡ್ತಾ.

5. ಉಪಭೋಗಾಚೆ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಮ್ಹಾರಗ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಮಯ ಚಽಡ ಾಲ್ಲಿಮ್ಹೊಣು ಉಪಭೋಗು ಚಽಡ ಕೊರ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಉಪಭೋಗಾಚೆಂ

ಪ್ರಮಾಣು ಚಡ್ಡಾ. ಘುಳ್ಳೇಚಿ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಉಪಭೋಗಾಕ ದುಡ್ಡು ಚಡ ಖರ್ಚ ತಾ.

6. ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತೂಂಕ ಉಪಭೋಗಾಂತು ಸೆರ್ವಾಯಿಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವಸ್ತೂಂಕ ಖರ್ಚಿಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ವಿದೇಶಾಕ ವತ್ತಾ. ಸ್ವದೇಶಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚಿ ವಿಕ್ರಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

7. ಖಂಚೇಯಿ ಕಂಪನೀನ ತಾಂಗೇಲೆ ಲಾಭ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ತಾಂಗೇಲೆ ಪಾಲುದಾರಾಂಕ ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆ ರಾಕ್ಕಿಲೆ ಖಾತೇಂತು ದೊವ್ರೋರ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಬಂದ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ಕಮಯ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆತಕೀತ ಅನುಭೋಗು ಜಾವ್ನೊ ವೊರಣ–ಭೊರಣ ಜಾವ್ನೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸಜಾಯ್ನಾ.

8. ಸರಕಾರೀ ಆದಾಯ ಕರ ವೊರಣಾಂತು ಯೇನಾ. ಸರಕಾರಾಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಕಮಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ದೇವ್ನು ವತ್ತಾ. ಉಪಭೋಗಾಕ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾಚೆ ವಿಂಗಡ ಕರ (ಸೇಲ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿ, ಭೂಮಿ ತೀರ್ವೊ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಉಪಭೋಗಾಕ ಮೇಳ್ನಾ.

9. ಘರಾಂತು ತಾಂದೂಳು, ದಾಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಏಕ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂಕ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆತಿತ್ಲೆ ಘೇವ್ನು ದೊವ್ರೊರ್ಚೆ ಬದ್ಲಾಕ ಗೋಣಿಗೋಣೆ ಹಾಣು ದವ್ವಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಭಿತ್ತರಿ ಬಂದ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ಉಪಭೋಗಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಯೇನಾ.

10. ಸರಕಾರಾನ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಾಂಕ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೂನು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನೌಕರಾಲೊ ಸಾಂಬೋಳು ಆನಿ ಮೂಳ ವಸ್ತೂಚೆಂ ಮೋಲ ಚೋಣು ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೊ ಖರ್ಚು ಚಡು ಜಾತ್ತಾ. ತಾಜ್ಜಿ ನಿಮಿತ್ತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

11. ಸರಕಾರಾನ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಉಷಿಣೇಂಚೆ ಮೊತ (ಒಟ್ಟು ಉಷಿಣೆ, ಮೊತ್ತ) ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದರ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ. ಜನಾಂಕ ಭೊರಣಾಂತು ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ನು ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ವಾಡ್ಡೀಚೊ ಖರ್ಚು ಚಡ ಜಾತ್ತಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ನವೇ ಉತ್ಪಾದನ ಕರ್ನಾಂತಿ.

ಭೊರಣಾಂಚೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ

ಜನಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ವೋರಣಾಕ ಕಾಣು ವ್ಯಾರಾಂತು ಘಾಲ್ಚೆಂ ಏಕಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಸ್ತಾ. ಹೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೋರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಭೋರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಯೇನಾ. ಆಯ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೇನ್ಸಾನ ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಸಮೀಕರಣ ದಿಲ್ಲಾಂ:

ವೋರಣ = ಕಮಯ ಕಳಿ ಅನುಭೋಗು

ಭೋರಣ = ವೋರಣ

ಭೋರಣ ಕೊರೂಂಕ ಅನೇಕ ವಾಟ ಆಸ್ಸ. ವೋರಣ ಕೊಣಾಲೇಯಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಭೋರಣ ಕೋರ್ಯೆತ.

1. ಖಾಸಗೀ ಭೋರಣ: ಏಕ ವ್ಯಕ್ತೀನ, ಏಕ ಸಂಸ್ಥೇನ, ಏಕ ಕಂಪನೀನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೇನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರೂಂಕ ಘಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಖಾಸಗೀ ಭೋರಣ. ಖಾಗೀ ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ಸರಕಾರೀ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪು ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್ಸಕಿ ತಿತ್ಲೊ ಪ್ರಭಾವು ಖಾಸಗೀ ಭೋರಣಾರಿ ಪಡ್ತಾ. ಶುಲ್ಕ ದsರ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಾಂಚೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು, ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಕ್ಚಾಂತು ಸುಲಭತಾಯಿ ಅಥವಾ ಭಾಧಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖಾಸಗೀ ಭೋರಣ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ.

2. ಸರಕಾರೀ ಭೋರಣ; ದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ದೇಶಾಂತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಡೂಂಕ ದೇಶಾಂತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಚsಡ ಜಾವ್ಕಾ. ದೇಶಾಚೆಂ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಚsಡ ಕೊರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ಸರಕಾರಾನ ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ಚೆ ಸರಕಾರೀ ಭೋರಣ.

3. ಪ್ರೇರಿತ ಭೋರಣ; ಕಮಯ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹೋಣು ಭೋರಣ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕಯಿ ಕಮಯ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹೋಣು ಭೋರಣ ಕೊರ್ಚೆಂ ರಾಬ್ಬೈಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಪ್ರೇರಿತ ಭೋರಣ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಕಾ. ಹಾಂತು ಕಮಯೇಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕಾಮಾಂಕ ಯೆತ್ತಾ.

ಪ್ರೇರಣೇಂಕ ಏಕ ಮೂಳ ಸರಕಾರಾನ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದsರ ಊಣೆ ಕೊರ್ಚೆಂ. ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉಷಿಣೇರಿ ದಿವ್ಚಿ ವಾಡಿ ಉತ್ಪಾದನೇಕ ಏಕು ಹೋಡು ಖರ್ಚು.

ಪ್ರೇರಣೇಂಕ ಆನ್ನೇಕ ಕಾರಣ ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಸ್ಥಿರತಾ. ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಮೋಲ ಬಝಾರಾಂತು ಧಸ್ಕಾನಿ ಕೊಸ್ಸಳ್ಯಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಂದ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಸಾಹಸೀ ಭೋರಣ: ಕಮಯ ಕಿತ್ಲೀಯಿ ಆಸ್ಸೊ. ವೋರಣ ಕಿತ್ಲೇಂಯಿ ಆಸ್ಸೊ ಕೋಣsಯಿ ಭೋರಣ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಸಾಹಸೀ ಭೋರಣ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ಕೊರ್ಚೆಂ ಭೋರಣ ಸಾಹಸೀ ಭೋರಣ ಜಾತ್ತಾ. ಹಾಂತು ಸರಕಾರಾಚೆ ಕಮಯ ಚsಡ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ಊಣೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಯ್ನಾ. ಕಮಯೇಚಿ ಹೊಂದಾಣಿಕಾ ಕಾಮಾಂಕ ಯೇನಾ.

ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ (ಮೊನೊಪೊಲಿ) ಜಾವ್ನಆಶ್ಶೀಲೊ ವ್ಯಾರಾಚೆ ಬಝಾರಾಂತು ನವೀನ ಜಾವ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಕೊರೂಂಕ ಭೋರಣ ಕೊರ್ಚೆಂ ಸಾಹಸೀ ಭೋರಣ ಜಾತ್ತಾ.

ಉತ್ಪಾದನ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನವೀನ ಜಾವ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಸಾಹಸೀ ಭೋರsಕು ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಉಂಚಿ ಸ್ಥರಾಚೆಂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿಶಾಲ ಆಕರ್ಶಕ ಕಾರ್ಖಾನೇಂಚೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ, ನವೇಂ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ ಆನಿ ಸಾಧನ,

ನಿವsಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತಾಯಿ, ಉಕ್ತೆಂ ಆನಿ ಮೆಕ್ಳೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟತಾಯಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧ
ನಿತಳ, ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ, ಸಾಂಗೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಪೂರಣ ಕೊರ್ಚೆ
ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೆಲೆಂ ಭೋರಣ ತಾಕ್ಕಾ ಪ್ರತಿಫಲ ದಿತ್ತಾ.

5. ಆಯೋಜಿತ ಭೋರಣ: ಕೊಣಯಿ ಸಮsಂಚಿ ಆಲೋಚ
ಕೋರ್ನು, ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಭನ
ಉತ್ಪನ್ನಾಚಿ ಮಾಗಣಿ, ಉತ್ಪನ್ನಾಂಕ ಜಾವ್ಚೊ ಖರ್ಚು, ಉತ್ಪನ್ನಾಂಚೆ ಮೋs
ಕಿತ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಜsಣ ತೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಘೆತ್ತಾತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಲ್ಯಾಕಕೋನು
ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಭೋರಣ ಕೊರ್ಚೆಂ ಆಯೋಜಿತ ಭೋರಣ ಜಾತ್ತಾ.

6. ಭೋರಣಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ದೋನಿ ರೀತೀರಿ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ಒಟ
ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ಲೋಲೊ ಒಟ್ಟು ಭೋರಣ ಆನಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ, ಅನಿಶ್ಚಿ
ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತೀಕ ಖರ್ಚೆsಲೇಲೆಂ ಬಾದ್ರ್ರಾನ ಕಳ್ಳೂನು ವರ್ಲೇsಲೆಂ ಭೋರ
ನಿವsಳ ಭೋರಣ.

ಕೇನ್ಸಾಲಿ ಗುಣಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಕೇನ್ಸ್ ಹಾಣೆ ಕಮಯ ಆನಿ ಭೋರಣಾಂ
ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧಾಚಿ ಕಲ್ಪನೆ ಕೋರ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ 'ಗುಣಕ' ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಸ್ತು
ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಹಾಂತು ಸೀಮಾಂತ ಮೊಬಲಗ ಜಾಯಿ. ಕೆಲವು ಶಬ್ದಾಂಕ ಪ್ರಥ
ಅಕ್ಷರಾನ ಬಿಂಬಿತ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಸೀ = ಸೀಮಾಂತ, ಅ = ಅನುಭೋಗ,

ಪ್ರ = ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ವೊ = ವೊರಣ, ಭೊ = ಭೊರಣ, ಕ = ಕಮಯ

ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ = ಸೀಅಪ್ರ

ಸೀಮಾಂತ ವೊರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ = ಸೀವೊಪ್ರ

ಬದಲಾವಣ = ಬ, ಕಮಯ = ಕ, ಭೊ = ಭೊರಣ,

ಕೇ = ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ

1. ವೊರಣಾನ ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಲ್ಯಾಕಕೊರ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ

ಕೇ = 1 ಕಳಿ 1 ಭಾಗಿಸು ಅನುಭೋಗ (ಕೇ = 1–1/ಅ)

2. ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತೀನ ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣ
ಲ್ಯಾಕಕೊರ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ

ಕೇ = 1 ಭಾಗಿಸು ಸೀಮಾಂತ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ಕೇ = 1/ಸೀಅಪ್ರ = 1/2

3. ಸೀಮಾಂತ ವೊರಣ ಪ್ರವೃತ್ತೀನ ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಲ್ಯಾಕಕೊರ್ಚೆ
ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ

ಕೇ = 1 ಭಾಗಿಸು 1 ಕಳಿ ಸೀಮಾಂತ ವೊರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ಕೇ = 1/1–ಸೀವೊಪ್ರ

4. ಕಮಯಾಂತು ಬದಲ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭೋರಣಾಂತು ಬದಲ ಜಾತ

ಕೇ = ಕಮಯಾಚಿ ಬದಲಾವಣ ಭಾಗಿಸು ಭೊರಣಾಚೆ ಬದಲಾವಣ

ಕೇ = ಬ.ಕ/ಬ.ಭೊ

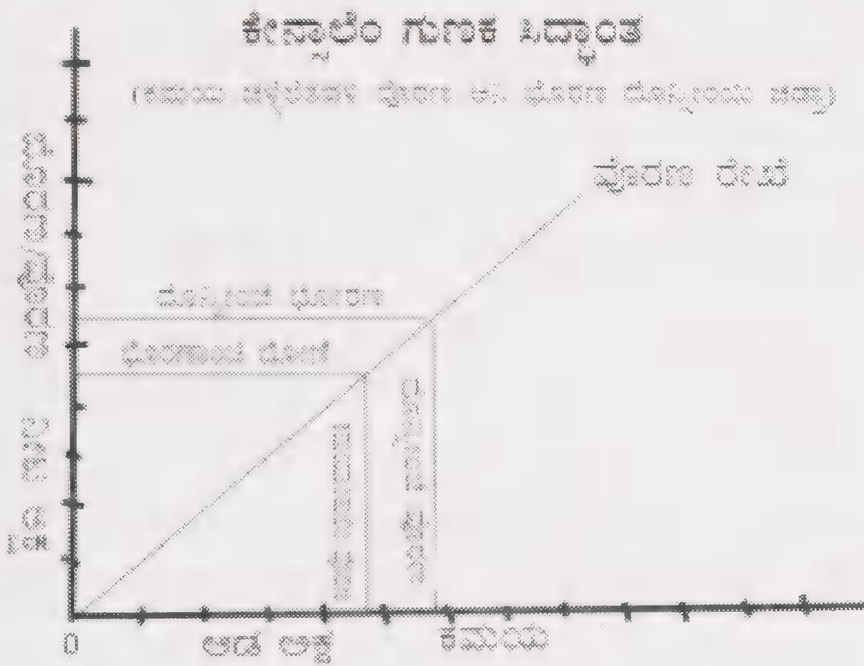
ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಭೊರಣ 50 ಆಶ್ಶೀಲಿ 70 ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಮಯ 200 ತಾಕ್ಕೂನು 300 ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

ಕೇ = ಕಮಯಾಚಿ ಬದಲಾವಣ 100/ಭೊರಣಾಚೆ ಬದಲಾವಣ 20

ಕೇ = 100/20 = 5

ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ 5. ಕಮಯಾಂತು ಬದಲಾವಣ ಭೊರಣಾಂತುಲೆ ಬದಲಾವಣಾಂಕಯಿ 5 ವಾಂಟ್ಯಾನಿ ಚಳ್ಳಿ. ಭೊರಣ ಥೊಡೀ ಚಳ್ಳಿ (20).

4. ರೇಖಾಗಣಿತ ಉಪೇಗುಕೋರ್ನು ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿವರಿಸೂಯೇತ.

ಹಾಂತು ಲ್ಯಾಕ ಊಣೆ. ಊಹೆ ಚಡಿ.

ಕೇನ್ಸಾನ ಕಮಯ ಆನಿ ಧಂಧೊ ಭೊರಣಾರಿ ಅವಲಂಬ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೋಣು ಸಿದ್ಧ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಭೊರಣ ಚಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶಿ ಕಮಯ ಡಬಲ್ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ದಾಕ್ಕೈಲೆಂ.

ಏಕ ಧಂಧ್ಯಾಂತು ದಿವಾಳಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅನ್ನೇಕ ಪಟಿ ಭೊರಣ ಕೋರ್ನು ಧಂಧು ಸೂರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಮಯ ಚಡ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ದಿವಾಳಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಭೊರಣ ಕಶ್ಶಿ ಸಮತೋಲನ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಮಾಹಿತಿ ದಿತ್ತಾ.

ವೊರಣಾಂತು ಆನಿ ಭೊರಣಾಂತು ಚಡೂಣೆ ಕೋರ್ನು ಕಶ್ಶಿ ವ್ಯಾರು ಚಲಾಯಿಸುಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಮಾಹಿತಿ ದಿತ್ತಾಂ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತುಲೆ ಮಿಶ್ರ ಬಂಡವಾಳಶಾಯಿ/ಸಮಾಜವಾದೀ ಸರಕಾರ ಕೇನ್ಸಾಲೆಂ ಗುಣಕ ಉಪೇಗು ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಚೊಕ್ಕ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ರೋಜ಼ಗಾರ

ಹಿಂದಿ ಭಾಷೇಂತು ರೋಜ಼ಗಾರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಗಾರಿ ನೌಕರೀ. ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಪಗಾರೀ ನೌಕರೀ ಇಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಧಂಧೊ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸ್ವ-ರೋಜ಼ಗಾರ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ (ಗೌಸಾಬ್ರಾ) ಇಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೊ ಧಂಧೊ. ಸಕ್ಕಡ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರು ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು ನ್ಹಂಯಿ.

ಕೇನ್ಸಾಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಬಂಡವಾಳಶಾಯೀ ವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಸಮಾಜವಾದೀ ಜನಾನಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಘಾಲ್ಲೆಂ. ಖಂಚೇಯಿ ದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಯೀ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ರೋಜ಼ಗಾರ ಮೆಳೋನು ದೀನಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಮಾಜವಾದೀ ಮುಖಾರಿಲೋಕು ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ತಾನ್ನಿ ಕೇನ್ಸಾವರೀಚಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಲ್ಪನೇಂಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕೇನ್ಸಾನ ಗುಣಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎದ್ರಾಕ ಹಾಣು ದೇಶಾಂತು ರೋಜ಼ಗಾರ ಚಡ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭೊರಣ ಚೋಡ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಿದ್ಧಕೆಲ್ಲೆಂ. ಭೊರಣ ಚಡ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ತಶ್ಶೀ ಕಮಯ ಚಡ್ತಾ. ಕಮಯ ಚಳ್ಳೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಅನುಭೋಗು ಚಡ್ತಾ ಆನಿ ವೊರಣ ಚಡ್ತಾ. ಅನುಭೋಗ ಚಳ್ಳೇಲೆತಶ್ಶೀಂಚಿ ಉತ್ಪಾದನ ಚಡ್ತಾ. ಚಡ ಅನುಭೋಗಾಕ ಚಡ ಉತ್ಪಾದನ ಜಾವ್ಕಾ. ಚಡ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರೂಂಕ ಚಡ ನೌಕರ ಜಾವ್ಕಾತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೇನ್ಸಾನ ಬಂಡವಾಳಶಾಯೀ ತರ್ಫೇನ ವಾದು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಸರಕಾರಾನ ದುಡ್ಡು ರೊಕೋನು ಉತ್ಪಾದನ ಆನಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಡ ಕೋರ್ನು ರೋಜ಼ಗಾರ ಚಡ ಕೋರ್ಯೇತ. ಕೇನ್ಸಾಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರಾನ ಏಕ ಪಟಿ ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೋಚಿ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸವಾಪಸ ಭೊರಣ ಜಾವ್ನು ಪೂರ್ಣ ರೋಜ಼ಗಾರ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೀಲೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಹಂಯಿ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಾವ್ನು ಸರಕಾರಾನ ಏಕ ಪಟಿ ಭೊರಣ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪಾವ್ನಾ. ಸರಕಾರಾನ ವಾಪಸವಾಪಸ ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಬಾರಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಸರಕಾರೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ

ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮುಕಾರ್ಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸಾಂತು ಆಯವ್ಯಯ ಕಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸರಕಾರಾನ ಸಂಕಲ್ಪಕೊರ್ಚೆಂ. ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ ಬಜೆಟ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಬಜೆಟ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಿಶ್ವಿ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಪಿಶ್ವೇಂತು ಕಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಯೆತ್ತಾ ಆನಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ಖರ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ನಿರ್ಧಾರು ಕೋರ್ನು ಪ್ರಜೇಂಕ ತಿಳಿಸೂಚೆಂ. ಸರಕಾರಾನ ಪ್ರತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸ ಜಮಾಖರ್ಚಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೋರ್ಕಾ. ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ವರ್ಸಾಂತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಮಾ ಆನಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಖರ್ಚು ಬೊರೋನು ದವ್ವರ್ಲೆಲೆಂ ಆಸ್ತಾ. ತೇಂ ಲೇಖಾ ಸುರ್ವೇಕ ತಯ್ಯಾರಕೋರ್ಕಾ. ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ವರ್ಸಾಂತು ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತಿಲೆ ಆನಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಕ್ಕಡ ಮುಕಾರ್ಚೆ ವರ್ಸಾಂತು ಸೇರ್ಸೂಕಾ ಅಥವಾ ವಜಾ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕ್ಲಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಸ ನ್ಹಂಯಿ. ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಸ ಜನವರಿ 1ಚೆ ತಾರೀಕೇಕ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ ಎಪ್ರಿಲ್ 1ಚೆ ತಾರೀಕೇಕ ಸೂರು ಜಾವ್ನು ಮಾರ್ಚ 31ಕ ಮುಗ್ದ್ದತಾ. ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಸ ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ಕ ಮುಗ್ದ್ದತಾ.

ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸ ದೋನಿ ವರ್ಸಾಂತು ವಿಸ್ತಾರ ಜಾತ್ತಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾಜ್ಜೊ ಗುರ್ತು ಸಾಂಗ್ತ್ತನಾ ದೊನ್ನೀಯಿ ವರ್ಸಾಚೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಂಗ್ಚೊ ಕ್ರಮು ಆಸ್ಸ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ 2016–17 ಸಾಲಾಚೆಂ ಬಜೆಟ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 2016 ವರ್ಸಾಚೆ ಎಪ್ರಿಲ 1 ತಾರೀಕಥೋರ್ನು 2017 ಸಾಲಾಚೆಂ ಮಾರ್ಚ 31 ವರೇಕ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು.

ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಕ ಸರಕಾರಾನ ವಿಶೇಷ ಧ್ಯಾನ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೆಲ್ಲೇಲೆವರೀಚಿ ದುಡ್ಡು ಜಮಾ ಜಾತ್ತ್ತಲೊ ಆನಿ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತ್ತಲೊ. ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚು ಕೊರೂಂಕ ಸಂಕಲ್ಪು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ನಷ್ಟಲಾಭರಹಿತ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ. ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚೆನಾತ್ತೀಲೆ ವೊರಯ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶಿಲ್ಲಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಜಾತ್ತಾ. ಖರ್ಚು ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದುಡ್ವಾಕ ಮಿರ್ವತಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಜಾತ್ತಾ. ತೀನಿ ವಿಧಾಚೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲಾಂ.

1. ನಷ್ಟಲಾಭರಹಿತ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ.

2. ಶಿಲ್ಲಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ.
3. ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ.

ಸರ್ಕಾರೀ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ (ಬಜೆಟ್ಟ) ಅಗತ್ಯ ಆಸ್ಸವೇ?

ದೇಶಾಕ ಹಾನಿ ಆನಿ ನಷ್ಟ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋನು ಘೆವ್ವ್ ಸರಕಾರಾಚೆಂ ಕಾಮ. ದೇಶಾಚಿ ಸೀಮಾ ರಾಕ್ಕೂಂಕ ಸೈನ್ಯ ಜಾವ್ಕಾ. ಪ್ರಜೇಂಕ ರಕ್ಷಣೆ ದಿವ್ಚಾಕ ಪೋಲೀಸ ವಿಭಾಗ ಜಾವ್ಕಾ. ಪ್ರಜೇನ ದಿವ್ಚೆಂ ಕಽರ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೊರೂಂಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜಾವ್ಕಾ. ನ್ಯಾಯಲಯಾಂತು ನೇಮಕ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾಂಕ ವೇತನ ದೀವ್ಕಾ. ಹಾಂಕಾ ಆನಿ ಅನೇಕ ಇತರ ಸರಕಾರೀ ಖರ್ಚಾಕ ಕೋಟಿಕಟ್ಲೇ ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಜಾವ್ಕಾತಿ. ಖರ್ಚಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಮಯ ಕೊರೂಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಉಪಾಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ಯೆವ್ವೊ ದುಡ್ಡು ಆನಿ ಖರ್ಚೂಚೊ ದುಡ್ಡು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆ ನಾಂವಾರಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾನ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ಕಮಯ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಯಶರೀರಂ ಹಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಕಮಯ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ಖರ್ಚುಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ವ್ಯಯಶರೀರಂ ಹಾಂತು ದಿತ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರಾಚೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೆ (ಜೆನರಲ್ ಬಜೆಟ್) ಭಿತ್ತರಿ ಸೇರ್ವೂಚೆಕತಿರ ಪ್ರತಿಏಕ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ವರ್ಸಾಚಿ ಜಮಾಖರ್ಚಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಪೊಳೋನು ಮುಕಾವೈಲೆ ವರ್ಸಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಖಂಚೆ ಖರ್ಚಾಕ ಜಾಯಿ ಮ್ಹೊಣು ವಿಭಾಗೀಯ ಆಂಕ್ಡೊ ದಿತ್ತಾತಿ. ಸಕ್ಕಡ ಮಂತ್ರೀಲಿ ಇಚ್ಛೇಚೆ ಪ್ರಕಾರ ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಭಾಗಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಸೇರ್ವಾಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಭಾರತಾಂತು ರೈಲ ವಿಭಾಗ (ರೈಲ ಮಂತ್ರಾಲಯ) ಮಾಂತ್ರ ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಂಗಽಡ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಸಂಸದಾಂತು ಅರ್ಪಣ ಕರ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾಕ ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ಆನಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೊ ಖರ್ಚು ಆಸ್ಸತಿ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು: ಸರಕಾರಾಕ ಅನಿವಾರ್ಯ ಖರ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕ ಇಷ್ಟ ನಾಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಖರ್ಚೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಸಕಲ ಉದಾಹರಣ ದಿಲ್ಲಾಂ

1. ಸೈನ್ಯಾಂತುಲೆ ಸೈನಿಕಾಂಕ ದಿವ್ವೊ ಸಾಂಬೋಳು, ಭತ್ತೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ, ಪೂರಕ ವೇತನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಖರ್ಚು. ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರೀಂಕ ದುರುಸ್ತಿ ದೊವ್ವೋರೂಂಕ ಜಾವ್ವೊ ಖರ್ಚು.

2. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾಕ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರೀಕ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಾಚೆ ಸದಸ್ಯಾಂಕ, ಸಾಂಸದಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ವಾಚಿತ ಪದಾಧಿಕಾರೀಂಕ ದಿವ್ವೊ ಸಾಂಬೋಳು, ಭತ್ತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಖರ್ಚು. ಸಂಸದ ಭವನ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಾಂಚೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಮಂತ್ರಾಲಯಾಚೆ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ ಜಾವ್ವೊ ಖರ್ಚು.

3. ಪೋಲೀಸ ವಿಭಾಗಾಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಾಕ, ಗೃಹ ವಿಭಾಗಾಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಸಿಬ್ಬಂದೀಂಕ, ಅಧಿಕಾರೀ ಗಣಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದೀಂಕ ದಿವ್ಚೊ ಸಾಂಬೋಳು, ಭತ್ತೆ, ಇತ್ಯಾದೀಕ ಜಾವ್ಚೊ ಖರ್ಚು.

ಅಶ್ಶಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಆಸ್ಸ.

ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು:

1. ರೈಲ ಮಾರ್ಗು ವಿಸ್ತಾರ ಕೊರ್ಚೆಂ, ನವೊನವೊ ರಸ್ತೊ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೊರ್ಚೆ, ನವೆಂನವೆಂ ಇಸ್ಕೂಲ, ಕಾಲೇಜ, ವಿದ್ಯಾಪೀಠ (ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ) ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಸರಕಾರೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಾಂದೂಚಿ, ನವೆಂನವೆಂ ಬಂದರ ಆನಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ ಖರ್ಚು.

2. ವಿದ್ಯುತ್ತ್ ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ನವೆಂನವೆಂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉಪೇಗು ಕೊರ್ಚೆಂ, ನ್ಹಂಯಿ, ತಽಳೆಂ, ಬಾಂಯಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉದ್ಕಾಚೆ ಸ್ಥಳಾಂಕ ಸ್ವಚ್ಛ ದೊವ್ರೋನ್ನು ತಾಂಕಾ ಸದಾ ಉದ್ದಾಕ ಪ್ರಜೇಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಗಲೀಝ ಉದ್ದಾಕ ಹೋಳ್ನು ವೊಚ್ಚಾಕ ವಾಟ ಕೊರ್ಚಿ, ಸಕ್ಕಡ ಗಾಂವಾಂತು ಮೋರಿ, ಗಟಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ನು, ಶೌಚಾಲಯಾಂಕ ಬಾಂದೋಚೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಾಂಕ ಖರ್ಚು.

3. ಸರಕಾರೀ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೋರ್ನು ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ತಾರತಮ್ಯರಹಿತ ರೋಜ್ಗಾರ ಪ್ರದಾನ ಕೊರ್ಚೊ ಖರ್ಚು.

4. ಜನಾಲೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಸಕ್ಕಡ ವಸ್ತು ಸುಲಭೇರಿ ಮೇಳ್ಕಾ. ಬಝಾರಾಂತು ಭರಪೂರ ಮ್ಹಾಲು ಆಸ್ಸೂಕಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ತಾಂದೂಲು: ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ಜಾಯಜಾಲ್ಲೊಲೊ ತಿತ್ಲೊ ತಾಂದೂಲು ಸಕ್ಕಡ ಆಂಗ್ಡೀ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಖುಶೀ ಜಾತ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂದೂಲಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ನಿರಂತರ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ಕಾ. ದೇಶಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ತಾಂದೂಲಾಚೆ ಗಾದ್ದೆಂ ನಾಂತಿ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಾಂತು ತಾಂದೂಲ ಮಸ್ತು ಬೆಳೆಶೀತಾತಿ. ಥಂಯಿ ಫೆತ್ತೀಲೊ ತಾಂದೂಲು ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಕ ಸಾಗೀಸೂಚಾಕ ರಸ್ತೊ, ರೈಲ, ಜಲಮಾರ್ಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ವಾಹನ ಜಾಯಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮೇಳ್ಕಾ. ಸರಕಾರಾನ ತಾಂದೂಲಾಚೆ ಬೇಳೆಂ ಕಾಡ್ಡೆಲೆ ಶೇತಕರೀಕ ಆದಾಯ ಕಽರ ಘಾಲೂಂಕ ನಜ್ಜ. ತಾಣೆ ತೋ ತಾಂದೂಲು ವಿಕ್ತನಾ ವಿಕ್ರೀ ಕಽರ ಘೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ತೋ ತಾಂದೂಲು ಟ್ರಕ್ಕ, ರೈಲ, ಬೋಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಹನಾರಿ ವ್ಹೆಲ್ಯ್ಯಾರಿ ತೇ ವಾಹನಾರಿ ಕಽರ ಘಾಲೂಂಕ ನಜ್ಜ. ತೋ ತಾಂದೂಲು ಮೊಲ್ಲಾಕ ರಕ್ಕಂ ಘೇವ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆ ವಿಕ್ತಽಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ವಿಕ್ರಿಕಽರ ಘಾಲೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಖಂಚೇಯಿ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರೀನ ತಾಂದ್ಲಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತು ಕಷ್ಟ ದಿವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ.

5. ದೇಶಾಂತು ಶಾಂತಿ ಆಸ್ಸೂಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೋಲೀಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜೈಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸುಸೂತ್ರ ಜಾವ್ನಆಸ್ಸೂಕಾ. ಪೋಲೀಸ ವಿಭಾಗ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಚೆಂ ಅಧಿಕಾರಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಪೋಲೀಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೋಷರಹಿತ ಕೊರೂಂಕ ಕೇಂದ್ರಾನ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾನ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಚಡ್ಡು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೂಕಾ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ಸೀ. ಆರ್. ಪೀ. ಎಫ್., ಬೀ. ಎಸ್. ಎಫ್., ಸೀ. ಬೀ. ಐ., ಎನ್. ಐ. ಎ., ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೇಕ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಅಸ್ಸಲೆ ಶಾಂತಿ ರಾಕ್ತsಲೆ ಪಡೇಂಕ ಆನಿ ಬಲಾಂಕ ಚಡ್ಡ ದುಡ್ಡು ದಿವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಕೋರ್ಯೇತ.

6. ದೇಶಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಡ್ಡ ಜಾತ್ತs ಆಸ್ಸ. ಜನಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಂಕ, ಆರೋಗ್ಯಾಕ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಾಡ್ಡೋಚಾಕ, ಜನಸಂಖ್ಯೇಚೆ ತಕೀತ ಚಡ್ಡ ದುಡ್ಡು ಜಾವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊರೂಂಕ ಉಪಾಯು ಕೆಲ್ಲಾ. ಜನಾಲೆ ಆಯುಶ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ನಾಗರೀಕಾಲೆ ವಾಂಚೂನುವೊರ್ಚೆ ಅವಧಿ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಘೂಳ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೆ ಆತ್ತಂ ಜಣ ವಗ್ಗಿವಗ್ಗಿ ಮರ್ನಾಂತಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1947 ಇಸ್ವೇಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 36 ಕೋಟಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು 126 ಕೋಟಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. 1947 ಇಸ್ವೇಂತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆಯುಶ್ಯ 40 ವರ್ಸ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಆತ್ತಂ 71 ವರ್ಸ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಚಡ್ಡ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೇಣಾವಳ ಚಡ್ಡ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಘಾಟೊ ಯೆತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ವಸೂಲೀ ನೀತೀಂತು ಬದಲಾವು ಕೋರ್ನು ಸರಕಾರಾಕ ಭರಪೂರ ಯೇಣಾವಳ ಮೆಳ್ಚಿ ತಶ್ಶಿ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ಕಾ.

ಅಶ್ಶಿ ಮಸ್ತು ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ಯೇತ.

ಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ಜಣ ವ್ಹೋಟು ದೀವ್ನು ಪುನಃ ನಿರ್ವಾಚಿತ ಜಾವ್ನು ಅಧಿಕಾರಾಂತು ಹಾಡೂಂಕ ಪೂರೊ.

ಆಯಶರೀರಂ:

1. ಆದಾಯ ಕರ, ಸೇಲ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ, ಸರ್ವಿಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ, ಕಸ್ಟಮ್ಸ ಡ್ಯೂಟಿ, ಎಕ್ಸೈಜ಼್ ಡ್ಯೂಟಿ, ಸರಕಾರೀ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಚೆ ಭಾಢೆಂ ಯೆವ್ಚೆ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆದಾಯಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಯೆತ್ತಾ.

2. ಸರಕಾರಾನ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ, ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನೀನ ಸಂಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಲಾಭಾಂಶ, ಸರಕಾರೀ ಅರಣ್ಯಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಉತ್ಪಾದನ ವಿಕ್ಕೂನು ಮೆಳ್ಚೊ ದುಡ್ಡು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆದಾಯ ಲೆಕ್ಕಾಂತು ವತ್ತಾ.

3. ಖನಿಜ ಖೋಂಡೂನು ದೇಶಾಂತು ಆನಿ ವಿದೇಶಾಂತು ವಿಕ್ಚೆ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೇಂಚೆ ಶುಲ್ಕ ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ಸಂಸ್ತೇಂಚೆ ಲಾಭು.

4. ವಿದೇಶಾಕ ರಫ್ತು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತೂಚೆ ವೈರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ಸರಕಾರಾಕ ದಿವ್ಚಿ ರಫ್ತು ಡ್ಯೂಟಿ, ಸಮುದ್ರಾಂತು ಝುಳ್ಕೆ ಧರ್ತಲೆ ನುಸ್ತೇಮಾರಾನಿ ದಿವ್ಚೆಂ (ಮಚ್ಚೀಮಾರಾನಿ) ಶುಲ್ಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆದಾಯು.

ಅಶ್ಶೀ ಸರಕಾರಾಕ ಅನೇಕ ವಿಧಾಚೊ ಆದಾಯು ಆಸ್ಸ.

ಪೂರಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪು

ಖಂಚೇಯಿ ಕಾರಣಾನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು (ಜೆನರಲ್ ಬಜೆಟ್) ಸರಕಾರಾನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಲೇಖಾಂತು ಜಾತ್ತಲೆಂ ಅಶ್ಶಿ ಸಾಂಗೀಲ್ಯಾಕಯಿ ಚಡ್ಡ ದುಡ್ಡು ತ್ಯಾವರ್ಸ ಖರ್ಚೂಕಾ ಪಳ್ಯಾರಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸಾಚೆ ಮಧ್ಯೇಂತು ಏಕ ಪೂರಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪು ಸಂಸದಾಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋರ್ಯೇತ. ಪೂರಕ ಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಖರ್ಚಾಕ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೀಲೆ ತಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ಕಮಯ ಕೊರ್ಚೆಂ ಮ್ಹೋಣೂಯಿ ಸಾಂಗೂಕಾ. ಯುದ್ಧ, ಉವ್ವಾರು, ಭೂಕಂಪ, ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾವ್ನು ಜನಾಲೆ ಕಷ್ಟಾಕ ಪರಿಹಾರಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೊರ್ಚೆಕತಿರ ಮಸ್ತು ದುಡ್ಡು ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಪ್ರಜೇಕ ನವೇಂಚಿ ಸೀದಾ ಕಡರ ಆನಿ ಮಾಕ್ಷೀಚೆ ಕಡರ ಲಾವ್ನು ವಸೂಲಿ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಥೋಡೇ ಜನಾಲೆ ಕಷ್ಟಾಂತು ಸರ್ವ ಜನಾನಿ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ಅಶ್ಶಿ ಸರಕಾರಾಕ ದುಡ್ಡು ಅರ್ಪಣ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೊ ಉದ್ದೇಶು

ಸರಕಾರಾನ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ತನಾ ತಾಜ್ಜೊ ಉದ್ದೇಶು ಕಸ್ಸಲೊ? ಬಾಕಿ ಸಕ್ಕಡ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಜಾವ್ನೊ ಆದಾಯ ಆನಿ ಖರ್ಚು ನಂತಾ ದೇಶಾಂತು ದುರ್ಬಳಪಣ ನಾಕೊರ್ಚೆಂ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊರ್ಚೆಂ, ಪ್ರಜೇಂತು ವಿವಿಧ ಸ್ಥರಾಂತು ಜಾವ್ಚೆ ಅಸಮಾನತಾ ಕಾಣುಡ್ಡೋಚೆಂ, ತಾರತಮ್ಯ ನಾತ್ತೀಲೆತಸ್ಸಲೆ ನ್ಯಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಖಂಡಿತ ಕೊರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರೀ ಚುರುಕು ಕೊರ್ಚೆಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾಚೆ ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರಾಲಯಾನ ಮುಕಾರ್ಚೆ ವರ್ಸಾಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ನು ಸಂಸದಾಂತು ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸಾಚೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ವಾಜ್ಜೂನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋರ್ಕಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಸಂಸದಾಂತು ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೆವೈರಿ ಚರ್ಚೆ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಸಾಂಸದ ಖಂಚೇಯಿ ವಿವರ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅಮೆಂಡಮೆಂಟ್ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರಸ್ತಾವನ ಕರ್ತಾತಿ. ಅಮೆಂಡಮೆಂಟಾರಿ ಸಾಂಸದ ವ್ಹೋಟು ಘಾಲ್ತಾತಿ ಆನಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಜಾತ್ತಾ. ಅಥವಾ ಜಾಯ್ನಾ. ನಂತರ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೆ ಪ್ರತಿಏಕ ಭಾಗು ಸಾಂಸದ ಜಾಯ್ತು ಏಕಯಿ ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ವ್ಹೋಟು ದಿತ್ತಾತಿ. ಕಡೇರಿ ಮುಕಾರ್ಚೆ ವರ್ಸಾಚೆಂ ಸರಕಾರಾನ ಸಿದ್ಧ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಪರಿಷ್ಕೃತ

ಜಾವ್ನು ಸಂಸದಾಂತು ಪಾಸ್ ಜಾತ್ತಾ. ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಸ಼ಹಿ ಘಾಲ್ಲೆ ನಂತರ ಯೆವ್ಚೆ ವರ್ಸಾಚೆ ಪ್ರಥಮ ದಿವಸಾಕ (ಎಪ್ರಿಲ್ 1ಕ) ನವೇಂ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆ ನಂವೆನಂವೆ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾತ್ತಾ. ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಥೋಡೇ ವಿಚಾರ ಮನಾಂತು ದೊವ್ರೊರ್ಕಾ.

1. ಸರಕಾರಾನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕ ಆನಿ ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು ಸಕ್ಕಡ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಪಟ್ಟಿ ಕೋರ್ಕಾ.

2. ಸರಕಾರಾಕ ಬಾಕಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಉಷಿಣೇಂಚೆ ಮೊಬಲಗು ಪ್ರಕಟ ಕೋರ್ಕಾ.

3. ಸರಕಾರಾನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಆದಾಯಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಬೊರೋನು ದೇಶಾಕ ಸಾಂಗೂಕಾ.

4. ಮುಕಾರ್ಚೆ ವರ್ಸಾಂತು ಸರಕಾರ ಖಂಚೆಖಂಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧೀಚೆ ಕಾಮ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ದೇಶಾಕ ತಿಳಿಸೂಕಾ.

5. ವಿವಿಧ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಚೆ ದ಼ರ ಚ಼ಡೂಣೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಕ ಘುಡೇಚಿ ಸಾಂಗ್ಯಾರಿ ಜನಾನಿ ತ್ಯಾತಕೀತ ತಾಂಗೆಲಿ ಕಮಯ ಕಿತ್ಲೆ ಜಾತ್ತಾ, ಅನಭೊಗು ಕಿತ್ಲೊ, ವೊರಣ ಕಿತ್ಲೆಂ ಆನಿ ಭೊರಣ ಕಿತ್ಲೆಂ ಕೋರ್ಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜಮಾಖರ್ಚು ಪಟ್ಟಿ ಕೋರ್ಯೇತ. ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ಯೇತ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಕರ್ತ಼ಲೆ ವಿವಿಧ ಘಟಕಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ವಿಂಗ಼ಡ ಬಜೆಟ್ ತಯ್ಯಾರಿಕೋರ್ಯೇತ.

ಘಾಟಾ (ಕಮತರ) ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ

ಅಭೀವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದೇಶಾನಿ (ಅಮೇರಿಕಾ, ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇತ್ಯಾದಿ) ಭಾರತ ದೇಶಾಕ ಜಗತ್ತಾಂತು ತಿನ್ನೀಂಚೆ ಸ್ಥಾನಾರಿ (ಥರ್ಡ ವರ್ಲ್ಡ) ಆಶ್ಶೀಲೆ ದೇಶಾಂಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳಯ್ಲಾಂ, ಕಸ್ಸಲ್ಯಾಕ? ಭಾರತಾಂತು ಕಸ್ಸಲೆ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಾಂ? ಉಂಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ, ಕೃಷಿ ಬಂಡವಾಳ ಆನಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಹೇಂ ಸಕ್ಕಡ ಜಾಗತಿಕ ಸರ್ವೆಂತು ಕಳ್ಳಾ.

ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಕೋರ್ನು ಖರ್ಚಾಕ ಕಮ್ಮಿ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಪೊರ್ನೆ ಶಿಲ್ಲಕ ನಗದ ಖಾತೇಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕಾಣು, ಬ್ಯಾಂಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆನಿ ಪ್ರಜೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ನು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಧಾರಿ ಭರಪಾಯಿ ಕೋರ್ನು ದೇಶಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ ವಾಡ್ಡೋಚಾಕ ತೊ ದುಡ್ಡು ಉಪೇಗು ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಂತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾತ್ತಾ. ಅಸ್ಸಲೆ ಜಾಯಿಮ್ಹೊಣು ಘಾಟು ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಜಾತ್ತಾ. ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಬಜ಼ಾರಾಂತು ದುಡ್ವಾಚಿ ಮಾಗಣಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜಾವ್ನು ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ ಚ಼ಡ

ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಉತ್ಪನ್ನ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ಪೂರಣ ಊಣೆ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

ಘಾಟಾ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ಭಾರತಾಕ ಉಪೇಗಾಕ ಯೇನಾ. ಬಂಡವಾಳ ಚೊಡ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ ವಾಡ್ದೂನು ಭೊರಣ ಉಣೆಉಣೆ ಜಾವ್ನು ಕಡೇರಿ ಶೂನ್ಯ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ.

ಭೊರಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬಂಡವಾಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಯ್ನಾ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶ

ಖಂಚೇಯಿ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ವಿಚಾರು ಪೊಳೋಕಾ:

1. ಚಾಂಗ, ಚುರುಕು, ಗಟ್ಟಿ ಕಾಮಗಾರ (ಆಳ್ಕೀ ನ್ಹಂಯಿ) ಸರಕಾರ ಆಸ್ಸೂಕಾ.

2. ನಾಗರೀಕ ಆನಿ ಸರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ದೇಶಾಚೆ ಬಂಡವಾಳ (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್) ಚೊಡೊಕಾ. ಭಾರತ ದೇಶಾಂತ ಬಂಡವಾಳ ಊಣೆ ಆಸ್ಸ.

ಅ) ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ: ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ಪೌರುಷ. ಪೌರುಷವರ್ಧನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಶೋಧನ, ಅನ್ವೇಶಣ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಪೌರುಷವರ್ಧನ ಭಾರತಾಂತೂಯಿ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಭಾರತಾಚೆ ಪೌರುಷವರ್ಧನ ದರ ಊಣೆ. ಪೌರುಷವರ್ಧನಾಂತು ಮೇಳೋಚೊ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತುಲೆ ದರಾರಿ ಭಾರತಾಂತು ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ವೇಗಾರಿ ವಾಡ್ಡನಾ.

ಆ) ಕೃಷಿ ಬಂಡವಾಳ: ಕೃಷಿಯಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗು, ಜಲಸಿಂಚಣ, ಉದ್ದಾಕ ಶೇಖರಣೇಂಕ ಬಾಂದ, ಜಲಸಿಂಚಣ ಪಂಪಾಂಕ 24 ತಾಸ ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಕೃಷಿ ಬಂಡವಾಳ ಏಕ ಮಸ್ತಹೋಡ ಮೊತ.

ಇ) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಂಡವಾಳ: ರಸ್ತೊ, ರೈಲ, ವಿಮಾನ, ಬೋಟ (ನಾವೆ), ನವೇ ಸ್ಟೀಲ್ ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ನವೇ ಕೊಳ್ಸೊ ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೆ ಮೈನ್ಸ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಭಾರತಾಂತು 2012-13 ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸಾಂತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೆ ಲೆಕ್ಕಾರಿ ಶೇಕಡಾ 35 ವಾಡ್ಲೇಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ಏಕ ಹೋಡ ಮೊತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ.

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೌಕರ್ಯ ಮೆಳ್ತಾ. ಉದ್ದಾಕ, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಘರ, ಕಾರ, ಪೆಟ್ರೋಲು, ಇತ್ಯಾದಿ ಉಣೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಭಾರತಾಂತು ಅರ್ಧ ಜನಾಂಕ ಮಾಂತ್ರ ಹೋಸಕ್ಕಡ ಸವಲತ್ತು ಮೆಳ್ಳಾ. ವರ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ನಾ.

4. ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆ: ಧರ್ಮು, ಜಾತಿ ಪಂಗಡ, ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿಂತನೆ ಪೊರ್ನೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಕ ಸೋಣ ವಚ್ಚsನಾಂತಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಭೇಧಭಾವು ನಾತ್ತಿಲೆ ಸಮಾಜ ಆಸ್ಸs.

5. ಜನಸಂಖ್ಯೆ: ಭಾರತಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಿಪರೀತ ಚsಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆನಿ ಜನಾಲಿ ಗುಣವತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಆಸ್ಸs.

6. ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಾಢ್ಲಾಂ ಭಾರತಾಂತು ಎದ್ದೋಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಾಲಾವಸ್ಥೇಂತು ಆಸ್ಸs.

7. ಭಾರತಾಚೆ ಬಜ಼ಾರಾಂತು ಮಸ್ತುದೋಷು ಆಸ್ಸs. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆವರಿ ಜನಾಂಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜಾವ್ ಮ್ಹಾಲು ಪೂರಣ ಕರ್ನಾಂತಿ. ಚೂಕಿ ಕರ್ತಲೇ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಜsಣ ಕಾನೂನಾಂ ಭೀನಾಂತಿ. ಚೂಕಿ ಕೆಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ಧೊರ್ಚೆ ಬದಲಾಕ ಪೊಲೀಸಾಂಚೆ ಕಾಗಾ (ದೂರು) ದಿಲ್ಲೇಲ್ಯಾಕ ಧೋರ್ನು ಲಾಕ್‌ಅಪ್ ಕರ್ತಾತಿ. ಕಾಗಾಳ ದಿವ್ಚಾಕ ಜsಣ ಭಿತ್ತಾ. ಚೂಕಿ ಕರ್ತsಲ್ಯಾನಿ ಪೋಲೀಸಾಂಚಾಂಕ ಪೋsಕೆಟ್ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಚೂ ಕೆಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿವ್ಚಾಕ ಸರಕಾರ ಅಸಮರ್ಥ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸs.

8. ಜನಾಲೆ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಬಂಧ (ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್): ಭಾರತಾಂತು ಶೇಕಡಾ 60ಕಯಿ ಚsಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಗಾಂವಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ ಆನಿ ಕೃಷಿ ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಮೆಳ್ಯಾಂತಿ ಶೇಕಡಾ 15–25 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉತ್ಪಾದನ ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಮೇಳ್ಯಾಂತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಶೇಕಡಾ 50ಕಯಿ ಚsಡ ಜsಣ ಉತ್ಪಾದನ ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ.

9. ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ ನಿಯಂತ್ರಣ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ ದೇಶಾಂತು ಸಾಮಾನ ವಿಪರೀತ ಮ್ಹಾರಗ ಜಾಯ್ನಾ. ಭಾರತಾಂತು ಜನಾಲೊ ಆದಾಯು ಶೇಕಡಾ 9 ಉಪಭೋಗಾಕ ಲಾಗ್ತಾ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ (ನೀತಿ ಆಯೋಗ)

ಭಾರತಾಂತು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಚೊಲೋಚಾಕ ಏಕ ವಿಶಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೆಲೆಂ, ತೇಂ ಆತ್ತ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಸರಕಾರಾ ನೀತೀ ಆಯೋಗ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಬದಲ್ಲೂನು ಕಾಮ ಕರ್ತಾ.

ಪ್ರತಿ ಪಾಂಚ ವರ್ಸ ಸರಕಾರ ಬದಲ್ಸತಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಏಕ್ಕೇ ಯೋಜನಾ ಪಾಂಚವರ್ಸ ಭಿತ್ತರಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ನಂತ ಸತ್ತಾರಿ ಆಯ್ಯೀಲೆ ಸರಕಾರಾನ ತೇ ಯೋಜನೇಂಕ ಬಂದ ಕರ್ನಾನಾತ್ತಿ ಮುಕಾರ್ಸೂನು ಪೂರ್ಣ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ನೀತಿ ಆಯೋ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ.

ನೀತಿ ಆಯೋಗಾನ ಯೋಜನೇಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ವರ್ಸಂಪ್ರತಿ ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಕ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಕಾ. ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರಾಲಯ ತೇ ವರ್ಸಾಚೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಯೋಜನೇಂಚೊ ಖರ್ಚು ಮ್ಹೊಣು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರ್ತಾ.

ನೀತಿ ಆಯೋಗಾನ ದೇಶಾಚೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಲೇಖಾಂತುಲೊ ಕಿತ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ಘಾಲ್ಲೇಲೆ ಯೋಜನೇಂಕ ಖರ್ಚೂಕಾ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾನಿ ಘಾಲ್ಚೆ ಯೋಚನೇಂಕ ಖರ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಕ ಸೂಚನೆ ದೀವ್ಕಾ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯಾಂತು ಶೇಕಡಾ 40ಕಯಿ ಚಡ ದುಡ್ಡು ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಂಕ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು 7ಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾನ (ಫೈನಾನ್ಸ ಕಮಿಶನ್ನಾನ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ಸಲಹೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ. ತಸ್ಸಲೊ ಖರ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪಾಂತು ಯೋಜನಾ ಖರ್ಚು ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ಯೋಜನಾ ಖರ್ಚು ಇಷ್ಟಕ ಖರ್ಚು.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಾಂಚೊ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪು

ಭಾರತದೇಶ ಏಕ ವಿಶಾಲ ದೇಶ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಸಗ್ಳೇ ಸಂಯುಕ್ತ ದೇಶಾಕ ಏಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಆಸ್ಸ. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಾಕ ಏಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಆಸ್ಸ.

ಪ್ರತಿಏಕ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಚೆ ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರೀನ ಪ್ರತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸಾಕ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಏಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ರಚನೆ ಕೋರ್ನು ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಿಧಾನಸಭೇಂತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋರ್ಕಾ. ರಾಜ್ಯಾಕ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗ ಸ್ವಂತಾ ಆಡಳೀತ ಕೊರೂಂಕ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಕೆಲವು ವಿಭಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ ದೊನ್ನೀ ಸರಕಾರಾಂಕ ಒಟ್ಟು ಆಡಳೀತ ಕೊರೂಂಕ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಆನಿ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ಸ್ವಂತಾ ಆಡಳೀತ ಕೋರ್ಕಾ. ಹೀಂ ರಾಜ್ಯ ಸಕ್ಕಡ ಮೇಳ್ನು ಭಾರತ ಏಕ ಸಂಯುಕ್ತ ದೇಶ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಭಾರತದೇಶಾಂತು 30ಕಯಿ ಚಡ ರಾಜ್ಯ (ಪ್ರದೇಶ) ಆಸ್ಸಂತಿ.

ಭಾರತಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ಸರಕಾರ ರಚನೇಂಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ದಿಲ್ಲೇಲೆವರೀಚಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರ ರಚನೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷು ಎಕ್ಸೂಚಿ (ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಚೀಫ್ ಎಕ್ಸೆಕ್ಯೂಟಿವ್) ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷು. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆಂ ನೇಮಕಾತಿ ಚುನಾವಣೇಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದಾಕ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಜಾವ್ನು ಚುನಾವಣೇಂಕ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ಸಕ್ಕಡ ಭಾರತೀಯಾಂಕ ಹಕ್ಕು ಸಂವಿಧಾನಾನ ದಿಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟೀನಿ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಏಕ ನಾಂವಾದೀಕ ನಾಗರೀಕಾಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ

ಜಾವ್ನು ರಾಬ್ಬೈತಾತಿ. ಕೋಣಯಿ ವಿರೋಧ ಕರ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹೀ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಅವಿರೋಧ ಜಾವ್ನು ಚುನಾಯಿತ ಜಾತ್ತಾ.

ಏಕ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಕ ಮಾಂತ್ರ ರಾಬ್ಬೋಚೆ ತಸ್ಸಲಿ ಸಹಮತಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಾಂಚೆಮಧ್ಯೆ ಜಾಯ್ನಿ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚುನಾವಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆ ಚುನಾವಣೇಂತು ವ್ಹೋಟು ದಿತ್ತ್ಕಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇಲೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸತಿ. ರಾಜ್ಯಾಂಚೆ ವಿಧಾನಮಂಡಳಾಚೆ ಸದಸ್ಯ, ಲೋಕಸಭೇಚೆ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಸಭೇಚೆ ಸದಸ್ಯ. ಮತದಾರಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಾಚಾನಿ ತಾಕೀತ ದೀವ್ನು ತಾನ್ನಿ ರಾಬ್ಬಯೀಲೊ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಕ ಮತ ದಿವ್ಚಾಕ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

ಅವಿರೋಧ ಏಕಯಿ ಚುನಾವಣೆ ಜಾವ್ನು ವೆಂಚೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಕ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವೀಚೆಂ ಪ್ರಮಾಣ ಭೋಧನೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶು ಕರ್ತಾ. ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಚೊ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷು.

ರಾಜ್ಯಾಂತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪದವೀ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷಾಲಿ (ಗವರ್ನರ್). ಗವರ್ನರಾಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಜಾಯ್ನಾ. ಹೇ ಪದವೀಕ ಏಕ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತೀಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ನೇಮಕ ಕೊರ್ಚೆಂ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಚೆಒಟ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಕೋರ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರೀಲಿ ಸಲಹೆ ಘೇವ್ನು ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರತಿಏಕ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಏಕು ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷಾಕ (ಗವರ್ನರ್) ನೇಮಕ ಕೋರ್ಕಾ. ಅಶ್ಶಿ ನಿಯುಕ್ತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ತತ್ತವಳಿ ನೇಮಕ ಜಾತ್ತ್ಕಚಿ ಆಸ್ತಾತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಏಕಪಟಿ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾಂಚ ವರ್ಸ ತೇ ಹುದ್ದೇರಿ ವಿರಾಜಮಾನ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತಾ.

ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ

ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆ ಹಾತ್ಮೂಳಾಂತು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗ ಆಸ್ಸ. ಹೇ ವಿಭಾಗಾಚೊ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶು ದೇಶಾಂತು ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಚುನಾವಣೆ ಕೋರ್ನು ಜನಾಂಚೆ ಕರಾನ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧೀಂಕ ವೆಂಚೈಸೂಚೆಂ. 18 ವರ್ಸ ದಾಂಟವಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ಚೊ ಹಕ್ಕು ಆನಿ ವ್ಹೋಟು ದಿವ್ಚೊ ಹಕ್ಕು ಆಸ್ಸ.

ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟೀಚೊ ಉಮೇದುವಾರು ಚುನಾವಣೇಂತು ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಜಾವ್ನು ರಾಬ್ತಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ರಾಬ್ಬೀಲೆ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಂಚೆಪೈಕಿ ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ (ಅಥವಾ ಎಕ್ಲ್ಯೇಕ) ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ನಾಗರೀಕಾನಿ ತಾಂಕಾ ಇಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಅಭ್ಯರ್ಥೀಕ ವ್ಹೋಟು ದೀವ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧೀಕ ಚುನಾವಣೇಂತು ವೆಂಚೂಕಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಮಂಗಳೂರ ಪಟ್ಟಣ ಆಸ್ಸೂಚೆಂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೇಂತು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಸ್ಸ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವ ಅಂಚಾರಿ ಆಸ್ಸ. ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕು ಅಧೀಕಸಂಖ್ಯೇಂತು ಆಸ್ಸತಿ. ಹೇ ಲೇಖನಾಂತು ಫುಢೆ ಸಾಂಗೀಲೊ ನಾಣ್ಣಾ, ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಉದಾಹರಣ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ನಾಣ್ಣಾಂಕ ಮಂಗಳೂರ ನಗರಸಭೇಕ ಜಾವ್ಚೆ ಚುನಾವಣೇಂತು ವ್ಹೋಟು ದೀವ್ಕಾ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೇಕ ಜಾವ್ಚೆ ಆನಿ ದೇಶಾಚೆ ಸಂಸದಾಕ ಜಾವ್ಚೆ ಚುನಾವಣೇಂತು ವ್ಹೋಟು ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಅಶ್ಶಿ ವ್ಹೋಟು ದೀವ್ನು ಚುನಾಯಿತ ಜಾವ್ನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಹಳ್ಳೀಚೆ ಪಂಚಾಯತ ಸದಸ್ಯ, ತಾಲೂಕ ಪಂಚಾಯತ ಸದಸ್ಯ, ನಗರಸಭಾ ಪಂಚಾಯತ ಸದಸ್ಯ, ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಆನಿ ಸಾಂಸದ (ಸಂಸದಾಚೆ ಸದಸ್ಯ, ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್, ಎಂಪೀ,) ಜಾತ್ತಾತಿ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಭೇಂತು ಸದಸ್ಯಾನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ಪರತ ಚುನಾವಣೆ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲೆ ಹಳ್ಳೇಕ, ತಾಲೂಕಾಕ, ಪಟ್ಟಣಾಂಕ, ರಾಜ್ಯಾಕ ಆನಿ ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಕ ಅಗತ್ಯ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಕೋರ್ತಾ.

ಭಾರತದೇಶ ಏಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ದೇಶಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಆಡಳೀತ ಪ್ರಜೇಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಸ್ಸ. ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಆಡಳಿತ ಚೊಲೋಚಾಕ ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರಜೆ ಚುನಾವಣೇಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ತಾಂಗತಾಂಗೇಲೆ ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಕರ್ತಾ. ನಗರ ಸಭೇಕ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ (ಮೇಯರ್), ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾತ್ತಾತಿ.

ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ತಾಂಗತಾಂಗೇಲೆ ಸರಕಾರ ಏಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಥಸಂಕಲ್ಪ ತಾಂಗತಾಂಗೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿದೀಲೆ ಸಭೇಂತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ತಾತಿ. ಹಳ್ಳೇಂತು, ತಾಲೂಕಾಂತು, ಪಟ್ಟಣಾಂತು, ನಗರಾಂತು, ಜಿಲ್ಲೇಂತು, ರಾಜ್ಯಾಂತು ಸಮೇತ ಸಕ್ಕಡಕಡೇನ ತಾಂತಾಂಗೇಲೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ತಯ್ಯಾರಕರ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಸಭೇಕ ಏಕು ಅಧ್ಯಕ್ಷು ಆನಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ನಗರ ಸಭೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಕ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ಏಕು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ, ಇತ್ಯಾದಿ ವೆಂಚೂನು ಯೆತ್ತಾತಿ.

ನಗರ ಸಭೇಕ, ವಿಧಾನ ಸಭೇಕ ಆನಿ ಸಂಸದಾಕ ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಕ ಏಕಪಟಿ ಚುನಾವಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕ ಪಟಿ ರಚನೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಸಭಾ ಆನಿ ತಾನ್ನಿ ರಚನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸರಕಾರ ಪಾಂಚ ವರ್ಸ ಆಡಳಿತ ಕರ್ತಾ.

ಸಂಸದಾಂತು ದೋನಿ ವಿಭಾಗ ಆಸ್ಸತಿ. ಸಕಲ್ಚೆ ಲೋಕಸಭಾ ಆನಿ ವೈಲೆಂ ರಾಜ್ಯಸಭಾ. ರಾಜ್ಯಸಭೇಕ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಾತಾಕ್ಕೂನು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯಾನಿ ವೆಂಚೇಲೆ ದೊಗ್ಗದೊಗ್ಗ ಅಥವಾ ಚೋಗಚೋಗ ಜಣ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಧಾ ಬಾರಾ ನಾಂವಪಾವೀಲೆ ನಾಗರೀಕ

ರಾಜ್ಯಸಭೇಚೆ ಸದಸ್ಯ ಜಾವ್ನು ಯೆತ್ತಾತಿ. ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯವರೇಕ ಸಾಂಸದ ಅಶ್ಶಿ ಮ್ಹೊಣುಘೆತ್ತಾತಿ. ಹಾಂಗೇಲಿ ಸದಸ್ಯತಾ ಪಾಂಚ ಅಥವಾ ಸ ವರ್ಸಾಕ ವಿಸ್ತೃತ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಜ್ಯಸಭೇಚೆ ಸದಸ್ಯಾಂಪೈಕಿ ಅರ್ಧಾಕಅರ್ಧ ಸದಸ್ಯ ಪ್ರತಿವರ್ಸ ನಿವೃತ್ತ ಜಾತ್ತಾತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಲೋಕಸಭಾ ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಭಂಗ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಭಂಗ ಜಾಯ್ನಾ.

ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ನವೀ ಲೋಕಸಭೇಂತು ನವೇ ನಿರ್ವಾಚಿತ ಸದಸ್ಯಾನಿ ಆಯ್ಯಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ನವೇಂ ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ವೇಳಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷು, ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ರಾಜ್ಯಸಭಾ, ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಆನಿ ಅನೇಕ ಇತರ ಸಂವಿಧಾನೀಯ ಪದವಿ ಖಾಲಿ ಜಾಯ್ನಾ. ನವೋ ನಿರ್ವಾಚಿತ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರೀನ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಾನ ನವೇಂ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರೀಯೀ ವರ್ಲೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಸತ್ತಾಧಾರೀ ತಾಂಗೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಗಟ್ಟ ಬೈಸೂನು ಆಸ್ತಾತಿ.

ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಸದಾಂಕ ಲಾಯಿಕ ಸಾಂಬೋಳು, ವಸತೀಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆನಿ ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಭತ್ತೊ, ಪಾಂಚ ವರ್ಸ ಸದಸ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ತರ್ಫೇನ ಮೆಳ್ತಾ.

ಸರಕಾರೀ ವಸೂಲೀ ನೀತಿ (ಫಿಸ್ಕಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಕೋಶ ನೀತಿ)

ಭಾರತ ದೇಶಾಚಿ ತಿಜೋರಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸ. ತಿಜೋರೀಂತು ದುಡ್ಡು ಜಮಾ ಜಾವ್ಚೊ ಕಶ್ಶಿ?

1. ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ (ಮಹಸೂಲ, ರೆವೆನ್ಯೂ) ಜಮಾ

ಅ) ಕಽರ: ಸೀಧಾ ಕಽರ ಆನಿ ಮಾಕ್ಷೀಚೆಂ ಕಽರ

ಆ) ವಾಡಿ, ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧೀನ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಮಂಡಳೀನ ಸರಕಾರಾಕ ದಿವ್ಚೆ ಲಾಭಾಂಶ.

ಇ) ನ್ಯಾಯಾಲಯಾನ ಘಾಲ್ಲೇಲೆಂ ದಂಡ, ಪರವಾನಗೀ ಶುಲ್ಕ, ಇತ್ಯಾದಿ.

2. ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಜಮಾ

ಅ) ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಘೆತ್ತೀಲೆಂ ಉಷಿಣೆ

ಆ) ದೇಶೀಯ ಆನಿ ವಿದೇಶೀಯ ಉಷಿಣೆ

ಇ) ಇತರ ದೇಯ ದುಡ್ಡು.

ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ತಿಜೋರೀಂತುಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ಖರ್ಚು ಜಾತ್ತಾ?

1. ಯೇಣಾವಳಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಖರ್ಚು

ಅ) ಯೋಜನೇಂಕ ಖರ್ಚು.

ಆ) ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚು.

2. ಬಂಡವಾಳಾಚೆ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಖರ್ಚು

ಅ) ಯೋಜನೇಂಕ ಖರ್ಚು

ಆ) ಯೋಜನೇತರ ಖರ್ಚು.

ಸರಕಾರಾಚೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಾನ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ತಿಜೋರೀಂತು ಖರ್ಚಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಮೇಳೋಚೆಕತಿರ ವಸೂಲೀ ನೀತಿ ತಯ್ಯಾರಕರ್ತಾ. ವಸೂಲೀ ನೀತೀಕ ಕೋಶ ನೀತಿ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವಾಸ್ಸ.

1. ವಸೂಲೀ ನೀತೀನ ಅಭಿವೃದ್ಧೀಕ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶೀ ಯೇಣಾವಳಾಚೊ ಜಮಾ ಚಡ ಕೊರೂಂಕ ಕರ ಘಾಲ್ತಾತಿ. ಸೀಧಾ ಆನಿ ಮಾಕ್ಷೀಚೆಂ ದೊನ್ನೀಯಿ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಚಡ ಕರ ಘಾಲ್ತಾತಿ.

2. ಪುರೋಗಾಮಿ ಕರ: ಆದಾಯ ಕರಾಚೊ ದರ ಚಡೂಣೆ ಅರ್ಥಸಂಕಲ್ಪ ತಯ್ಯಾರಿ ಕರ್ತನಾ ಕೊರ್ಚೆಂ. ಆದಾಯ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕರ ಚಡ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಜನಾನಿ ಬಚತ (ದುಡ್ಡು ವೊರಣ) ಕೊರ್ಚೆ ಕತಿರ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣೀಂಕ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದರ ಚಡ ಕೊರ್ಚೆಂ. ಜನಾನಿ ನವೇಂ ಉದ್ಯಮ ಸೂರು ಕೊರೂಂಕ ಸುಲಭೇರಿ ಉಷಿಣೆ ಮೆಳೋಚಾಕ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ನೀತಿ ಬದಲ್ಲೂಚೆಂ.

4. ಸಾರ್ವಜನಿಕ (ಪಬ್ಲಿಕ್) ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಚಡ ದುಡ್ಡು ಘಾಲ್ನು ಜನಾಂಕ ರೋಜ್ಗಾರ ಮೆಳೋಚೆಂ.

5. ಮೊಲ್ಲಂ ಮಸ್ತ ಚೋಣು ಮ್ಹಾರ್ಗಾಯಿ ವಾಡ್ಡನಾ ತಶ್ಶಿ ಪೂರಣ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ಪೊಳೋಚೆಂ.

6. ರಾಜ್ಯ ತಿಜೋರೀಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಖರ್ಚಾಕ ಕಾಳ್ಳೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಯೇಣಾವಳಾಕಯಿ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಘಾಟಾ ಕೋಶ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸರಕಾರ ದಿವಾಳಿ ಜಾಯ್ನಾತಶ್ಶಿ ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತೀರಿ ಉಪೇಗಾಕ ಪಡ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಾಣು ದೇಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ತೀಸರ್ೂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

7. ದೇಶಾಂತು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಏಕಸಮಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೊರೂಂಕ ಮಾಕ್ಷಿಪಳ್ಳೇಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚಡ ದುಡ್ಡು ಭೊರಣ ಕೋರ್ನು ಅಸಮಾನತಾ ದೂರ ಕೊರ್ಚೆಂ ವಸೂಲೀ ನೀತೀಚೊ ಉದ್ದೇಶು.

ಕರ (ಟ್ಯಾಕ್ಸ)

ಕರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇನಿ ಸರಕಾರಾಕ ದಿವ್ಚೊ ದುಡ್ಡು. ಕರಾಚೆ ದರ ಸರಕಾರಾನ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಕರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ವಸ್ತೂಕ ಅಥವಾ ಸೇವೇಕ ದಿವ್ಚೆ ಮೋಲ ನ್ಹಂಯಿ. ಕರ ದೀವ್ನು ತಾಜ್ಜಿ ಬದಲಾಕ ಸರಕಾರಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಕಸ್ಸಲೇಂಯಿ ನಿಮ್ಗೂನು ಫೆವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಜನಾನಿ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಕಽರ ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾಚೆ ತಿಜೋರೀಂತು ಭರ್ತಿ ಜಾತ್ತಾ.

1. ಸೀಧಾ ಕಽರ: ಆದಾಯಾರಿ, ಸಂಪತ್ತಾರಿ (ವೆಲ್ತ್), ಭೂಮೀರಿ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಽರ ಸಕ್ಕಡ ಸೀಧಾ ಕಽರ.

2. ಮಾಕ್ಷೀಚೆಂ ಕಽರ: ವಿಕ್ರಿ ಕರ್ತನಾ ದಿವ್ಚೆ ಕಽರ ವಿಕ್ರಿ ಕಽರ (ಸೇಲ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ). ಅಬಕಾರೀ ಡ್ಯೂಟಿ, ಕಸ್ಟಮ್ಸ ಡ್ಯೂಟಿ (ಆಮದು-ರಫ್ತು ಡ್ಯೂಟಿ), ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಡ್ಯೂಟಿ, ಸೇವಾ ಕಽರ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರಕಾರಾನ ಘೆವ್ಚೆ ಉಷಿಣೆ

ದೇಶ ಆನಿ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿಷಯು. ದೇಶ ಭಾರೀ ಶ್ರೀಮಂತ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊ. ದೇಶಾಚೆ ಜಽಣ ಶ್ರೀಮಂತ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊ. ದೇಶಾಂತು ದುಡ್ಡು, ಭಾಂಗರ, ಧವಸಧಾನ್ಯ, ನ್ಹಂಯ್ಯೊ, ತಽಳೀಂ, ಆನಿ ಕಷ್ಟೀಗ ನಾಗರೀಕ ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊತಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ತಿಜೋರೀಂತು ದುಡ್ಡು ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್ಸಽ? ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸ ತಿತ್ಲೊ ದುಡ್ಡು ಇತ್ಯಾಕ ಖರ್ಚೀಲೊ? ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸ ಇತ್ಯಾಕ ತಿತ್ಲೆಂ ಋಽಣ ಕೆಲ್ಲೆಂ? ಕಿತ್ಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ಆನಕಯಿ ಬಾಕಿ ವರ್ಲಾಂ?

ಸರಕಾರಾಕ ಮಸ್ತ ಋಽಣ ಆಸ್ಸಽ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಭೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ದೇಶಾಂತು ಕಷ್ಟೀಗ ಪ್ರಽಜೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ. ಪ್ರಜೇನ ಕಷ್ಟ ಕಾಣು ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಮಯೇಂತು ಶೇಕಡಾ 20 ಸರಕಾರಾಕ ಕರಾಚೆ ರೂಪಾರಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ಋಽಣ ಫಾಯಿ ತೀರ್ಸತಾ.

ಸಂಸದ ಚುನಾವಣೇಂಚೆ ವೇಳಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಾನಿ ವ್ಹೋಟು ಆಪ್ಣಾಂಕ ಮೇಳೋಚೆ ಕತಿರ 'ಆಮ್ಮಿ ಅಶ್ಶಿ ತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ' ಮ್ಹೋಣು ಜನಾಂಕ ಭರವಸೆ ದೀವ್ಚೆ ಆಸ್ಸಽ. ನವೇಂ ಸರಕಾರ ರಚನೆ ಜಾವ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ ಘುಳ್ಳೆ ಸರಕಾರಾನ ಕಿತ್ಲೆಂ ಋಽಣ ಬಾಕಿ ದವ್ವರ್ಲಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಳ್ತಾ. ಘುಳ್ಳೆ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂಗೇಲೆಂ ಅಭಿವೃದ್ಧೀಚೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ ಮ್ಹೋಣು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಕೋರೂಂಕ ಮೆಳ್ಳೆಮೆಳ್ಳೆಲೆ ಕಡೇನ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ಘೇವ್ನು ಖರ್ಚು ಕೋರ್ನು ಆಸ್ಸೂಂಕ ಪೂರೊ.

ಸರಕಾರಾನ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಉಷಿಣೆ ಸಕ್ಕಡ ಉಷಿಣೇಂಚೆ ಮ್ಹಣ್ಕೇಚಿ ವಾಡ್ಡೀರಿ ಘೆವ್ಚೆ ಉಷಿಣೆ. ಸರಕಾರಾನ ತೇ ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ ದೀವ್ಕಾ. ವರ್ಸವರ್ಸ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೆಂ ತೀರಿಸೀನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉಷಿಣೆ ಆನಿ ವಾಡಿ ಸೇರ್ವೂನು ನವೇಂ ಹೊಡ ಉಷಿಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಉಷಿಣೆ1 + ವಾಡಿ = ಉಷಿಣೆ2 +ವಾಡಿ = ಉಷಿಣೆ3 + ವಾಡಿ

ಅಶ್ಶಿ ಚಽಡಚಽಡ ಜಾತ್ತಽವತ್ತಾ. ಉಷಿಣೆ 1000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಆನಿ ಶೇಕಡಾ 5 ವಾಡಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ,

1000 + 50 = 1050 + 52.50 = 1102.50 + 55.13 = 157.63 + 57.88 = 1215.51 + 60.78 = 1276.39 + 63.82 = 340.21. ಸ ವರ್ಸಾಂತು 340 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ಚಕ್ರ ವಾಡಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಸರಕಾರ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತsನಾ ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ ರುಪ್ಪಯ್ಯೋ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ವಾಡಿ ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ ಜಾತ್ತಾ. ವರ್ಸವರ್ಸ ಖಂಚೇಯಿ ಸರಕಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ತೀರ್ಸೂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಖುsಣಾಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಊಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರತಿವರ್ಸ ಉಷಿಣೇರಿ ಪಳ್ಳೇಲಿ ವಾಡಿ ತೀರ್ಸೂಕಾ.

ಖುಣ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಮೋsಲ

ಸರಕಾರಾಕ ಕೋಣೆ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲಾಂಕೀ ತಾಂಕಾ ಖೂಸ ಕೊರೂಂಕ ವರ್ಸವರ್ಸ ವಾಡಿಪುಣೀ ತಾಂಕಾ ವೇಳೇರಿ ದಿವ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ದಿವಾಳಿಖೋರ ಮ್ಹೋಣು ಆರೋಪ ಯೇನಾ. ವಾಡಿ ಆನಿ ಇತರ ದುಡ್ಡು ಎಕ್ಕೆತ್ತಾಕ್ಕೂನು ಅನ್ನೆಕ್ಡೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಪೆಟೋಕಾಜಾತ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿ ದುಡ್ಡು ಪೆಟೋಚಾಕ ಬ್ಯಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಶುಲ್ಕ ಮ್ಹೋಣು ಪೆಟೋಚೆ ಮೊತ್ತಾಚೆ ಶೇಕಡಾ 5 ತಾಂಯಿ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾ.

ಪೆಟೋಚೆ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ಮೊತ್ತ = 5000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ

ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಶುಲ್ಕ = 250 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ

ಖುಣ ವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಮೋಲ = 5250 ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ

ಉಷಿಣೇಚೆ ಅಶ್ಶಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೋರ್ನು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಖರ್ಚಾಜೆ ಮೋsಲ ವರ್ಸವರ್ಸ ಸರಕಾರಾಚೆ ಖರ್ಚಾಚೆ ಖಾತೇಂತು ವತ್ತಾ.

ಸರಕಾರೀ ಖುಣಾಚೊ ಪರಿಣಾಮು

1. ಯೇಣಾವಳ (ಆದಾಯ, ರೆವೆನ್ಯೂ) ಚಡ ಕೊರೂಂಕ ಸರಕಾರ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ದsರ ಚಡ್ಡೈತಾ.

2. ಪ್ರಜೇನಿ ದಿವ್ಚೆ ಕsರ ಚಳ್ಳ್ಯಾರಿ ಉಪಭೋಗಾಕ, ವೊರಣೇಂಕ ಅನಿ ಭೊರಣೇಂಕ ಮೆಳ್ಳೊ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಜನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಊಣೆ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ತಾ ಆನಿ ದುಡ್ವಾಚಿ ಪಾತಳ್ಸಾಣಿ (ದ್ರವ್ಯತ್ವ) ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಉಷಿಣೇ ವಿದೇಶಾಂತು ಕೆಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೊ ಪರಿಣಾಮು ವಿಂಗಡ ಆಸ್ತಾ.

ಅ) ವಿದೇಶೀ ಸರಕಾರಾನ ಭಾರತಾಚೆ ಸರಕಾರಾಕ ವಿದೇಶಿ ದುಡ್ವಾಚೆ ರೂಪಾರಿ ದಿವ್ಚೆ ಉಷಿಣೆ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರಾನ ತಾಂಗೇಲೆಂ ಪೌಂಡ ಸ್ಟರ್ಲಿಂಗ್ ರೂಪಾರಿ ಭಾರತಾಕ ಉಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆ.

ಆ) ವಿದೇಶೀ ಸರಕಾರಾನ 'ಮೃದು ಖುಣ' (ಸಾಫ್ಟ ಲೋನ್) ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ದೀವ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಮೋsಲ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾಕಾ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು

ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೊರ್ಚೆಂ. ಹೇಂ ವಾಡಿ ನಾತೀಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮ್ಮಿ ಹಾಕ್ಕಾ ಮೃದು ಋಣ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹೇಂ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ಉಷಿಣೆ ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ಸರಕಾರಾನ ಫೊಢೆ ಪಿಎಲ್ 480 ನಾಂವಾರಿ ಗೋಂವು ಪೇಟೋನು ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಇ) ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ (ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ ಒರ್ಗನೈಝೇಶನ್, ಯೂ.ಎನ್.ಓ,) ಹಾಂಗೇಲೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿತ್ತೀಯ ವಹಿವಾಟಾಕ ನೇಮಕ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಸ್ಸತಿ. ವರ್ಲ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕ, ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮೊನಿಟರಿ ಫಂಡ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕ ಭಾರತಾಕ ಉಷಿಣೆ ದುಡ್ಡು ದಿತ್ತಾತಿ. ಹಾನ್ನಿ ದಿವ್ಚೊ ದುಡ್ಡು ವಿದೇಶೀ ಮುದ್ರಾಂತು ಯೆತ್ತಾ. ವಿದೇಶಾಂತು ಯಂತ್ರ, ಪೆಟ್ರೋಲು, ವಸ್ತು, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನ ಫೆತ್ತsನಾ ತಾಂಚೆ ಮೋsಲ ವಿದೇಶೀ ಮುದ್ರೇಚೊ ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಫೇವ್ಕಾ.

ವಿದೇಶೀ ಋsಣಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರೀ ಚಾಲ್ತಿ ಸರಕಾರಾಚಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs. ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಕ ಏಕಪಟಿ ಸರಕಾರ ನವೀಕರಣ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಫುಳ್ಳೆ ಸರಕಾರಾನಿ ಫೆತ್ತೀಲೆಂ ಉಷಿಣೆ ಸತ್ತೇರಿ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಸರಕಾರಾನ ಮಾನ್ಯ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರಿ ಋಣಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು

ಸರಕಾರಾನ ಗಮ್ಮತ ಕೊರೂಂಕ ಉಷಿಣೆ ಫೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೇರಿ ವಾಯ್ಟ ಪ್ರಭಾವು ಫಾಲ್ತಾ. ಮಂತ್ರೀಂಕ, ಜನಪ್ರತಿನಿಧೀಂಕ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾಂಕ, ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರೀಂಕ, ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರೀಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ವರ್ಗಾಕ ಸಾಂಬೋಳು ವಿಪರೀತ ಚsಡ ಕೊರ್ಚೆ, ತಾಂಕಾ ಹೊಳ್ಳೊಹೊಳ್ಳೊ ಬಂಗ್ಲೊ ದಿವ್ಚೊ, ಹೊಳ್ಳೆಹೊಳ್ಳೆ ಕಾರ ದಿವ್ಚೆಂ, ವಿಮಾನಾರಿ ವಿದೇಶಾಕ ಪ್ರಯಾಣಾರಿ ಪೆಟೋಚೆಂ, ವರ್ಸಾಕ ದೋನಿ ತೀನಿ ಪಟಿ 15–20 ದೀಸ ರsಝಾ ದೀವ್ನು ಲಗ್ಝರಿ ರಿಸಾರ್ಟಾಂತು ಏಕಯ ಪಂಚತಾರಾ ಹೋಟೇಲಾಂತು ಸರಕಾರೀ ಖರ್ಚಾರಿ ಮಜಾಕೊರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಕೊರ್ಚೆ, ಘರಾಂತು 4–5 ನೌಕರಚಾಕರ ದೀವ್ನು ರಾಜಾಮರ್ಜೇರಿ ಜೀವನ ಕೊರೂಂಕ ಸವಲತ್ತು ದಿವ್ಚೊ, ಮೆಳ್ಳೆಮೆಳ್ಳೆಲೆ ಕಾರಣಾಂಕ ಭತ್ತೊ ದಿವ್ಚೊ ಇತ್ಯಾದೀಕ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೂಚೊ ಗಮ್ಮತ ಕೊರೂಂಕ ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ಜಾತ್ತಾ.

ಸರಕಾರಾನ ಉಷಿಣೆ ಫೆತ್ತsನಾ ತಾಜ್ಜೊ ಉದ್ದೇಶು ಜನಾಂಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೊರ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ದುಡ್ವಾನಿ ಉತ್ಪಾದನ ಚsಡ ಜಾವ್ಕಾ. ತೆದ್ದನಾ ಜನಾಂಕ ನೌಕರೀ ಮೆಳ್ತಾ. ಜsಣ ದುಡ್ಡು ವರ್ರೈತಾತಿ (ವೊರಣ ಚsಡ ಜಾತ್ತಾ). ವಸ್ತು ಫೆವ್ಚಾಕ ಆನಿ ಬಂಡವಾಳ ಫಾಲೂಂಕ (ಭೊರಣಾಂಕ) ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಸಮಾಜಾಚೆ

ಅಭಿವೃದ್ಧೀಕ ಮನಾಂತುದೊವ್ವೋರ್ನು ತಯ್ಯಾರಿಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ಲಕ್ಷ ಜನಕಲ್ಯಾಣ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾಂಕ ಮಾಹಿತಿ ದೀವ್ಕಾ. ತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ನು ದಾಕ್ಕೋಕಾ.

1. ಕ಼ರ ವಸೂಲಿ ದುರುಸ್ತ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ. ಕ಼ರ ಚೊಡೋನು, ಅಶ್ಶಿ ಚಳ್ಳೇಲೆ ಕರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಥೋಡೋ ದುಡ್ಡು ಋಣ ವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಖರ್ಚೂಕಾ. ಘುಳ್ಳೆ ಸರಕಾರಾನೀ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಋ಼ಣ ತೀರ್ಸೂಚಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಕ಼ರ ಚ಼ಡ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೊ ಪ್ರಭಾವು ಉತ್ಪಾದನಾರಿ ಪಡ್ತಾ. ಊಣೆ ಆದಾಯಾಚೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ಕರಾಚೆ ದ಼ರ ಊಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ವೊರಣ ಚ಼ಡ ಜಾತ್ತಾ. ತಾನ್ನಿ ಭೊರಣಯಿ ಚ಼ಡ ಕೊರೂಂಕ ಪುರೋತಿ.

2. ಸಕ್ಕಡ ಜೀವನಸ್ಥರಾಚಾಂಕ, ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಊಣೆ ಆದಾಯ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಂಕ, ತಾಂಗೇಲೊ ದೈನಂದಿನ ಆದಾಯು ಚೊಡೋಚಾಕ, ಸರಕಾರ ಪ್ರಗತಿಪ಼ರ ಕಾಮ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾಂಕ ದಿಸ್ಸೂಕಾ. ವಗ್ಗಿ ಉತ್ಪಾದನ ಸೂರು ಜಾವ್ಚೆ ಆನಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಚೊಡ್ಚೆ ತಸ್ಸಲೆ ಉತ್ಪಾದನ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ 6 ಮ್ಹೈನ್ಯೆ ಭಿತ್ತರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಲೊ ಆದಾಯು ಚಡ್ತಾ ಅನಿ ಸರಕಾರಾಚೆ ಋಣನೀತಿ ಫಲಪ್ರದ ಜಾತ್ತಾ.

3. ಸರಕಾರಾನ ಉಷಿಣೆ ಘೆವ್ಚೆ ವಿಧಾನ ಬಾಂದಾಚೆ (ಬೋ಼ಂಡ) ಮೂಲಕ ಜಾವ್ಕಾ. ಬಾಂದ ಘೆವ್ಚೆಂ ಏಕ ಭೊರಣಾಚೆಂ ವಿಧಾನ. ತಶ್ಶಿ ಭೊರಣ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಜನಾಂಕ ತಾಂಗೆಲೊ ದುಡ್ಡು ಸದುಪಯೋಗು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ನಂಬಿಗಯೆತ್ತಾ. ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಾಪಾರೀ, ಗೃಹಸ್ಥ, ನೌಕರ, ಸಾನಸಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ಲೋಕು ಸಕ್ಕಡ ತಾಂಗೇಲೊ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರೀ ಬಾಂದಾಂತು ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಕಾ ಖಾತ್ರಿ ಆಸ್ತಾ. ಬಾಂದಾಂತು ಭೊರಣ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ವಾಕ ಸಮಯಸಮಯಾರಿ ವಾಡಿ ದಿವ್ಚಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಸ್ಸಲೆ ಬಾಂದ ಜನಾಂಕ ಇಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ವಸೂಲಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಚಡ್ಡೈಲೆಲೆ ಕರಾಚೆ ಥೋಡೊ ವಾಂಟೊ ಬಾಂದಾಚೆ ವಾಡಿ ದಿವ್ಚಾಂತು ಕಾಡ್ಕಾ.

4. ಸರಕಾರಾನ ನವೇಂ ಉಷಿಣೆ ಕಾಳ್ಳೇಲ್ಯಾಂತುಲೊ ದುಡ್ಡು ಕೃಷಿ ಉದ್ಯೋಗಾಕ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದಕ ಘಟಕಾಂಕ ಕಾಳ್ಳೊ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ದೋನಿ ವಲಯಾಂತು 1–2 ವರ್ಸ ಭಿತ್ತ಼ರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧೀಚೊ ಪರಿಣಾಮು ದೆಕ್ಕೂಂಕ ಯೆತ್ತಾ. ರೈಲ, ರಸ್ತೊ, ವಿದ್ಯುತುತ್ಪಾದನ, ಶೆತ್ತಾಂಕ ಉದ್ಕಾಚಿ ಸಿಂಚಾಯಿ, ಟಪಾಲ ಆನಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ವಿಭಾಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಭಾಗಾಂಕ ದುರುಸ್ತ ಕೊರೂಂಕ ಖರ್ಚೀಲ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ಸದುಪಯೋಗಾಕ ಘಾಲ್ಲಾ ಮ್ಹೊಣು ಜ಼ಣ ಸರಕಾರಾಕ ಸಹಕಾರು ದಿತ್ತಾತಿ.

ಸರಕಾರಾಚೆ ಋ಼ಣ ಕಶ್ಶಿ ಊಣೆ ಕೋರ್ಯೇತ?

1. ಸರಕಾರಾನ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೊ ದುಡ್ಡು ಏಕ್ಕ ಖಾತೇಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ. ಧಾ ಬಾರಾ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಖಾತೆ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಒಟ್ಟು ಮೊತ಼ತ ಚ಼ಡ

ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಉಷಿಣೆ ಸಾನ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ಸಾನ ಉಷಿಣೆ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ವರ್ತಾ. ಒಟ್ಟು ಋಣಭಾರ ವಿಲೇವಾರಿ ಕೊರೂಂಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

2. ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ಆನಿ ಸರಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಉಷಿಣೆ ಸರಕಾರಾಚೆ ಉಷಿಣೆ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕಾಕ ಧೋರ್ಕಾ. ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಉಷಿಣೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಾಂಕ ಪಾಫಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸರಕಾರಾನ ಏಕಪಟಿ ಶೇತಕರಾಲೆಂ ಉಷಿಣೆ (72000 ಕೋಟಿ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ) ಮಾಫಿ ಕೋರ್ನು ಸರಕಾರಾಚೆ ತಿಜೋರೀಕ ಹೊಳ್ಳೊ ಪೆಟ್ಟು ದಿಲ್ಲೊಲೊ.

3. ದೇಶಾಂತು ಸರಕಾರೀ ಆಸ್ತಿ ಮ್ಹೋಣು ವಿಂಗಡ ಭೂಂಯಿ ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರೀ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಆಸ್ತೀಕ ಉಣೇ ಭಾಡ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ಲೀಸಾರಿ ಜನಾಂಕ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ. ಅಸ್ಸಲೆ ಥೊಡೀ ಆಸ್ತೀಕ ಜನಾಂಕ ವಿಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಜಾವ್ನಾಕ ಪೂರೊ. ಸರಕಾರೀ ಆಸ್ತೀಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೇ ದುರುಸ್ತ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜಿ ಕಮಯ ಸರಕಾರೀ ಉಷಿಣೆ ತೀಸ್ರೂಚಾಕ ಉಪೇಗ ಜಾತ್ತಾ.

4. ದೇಶಾಂತು ಘೂಡೆಘೋರ್ನು ಅನೇಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಯಾಂತಿ. ಹಾಂತು ಕಾಮ ಸಕ್ಕಡ ಸಮ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾವ್ನು ಮಸ್ತ ನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಅಸ್ಸಲೆ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೋರ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಕೋರ್ಕಾ. ನಷ್ಟ ಭೊಗ್ತಲೆ ಸಂಸ್ಥೇಂಕ ಏಕಯಿ ವಿಕ್ಕೂಕಾ ನ್ಹಂಯಿಕೀ ಖಾಸಗೀ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕಾಂಕ ಚೊಲೈಸೂಚಾಕ ದೀವ್ಕಾ. ಏಕ ದೋನಿ ವರ್ಸಾನಿ ತೇ ಸಂಸ್ಥೇಂತು ಲಾಭು ಮೆಳ್ಚಾಕ ಸೂರು ಜಾವ್ನಾಕ ಪೂರೊ.

5. ದೇಶಾಂತು ಘುಳ್ಳೆ ಸರಕಾರಾನ ಅನೇಕ ದೇಶೀ ಆನಿ ವಿದೇಶೀ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೇಂತು ಬಂಡವಾಳಾಚೊ ಏಕು ವಾಂಟೊ ಘೇವ್ನು ತೇ ಸಂಸ್ಥೇಂತು ಸರಕಾರ ಪಾಲುದಾರ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ತಸ್ಸಲೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಆಸ್ಸಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಂಸ್ಥೇಚೆ ಶೇರ ಶೇರ್‌ಮಾರ್ಕೇಟ್ಟಾಂತು ಲಾಯಿಕ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ವಿಕ್ಕೂನು ವತ್ತಾ. ಸರಕಾರಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೊ ವಾಂಟೊ ಸಾನು ಕೋರ್ಚೆ ಕತಿರ ಕೆಲವು ಶೇರ ವಿಕ್ಕೂನು ತಶ್ಶಿ ಆಯ್ಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ತೀಸ್ರೂಚಾಕ ಕಾಡ್ಕಾ.

6. ವಿದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ದೇಶಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆವ್ಚೆ ಯಾತ್ರೀನಿ ಭಾಂಗರ ಹಾಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೇರಿ ಶುಲ್ಕ ದೀವ್ಕಾ. ಮಸ್ತ ಯಾತ್ರೀ ಶುಲ್ಕ ದಿವ್ಚೆ ಚುಕ್ಕೋಚೆಕತಿರ ನಿಪ್ಪೋನು ಭಾಂಗರ ಹಾಡ್ತಾತಿ. ತಶ್ಶಿ ಭಾಂಗರ ಹಾಣು ಶಿರ್ಕೂನು ಪಳ್ಳೇಲೆ ಕೆಲವು ಯಾತ್ರಿ ತಾಂಗೇಲೊ ವಾದು ಕೋರ್ಟಾಕ ವ್ಹರ್ತಾತಿ. ತಶ್ಶಿ ಹಾಳ್ಳೇಲೆ ಜಪ್ತಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಭಾಂಗರ ಸರಕಾರಾನ ವಿಕ್ಕೂನು ತೋ ದುಡ್ಡು ಉಷಿಣೆ ತೀಸ್ರೂಚಾಕ ಕಾಡ್ಕಾ. ಕೋರ್ಟಾಂತು ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ಯಾತ್ರೀಂಲೆಂ ವಾದೊ ವಗ್ಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ಕಾ.

7. ಕಾಳೆಂ ಧನ (ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ) ಕಾಳಾಬಜ಼ಾರಾಂತು ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕು ವ್ಯಾಪಾರೀ ತಾಣೆ ಘೆತ್ತಿಲೊ ಆನಿ ವಿಕ್ಕೀಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಕಾಳಾಬಜ಼ಾರಾಂತು ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಕ ಲೆಕ್ಕಾಕ ಮೇಳ್ನಾ. ತೇ ವ್ಯಾರಾಚೆ ಲಾಭ ಕಾಳೆಂ ಧನ ಜಾತ್ತಾ. ತೇ ದುಡ್ವಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ಚೆಂ ಸೀಧಾ ಕರ ಜಾವ್ನೊ ಮಾರ್ಕ್ಷೀಚೆ ಕರ ಜಾವ್ನೊ ಮೇಳ್ನಾನಾತ್ತಿಲೆ ಆದಾಯು ಚುಕ್ತಾ.

ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ ರುಪ್ಪಯ್ಯೊ ವಿದೇಶೀ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಜಮಾ ಕೋರ್ನು ಸರಕಾರಾಕ ಮೋಸ ಕರ್ತಲೆ ಆಸ್ಸತಿ. ಹವಾಲಾ ವಾಟ್ಟೇರಿ ಭಾರತಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ವಿದೇಶಾಕ ವತ್ತಾ. ವಿದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಭಾರತಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ಹವಾಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ನಮ್ಗಣ, ನಕ್ಕಿ, ಸೆರ್ತ (ಶರ್ತ). 'ಹಾಂವ ನಕ್ಕಿ ಹೋ ದುಡ್ಡು ವ್ಹೋರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ದಿತ್ತಾಂ' ಮ್ಹೊಣು ಸೆರ್ತ ಘಾಲ್ನು ಎಕ್ಡೆ ಘೆತ್ತಿಲೊ ದುಡ್ಡು ಆನ್ನೆಕ್ಡೆ ದಿವ್ನೊ. ಹವಾಲಾ ವ್ಯಾರು ಕರ್ತಲ್ಯಾಕ ಮೊಬದಲೊ (ಕಮಿಶನ್) ದಿತ್ತಾತಿ. ಕಷ್ಟ ಕಾಮಾಕ ಚಡ ಮೊಬದಲೊ. ಭಾಂಗರ, ವಜ್ರ, ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಹೋರ್ನು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕಯಿ ಹಾಡ್ಡ್ಯಾರಿ ಡಬಲ್ ಮೊಬದಲೊ ಮೆಳ್ತಾ.

ಅಶ್ಶಿ ಭಾರತಾಂತ ತಾಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಶ್ಶಿ ವಾಪಸ ಹಾಡ್ಚೊ? ಭಾರತಾಂತು ಒಟ್ಟು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಕಾಳೊ ದುಡ್ಡು ವಿದೇಶಾಕ ವತ್ತಾ ಆನಿ ಥಂಯಿ ತೇ ದುಡ್ವಾನಿ ಭೂಂಯಿ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ, ವಸ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ ಘೆತ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾನಂತರ ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದವ್ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರ ವಾಪಸ ಹಾಡೂಂಕ ಜಾವ್ಚಾಕಪೂರೊ. ವಿದೇಶಿ ಬ್ಯಾಂಕಾನಿ ಸಹಕಾರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಭಾರತೀಯ ಮೂಲಾಚೊ ದುಡ್ಡು ಕಿತ್ಲೊ ಕಾಳೊ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಧವ್ವೊ ಮ್ಹೊಣು ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಡ್ಯೇತ. ಧವ್ವೊ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೇ ದುಡ್ವಾಕ ಭಾರತಾಂತು ಕರ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಧವ್ವೊ ದುಡ್ಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದುಡ್ಡು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದುಡ್ಡು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕರ ದೀವ್ನು ವರ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು.

ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದೀಲೆ ಸರಕಾರಾನ ವಿದೇಶಾಂತು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವೀಲೊ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ ಭಾರತಾಕ ಹಾಡ್ಚಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ವಿದೇಶೀ ಸರಕಾರಾಂಕ ಸಂಗತಿ ಸಾಂಗೂನು ತೇ ದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾಚೊ ಸಹಕಾರು ಘೇವ್ನು, ತೇ ದೇಶಾಂತು ಬ್ಯಾಂಕವ್ಯವಹಾರು ಕರ್ತಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲಾಚೊ ದುಡ್ಡು ಸಕ್ಕಡ ಕಾಳೊಕೀ ಧವ್ವೊ ಮ್ಹೊಣು ಚೌಕಶಿ ಕರ್ತಆಸ್ಸ. ಕಾಳೊ ದುಡ್ಡು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಕೊಣಾಲೊಕೀ ತಾನ್ನಿ ತೇ ದುಡ್ವಾಚೆವ್ಯೆರಿ ದಂಡ ದೀವ್ನು ಕರ ದೀವ್ನು ತೇ ದುಡ್ವಾಕ ಧವ್ವೊ ಕೋರ್ಯೇತ.

ಅಶ್ಶಿ ಭಾರತಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆನಿ ಭಾಯ್ರಿ ಆಶ್ಶೀಲೊ ಕೋಟಿಕಟ್ಲೆ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ಯಾರಿ ತೋ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಚೆಂ ಉಷಿಣೇ ತೀರ್ಸೂಚಾಕ ಉಪೇಗು ಕೋರ್ಯೇತ.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರು

ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ವಸ್ತು ವಿದೇಶಾಂತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವಸ್ತೂತಕಯಿ ಗುಣಾಂತು ಚಾಂಗ ಆಸ್ಲೂನು ಮೊಲ್ಲಾಂತು ಸವ್ರsಗ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೊಣಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ವಿದೇಶಾಂತುಲೊ ವಸ್ತು ಆಮದು ಕೋರ್ನು ಭಾರತಾಂತು ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ನಾ. ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತು ಆಕರ್ಶಕ ಆಸ್ಲೂನು ಆದುನಿಕ ದಿಸ್ತಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕೆಲವು ಆಮದುವ್ಯಾಪಾರೀ ತೋ ವಸ್ತು ಹಾಡೋನು ಹಾಂಗಾ ವಿಕ್ತಾ. ವಿದೇಶಾಂತುಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ವಿಕ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ಕೂನು ವಚ್ಚನಾ. ತ್ಯಾಕತಿರ ಸರಕಾರ ವಿದೇಶಾಂತುಲೊ ಮ್ಹಾಲು ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಹಾಳ್ಯಾರಿ ತೋ ಮ್ಹಾಲು ವಿಕ್ತನಾ ವಿಪರೀತ ಮ್ಹಾರಗ ಮೊಲ್ಲಾಕ ವಿಕ್ಕೂಕಾ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ತೇ ವಸ್ತೂರಿ ಡಬಲ್ ಆಮದು ಡ್ಯೂಟಿ ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾ. ಹೇ ಆಮದು ಡ್ಯೂಟೀಚೆ ವಳೇರೀಕ (ಪಟ್ಟೀಕ) ಟಾರಿಫ್ ಮ್ಹೊಣು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೇಂತುಲೆ ನಾಂವ.

ಆಮ್ಗಲೆ ದೇಶಾಂತು ತಯ್ಯಾರಿಜಾವ್ಚೊ ವಸ್ತು ಚಾಂಗ ಗುಣಾಚೊ ಆನಿ ಉಣೇ ಮೊಲ್ಲಾಚೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಟಾರಿಫ್ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕಾಂಯಿ ಫರಕ ಪಣಾ. ವಿದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋsಲ ಅತಿ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಆಮ್ಗೇಲೆ ದೇಶಾಂತುಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಮಾಗಣಿ ಊಣೆ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ವಸ್ತೂಕ ಆಮದು ಡ್ಯೂಟಿ ಟಾರಿಫ್ ಚsಡ ಕರ್ತಾತಿ.

ಅಶ್ಶಿ ಸ್ಪರ್ಧಾ ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮದು ಜಾವ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲಾರಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಘಾಲ್ನು ಸರಕಾರಾಕ ಯೆಣಾವಳೊ (ರೆವೆನ್ಯು) ಮೆಳ್ತಾ. ಆಮದು ಆನಿ ರಫ್ತು ಡ್ಯೂಟಿ ಘಾಲ್ನು ಸರಕಾರ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಆದಾಯ ಚsಡ ಕರ್ತಾ.

1. ವಸ್ತೂಚೆ ಮಾಗಣಿ ಆನಿ ಪೂರಣ ಪೊಳೋನು ಡ್ಯೂಟಿ ಚsಡೂಣೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಡ್ಯೂಟಿ ಯೆಣಾವಳಾಕತಿರ ಘಾಲ್ಚಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಜಾತ್ತಾ.

2. ದೇಶೀವಸ್ತೂಕ ವಿದೇಶೀವಸ್ತೂನ ಬಝಾರಾಂತು ಮಾರ ದಿವ್ಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತೂಚೆವ್ಯೆರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಘಾಲ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಮೋsಲ ಚೊಡೋಚೆ ಡ್ಯೂಟೀಕ ರಾಕವಣೇಂಚಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಭಾರತಾಕ ಕಚ್ಚಾ ಪೆಟ್ರೋಲು ಆಮದು ಕೋರ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥರಾರಿ ಕಚ್ಚಾ ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕಾಂತು ವಿಕ್ಚೆ ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಿ. ಕಚ್ಚಾ ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋsಲ ಆಜಿ ಊಣೆ ಆಸ್ಸ. ಫಾಯಿ ಉಣೇ ವರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಆತ್ತಂ ಮೋsಲ ಊಣೆ ಕೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕಚ್ಚಾ ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆ ಮೋsಲ ಚಳ್ಳೇಲೆ ವೆಳಾರಿ ಬಂಕಾಂತು

ಮೋಽಲ ಚಽಡ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಚಳ್ಳೇಲೆ ಮೋಽಲ ಸಹಿಸೂಚಾಕ ಚಽಡ ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸರಕಾರ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಚಳವಳ

ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ವಾಪರಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಗಾಂಧೀನ ಚಳವಳ ಪ್ರಾರಂಭ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ. ಗಾಂಧೀನ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಜನಾಂಕ ಕಶ್ಶಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ವಿಶ್ವಾಸಾಂತು ಹಾಡ್ಲೆಂ? ಗಾಂಧೀನ ಸಾಂಗ್ಲೆ ತಕ್ಷಣ ಜನಾನಿ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರ ವಾಪರೂಂಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರ ಸಕ್ಕಡ ಉಜ್ಜಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಜಳ್ಯೆಲೆಂ.

ಗಾಂಧೀಲೊ ಪ್ರಭಾವು ಮುಖಾರೀಲೊ ಪ್ರಭಾವು. ಗಾಂಧಿ ಭಾರತಾಕ ಮುಖಾರಿ ನಾತ್ತಿಲೆ ಕಡೇನ ಮುಖಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಯ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಸಾಂಗೀಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ತರ ಮುಖಾರೀನ ಸಾಂಗೀಲೆವರಿ ಪಾಲನೇಂಕ ಯೋಗ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಆತ್ತಂ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಆಮ್ಗೇಲೊ ಮುಖಾರಿ. ಮೋದೀನ ಖಾದಿ ಘಾಲಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ನು ಘಾಲೂಂಕ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದೀನ ವಿದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ವಾಪರುನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗನಿ.

ಗಾಂಧೀ ಸಕ್ಕಡ ವಾಜ್ಜೀಲೊ ಮನಿಷು. ತಾಣೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ವಾಜ್ಜೂನು ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಸತ್ಯ ಆನಿ ಅಹಿಂಸಾ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಕಽರ್ನಿ ಮ್ಹೊಣು ಗಾಂಧೀನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ಸತ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಸ್ವೀಕಾರ ಕಽರ್ನಿ.

ಭಾರತಾಂತು ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕೋಚೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತನೇರಿ ರಾಬ್ಲಾಂ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಂಕ ವ್ಯಾರಾಂತು ಸತ್ಯಾಕ ಆನಿ ಅಹಿಂಸೇಕ ಸ್ಥಾನ ದಿಸ್ಸಽನಾ. ಖಂಚೇಯಿ ವ್ಯಾಪಾರೀನ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಮ್ಹಾಲು ದೋಷರಹಿತ ಏಕಯಿ ದೋಷಯುಕ್ತ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲಿ ಪಂಚಾದೀಕಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಕರ್ನಾಂತಿ. ತಾನ್ನಿ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ಮಾಗಣೇರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಮೋಽಲ ತಾಜ್ಜೆ ಗುಣಾರಿ ಅಥವಾ ಅವಗುಣಾರಿ ಹೊಂದೂನು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಣಾಂತಿ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಗಿರಾಕೀಲೊ ನ್ಹಂಯಿ. ತುಷ್ಟಿಗೂಣು ಮ್ಹಾಲಾಚೊ. ಮ್ಹಾಲು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತು ಜಾವ್ನು ಆಸ್ತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ತುಷ್ಟಿ ಆನಿ ನಾತುಷ್ಟಿ ಜಾವ್ಚಿ ಕಶ್ಶಿ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾಲೆ ಪಾಯಧರ್ತಲೆ ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಉಲ್ಲೈನಾಂತಿ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲಾಕ ಮಾಗಣಿ ಭಾರತಾಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೆಳ್ಳೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ. ಹಳುಹಳೂ ಜನಾನಿ ಖಾದಿ ಚೋಗೊ ಘಾಲ್ಚೊ ರಾಬ್ಲೋನು ಮುಂಬೈಂತು ಮಿಲ್ಲಾಂತು ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾವ್ಚೆ ಶರ್ಟಾ ಆಂವ್ಗಲ್ಯಾಕ ಪಸಂದ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಆತ್ತಂ ರಾಜಕಾರಣಿಸಮೇತ ಖಾದಿ ನೆಸ್ಸಽನಾ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ವಾಪರಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಆರ್ತಾಂ ನಾರೊ ಆಯ್ಕೂಂಕ ಪಡ್ತಾ. ವಿದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ದುಡ್ಡು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಂಕ ಪಸಂದ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಂತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ, ವಿದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ಆಮದು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರಕಾರಾಕ ಆಮದು ಡ್ಯೂಟೀಚೊ ಆದಾಯು ಚಡ್ಡ ಜಾತ್ತಾ. ಭಾರತಾಂತು ತಯ್ಯಾರಿ ಜಾವ್ನೊ ಮ್ಹಾಲು ವಿದೇಶಾಂತು ವಚ್ಚನಾ ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿದೇಶಾಚೆ ಸರಕಾರಾನ ಭಾರತಾಚೆ ಮ್ಹಾಲಾವೈರಿ ವಿಪರೀತ ಆಮದು ಡ್ಯೂಟಿ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ.

ವಿದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ಉಂಚಿ ಮ್ಹಾಲು ಜಾವ್ಚಾಕ ಕಾರಣ ವಿದೇಶಾಚಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಉತ್ಪಾದನೇಂತು ದಿವ್ಚೆ ಧ್ಯಾನ ಆನಿ ಲಕ್ಷ ಕಾರಣ. ವಿದೇಶ ಏಕ ಜಗತ್ತಾಚೆ ಭಾಗ. ಜಗಾಂತುಲೇಂಚಿ. ವಿಂಗಡ ಗ್ರಹಾಂತುಲೆ ನ್ಹಂಯಿ. ವಿದೇಶಾಚೆ ಜಣ್ಣ ಭಾರತೀಯಾಂಗೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ಕೇಚಿ ಖಾತ್ತಾತಿ, ಪಿತ್ತಾತಿ, ನಿದ್ದತಾತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ತಾನ್ನಿ ಮಾನವಜಾತಿಚೇಚಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಂತು ದೋಷ ನಾತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ. ರಫ್ತು ಕೊರ್ಚೊ ಮ್ಹಾಲಾರಿ ವಿದೇಶಾಚೆ ಉತ್ಪಾದಕ ವಿಶೇಷ ಧ್ಯಾನ ದಿತ್ತಾತಿ.

ಚೈನಾದೇಶ ಇಂಡಿಯಾದೇಶಾಚೆವರೀಚಿ ದುರ್ಬಳೆಂ ದೇಶ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಭಾರತಾಕ ರಫ್ತು ಕೊರ್ಚೊ ಸಾಮಾನು ಕಿತ್ಲೊ ಚಂದುಆಸ್ತಾ! ಕೀ ತೋಚಿ ಮ್ಹಾಲು ಭಾರತಾಂತು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ದೋಷು ಆಸ್ತಾ. ಇತ್ಯಾಕ ತಶ್ಶಿ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸುರ್ವೇಕ 'ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ವಾಪರಾತಿ' ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ತಲ್ಯಾಂಕ ನಿಮ್ಗೂಕಾ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲು ವಾಪರಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗನಾತ್ತೀಲೇಂಚಿ ಆತ್ತಂ ಬಾಬಾ ರಾಮದೇವಾಲೆ ಕಾರ್ಖಾನೇಂತು ಜಾವ್ನೊ ಮಸ್ತು ವಸ್ತು ದೇಶಾಂತು ವಿಕ್ಕುನು ವತ್ತಾ. ಬಾಬಾ ರಾಮದೇವಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಂತು ಕಸ್ಸಲೆ ಕೆಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೋಣು ಪಳೈನಾತ್ತೀಲೇಂಚಿ ಸಾಂಗೂಯೇತ. ತಾಣೆ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ದೊವ್ರೋನ್ಸು ಘೆತ್ಲ್ಯಾ. ತಾಣೆ ದೋಷರಹಿತ ಮ್ಹಾಲು ಮಾಂತ್ರ ಪ್ಯಾಕ್ ಕೋರ್ನು ಬಝಾರಾಕ ಧಾಡ್ಡೆಂ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮ್ಹಾಲಾಚೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ ಪಳೈಲ್ಯಾರಿ ಘೇವ್ಯಾಂ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ಮೊಲ್ಲಂ ಊಣೆ ನಾ. ಭಾರೀ ಚಡ್ಡ ನಾ. ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಉತ್ಪಾದನ ಘಟಕಾಚೊ ಸಹಾಯಕು ಭಾರೀ ಬುದ್ಧಿವಂತುಸೋ ದಿಸ್ತಾ.

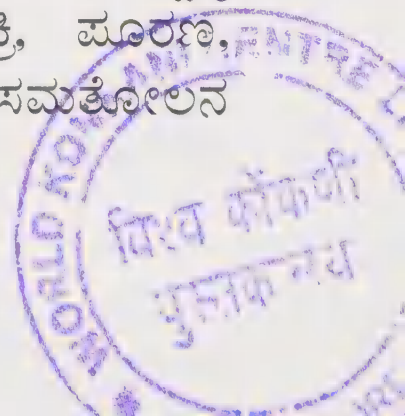
ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ತೇರಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಕನಡಾಚಿ ಕೊಂಡಿ

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ಗೋಂಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಮಲಬಾರತಾಂಯಿ ವಿಸ್ತಾರ್ಲಾಂ. ಕನಡಾ (ಕನ್ನಡ, ಕೆನರಾ) ಪ್ರದೇಶಾನ ಮುಕಾರಿ ವಚ್ಚನಾತಶ್ಶಿ ಘೂಢೆಢೋರ್ನು ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜಃಣ ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಕೊಂಡ್ಯೊ ಘಾಲ್ತಾತಿ. ಘೂಢೆಢೋರ್ನು ಘಾಲ್ತಃ ಆಸ್ಸತಿ. ಕೊಂಡಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮುಕಾರಿ ವೊಚ್ಚೂಂಕ ಏಕಯಿ ಮಾಕ್ಷಿ ವೊಚ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ ತಸ್ಸಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಕನಡಾಚೆ ಸುತ್ತೂ ಖಂಯಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕೊಂಡಿ ಆಶ್ಶೀಲಿಂತಿ. ಆತ್ತಂಯಿ ಕನಡಾಂತು ವ್ಹೈರಿ ಪೋಡ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಿಕೇ ವ್ಹೈರಿ ಪಳ್ಳೆ ಕೂಡ್ಲೇ ಜಾಮ ಮೆಳ್ತಾ. ವ್ಹೈರಿ ವತ್ತಃಲ್ಯಾಕ ಪೀಳ್ನು ಕಾಡ್ತಾತಿ. ಚಿಡೈತಾತಿ. ನೆಲಾರಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ರಸ್ತ್ಯಾಕ ಆಡ ಯೆತ್ತಾತಿ. ಗರ್ದಿ ಕೋರ್ನು ಮಾರ್ಗು ಬಂದ ಕರ್ತಾತಿ. ಉದ್ಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬುಡ್ಡೋನು ದಾಬ್ಬೂನು ದವ್ವರ್ತಾತಿ. ಆಕಾಶಾರಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜೊರಾಃನ ಘೂಂಕೂನು ಉಡ್ಡೈತಾತಿ. ಖಂಯಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಬರ್ಕತ ನಾ ಅಶ್ಶೀ ಜಾತ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ. ಆತ್ತಂಯಿ ತಶ್ಶಿ ಜಾತ್ತಃ ಆಸ್ಸ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರದೇಶಾಂಚೆವರಿ ನಾ. ಪೂರ್ವಾಕ ಸಮುದ್ರು ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಕ ಘಾಟ (ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ). ಉತ್ತರಾಕ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂಕ ವಾಟ ಆಸ್ಸಃ. ವಾಟ ವ್ಹಿಸ್ಕಃಳ ಆಸ್ಸಃ. ಭಾಸ ಮಾಂತ್ರ ವೆಗ್ಗಿಚಿ. ಕನಡಾಚೆ ಭಾಷೇನ ಘಾಲ್ಲೇಲಿ ಕೊಂಡ್ಯೊ ಪಾರ ಕೊರೂಂಕ ಕಷ್ಟಜಾಲ್ಲಾಂ. ಕನಡಾಚಿ ಭಾಸ ಕನ್ನಡವೇ? ತುಳುವೇ? ಕೊಂಕಣೀವೇ? ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ವೇ? ಆಮ್ಮಿ ಆಮ್ಗೇಲಿ ಭಾಸ ಖಂಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಸುರ್ವೇಕ ನಿಶ್ಚಯ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡಾನಿ ಎಕ್ಕೇಚಿ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೈಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಯೆತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಸಾಧ್ಯನಾ. ತುಃಳು ಉಲ್ಲೈತಲ್ಯಾಂಕ ತುಃಳೂರಿ ಮೋಗು ಚಃಡು. ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲ್ಯತಲ್ಯಾಂಕ ಖಂಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲೋಚೆ ಆನಿ ಬೊರೋಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಗೊಂದೊಳು ಜಾತ್ತಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಾಲಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಂಗಡಿ ಆನಿ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲಿ (ಕೊಂಕ್ಣೊ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಂಗಡಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷಾರಿ ಕೋಣಾಂಕಯಿ ಮೋಗುನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಚೆಡ್ರೂವಂ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನಃಚಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೊರ್ಚೆಂ ಆವಶ್ಯಕ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ತಾತಿ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ತಃನಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪೇಗಾಕ ಯೇನಾ. ಮಾಗಣಿ, ಮೋಃಲ, ವಿಕ್ರಿ, ಪೂರಣ, ತುಷ್ಟಿಗೂಣ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಸೀಮಾಂತ ಮಟ್ಟು, ಬಝಾರೀ ಸಮತೋಲನ

ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕನಡಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾಯ್ನಾ.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯಾಪಾರಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕ್ರಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನ, ಆಂವ್ಗಲ್ಯಾಂಚೆ ಉತ್ಪಾದನ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ, ಲೋಹಾಚೆ ವಸ್ತೂಚೆ ಉತ್ಪಾದನ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಾಚೆ ಗುಣಾವಗೂಣ. ರಸ್ತೊ, ಸಾಂಕೋವು, ವಾಹನಾಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಜಲಯಾನಾಂಚೆಂ ಸೌಕರ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೋರ್ಕಾ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆಡಳಿತಾಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಜಾವ್ಚೊ ವ್ಯಾಪಾರು ಆನಿ ವಿದೇಶಾಚೊ ವ್ಯಾಪಾರು, ವ್ಯಾಪಾರು ಕೊರೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಆನಿ ಜಾತೀಯ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿನಿಯಮು, ವ್ಹಾಡೀರ್ಕೇಕ ಆನಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಶ್ರಾದ್ಧಾಕ ಆನಿ ದಾನ ಕೊರೂಂಕ ಜನಾಂಕ ಸುವಿಧಾ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಷ್ಕಾರು, ಚೆರ್ಡೂವಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಂಚಿ ಸುವಿಧತಾ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಆನಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕಲಾವಿಧಾನಾಂಚೆ ನವಶೋಧನ ಕೊರೂಂಕ ಸುವಿಧತಾ, ದುಡ್ವಾಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕಳ್ತಾ.

ಆರ್ಥಿಕ ಚರಿತ್ರೆ

ಕನಡಾ ಏಕ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮಸ್ತಕಾಳ ಆದಿವಾಸಿ ಜಮಾತೀಚೆ (ಪಂಗಡಾಚೆ) ಲೋಕ ಕನಡಾಚೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ತಾಕ್ಕೂನು ದೂರ ತಾಂಗೇಲಿ ಹಟ್ಟಿ, ಖೋಂಪ, ಕುಟೀ, ಝೋಪಡೀ, ಗುಡಿಸಲು, (ಝೋಪಡಪಟ್ಟಿ), ಇತ್ಯಾದಿ ಘsರ ಬಾಂದೀತಲೀಂತಿ. ಸಮುದ್ರಾಚೆಬದಿsನ ಸಮುದ್ರಾಲಾಗ್ಗೂನು ಬಾಂದೀನಾಂತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಜಗತ್ತಾಂತುಲೆ ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಜsಣ ಕನಡಾಂತು ಸಮುದ್ರಾವಾಟ್ಟೇರಿ ನಾವೇನ ಯೇವ್ನು ಆದೀವಾಸೀನ ರಾಬ್ಬೀಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ತಾಂಗೇಲೆ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರ ಲೂಟಿ ಕೋರ್ನು ದಾರ್ಲೆ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ ಜೀವ್ಶಿ ಮಾರ್ನು ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ ವ್ಹಾವ್ನು ವ್ಹರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಜಗತ್ತಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ನಾವಂ ಸಮುದ್ರಾಂತು ದೂರ ಲಂಗರ ಘಾಲ್ನು ರಾಬ್ಬೂನು ಸಾನಸಾನ ತೆಪ್ಪಾಂಕ ಮಾಂತ್ರ ಭೂಂಯ್ಚೆ ತಟಾಕ ಹಾಡ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಕೆಲವು ಪಟಿ ಧಾ ಬಾರಾ ತೆಪ್ಪಾಂಕ ಎಕ್ಕsಪಟಿ ಧಾಣು ತಾಂತೂಲ್ಯಾನ ಶೆಂಬರಿ ದೊನ್ಶಿ ಜಂಗಲೀ, ಘಟೀಂಗ, ಅಮಾನೂಸ ಗೋರೆ, ಕಾಳೆ, ತಾಂಬ್ಡೇ ವಿಚಿತ್ರ ಪೋಶಾಕ ಘಾಲ್ಲೇಲೆ ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸ ಮನೀಷ ತಟಾರಿ ಯೇವ್ನು ಬೇsಲಗಾಮ್ ಮನಮಾನೀ ಖಂಚೇಯಿ ಭಂಯಯs ನಾತ್ತೀಲೆಂ ಗಾಂವ ಪೂರಾ ಲೂಟಿ ಕೋರ್ನು ಝೋಪಡೀ ಸಕ್ಕಡ ಜೊಳೋನು ಘಾಲ್ನು ನಾಶ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಝೋಪಡೀಂತು ಶಿಜ್ಜೋನು ತಯ್ಯಾರಆಶ್ಶೀಲೆ ಶೀತ

ರಾಂದಯೀ ಜೇವ್ನು ಸೂರು ಪೀವ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಾಪಾಸವತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಹೆರ್ದೀಸು ಗಾಂವಾಂತು ವಾಂಚೂನು ವರ್ಲೋಲೊ ಕೋಣಯಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಕಷ್ಟಾನ ತಾಗ್ಗೆಲಿ ಝೋಪಡೀ ಸ್ಽಮಕೋರ್ನು ಬಾಂದೂನು ಜೀವನ ಲಕೈತಾಶ್ಶೀಲೊ.

ಕನಡಾಚೆ ಸಮುದ್ರ ತಟಾರಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೋಡ ನಾಂವ ಭೂಂಯ್ಕ ಲಾಗ್ಗೂನು ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಬದೀನವರೇಕ ಯೆವ್ಚಾಕ ಜಾತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಕೆಲವು ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಬಂದರ ಮ್ಹೋಣು ಕೂರ್ನು ಭಾಯ್ಲೆಗಾಂವ್ಚೊ ಲೋಕು ರುಕ್ಕಾಡೆಖಾಂಬ್ಯಾಚೆ, ಮಾತ್ಯೇಚೆ ವೊಣ್ತೆ ಆನಿ ಮಡಲಾಚೆಮಾಡ ಘಾಲ್ಲೇಲೆ ಕಟ್ಟಽಣ ಬಾಂದೂನು ತೇಂ ಘಽರ ಮ್ಹೋಣು ತಾಂತು ರಾಬ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಅಶ್ಶೀ ಬಂದ್ರಾರಿ ಘಽರಕೋರ್ನು ರಾಬ್ತಲ್ಯಾಂಕ ರಾಂದಪ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ರಾತ್ತಿ ಸಾಂಗಾತಿ ನಿದ್ದೋಚಾಕ ಆದಿವಾಸೀ ಬಾಯ್ಲಮನೀಷಿ ಕೋಣಯಿ ಏಕ್ಕಿ ಮೇಳ್ತಽಆಶ್ಶೀಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಚೆರ್ಡು ಆವ್ಸೂಲಿ ಭಾಸ ಶಿಕ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತಾಜ್ಜಿ ಜಾತಿ ಆವ್ಸೂಲಿ ಅಥವಾ ಬಾಪ್ಸೂಲಿ ಜಾತಿ ಜಾತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲಿ.

ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡು ಅಸ್ಸಲೊ ಏಕು ದಳ್ಳಾಳಿ ಆಸ್ತ ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಧಾ ವ್ಯಾಪಾರೀಲೆ ಧಾ ಜಽಣ ದಳ್ಳಾಳೀ ತಾಂಗೇಲೆ ಧಾ ದಫ್ತರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಂಗೇಲೆಂ ಧಾ ಘಽರ ಬಾಂದೂನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ತಾಂಗೇಲಿ ಬಾಯ್ಲೊ ತಾಂತು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಲೀಂತಿ. ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಧಾ ಘರ್ಕಡೆ ಪನ್ನಾಸ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಜಾಲ್ಲೇಲಿಂ ತಾನ್ನಿ ಹೋಡ ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಂಕಾ ವ್ಹಾಡೀಕ ಜಾಲ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಂಕ ಪಾಂಯ್ಶಿ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ತೀಸ ವರ್ಸ ಭಿತ್ತಽರಿ ತೇ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಧಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಕಡೇನ ಪಾಂಯ್ಶಿ ಘಽರ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಸಾಠಿ ವರ್ಸ ಭಿತ್ತಽರಿ ಏಕ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 5000 ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಏಕಶತಮಾನಾಂತು ಧಾ ತಸ್ಸಲೆ ಬಂದ್ರಾರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 100000 (ಏಕ ಲಕ್ಷ) ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸಗ್ಳೇ ಕನಡಾಂತು ಏಕ ಶತಮಾನಾಂತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಚೊ ಅಂದಾಜ್ಹೊ 10000000 (ಏಕ ಕೋಟಿ) ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹೇ ಜಽಣ ಸಕ್ಕಡ ಭಾಯ್ಲೆಗಾಂವ್ಚೊ ಲೋಕು. ಭಾಯ್ರತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಜನಾನಿ ಆದಿವಾಸೀಲೆ ಜಾಗ್ಯಾಂತು ರಿಗ್ಗೂನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಆತ್ತಂ ಕನಡಾಚೆ ಶುದ್ಧ ಆದಿವಾಸೀ–ಪಂಗಡಾಚೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಳೂಹಳೂ ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಭಾಯ್ರತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಲೋಕಾಲಿಂ ಚೆರ್ಡೂವಽಂಚಿ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಆತ್ತಂ ಕೊಣಾಲೋಯಿ ಗುರ್ತು ಕಳ್ನಾ.

ಭಾಯ್ರತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು ಘಟೇಂಗ ನ್ಹಂಯಿ. ಚಾಂಗ ಗುಣಾಂಚೊ ಲೋಕೂಯಿ ಭಾಯ್ಲೆ ಗಾವಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಕೆಲವು ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನಿ ಕನಡಾಕ ಯೆತ್ತಽನಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ತಾಂಗೇಲೆ ಜಾತೀಚೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಲೀಂತಿ.

ಕಡೇರಿ ಭಾಯ್ಲೆ ಜಽಣ ಕೋಣ ಭಿತ್ತವ್ಯೆಲೆ ಜಽಣ ಕೋಣ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಅಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಆದಿವಾಸಿ–ಪಂಗಡಾನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ತೂಳು ಭಾಸ ದೊವ್ರೋರ್ನು ಘೆತ್ಲಿ. ಭಾಯ್ರತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲ್ಯಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆಫರ್ಕಡೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಮಲಯಾಳೀ, ರೋಮನ್ನ, ಫಾರ್ಸಿ, ತಮಿಳ, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠೀ, ಹಿಂದೀ, ಉರ್ದೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೋಚೆ ರಾಬ್ಬೈನಿ.

ಕನಡಾಚೆ ಬಂದ್ರಾರಿ ವ್ಯಾರು ವಾಡ್ಲೊ. ವ್ಯಾಪಾರೀ ಜನಾಲೆ ಪಂಗಡ ವಾಡ್ಲೆಂ. ರುಕ್ಕಾಡ, ಚರ್ಮ, ಮಾಸ, ಮಾಸ್ಳೀ, ನಾರ್ಲು, ನಾರ್ಲೇಲ ತ್ಯಾಲ, ಭಾತ, ಘೋವು, ಮೀರಿಂ, ಮಿರ್ಸಾಂಗ, ಯೇಳು, ಲವಂಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆದಿವಾಸಿ–ಪಂಗಡಾಂಚಾಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ–ಪಂಗಡಾಚಾನಿ ಉಣೇ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ನು ಹೋಡಹೋಡ ನಾಂವೇರಿ ಘಾಲ್ನು ವಿಂಗಡ ದೇಶಾಕ ಹೋರ್ನು ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ಕೆಲ್ಲೊ. ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಾಂಕ ವ್ಯಾಪಾರೀನಿ ಭಾಯ್ಲೊಗಾಂವ್ಚೊ ವಸ್ತೂ ಹಾಣು ವಿಕ್ಲೊ.

ಆದಿವಾಸೀ–ಪಂಗಡಾಚೆ ಪೈಕಿ ಏಕು ಸವಾಯಿ ಬುದ್ಧೋಂತು ಸದಸ್ಯು ಪಂಗಡಾಚೊ ಮುಖಿಯಾ (ಮುಖ್ಯಸ್ಥ) ಜಾಲ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಏಕ ಹೋಡ ಸೈನ್ಯ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಈಟಿ ಉಡ್ಡೋಚಾಕ, ಪೆಸ್ಕಾತಿ ಘಾಲೂಂಕ, ಖಡ್ಗಾನಿ ರುಂಡ ಕಾತ್ತೋರ್ಚಾಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ಥೋಡೇ ಚೆರ್ಕ್ಯಾಂಕ ಶಿಕೋನು ಸೈನ್ಯ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಸೈನ್ಯಾಂಕ ಪಗಾರು ದಿಲ್ಲೊ. ತಾಂಕಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ರಾತ್ರಿ ವೊಚ್ಚೂನು ಭೇಟೂಂಕ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇಲ್ಲಿ. ಸೈನಿಕಾನಿ ವ್ಹಾಡ್ಡೀಕ ಕೋರ್ನು ಘೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣಾಲೊ ಮುಖಿಯಾ. ಮುಖಿಯಾಕ ಥೊಡೇಲೋಕಾನ ತೋ ತಾಂಗೇಲೊ ರಾಯು ಮ್ಹೊಣು ಆಯ್ಕೂನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ರಾಯು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯ ಘೇವ್ನು ಲಾಗ್ಗೀಚೆ ಗಾಂವಾಂತು ಯುದ್ಧ ಕೋರ್ನು ತೇ ಗಾಂವ್ಚೆ ದಾರ್ಲೆ ಮನ್ಶಾಂಕ ಜೀವ್ಶಿ ಮಾರ್ನು ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಉಕ್ಕೋಳ್ನು ಹಾಳ್ಳೆಂ. ರಾಯು ಘಟ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ರಾಯ್ಯಾನ ಸಾಂಗೀಲೆತಶ್ಶಿ ಆದಿವಾಸಿ–ಪಂಗಡಾಚೆ ಹರ್ಯೇಕ ಸದಸ್ಯು ಆಯ್ಕತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಕೋಣ ರಾಯ್ಯಾಕ ಉರ್ಟಿ ರಾಬ್ಲೊಕೀ ತಾಕ್ಕಾ ಗಳ್ಯಾಕ ರಾಜ್ಜು ಬಾಂದೂನು ರುಕ್ಕಾಕ ಲಾಂಬೈತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಜಾಲ್ಲೆನವೇಂ?

ಆದಿವಾಸೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಆದಿವಾಸೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕಶ್ಶಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಕೋಣಽಯಿ ಪಳೈಲಾವೇಂ? ಜಗತ್ತಾಚೆ ಚರಿತ್ರೆ ವಾಜ್ಜೂನು ಆದಿವಾಸೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕಶ್ಶಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಅಂದಾಜ್ಳೊ ಕೋರ್ನು ಸಾಂಗೂಯೇತ.

ಆದಿವಾಸೀ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ರಾನ, ನ್ಹಂಯ್ಯೊ, ತಽಳೆಂ, ಸಮುದ್ರು, ಆಕಾಶು, ಸೂರ್ಯು, ಚಂದ್ರು ಆನಿ ನಕ್ಷತ್ರ. ತಾಂಗೇಲಿ ಝೋಪಡಿ. ಸುರ್ವೇಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಲಜ್ಜೇಕತಿರ ಏಕ ಕೇಳೀಪಾನ ಕುಟ್ಟಾಚೆ ಸುತ್ತೂ ಬಾಂದೂನು

ಘೆತ್ತಾತಿ ಆಶ್ರೀಲೀಂತಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ನಾಂವೇರಿ ಆಯ್ಯೀಲೆ ಕೆಲವು ಲೋಕಾನಿ ತಾಂಕಾ ಆಂವ್ಗಽಲೆ ಹಾಣು ದಿಲ್ಲೆಂ. ಏಕ ಆಂವ್ಗಽಲ್ಯಾಕ ಏಕು ಮೂಡಿ ಕಾಂದೂಲು ದೀವ್ನು ಆದಿವಾಸೀ ಲೋಕು ಸಾಟ್ಟ್ಯಾ ವ್ಯಾರು ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ರೀಲೀಂ.

ವೃತ್ತಿ ಆನಿ ಜಾತಿ

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಂತು ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಂಕ ಉದರೋಪಾಯ ಚುಕ್ಕೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಏಕ ಮನ್ಶ್ಯಾನ ಏಕಿ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹೊಣುಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆನ್ನೇಕ ಮನ್ಶ್ಯಾನ ಯೇವ್ನು ಸುರ್ವೇಚಾಲೆ ವ್ಯಾರಾಕ ಭಾಧಾಘಾಲ್ನು ಸುರ್ವೇಚಾಲೊ ವ್ಯಾರು ತಾಂಡೂನುಘೇವ್ನು ಸುರ್ವೇಚೆ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ ಕೊಕ್ಕೊ ಮೇಳ್ನಾತಶ್ಶಿ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಹೇಂ ನಕ್ಕಿ ಕೊರೂಂಕ ಕನಡಾಚೆ ಆದಿವಾಸೀ ರಾಯ್ಯಾನಿ ವೃತ್ತೀಕ ಜಾತೀಚೆ ನಾಂವ ಚಾಬ್ಬೈಲೆಂ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ರುಕ್ಕಾಡೇಕಾಮ ಕರ್ತಲೆ ಲೋಕಾಂಕ ಬಡಗಿ ಜಾತೀಚೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಏಂಗಡ ಜಾತೀಚಾನ ರುಕ್ಕಾಡೇಚೆ ಕಾಮ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಆಜ್ಞೆ ದಿಲ್ಲಿ. ಬಡಗಿ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಬಡಗೀಚೆ ವರ್ಲೊ.

ವೃತ್ತೀಚೆ (ಜಾತೀಚೆ) ಜನಾಂಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಂಕಾ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಜಾಗೊ ದೀವ್ನು ತಾನ್ನಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಒಟ್ಟು ರಾಬ್ಬೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ತಿಜೋರೀಕ ವ್ಹಾರ್ಡೀಕೇಕ ದಿವ್ಚೆಂ ಕಽರ ತಾಂಗೇಲೆ ಜಾಗ್ಯಾಂತು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಬಾಂದೂಂಕ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಖಂಚೊ ಧಂಧು ಪ್ರಜೇಂಕ ಉಪೇಗಾಕ ಪಡ್ತಽಕೀ ತೋ ಧಂಧೊ ಕರ್ತಲೇ ಜನಾಂಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ವಲಸೆ ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಬೂಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲ್ಲಿ. ತೇ ಜಾಗ್ಯಾಂತು ಏಕ ತಽಳೆಂ ಖೋಂಡೂನು ಉದ್ಕಾಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಏಂಗಡ ಸಕ್ಕಡ ಸುವಿಧಾ ಕೋರ್ನು ದೀವ್ನು ತಾಂಗೇಲೆನಿಮ್ಮಿತ್ತ ರಾಜ್ಯಾಕ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಸುರ್ವೇಕ ಆದಿವಾಸೀಪೈಕಿ ತೊಂಡೆ ಕೊರಗ ಮ್ಹೊಣು ಆಶ್ರೀಲಿಂತಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಏಕ ಆದಿವಾಸೀ ಕೊರಗ ರಾಯ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾಂತು ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಧ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ ಸೈನಿಕಾಂಕ ಬಿಲ್ಲವ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾನಿ ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಬಿಲ್ಲವ ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಕೊರಗ ರಾಯ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆನಂತರ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ರಾಯು ಬಿಲ್ಲವ ಜಾತೀಚೊ ಆಶ್ರೀಲೊ.

ಬಿಲ್ಲವ ರಾಯ್ಯಾನ ಬಂದ್ರಾರಿ ಆಶ್ರೀಲೆ ಭಾಯ್ರ ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಜನಾಲೆ ಒಟ್ಟು ದೋಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲಿ ಜೀವನವಿಧಾನ ಅನುಕರಣ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಕೇಸು ಕಾತ್ತೋರೂಂಕ ಆನಿ ಖಾಡ ಬೋಳು ಕೊರೂಂಕ ಹಜಾಮು ಮ್ಹೊಣು ಏಕಿ ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಆಂವ್ಗಽಲೆಂ ಉಂಬೋಳೂಂಕ ಏಕ ಮಡಿವಾಳ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಘಽರ ಆನಿ ಹಿತ್ತಽಲ ಸ್ವಚ್ಛ ಕೊರೂಂಕ ಏಕ ಮ್ಹಾರಿಹೊಲೆಯ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಮೇಲಾಂಟಿ, ಮುಗ್ಗೇರ ಆನಿ ಮುಂಡಾಲ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ
ಸ್ವಲ್ಪ ಜಽಣ ಸಮುದ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ ಪಂವೈಂ (ಹವಳ) ಕಾಣು ಹಾಣ
ರಾಯ್ಯಾಂಕ ವಿಕ್ಚೆಂ ಕೋರ್ನು ಮುತ್ತುರತ್ನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ಜಾತೀಂ
ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ (ಝುಳ್ಕೆಂ) ಧೋರ್ನು ವಿಕ್ಚೊ ವ್ಯಾರು ಹೋಡು ಜಾಲ್ಲೊ.

ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಸಮುದ್ರಾಂತು ನ್ಹಂಯ್ಯು ಆನಿ ತಳ್ಯಾಂತು ಈಜ್ಚೂನು ಆಸ್ಸೂಚ
ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿ. ಜಗತ್ತಾಂತು ಜೀವೀಲೆ ಆವಿಷ್ಕಾರಾಂತು ಏಕ ಮುಖ
ಮ್ಯಾಟ (ಸ್ಟೆಪ್). ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚಿ ಆಸ್ಸತಿ. ತಿಮಿಂಗಿಲ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 3-
10 ಮೀಟರ್ ದಿಗ್ಗಾಯಿಚೆ ಝುಳ್ಕೆಂ. ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಘಾಟ್ಟಾರಿ ಝುರೀಂತು
ಉಗಮಾಂಕ ಯೇವ್ನು ದೆಂವ್ಡೇಂತು ಸಕಲ ಹೋಳ್ನು ಕಡೇರಿ ಸಮುದ್ರಾ
ಮೆಳ್ಚ್ಯೊ ಅನೇಕ ನ್ಹಂಯೊ ಆಸ್ಸತಿ. ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಆನಿ ಉಳ್ಳಾಲ ಮ್ಹಳ್ಳೇ
ಗಾಂವಾಂಚೆ ಮಧ್ಯೇಂತು ಸಮುದ್ರಾಕ ಕೂಡ್ಚೂಚಿ ಹೋಡಿ ನ್ಹಂಯಿ ನೇತ್ರಾವತಿ
ಗುರುಪುರ ನ್ಹಂಯಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಯು ಮೆಳ್ತಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಸುವರ್ಣಾ, ಸೀತಾ
ಗಂಗಾವಳಿ (ಗಂಗೊಳ್ಳಿ), ಅಘನಾಶಿನಿ, ಶರಾವತಿ, ಕಾಳಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ
ಘಾಟ್ಟಾರಿ ತಾಕ್ಚೂನು ಸಕಲ ದೇವ್ನು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಕನಡಾ
ದೇಶಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ವಾಸಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾನಿ ಹೇ ಸಕ್ಕಡ
ನ್ಹಂಯ್ಯು ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಧೋರ್ನು ಸಿಜ್ಜೋನು ತಾಂಗೇಲೆ ರೂಢೀಚೆ ಉಕ್ಡೆ ಸಿತ್ತಾ
ಒಟ್ಟು ಖೆಲ್ಲೆಂ. ಸುಕ್ಕಽಯಿಲಿ ಮ್ಹಾಸ್ಳಿ ಸಕ್ಕಡ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಕ ಭಾರಿ
ಇಷ್ಟಾಚೆಂ ಖಾಣ. ಮ್ಹಾಸ್ಳೀಕ ಮಿರ್ಸಾಂಗೇಚೊ ಮಾಸೋಲು ವಾಟ್ಟೂನು
ಮೀಟಘಾಲ್ನು ಸಾರುಕೋರ್ನು ಸಿತ್ತಾಒಟ್ಟು ಜೆವ್ಚೆಂ ದೈನಂದಿನಾಂಚೊ ಆಹಾರು.

ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ದೂರ್ ವೊಚ್ಚೂನು ಬಽಲೆಂ ಘಾಲು
ಧರ್ಲ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ರಾಯ್ಯಾನ ಬಡಗೀಕರಾನ ನಾಂವೆ ಆ
ಮಚ್ವೊ ತಯ್ಯಾರ ಕರಯಿಶೀಲೆಂ. ವಾಲ್ಲೀಚೆ ನಾರಾಚೆಂ ಸೂತ ಕಾಣು ಬಽ
ತಯ್ಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ವಾಶ್ಯಾಚೆಂ ಕಾಂಬೀನ ಕಾಂಟಿ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಧರ್ತ
ಜನಾಂಕ ಖಾರ್ವಿ ಜಾತೀಚೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಕನಡಾಚೆ ದಕ್ಷಿ
ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಧರ್ತಲೇ ಜನಾಂಕ ಮೊಗ್ರಾಂಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿವಿಶೇ
ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಮೊಗ್ರಾಂಚಾಂತು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನಾಂಕ ಮರಕಲ ಮ್ಹೊಣ
ಆಪ್ಪೈತಾತಿ.

ಭೂತ ಆನಿ ದೇವು

ಆದಿವಾಸೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೊ ಕೋಣಽಯಿ ಮೆಲ್ಲೊಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಯಾ
ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮಡ್ಯಾಕ ಪುರ್ಚೊ ಕ್ರಮು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಯೇತ
ಮಡ್ಯಾಕ ಲಾಸ್ಚೂಚೊ ಕ್ರಮು ನಂತರ ಆಯ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂಯೇತ.

ಏಕದಿವಸು ಏಕ ಬುದ್ವಂತಾನ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಏಕ
ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರು ಸಾಂಗ್ಲೊ. "ರಾಯ್ಯಾ, ತುಗ್ಗೇಲೊ ಆಽನು ಮಽರ್ನಿ." ಹೇ

ಆಯ್ಲೊಕನು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಕಾನ ನೀಟ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಬುದ್ವಂತು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತೋ ಭೂತ ಜಾಲ್ಲಾ." ರಾಯ್ಯಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ, "ಕಸ್ಸಲೆಜಾಲ್ಲಾ? ಭೂತ? ಭೂತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ?" ಬುದ್ವಂತು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಭೂತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರೇತ. ತುಗ್ಗೇಲೆ ಅನ್ನಾಲೆಂ ಸತ್ವ. ತೇಂ ಸತ್ವ ಜೀವಂತ ಆಸ್ಸ. ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಾಧಾನ ಕೋರ್ಕಾ. ತೆದ್ನಾ ತೇಂ ಪ್ರೇತ ಸಂತೋಷಾರಿ ಆಸ್ತಾ." ತೆದ್ನಾ ರಾಯ್ಯಾಕ ಭಂಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ರಾಯ್ಯಾನ ಬುದ್ವಂತಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ವಿವರ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ, "ತರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಾಧಾನ ಕಶ್ಶಿ ಕೊರ್ಚೆಂ?"

ತೇಂ ಆಯ್ಲೊಕನು ಬುದ್ವಂತು ನಾಂಚೂಂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಗಿರ್ಗಿರ್ ಘೂಂವ್ಚಾಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಜೋರಾನ ಹಾಸ್ಸೂಂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ರೋಡೂಂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಏಕ ಪಟಿ ಧೊಪ್ಪಾನಿ ನೇಲಾರಿ ಪಳ್ಳೊ. ತಕ್ಷಣ ಉಟಾನು ರಾಬ್ಬೂನು ರಾಯ್ಯಾಕ ಘುರುಘುರು ಕೋರ್ನು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ದೋಳ್ಯಾಂತು ಪಳೈತಸ್ಚಿ ಅಶ್ಶೀ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತಾಕ್ಕಾ ಕೋಪು ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಪಾವ್ಸು ಪಸ್ಣಾ ತಶ್ಶಿ ಕೋರ್ನು ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಕರ್ರೈತಾ ಆನಿ ಆಮ್ಕಾ ಉದ್ದಾಕ ಮೇಳ್ನಾ ತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾ. ಏಕಯ ಉವ್ವಾರು ಯೆವ್ಚೆ ತಿತ್ಲೊ ಪಾವ್ಸು ಪಾಡ್ಯೆತಾ. ತಾಪು ಯೇವ್ನು ಆಮ್ಮಿ ಸಕ್ಕಡ ಮೊರ್ಚಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಕೋಪು ಕಾರಣ ಜಾವ್ಚಾಕ ಪೂರೊ. ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಏಕಿ ಮೂರ್ತಿ ಕೆತ್ತೂನು ಘೇವ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಸಾನ ಭೂತಸ್ಥಾನ ಬಾಂದೂನು ದೀ. ತೇ ಮೂರ್ತೀಕ ಪ್ರತಿದಿವಸು ನ್ಹಾಣೋನು ಗೊಡ್ಡೆಂ ಖಾವ್ಚಾಕ ದೀ. ಏಕು ದಿವ್ವೊ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಏಕಿ ಆರತಿ ದಾಕ್ಕಯಿ. ತಾಕ್ಕಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರು ಕಸ್ರಿ" ಮ್ಹೋಣು ನಾಂಚೂನು ಕುಸ್ತಿಕೋರ್ನು ಗೌಜಿಘಾಲ್ನು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ತೆದ್ದಸನಥೋರ್ನು ಭೂತ್ತಾಂಕ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಆನಿ ಪ್ರಜೇನಿ ಪೂಜಕೊರೂಂಕ ಸೂರುಕೆಲ್ಲೆಂ.

ತಾಪು ಯೇವ್ನು, ಗುಂಟಂ ಸುಜ್ಜೂನು, ಅಥವಾ ಆಂಗಾಂಭಸರಿ ಮುಡ್ಮ (ಸಿಡುಬು) ಜಾವ್ನು ಕೋಣಯಿ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇಂ ಮಾರಿಯಮ್ಮ, ಪ್ಲೇಗಮ್ಮ, ಮಸಣಿಯಮ್ಮ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಮಶಾನಾಂಚೆ ದೆವ್ವಾನಿ ಕೊರೋಚೆ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂನು ತಾಂಕಾ ಪೂಜಾ ಕೆಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ತಾನ್ನಿ ಗಾಂವಾಂತು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ತೋ ರೋಗು ಯೇವ್ನು ಜಿವ್ವಿಮಾರ್ರೈತಾ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ಎಕ್ಕಲಾತಿ ಆನಿ ದ್ಯಾಮವ್ವ ಮ್ಹೋಣು ದೋನಿ ವಿಂಗಡ ದೆವ್ವಾಂಕ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಪೂಜಾ ಕರ್ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗಾಂವಾಂತು ಸಕ್ಡಾಂಕ ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ರೋಗು ಯೆತ್ತಾ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ಹೇ ದೇವೀಲೆಂ ಗೂಡಿ ಬಾಂದೂನು ತೇ ಗುಡೀಂತು ಪ್ರತಿವರ್ಸ ಉತ್ಸವು ಕೊರೂಂಕ ಸೂರುಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾಂತು ಕ್ರಮೇಣ ಅಶ್ವತ್ಥ ರುಕ್ಕಾಕ ವಿಷ್ಣೂಲೆ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಮ್ಹೋಣು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಗೋಳೀರುಕ್ಕಾಕ (ಆಲದ ಮರ) ಮುನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲೆಂ ಘಸರ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ತುಳಸೀಕ ಪೂಜಾ ಆವಶ್ಯಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಗೌ. ಸಾ. ಬ್ರಾ. ಲೋಕಾಂಕ ತುಳಸೀ ಝಾಡ ಚೂಡಿ ಪುಜ್ಜೂಚಾಕ ಆಸ್ಥಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಮನೀಷು ಮೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಸ್ವರ್ಗಾರಿ ಏಕಯಿ ನರಕಾಂತು ವತ್ತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಆನ್ನೇಕ ಸವಾಯಿಬುದ್ದಂತಾನ ಪ್ರಚಾರು ಕೆಲ್ಲೊ. ಪಾಪ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ನರಕಾಂತು ವತ್ತಾ ಆನಿ ಪುಣ್ಯ ಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಸ್ವರ್ಗಾರಿ ವತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಪಾಪ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಆನಿ ಪುಣ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ವಿವರ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಸರ್ಪಾನ ಚಾಬ್ಬೂನು ಖಂಚೋಯಿ ಮನೀಷು ಮೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಫಾತ್ರಾಚಿ ಸರ್ಪಾಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಕೆತ್ತೂನು ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಕಾಟ್ಟ್ಯಾರಿ ದೊವ್ವೊರ್ನು ಪೂಜಕೊರೂಂಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಹೇಂಡೆಂ ಹೋಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸರ್ಪಾಕ ನಾಗ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದವ್ವರ್ಲೆಂ. ನಾಗಾಕ ಪೂಜಕೊರ್ಚೆಂ ಭಾರೀ ಅಗತ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾಂಕ ನಂಬೀಗಜಾಲ್ಲಿ. ನಾಗಮಂಡಲ ಮ್ಹೊಣು ನೆಲಾರಿ ಏಕ ರಂಗೋಲಿ ಚಿತ್ರ ಭೊರೋನು ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತು ನಾಗಾನ ಅಂಗಾರಿ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಏಕ ಮನುಷ್ಯಾನ ಉಚ್ಚ ಶ್ರುತೀರಿ ನಾಗಸ್ವರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಏಕ ವಾಜ್ಜಪಾಚೆ ಆನಿ ಮದ್ದಳೇಚೆ ಸಂಗೀತಾಕ, ಅಂಗಾರಿ ತಾಳೆರುಕ್ಕಾಚೆ ಗೀರಿ ಸಾರೋನು, ಘಷ್ಷೂನು ನಾಂಚೂಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಯ್ಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ನಾಂತಲ್ಯಾಕ ನಾಗಪಾತ್ರಿ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ಏಕು ಹೋಡು ನಾಗು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೊ. ಮಂಜೇಶ್ವರಾಂತು ಗೌಸಾಬ್ರಾ. ಲೋಕಾಲೊ ಏಕ ನಾಗಾಕಟ್ಟೆಂ ಆಸ್ಸ.

ರಾಯ್ಯಾಲೆ ವಂಶಾಚಾಂಕ ಬಾರಗ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ತಾಂಕಾ ಬಂಟ ಮ್ಹೊಣು ಆನ್ನೇಕ ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಬಾರಗ ಆನಿ ಬಂಟ ಜಾತೀಚ್ಯಾಂಕ ಹೋಡಹೋಡ ಗಾದ್ದೆಂ, ತೋಟ, ಆಸ್ಸೂನು ತಾನ್ನಿ ಭಾತ, ನಾರ್ಲು, ಫೊಫ್ಫಳ, ಮೀರಿಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ಸಾಮಾನು ದಾಸ್ತಾನ ಕೋರ್ನು ವೇಳೇರಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಂಕ ರಕ್ಕಂ ಮೊಲ್ಲಾರಿ ವಿಕ್ತಾತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಆನಿ ತೋಟಾಂತು ಕಾಮ ಕರ್ತಲೆ ಜನಾಂಕ ಗುಡಿಸಲು ಬಾಂದೂಂಕ ಜಾಗೊ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ಕಾಮಕೆಲ್ಲೇಲ್ಯಾಕ ತಾಂದೂಲು ಇತ್ಯಾದಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಥೋಡೇ ಆದಿವಾಸೀಂಕ ರೂಕು ಕಾತ್ತೊರ್ಚೆ ಕಾಮ ದೀವ್ನು ತಾಂಕಾ ಮರಕಲ ಮ್ಹೊಣು ಜಾತಿವಿಶೇಷ ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಹೇ ಸಕ್ಕಡ ತೂಳು ಉಲ್ಲೈತಲೆ ಆದಿವಾಸಿಮೂಲಾಚೆ ಜಣ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲಿ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಫರಾಂತು ತೂಳು ಉಲ್ಲಯತಲೆ ಬಂಟ್ರಾಂಚೆ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ರಾಯ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೇತಿ. ತಾನ್ನಿ ಕನಡಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀರಿ ಮಸ್ತ ಪ್ರಭಾವು ಘಾಲ್ಲೊ. ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಬೈಲಾಗಾಡಿ ಆಸ್ತಾಆಶ್ಶಿಲಿ. ಚಕ್ರ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೋರ್ನು ತಾನ್ನಿ ಏಕ ಬೈಲಾಚಿ ಆನಿ ದೋನಿ ಬೈಲಾಚಿ ಗಾಡ್ಯೋ ಬಡಗೀಕ ಆನಿ ಕಮ್ಮಾರಾಕ ಸಾಂಗೂನು ತಯ್ಯಾರಕೆಲ್ಲಿ. ಬೈಲಾಗಾಡಿ ವೊಚ್ಚಾಕ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳೇಂತು ವಾಟ ಖೊಂಡ್ಲಿ. ದೋನಿ, ತೀನಿ ಬೈಲಾಗಾಡಿ ಬದಿಬದೀನ ವೊಚ್ಚಾಕ ಜಾವ್ಶೆ ತಶ್ಶಿ

ಕಡೇನ ರುಂದೂಚಿ ಮಾರ್ಗು ಖೊಂಡ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು
ಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನ ಕsರ್ನಿ. ಬೊರೋಚೆ ಆನಿ ವಾಜ್ಜೂಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ತಾನ್ನಿ
ಹ್ಮಣಾಂಕ ಮಲಬಾರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಹಾಡೋನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ
ತ್ತsನಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಯೆತ್ತsನಾ ತಾಂಗೇಲೆ
ರ್ ಭಗವತೀ ದೇವೀಲೆ ಮೂರ್ತೀಕ ಘೇವ್ನಾಯ್ಲೀಂತಿ. ಭಗವತೀಕ, ನಾಗಾಕ
ಭೂತ್ತಾಂಕ ಪೂಜಾಕೊರ್ಚೆ ವಿಧಾನ ತಾನ್ನಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ನಾಗಾಕ
ತಾ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಕಲ್ಕುಡಾ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಗುಳ್ಗಾ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕೊಡಮಂತಾಯ,
ಬ್ಬರ್ಯ ಮ್ಹೋಣು ಭುತ್ತಾಂಕ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಪೂಜಕೆಲ್ಲಿ.

ಭಗವತೀ ದೇವೀಕ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ,
ಹೋಣು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಜಾತೀಚಾನಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಾಂದೋನು ಪೂಜಾ ಕೆಲ್ಲಿ.
ಗವೀರಾಂಗೆಲೊ ಏಕು ತಾಂಗೇಲೆ ಮಂಗಲಾದೇವೀಕ ಪೂಜಾ ಕರ್ತsಲೊ
ಂಗಲ ಪೂಜಾರಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಸಮುದ್ರಾಂತು ದೂರ ವೊಚ್ಚೆ ಹೋಡಹೋಡ
ತಗಾಂಕ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ರೈತಲ್ಯಾಕ ಪಾಂಡಿಯಾ ಜಾತೀಚೆ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.
ತಗಾಂತು ರುಕ್ಕಾಡೇಚೆ ಕಾಮ ಕರ್ತಲೊ ಬಡಗಿ, ಬsಲೆ ಶಿವೈಂತಲ್ಯಾಕ
ಲ್ಯಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾತಿನಾಮ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲೆ ಮಾಡ್ಡ್ಯಾಚೆ ತೋಟಾಂತು ಲಕ್ಷಕಟ್ಲೆ ನಾಲ್ರು ಜಾತ್ತಲೊ
ತೇ ನಾರ್ಲಾಚೆ ತ್ಯಾಲ ಕಾಡೂಂಕ ಗಾಣ ಘಾಲ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ ಗಾಣಾಚೊ
ತ್ತೋರು ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗಾಕರಾನ ಕೆತ್ವಯ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಗಾಣಿಗ ಜಾತಿ
ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ ಜಾತಿ ಉಬ್ಜsಲಿ. ಗಾಣಾಕ ಬೈಲಾಂಕ ಬಾಂದೂನು ಗಾಣ
ಂವ್ಡಾನು ತ್ಯಾಲ ಕಾಡ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ನಾರ್ಲಾಚೆ ಸೋsಣ ರಾಜ್ಜೊ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮಾಂಕ ಉಪೇಗು ಜಾತ್ತಾ.
ಜ್ಜೊ ಬಾಂಯ್ಯುತ್ತಾಕ್ಕೂನು ಉದ್ದಾಕ ತಾಂಡೂಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಅನೇಕ
ಮಾಂಕ ಯೆತ್ತಾ. ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ನಾರ್ಲಾ ತೋಟಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ
ಲ್ರಾಚೆ ಸೋsಣಾನ ರಾಜ್ಜೊ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮ ಆದಿವಾಸೀ ಜನಾಂಗಾಚೆ
ದ್ಧಾರ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಪೀಳಿಗೆ ಹುರಿಕಂತ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಲೋಕಾಂಕ ದಿಲ್ಲೆಂ.
ರಕಂತ್ರಾಂಕ ಖಾರ್ವಿ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಆಸ್ಸs. ಗೋಯಾಂತು ಖಾರ್ವಿ
ೀಕು ಮ್ಹಾಷ್ಕೀ ಧರ್ತsಲಿ ಜಾತಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs.

ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲೆ ಆಡಳೀತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ.
ಂಗೇಲೆ ಬೈಲಾಗಾಡಿಯೇರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಗುರೂಂಕ ಧರ್ಮಾಂಕ ಎಕ್ಡೆ
ಕ್ಕೂನು ಎಕ್ಡೆ ವ್ಹೋಚ್ಚಾಕ ಆನಿ ಯೆವ್ಹಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ. ಪಾವ್ಸಾಡೀಂತು
ಯಿಂತು ಭsರಿ ಉದ್ದಾಕ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ನ್ಹಂಯಿ ದಾಂಟ್ಟೂಂಕ ಸಾನ
ನ ತಾರಯಾಂತು ಯಾತ್ರಿಕಾಂಕ ಪ್ರಯಾಣ ಕೊರೂಂಕ ಬಂಟ ರಾಯ್ಯಾಲೆ
ಕಾರೀನ ಅನುಕೂಲ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚೋರಾಲಿ ಉಪದ್ರವ ಭಾರೀ ಜೋರು ಆಶ್ಶೀಲಿ. ಚೋರು ಏಕ್ಕೋಚಿ, ದೊಗ್ಗ ಜಽಣ, ಚಾರಿ, ಧಾ, ಪಂದ್ರಾ ಅಶ್ಶಿ ಒಟ್ಟು ಚೋರಾನಿ ಯೇವ್ನು ದಾಸ್ತಾನ ಕೋರ್ನು ದವ್ವರ್ಲೆಲೆಂ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಆನಿ ಘರಾಂತುಲೆಂ ಭಾಂಗರ, ನಽಗನಾಣ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಹರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಚೋರ್ನಾತಶ್ಶಿ ತಡಸೀಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಜಿವ್ವಿ ಮಾರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಾಂಕ ಅವಮಾನ ಆನಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕೋರ್ನು ಘರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಖಾಣ ಜೇವಣ ಜೇವ್ನು ಸೂರು ಪೀವ್ನು ವತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಅಶ್ಶಿ ಚೋರಾನಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವೊಟ್ಟು ಲಢಾಯಿ ಕೊರೂಂಕ ಆನಿ ತಾನ್ನಿ ವಸ್ತೂ ವ್ಹಽರ್ನಾತಶ್ಶಿ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಈಟಿಕಾರಾಂಕ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಈಟಿ ಉಡ್ಡೋನು ಚೋರಾಂಕ ಘಾಯು ಕೋರ್ನು ತಾಂಕಾ ಧೊರ್ಚೆ ಸೈನಿಕಾಂಕ ಈಟಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಪಲಿಗ ಆನಿ ಹರಿಕಾಂತ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಗಾಯಿ, ಮ್ಹಽಶಿ, ಬೊಕ್ಕೋಡಿ, ಕುಂಕಡ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪೊಶ್ಶೆ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಗಾಯ್ಚೆ ಆನಿ ಮ್ಹಶೀಚೆ ದೂಧ ತಾನ್ನಿ ಪಿವ್ಚೆ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮ್ತಿ ತಾನ್ನಿ ದುದ್ಧಾಕ ವಿಕ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ದೋನಿ ಕೊಂಬ್ಯಾಂಕ (ದಾರ್ಲೆ ಕುಂಕಡ) ತಾಂಗೇಲೆ ಏಕ ಪಾಯ್ಯಾಕ ಸಾನಿ ಏಕಿ ಪೆಸ್ಕಾತಿ ಬಾಂದೂನು ಲಡಾಂಯಿ ಕೊರೋಚೊ ಖೇಳು 'ಕೋಳಿಕಟ್ಟ' ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲೆಂ ಮನೋರಂಜನ. ಪಾವ್ಸಾಡೀಂತು ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಉದ್ದಾಕ ಭರ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಏಕ ಜಾವ್ನೊ ದೋನಿ ರಡ್ಡ್ಯಾಂಕ ತಾಂಕಾ ಬಾಂದೀಲೇಲೆ ಏಕ ಫಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಮನ್ಶ್ಯಾನ ರಾಬ್ಬೂನು ತಾಂಕಾ ಗಾದ್ದ್ಯಾಚೆ ಉದ್ಕಾಂತು ಧಾಂವ್ಡಾಚೊ ಖೇಳು 'ಕಂಬಳ' ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲೆಂ ಆನ್ನೇಕ ಮನೋರಂಜನ.

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ

ಮನುಷ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಕೋಣಾಂಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಹೋಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಘೂಡೆಧೋರ್ನು ಆಸ್ಸ. ಕೆಲವು ರಾಯ್ಯಾನಿ ಮನುಷ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾಂಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ರಾಜ್ಯಾಕ ಪಾವೋಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಾನೂನು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಭಾರತಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಪೂತು ಜಾವ್ನೋ ಧೂವ ಜಾವ್ನೋ ನಾತ್ತೀಲೆ ಮೆಲ್ಯಾರಿ ತೇ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ವಾರಸುದಾರ ನಾತ್ತೀಲೇಂಚಿ ಮೆಲ್ಲೀಂತಿ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಕೆಲವು ರಾಯ್ಯಾನಿ ಪೊಸ್ಕೊ ಘೇವ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಭಾವೀ ರಾಯು ಮ್ಹೋಣು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ. ಪೊಸ್ಕೊ ಯುವರಾಯು ಆಮ್ಕಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ಮನುಷ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಪುತ್ತಾಕ ವತ್ತಾಶ್ಶೀಲಿ. ಧುವ್ವಾಂಕ ತಾಂಕಾ ವ್ಹಾಡ್ಡೀಕ ಜಾವ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಂತ್ರ ಮೆಳ್ಳಾಶ್ಶೀಲಿ. ಕನಡಾಚೆ ದಕ್ಷಿಣಾಂಕ ಆಶ್ಶೀಲೆ

ುಲಬಾರಾಂತು ಮನುಷ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆ ನಂತರ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಧುವ್ವೇಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ್ಹೋಣು ಸಲ್ಪ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಕಾನೂನು ಕೆಲ್ಲೊಲೊ. ರಾಯ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಾಗ್ಗೀರಿ ಾಗ್ಗೇಲಿ ಧೂವ ರಾಣಿ ಜಾತ್ತಾಶ್ಯೀಲಿ. ಯುವರಾಯ್ಯಾಕ ರಾಣಿಯೇಲೊ ಾಮ್ಮೊಣು ಮ್ಹೋಣು ಮರ್ಯಾದೆ ದಿತ್ತಾಲೀಂತಿ. ರಾಣಿಯೇಲೆ ಬಾಮ್ಣಾಂಕ ್ಕಡ ರಾಜಮರ್ಯಾದೆ ಮೆಳ್ತಾಶ್ಯೀಲಿ. ಹಾಕ್ಕಾ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಪದ್ಧತಿ ್ಹೋಣು ನಾಂವ ಆಯ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಲೆ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಶ್ಯೀಲಿ. ಆಸ್ತಿ ಸಕ್ಕಡ ಧುವ್ವೇಕ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಜಾವಯಿಂ ಘರ್ಕಡೆ ಾಲ್ಯಾನಿ ಕೊರ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಕಾಮ ಕೋರ್ನು ಬಾಯ್ಲೇಲೆ ಒಟ್ಟು ದಾಂಪತ್ಯ ೋರ್ನು ಆಶ್ಯೀಲೊ. ಪುತ್ತಾಕ ಭೈಣ್ಯೊ ಮೊಗಾನ ಪೊಳೋನು ಘೇವ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಸೇನಾಪತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರು ದೀವ್ನು ರಾಬ್ಬೋನು ಘೆತ್ತಽ ಶ್ಯೀಲಿ. ಕೆಲವು ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಜೈನ ಮಽತ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಮ್ಹಾಗ್ಗೀರೀಯಿ ಾಂಗೇಲಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಾಂಚೊ ಕಟ್ಟು ಸೋಣುದೀನಿ. ಜೈನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ುಸ್ತ ರಾಯ್ಯಾಂನಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಪಾಲನೆ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೇಲೆ ುವ್ವೇಕ ಭಾವೀ ರಾಣಿ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಲಾಂ.

ಆತ್ತಂ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಭಾರತಾಂತು ಆನಿ ಕನಡಾ ್ರದೇಶಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಾಚೊ ಕಾನೂನು ಚಾಲು ಆಸ್ಸಽ. ೇ ಕಾನೂನಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಣೆ ಜೊಳ್ಳೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಾಣೆ ಕೋಣಾಂಕಽಯಿ ದೀವ್ಯೇತ. ತಾಣೆ ಮರಣಶಾಸನ (ವಿಲ್) ಬೊರೋನು ಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಕೋಣಾಂಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹೋಣು ತಾಗ್ಗೆಲೆ ಕುಟುಂಬಾಂಚಾಕ ೀನಾ ನಾತ್ತೀಲೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ವಿಂಗಡ ಇಷ್ಟಾರ್ಥೀಂಕ ವೊಚ್ಚೂಕಾ ಮ್ಹೋಣು ೊರೋಯೇತ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚಾನ ಮ್ಹಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಆಸ್ತೀರಿ ್ವಾಮ್ಯ ನಿಮ್ಗೂಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಮರಣಶಾಸನ ಬರೈನಾತ್ತೀಲೆಂ ತೋ ಮೆಲ್ಲೊ ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಕುಟುಂಬಾಂಚಾಂಕ ಾನೂನಾಂತು ಸಾಂಗೀಲೆವರೀಚೆ ವಾಂಟೂನು ವತ್ತಾ.

್ರಾಹ್ಮಣ ಪ್ರವೇಶ

ಕನಡಾಚೆ ಚರಿತ್ರೇಂತು 'ಆಳುವ' (ಆಳ್ವಾ) ನಾಂವಾಚೆ ಬಂಟ ರಾಯ ುದ್ಯಾವರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ರಾಜ್ಯ ಕರೀತ ಆಶ್ಯೀಲೀಂತಿ. ಾರಕೂರಾಂತು ಆನಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತೂಯಿ ಆಳುವ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾಜಧಾನಿ ಶ್ಯೀಲಿ ಮ್ಹೋಣು ಚರಿತ್ರೇನ ಕಳ್ತಾ. ತಾಂಗೇಲೆ ಭೂತಸ್ಥಾನಾಂತು ಆನಿ ೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಪೂಜಾ ಕೊರೂಂಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ತೆದ್ದನಾ ಳುವ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕಡೇನ ತಾಕ್ಕೂನು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಯೇವ್ನು ಬಿಡಾರಕೊರೂಂಕ ಆಮಂತ್ರಣ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಭುತ್ತಾಕ, ನಾಗಾಕ ಆನಿ ದೇವೀಂಕ ಥೊಡೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅರ್ಚನೆ ಕರ್ನಾಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ತಾಂಕಾ ನಾಮಕರಣ, ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ, ಉಪನಯನ, ವ್ಹಾಡ್ಡಿರ್ಕ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊರೂಂಕ ಅಡ್ಡಿನಾ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ಮಾಂಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೃತ್ತೀಚೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಆಪ್ಪೋವನು ಘೆತ್ಲೆಂ. ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹವೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕೋಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೃತ್ತೀಚೆ ಆನಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೈಪುಣ್ಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಾರತಾಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೊನು ಯೇವ್ನು ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ರಾಬ್ಲೀಂತಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಂತಾನ ಏಕ ದೋನಿ ಶತಮಾನ ಕಳ್ಳೊವಚೆಭಿತ್ತರಿ ಏಕದಂ ವಾಡ್ಲೆ.

ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತೀಂತು ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಪಂಗಡ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚಿತ್ಪಾವನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕರಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕೋಟಸ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹೊಣು ಪಂಗಡ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೋಚಿ ಏಕು ಗುರು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಗುರೂನ ಆನಿ ರಾಯ್ಯಾನ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಕೊರ್ಚಿ ರೂಢಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಖಂಚೇಯಿ ಕ್ಲೇಷ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಾಧಾನ ಗುರೂನ ಆನಿ ರಾಯ್ಯಾನ ಮೇಳ್ನು ಕೊರ್ಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತೀಂತು ವಿಶೇಷ ನಿಪುಣತೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾತೀಂಕ ಕನಡಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನ ಆಪ್ಪೋನುಘೆತ್ಲೆಂ. ಹರಿಶೆಟ್ಟಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಲಿಂಗಾಯತ, ಜಂಗಮ, ಕೋಟೆ ಸೇರಿಗಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ತಾನ್ನಿ ಯೆತ್ತನಾ ತಾಂಗೇಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯೆ ಆನಿ ಜ್ಞಾನ ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ತಾನ್ನಿ ಕನಡಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ತಾಂಗೇಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಆನಿ ತಂತ್ರ ಶಿಕೋನು ಕನಡಾಚೆ ಸಂಪತ್ತಾಕ ಬಲಿಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ರಾಮರಾಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಸೆಟ್ಟಿಗಾರ, ಕುಂಬಾರ, ರಾಣೆ, ಬೈದ, ಉಪ್ಪಾರ, ಮಾದಿಗ ಮ್ಹೊಣು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಜಾತೀಚೆ ತಾಂಗೇಲೆ ವೃತ್ತೀಂತು ಮಸ್ತವರ್ಸ ಕಾಮಕೋರ್ನು ಪಿಕ್ಕೀಲೆ ಜನಾಂಗ ಎಕ್ಕೇಕ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಏಕ್ಕೇಕ ವಾಟ್ಟೇರಿ ಆಯ್ಲೀಂತಿ.

ಮತಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ

ಕನಡಾಂತು ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಲೊ ಮಽತು ಪ್ರಕೃತಿಪೂಜನಾಂಚೊ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಅಂದಾಜೊ ಕೋರ್ಯೆತ. ಸೂರ್ಯಾಕ, ಚಂದ್ರಾಕ, ನಕ್ಷತ್ರಾಂಕ, ಉದ್ಕಾಕ, ವಾರ್‍ಯಾಕ, ಮೋಡಾಕ, ಪಾವ್ಸಾಕ, ಸಮುದ್ರಾಕ, ಸ್ಥಂಯ್ಯು, ತಽಳ್ಯಾಕ, ರುಕ್ಕಾಕ, ಝಾಡ್ಡಾಕ ಆನಿಕಯಿ ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಕೃತೀಚೆ

ೃತಿಷ್ಟಾಂಕ ಕನಡಾಚೊ ಆದಿವಾಸಿ ಹೋಡ ಶಕ್ತಿ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂನು ತಾಂಕಾ
ಡಪಡ್ತಾತ್ಶೀಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕೂಯೇತ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಯೆವ್ವೊತಾಂಯಿ ಕನಡಾಂತು ಆದಿವಾಸಿ ಜಾವ್ನೋ
ಾಂಗೆಲೆ ಪೀಳಿಗೆ ಜಾವ್ನೊ ಆಪ್ಪsಣ ಸನಾತನ ಧರ್ಮು ಪರಿಪಾಲನ ಕರ್ತಾಂ
ಮ್ಹೋಣು ಮ್ಹಣಾಂತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ ಮ್ಹೋಣು ಅಂದಾಜೊ ಕೋರ್ಯೇತ.
ನಾತನ ಧರ್ಮು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮು. ಹೋ ಧರ್ಮು ಕನಡಾಂತು
ಯ್ಯೀಲೋಚಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡಾನಿ ಆಯ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ.

ಕನಡಾಚೆ ಉತ್ತರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು, ಪೂರ್ವಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆನಿ
ಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಸನಾತನ ಧರ್ಮು ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಯೀಲೆ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಕನಡಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಆನಿ ಜನಾಂಕ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಂಚೆ
ದೇವಿದೇವತೇಲೆಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿವರಿಸೀಲೆಂ. ಪ್ರಕೃತೀಚೆ ದೇವಾಂಕ ನಿಯಂತ್ರಣ
ೂರ್ಚೆ ತಿತ್ಲೆ ಬಲಿಷ್ಟ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಂಚೆ ದ್ಯಾವ ಮ್ಹೋಣು ಬುದ್ಧಿವಾದು
ಾಂಗ್ಲೊ. ರಾಯ್ಯಾಕ ಹೇಂ ಸsಮ ದಿಸ್ಲೆಂ. ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪ್ರಜೇಂಕ ಹಿಂದು
ಾವ್ವಾಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಸಕ್ಕಡ ಕನಡಾವಾಸಿ ಜನಾನಿ 'ಜಾಯ್ತು. ಆಮ್ಮಿ
ಕ್ಕಡ ಹಿಂದು ಮತಾಂತು ಮೆಳ್ತಾತಿ,' ಮ್ಹೋಣು ಒಪ್ಪಿಗೆದಿಲ್ಲಿ.

ಮುಕಾರಿ, ವರ್ಸ ವತಾವತ್ತಾ ಕನಡಾಂತು ಮತಾಚೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ
ಾಲ್ಲೆಂ. ಸಮುದ್ರಾತಟಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ನಿಮ್ತಿ ಕನಡಾಂತು ಜಗತ್ತಾಚೆ ಮsತ ಸಕ್ಕಡ
ಕ್ಕಾಮಾಕ್ತಿ ಏಕ ಯೇವ್ನು ರಿಗ್ಲೀಂತಿ. ಯಹೂದಿ ಮsತು ಆಯ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ
ುsತು ಆಯ್ಲೊ. ಪೊರ್ತುಗೀಸಾನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಾಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ
ುಸ್ತ ಜsಣ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಪೊರ್ತುಗೀಸ್
ರಕಾರಾಚೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಧಾನ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ. ವಿಜಯನಗರ ರಾಯ್ಯಾಲೆ
ಡಳಿತಾಂತು ತಾಂಗೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾನ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಾಂಕ ತೊಂದ್ರೆ ದೀನಿ. ಕೆಳದೀಚೆ
ನ್ನಮ್ಮ ರಾಣೀನ ಪೊರ್ತುಗೀಸಾಂಕ ಸಲ್ವಾನು ಧಾವಂಡಾಯ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ
ಸ್ತಮಾಂಚಾಂಕ ತಿಗ್ಗೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಸಮಾನ ಪ್ರಜೆ ಮ್ಹೋಣು ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ
ೃವಹಾರು ಕೆಲ್ಲೊ. ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಚೆನ್ನಮ್ಮ ರಾಣಿಯೇನ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಾಂಕ
ಾಂಗೇಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಬಾಂದೂಕ ಏಕು ಜಾಗೊ ದಿಲ್ಲೊ.

ಕನಡಾಂತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಾಚೆ ಮಾಕ್ಷೀಚಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಮsತು ಆಯ್ಲೊ.
ಸ್ಲಾಂ ಮತಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಕನಡಾಂತು ರಾಜ್ಯ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ. ತೇ ವೇಳಾರಿ ತಾನ್ನಿ
ಾಜ್ಯಾಡಳಿತಾಂತು ಉಪೇಗು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಕೆಲವು ಫಾರ್ಸೀ ಭಾಷೇಚೆ ಶಬ್ಧಂ
ೂಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತು ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಭೌಧ ಆನಿ ಜೈನ ಮsತ ಭಾರತದೇಶಾಚೇಚಿ ದೋನಿ ಮsತ
ಯ್ಲೀಂತಿ. ಮಸ್ತ ಲೋಕು ಹೇ ಮತಾಂತು ಮತಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ.

ಸುರ್ವೇಕ ಭೌಧ ಮsತು ಆಯ್ಲೊ. ಅಶೋಕ ರಾಯ್ಯಾನ ಭೌಧ
ುತಾಕ ಸಗ್ಗೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೊ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಪ್ರಚಾರಕ ಕನಡಾ

ದೇಶಾಂತು ಯೇವ್ನು ಹಾಂಗಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಭೌಧ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಭೌಧ ಮಃತು ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಶ್ರಂಗೇರೀಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯ ಭೌಧ ವಿಹಾರ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಕದ್ರೀಂತು ಜೈನ ಮಃತು ವರೇಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲೊ. ಬುದ್ಧಾಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಅವಲೋಕಿತೇಶ್ವರಾಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಂಜುಶ್ರೀ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಜೈನ ದೇವಾಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲಿ. ನಂತರ ಜೈನಾಂಕ ಕನಡಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಸೋಣುಸೋಣು ಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮಂಜುಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲೊಕಯಿಂ. ಅವಲೋಕಿತೇಶ್ವರು ಖಾಲಿ ಈಶ್ವರ ಜಾಲ್ಲೊ. ಈಶ್ವರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಂಕರು.

ಗುಜರಾತಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಜೈನ ಮಃತು ಕನಡಾ ದೇಶಾಕ ಕ್ರಿ. ಪೂರ್ವ ಏಕದೋನಿ ಶತಮಾನಾಂಚೆ ವೇಳಾರಿ ಆಯ್ಯಿಲೊ. ತೇ ವೇಳಾರಿ ಮಸ್ತ ಜಃಣ ಬಂಟ್ರಾಂಚೆ ಜೈನ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಜೈನ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಘೂಡೆ ಆಶ್ಶೀಲೆವರೀಚಿ ಭೂತ, ನಾಗ, ದೇವಿ ಆನಿ ಶಿವಲಿಂಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವಿದೇವಾಂಕ ಪೂಜಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಜೈನ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಹೇ ದೇವಿದೇವಾಂಕ ಪೂಜಾ ಕೊರ್ಚೆ ರಾಬ್ಬೈಲೆಂ ಆನಿ ಮಹಾವೀರಾಕ ಆನಿ ಇತರ ಜೈನ ಗುರೂಂಕ ಪೂಜಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ರಾಯ್ಯಾಲೊ ಪಟ್ಟ ಮಾಂತ್ರ ತಾನ್ನಿ ಸೋಣು ದೀನಿ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1336 ಇಸ್ವೇಂತು ಹರಿಹರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ರಾಯ್ಯಾನ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ದಿಲ್ಲೀಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೈನ್ಯಾಕ ಸಲ್ವಾನು ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಶ್ರಂಗೇರಿ ಗಾವಾಂತು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಆಡಳಿತ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಶ್ರಂಗೇರೀಂತು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಏಕ ಸ್ವಾಮೀನ ಹರಿಹರ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಭಾವು ಬುಕ್ಕ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ದೊಗ್ಗಜನಾಂಕ ವಿಜಯನಗರ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೊರೂಂಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಸಕ್ಕಡ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾನಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಸೈನಿಕಾಲಿ ವಿಪರೀತ ಪಾತಕೀ ಕೃತ್ಯ ಸಹಿಸುಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಹರಿಹರ ಆನಿ ಬುಕ್ಕಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ ಕನಡಾಕ ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಏಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹೊಣು ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1565 ವರೇಕ ಕನಡಾ ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಸಾಮಂತ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಆಡಳಿತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. 1565 ಇಸ್ವೇಂತು ರಕ್ಕಸತಂಗಡಿ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಕಡೆನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಯುದ್ಧಾಂತು ವಿಜಯನಗರ ನಾಶ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತೆದ್ದನಾ ಕನಡಾಚೆ ಸಾಮಂತ ರಾಯ ಸಕ್ಕಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ಪೈಕಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತುಲೆ ಕೆಳದಿ ವಂಶಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಯುದ್ದ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ನು ಕನಡಾಚೆ ಸಾನಸಾನ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಸಾಮಂತ ರಾಯ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ಲೆಂ.

ಕೆಳದಿ ವಂಶಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ ಯ್ಯೀಲೆ ಯುರೋಪಾಚೆ ಪೊರ್ತುಗೀಸಾಂಕ ಕನಡಾಚೆ ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ ರ್ಾತಶ್ಸಿ ಪೊಳೋನು ಫೆತ್ಲೆಂ. 'ಸಿಸ್ತು' ಮ್ಹಳ್ಳೇಲಿ ಏಕಿ ಕಂದಾಯ ನೀತಿ ಕೆಳದಿ ಂಶಾಚೊ ರಾಯು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲಿ. ಹಾಜ್ಜೆ ನಿಮ್ತಿ ಕನಡಾಚೆ ಜೇಂಕ ತಾಂಗೇಲೊ ಹಾತ್ಮುಳಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೊ ಗಾದ್ದೊ ಆನಿ ತೋಽಟ ತ್ಯಾದಿ ಆಸ್ತೀರಿ ಗೇಣಿದಾರ ಜಾವ್ಚಾಕ ಹಕ್ಕು ಮೆಳ್ಳೊ. ಕೆಳದಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಮುಪ್ರಕಾರ ಭೂಕಂದಾಯು ಆಯ್ಲೊ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1571 ಇಸ್ವೇವರೇಕ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ ರಾಜ್ಯಕೆಲ್ಲೆಂ. 1571 ೋರ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಸೂನ ಚೆನ್ನಮ್ಮ. ಹೀ ರಾಣಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕೆಳದಿ ಂಶಾಚೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು 1763 ವರೇಕ ಚಲ್ಲೆಂ. ತೆದ್ದೋಳು ಂಯಿ ಕನಡಾಚೆ ಸಾನಸಾನ ಜೈನ ಆನಿ ಬಂಟ ರಾಯ ಕೆಳದೀ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಟೇಲ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಂವಾಂಚೆ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು 1336 ದೋರ್ನು 1763 ಇಸ್ವೇಂತು ವರೇಕ ಕನಡಾಚೆ ೖನ ಆನಿ ಬಂಟ ರಾಯ ಸಾನಸಾನ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸುರ್ವೇಕ ಬನವಾಸೀಚೆ, ಲ್ಯಾಣಾಚೆ, ದ್ವಾರಸಮುದ್ರಾಚೆ, ತಳಕಾಡೂಚೆ, ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಾಜ್ಯಾಚೆ ಸಾಮಂತ ಜಾವ್ನು ಆನಿ ಕಡೇರಿ ಕೆಳದೀಚೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಮುಳಾಂತು ಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಳ್ವಿತ್ಽ ಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1763 ಇಸ್ವೇಂತು ಮೈಸೂರಾಚೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೇನಾನಿ ಹೈದರಾಲಿನ ಳದಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ಸಲ್ವಾನು ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಸೇರಿಸೀಲೆಂ. ೖನ ಸಾಮಂತಾಂಕ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಪದವೀ ಚುಕ್ಕೈಲಿ ಆನಿ ಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಽಚೆವರಿ ವ್ಯವಹಾರು ಕೆಲ್ಲೊ. ತಾಂಗೇಲೆಂ ಂಗರ, ನಽಗನಾಣ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೈದರಾಲೀಲೆ ಸೈನಿಕಾನಿ ಲೂಟಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಯುದ್ಧ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ವಿಜಯಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸೈನ್ಯಾನ ಸಲ್ವಲೇಲೆ ದೇಶಾಂತು ಲೂಟಿ ಆನಿ ಭಷ್ಟಾಚಾರ ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಢಿ ಾವ್ನ ಆಶ್ಶೀಲಿ, ಘುಳ್ಳೆ ಕಾಲಾಂತು.

ಹೈದರಾಲೀನ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ನಂತರ ಆಯ್ಯೀಲೊ ತಾಗ್ಗೇಲೊ ಪೂತು ಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ ಕನಡಾಂತು ಹಿಂದೂಂಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಆಗ್ರಹ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಾಂಕ ಮಸ್ತ ಜನಾಂಕ ಲಾತ್ಕಾರಾನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತಾಕ ಮತಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಣಯಿ ಚರಿತ್ರಕಾರ ಬದ್ದ ಬೊರೋಚಾಕ ಭಿತ್ತಾತಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ 1763 ೋರ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಾನಿ 1780 ಇಸ್ವೇಂತು ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ತಾಂಗೇಲೆ ವಽಶ ೇರೊತಾಂಯಿ ಕನಡಾಂತು ಕಿತ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಮ್ಹೋಣು ಖಂಚೇಯಿ ರೈಪೀನ ಬರಯಿಲೆಂ ನಾ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ.

ಶೈವ ಆನಿ ವೈಷ್ಣವ

ಸಕ್ಕಡ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಗೌ. ಸಾ. ಬ್ರಾ.) ಲೋಕು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಭಾಯ್ರ ಕಾಡೊತಾಂಯಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1220–1260) ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜನೆ ಕರ್ತಃಲೆ ಸ್ಮಾರ್ಥ ವರ್ಗಾಕ ಸೇರ್ವಲೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಕೇರಳಾ ರಾಜ್ಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಾನ ಸ್ಮಾರ್ಥ ವರ್ಗಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಕೈಲೆಂ. 1220 ಇಸ್ವೇಂತು ಮಧ್ವಚಾರ್ಯಾಲೆಂ ಉಪದೇಶಾಚೆ ಪ್ರಭಾವಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಏಕ ಶತಮಾನ ಕಳ್ಳೂವಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1320 ಇತ್ಲ್ಯಾಕ ದ್ವೈತ ಚಿಂತನೇಂಕ ಬಃಲ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಮಸ್ತ ಗೌ. ಸಾ. ಬ್ರಾ. ಲೋಕು ವೈಷ್ಣವ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಏಂಗಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಸ್ತ ಜಃಣ ಶೈವ ವರ್ಗಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ವೈಷ್ಣವ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳ್ಳೀಂತಿ.

ಮನುಷ್ಯಾಕ ಕೋಣ ರಾಕ್ತಾ? ಮನುಷ್ಯಾಕ ಘರಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವೇಳಾರಿ ಘರಾಚೆ ಬಾಗಿಲ ಆನಿ ವೊಣ್ಯೊ ರಾಕ್ತಾತಿ. ಮನುಷ್ಯಾನ ಘರಾಚೆ ಭಾಯ್ರ ಗೆಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳೇರಿ ತಾಕ್ಕಾ ರಾಕ್ತಃಲೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೆಝಾರಿ ನಾಗರೀಕ, ಪೋಲೀಸ ವಿಭಾಗ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಮನುಷ್ಯಾನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಸೆಝಾರಿ ನಾಗರೀಕಾಂಕ ಪರಸ್ಪರ ಆದರ ದೀವ್ನು, ಪ್ರೀತಿ ದಾಕ್ಕೋನು, ವ್ಯಾರಾಂತು, ನೌಕರೀಂತು, ಇತರ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಅನ್ಯಾಯು ಕರ್ನಾನಾತ್ತೀಲೆ ಸತ್ಯ ಆನಿ ಅಹಿಂಸೇಚೆ ವಾಟ್ಟೇರಿ ಚಲ್ಲ್ಯಾರ ತಾಕ್ಕಾ ಜೀವಾಕ ಅಪಾಯು ಯೇನಾ ಮ್ಹೋಣ್ಯೇತ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಸಮಾಜಾಂತು ಚಃಡ ಜಃಣ ಖಂಚೆವಾಟ್ಟೇರಿ ಚಲ್ತಾತಿಕೀ ತೀಚಿ ವಾಟ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಯ್ಯಾನ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರೀನ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲೆಲೆವರೀಚಿ ಜಃಣ ತಾನ್ನಿ ವೊಚ್ಚಿ ವಾಟ ವೆಂಚೀತಾತಿ. ತೆದ್ದನಾ ತಾಂಕಾ ರಾಕ್ವಣ ಮೆಳ್ತಾ.

ಸುರ್ವೇಃಕ ರಾಯ ಸಕ್ಕಡ ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ. ಪ್ರಜೇಯಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ರಾಯ ಸಕ್ಕಡ ಭೌಧ ಮತಾಕ ಸೇರ್ವಲೇತಿ. ಪ್ರಜೇಯಿ ಭೌಧ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಜೈನ ಮಃತು ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ರಾಯು ಪ್ರಃಜೆ ದೊಗ್ಗಂಯಿ ಜೈನ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಶೈವ ಮಃತು ಆಯ್ಯಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಜೈನಾಂಕ ಆನಿ ಶೈವಾಂಕ ಮಾರಾಮಾರಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಸ್ತ ಜೈನ ಜಃಣ ಮತಾಂತರ ಜಾವ್ನು ಶೈವ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ವೈಷ್ಣವ ಮಃತು ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯಾನ ಉಪದೇಶು ಕೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಪ್ರಜೇ ಸಕ್ಕಡ ವೈಷ್ಣವ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆತ್ತಂಯಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕ, ಭೌಧಮತಾಚೆ, ಜೈನ ಮತಾಚೆ, ಶೈವ ಆನಿ ವೈಷ್ಣವ ಮತಾಚೆ ನಂತಾ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಯಹೂದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮತಾಚೊ ಲೋಕು ಕನಡಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ.

ಖಂಚೇಯಿ ಮತಾಕ ಬಃಲ ಯೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೇ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಭೂತಾರಾಧನೇಂಚಿ ಗೂಡಿ ಆತ್ತಂಯಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಿಂದೂ ದೇವಸ್ಥಾನಂ ಆಸ್ಸತಿ. ಸಕ್ಕಡ ಧರ್ಮಾಂಚಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಬಾಂದ್ಯೆಲೆ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾನಿ ಮಾಂತ್ರ ಇತರ ಮತಾಂಚಾಲೆ ಮಂದಿರ ಮಾರ್ನುಕಾಳ್ಳೆಂ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಲಕ್ಷಕಟ್ಲೆ ಹಿಂದೂ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಾರ್ನು ಕಾಳ್ಳೆಂ. ಮಾರ್ನು ಕಾಳ್ಳೇಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಡೇನ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಮಸೀದಿ ಬಾಂದ್ಯೆಲಿ.

ವೀರಶೈವ (ಲಿಂಗಾಯತ) ಮಽತು ಏಕು ಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚೊ ಪಂಡ್ಥೊ. ಹೇ ಕುಡ್ಕ್ಯಾಕ ಬಸವಣ್ಣ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಏಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಾನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಬಸವಣ್ಣಾನಽಚಿ ಹೋ ಮಽತು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಮಸ್ತ ಜಽಣ ಸಾಂಕ್ತಾತಿ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಾಕ ಖಂಚೇಯಿ ಮತಾಚಾನ ಲಾಗ್ಗಿ ಕಽರ್ನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ವೀರಶೈವ ಮತಾಂಚಾನ ತಾಂಕಾ ಸಕ್ಕಡ ಜನಾಲ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೇಚಿ ಸಮಾನ ಮಾನವ ಅಧಿಕಾರ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಆದಿವಾಸಿ ಮ್ಹಾರಾಂಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ವೀರಶೈವ ಜಾತೀಂತು ತಾನ್ನಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ನ್ಹಂಯಿ.

ಕೆನಡಾಚಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕೆದ್ನಾಥೋರ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ ಆಯ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ್ಚೆ ಕಷ್ಟ. ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾ ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಗೋರೆ ಲೋಕಾಂಕ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಾಳೆ ಜನಾಂಕ ಭೂಂಯ್ಚೆ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಚೆ ಕತಿರ ಯುದ್ಧ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಬಲಿಷ್ಠ ಜಾವ್ನುಆಶ್ಶೀಲೆ ಗೋರೆ ಲೋಕು ವಿಜಯಿ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಕಾಳೆ ಲೋಕಾಂಕ ವಿಜಯ ಪಾವೀಲೆ ಗೋರೆ ಲೋಕಾನಿ ಗಾಂವಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಭಾಯ್ರ ಘಾಲ್ನು ತಾಂಕಾ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಘೋಷಣೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಂಚೆಕರಾನ ಸಕ್ಕಡ ಗಲೀಜ಼ ಕಾಮಂ ಕರ್‍ಯೆಲೀಂತಿ. ಘರ್ಚೆ ಪಾಯಿಖಾನೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮ ಸಲ್ವಲೆಲೆ ಕಾಳೆ ಜನಾಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಸಲ್ವಲೆಲೆ ಪ್ರಾಯಸ್ಥ (ಹೋಡ) ಕಾಳೆ ಜಽಣ ಆಮ್ಮಿ ಗಲೀಜ಼ ಕಾಮಕರ್ನಾಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂನು ಭೂಖೇನ ಮೆಲ್ಲೀಂತಿ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲಿ ಚೆರ್ಡೂವಂ ಖಂಚೇಯಿ ಕಾಮ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹೋಡ ನ್ಹಂಯಿ ಪೊಟ್ಟಾಕ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪಣ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಽಣ ಮ್ಹೊಣು ಒಪ್ಪೂವ್ನು ಘೆತ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ಸಂತತಿ ಗೋರೆ ಜನಾಲೆ ಗಾಂವಾತು ಗೂಕಾಡ್ಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಮೆಳ್ಳೀಂತಿ.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕಾಂಚೆ ಪೈಕಿ ಬಸವಣ್ಣ ಏಕ್ಲೊ. ತಾಗ್ಗೇಲೆ ನಂತರ 1920 ಇಸ್ವೇಂತು ಗಾಂಧೀನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೇಕ ವಿರೋಧು ವ್ಯಕ್ತು ಕೆಲ್ಲೊ. ಆತ್ತಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಾಂತು ಕಾನೂನಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಪಾಲನೆ ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕು ಜೈಲ ಶಿಕ್ಷೇಚೊ ಅಪರಾಧು.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನ್ನರಿ ಲೋಕಾನಿ ಮ್ಹಾರಾಂಕ (ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ) ಮತಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಜಾತೀಚಾಂಕ ಮತಾಂತರ ಕೋರ್ನು ತಾಂಕಾ ಸಮಾನ

ಮಾನವ ಅಧಿಕಾರ ದಿಲ್ಲೇತಿ. ಮ್ಹಾರಾನಿ ಮಾಂತ್ರ ತಾಂಗೇಲೆ ಭೂತ ಆನಿ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಾಂಕ ಸೋಣು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಾಕ ಯೆವ್ಚಾಕ ಇಷ್ಟ ದಾಕ್ಕೈನಿ.

ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತಾಂತೂಯಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆನಿ ಜಾತಿಭೇಧು ನಾ. ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಾಂಕ ಮತಾಂತರ ಕೊರೂಂಕ ಇಚ್ಛಾ ನಾಆಶ್ಶೀಲಿ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಲೋಕು ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾಯ್ನಿಂತಿ. ಹೈದರಾಲಿ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಲೆ ಕಾಳಾರಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಲೋಕು ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾಯ್ನೀಂತಿ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಉಚ್ಚ ಜಾತೀಚೆ ಹಿಂದೂಂಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಭೌಧ ಆನಿ ಜೈನ ಮತಾಂತೂಂಯಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆನಿ ಜಾತಿಭೇಧು ನಾ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಹಿಂದು ಜಾತೀಚಾಂಕ ಮ್ಹಾಸ್ಳೀ ಆನಿ ಮಾಂಸ ಖಾವ್ಚಾಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಂತು ಅನುಮತಿ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಜಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾವ್ಚಾಕ ಇಷ್ಟ ಪಾವ್ನಾಂತಿ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾತೀಚಾಂಕ ಗೋಮಾಂಸ ಖಾವ್ಚಾಕ ಅನುಮತಿ ಆಸ್ಸ. ಮುಸ್ಲಿಮಾನಿ ಚಾರಿ ಜಣ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ದೊವ್ರೋನ್ಸು ಘೇವ್ಯೇತ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೋಕು ಹಿಂದು ಜಾವ್ಚಾಕ ಒಪ್ಪನಾಂತಿ. ಹಿಂದು ಲೋಕು ಡುಕ್ರಾ ಮಾಸ ಖಾಯ್ನಾಂತಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಾಂಕ ಡುಕ್ರಾ ಮಾಸ ಖಾವ್ಚಾಕ ಅನುಮತಿ ಆಸ್ಸ. ಡುಕ್ರಾ ಮಾಸ ಭಾರಿ ರುಚಿ ಮ್ಹೋಣು ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚೆ ಹಿಂದು ಜಾಯ್ನಾಂತಿ. ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಕ ಡುಕ್ರಾ ಮಾಸ ಭದ್ಧ ವೈರಿ. ಮುಸ್ಲಿಂ ವರೇತಾಂಕ ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚಿ ಚೆಲ್ಲಿ ನಾಕ್ಕಾ. ಭೌಧ ಮತಾಂತು ಮಾಂಸಾಹಾರ ಕೊರೂಂಕ ಅನುಮತಿ ಆಸ್ಸ ಏಕಯಿ ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗನಿ. ಇಷ್ಟ ಆಶ್ಶೀಲ್ಯಾನಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಘೇವ್ಯೇತ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಜೈನ ಮತಾಂತು ಮಾಂಸಾಹಾರು ನಿಷೇಧ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಮಾಂಸಾಹಾರ ನಾತ್ತಿಲೆ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಜೈನ ಮತು ಮಸ್ತ ಕಾಳ ಪ್ರಬಲ ಜಾವ್ನು ವರ್ಸಿ.

ಕನಡಾಚಿ ಜಾತಿ ವೈವಿಧ್ಯತಾ

ವರ್ಸ ವತ್ತಾವತ್ತಾಂ ಸಗ್ಳೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಭಾಷೇಚೆ, ವೃತ್ತೀಚೆ, ಧರ್ಮಾಂಚೆ ಅನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಚೆ ಕುಟುಂಬ ಕನಡಾಂತು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಲೀಂತಿ. ಸುರ್ವೆಕಚಿ ಆಯ್ಯೀಲೆ ಜಾತೀಂತು ವೈಷಮ್ಯ ಯೇವ್ನು ಏಕಿ ಜಾತಿ ದೋನಿ ಜಾಲ್ಲಿ ಆನಿ ದೋನಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಚಾರಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ಕುಡ್ಮಿ ಜಾತೀಂತು ಅಟ್ಟೆ ಕುಡ್ಮಿ, ಅಗೇರ, ಉಪನಾಡವ, ಮರಾಠಿ ಕುಂಬ್ರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಗುಡಿಗಾರ, ಗೋಂಡ, ಜೋಗಿ, ಲಂಬಾಣಿ, ವಣಿಯಾ, ಸಿದ್ಧಿ, ಹಸಲ, ಹಾಲಕ್ಕಿ ಒಕ್ಕಲಿಕ ಮ್ಹೋಣು ಜಾತಿ ಉಠಾಯ್ಲೀಂತಿ.

ಕನಡಾಚೆ ಉತ್ತರ ಭಾಗಾಂತು ಅಂಕೋಲಾ ಆನಿ ಕುಮಟಾ ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಸುತ್ತು ಜೀವನ ಕರ್ತಲೆ ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಂಕ ನಾಡವ ಮ್ಹೋಣು ನಾಂವ. ನಾಡವ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಆದಿವಾಸಿ ಜಣ ನಾಮಧಾರೀ

ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವಾಂಚೆ ಕುಮಟಾ ಆನಿ ಅಂಕೋಲಾ ಪಟ್ಟಣ ನಂತಾ ಭಟ್ಕಳ ಆನಿ ಹೋನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣಾಂಚೆ ಸುತ್ತು ರಾಬ್ಬೊನು ಆಸ್ಸತಿ. ಹಾಂಗೇಲಿ ಘರ್ಚಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ. ಕನ್ನಡ ಬಾಷೇಚೇಯಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಕನಡಾಚೆ ನಾಮಧಾರೀ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಏಂಗಏಂಗಡ ಶತಮಾನಾಂತು ಬನವಾಸೀಚೆ, ಇಕ್ಕೇರೀಚೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಕನಡಾಂತು ದಾಳಿ ಕೋರ್ನು ಸಕ್ಕಡ ರಾಯ್ಯಾಂಕ ಸಲ್ವಾನು ಬಲಹೀನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಚರಿತ್ರೇಂತು ದಿಲ್ಲಾಂ. ಮುಲ್ಕಿ ಗಾಂವಾಂತು ಮರಾಠೀ ನಾಮಧಾರೀ ಸಾವಂತ ವಂಶಾಚೊ ಏಕ ರಾಯು ರಾಜ್ಯಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನಿ ಪದಚ್ಯುತ ಕೋರ್ನು ತಾಣೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೋರೆ ಅಧಿಕಾರೀನ ಸಾಂಗೀಲೆ ಆಯ್ಕುತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಭಾಸ ದಿಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಏಕು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತ ನಾಗರೀಕು ಜಾವ್ನು ರಾಬ್ಬೊಂಕ ಅನುಮತಿ ದಿಲ್ಲಿ. ತಶ್ಶಿ ಶರಣಾಗತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ, ಕೋವಿ, ಬಂದೂಕ, ಪಿಸ್ತೂಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯುಧ ದೊವ್ವೊರ್ನು ಫೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ, ಘೋಡ್ಯಾರಿ ಭೊಂವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ, ಧ್ವಜ ಆನಿ ರಾಜಪ್ರಮಾಣ (ನಿಶಾನಿ), ಸ್ವಂತ ಸೈನ್ಯ, ಮಾತ್ತ್ಯಾರಿ ಕಿರೀಟ ದೊವ್ವೊರ್ನು ಫೆವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಸಿಂಹಾಸನಾರಿ ಬೈಸೂನು ದರ್ಬಾರ ಕೊರೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣಾಲೀಂತಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾಚೆ ಗೋರೆ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಲೋಕು.

ಅರಾಜಿಕತಾ

ಕನಡಾ ದೇಶಾಂತು ಅನ್ಯಾಯು, ಲೂಟಿ, ಹತ್ಯೆ, ಹಿಂಸೆ, ಆನಿ ಅರಾಜಿಕತಾ ಸಮಯಸಮಯಾಕ ಜಾತ್ತsಆಶ್ಶೀಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಕಾಂಯಿ ಪುರಾವೆ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ಜಗತ್ತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಕಡೇನ ರಾಯು ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಅನ್ಯಾಯು ಇತ್ಯಾದಿ ತತ್ತವಳಿ ಜಾತ್ತs ಆಶ್ಶೀಲೊ. ಪ್ಲೇಗ, ಸ್ಮಾಲ್ಪಾಕ್ಸ, ಕುಷ್ಟರೋಗು, ಕ್ಷಯರೋಗು, ಚೆರ್ಡುವಾಲೊ ರೋಗು, ಬಾಣಂತೀಲೊ ರೋಗು, ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಾಂಕ ತಾಂಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ಚಾಂಗಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸೋಣಾಂತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಉವ್ವಾರು, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಭೂಕಂಪ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪ್ರಕೋಪ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಜನಾಂಕ ಬಾಧಾದಿತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಏಕ ರಾಯ್ಯಾಕ ಆನ್ನೇಕ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಯುದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಜನಾಂಕ ವಿಪರೀತ ಕಷ್ಟ ಯೆತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಮರಣ, ಅಪಘಾತ, ಭೂಕಮರೀ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆದ್ನಾ ಆಪ್ಣ್ಯಾಕ ಧರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಆತ್ತಂಯಿ ಜಗತ್ತ ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಆಸ್ಸs. 2016 ಇಸ್ವೇಚೆ ಭಾರತಾಂತು ರಾಯು ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಸ್ಸs. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಸೂಯಿ ಖೊಂಬ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕಷ್ಟ. ಪೆಸ್ಕಾತಿ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕಷ್ಟ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸುಮಾರ 3000 ವರ್ಸಧೋರ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ವರ್ಲೇಲಿ ಸಕ್ಕಡ ಜಾತಿ ಶಾಂತಿಸೌಹಾರ್ದ ಪಾಲನೆ ಕೋರ್ನು ಜನಾಲಿ

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಕ ದೋಷರಹಿತ ಜಾವ್ನು ಚೊಲೋಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೋರ್ನು ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಗುಜರಾತಾಚೆ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕನಡಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ದೊರ್ಕೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ಆಸ್ಸ. ಗೌ. ಸಾ. ಬ್ರಾ. ಲೋಕಾಂಕ ಆತ್ತಂಯೀ ದೊರ್ಕೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ಆಸ್ಸs. ದೊರೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರಾಯು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತು. ತುಳೂ ಭಾಷೇಂತು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕ 'ದೊರೆಕುಳೇ' ಮ್ಹೊಣು ಸಂಬೋಧ ಕೊರ್ಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ದ್ವಾರಕಾನಾಥಾಲೆ ಅನುಯಾಯೀ ಮ್ಹೊಣೂಯಿ ದೊರ್ಕೆ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ಆಯ್ಲೆಂ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾನ ರಾಜಾಡಳಿತ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಕ್ರಿ. ಶ. 1763 ಇಸ್ವೇಚೆ ನಂತರ 17 ವರ್ಸ. ಹೈದರಾಲಿನ ಸಾನಸಾನ ಜೈನ ಸಾಮಂತಾಂಕ ಅಧಿಕಾರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕಾಣು ಸಿಂಹಾಸನಾರಿ ತಾಕ್ಕೂನು ಸಕಲ ದೇವ್ಯೆಲೆಂ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1780 ಥೋರ್ನು 1860 ವರೇಕ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಅರಾಜಿಕತಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಹೇಂ 80 ವರ್ಸ ಕನಡಾಚೆ ಆಂಧಕಾರಾಚೆ ವರ್ಸ. ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾನ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರಾಕ ಹಸ್ತಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸೈನಿಕಾನಿ ಕನಡಾಂತು ರಿಗ್ಗೂನು ಸಗ್ಳೇ ಕನಡಾಕ ಭೈಂಯಾಂತು ಬುಡ್ಡೈಲೆಂ. ಜsಣ ಸಕ್ಕಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸೈನ್ಯಾಚೆ ತುಕ್ಡೀ ಯೆವ್ವಿ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರಿ ಧಾವ್ನುವೊಚ್ಚೂನು ಘರಾಂಭಿತ್ತರಿ ರಿಗ್ಗೂನು ಬಾಗಿಲ ಘಾಲ್ನು ಬಸ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರಾಕ ಕನಡಾಂತುಲೊ ಸೊತ್ತು ಜಾಯಿ. ಜನಾಲೊ ತೀರ್ವೊ ಸಕಾಲಾಕ ಮೇಳ್ಕಾ. ಜನಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಭಾಂಗರ, ವಜ್ರ, ವೈಡೂರ್ಯ ಜಾಯಿ. ಭಾಂಗ್ರಾಚೆ ನಾಣ್ಯ ಸಕ್ಕಡ ಜಾಯಿ. ಘೋಡೆ ಸಕ್ಕಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಧಿಕಾರೀಕ ಒಪ್ಸೂಕಾ. ಕನಡಾಚೆ ನಾಗರಿಕಾನ ಘೋಡ್ಯಾರಿ ಬೈಸೂನು ಭೋಂವ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಗೋರೆ ಅಧಿಕಾರೀನ ಆಯ್ಯಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಮಾತ್ತೆಂ ಬಾಗ್ಸೂನು ಹಾತು ಬಾಂದೂನು ನುತ್ತs ರಾಬ್ಬೂಕಾ. ಉಂಚಿ ಧವಸಧಾನ್ಯ ಸಕ್ಕಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧಿಕಾರೀಕ ಒಪ್ಸೂಕಾ. 1799 ಇಸ್ವೇಂತು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ ಯುದ್ಧಾಂತು ಮೋರೊತಾಂಯಿ ಕನಡಾಂತು ಅರಾಜಿಕತಾ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ದಂಡ ನೀತಿ

ಕನಡಾಂತು ಆನಿ ಸಗ್ಳೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಕಾಳ್ಗತೀಂತು ಜಾವ್ಕೊ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾಚೆ ಆಡಳಿತಾಂತು ಜಾವ್ಕೊ ಜನಾನಿ ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಶಿಕ್ಷೆ ದೀವ್ನು ಸುಧಾರಿತ ಪ್ರಜೆ ಕೊರೂಂಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಚೋಲ್ನು ಆಯ್ಲಾಂ. ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಲ್ಯಾಂಕ ಶಿಕ್ಷೆ ದಿವ್ಚೆ ನಿಯಮಾಕ ದಂಡ ನೀತಿ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ.

ನ್ಯಾಯಕರ್ತಲೊ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶು ರಾಯೂಚಿ ಜಾವ್ನುಆಸ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ಹೋಡ ಪ್ರದೇಶ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದಂಡಾಧಿಕಾರೀಚಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶು ಜಾವ್ನು ಕಾಮ ಕರ್ತಾಶ್ಶೀಲೊ. ದೋಷಾರೋಪೀಕ ಹಾತು ಮಾಕ್ಷಿ ಬಾಂದೂನು ಪಾಯ್ಯಾಂಕ

ಸರಪಳಿ ಘಾಲ್ನು ಬಾಂದೂನು ದಂಡಾಧಿಕಾರೀಲೊ ಪೇದೊ ಆರೋಪೀಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾಲೆ ಸಮಕ್ಷಮ ಹಾಣು ರಾಬ್ಬೈತಆಶ್ಶೀಲೊ. ಆರೋಪೀಕ ಕ್ರೂರ ರೀತೀರಿ ಮಾರ್ನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಹಾಡ್ಡಂ ಪುಡ್ಡಿಕೋರ್ನು ಮಾಗ್ಗೀರಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಘೇವ್ನುಯೆತ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಆತ್ತಂ ಮಾನವ ಅಧಿಕಾರು ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಅಧಿಕಾರು ಆರೋಪೀಕ ದಿತ್ತಾತಿ. ಮಾನವ ಅಧಿಕಾರಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಆರೋಪಿ ತೋ ಅಪರಾಧಿ ಮ್ಹೋಣು ನ್ಯಾಯಾದೀಶಾನ ತೀರ್ಪು ದಿವ್ವೊತಾಂಯಿ ಆರೋಪೀಕ ಖಂಚೇಯಿ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಪೆಟ್ಟು ಮಾರೂಂಕ ನಜ್ಜ. ಹಿಂಸೆ ದಿವ್ಚಾಕನಜ್ಜ. ತೋ ಆರೋಪಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಮುಕ್ತ ಜಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ.

1. ದಂಡಾಧಿಕಾರೀನ ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಕತಿರ ದುರ್ಬಳೆ ಕೈದೀಕ ದುಡ್ವಾಚೆ ಖ್ಯಾಸ್ತ (ಮುಲ್ತ, ಫೈನ) ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ದುಡ್ಡು ಆಸ್ಸನಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಏಕ ಝೋಪಡೀಂತು ರಾಬ್ಬೂನು ಪಾತ್ತಳ ಪೇಜ ಜೆವ್ತಲೆ, ಪ್ರತಿದೀಸು ತೇಂಚಿ ಏಕ ಮುಂಡ (ಆಂವ್ಗಲೆಂ) ನೆಸ್ಸೂನು ಯೆತ್ತಲೆ, ನೆಲಾರಿ ನಿದ್ದತಲೆ, ಗಾದ್ದ್ಯಾಂತು ಕಾಮ ಕೋರ್ನು ದೀಸ ಕಾಡ್ತಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕ 10000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೆಚೆ ಖ್ಯಾಸ್ತ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ದಂಡಾಧಿಕಾರೀನ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಹಾಸ್ತಲೊ. ಸಕ್ಕಡ ಹಾಸ್ತಲೆ. ಮುಲ್ತ ಶಿಕ್ಷಾ ದುಡ್ಡು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಅಪರಾಧೀಂಕ ದೀವ್ಕಾ. ದುಡ್ವಾಚೆ ಖ್ಯಾಸ್ತೇಂತು ತೀನಿ ಸ್ಥರ ಆಸ್ಸತಿ. 10,000, 40000 ಆನಿ 1 ಲಕ್ಷ ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಚೆಂ.

2. ದಂಡಾಧಿಕಾರೀಲೆ ಪೇದೇನ ಅಪರಾಧೀಲೆ ಘಾಟೀರಿ ಚಾಟಿಯೇನಿ ಪೆಟ್ಟು ದಿವ್ಚೆ ಏಕ ನಮೂನ್ಯಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಸಕ್ಕಡ ಸರಕಾರಾನ ಅನುಸರಣ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಅಪರಾಧೀನ ಚಾಟ್ಯೇಚೊ ಪೆಟ್ಟು ಖಾತ್ತನಾ ತಾಣೆ ಬೋಬಮಾರ್ಚೆ ಆಯ್ಕೂನು ಆನಿ ಘಾಟೀರಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಘಾಯಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ದೆಂವ್ಚೆ ರಗತ ಪೊಳೋನು ಜನಾಂಕ 'ಅಯ್ಯೊ, ಅಸ್ಸಲೊ ತಪ್ಪು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಕೋರ್ನಾಕ್ಕಾ,' ಮ್ಹೋಣು ತಾಂಗೇಲೆ ಬಂಧುಮಿತ್ರಾಂಕ ಸಾಂಗ್ತಾತಿ.

3. ಗಡೀಪಾರ ಕೊರ್ಚೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ದಂಡ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಭೂಂಯಿ, ಘರ, ಮಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಅಪರಾಧಿ ಮ್ಹೋಣು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಾನ ತೀರ್ಪು ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಆಸ್ತಿ ಸಕ್ಕಡ ಜಪ್ತಕೋರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಗಡೀಪಾರ ಕರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

4. ಫಾಶಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗಲ್ಲುಶಿಕ್ಷೆ. ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆ ದಿಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಮಡ್ಯಾಕ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಂಧುಮಿತ್ರಾಂಕ ದೀನಾನಾತ್ತೀಲೆಂ ಸರಕಾರಾನಂಚಿ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರು ಕೊರ್ಚೆಂ ಏಕು ಕ್ರಮು ಸಕ್ಕಡ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಚಲ್ಲಾಂ. ಘೋರ ಅಪರಾಧಾಂತು ಅಶ್ಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸರಕಾರ ದೇಶಾಂತು ಶಾಂತಿ ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ಗಾಂವಾಂಚೆ ದಂಡಖಾನೇಂತು ಗುಟ್ಟಾರಿ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆ ದೀವ್ನು ಮುಗಿಸೀತಾತಿ. ದೇಶಾಂತು ದಂಗೆ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ವೇಳಾರಿ ಬ್ರಟಿಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ

ವೇಳಾರಿ ಕೆಲ್ಲೇಲೆವರಿ ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಮೈದಾನಾಂತು ಸಕ್ಕಡಾಲೆ ಏದ್ರಾಕ ಗಲ್ಲು ದೀವ್ನು ಜನಾಲೆ ಮನಾಂತು ಭೈಂಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾವ್ಚೆತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿಲಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

4. ಸಲ್ಪ ರಾಯ ಯುದ್ಧಾಂತು ಸಲ್ವಲೆಲೆ ರಾಯ್ಯಾಂಕ, ತಾಂಗೇಲೆ ಪುತ್ತಾಂಕ, ಮಂತ್ರೀಂಕ ಆನಿ ಸೇನಾಪತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲ್ವಲೆಲೆ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ಒಟ್ಟು ಯುದ್ಧ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಜನಾಂಕ ಮರಣದಂಡ ದಿತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಕ್ರೂರ ರೀತೀರಿ ಹಿಂಸೆ ದೀವ್ನು ಜಿವ್ಮಿಮಾರ್ಚೇಂಯಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನ

ಕನಡಾಂತು ಚಾಲು ಆಶ್ಶೀಲಿ ಆದಿವಾಸೀಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಳುಹಳೂ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾಲ್ಲಿ. ಆದಿವಾಸೀಂಕ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಟೊಳ್ಳು ಕುಡ್ಯಾಕ್ಯ ದೋನಿಕಡೇನಃಯಿ ಹಃದ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಚರ್ಮಾಂಚೆ ಮುಚ್ಚಳ ಬಾಂದೂನು ತಾಜ್ಜೇರಿ ಹಾತ್ತಾನಿ ಜಾವ್ವೋ ಸುಕ್ಕೀಲೆ ಬಡ್ಡಿಯೇನಿ ಜಾವ್ವೋ ತಾಳಾಃರಿ ಮಾರ್ನು ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಶಬ್ಧು ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ತಾಳಾಕ ಎಕ್ಯಾನ ಜಾವ್ವೊ ದೊಗ್ಗಾನಿ, ದಾಲ್ಯಾನಿ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲಾನಿ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಏಕಯಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೇನ ನಾಂಚೆ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮಾತ್ತ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ಯೇಚೊ ಬುಡ್ಕುಳೊ ದೊವ್ವೋರ್ನು ನಾಂತಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನಡಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು, ಪೂರ್ವಾಕ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಮಲೆನಾಡಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು, ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕೊಡಗು ದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಅನಿ ಮಲಬಾರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಯೀಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ತಾಂಗೆಲೇಂಚೆ ಏಕ ನವೇಂಚಿ ಬಯಲುನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಳ ಆನಿ ಮದ್ದಳೆಂ ನಾಂವಾಚೊ ಢೋಲು ವಾಜ್ತಾಂ ರಾಗಾನಿ ಪಃದ ಮ್ಹೊಣು, ಚೆಂಡೆ ನಾಂವಾಚೆ ಆನ್ನೇಕ ಢೋಲು ಮಧ್ಯೆಮಧ್ಯೆ ವಾಜ್ಜೂನು, ಝುಗಝುಗ ಜಾವ್ಚೆ ವೇಷ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪಾತ್ರಧಾರೀಂಚೆಕರಾನ ನೃತ್ಯ ಕೊರೊನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಚೆ ಬಯಲಾಟಾಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ರಾತ್ರಿ ಉಜ್ವಾಚಿ ಧೊಂಧಿ ಜೊಳೋನು ಚಂದ್ರಾಚೆ ಚಾನ್ನಃಣೇಂತು ಖೆಳ್ಚೆ ಹೇ ಖೇಳಾಕ ಬಂಟ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಭಾರೀ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಬಂಟ ರಾಯ್ಯಾನಿ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಆನ್ನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನಾಂಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲೆಂ. ತಾಳಮದ್ದಳೇಂತು ತಾಳ ಆನಿ ಮದ್ದಳೆ ವಾಜ್ಜೂನು ವೇಷ ಆನಿ ಆಭೂಷಣ ನಾತ್ತೀಲೆ ಪಃದ ಮಾಂತ್ರ ರಾಗಾನ ಸಾಂಗೂನು ಪಾತ್ರೀಲೆಂ ಸಂವಾದ ಆನಿ ಅರ್ಥು ಸಾಂಗ್ಚೆ ಏಕ ವಿಶೇಷ.

ಭುತ್ತಾಚೊ 'ಕೋಲು' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಮನ್ಯಾನ ಭುತ್ತಾಚೊ ವೇಷು ಘಾಲ್ನು ನಾಂಚೆ. ತೇ ಮನ್ಯಾಕ ತೇಂ ಭೂತ ಆಂಗಾರಿಯೆತ್ತಾ. ತೋ ಮನೀಷು ತೇಂ ಭೂತ ಜಾತ್ತಾ. ಭುತ್ತಾಕ ಶರೀರ ನಾತ್ತೀಲೆನಿಮ್ಹಿ ತಾಕ್ಕಾ ಉಲ್ಲೋಚಾಕ, ಖಾವ್ಚಾಕ, ಪಿವ್ಚಾಕ, ನಾಂಚೂಕ ತೇ ಭುತ್ತಾಚೆ ಭಕ್ತಾನಿ ಏಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊರ್ಚೆ. ಭುತ್ತಾಚೊ ವೇಷು ಘಾಲ್ಲೋಲೊ ಮನೀಷು ತೇ ಭುತ್ತಾಕ ಆಂಗಾರಿ ಯೋ

ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗೂನು ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಶರೀರ ಭುತ್ತಾಕ ಥೊಡೋ ವೇಳು ಅರ್ಪಣ ಕರ್ತಾ. ಹೋ ಖೇಳು ರಾತ್ರಿ ಜಾವ್ನೊ. ಉಜ್ಜಾಚೆ ಧೊಂಧೀಚೆ ಉರ್ಝ್ವಾಡಾಕ ಪಳೈಲ್ಯಾರಿ ಭಂಯ ಜಾವ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೇಷು ಘಾಲ್ನು ನಾದಸ್ವರ ವಾಜ್ಜsಪ ಆನಿ ಚೆಂಡೇಚೆ ತಾಳಾಕ ನಾಂತಲೊ ಭುತ್ತಾಚೊ ಪಾತ್ರಿ.

ಭುತ್ತಾಕ ಖೂಸ ಕೊರೂಂಕ ಕುಂಕಡಾಕ ಬsಲಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಕುಂಕಡಾಚೊ ಗsಳೊ ಕಾತ್ತೋನ್ರು ತಾಜ್ಜೆ ರಗತ ಭುತ್ತಾಚೆ ಪಾತ್ರಿ ಪಿತ್ತಾ. ಸಲ್ಪಕಡೇನ ಬೊಕ್ಕೋಡ್ಡೀಕ ಕಾತ್ತೋನ್ರು ಬsಲಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಬಂಟ್ರಾಂಚಾಂಕ ಭುತ್ತಾಚೊ 'ಕೋಲು' ಏಕ ಅಗತ್ಯ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ಮ.

ಹೇ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾತ್ತsನಾ ಕನಡಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಳುಹಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಆತ್ತಂ ಕಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಜಾತಿಭೇಧು ಮಸ್ತ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಾ. ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ತಾ. ಕೋಣಯಿ ಖಂಚೋಯಿ ವ್ಯಾರು ಕೋರ್ಯೇತ. ಕನಡಾಚೊ ಸಾನು ಏಕು ಭಾಗು, ಕಾಸರಗೋಡ ಆನಿ ಕಣ್ಣಾನೂರ ಕೇರಳಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂತು ಮೆಳ್ಳಾಂ. ವರ್ಲೇಲೆ ಕನಡಾ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಮೆಳ್ಳಾ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನವೇದಿಲ್ಲೀಂತು ಆಸ್ಸ. ಕನಡಾಚೆ ಭಧ್ರತೆ ಭಾರತದೇಶಾಚಿ ಭಧ್ರತೇಚೆ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ಸೂನು ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ, ನಾವಿಕ ದಳ, ವಾಯು ಸೇನೆ ಆನಿ ಇತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಲೆ ಮುಳಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ರಕ್ಷಾದಳ ಕನಡಾಕ ಭಾಯ್ರತಾಕ್ಕೂನು ಪರದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಆಕ್ರಮಣ ಜಾಯ್ನಾ ತಶ್ಶಿ ರಾಕ್ತಾತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಚಿ ಪೋಲೀಸ ವಿಭಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಕನಡಾ ಜಿಲ್ಲೇಂತು ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪೊಳೋನು ಘೆತ್ತಾ.

ರಾನ್ಪಾಚೊ ಉಜ್ಜೊ

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಉಜ್ಜಾಪೇಟ ನಾತ್ತಿಲೆ ಕಾಳಾರಿ ರಾಣ್ಣನೀಂತು ಉಜ್ಜೊ ಲಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗಾಂವಾಂಚೆ ಭುತ್ತಾಚೆ ಗುಡಿಯೇಂತು ವೊಚ್ಚೂನು ಥಂಯಿ ಸದಾಕಾಳ ಜೊಳ್ಚೆ ದಿವ್ವೀಚೊ ಉಜ್ಜೊ ಏಕಯಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಹೋಮಾಂಚೆ ಕುಂಡಾಂತುಲೊ ಇಂಗsಳೊ ಘೇವ್ನು ಯೇವ್ನು ರಾಣ್ಣನೀಂತು ಉಜ್ಜೊ ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಮಾಗ್ಗೀರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಉಜ್ಜಾಕಾಡ್ಡಿಯೇಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಉಜ್ಜಾಕಾಡ್ಡಿ ಮ್ಹಾರಗ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲಿ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಆತ್ತಂ ಘರ್ಕಡೆ ರಾಂದಪ ಕೊರೂಂಕ ರಾಕ್ಡಾಚೆ ಉಜ್ಜಾಚಿ ರಾಣ್ಣನಿ ನಾಂತಿ. ಆಸ್ಸಜಾಲ್ಯಾರಿ ನ್ಹಾವ್ಚಾಕ ಉದ್ದಾಕ ಹೂನು ಕೊರೂಂಕ ನ್ಹಾಣಿಯೇಂತು ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಆನಿ ಹಳ್ಳೇಂತು ಆಸ್ಸತಿ. ವಾಸರೇಂತು ರಾಂದ್ಪಾಕ ಆತ್ತಂ 14 ಲಿಟರಾಚೆ ಲೊಕ್ಡಾಂಚೆ ಸಿಲಿಂಡರಾಂತು

ಭರ್ಲೇಲೆ ಎಲ್ಪೀಜಿ (ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಗ್ಯಾಸ್) ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ವಾಯು ಜೊಳೋನು ಬರ್ನರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ರಾನ್ನೀರಿ ರಾಂದಪ ಕರ್ತಾತಿ. ಎಲ್ಪೀಜಿ ಗ್ಯಾಸ ಭೂಂಯಿಂಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಅತೀ ಮುಳಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆಂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೆಂ ವಾಯು. ಭಾಯ್ಲೆ ದೇಶಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಹಾಡಯಿಲೇಲೆಂ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಪ್ರದಾರ್ಥಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಗ್ಯಾಸ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಏಕ 10–20 ವರ್ಸಾಥೋನ್ನು ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಚಾಲು ಆಸ್ಸ. ಭಾರತಾಂತು ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಂತು ಬಟವಾಡೆ ಕೊರೂಂಕ ಆನಕಯಿ ಮಸ್ತಕಡೇನ ಎಲ್ಪೀಜಿ ಗ್ಯಾಸ ಸಿದ್ಧ ಕರ್ತಾತಿ. ತೇಂ ಗ್ಯಾಸ ಲೊಕ್ಡಾಚೆ ಸಿಲಿಂಡರಾಂತು ಭೋರ್ನು ಸಗ್ಳೇ ದೇಶಾಂತು ಬಟವಾಡೆ ಕರ್ತಾತಿ. ಎಲ್ಪೀಜಿ ಗ್ಯಾಸ ಕನೆಕ್ಷನ್ನ ಏಕ ಘರಾಕ ಏಕ ಅಶ್ಶಿ ಸರಕಾರಾನ ರೇಶನ್ ಕೋರ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೆಲ್ಲಾಂ.

ಕೂಡಾಂತು ಉಝ್ವಾಡು

ಕ್ರಿ. ಶ. 1940 ಇಸ್ವೇಂತು ವರೇಕ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಜನಾಂಕ ಗೊತ್ತುನಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಸಾವಂತಾಲೆ ಕಾಳಾಂತು ತೆಲ್ಲಾಚೆ ದಿವ್ಯಾಚೆ ಖಾಂಬೆ ಥಂಥsಯಿ ಮಾರ್ಗಾರಿ ಪೋಳೋಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶಿಲೀಂತಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಇಂಗ್ಲೇಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಚಿಮ್ಣೆತೆಲ್ಲಾಚೆಂ ಲಾಟಣ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ ದವ್ವರಯಿಲೆಂ. ಘರ್ಕಡೆ ಮೊಣ್ತ್ಯೊ ಆನಿ ದಿವ್ವೆ ಜೊಳೋನು ವಾಸರೇಂತು ಕಾಳೋಕು ನಾಕೋನ್ನು ನೆಲಾರಿ ಬೈಸೂನು ಜೆವ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶಿಲೀಂತಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಚಿಮ್ಣೆತೆಲ್ಲಾಚೆ ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಚಿಮ್ಣ್ಯೋ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಮೂನ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಮ್ಹೊಣು ಚಿಮ್ಣೇತೆಲ್ಲಾಚೊ ದಿವ್ವಾ ಉಝ್ವಾಡಾಕ ಚೆಡ್ಡುವಂ ಪಾಠು ವಾಜ್ಜೀತಾತಿ ಆಶ್ಶಿಲೀಂತಿ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1898 ಇಸ್ವೇಂತು ಅಮೇರಿಕಾಂತು ಆನಿ ಸ ವರ್ಸಾ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ವಿದ್ಯತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೆಂ. 1933 ಇಸ್ವೇಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ ಬೋಂಬೈ ಆನಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಯಂತ್ರ (ಡೈನೇಮೊ) ಹಾಡೋನು ತಂತೀಚೆ ಮೂಲಕ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಂತು ಆನಿ ಘರಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಬ ಲಾವ್ನು ಕಾಳೋಕು ದೂರ ಕೆಲ್ಲೊ ಆನಿ ಉಝ್ವಾಡು ಹಾಡ್ಲೈಲೊ.

ಮಂಗಳೂರಾಂತು 1940 ಇಸ್ವೇಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಾರ್ಗಾರಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಬಾಚೆ ಖಾಂಬೆ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಘರಾಘರಾಂತು ಕೂಡಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತೀಚೆ ಪ್ರಕಾಶು ಪಳ್ಳೊ. ಅಮೇರಿಕಾಂತು ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ವಿದ್ಯತ್ಶಕ್ತೀನ ಮೋಟಾರ ಘೂವೋಂಚೆ ತಂತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಜನಾನಿ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಳ್ಳೆಂ. ಏಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಕ ಘಟಕ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರಾನ ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಜಲಪಾತಾಕ ಡೈನೇಮೊ ದೊವ್ವೋನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಕೆಲ್ಲಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಖಂಖಯಿ ಜಲಪಾತ ಆಸ್ಸತಿಕಿ ಥಂಯಿ ಪೂರಾ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೊರ್ಚೆ ಹೋಡಹೋಡ ಘಟಕಾಂಕ ಬಾಂದ್ಲೆಂ.

ಏಕ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೇಂಚೆ ಘಟಕ ಕನಡಾಚೆ ಉತ್ತರಾಕ ಹೊಳ್ಳೆ ಶರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಆಡ ಬಾಂದೀಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟಾಚೆ ಭಿತ್ತsರಿ ಬಾಂದ್ಲಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕಾಳಿ ಆನಿ ಭದ್ರಾ ನ್ಹಂಯ್ಕ ಆಡ ಬಾಂದೀಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕೊಳ್ಶ್ಯಾನ ಉದ್ದಾಕ ಹೂನು ಕೋರ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ಆವೀಚೆ ಬಲಾರಿ ಡೈನೇಮೊ ಘೂಂವ್ಡಾನು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರ್ಚೆ ತಂತ್ರ ಕಾಮಾಂಕ ಆಯ್ಲೀಂತಿ. ಅಸ್ಸಲೆಂ ಯಂತ್ರ ರಾಯ್ಚೂರಾಂತು ಘಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಉಡ್ಪಾಂತು ಏಕ ತಸ್ಸಲೆಂ ಘಟಕ ಆಸ್ಸs. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನೀನ ಉರೇನಿಯಮ್ ಅsಣು ಧಾಢಾನು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರ್ಚೆ ತಂತ್ರ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಳ್ಳೆಂ. ಭಾರತಾಂತು ಕೆನಡಾದೇಶಾಚೊ ಸಹಾಯು ಆನಿ ಸಹಕಾರು ಘೇವ್ನು ಸುರ್ವೇಚೆ ಏಕ ವಿದ್ಯುತುತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕ ಬೊಂಬೈಂತು ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಥೊಡೇ ವರ್ಸ ಘೂಢೆ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತುಲೆ ಪಟ್ಟಣ ಕಾರವಾರ ಹಾಜ್ಜೆಲಾಗ್ಗಿ ಕೈಗಾ ಗಾಂವಾಂತು ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ ಬಾಂದ್ಲಾಂ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಂತುಲೆ ವಿಂಗಡ ಕಡೇನ ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಘಟಕಾಂತು ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತೀಯಿ ಕನಡಾಂತು ಸರಬರಾಜಜಾತ್ತಾ. ವಿದ್ಯುತ್ತು ಘಟಕಾಂತು ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ 400 ವ್ಹೋಳ್ಟಾಚಿ ಆಸ್ತಾ. 400 ವ್ಹೋಳ್ಟಾಚಿ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತೀಕ 220 ವ್ಹೋಳ್ಟಾಕ ದೇವೋಂಚೆಕತಿರ ಥಂಥsಯಿ ಟ್ರಾನ್ಸಫಾರ್ಮರ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತಿ. 400 ವ್ಹೋಳ್ಟಾಚಿ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಘಟಕಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಟ್ರಾನ್ಸಫಾರ್ಮರಾಕ ಧಾಡೂಂಕ 10 ಮಿಟರ್ ಊಂಚ ಟವರ್ಸ 20–25 ಮೀಟರಾಕ ಏಕ್ಕಾಕಚೆ ಲೆಕ್ಕಾರಿ ಹಢ್ಢಾರಕಟ್ಲೆ ಟವರ್ಸ ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಏಕ ಕಿಲೋಮೇಟರ ದೂರ ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಧಾಡೂಂಕ 50–60 ಟವರ್ಸ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯತ್ಶಕ್ತಿ ನಿಗಮ ಮ್ಹೋಣು ಏಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೋರ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಗಾಂವಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತಿ ಬಟವಾಡೆ ಕೊರೂಂಕ ಸರಕಾರಾನ ಅನುಕೂಲ ಕೋರ್ನು ದಿಲ್ಲಾಂ. ಆಡಳಿತ ಸುಗಮ ಜಾವ್ನೊ ಮ್ಹೋಣು ಸರಕಾರಾನ ವಿದ್ಯತ್ತು ಬಟವಾಡೆ ಕೊರೂಂಕ ಮಂಗಳೂರಾಂತು, ಉಡುಪೀಂತು, ಕಾರವಾರಾಂತು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸಪ್ಲೈ ಕಂಪನಿ (ಎಸ್ಕಾಮ್) ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ

ಕನಡಾಂತು ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ಆನಿ ಪಿತ್ಲೇಚೆ ನಂತಾ ಮಾತ್ಯೇಚೆ ಬುಡ್ಕೂಳೆ, ಕಳ್ಶೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯ್ದsನ ಮಸ್ತ ಶತಮಾನಥೋರ್ನು ಉದ್ದಾಕ ಆನಿ ಇತರ ದ್ರಾವಣ ಭೋರೂಂಕ ಉಪೇಗು ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಭುತ್ತಾ ಗುಡಿಯೇಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಬಾಂಯಿ ಖೊಂಡೀಲಿ ಆಸ್ತಾಶ್ಶೀಲಿ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ಸುತ್ತಾಕಯಿ

ವರ್ಸಾಕ ಬಾರ ಮ್ಹೈನೆ ಉದ್ದಾಕ ಸುಕ್ಕನಾತ್ತೀಲಿ ಬಾಂಯಿ ಆಸ್ತಾಶ್ಶೀಲಿ. ಗೂಂಡಿ ಖೋಂಡೀಲೆ ಬಾಂಯ್ಯು ಉದ್ದಾಕ ಯೆತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಬಾಂಯ್ಕ ದೋನಿ ಫಾತ್ರಾಚೆ ಖಾಂಬೆ ದೋನಿ ಬದೀನ ಬಾಂದೂನು, ತಾಜ್ಜೇರಿ ಆಡ ದವ್ವರ್ಲೇಲೆ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಆಡ್ಡೆಂ ತಾಕ್ಕಾ ಮಧ್ಯೇಂತು ಏಕು ರಾಟೊ ಸಿರ್ಕಾನು, ತೇ ರಾಟ್ಯಾಕ ಏಕ ಸೊಣ್ಣಾಂಚೊ ರಾಜ್ಜು ಫಾಲ್ನು, ರಾಜ್ಜ್ಯಾಕ ಏಕು ಮಾತ್ಯೇಚೆ ಏಕಯಿ ತಾಂಬ್ಯಾಚೊ ಕಳ್ಸೊ (ಬುಡ್ಕುಳೊ) ತಾಜ್ಜೆ ಗಾಂಟ್ಯೇಂತು ಬಾಂದೂನು, ತೇ ಕಳ್ಸ್ಯಾಕ ಬಾಂಯ್ಯು ದೇವ್ವೋನು, ಉದ್ದಾಕ ವೈರಿ ತಾಂಡೂಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತೋ ಕಳ್ಸೊ ಹಾಂಡೀರಿ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶಂ ಘರಾಂತು ಹಾಡ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಸಲ್ಪಕಡೇನ ಉದ್ದಾಕ ಖತ್ಪತೊ ಕಾಣು ನಿವ್ವೋನು ಮೆಣ್ಮಾತ್ಯೇಚೆ ಗುಲ್ಲುಗ್ಲ್ಯಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಪಿವ್ವ್ಯಾಕ ಮ್ಹೋಣು ದವ್ವರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಆತ್ತಂ ಮಸ್ತ ವರ್ಸಧೋರ್ನು ಮಂಗಳೂರಾಂತು, ಉಡುಪೀಂತು, ಕಾರವಾರಾಂತು, ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಏಕಯಿ ತಳ್ಯಾಚೆ ಉದ್ದಾಕ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪಾಚೆ ಮೂಲಕ 10 ಮೀಟರ ಎತ್ತರಾರಿ ಬಾಂದೀಲೆ ಸಿಮೆಂಟಾಚೆ ಟಾಂಕೀಂತು ಯೇವ್ನು ಪಡ್ತಾ. ತಾಂತೂಲ್ಯಾನ ಸ್ಟೀಲ ನಳ್ಯೇಚೆ ಮೂಲಕ ಘರಾಂತು ಯೇವ್ನು ಪಾವ್ತಾ.

ಮಂಗಳೂರಾಂತು, ಉಡ್ಪಾಂತು, ಆನಿ ಇತರ ಹೋಡ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ ನಳ್ಯೇಂತು ಯೆತ್ತಾ. ಕಾರ್ಕಳಾಂತು, ಮೂಡಬಿದ್ರೇಂತು ಆನಿ ಇತರ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಾಂತು ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ ನಳ್ಯೇಚೆ ಮೂಲಕ ಸಕ್ಕಡ ಘರಾಂತು ಯೇವ್ನು ಪಾವ್ತಾ. ಸಾನಸಾನ ಗಾಂವಾಂತು ಆನಿ ಹಳ್ಳೇಂತು ಜಣ ತಾಂಗೇಲೆ ಕಡೇನ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಖೋಂಡೀಲೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತೂಲೆ ನಾಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗುಂಡಿ ಬಾಂಯ್ಯುತಾಕ್ಕೂನು ಉದ್ದಾಕ ಕಾಣುಘೆತ್ತಾತಿ. ನ್ಹಂಯ್ಯುತಾಕ್ಕೂನು, ತಳ್ಯಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು, ಬೋರ್ ವೆಲ್ಲಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಉದ್ದಾಕ ಪಂಪಾನಿ ತಾಂಡೂನು ಘೇವ್ನು ತೇಉದ್ದಾಕ ದಾ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತ್ರರ ಬಾಂದೀಲೆ ಏಕ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ ಉದ್ದಾಕ ಧೊರ್ಚೆ ತಿತ್ಲೆ ಹೋಡ ಟ್ಯಾಂಕೀಂತು ಭೋರ್ನು ತಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಪೈಪಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಸಗ್ಗೇ ಪಟ್ಟಣಾಂಕ ಉದ್ದಾಕ ಬಟವಾಡೆ ಕರ್ತಾತಿ.

ಆತ್ತಂ ಘರ್ಕಡೆ ವಿದ್ಯುತ್ಚಾಲಿತ ಮಶೀನಾಂತು, ಕೊಳ್ಶಾ ಪಿಟ್ಯೇಂತು ಆನಿ ಜಾಂಬ್ಳಿಕ ಘೂಢೇಚೆಂ (ಅಲ್ಟ್ರಾವಾಯೊಲೆಟ್ ರೇಸ್) ಪ್ರಕಾಶಾಂತು ಉಪ್ರಟೆ ಅಭಿಸರಣ (ರೆವರ್ಸ ಒಸ್ಮೊಸಿಸ್) ಜಾವ್ನು ಹೋಳ್ನು ಶುದ್ಧ ಜಾವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ ತಯ್ಯಾರಿಕೊರ್ಚೆ ಮಶೀನ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಮಶೀನಾನ ಶುದ್ಧ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಪಿವ್ಚೆ ಉದ್ದಾಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್ಲೇಂತು ವಿಕ್ರೀಕ ಮೆಳ್ತಾ.

ಕನಡಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ

ಕನಡಾಚೆ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ ಧಾ ಹಜ಼ಾರ ವರ್ಸ ಘೂಢೆ ಕನಡಾಂತು ವಾಸಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಭಾಷೇಚೆ, ಲೇಖಾಚೆ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಚೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯಾಚೆ, ಲೋಹವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೆ, ಧರ್ಮಾಂಚೆ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಾಂಚೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಾಂಚ ಹಜ಼ಾರ ವರ್ಸಧೋರ್ನು ಚೋಲ್ನು ಆಯ್ಲಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗೂಯೇತ. ಅಗ್ರಹಾರ ಆನಿ ಘಟಿಕಸ್ಥಾನ ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿಕಡೆ ಜನಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಪೂಜೇಕ ನಿಯುಕ್ತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಭಟ್ಟ ಆನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಪಾಠು ಶಿಕೋಚೆ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಅಗ್ರಹಾರಾಂತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬ ವಾಸ ಕೋರ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ಘರಾಂತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಭಾಯ್ಲೆ ಖಂಚೇಯಿ ಜಾತೀಚೆ ದಾರ್ಲೆ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲೆ ಚೆರ್ಡೂವಾಂಕ ಪಾಠು ಕೊರ್ಚೊಆಶ್ಶೀಲೊ.

ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಆನಿ ಇತರ ಮಠಾಂತು ಆನಿ ದೆವ್ಳಾಂತು ಪಾಠಶಾಲಾ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಉಪನಯನ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಹೇ ಪಾಠಶಾಲೇಂತು ದಾರ್ಲೆ ಚೆರ್ಡೂವಾಂನಿ ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಬೂಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತಾನ್ನಿ ಪಾಠಶಾಲೇಂತು ಖಾವ್ನು ಜೇವ್ನು ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚಿ ವಿದ್ಯಾ ಶಿಕ್ಕೂಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೂನು ಆಹಾರ ಒಟ್ಟುಕೋರ್ಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಘರ್ಕಡೆ ಚೆಲ್ಲಿಯೇ ಚೆರ್ಡೂವಾಂನಿ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ವಿದ್ಯಾ ಶಿಕ್ಕೂಯೇತ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಚೆಲ್ಲಿಯೇ ಚೆರ್ಡೂವಾಂಕ ಪಾಠಶಾಲೇಂತು ರೀಗ ನಾಆಶ್ಶೀಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರ ಯೆವ್ವೊತಾಂಯಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1780) ಆಶ್ಶೀಂಚೆ ಚಲ್ಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಹಳುಹಳು ಏಕ ಶತಮಾನ ಗೆಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕನಡಾಂತು ಆತ್ತಂಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಂಚೆ ಇಸ್ಕೂಲ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಮಂಗಳೂರಾಂತು 1870 ಇಸ್ವೇಂತು ಗಣಪತಿ ಶಾಲೆ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಇಸ್ಕೂಲ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕೆನರಾ ಶಾಲೆ, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಶಾಲೆ, ಬಲ್ಮಠ ಶಾಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸುಮಾರ 70 ಇಸ್ಕೂಲಂ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಇಕ್ರಾ ವರ್ಸ ಶಿಕ್ಕೀಲ್ಯಾಕ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಮ್ಹೊಣು ಪದವಿ ದಿಲ್ಲಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಚಾರಿ ವರ್ಸ ಶಿಕ್ಲ್ಯಾರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಮ್ಹೊಣು ಪದವಿ ದಿಲ್ಲಿ.

ಮುಸ್ಲಿಂ ಚೆರ್ಡೂವಾಂಕ ಮದರಸ್ಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆಂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೀವೋಚೆಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ. ಮದರಸ್ಸಾಂತು ಅರೆಬೀ ಲಿಪಿ ಶಿಕೈತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಫಾರ್ಸೀ ಆನಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೇಂಚೆ ಲಿಪಿ ವರೇಕ ಶಿಕೈತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಶಿಕೋಚೆ ಪಾಠಶಾಲೇಕ ಕೋಽಲೇಜ ಮ್ಹೊಣು ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆವರೀಚಿ ನಾಮಕರಣ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಂಗಳೂರಾಂತು 1870 ಇಸ್ವೇಂತು ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕೋಽಲೇಜಾಕ ಸೆಂಟ್ರಲ್

ಕೋಽಲೇಜ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಂಚೆ ಮಿಶನರಿ ಸಂಸ್ಥೇನಿ ಥೊಡೇ ವರ್ಸ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕೋಽಲೇಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಉಡುಪೀ ಪಟ್ಟಣಾಂಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಸ್ಸೂಚೆ ಮಣಿಪಾಲ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಗಾಂವಾಂತು ತೋನ್ಸೆ ಮಾಧವ ಅನಂತ ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾನ 1953 ಇಸ್ವೇಂತು ಏಕ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೋಽಲೇಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಹೇ ಕೋಽಲೇಜಾಂತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀನ ಅನುದಾನ (ಡೊನೇಶನ್) ದೀವ್ನು ಭರ್ತಿ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾನ ನಿಯಮು ಕೆಲ್ಲೊ. ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಸುರತ್ಕಲ್ ಗಾಂವಾಂತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೆ (ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್) ಕೋಽಲೇಜ ಸರಕಾರಾನ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಆತ್ತಂ ಮಸ್ತ ಮೆಡಿಕಲ್, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಕಾನೂನು, ಕೃಷಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಽಲೇಜಂ ಆನಿ ಐಟಿಐ ಮ್ಹೊಣು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿವ್ಚಾಕ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಕನಡಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ನ

ಕನಡಾಂತು ಜಾವ್ಚೊ ತಾಂದೂಲು ಸಗ್ಳೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಲೊಕ್ಡಾಂಚೊ ಖನಿಜವಸ್ತು ಕುದುರೆಮುಖ ಖಣಿಯೇಂತು ಆಸ್ಸ. ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಮಗ್ಗಾಚೆ ಆಂವ್ಗಽಲೆ ಜಾತ್ತಾ. ರಾನ್ನಾಂತು ಹಸ್ತಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಘೊಡೆ ಹಸ್ತೇಕ ಜಿವ್ಮಿಮಾರ್ನು ಹಸ್ತಿದಂತ ಕಾಡ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಆತ್ತಂ ಸರಕಾರಾಚೆ ರಾನ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಲೋಕು ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ಜಾವ್ನು ಏಕಯಿ ಸೀಕ ಜಾವ್ನು ಮೆಲ್ಲೇಲೆ ಹಸ್ತೇಚೆಂ ಮಾಂತ್ರ ಹಸ್ತಿದಂತ ಕಾಣು ವಿಕ್ತಾತಿ. ಗಾಂಧಾಚೊ ರೂಕು ಗಾಂಧ ದಿತ್ತಾ. ಗಾಂಧಽಯಿ ಆತ್ತಂ ಸರಕಾರಾಚೆ ರಾನ ವಿಭಾಗಾಕ ಮಾಂತ್ರ ಗಾಂಧಾಚೊ ರೂಕು ಕಾತ್ತೋರ್ನು ಗಾಂಧಾಚಿ ಕಾಂಡಿ ವಿಕ್ಕೂಂಕ ಅಧಿಕಾರು ಆಸ್ಸ. ಕನಡಾಚೆ ರಾನ್ನಾಂತು ಆನಿ ಖಾಸಗೀ ತೋಟಾಂತು ಮಿರಿ, ಸೂಂಠಿ, ಏಳು, ಹಳಽದಿ, ಚೆಕ್ಕೆ, ಇತ್ಯಾದೀಚೆ ಬೇಳೆಂ ಜಾತ್ತಾ. ಘಾಟ್ಟಾರಿ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ಕಾಫೀಬೀ ಭಾಜ್ಜೂನು ಪಿಟ್ಟಿ ಕೋರ್ನು ವಿಕ್ತಾತಿ. ರಬ್ಬರ, ಕೊಕೋ, ವನಿಲ್ಲಾ, ಕಾಜ್ಜೂಬೀ, ಆಂಬೊ, ಪೋಣೋಸು, ದಾಳಿಂಬ, ಸೀತಾಫಲ, ಸೊನ್ನಾರಿಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ ತೋಽಟಾಂತು ಜಾತ್ತಾತಿ. ಬೆಟ್ಟೊ, ಪೋಡೀಪಾನ, ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಘುಲ್ಲಂ ಮಸ್ತಕಡೇನ ತೋಽಟಾಂತು ಜಾತ್ತಾತಿ.

ಗೃಹೋದ್ಯೋಗ ಮ್ಹೊಣು ಸಾನ ಮಟ್ಟಾರಿ ಕೊಬ್ಬಾಚೊ ರೊಸ್ಸುಕಾಣು ತಾಜ್ಜೆ ಗೋಽಡ, ಕಾಪ್ಸಾಚೆ ಸೂತ, ನಾರ್ಲಾಚೆ ತೇಲ, ವಾಶಾಚೆ ಕುರ್ವೆಂ, ಗೆರ್ಸಿ, ಮಾಂದ್ರಿ, ನಾರ್ಲಾಸೊಣ್ಣಾಚೆ ಸೂಂಬ, ರಾಜ್ಜು, ಗೋಣೀಸುತ್ತಾಚೆ ಬಕ್ಕ, ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಉದ್ಕಾಚೆ ಮೀಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪಾದನ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹಾಸ್ಳಿ ಭಾರಿ ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಸಮುದ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ಳಾಜಾಲ್ಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕನಡಾಂತು ಧರ್ಲೇಲೆ ಝುಳ್ಕೆ ಭಾರತಾಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆನಿ ಭಾಯ್ರ ಪರದೇಶಾಕ ರಫ್ತು ಜಾತ್ತಾ.

ಸುಕ್ಕೇಲೆ ಝುಳ್ಕೆ ಖಾತ್ತsಲೊ ಲೋಕು ಮಸ್ತ ಜsಣ ಆಸ್ಸತಿ. ಬೀಡಿ ಬಾಂದೂಂಕ ಬಿಡ್ಯೇಚೆ ಸುಕ್ಕೆ ಪಾನ ಆನಿ ದುರಾಪಾನ ಗುಜರಾತ ಆನಿ ಆಂಧ್ರಾಂತು ತಾಕ್ಕೂನು ಕನಡಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ಲಕ್ಷಕಟ್ಲೆ ದುರ್ಬಳೆ ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಶಂ ಬೀಡಿ ಬಾಂದೂನು ಜೀವನ ಕರ್ತಾತಿ. ದಾರ್ಲೆ ಮನ್ಶಂಯಿ ಬೀಡಿ ಬಾಂದೀತಾತಿ. ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ತಯ್ಯಾರಕೊರೂಂಕ ತಾಜ್ಜೊ ಪೂರಕ ವಸ್ತು ಕನಡಾಂತು ಉತ್ಪಾದನ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೆದ್ದನಾ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೋಲೊ ಪೂರಕ ವಸ್ತು ದುಸ್ರೇ ಕಡೇನ ತಾಕ್ಕೂನು ಆಮದು ಕೋರ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಕನಡಾಂತು ತಯ್ಯಾರಕರ್ತಾತಿ.

ಕನಡಾಚೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆನಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೋsಲೇಜಾಂತು ಶಿಕ್ಕೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರ ಆನಿ ಇಂಜಿನಿಯರ ಸಗ್ಳೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ಕಾಮಾಕತಿರ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ತೇಚಿ ಗಾಂವಾಂತು ಜೀವಮಾನಪರ್ಯಂತ ರಾಬ್ತಾತಿ. ಹಾಂತು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕೂಯಿ ಆಸ್ಸs. ಕನಡಾಚೆ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಶಿಕ್ಕೂನು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಉಲ್ಲೋಚಾಕ ಗೊತ್ತಾಶ್ಶೀಲೆ ಮಸ್ತ ಜsಣ ಯುವಕಯುವತಿ ಸಗ್ಳೇ ಭಾರತಾಂತು ಆನಿ ಜಗತ್ತಾಂತು ಕಾಮಾರಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ಹೋಟೇಲ್, ಖಾನಾವಳಿ, ಲಾಡ್ಜಿಂಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೊವ್ವೋರ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ನಂತಾ ಇತರ ವರ್ಗಾಚೆ ಕಾನಡೀ ಲೋಕು ಖಂಚೇಯಿ ಗಾಂವಾಂತು ಪೊಳೋಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಕನಡಾಂತು ಜನ್ಮಾಂಕ ಯೇವ್ನು ಕನಡಾಂತುಲೆ ಆಗಮ ಪಾಠಶಾಳೇಂತು ವಿದ್ಯೆ ಶಿಕ್ಕೂನು ಆನಿ ಅಭ್ಯಾಸು ಕೋರ್ನು ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಾಕ, ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ, ಉಪನಯನ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ನಮುನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಹೋಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತೀರಿ ಕೊರೂಂಕ ಗೊತ್ತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪುರೋಹಿತ ಲೋಕು ಸಗ್ಳೇ ಜಗತ್ತಾಂತು ಮೆಳ್ತಾತಿ. ತಶ್ಶೀಂಚಿ ಕನಡಾಂತುಲೆ ಹೋಟೇಲ ಮ್ಯಾನೇಜಮೆಂಟ ಕೋsಲೇಜಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ರಾಂದಪ ಶಿಕ್ಕೂನು, ವಾಡೂಂಕ ಶಿಕ್ಕೂನು ಕೇಟರರ್ (ಜೇವಣಖಾಣಾಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರ್ತಲೊ) ವೃತ್ತಿ ಕರ್ತಲೇ ಮಸ್ತ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಆನಿ ಇತರ ವರ್ಗಾಚೆ ಜsಣ ಆಸ್ಸತಿ.

ಆತ್ತಂ ತುಳು ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಿನೇಮಾ ಕನಡಾಂತು ತಯ್ಯಾರಜಾತ್ತಾ. ಬೊಂಬೈ (ಬೋsಲೀವೂಡ), ಮದ್ರಾಸ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಲ್ಕತ್ತಾ (ಕಾಲೀವೂಡ), ಅಮೇರಿಕಾ (ಹೋsಲಿವೂಡ) ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೇನ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರೂಂಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1930 ಥೋರ್ನು ಥಿಯೇಟರ ಬಾಂದೂನು ಕನಡಾಚೆ ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಕಾರವಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ನಗರಾಂತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಜಾತ್ತಾ. ಜನಾಂಕ ಸಿನೇಮಾ ತಾಂಗೇಲೆ ಜೀವನೋಪಾಯಾಕ ಏಕ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸs.

ಕನಡಾಂತು ಗ್ರಂಥ ಬೊರೋಚೆ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮಸ್ತ ಜsಣ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ತಾಂಕಾ ಕನಡಾಚೆ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ರಾಯ್ಯಾನಿ ಉದಾರ ಸಂಭಾವನೆ ದೀವ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ದಿಲ್ಲಾಂ. ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನಿ ಹಾತ್ತಾನಿ ಕೋರ (ನಯ್s

ನಾತ್ತೀಲೆ) ಕಾಗ್ದಾರಿ ಶಾಯ್ಯೇಚೆ ಮಿಳ್ಳೆಂತು ಕಲಮ ಬುಡ್ಡೋನು ಬೊರೋಚೆಂ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ತಾನ್ನಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪ್ರತಿ ಕಾಡ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡ ಆನ್ನೇಕ ಕಾಗ್ದಾರಿ ಬೊರೋಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1817 ಇಸ್ವೇಂತು ಕನಡಾಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರ ಆಶ್ಶೀಲೆವೇಳಾರಿ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನಿ ಏಕ ಅಚ್ಚು ಘಾಲ್ಚೆ ಮಶೀನ ಯುರೋಪಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಹಾಳ್ಳೆಂ. ಹೇ ಅಚ್ಚಾನಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಜಾವ್ಕಾ ತಿತ್ಲೆಂ ಪಟಿ ಪ್ರತಿ ಕಾಡೂಂಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ನಯಃ ಕಾಗದ ತಯ್ಯಾರಿ ಕೊರ್ಚೆ ತಂತ್ರವಿಧಾನ ಯುರೋಪಾಂತುತಾಕ್ಕೂನು ಆಯ್ಲೆಂ. ಸುರ್ವೇಃಕ ಮಿಶನರೀನಿ ಏಕ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಚ್ಚು ಘಾಲ್ನು ತಾಜ್ಜಿ 100 ಪ್ರತಿ ಕೋರ್ನು ಮಂಗಳೂರ ಗಾಂವಾಂತು ವಾಂಟ್ಲಿ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಚ್ಚುಘಾಲ್ಲೀಂತಿ.

ಆತ್ತಂ ಕನಡಾಂತು ಮಸ್ತ ಅಚ್ಚು ಘಾಲ್ಚೆ ಧಂಧೇಚೆ (ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್) ಜಃಣ ಆಸ್ಸತಿ. ವಿದ್ಯುತ್ಶಕ್ತೀನ ಚೊಲ್ಚೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರಾಂತು ಸಿದ್ಧ ಜಾವ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಪುಸ್ತಕಂ, ಪತ್ರಿಕೇ, ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ, ಸೂಚನಾಪತ್ರಿಕೆ, ಹೊಟ್ಲಾಚೊ ಮೇನು, ಪ್ಯಾಕ್ ಕೊರ್ಚೆ ರಟ್ಟೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಲಕ್ಷಕಟ್ಲ್ಯಾನಿ ಅಚ್ಚು ಜಾತ್ತಾತಿ. ಡೆಸ್ಕ ಟಾಪ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮ್ಹೋಣು ಕಂಪೂಟರಾಚೆ ಆನಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪ್ರಿಂಟರಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಿಂಟ್ ಜಾತ್ತಾ.

ಆತ್ತಂ ಪುಸ್ತಕ ಬರ್ರೈತಲ್ಯಾಂಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರಾಂತು ಬೊರೋಚೆ ಸವಲತ್ತು ಆಸ್ಸಃ. ಕಂಪ್ಯೂಟರಾಂತು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಫೈಲ ಪೆನ್‌ಡ್ರೈವ್ಹಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಾಕ ದೀವ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ ಕೋರ್ನುಘೇವ್ಯೇತ. ಸಾನ ಪುಸ್ತಕ ಜಾವ್ಯೋ 1000 ಪುಟಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಜಾವ್ಯೊ ಆತ್ತಂ ಏಕ ಪುಸ್ತಕಾಚಿ ಎಕ್ಕೀಃಚಿ ಪ್ರತಿ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆನಿ ಇತರ ಮಶೀನರಿ ಉಪೇಗಕೋರ್ನು ಪ್ರಿಂಟಕೋರ್ನು ದಿವ್ಚೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಂ ಆಸ್ಸತಿ.

ಆತ್ತ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ವ್ಯಾಪಾರು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕ ಮಾಂತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚನ್, ಜೈನ, ಫಾರ್ಸಿ, ಮರಾಠಿ, ಮಾರವಾಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕು ವ್ಯಾರಾಂತು ಮೆಳ್ಯಾಂತಿ.

ಆನಕಯಿ ಮಸ್ತ ಉತ್ಪನ್ನ ಕನಡಾಂತು ಜಾತ್ತಾ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗೂಂಕ ಜಾಯ್ನಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಚೌದಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲೇಖಾ ಬರಪ

ಆತ್ತಂ ಕಾಲು ಬದಲ್ಸಲಾ. ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಾನಸಾನ ರಾಜ್ಯಾಂತು ವಾಂಟೂನು ಗೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಭಾರತಾಚೆ ಜಽಣ ಕ್ರಿ. ಶ. 1860 ಇಸ್ವೇಥೋರ್ನು ಏಕ್ಕಽ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ನಿವಾಸಿ ಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಸಗ್ಳೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಏಕ ದೇಶ ಜಾಲ್ಲೆಂ. 1947 ವರೇಕ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ ರಾಣಿಯೇನ ಅಥವಾ ರಾಯ್ಯಾನ ಭಾರತಾಂತು ರಾಜ್ಯ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶ 1783 ಇಸ್ವೇಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಯ್ಲೆಂ. ಭಾರತಾಚೆ ಪೂರ್ವ ಸಮುದ್ರತೀರಾರಿ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪಟ್ಟಣಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನಿ ವಽಶ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆಂ ರಾಜಧಾನಿ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾಳ್ಳಿ. ನವೇಂ ಜಾವ್ನು ವಽಶ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತಾಂತು ಮೆಳಯ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಥೋರ್ನು ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕನ್ನಡ ಶಿಕೋಚೆ ಇಸ್ಕೂಲಂ ಆನಿ ಥೋಡೇ ದೀಸನಂತರ ಕಾಲೇಜಂ ಸೂರುಜಾಲ್ಲೀಂತಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಭಾಸ, ಲೆಕ್ಕ, ಥೊಡೇಂ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಥೊಡೇಂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಹೋಣು ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯವಿಷಯ ಇಸ್ಕೂಲಾಂತು ಶಿಕೋಚಾಕ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲೇಖಾ ಬರಪ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ವ್ಯಾಪಾರೀ ತಾಂಗೆಲೊ ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಲೇಖಾ ಏಕ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬೊರೋನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಲಾಭಾಂತು ಥೊಡೋ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಾಕ ಆದಾಯ ಕಽರ ದಿವ್ಚೆಕತಿರ ಹೇಂ ಲೇಖಾ ಅಗತ್ಯ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ದೈನಂದಿನ ನಗದು ಪುಸ್ತಕ (ಕ್ಯಾಶ್ ಬುಕ್), ದೈನಂಗಿನ ಬ್ಯಾಂಕ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ನೋಂದ ಪುಸ್ತಕ (ಜರ್ನಲ್) ಮ್ಹೋಣು ದೋನಿ ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ. ಕನ್ನಡ ಲಿಪೀಂತು ಸಂಖ್ಯೆ ಬರಯಿತಾತಿ ಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

೧, ೨, ೩, ೪, ೫, ೬, ೭, ೮, ೯, ೧೦ – ಕನ್ನಡ

ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲೋಕು ದೇವನಾಗರೀ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರಯಿಲೆಂ ಆಸ್ಸಽ.

१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १० – ದೇವನಾಗರಿ.

ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಮುಖ್ಯತಃ ಕನ್ನಡ ಲಿಪೀಂತು ಬೊರೋಕಾ.

1. ದೈನಂದಿನ ನಗದು ಪುಸ್ತಕ.

ನಾಣ್ಣಾಲೆಂ ಉದಾಹರಣೆ ಘೆತ್ಲಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ನಗದು ಪುಸ್ತಕ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಪಟ್ಟೀಚೆ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಆಸ್ತಾ.

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ನಗದು ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕ: ವರ್ಸ 2015 – 16

ತಾ.	ನೋಂದ ಪುಟ	ವಿವರ	ಖರ್ಚು ರೂ–ಪೈ	ಜಮಾ ರೂ–ಪೈ
1	–	ಘುಳ್ಳೆ ಮುಕಾರಿ ಹಾಳ್ಳಾಂ		142123–00
	10	ಭಾಡೆ	4000–00	
	14	ತಽಣ ಘೆತ್ಲೆಂ	110–00	
	20	ಭಾತ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ಲೆಂ	128100–00	
	–	ಮುಕಾರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲಾಂ	9913–00	
	–	ಮೊತ್ತ	142123–00	142123–00
2	–	ಘುಳ್ಳೆ ಮುಕಾರಿ ಹಾಳ್ಳಾ		9913–00
	–	ತಾಂದೂಲು ವಿಕ್ಲೊ		60000–00
	20	ಸಾಗಾಣ ಖರ್ಚು	2000–00	
	9	ಸಾಂಬೋಳು ದಿಲ್ಲೊ	18000–00	
	–	ಮುಕಾರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲಾಂ	49913–00	
	–	ಮೊತ್ತ	69913–00	69913–00
3	–	ಘುಳ್ಳೆ ಮುಕಾರಿ ಹಾಳ್ಳಾ		49913–00
	20	ಪೆಟ್ರೋಲು	500–00	
	2	ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಭರ್ಲೆಂ	10000–00	
	–	ಮುಕಾರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲಾಂ	39413–00	
	–	ಮೊತ್ತ	49913–00	49913–00

ನಾಣ್ಣಾಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಎಪ್ರಿಲ್ (ಚೈತ್ರ) 1 ತಾರೀಕೇಕ ಹಾತ್ತಾಂತು ನಗದು 142123–00 ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. 2 ತಾರೀಕೇಕ ಹಾತ್ತಾಂತು ನಗದು 9913–00 ಜಾಲ್ಲೆಂ. 3 ತಾರೀಕೇಕ ಹಾತ್ತಾಂತು ನಗದು 49913–00 ಜಾಲ್ಲೆಂ. 4 ತಾರೀಕೇಕ ಕಲಮ ಬರ್ರೈನಿ. 4 ತಾರೀಕೇಕ ಮುಕಾರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲೇಲೆ ನಗದು 39413–00. ಅಶ್ಶಿ ನಗದು ಪುಸ್ತಕ ಬೊರೋಕಾ.

ಪ್ರತಿ ದೀಸು ಜಮಾ ಆನಿ ಖರ್ಚು ಕಲಮಾಂತು ಮೊತ್ತ ಸಮಸಮ ಜಾವ್ಕಾ. ನೋಂದ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಏಕ ವಿಷಯಾಕ ಏಕ ಪುಟ ಕೋರ್ನು ಬೊರೋಕಾ. ಭಾತ ಖರೀದಿ ಆನಿ ತಾಂದ್ಲಾಚಿ ವಿಕ್ರಿ ಸಕ್ಕಡ ನಗದು ವ್ಯಾರು.

ನಾಣ್ಣಾಲೆ ತೀನಿ ದಿಸಾಚೆಂ ನಗದು ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಭಾತ್ತಾಚೆ ಮೋಽಲ, ಭಾಡ್ಯಾಚೊ ಖರ್ಚು, ಸಾಂಬ್ಯಾಚೊ ಖರ್ಚು, ಪೆಟ್ರೋಲಾಚೊ ಖರ್ಚು, ಬ್ಯಾಕಾಂತು ಭರ್ಲೇಲೆ ನಗದು ಆನಿ ತಣಾಂಚೊ ಖರ್ಚು ಆಸ್ಸತಿ.

ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ವಿಂಗಡ ಪುಟಾಂತು ಬೊರೋಕಾ. ಕಡೇರಿ ಜಮಾ ಆನಿ ಖರ್ಚು ಸಕ್ಕಡ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಮೊಬಲಗು ಜಾವ್ನು ವ್ಹೈನ್ಯಾಕ ಒಟ್ಟು ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೋಲೊ ದುಡ್ಡು ಕಳ್ತಾ.

नाण्णाले ब्यांक लेखा पुस्तक वर्स 2015–16

ता. एप्रिल	नोंद पुट	विवर	जमा रू–पै	खर्च रू–पै	शेष रू–पै
1	–	घुळ्ळे मुकारि हाळ्ळां			5210–00
	1	भूमि कंदाय चेक्क संख्ये 124523		345–00	4865–00
3	2	नोंद नगदु	10000–00		14865–00
6	3	डिपोसिटारि वाडि	5578–00		20443–00
8	4	आवर्तडिपासिट् कंतु नगदु काळ्ळोलो		1000–00	19443–00
15	5	उषिणेचो कंतु		3000–00	16443–00
30		मुकारि व्हेल्लां			16443–00

नाण्णाले ब्यांक लेखा पुस्तकांतु तागेले कित्ले ब्यांकाचे खाते आस्सतिकि तित्लें विंगविंगड ब्यांक लेखा पुस्तक बोरोका. हांगा हांवे एक खातेचे ब्यांक लेखा पुस्तकाचे थोडे नोंद उदाहरणेंक दिल्ल्यांति.

नाण्णाले नोंदणि (जर्नल्) लेखा पुस्तक: वर्स 2015–16

दैनंदिन खर्च – भात खरीदि

तारीकु	नगदु पुट संख्ये	विवर	रू– पैसे
1–4–2015	1	भात मोल्लाक घेत्तिलें	128100–00
22–4–2015	22	तेंचि	109400–00
		मोत्त	

भात मोल्लाक घेव्नु मिल्लांतु तांदूलु कोर्नु विक्लो व्हारु नाण्णाक.

तारीकु	नगदु पुट संख्ये	विवर	रू– पैसे
2–4–2015	1	तांदूलु विक्लो	92000–00
29–4–2015	29	तेंचि	98000–00
		मोत्त	

म्हैनेम्हैन्याक प्रतिएक विषयाचे मोत्त कित्ले म्होणु एक नोंदणि पुटट बोरोका. नोंद पुस्तकांतु नगदु आनि चेक्क दोन्नीयि येत्ता. वाणिज्य वर्स 1–4–2015 थोर्नु 31–3–2016 वरेक नोंदणि लेखा पुस्तक बोरोका.

ತಽಣಿ ಖರೀದಿ

ತಾರೀಕು	ನಗದು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರ	ರೂ– ಪೈಸೆ
1–4–2015	1	ತಽಣಿ ಖರೀದಿ	110–00
		ಮೊತ್ತ	

ಸಾಂಬೋಳು ದಿಲ್ಲೊಲೊ

ತಾರೀಕು	ನಗದು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರ	ರೂ– ಪೈಸೆ
2–4–2015	2	ಸಾಬೋಳು ದಿಲ್ಲೊಲೊ	18000–00
		ಮೊತ್ತ	

ಪೆಟ್ರೋಲು ಖರೀದಿ

ತಾರೀಕು	ನಗದು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರ	ರೂ– ಪೈಸೆ
3–4–2015	3	ಪೆಟ್ರೋಲು ಖರೀದಿ	500–00
		ಮೊತ್ತ	

ಘೊಡೆಧೋನ್ರ್ಸು ಉದ್ಯೋಗು, ವ್ಯಾರು, ಬೇಸಾಯು, ಭಾಢ್ಯಾಚೊ ಆದಾಯು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಪ್ರತಿಏಕ ಪ್ರಜೇಕ ರಾಯ್ಯಾಕ ತೀರ್ವೊ, ಕಽರ, ಶುಲ್ಕ, ಸುಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ರಾಯ್ಯಾಲೊ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಕೊರೂಂಕ ಯೆತ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಖಾಣ ಜೇವಣ ಆನಿ ರಾಬ್ಬೂಂಕ ವಸತಿವ್ಯವಸ್ಥಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಧರ್ಮಾಂಕ ಕೋರ್ಕಾ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೋ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆಂ ಅಧಿಕ ಕಂದಾಯ ಮೇಳೋಚೆತಶ್ಶಿ ಆಮ್ಗೇಲೆಂ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕ, ಘರಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆ ದಾಸ್ತಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರೀಕ್ಷಕೋನ್ರ್ಸು ಆಮ್ಗೇಲೆಲಾಗ್ಗಿ ಕಂದಾಯು ವಸೂಲಿ ಕರ್ತಾಆಶ್ಶೀಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಆಮ್ಗೇಲೆವ್ಹೈರಿ ಚೂಕಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಂಶಯು ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಆನಕಯಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತೀರಿ ಚೌಕಶಿಕೋನ್ರ್ಸು ಕಡೇರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಾಧಾನ ಜಾಯ್ನಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದಂಡ ದಿವ್ವೆತಾಶ್ಶೀಲೊ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಮೇತ ಬೇಸಾಯಾಚೊ ಆನಿ ಭೂಮೀಚೊ ತೀರ್ವೊ ಸಮಽಂಚಿ ದೀನಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಶ್ಶೀಲೆ ಪ್ರಜೇಕ ಕಠೀಣ

ಶಿಕ್ಷಾ ದಿವೈತಾಶ್ಶೀಲೊ. ದುಡ್ಡು, ಭಾಂಗರ, ಧಾನ್ಯಾಚೆ ದಾಸ್ತಾನ, ಇತರ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ ಜಪ್ತಿಕೋರ್ನುರ್ಚ ವ್ಹಾರ್ತಾತಿಆಶ್ಶೀಲೀಂತಿ.

ಆತ್ತಂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೇನ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಲೇಖಾಚೆ ಪುಸ್ತಕಂ ಸಕ್ಕಡ ಅನುಕ್ರಮಾರಿ ದವ್ವರ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಪ್ರಜೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯ ಸರಕಾರಾಕ ಆದಾಯ ಕಽರ ದಿವ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಸರಕಾರಾಕ ದೇಶಾಂತು ಮಸ್ತ ಸಕ್ಕಡ ಖರ್ಚು ಆಸ್ಸತಿ. ಖರ್ಚು ಕೊರೂಂಕ ಸರಕಾರಾಕ ದುಡ್ಡು ಪ್ರಜೇನಿ ದಿಲ್ಲೋಲೊ ತೀರ್ವೊ ಇತ್ಯಾದೀನ ಯೆವ್ಚೊ.

ಆತ್ತಂ, 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಕನಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಜನಾನಿ ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾಕ ಆದಾಯ ಕಽರ ದೀವ್ಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಆದಾಯಕಽರ ಕಾನೂನಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇನಿ ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ಆದಾಯಕಽರ ದೀವ್ಕಾ ಪಡ್ತವೇ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋಚೆಕತಿರ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕ ಬೊರೋನು ದೊವ್ವೋರ್ಕಾ.

ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಜೇನಿ ಆದಾಯ ಕಽರ ದೀವ್ಕಾ ಪಽಣಾ. ಉದಾಹರಣೇಂಕ ರೈತಾನಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಭೂಂಯ್ತುಂ ಕಾಳ್ಳೇಲೆಂ ಬೇಳೆಂ ವಿಕ್ಕೂನು ದುಡ್ಡು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಆದಾಯಾರಿ ಆದಾಯಕಽರ ದಿವ್ಚಾಕ ನಾ. ಪ್ರಜೇನ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕಂ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಬೊರೋನು ತಾಂತು ದೆವ್ಲೇಲೆಂ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ದೇಡ ಲಕ್ಷಾಕಯಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಆದಾಯಕಽರಾಚೆ ಮಾಹಿತಿಪತ್ರ (ರೆಟರ್ನ) ದಾಖಲ ಕೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ದುಡ್ಡು (ರೀಫಂಡ) ಪರತೂನು ದಿವ್ಚೊ ಆಸ್ಸಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಮಾಹಿತಿಪತ್ರ ದಾಖಲ ಕೆಲ್ಲೆಶಿವಾಯಿ ಜಾಯ್ನಾ.

ಪ್ರಜೇನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಲೇಖಾ ಪಸ್ತಕ ಸಕ್ಕಡ ಪೂರ್ತಿ ಬೊರೋನು ನಿಯಮಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರಾಚೆ ಆದಾಯಕಽರ ವಿಭಾಗಾಕ ದೀವ್ಕಾ ಪೊಡ್ಚೆ ಮೊಬದಲು ಆದಾಯಕಽರ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಪೊಳೋನು ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ಒಟ್ಟು ಮೊಬದಲು 10000 ರುಪ್ಪಯ್ಯೇಕ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇನ ತೋ ಮೊಬದಲು ವರ್ಸಾಕ ತೀನಿ ಕಂತು ಕೋರ್ನು 'ಘುಡೇ ದೇಣಿ' (ಎಡ್ವಾನ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ) ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಆಸ್ಸ.

ಪ್ರಥಮ ಕಂತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ, ದೊನ್ನೀಂಚೊ ಕಂತು ಡಿಸೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆನಿ ತಿನ್ನೀಂಚೊ ಕಂತು ಮುಕಾರ್ಚೆ ವರ್ಸ ಮಾರ್ಚ 15 ತಾರೀಕೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ 'ಘುಡೇ ದೇಣಿ' (ಎಡ್ವಾನ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ) ದೀವ್ಕಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಸಾಚೆಂ 'ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ' ಜುಲೈ 31 ತಾರೀಕೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ವರ್ಲೇಲೆಂ ಕಽರ ಪಾವತಿ ಕೆಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಾನೂನು ಆಸ್ಸ. ಆದಾಯಕಽರ ವಿಭಾಗಾನ 'ಘುಳ್ಳೆ ವರ್ಸ' ಆನಿ 'ಅನ್ವೇಶಣ ವರ್ಸ' ಮ್ಹೊಣು ದೋನಿ ವರ್ಸಾಂಕ ಉಲ್ಲೇಖ ಕರ್ತಾತಿ. ಘುಢೇ ದೇಣಿ ಕಶ್ಶಿ ಲ್ಯಾಕ ಕೊರ್ಚೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಉದಾಹರಣೆ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಚೆಂ ಫುಢೇ ದೇಣೇಂಚೆ (ಎಡ್ವಾನ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ) ಲೇಖಾ: ವೃತ್ತಿ ಆನಿ ವ್ಯಾರಾಚೊ ಜಮಾ ಆನಿ ಖರ್ಚು

ವಿವರ	ಎದ್ದೋಳು ಜಾಲ್ಲೊಲೊ	ಸಗ್ಗೇ ವರ್ಸಾಕ ರೂ.
ಜಮಾ: ತಾಂದೂಲು ವಿಕ್ರಿ	555800	1333920
ಬಂಡವಾಳಾರಿ ವಾಡಿ ಮೆಳ್ಳೇಲಿ	5838	69996
ಮೊತ್ತ		1403916
ಖರ್ಚು: ಮಶಿನರಿ ಅವಮೂಲ್ಯನ		4818
ಭಾತ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೆತ್ತೀಲೆಂ	237500	570000
ವಾಹನ ನಿರ್ವಹಣ: ಪೆಟ್ರೋಲು	12500	
ರಿಪೇರಿ ಖರ್ಚು	2800	
ವಿಮಾ ಕಂತು	3100	
ಒಟ್ಟು	18400	
ಕಳಿ – ಶೇಕಡಾ 40 ಸ್ವಂತಾ	7360	
ಶೇಕಡಾ 60 ವ್ಯಾರಾಚೊ	11040	11040
ಟಿಲೆಫೋನ್ ಖರ್ಚು	7500	
ಕಳಿ – ಶೇಕಡಾ 40 ಸ್ವಂತಾ	3000	
ಶೇಕಡಾ 60 ವ್ಯಾರಾಚೊ	4500	10800
ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನು ಖರ್ಚು	1375	
ಕಳಿ – ಶೇಕಡಾ 40 ಸ್ವಂತಾ	550	
ಶೇಕಡಾ 60 ವ್ಯಾರಾಚೊ	825	1980
ಪೋಸ್ಟಲ್ ಖರ್ಚು	72	173
ಸ್ಟೇಶನರಿ ಪೇಪರ, ಜೇರಾಕ್ಸ ಇತ್ಯಾದಿ	2104	5050
ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಕನ್ನೆಕ್ಷನ್	4000	9600
ಬ್ಯಾಂಕಾಚೆ ಶುಲ್ಕ, ಏಟಿಎಂ ಶುಲ್ಕ		105
ಕಾಮಾಂಚಾಂಕ ಸಾಂಬೋಳು	90000	216000
ಬಂಡವಾಳ ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ		39022
	ಒಟ್ಟು	868588
ಖರ್ಚು ಕೆಲ್ಲೆನಂತರ ವರ್ಲೊಲೊ ಆದಾಯು	1403916–868588	535328

ಫುಳ್ಳೆ ವರ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಲೇಖಾ ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆ ವರ್ಸ. ಅನ್ವೇಶಣ ವರ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮುಕಾರಿಚೆ ವರ್ಸ. ಪ್ರಜೇನ ದಾಖಲ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಕೋರ್ನು 'ಸ್ವೀಕೃತ' ಮ್ಹೋಣು ಪತ್ರ ದಿತ್ತಾತಿ. ಪ್ರಜೇನ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಕಽರ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದಿಯ್ಯಾತಿ ಮ್ಹೋಣು ಪತ್ರ ಯೆತ್ತಾ. ಪ್ರಜೇನ ದಿಲ್ಲೇಲೆಂ ಕಽರ ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಜೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೇಕ ಪರತುನು ದಿವ್ವೊ ದುಡ್ಡು ನೋಂದ ಕರ್ತಾತಿ.

ವೃತ್ತಿ ಆನಿ ವ್ಯಾರಾಚೊ ಆದಾಯು ನಂತಾ ನಾಣ್ಣಾಂಕ ವಿಂಗಡು ಆದಾಯು, ಏಕ ಘುರ ಭಾಡ್ಯಾಕ ದಿಲ್ಲಾಂ, ವ್ಯಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ಲಾಂ, ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವಲ್ಯಾ, ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಾಂತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಚತ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಮಶೀನರೀಕ ಅವಮೂಲ್ಯನ ಕೋರ್ನು ತೇಂ ಖರ್ಚಾಂತು ಮೆಳ್ತಾ.

ಖರ್ಚು: ಮಶೀನರೀಚೆಂ ಅವಮೂಲ್ಯನ (ದಿಪ್ರಿಸಿಯೇಶನ್) ಘೇತ್ತೀಲಿ ತಾರೀಕ: 11–9–2000 ಘೆತ್ತೀಲೆಂ ಮೋಲ: 234000 ಅವಮೂಲ್ಯನ ದರ: ಶೇ 10 31–3–2015 ಮೋಲ: 48179	ರೂ. 4818

ಭಾಡ್ಯಾಕ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಘರಾಚೊ ಆದಾಯು–ಖರ್ಚು:

ವಿವರ	ರೂ.	ರೂ.
ಭಾಡೆ ಪ್ರತಿ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕ 6000; 12 ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕ		72000
ಮಾದರಿ ಆಂವ್ಪೂಂಳಣ (ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಡಿಡಕ್ಷನ್) ಶೇಕಡಾ 30	21600	
ಘರಾಚೆ ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ: ಉಷಿಣೆ ಬಾಕಿ: 325181 ವಾಡಿ ಶೇ. 12 39022	39022	
ಒಟ್ಟು ಆಂವ್ಪೂಂಳಣ (ಕಮ್ಮಿ)	60622	
ಘರಾಚೊ ಆದಾಯು		11378

ವ್ಯಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ಲಾಂ. (ಖರ್ಚು)

ವಿವರ	ರೂ.	ರೂ.
ವ್ಯಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ಘೆತ್ತೀಲೆ ಬಂಡವಾಳಾರಿ ವಾಡಿ: ಉಷಿಣೆ ಬಾಕಿ: 117130 ವಾಡಿ ಶೇ. 12 14055		14055

ವ್ಯಾರಾಕ ಬಂಡವಾಳ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲಾಂ. (ಆದಾಯು)

ವಿವರ	ರೂ.	ರೂ.
ವ್ಯಾರಾಕ ಉಷಿಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲೆ ಬಂಡವಾಳಾರಿ ವಾಡಿ: ಉಷಿಣೆ ಬಾಕಿ: 583300 ವಾಡಿ ಶೇ. 12 69996		69996

ನಾಣ್ಣಾನ ತೀನಿ ಠೇವಣಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ದವ್ವಲ್ಯಾತಿ. ಏಕ ಆವರ್ತನ ಠೇವಣಿ ಆಸ್ಸ, ಆವರ್ತನ ಠೇವಣಿ ಪಿಕ್ಕನಿ. ಠೇವಣೀಂಚೆ ಒಟ್ಟು ವಾಡಿ 10000 ರುಪ್ಪಯೇಕಯಿ ಚಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ ವಾಡಿ ದಿತ್ತನಾ ಪಾವ್ತಿಮೂಲಣ

ಭಾಗ (ಟಿ. ಡೀ. ಎಸ್., ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಡಿಡಕ್ಟೆಡ್ ಎಟ್ ಸೋರ್ಸ) ಕಾಣು ವರ್ಲೇಲಿ ವಾಡಿ ದಿತ್ತಾ. ತೇ ಪಾವ್ತಿಮೂಲಣ ಭಾಗಾಚೆ ಲೇಖಾ ಬ್ಯಾಂಕಾನ ದೀವ್ಕಾ.

ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ ದವ್ವಲ್ಯಾತಿ. (ಆದಾಯು)

ವಿವರ	ರೂ.	ರೂ.
ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಠೇವಣಿ: 1. 100000 ವಾಡಿ: ಶೇ 8	8000	
2. 300000 ವಾಡಿ: ಶೇ 7.5	22500	
3. 250000 ವಾಡಿ: ಶೇ 7.5	18750	
4. 36,000 ಆವರ್ತನ ಶೇ 7.6	0	
	ಒಟ್ಟು	49250

ನಾಣ್ಣಾನ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಾಂತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಚತ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಘೇತ್ಲ್ಯಾಂತಿ. ತಾಜ್ಜೆಂ ವಾಡ್ಡೀಚೆ ಲೇಖಾ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲಾಂ.

ಚಕ್ರ ವಾಡಿ ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾ.

ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ ಬಚತ – ಎನ್ ಎಸ್ ಸೀ 6 ವರ್ಸಾಚೆಂ.

ಘೆತ್ತೀಲಿ ತಾರೀಕ	ಮೊಬದಲು ರೂ. ಪೈಸೆ	ವಾಡ್ಡೀಚಿ ಭಡ್ತಿ. ರೂ.	ವರ್ಸ	ಆಂವೂಂಳಣ ರೂ.
2012–13	30000	2448	2012–13	2448
	ಶೇಕಡಾ 8.2	2649	2013–14	2649
		2865	2014–15	2865
		3099	2015–16	3099
		3351	2016–17	3351
	ಅನ್ವೇಷಣ ವರ್ಸ 2016–17 ಆಂವಾಳಣ			3351

ಅಶ್ಶಿ ಡಿಸೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಕ ಶೇಕಡಾ 60 ಆನಿ ಮಾರ್ಚ 15 ತಾರೀಕೇಕ ಶೇಕಡಾ 100 ಘುಡೇ ದೇಣಿ ದೀವ್ಕಾ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಜುಲೈ 31 ತಾರೀಕೇಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆದಾಯ ಕಽರ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ ದಾಖಲ ಕೋರ್ಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ಲೇಖಾಚೆ ಪುಸ್ತಕಂ ಜುಲೈ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಬೊರೋನು ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಒಟ್ಟು ಕಽರ ದೇಣಿ ಥೋಡೀಚಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ. ರೂ. 36214 ಜಾಲ್ಲಿ.

ತೀನಿ ಘೂಡೇ ದೇಣಿ ಕಂತಾಂತು ಒಟ್ಟು ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ಭೊರ್ಚೆ ಚಲನ ಭೋರ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಜಾವ್ವೊ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗಾಂತು ಜಾವ್ವೊ ಊಣೆ ಫಳ್ಳೇಲೆಂ ಕಽರ ದೀವ್ಕಾ. ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಚಽಡ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಚಽಡ ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಆದಾಯ ಕಽರ ವಿಭಾಗ ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೇಕ ತೊ ದುಡ್ಡು ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನಿಕ್ ರೀತೀರಿ ಪೇಟೋನು ದಿತ್ತಾ.

ಕರಡು ಆದಾಯ ಕರ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ (ರಿಟರ್ನ) ಅ. ವ. 2015-16

ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯ ವಿವರ	ರೂ.
ಸಾಂಬೋಳು	0
ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯ ಖರ್ಚು ವೊಚ್ಚೂನು ವರ್ಲೆಲೆ ಜಮಾ	535328
ಘರಾಚೆ ಆಸ್ತೀನ ಆದಾಯು (ಭಾಢೆ)	11378
ಆಸ್ತಿ ವಿಕ್ಕೂನು ಕಮಯ (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೇಯ್ನ್)	0
ಅನ್ಯ ಆದಾಯ: 1. ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ 14055	
2. ಬ್ಯಾಂಕ ಠೇವಣೀರಿ ವಾಡಿ 49250	
3. ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ್ ಬಚತ ವಾಡಿ 3351	66656
ಒಟ್ಟು ವಿಶಾಲ ಆದಾಯ	613362
ಆಂವೂಂಳಣ 1. 80 ಜಿ ದಾನ 1000 ಶೇ. 50 - 500	
2. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರೊವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ - 70000	
3. ಪೊಸ್ಟ ಆಫೀಸ್ ಬಚತ - 30000	
ಒಟ್ಟು: 100500 ಪರಿಮಿತಿ - 100000	100000
ಕರಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯ	513362
ಮಾದರಿ ಆಂವೋಳಣ	200000
ನಿವ್ವಳ ಕರಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯ	313362

ಆತ್ತಂ ಘುಢೇ ದೇಣಿ ಕಿತ್ಲಿ ದೀವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಚೆ ಘುಢೇ ದೇಣೀಂಚೆ ಲೇಖಾ

ಆದಾಯ ಕರ ಲೇಖಾ ನಮೂನೊ: 250000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 10 = 250000 ಚೆಂ ಶೇಕಡಾ 10	25000
500000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 20: 313362-250000 = 63362 63362 ಚೆಂ ಶೇಕಡ 20	12672
ಒಟ್ಟು ಕರ	37672
ಶೇಕಡಾ 3 ಸೆಸ್ಸ	1130
ಕರ + ಸೆಸ್ಸ	38802
ಅ. ವ. 2016-17 ಒಟ್ಟು ಕರ ದೇಣಿ	38802
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣಿ ಶೇಕಡಾ 30	11641
ಇಂಟರ್ನೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ ಮುಖಾಂತರ ರೂ. 11641 ಆನ್-ಲೈನ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ದಾಖಲು ಸಂಖ್ಯೆ: 000432929128	

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಾಂತು ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ಲ್ಯಾಕ ಡಿಸೆಂಬರಾಂತು ಸಮ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೊನ್ನೀಂಚೆ ಘುಢೇ ದೇಣಿ ಬದಲ್ಸತಾ. ಕಮಯಾಂತು ಚಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಅಥವಾ ಖರ್ಚಾಂತು ಚಡೂಣೆ ಜಾತ್ತಾ. ಲ್ಯಾಕ ಕೆಲ್ಲೇಲೆಂ ಸಮ ಜಾಯ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಯಕರವಿಭಾಗ ಖ್ಯಾಸ್ತ ಘಾಲ್ತಾ. ಘುಢೇ ದೇಣಿ ಪ್ರತಿಪಟಿ ನವೇಂ

ಜಾವ್ನು ಲ್ಯಾಕ ಕೋರ್ಕಾ. ತೆದ್ದನಾ ಕಡೇರಿ ಮಾರ್ಚಾಂತ ಆನಿ ಜುಲೈಂತು ದಿವ್ಚೆ ಕರಾಂತು ಮಸ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಯ್ನಾ.

ಡಿಸೆಂಬರ 15 ತಾರೀಕೇಚೆಂ ಘುಢೇ ದೇಣೀಂಚೆ ಲೇಖಾ

ನಿವ್ವಳ ಕರ ಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯು	384123
ಆದಾಯ ಕsರ ಲೇಖಾ ನಮೂನೊ: 250000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 10 = 250000 ಚೆಂ ಶೇಕಡಾ 10	25000
500000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 20: 384123–250000 = 134123 63362 ಚೆಂ ಶೇಕಡ 20	26825
ಒಟ್ಟು ಕsರ	51825
ಶೇಕಡಾ 3 ಸೆಸ್ಸ	1555
ಕsರ + ಸೆಸ್ಸ	53380
ಅ. ವ. 2016–17 ಒಟ್ಟು ಕsರ ದೇಣೆ	53380
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ಶೇಕಡಾ 30	11641
ಡಿಸೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ಶೇಕಡಾ 60	32028
ಘುಢೇ ದೇಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	11641
ಡಿಸೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ಬಾಕಿ	20387
ಇಂಟರ್ನೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ ಮುಖಾಂತರ ರೂ. 20387 ಆನ್–ಲೈನ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ದಾಖಲು ಸಂಖ್ಯೆ: 000512345670	

ಮಾರ್ಚ 15 ತಾರೀಕೇಚೆಂ ಘುಢೇ ದೇಣೆ ಲೇಖಾ

ನಿವ್ವಳ ಕರ ಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯು	362456
ಆದಾಯ ಕsರ ಲೇಖಾ ನಮೂನೊ: 250000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 10 = 250000 ಚೆಂ ಶೇಕಡಾ 10	25000
500000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 20: 362456–250000 = 112456 63362 ಚೆಂ ಶೇಕಡ 20	22491
ಒಟ್ಟು ಕsರ	47491
ಶೇಕಡಾ 3 ಸೆಸ್ಸ	1425
ಕsರ + ಸೆಸ್ಸ	48916
ಅ. ವ. 2016–17 ಒಟ್ಟು ಕsರ ದೇಣೆ	48916
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	11641
ಡಿಸೆಂಬರ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	20387
ಒಟ್ಟು ಘುಢೇ ದೇಣೆ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	32028
ಮಾರ್ಚ 15 ಘುಢೇ ದೇಣೆ ದೇಯ	16888
ಇಂಟರ್ನೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ ಮುಖಾಂತರ ರೂ. 16888 ಆನ್–ಲೈನ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ದಾಖಲು ಸಂಖ್ಯೆ: 000745326719	

ಆದಾಯ ಕ಼ರ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ (ರಿಟರ್ನ) ಅ. ವ. 2016–17

ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯ ವಿವರ	ರೂ.
ಸಾಂಬೋಳು	0
ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯ ಖರ್ಚು ವೊಚ್ಚೂನು ವರ್ಲೆಲೆ ಜಮಾ	545128
ಘರಾಚೆ ಆಸ್ತೀನ ಆದಾಯು (ಭಾಡೆ)	11378
ಆಸ್ತಿ ವಿಕ್ಕೂನು ಕಮಯ (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೇಯ್ನ್ಸ)	0
ಅನ್ಯ ಆದಾಯ: 1. ಉಷಿಣೇರಿ ವಾಡಿ 14055	
2. ಬ್ಯಾಂಕ ಠೇವಣೇರಿ ವಾಡಿ 49250	
3. ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ್ ಬಚತ ವಾಡಿ 3351	66656
ಒಟ್ಟು ವಿಶಾಲ ಆದಾಯ	623162
ಆಂವ್ಹೊಂಳಣ 1. 80 ಜಿ ದಾನ 1000 ಶೇ. 50 – 500	
2. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರೊವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ – 70000	
3. ಪೊಸ್ಟ ಆಫೀಸ್ ಬಚತ – 30000	
ಒಟ್ಟು: 100500 ಪರಿಮಿತಿ – 100000	100000
ಕರಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯ	523162
ಮಾದರಿ ಆಂವ್ಹೋಳಣ	200000
ನಿವ್ವಳ ಕರಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯ	323162

ನಿವ್ವಳ ಕರ ಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯು	323162
ಆದಾಯ ಕ಼ರ ಲೇಖಾ ನಮೂನೊ: 250000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 10 = 250000 ಚೆಂ ಶೇಕಡಾ 10	25000
500000 ವರೇಕ ಶೇಕಡಾ 20: 323162–250000 = 73162 63362 ಚೆಂ ಶೇಕಡ 20	14632
ಒಟ್ಟು ಕ಼ರ	39632
ಶೇಕಡಾ 3 ಸೆಸ್ಸ	1189
ಕ಼ರ + ಸೆಸ್ಸ	40821
ಅ. ವ. 2016–17 ಒಟ್ಟು ಕ಼ರ ದೇಣಿ	40821
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 15 ಘುಡೇ ದೇಣಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	11641
ಡಿಸೆಂಬರ 15 ಘುಡೇ ದೇಣಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	20387
ಮಾರ್ಚ 15 ಘುಡೇ ದೇಣಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	16888
ಒಟ್ಟು ಘುಡೇ ದೇಣಿ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	48916
ಘುಡೇ ದೇಣಿ ಚ಼ಡ ದಿಲ್ಲೇಲಿ	8095
ಪರ್ತೂನು ದಿವ್ಚೊ ಮೊಬದಲು	8095

ತೀನಿ ಘೂಡೇ ದೇಣಿ ಕಂತಾಂತು ಒಟ್ಟು ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಚ಼ಡ ಜಾಲ್ಲೊ. (ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ಭೊರ್ಚೆ ಚಲನ ಭೋರ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಾಂತು ಜಾವ್ವೊ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗಾಂತು ಜಾವ್ವೊ ಊಣೆ ಘಳ್ಳೇಲೆಂ ಕ಼ರ ದೀವ್ಕಾ.)

ಆದಾಯ ಕsರ ವಿಭಾಗ ನಾಣ್ಣಾಲೆ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೇಕ ತೊ ದುಡ್ಡು ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನಿಕ್ ರೀತೀರಿ ಪೇಟೋನು ದಿತ್ತಾ.

ದಿಲ್ಲೊಲೊ ದುಡ್ಡು ಸಮಸಮ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರ ದಾಖಲ ಕೊರ್ಚೆ ಕೋರ್ಕಾ.

ಹುಕುಮ್ ರಾಜ್ಯ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾವ್ನೊ ಹುಕುಮ್ ರಾಜ್ಯ ಜಾವ್ನೊ ಥೊಡೇಂ ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಾಪಾರು ಸದಾ ಚಲ್ತಾ. ಹುಕುಮ್ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಚೊಲ್ಚೊ ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಾಪಾರು ಕಾಲಾಬಝಾರಾಚೊ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾಂತು ಸರಕಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರೀ ಮ್ಹೋಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಕ ಹುಕುಮ್ ರಾಜ್ಯsಚೆ ಜಾಯ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ, ತೇಂಚೆ ಅಧಿಕಾರಾಕ ಯೆವ್ನೊ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ಕೆಲವು ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ಜನಾಂಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರsಚೆ ಜಾಯ್ತಾಶ್ಶೀಲೆಂ ಮ್ಹೋಣು ಆತ್ತಂಯಿ ದಿಸ್ತಾ. ಜನಾನಿ ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಕ ಏಕಪಟಿ ಜಾವ್ನೆ ಚುನಾವಣೇಂತು ಭ್ರಷ್ಟಸರಕಾರಾಕ ಕಾಣುಡ್ಡೋಯೇತ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರೀಲೆಂ ಹುಕುಮ್ ರಾಜ್ಯ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಜಾವ್ಕಾ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರೀಲೆಂ ಸರಕಾರ ಮಸ್ತ ಕಡೇನ ದೇಶಾಂತು ಮೌನಿಕ ಶಾಂತಿ ಹಾಡ್ಡೈತಾ. ಮೌನಿಕ ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೋಣಯಿ ಎಕ್ಕ್ಯಾನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರೀಚೆ ವಿರುದ್ಧ ಉಲ್ಲೈಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ನಾ ಅಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ.

ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂತು ತಾರತಮ್ಯ

ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂತು ತಾರತಮ್ಯ ಕೋರ್ನು ದುರ್ಬಳ್ಯಾಂಕ, ಶೇತಕರೀಂಕ, ಸಾಹಿತೀಂಕ, ವರಿಷ್ಠ ನಾಗರಿಕಾಂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಗಾಚಾಂಕ ಸರಕಾರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಊಣೆ ಅಥವಾ ಮಾಫಿ ಕರ್ತಾ. ಸಿಗರೇಟ್ ತಾಂಡ್ಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಿಗರೇಟ್ಟಾರಿ ಚsಡ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಘಾಲ್ತಾತಿ.

ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಜನಾಲೆಂ ವಿಶೇಷ

ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಲೋಕು. ಕನ್ಸರ್ವೇಟೀವ್ಹ್ ಲೋಕು. ಮಸ್ತ ಮರ್ಯಾದೇಚೆ ಜsಣ. ಲೀಡರ್ ನ್ಹಂಯಿ. ಎಡ್ವೈಸರ್ ಲೋಕು. ಸಕ್ಕಡಾಂತು ಹುಷಾರ. ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜsಣ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮರ್ಯಾದಿ ಹಾಂಕಾ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯು. ರಾಜಕೀಯಾಂತು ಭಾಗ ಘೆವ್ಚೆಂ ಊಣೆ. ಸರಕಾರ ಖಂಚೇಯಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಸರಕಾರಾಚೊ ಕಾನೂನು ಮೊಡ್ತಲೆ ನ್ಹಂಯಿ. ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ ಕೋರ್ನು ಜೀವನ ಕೊರ್ಚಾಕ ಇಷ್ಟಪಾವ್ತಾತಿ. ಹಾಂಗೇಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತಾ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಸ್ವಂತ ಲಾಭಾಕತಿರ ಆನ್ನೇಕ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಹಿಂಸೆ ದೀನಾಂತಿ. ಆಯಕsರ ಪಾವ್ತಿ ಕಾನೂನಾಂಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ತಾತಿ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಪಂದರಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಯು – ಸಮಾಪ್ತಿ

ಆಮ್ಮಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಅನಾದಿಕಾಲಧೋರ್ನು ಹೇ ಭೂಂಯ್ಜೇರಿ ಜೀವನ ಕೋರ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ಸದ್ಯಾಕ ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೇಚೆ ಒಟ್ಟು ಮೇಳ್ನು ಗೆಲ್ಯಾ. ಭಾರತದೇಶಾಂತು ಅನೇಕ ತರಾಚೆ ಜನಾಂಗ ಆಸ್ಸತಿ. ಹಜ್ಹಾರಕಟ್ಲೆ ವರ್ಸ ಘೂಢೆಧೋರ್ನು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಲೆ ವಂಶಜ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶೀಲೆ ಜನಾಂಗ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಾಶ್ಮೀರಾಚೆತಾಕ್ಕೂನು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೇಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೈತ ಸ್ಥಾನೀಯ ಆಹಾರವಿಹಾರ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕ ಹೊಂದೂನು ಜೀವನ ಕೋರ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ಭಾರತದೇಶಾಚೆ ಮಸ್ತ ಲೋಕು ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಲೆ ತಸ್ಸಲೇಚಿ ಲೋಕು. ಭಾಸ ಉಲ್ಲೋಚಿ ವಿಂಗಡಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಮ್ಗೇಲೇಂಚಿ ಸಾರ್ಕೆ, ಸ್ವರೂಪ, ಬಣ್ಣು, ದೋಳ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ಕೇಸಾಚೊ ಬಣ್ಣು, ಉಂಚಾಯಿ ಆನಿ ದೇಹಾಚೊ ಆಂಗ್ಲೋಟು ಹೇಂ ಸಕ್ಕಡ ತತ್ಸಮ ಆಸ್ಸತಿ. ಏಕಲೇಕ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಘೂಢೆಧೋರ್ನು ಸ್ವ-ರೋಜ್ಹಗಾರ ಕೋರ್ನು ಜೀವನ ಕರ್ತಲೆ ಲೋಕು. ಆಂಗಡಿ ದೊವ್ರೋರ್ನು ವ್ಯಾರು ಕೊರ್ಚೆ ವೃತ್ತಿ ಸಕ್ಕಡ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಲೋಕಾಂಕ ಇಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ ವೃತ್ತಿ. ಆತ್ತಂ ಕ್ರಿ. ಶ. 2016 ಇಸ್ವೇಂತು ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಕೋಽಲೇಜ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಯುವಕು ಸ್ವ-ರೋಜ್ಹಗಾರಾಕ ಆನಿ ಆಂಗಡಿ ದೊವ್ರೋರ್ಚಾಕ ಇಷ್ಟ ಪಾವ್ನಾ. ಆತ್ತಂ ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಚೆರ್ಕೆ ಆನಿ ಜೆಲ್ಲ್ಯೊ ಚಡಾವತ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೋಽಲೇಜಾಗ ಜೋಯ್ನು ಜಾತ್ತಾತಿ. ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆನಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನಿಕ್ಸ ಶಿಕ್ತಾತಿ. ಸಾಫ್ಟವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜಾವ್ನು ಐಟಿ (ಇನ್ಫೋರ್ಮೇಶನ್ ಟೆಕ್ನೋಲೊಜೀಂತು) ಕಂಪನೀಂತು ಕಾಮಾಂಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ತಾಂಗೇಲೆ ಆವ್ವುಬಾಪ್ಪೂಸ ಹಳ್ಳೇಂತು (ಸಾನ ಗಾಂವಾಂತು) ಜೀನ್ಸಾವ್ಯಾರು ಅಥವಾ ಹೋಟೇಲ್ ದವ್ವರ್ಲೇಲೆ ಆಸ್ತಾತಿ. ಆವ್ವು ಬಾಪ್ಪೂಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡೂವಾಂನಿ ವ್ಯಾರು ಕೋರ್ಚೆಸೋಣು ಅಶ್ಶೀ ಕಾಮಾಂಕ ಮೆಳ್ಚೆ ಚಾಂಗ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ. ವ್ಯಾರು ಕೊರ್ಚೆ ಕಷ್ಟ ಆನಿ ಹಳ್ಳೇಂತು ರಾಬ್ಚೆ ಕಷ್ಟ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಹಳ್ಳೇಂತು ಆಸ್ತಿ ಆಶ್ಶೀಲಿ ವಿಕ್ಕೂನು ನಗರಾಂತು ಏಕ ಫ್ಲ್ಯಾಟ ಮೊಲ್ಲಾಕ ಘೇವ್ನು ತಾಂತು ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಾತಿ.

ಆತ್ತಂ, ಗೌಸಾಬ್ರಾ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಸೈಜ್ಹ ಸಾನ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಘುಳ್ಳ್ಯಾಮ್ಹಣ್ಕೆ ಸಾತಾತ ಜಽಣ ಚೆರ್ಡೂಂವ ಜಾಯ್ನಾಂತಿ. ಏಕು ಚೆರ್ಕೊ ಆನಿ ಏಕಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೂರೊ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸುರ್ವೇಕ ಏಕು ಚೆಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಏಕ್ಕಽಚಿ

ಚೆರ್ಡುಂ ಪೂರೊ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸುರ್ವೇಚೆ ಚೆರ್ಡುಂ ಚೆಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ದೊನ್ನಿಂಚೆ ಚೆರ್ಕೊಂ ಜಾತ್ತಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕೂನು ಆಸ್ತಾತಿ. ದೋನ್ನಿಂಚೇಂಯಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಭಾರಿ ಬೆಜ್ಜಾರು ಜಾತ್ತಾ. ತಿನ್ನಿಂಚೆ ಚೆರ್ಡುಂ ಚೆಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಷ್ಟ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ತಿನ್ನಿಂಚೆ ಖಂಡಿತ ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಬಸ್ತಾತಿ. ದೊಗ್ಗಜಣ ಚೆಲ್ಲ್ಯೊ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ ಕುಟುಂಬ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸತಿ. ಏಕ ಚೆಲ್ಲೊ ಮಾಂತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ ಕುಟುಂಬ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸತಿ. ಏಕಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಮಾಂತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ ಕುಟುಂಬ ಮುಕಾರಿ ಕೆದ್ನಾಯಿ ಆನ್ನೇಕ ಚೆರ್ಡುಂ ಕೋರ್ಯಾಂ ಆನಿ ತೇಂ ದಾರ್ಲೆಂ ಚೆರ್ಡುಂ ಜಾತ್ತಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಆಶೇರಿ ಆಸ್ಸತಿ.

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಲಿ ಜೀವನವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಘರಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಚೆರ್ಡುಂವಂ, ಆನಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ಆವ್ವುಬಾಪ್ಪೂಸು, ಗೃಹಸ್ಥಾಕ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಏಕ ಬಾರ್ದಾಂನ. ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಜಾಲ್ಲೆಕೂಡ್ಲೆ ದೂರ ಪಿಂಗಡಗಾಂವಾಂತು ವೊಚ್ಚೂನು ರಾಬ್ತಲೆ ದಂಪತೀಂಕ ಏಕ ಚೆರ್ಡುಂ ಜಾವ್ವೋತಾಂಯಿ ಕಸ್ಸಲೋಯಿ ಖಟಖಟ ನಾ. ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಜಾವ್ನು ಬಾಮ್ಣಾಲೆ ಮಾಂವುಮಾಂಯಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಘರ್ಕಡೆ ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ತಲೆ ದಂಪತೀಂಕ ತಾಂಗೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಜೀವನ ಏಕ ಪರೀಕ್ಷಾ. ದುಸ್ರೆ ಘರ್ಕಡೆ ಮೊಗಾರಿ ಹೋಡಿ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿಯೇಕ ತಿಕ್ಕಾ ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ ಜಾವ್ನು ಬಾಮ್ಣಾಂತಯಿ ಯೆತ್ತsನಾ ಮಾಂವುಮಾಂಯಿಗೆಲೆ ಒಟ್ಟು ಕಶ್ಶಿ ಚೋಲ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಿಗ್ಗೇಲೆ ಆವ್ವೂನ ಸಾಂಗೂಕಾ. ತಿಕ್ಕಾ ಬಾಮ್ಣಾಲೆ ಆವ್ವುಬಾಪ್ಪೂಂಕ ಕಶ್ಶಿ ತಾಂಗೇಲೆ ಮತಿನ ಲಾಗ್ಗಿ ತಾಂಡೂನು ಘೇವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಸುರ್ವೇಕsಚಿ ಬುದ್ಧಿವಾದು ಸಾಂಗೂಕಾ.

ಆತ್ತಂ, ಚೆರ್ಡುಂವಾಂಕ ಆವ್ವುಬಾಪ್ಪೂನ ಜಾವ್ವೊ ಇಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಟೀಚರಾನ ಜಾವ್ವೊ ಬುದ್ಧಿವಾದು ಸಾಂಗ್ಚೊ ಕಾಳು ಗೆಲ್ಲೊ. ಆತ್ತಂ ಸಕ್ಕಡಾಕ ಸರಕಾರsಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆಮ್ಗೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಕಶ್ಶಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚೆರ್ಡುಂ 18 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯಜಾಲ್ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಚೆರ್ಡುಂ ಜಾವ್ನೂಂಚಿ ವರ್ತಾ. ಸಕ್ಕಡ ಚೆರ್ಡುಂವಂ 13–14 ವರ್ಸಾಂರಿ ಹೋಡ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಕ 14 ವರ್ಸಾಂರಿ ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ ಜಾಲ್ಲೇಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾನ 1838 ಇಸ್ವೇಂತು ಇಕ್ರ (11) ವರ್ಸಾಚಿ ಶಿಕಣ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲ್ಲೇಲಿ. ಇಕ್ರವರ್ಸ ಶಿಕ್ಕೂನು ತಾಣೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸೀ. (ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಲೀವಿಂಗ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್) ದಿತ್ತಾತಿ ಆಶ್ಶಿಲೀಂತಿ. 1960 ಇಸ್ವೇಚೆ ನಂತರ ಹೇಂ ಬದಲ್ಲೂನು 10 ವರ್ಸಾಚೆ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ದೋನಿ ವರ್ಸಾಚೆ ಪೀ. ಯೂ. ಸೀ. (ಪ್ರೀಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಲಾಸ್) ಮ್ಹೊಣು ಒಟ್ಟು 12 ವರ್ಸಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಹೇಂ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಂಚಾಕಯಿ ಉಪಯೋಗ ಜಾಯ್ನಿ. ಪೀಯೂಸೀ ಜಾಲ್ಲೊಲೊ ಖಂಚೇಯಿ ಕಾಮಾಂಕ ಫಾವಜಾಯ್ನಾ. 14 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೇರಿ

ಚೆರ್ಡಾಂಕ ಕಿತ್ಲಿ ಉಮೇದಿ ಆನಿ ಉತ್ಸಾಹ ಆಶ್ಶೀಲೊಕೀ ತೀ ಉಮೇದಿ ಆನಿ ಉತ್ಸಾಹು ಪೀಯೂಸೀ ಶಿಕ್ಕೂನುಸಮೇತ 18 ವರ್ಸಾಚೆ ಚೆರ್ಡಾಂತು ದಿಸ್ಸನಾ. ಪೀಯೂಸೀ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಚೆರ್ಡು ಕ್ರಾಸ್ ರಸ್ತೇರಿ ಯೇವ್ನು ಪಡ್ತಾ. ತೋ ಏಕ ಕೊಂಡೀಂತು ಶಿರ್ಕತಾ. ಮುಕಾರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಖಂಡಿತ ನಾ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೊರೂಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ತಿತ್ಲೆ ಮಾರ್ಕ ಮೇಳ್ನೀಂತಿ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೊರೂಂಕ ದುಡ್ಡು ನಾ. ಕಡೇರಿ ಕಾಮರ್ಸ ಕೊರೂಂಕ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ಶಿಕ್ಕೂಂಕ ಮsನ ಜಾಯ್ನಾ. ವಿಂಗಡ ಉಪಾಯ ನಾ.

ಭಾರತಾಂತು ಆತ್ತಂ ಆಶ್ಶೀಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಸsಮ ನಾ. ಹೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಆಮ್ಗೇಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ದಿಕ್ಕು ದಾಕ್ಕೋಚೆ ಬದ್ಲಾಕ ಘುಪ್ಸಾಯ್ತಾ. ಭಾರತಾಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧೀನ ಆಶ್ಶೀಲೆಂ ವಿಭಾಗ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಾನ ಸೂಚನೆ ಆನಿ ಸಲಹೆ ದೀವ್ಯೇತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಬದಲ್ಲೂಕಾ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಾನsಂಚಿ.

ಶಿಕ್ಷಾ–ಸೂತ್ರ

ನವೇಂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ನವೇಂ ಶಿಕ್ಷಾ–ಸೂತ್ರ ಪ್ರಕಾರ 14 ವರ್ಸಾರಿ 8ಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಸ್ಕೂಲ್ ಲೀವಿಂಗ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಎಸ್.ಎಲ್. ಸೀ. ದೀವ್ಕಾ. ಸ್ಕೂಲ್ ಲೀವಿಂಗ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಆಟ್ಠಾಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೇಲ್ಯಾಂಕ ದೀವ್ಕಾ. ಆಟ್ಠಾಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ದೀವ್ಕಾ.

ನವ್ವಾಚೆ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ತಾಣೆ ತಾಗ್ಗೇಲೆ ಮುಕಾವ್ಯೆಲೆಂ ವೃತ್ತಿ ವೆಂಚೂನು ತೇ ವಿಷಯು ಶಿಕೋಚೆ ಕ್ಲಾಸಾಕ ಮೇಳ್ಕಾ. 9ಚೆ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಶೇತಕರಿ ಕರ್ತಲ್ಯಾನಿ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ವಿಷಯು ಘೇವ್ಕಾ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾನ ಲೆಕ್ಕ (ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ) ಘೇವ್ಕಾ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾನ ಬಯಾಲಜಿ ಘೇವ್ಕಾ. ಆಡಿಟರ್ ಜಾತ್ತಲ್ಯಾನ ಕಾಮರ್ಸ ಘೇವ್ಕಾ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೇಂತು ಟೀಚರ್ ಜಾತ್ತಲ್ಯಾನ ಟೀಚರ್ ಕೋರ್ಸು ಘೇವ್ಕಾ. ಪ್ಲಂಬರ್, ಇಲೆಕ್ಟ್ರೀಶಿಯನ್, ಪೇಂಯ್ಟರ್, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಶಿವಣ, ಮಗ್ಗಾಚೆ ಕಾಮ, ಬಡಗಿ, ಫೋರ್ಜಿಂಗ್, ಮೋಟರ್ ಮೆಕಾನಿಕ್, ಆಹಾರ ಪರಿಷ್ಕರಣ, ಆಹಾರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಶ್ಶಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿಷಯು ಶಿಕೋಚಾಕ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿಭಾಗ ಆಸ್ಸೂಕಾತಿ. ಪ್ರತಿಏಕ ವಿಷಯಾಕ 9ಚೆ ಕ್ಲಾಸ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಭಾಷಾ (ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್), ಚರಿತ್ರೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಿನೇಮಾ, ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದೀಂಕ ಶಿಕ್ಕೂಂಕ ದೋನಿ ಸ್ಥsರ ಆಸ್ಸೂಕಾತಿ. ಏಕ ಸ್ಥsರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ. ದೊನ್ನೀಂಚೆ ಸ್ಥsರ ಉಂಚಿ ಸ್ಥsರ ಆಸ್ಸೂಕಾ.

ಉದಾಹರಣೇಂಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಾಂತು ಏಕ ಕೋರ್ಸು 2 ವರ್ಸಾಚೊ. ಹೋ ಕೋರ್ಸು ಶೇತಕರಾಂಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೆಕ್ಕ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಂತ್ರ ಏಕ ವರ್ಸ ಶಿಕಯಿತಾ. ದೊನ್ನೀಂಚೆ ವರ್ಸ ಫಾರ್ಮಿಂಗಾಕ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಷಯು ಶಿಕೈತಾ. ಹೇಂ 10ಚೆ ಕ್ಲಾಸ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ ಜಾತ್ತಾತಿ. ದೊನ್ನೀಂಚೆ ಸ್ಥರ ಚಾರಿ ವರ್ಸಾಚೊ ಕೋರ್ಸು. ಸುರ್ವೇಕ ದೋನಿ ವರ್ಸ ಶಿಕಯಿಲೇಂಚಿ ಹೇ ಸ್ಥರಾರಿ ಶಿಕೋನು ವರ್ಲೇಲೇ ದೋನಿ ವರ್ಸ ಫೀಲ್ಡಾಂತು ಶಿಕ್ಕೋಕಾ. ಗಾದ್ದೆಂ, ತೋಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಶ್ಶೀಲೆ ಕಡೇನ ಸ್ವತಃ ಶೇತಕರೀ ಕೋರ್ನು ಶಿಕ್ಕೊ ಕೋರ್ಸು ಹೋ.

ಸಕ್ಕಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥರಾಚೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೋನಿ ವರ್ಸಾಚೆ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ ಆನಿ ಮೆಡಿಕಲ ಕೋರ್ಸು 6 ವರ್ಸಾಚೊ ಆಸ್ಸೂಕಾ. ಸಕ್ಕಡ ಕೋರ್ಸಾಂತು ಫೀಲ್ಡಾಂತು ವೊಚ್ಚೂನು ಸ್ವತಃ ತೇ ವೃತ್ತೀಂತು ಕಸ್ಸಕಸ್ಸಲೆಂ ಕರ್ತಾತಿಕೀ ತೇಂ ಸಕ್ಕಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಶಿಕೋಕಾ. ಕೆಲವು ಕಡೇನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ತಾನ್ನಿ ತಯ್ಯಾರಿಕೆಲ್ಲೊಲೊ ಸಾಮಾನು ವಿಕ್ಕೂನು ಗೆಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಲಾಭಾಂಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ದೀವ್ಕಾ. ಆನಿ ಕೆಲವು ಕಡೇನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂಕ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ ಮ್ಹೋಣು ಖರ್ಚಾಕ ದುಡ್ಡು ದೀವ್ಕಾ.

ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಪಂದ್ರ ವರ್ಸಾಚೆ 8ಚೆ ಕ್ಲಾಸ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಮುಕಾರಿ ಆಪ್ಪಣ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೋಳ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಗ್ಗೇಲೆಂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಂದ್ರವರ್ಸಾರಿ ಸೂರು ಜಾವ್ಕಾ. ಆತ್ತಂ 9, 10, 11 ಆನಿ 12 ವರ್ಸಾಚೆಂ ಕ್ಲಾಸ ನಿಶ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಆಪ್ಪಣ ಅಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ತಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೇಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಆಟ್ಟಾಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೆಮಾಗ್ಗೀರಿ ದೋನಿ ವರ್ಸ ಲೆಕ್ಕ ಬೊರೋಚೆ ಶಿಕೋಕಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಥೊಡೇಂಚಿ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ. ಲೆಕ್ಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಸಾಮಾಚಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿಕೋಕಾ. ಆತ್ತಂ ಆಶ್ಶೀಲೆವರಿ ಕಷ್ಟಾಚೆ ವಿಷಯು ಸಕ್ಕಡ ಅಂಗಡಿ ದವ್ವರ್ತಲ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಮ್ಹೋಣು ನಾ. ಆಟ್ಟಾಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ ಜಾತ್ತಾ. 10ಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ ಜಾತ್ತಾ. 12ಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೃತೀಯ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ ಜಾತ್ತಾ. 14ಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗಾಕ ಆನಿ 16ಚೆ ಕ್ಲಾಸ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೋರ್ಸಾಕ ಜಾಯಿ.

ತುಮ್ಗೇಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಮಾಕ್ಕಾ ತಿಳಿಸೀಯಾತಿ.

ಸಮಾಪ್ತ!

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ

ಋಣಭಾರ

ಹಾಂವೆ ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬರಯಿಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಮೆಗ್ಗೆಲ್ಲೋಚಿ ವಿಚಾರು. ಮಸ್ತ ಕಡೇನ ತಾಕ್ಕೂನು ಮಾಹಿತಿ ಒಟ್ಟುಕೋರ್ನು ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯಿಲಾ. ತಾಂತು ಥೊಡೇಂ ನಾವ್ವಂ ಹಾಂಗಾ ದಿತ್ತಾಂ.

1. ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ರೇಟ್ಸ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಟುವರ್ಡ್ಸ ಹಾರ್ಮನಿ – ಜಿ. ಗಿರಿಧರ ಪ್ರಭು, ಶಿಪ್ರಾ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್.
2. ನಾರಾಯಣ್ಸ ಇಂಡಿಯನ್ ಇಕೋನಾಮಿ – ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಅಗರ್ವಾಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಅಗರ್ವಾಲ.
3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಗನ್ನಡಿ – ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ.
4. ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ – ಎಚ್ಚಾರ್ಕೆ – ಸಪ್ನಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್
5. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾಲಿಕೆ – ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ – ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ – ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಎಂ. ಏ. – ಸುಭಾಷ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್
6. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ – ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ – ಡಾ. ಬಿ. ಕುಸುಮಾ ವಿ. ಪೈ – ಕುಸುಮ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
7. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ – ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ – ವೆಂಕಟೇಶ ಎನ್. ಆರ್. ಮಧುರ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ – ವಿಷ್ಣು ಗುಪ್ತ – ಭಾಷಾಂತರ ರುದ್ರಪಟ್ಟಂ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ.
9. ಬೇಸಿಕ್ ಇಕೊನಾಮಿಕ್ಸ ಫಾರ್ ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ ಆಂಡ್ ನಾನ್ ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ ಎಲ್ಲೈಕ್ – ಜೆರ್ರಿ ವಯಾಂಟ್.
10. ಇಕೋನಾಮಿಕ್ಸ – ಡಬ್ಲ್ಯೂಏಜೀ ಮೋಬ್.

ಹಾಂಕಾ ಸಕ್ಕಡಾಂಕಯಿ ಹಾಂವ ಆಭಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬರಯಿಲೆಂ ಸಕ್ಕಡ ವಿಷಯಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮೆಗ್ಗೇಲೀಚಿ. ಚೂಕಿ ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಹಾನ್ನಿ ಕೋಣsಯಿ ಚೂಕೀಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾಂತಿ. ಸಕ್ಕಡ ಚೂಕೀಕ ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯಿಲೊ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯಿಲೊ

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಜಿ. ಶೆಣೈ

ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತು ಬರಯಿಲೆ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಬ್ಧ ಹಾಂಗಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂತಿ.

ಶಬ್ಧ ಮಂಜರಿ (ಇಂಡೆಕ್ಸ್)
(ಅ ಧೋರ್ನು ಖ ತಾಂಯಿ)

About the Author

Dr. Mohan G. Shenoy is an Indian citizen living in India. He was born in Mangalore, situated on the West Coast of India, which is the center for Gowda Saraswath Brahmans (GSB) in India. The mother tongue of GSBs is Konkani, a language adopted as state language in Goa. All Konkani people have originated from Goa but the speech varies from region to region. Dr. Shenoy has written this book using Kannada script and also the Konkani spoken by GSBs of Mangalore area. The subject is of interest to a large number of people that live in the West Coast. It is necessary to educate the public that Economics is not just about money. It is about how to make money by honest means.

Dr. Shenoy is presently not practicing Medicine or Pathology. He wounded up his clinical laboratory in 2009 to devote time to hobbies of interest to him such as writing.

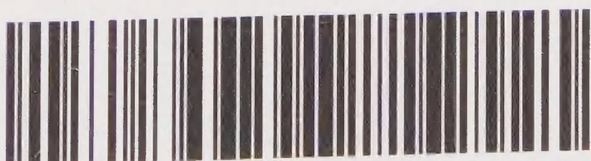
ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಜಿ. ಶೆಣ್ಯೆ

ಡಾ. ಮೋಹನ ಗೋಪಾಲ ಶೆಣ್ಯೆ ಏಕು ರೆಟಾಯರ್ಡ ಪೆಥೋಲೊಜಿಸ್ಟು. ತಾಣೆ ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಗಣಪತಿ ಹೈ ಸ್ಕೂಲಾಂತು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಕೋರ್ನು, ಮುಂಬೈಚೆ ಮಾಟುಂಗಾಚೆ ರಾಮನಾರಾಯಣ ರೂಯ್ಯಾ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಇಂಟರ್ ಸಾಯನ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ. ಮಾಗ್ಗೀರಿ ತಾಣೆ ಮುಂಬೈಚೆ ಬೈಕಲ್ಲಾಂತುಲೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತೋ ಮಾಗ್ಗೀರಿ ಅಮೇರಿಕಾಕ ಗೆಲ್ಲೊ. ಥಂಯಿ ತಾಣೆ ಪೆಥೋಲೊಜೀ ಬೋರ್ಡ ಪಾಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತೀನಿ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಕೋರ್ನು ತೋ ವ್ಹೋಪಾಸ ಇಂಡಿಯಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ತಾಣಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಘsರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಗ್ಗೇಲಿ ಬಾಯ್ಲ ಗುರುಪುರಚಿ. ತಿಗ್ಗೆಲೆ ನಾಂವ ಲಲಿತಾ (ಕುಳಾರಚೆ ನಾಂವ ಲೀಲಾ). ತಾಂಗೇಲಿಂ ದೊಗ್ಗ ಜsಣ ಚೆರ್ಡುವಂ ಅಮೇರಿಕಾಂತು ರಾಬ್ಬೂನು ಆಸ್ಸsತಿ. ಆತ್ತ ಡಾ. ಶೆಣ್ಯೆ ರಿಟಾಯರ್ಡ. ತಾಣಿ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಪಟ್ಟಿ ಸಕಲ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ.

Let's Get On With Our Lives (English Novel)
Find Yourself Young Man (English Novel)
Innu Nanage Beda (Kannada Short Story))
Hindu Gentleman and Lady
Karnaataka Rajyotsava and Other Essays
Minimum Hinduism Practice
Adyar Gopal World
Radhali Padyavali (Konkani)
Navadharma (Kannada)
The Sense of Vacancy (English Novel)
What is Wrong, Doctor? (English Novel)
Bond of Lnad (Science Fantasy)
Secularism (Konkani)

ಹೇ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಮಝೋನ್ ಸ್ಟೋರಾಂತು ಮೆಳ್ತಾತಿ

www.amazon.com

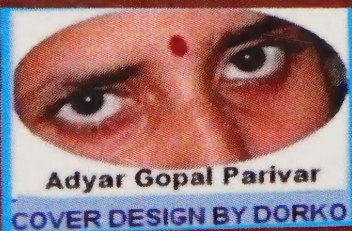
Made in the USA
Charleston, SC
11 April 2016

Konkani Language in Kannada Script

ಕ್ರಿ. ಶ. 1830 ಇಸ್ವೇಚೆ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಾಚೆ
ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಲೋಕು ಭಾರತಾಕ ಆಯ್ಲೀಂ.
ಜರ್ಮನ್. ಇಟಾಲಿಯನ್. ಫ್ರೆಂಚ. ಡೇನಿಶ್.
ಇತ್ಯಾದಿ ಮಸ್ತ ಲೋಕು ಪಿಂಗಪಿಂಗಡ ಸ್ಥಾನಾರಿ
ನೌಕರಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾರು ಕೊರೂಂಕ ಆಯ್ಲೀಂ.
ತಾನ್ನಿ ಸುರ್ವೇಕ ಭಾರತಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಳಯ್ಲಿ.
ಭಾರತಾಚಿ ಭಾಸ ಶಿಕ್ಚೂನು ಕಾಳ್ಳಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ
ಶಿಕ್ಲೀಂತಿ. ಭಾರತಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಗ್ರಂಥ
ವಾಜ್ಲೀಂತಿ. ಲೆಕ್ಕ ಬೊರೋಚೆ ಶಿಕ್ಲೀಂತಿ.
ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಂಥಾಂಕ ಅನುವಾದು ಕೆಲ್ಲೊ.
ಭಾರತಾಂತು ಆಶ್ಶೀಲೆ ವಿದ್ಯೆ ಪೂರಾ ತಾನ್ನಿ
ಶಿಕ್ಚೂನು ಕಾಳ್ಳಿ. ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡ ಲೋಕು
ಶಿಕ್ಕೀಲೆ ನ್ಹಂಯಿ. ಕೆಲವು ಲೋಕು ಮಾಂತ್ರ
ಪಂಡಿತ ಆನಿ ವಿದ್ವಾಂಸ. ಭಾರತಾಂತು ಸಕ್ಕಡಾಂ
ಶಿಕ್ಷಣ ಮೇಳ್ನಾ. ಹಜ್ಹಾರಾಂತು ಎಕ್ಲೊ ಶಿಕ್ಕೀಲೊ
ಮ್ಹೋಣು ಪೂರಾ ತಾನ್ನಿ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಳ್ಳೆಂ.
ಭಾರತಾಕ ಯುರೋಪಾವರಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ
ಶಿಕ್ಷಣ ಏಕಲೇಚಿ ಮೇಳ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು
ತಾನ್ನಿ ಪಣು ತೊಟ್ಲೊ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ
ತಾಜ್ಜಿ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಆಮ್ಗೇಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥಾ
Our Economy
Economy of Gowd Saraswath Brahmins

ISBN 9781530939299

